Монгол Улсын
Үндэсний Статистикийн Хороо
National Statistical Office
of Mongolia

МОНГОЛ УЛСЫН СТАТИСТИКИЙН ЭМХТГЭЛ

MONGOLIAN STATISTICAL YEARBOOK 2007

Улаанбаатар
Ulaanbaatar
2008

ӨМНӨХ ҮГ

Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлтийг өмнөх онуудынхтай зэрэгцүүлэн харуулсан статистикийн жилийн эмхтгэлийг Үндэсний статистикийн хороо 1960 оноос хойш жил бүр гаргаж байгаа юм. Тус улсын эдийн засаг, нийгмийн хөгжилтэй уялдан энэхүү эмхтгэлийн үзүүлэлтийн хүрээ өргөжин баяжсаар байгаа билээ.

Статистикийн үзүүлэлт, аргачлалыг олон улсын нийтлэг стандарт, хэм хэмжээнд нийцүүлэх ажлыг тодорхой үе шаттайгаар гүйцэтгэж байна.

Статистикийн эмхтгэлийг хэрэглэгчдэд ойлгомжтой, хүртээмжтэй болгох зорилгоор үндсэн гол үзүүлэлтийн аргачлал, нэр томъёоны тайлбарыг тухайн бүлэг бүрийн өмнө оруулж, зарим нэмэлт тодотгол тайлбар хийсэн болно.

Статистикийн 2007 оны эмхтгэлд хүний хөгжлийн индекс, хүүхэд хөгжил, ажил эрхлэлтийн судалгааны үзүүлэлт, 2005 оны гүйцэтгэлээр байгуулсан салбар хоорондын тэнцэл, нөөц ашиглалтын хүснэгт, санхүүгийн зах зээлийн зарим үзүүлэлтийг шинээр нэмж оруулаа.

Хэрэглэгчдэд зориулан жил бүрийн статистикийн эмхтгэлээс гадна, Монгол Улс зах зээлд статистикийн эмхтгэл 1998-2002 он, Монгол Улсын хүн ам XX зуунд, эдийн засаг, нийгмийн байдлын талаарх сар бүрийн бюллетень, танилцуулга болон ажиллах хүчин, хүүхдийн хөдөлмөр, өрхийн орлого, зарлага, амьжиргааны түвшний түүвэр судалгааны нэгдсэн тайлан /2002-2003 он/, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нэг удаагийн бүртгэл, түүвэр судалгаа /2004 он/, нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн судалгаа /2003 он/, оролцооны аргаар ядуурлын байдалд хийсэн дүн шинжилгээ сэдэвт түүвэр судалгаа, аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллогын тайлан 2006, хүүхэд хөгжил судалгааны тайлан 2005, Монгол Улсын хүн амын дотоод шилжих хөдөлгөөний тайлан 2007 зэрэг төрөлжсөн судалгааны тайланг эмхтгэн гаргасан болно.

Монгол Улсын эдийн засгийн үндсэн гол салбарын нэг болох мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн цар хүрээг тодорхойлох үндэс болсон мал тооллогын үр дүнг тусгай ном болгон хэвлэн гаргасан. Мөн сар бүрийн бюллетень, жилийн эмхтгэл, эдийн засгийн бусад гол үзүүлэлтийг багтаасан веб хуудсыг ашиглан, аль ч хэрэглэгч манайд хандан сонирхсон мэдээллээ авах боломжтой гэдгийг дурдахад таатай байна.

Монгол Улсын Үндэсний статистикийн хорооноос хэвлэн гаргаж байгаа статистикийн жилийн эмхтгэлийн талаар болон түүнтэй холбогдсон судалгаа, тоон үзүүлэлтийн тухай дэлгэрэнгүй мэдээллийг сонирхсон хэн боловч өөрийн санал, хүсэлтээ манай хаягаар ирүүлбэл бид дуртайяа хүлээн авч хамтран ажиллахад бэлэн байна.

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА П.БЯМБАЦЭРЭН

PREFACE

The National Statistical Office has been producing Statistical Yearbook of Mongolia, showing social and economic indicators of Mongolia along with their respective time series, since 1960. Due to the development of the socio-economic situation of Mongolia, the framework of indicators for the yearbook has been expanded.

Steps to harmonize statistical indicators and methodologies with international common standards are being undertaken.

In order to make the yearbook accessible and available to the users, there are explanations of methodologies and technical terms on core indicators for each section. In addition, some additional notes are included in the yearbook.

Human development indexes, some new indicators from child development survey and employment survey, Input and Output Table and Supply and Use Table complied for 2005, and on financial market are also included in the yearbook of 2007.

Apart from the Statistical Yearbook, a number of statistical publications and reports of specialized surveys, namely Mongolia in the Market Economy for 1998-2002, Population of Mongolia in the 20th century, Monthly Bulletins and Statistical Reviews on Mongolian Social and Economic situation, 2002-2003 Reports on Labour Force Survey and Child Labour Survey, Household Income and Expenditure Survey, and Living Standard Measurement Survey, 2004 Disability Registration – a sample survey, 2003 Reproductive Health Survey, 2006 Participatory Poverty Assessment in Mongolia, 2006 Report on Establishment Census, 2005 Child Development Survey, and 2007 Report on Internal Migration of Mongolia have been published.

There is a publication published by using results and findings from the livestock census, the core source for identifying scope of production of livestock which is one of major economic industries of Mongolia. Moreover, it is pleasant to mention that all users are provided access to their interested information through monthly bulletins and statistical yearbooks, and our website containing other main indicators of the economics.

We would welcome any comments and recommendations regarding the statistical yearbook and any requests for detailed information of interest on relevant statistical surveys and data.

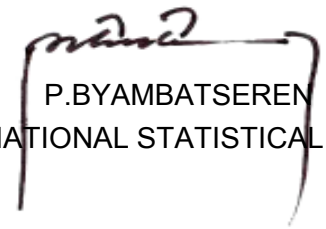

P.BYAMBATSEREN
CHAIRMAN OF THE NATIONAL STATISTICAL OFFICE OF MONGOLIA

ГАРЧИГ

Өмнөх үг	3
Гарчиг	6
Товч танилцуулга	22
ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ	**70**
БҮЛЭГ 1. ЗАСАГ ЗАХИРГААНЫ НЭГЖ, НУТАГ ДЭВСГЭР	**71**
1.1 Монгол улсын засаг захиргааны нэгж, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2007	73
1.2 Хот хоорондын замын урт, км	74
1.3 Томоохон уулс	75
1.4 Томоохон гол	75
1.5 Томоохон нуур	75
БҮЛЭГ 2. СОНГУУЛЬ	**76**
2.1 Монгол улсын ерөнхийлөгчийн сонгуулийн дүн	78
2.2 УИХ, орон нутгийн иргэдийн хурлын сонгууль	79
2.3 Монгол Улсын Их Хурлын гишүүд, насны бүлгээр	80
2.4 Монгол Улсын Их Хурлын гишүүд, мэргэжлээр	80
2.5 Сонгогчдын оролцоо	80
БҮЛЭГ 3. ХҮН АМ	**81**
3.1 Суурин хүн амын тоо, хүйс, хот, хөдөөгөөр, оны эцэст	85
3.2 Суурин хүн амын тоо, насны бүлэг, хүйсээр, оны эцэст	85
3.3 Суурин хүн амын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст	86
3.4 Хот, хөдөөгийн хүн амын суурин хүн амд эзлэх хувь, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст	87
3.5 Өрхийн тоо, бүс, аймаг нийслэлээр, оны эцэст	88
3.6 Өрхийн тоо, бүс, аймаг, нийслэл, хот, хөдөөгөөр, оны эцэст	89
3.7 Бүтэн өнчин хүүхдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст	90
3.8 Хагас өнчин хүүхдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст	91
3.9 16 хүртэлх насны 4 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст	92
3.10 Эмэгтэй тэргүүлэгчтэй, өрхийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст	93
3.11 16 хүртэлх насны хүүхэдтэй, гэр бүлгүй эмэгтэйчүүд, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст	94
3.12 Төрсөн, нас барсан, гэрлэсэн, гэрлэлтээ цуцлуулсан хүний тоо, оны эцэст	94
3.13 1000 хүнд ногдох төрөлт, нас баралт, гэрлэлт, цуцлалт, оны эцэст	95
3.14 Төрөлтийн коэффициентүүд, насны бүлгээр, оны эцэст	95
3.15 Төрсөн, нас барсан, гэрлэсэн, гэр бүл цуцалсан хүний тоо, үрчлэгдсэн хүүхдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2007 онд	96
3.16 1000 хүнд ногдох төрөлт, нас баралт, гэрлэлт, цуцлалт, үрчлэлт, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2007 онд	97
3.17 Хүн амын дундаж наслалт, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст	98
3.18 Хүн амын дундаж наслалт, хүйсээр, оны эцэст	98
3.19 Төрсөн хүүхдийн тоо, хүйсээр, бүс, аймаг, нийслэл, хот, хөдөөгөөр, 2007 онд	99
3.20 Төрсөн хүүхдийн тоо, эхний насны бүлгээр, оны эцэст	99
3.21 Төрсөн эхчүүдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст	100
3.22 Төрсөн эхчүүд, боловсролын түвшингээр, оны эцэст	100
3.23 Төрсөн эхчүүдийн тоо, гэрлэлтийн байдал, бүс, аймаг, нийслэл, хот, хөдөөгөөр, 2007 онд	101
3.24 1000 хүнд ногдох хүн амын төрөлт, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст	102
3.25 Нас барсан хүний тоо, боловсролын түвшингээр, оны эцэст	102
3.26 Нас барсан хүний тоо, насны бүлгээр, оны эцэст	103
3.27 Нас барсан хүний тоо, хүйсээр, бүс, аймаг, нийслэл, хот, хөдөөгөөр, 2007 онд	104
3.28 1000 хүнд ногдох нас баралт, бүс, аймаг, нийслэлээр	105

3.29 Насны бүлэг дэхь нас баралтын коэффициент, оны эцэст 106
3.30 Бүртгүүлсэн гэр бүл, хүйсээр, насны бүлгээр, оны эцэст 106
3.31 Цуцлалт, гэр бүл байсан хугацаагаар, оны эцэст 107
3.32 Үрчлүүлсэн хүүхдийн тоо, насны бүлгээр, оны эцэст 107

БҮЛЭГ 4. АЖИЛЛАХ ХҮЧ 110
4.1 Хүн амын ажил эрхлэлтийн үзүүлэлт, оны эцэст 112
4.2 Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 113
4.3 Ажиллагчдын тоо, салбараар, оны эцэст 114
4.4 Ажиллагчдын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 115
4.5 Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо, хүйс, боловсролын түвшин, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 116
4.6 Ажилгүйдлийн түвшин, бүс, аймаг, нийслэлээр 122
4.7 15 ба түүнээс дээш насны хүн амын ажил эрхлэлт 124
4.8 15 ба түүнээс дээш насны хүн амын ажил эрхлэлт,зарим үзүүлэлтүүдээр 124
4.9 Монгол улсын төрийн албан хаагчдын тоо, төрийн албаны ангилалаар, жил бүрийн 1 дүгээр сарын 1-ний байдлаар 125
4.10 Монгол улсын төрийн албан хаагчдын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн 1 дүгээр сарын 1-ний байдлаар 125
4.11 Монгол улсын төрийн захиргааны албан хаагчдын тоо, албан тушаалын ангилалаар, жил бүрийн 1 дүгээр сарын 1-ний байдлаар 126
4.12 Аж ахуйн нэгж байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин, салбараар 127
4.13 Аж ахуйн нэгж байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин, хариуцлагын хэлбэрээр 128
4.14 Аж ахуйн нэгж байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин, ажил мэргэжлийн ангилалаар 128
4.15 Аж ахуйн нэгж байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин, өмчийн хэлбэрээр 129

БҮЛЭГ 5. ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН 130
5.1 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн(ДНБ), салбараар, оны үнээр 134
5.2 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 135
5.3 Үндэсний нийт орлого 136
5.4 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний жилийн цэвэр өсөлт, бууралт, салбараар 136
5.5 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний салбарын бүтэц, оны үнээр 137
5.6. Хувийн хэвшлийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь, салбараар, оны үнээр 138
5.7 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний орлогын бүтэц, оны үнээр 138
5.8 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний эцсийн ашиглалтын бүтэц, оны үнээр 139
5.9 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, бүс, аймаг, нийслэлээр, салбараар, оны үнээр 140
5.10 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, улирлаар, салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 141
5.11 Салбар хоорондын 2005 оны тэнцэл, үндсэн үнээр (14x14 салбараар) 142
5.12 Нөөцийн хүснэгт, 2005, үндсэн үнээр (14x14 салбараар) 144
5.13 Ашиглалтын хүснэгт, 2005, үндсэн үнээр (14x14 салбараар) 146

БҮЛЭГ 6. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС 148
6.1 Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс 150
6.2 Инфляцийн жилийн дундаж түвшин, 2001-2007 150
6.3 Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс, барааны бүлгээр 151
6.4 Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс, сарын өөрчлөлт, барааны бүлгээр 152
6.5 Улаанбаатар хотын зарим бараа, үйлчилгээний жилийн дундаж үнэ 153
6.6 Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнийн индекс, бүлгээр, аймгаар 155
6.7 Гол нэрийн зарим барааны дундаж үнэ, аймгаар 157

БҮЛЭГ 7. МӨНГӨ, САНХҮҮ 159
7.1 Мөнгөний нийлүүлэлт 163
7.2 Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 163
7.3 Зээлийн өрийн үлдэгдэл 163
7.4 Хадгаламж, зээлийн хүү 164
7.5 Зээлийн өрийн үлдэгдэл, бүс, аймаг, нийслэлээр 165

7.6 Иргэдийн хадгаламжийн үлдэгдэл, бүс, аймаг, нийслэлээр 166
7.7 Чанаргүй зээлийн өрийн үлдэгдэл, бүс, аймаг, нийслэлээр 167
7.8 Гадаад валютын ханш 168
7.9 Үнэт цаасны зах зээлийн үндсэн үзүүлэлт 169
7.10 Зах зээлийн үнэлгээ хамгийн өндөртэй байсан 30 компани, 2007 170
7.11 Үнэт цаас нь идэвхтэй арилжигдсан 30 компани, 2007 171
7.12 Хувьцааны арилжааны үзүүлэлт 171
7.13 Засгийн газрын бондын арилжаа 172
7.14 Компаний бондын арилжаа 172
7.15 Даатгалын байгууллагын үндсэн үзүүлэлт 173
7.16 Банк бус санхүүгийн байгууллагын үндсэн үзүүлэлт 173
7.17 Хадгаламж зээлийн хоршоодын үндсэн үзүүлэлт 173

БҮЛЭГ 8. УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСӨВ 174
8.1 Монгол улсын нэгдсэн төсвийн орлого, нэр төрлийн ангиллаар, оны үнээр 176
8.2 Монгол улсын төсвийн орлого, нэр төрлийн ангилалаар, оны үнээр 177
8.3 Орон нутгийн төсвийн орлого, нэр төрлийн ангилалаар, оны үнээр 178
8.4 Монгол улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, нэр төрлийн ангилалаар, оны үнээр 179
8.5 Монгол улсын төсвийн зарлага, нэр төрлийн ангилалаар, оны үнээр 180
8.6 Орон нутгийн төсвийн зарлага, нэр төрлийн ангилалаар, оны үнээр 181
8.7 Орон нутгийн төсвийн орлого, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр 182
8.8 Орон нутгийн төсвийн зарлага, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр 183
8.9 Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгосон санхүүгийн дэмжлэг, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр 184
8.10 Орон нутгийн төсвөөс улсын төсөвт төвлөрүүлсэн орлого, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр 184
8.11 Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, төсвийн ерөнхийлөн захирагчаар, оны үнээр 185

БҮЛЭГ 9. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, БАРИЛГА 187
9.1 Хөрөнгө оруулалт, технологийн бүтэц, санхүүжилтийн эх үүсвэрээр, оны үнээр 189
9.2 Барилга угсралт, их засварын ажил, оны үнээр 189
9.3 Барилга угсралт, их засварын ажлын бүтэц, төрлөөр 190
9.4 Ашиглалтанд оруулсан үндсэн хөрөнгө 190
9.5 Дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн барилга угсралт, их засварын ажил, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр 191
9.6 Барилгын байгууллагын бүлэглэлт 191
9.7 Барилгын гол нэрийн материалын үнэ, улсаар, улирал, жилийн дундаж үнээр 192

БҮЛЭГ 10. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ 193
10.1 Хөдөө аж ахуйн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт 197
10.2 Хөдөө аж ахуйн гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт 197
10.3 Нэг хүнд ногдох хөдөө аж ахуйн гол нэрийн бүтээгдэхүүн 198
10.4 Мал, тэжээвэр амьтдын тоо 198
10.5 Малын тоо, бүс, аймаг, нийслэл, төрлөөр, оны эцэст 199
10.6 Хээлтэгч малын тоо, бүс, аймаг, нийслэл, төрлөөр 206
10.7 Малын тоо толгойн дээд хэмжээ, төрлөөр, оноор 207
10.8 Цэвэр, эрлийз, нутгийн шилдэг омгийн болон сайжруулсан нутгийн үүлдрийн малын тоо, төрлөөр 207
10.9 Төл бойжилт, төрлөөр 208
10.10 Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо, төрлөөр 208
10.11 Хүнсэнд хэрэглэсэн малын тоо, төрлөөр 209
10.12 Малын тоогоор, төрлөөр 2007 онд эхний таван байрт орсон аймаг, сум, малын төрлөөр 210
10.13 Малчин өрхийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 212
10.14 Малчдын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 213
10.15 Малчдын насны бүтэц 213
10.16 Хувийн малтай өрхийн бүлэглэлт, малын тоогоор 214
10.17 Малчин өрхийн бүлэглэт, малын тоогоор, 2007 214
10.18 Малчин өрхийн зарим үзүүлэлт 215
10.19 Малчин өрхийн зарим үзүүлэлт, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2007 215
10.20 Хөдөө аж ахуйн мэргэжилтний тоо, мэргэжлийн төрлөөр 216
10.21 Хөдөө аж ахуйн техникийн тоо, төрлөөр 216
10.22 Малын хашааны тоо, багтаамж, төрлөөр 216

10.23 Уст цэгийн тоо, төрлөөр 216
10.24 Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд хамрагдсан малын тоо, зардал 217
10.25 Халдварт өвчин, паразиттах өвчнөөр өвчилсөн, эдгэрсэн малын тоо 217
10.26 Хөдөө аж ахуйн эдэлбэр газар 218
10.27 Тариалсан талбай, бүс, аймаг, нийслэл, ургамлын төрлөөр 218
10.28 Хураасан нийт ургац, ургамлын төрлөөр 223
10.29 Нэг га талбайгаас хураасан ургац, ургамлын төрлөөр 223
10.30 Хураасан ургац, бүс, аймаг, нийслэл, ургамлын төрлөөр 224
10.31 Нэг га талбайгаас хураасан үр тариа, төмс, бүс, аймаг, нийслэлээр 228
10.32 Байгалийн хадлан, бэлтгэсэн тэжээл, төрлөөр 230
10.33 Малын тэжээл, бүс, аймаг, нийслэлээр, тэжээлийн нэгжээр 230
10.34 Малын тэжээл, бүс, аймаг, нийслэл, төрлөөр 231

БҮЛЭГ 11. АЖ ҮЙЛДВЭР 236
11.1 Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлт, салбар, дэд салбараар, оны үнээр 238
11.2 Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлтийн салбарын бүтэц, салбар, дэд салбараар 239
11.3 Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлт, ажиллагчдын тооны бүлгээр, оны үнээр 240
11.4 Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлт, салбар, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 240
11.5 Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний борлуулалт, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр 241
11.6 Аж үйлдвэрийн гол нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт 242
11.7 Нэг хүнд ногдох аж үйлвэрийн зарим нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт 245
11.8 Аж үйлдвэрийн салбарын нэг ажиллагчид ногдох нэмэгдсэн өртөг (хөдөлмөрийн бүтээмж), салбар, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 246
11.9 Цахилгаан эрчим хүчний баланс 247
11.10 Нүүрсний баланс 248
11.11 Дулааны баланс 249

БҮЛЭГ 12. ТЭЭВЭР 250
12.1 Бүх төрлийн тээврийн үндсэн үзүүлэлт, төрлөөр 252
12.2 Авто машины тоо, төрлөөр 252
12.3 Авто машины тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 253
12.4 Төмөр замын тээврийн үндсэн үзүүлэлт 254
12.5 Авто тээврийн үндсэн үзүүлэлт 254
12.6 Иргэний агаарын тээврийн үндсэн үзүүлэлт 255
12.7 Сайжруулсан авто замын урт, км 255

БҮЛЭГ 13. ХАРИЛЦАА ХОЛБОО 256
13.1 Харилцаа холбооны салбарын үндсэн үзүүлэлт 258
13.2 Холбоо, шуудангийн үйлчилгээний үзүүлэлт, нэр төрлөөр 259
13.3 Суурин телефон цэгийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 259

БҮЛЭГ 14. ГАДААД ХУДАЛДАА 260
14.1 Нийт эргэлт, улсаар, оны үнээр 265
14.2 Экспорт, улсаар, оны үнээр 266
14.3 Импорт, улсаар, оны үнээр 267
14.4 Экспорт, импорт, бүсээр, оны үнээр 268
14.5 Экспортын гол нэрийн бараа 269
14.6 Импортын гол нэрийн бараа 270
14.7 Экспортын бүтэц, барааны бүлгээр 274
14.8 Импортын бүтэц, барааны бүлгээр 275
14.9 Гадаад худалдааны үнийн индекс, барааны гол бүлгээр 276
14.10 Гадаад худалдааны индекс, худалдааны нөхцлийн индекс 276
14.11 Гадаад худалдааны биет хэмжээний индекс, барааны гол бүлгээр 277
14.12 Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, олон улсын худалдааны стандарт ангилалаар 277
14.13 Төлбөрийн тэнцэл 279

БҮЛЭГ 15. ХУДАЛДАА, НИЙТИЙН ХООЛ, ЗОЧИД БУУДАЛ **280**
15.1 Худалдааны салбарын нийт борлуулалт,үйлдвэрлэлт, оны үнээр 282
15.2 Нэг худалдааны цэгт ногдох хүний тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 282
15.3 Нийтийн хоол, Зочид буудлын салбарын нийт үйлдвэрлэлт, оны үнээр 283
15.4 Нийтийн хоол, зочид буудлын салбарын нийт ажиллагчдын тоо, оны эцэст 283

БҮЛЭГ 16. ОРОН СУУЦ, НИЙТИЙН АЖ АХУЙ **284**
16.1 Орон сууц 286
16.2 Хот, нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний цэгийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 287

БҮЛЭГ 17. АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ **289**
17.1 Улсын хилээр нэвтэрсэн гадаад, дотоодын зорчигчдын тоо, боомтоор 291
17.2 Улсын хилээр орсон гадаад, дотоодын зорчигчдын тоо, аялалын зорилгоор, 2007 292
17.3 Улсын хилээр орсон жуулчдын тоо, улсаар 292
17.4 Улсын хилээр нэвтэрсэн гадаадын зорчигчдын тоо, улсаар 293
17.5 Улсын хилээр нэвтэрсэн гадаадын зорчигчдын бүтэц, аялалын зорилго, бүс нутгаар, 2007 293
17.6 Улсын хилээр гарсан дотоодын зорчигчдын тоо, боомт, аялалын зорилгоор, 2007 294
17.7 Аялал жуулчлалын үйл ажмллагаа эрхэлж буй аж ахуйн нэгж, байгууллага, ажиллагчдын тоо, оны эцэст 294

БҮЛЭГ 18. ӨРХИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, ХҮН АМЫН АМЬЖИРГААНЫ ДООД ТҮВШИН **295**
18.1 Нэг өрхийн сарын дундаж орлого, хот хөдөөгөөр, оны үнээр 299
18.2 Нэг өрхийн сарын дундаж орлогын бүтэц 299
18.3 Нэг өрхийн сарын дундаж зарлага, хот хөдөөгөөр, оны үнээр 300
18.4 Нэг өрхийн сарын дундаж зарлагын бүтэц 300
18.5 Нэг хүнд сард ногдох хүнсний зарим бүтээгдэхүүний улсын дундаж хэрэглээ, жишсэн хүнээр, хот хөдөөгөөр 301
18.6 Нэг хүний хоногт хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүний илчлэг, найрлага, жишсэн хүнээр, хот хөдөөгөөр 301
18.7 Хүн амын амьжиргааны доод түвшин, нэг хүнд сард ногдохоор, бүс нутгаар 302
18.8 Ядуурлын үндсэн үзүүлэлт, хот, хөдөөгөөр , АТТС, ӨОЗС 302
18.9 Ядуурлын үндсэн үзүүлэлт, бүс, хот, хөдөө, суурьшлаар, ӨОЗС, 2006 302
18.10 "Тогтвортой амьжиргаа" төслийн хүрээнд эрүүл мэнд, боловсрол, дэд бүтцийг сайжруулах чиглэлээр хийсэн хөрөнгө оруулалт, бүс, аймаг, нийслэлээр 304
18.11 "Тогтвортой амьжиргаа" төслөөс бэлчээрийн мал аж ахуйн эрсдлийг бууруулах чиглэлээр хийгдсэн хөрөнгө оруулалт , аймгаар 308
18.12 "Тогтвортой амьжиргаа" төслийн хүрээнд бичил санхүүгийн хөгжлийн сангаас олгосон зээл, бүс, аймаг, нийслэлээр 310

БҮЛЭГ 19. БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СОЁЛ, УРЛАГ **311**
19.1 Бүх шатны сургалтын байгууллагын тоо, хичээлийн жилийн эхний байдлаар 313
19.2 Бүх шатны сургалтын байгууллагад суралцагчдын тоо, хичээлийн жилийн эхний байдлаар 313
19.3 Бүх шатны боловсролын сургалтын байгууллагыг төгсөгчид, хичээлийн жилийн эхний байдлаар 314
19.4 Бүх шатны сургалтын байгууллагын багш нарын тоо, хичээлийн жилийн эхний байдлаар 314
19.5 Ерөнхий боловсролын сургуулийн зарим үзүүлэлтүүд 315
19.6 Дотоодын их, дээд сургууль, коллежид суралцагчид, төгсөгчид, мэргэжлийн чиглэлээр 316
19.7 Ерөнхий боловсролын сургуулийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 317
19.8 Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчид, бүс, аймаг, нийслэлээр 318
19.9 Ерөнхий боловсролын сургуулийн нэг багшид ногдох сурагчид, бүс, аймаг, нийслэлээр 319
19.10 Ерөнхий боловсролын сургуулийн багш нарын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 320
19.11 Ерөнхий боловсролын сургуулийг өдрөөр төгсөгчид, бүс, аймаг, нийслэлээр 321
19.12 Ерөнхий боловсролын сургуулийн 1-р ангид элсэгчид, бүс, аймаг, нийслэлээр 322
19.13 Ерөнхий боловсролын сургуулийн дотуур байранд амьдардаг суралцагчид, бүс, аймаг, нийслэлээр 323
19.14 Сургуулийн өмнөх насны хүүхдийн байгууллага, хүүхдийн тоо, хичээлийн жилийн эхний байдлаар 324

19.15 Бүх шатны сургуульд суралцагчид, 1000 хүнд ногдох 324
19.16 Хамран сургалтын бохир жин, хувиар, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2007-2008 оны хичээлийн жилд 325
19.17 Цэцэрлэг, багш нарын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 326
19. Цэцэрлэг, Яслийн хүүхдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 327
19.19 Боловсролын салбарын зардал, оны үнээр 327
19.20 Шинжлэх ухааны салбарын үндсэн үзүүлэлт 328
19.21 Эрдмийн зэрэг цолтой үндсэн ажиллагчид, оны эцэст 328
19.22 Улсын төсвөөс санхүүжигдсэн эрдэм шинжилгээний ажлын тоо 328
19.23 Нийтийн номын сан 328
19.24 Нийтийн номын сангийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 329
19.25 Улсын соёл, урлагийн байгууллагын ажиллагчдын тоо, төрлөөр 329
19.26 Нийтийн номын сангийн суудлын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 330
19.27 Нийтийн номын сангийн байнгын уншигчдын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 331
19.28 Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын тоглолт, үзэгчдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 332
19.29 Музейн үзвэр, үзэгчид, бүс, аймаг, нийслэлээр 333
19.30 Соёлын төвийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 334
19.31 Соёлын төвийн суудлын тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 335
19.32 Сүм хийдийн тоо, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 336
19.33 Ажиллагсдын тоо, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 337
19.34 Хурлын лам нарын тоо, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 338
19.35 Шашны сургуульд суралцагчдын тоо, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 339
19.36 Гэрээр ном заалгадаг хүүхдийн тоо, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 340
19.37 Шашны сургууль дацанд суралцагчид болон гэрээр ном заалгадаг хүүхдийн тоо, насны ангиллаар, оны эцэст 340

БҮЛЭГ 20. ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНД, НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ 341
20.1 Эрүүл мэндийн байгууллагын тоо 345
20.2 Эмнэлгийн орны тоо, төрлөөр, оны эцэст 345
20.3 Эрүүл мэндийн байгууллагын ажиллагчдын тоо, мэргэжлийн чиглэлээр 346
20.4 Их эмчийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 347
20.5 Эм зүйчдийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 348
20.6 Эмнэлгийн дунд мэргэжилтний тоо, мэргэжлээр 349
20.7 Нэг их эмчид ногдох хүний тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 349
20.8 Нэг сувилагчид ногдох хүний тоо, бүс, аймаг нийслэлээр 350
20.9 Эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн өвчтөний тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 351
20.10 Бүртгэгдсэн халдварт өвчин, өвчний ангилалаар, бүс, аймаг, нийслэлээр 352
20.11 Амьд төрсөн хүүхдийн тоо, хүйс, төрөх үеийн жин, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст 353
20.12 Нас барсан хүний тоо, өвчний ангилалаар, хүйсээр, оны эцэст 355
20.13 Нялхсын эндэгдэл (амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутамд ногдох), бүс, аймаг, нийслэлээр 356
20.14 Төрөхийн улмаас эндсэн эхийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 357
20.15 Үр хөндөлтийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 358
20.16 Эрүүл мэндийн салбарын зардал, оны эцэст 358
20.17 Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөл (10000 хүн амд ногдох), өвчлөлийн зонхилох 10 шалтгаанаар 359
20.18 Хорт хавдраар өвчлөлт, нас баралтын тоо (10000 хүн амд ногдох), хорт хавдрын төрлөөр 359
20.19 Хорт хавдраар өвчлөлтийн тоо,(10000 хүн амд ногдох), насны ангиллаар 359
20.20 Хорт хавдраар өвчлөлт, нас баралт,(10000 хүн амд ногдох) аймаг нийслэлээр 360
20.21 Жирэмсний эмэгтэйчүүдийн эмнэлгийн хяналтанд хамрагдсан хувь,бүс, аймаг, нийслэлээр 361
20.22 Нэг хүртэлх насны хүүхдийн өргөн дархлаажуулалтын хамралт, дархлаажуулалтын төрлөөр 362
20.23 Нийгмийн халамжийн үйлчилгээний орлого, зарлага 363
20.24 Нийгмийн халамжийн тэтгэмж авсан хүний тоо, тэтгэмжийн төрлөөр 364
20.25 Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо, тэтгэвэрийн төрөлөөр 364

20.26 Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, даатгуулагчдын тоо 364
20.27 Хүүхдийн хоол тэжээлийн дутал, хүйс, байршил, насны бүлгээр, 2000, 2005 365
20.28 Иоджуулсан давс хэрэглэдэг өрх, хот, хөдөө, байршил, өрхийн тэргүүлэгчийн боловсролын түвшингээр, 2000, 2005 365
20.29 Өндөр тунт "А" аминдэмийн бэлдмэл уусан 6-59 сартай хүүхэд, хүйс, байршил, насны бүлгээр, 2000, 2005 оны байдлаар 366
20.30 Хүүхэд төрүүлсний дараа өндөр тунт "А" амин дэмийн бэлдмэл уусан эхчүүд, хот, хөдөө, байршил, боловсролын түвшингээр, 2000, 2005 оны байдлаар 366
20.31 ХДХВ-ийн халдвараас сэргийлэх мэдлэг, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000, 2005 оны байдлаар 367
20.32 ХДХВ/ДОХ-ын талаарх ташаа ойлголтуудыг тодорхойлж чадсан 15-49 насны эмэгтэйчүүд, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000 ба 2005 оны байдлаар 367
20.33 ХДХВ/ДОХ-ын халдварын талаар цогц мэдлэгтэй эмэгтэйчүүд, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000 ба 2005 оны байдлаар 368
20.34 ХДХВ-ийн халдвар эхээс хүүхдэд халдах ойлголтын талаарх мэдлэг, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000 ба 2005 оны байдлаар 368
20.35 ХДХВ/ДОХ-ын халдвар авсан хүнд хандах хандлага, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000 ба 2005 оны байдлаар 369
20.36 ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээний талаарх мэдлэг, бүс, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000 ба 2005 оны байдлаар 369

БҮЛЭГ 21. ГЭМТ ХЭРЭГ **370**
21.1 Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, хэргийн төрлөөр 372
21.2 Шүүхээр ял шийтгүүлсэн хүний тоо 372
21.3 Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэргийн тоо,бүс, аймаг, нийслэлээр 373
21.4 Хүүхэд, гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 374
21.5 Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 375
21.6 Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 376
21.7 Аж ахуйн эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 377
21.8 Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 378
21.9 Малын хулгайн гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 379
21.10 Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 380
22.11 Шүүхээр ял шийтгүүлсэн хүний тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 381
22.12 Шүүхээр ял шийтгүүлсэн хүний тоо, боловсролын түвшингээр 381
22.13 Шүүхээр ял шийтгүүлсэн хүний тоо, насны бүлэгээр 381
22.14 18-аас дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо 382
22.15 Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр 383
22.16 Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол, тэрбум төгрөг 383

БҮЛЭГ 22. БАЙГАЛЬ ОРЧИН **385**
22.1 Агаарын температурын жилийн дундаж хэм, аймгийн төв, нийслэлээр 387
22.2 Монгол улсын газрын нэгдмэл сан, төрлөөр 387
22.3 Ургамлын амьдралын хэлбэр, 1989 он 387
22.4 Монгол орны дээд, доод ургамлын зүйлийн бүрэлдэхүүн, 1998 он 388
22.5 Хур тунадасны нийлбэр, хур тунадастай өдрийн тоо, аймгийн төв, нийслэлээр 388
22.6 Цаг уурын олон жилийн дундаж үзүүлэлт, аймаг, нийслэлээр 389
22.7 Ойн түймрийн тоо, түймэрт өртсөн удаагаар, бүс, аймаг, нийслэлээр 390
22.8 Ойгоос бэлтгэсэн модны хэмжээ, бүс, аймаг, нийслэлээр 391
22.9 Байгалийн баялгийг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ 391
22.10 Ахуйн зориулалтаар 2008 онд агнах, барих, агнуурын амьтны тоо хэмжээний дээд хязгаар, бүс, аймаг, ангийн нэрээр 392
22.11 Хохирол учирсан газар 393
22.12 Монгол орны гадаргын усны тоо, бүс, аймаг, нийслэлээр, тооллого явагдсан оноор 393
22.13 Агаар дахь бохирдуулагч бодисын жилийн дундаж агууламж, аймгийн төв, нийслэлээр, 2007 онд 394
22.14 Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулагч бодисын жилийн дундаж агууламж, нийслэлийн харуулаар, 2007 395

22.15 Агаар дахь бохирдуулагч бодисын агууламжийн зөвшөөрөгдөх хэмжээ 395
22.16 Тохиолдсон гамшигт үзэгдэл, учирсан хохирол 395

БҮЛЭГ 23. БҮТЭЭМЖ **397**
23.1 Нийт бүтээмж, салбараар, оны үнээр 399
23.2 Үндсэн хүчин зүйлсийн бүтээмж, салбараар, оны үнээр 399
23.3 Хөдөлмөрийн бүтээмж, салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 340
23.4 Капиталын бүтээмж, салбараар, оны үнээр 340
23.5 Үндсэн түүхий эд материалын бүтээмж, салбараар, оны үнээр 401
23.6 Эрчим хүчний бүтээмж, салбараар, оны үнээр 401

БҮЛЭГ 24. БИЗНЕС РЕГИСТРИЙН САН **402**
24.1 Регистрийн санд бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн эцэст 404
24.2 Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, жил бүрийн эцэст 405
24.3 Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, ажиллагчдын тооны бүлгээр, жил бүрийн эцэст 406
24.4 Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, төрлөөр, жил бүрийн эцэст 406
24.5 Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн эцэст 407
24.6 Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, жил бүрийн эцэст 408
24.7 Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, ажиллагчдын тооны бүлгээр, жил бүрийн эцэст 408
24.8 Нийслэлд бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо, дүүргээр, жил бүрийн эцэст* 409

БҮЛЭГ 25. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ **410**
25.1 Хүний хөгжлийн индекс, бүс, аймаг, нийслэлээр 412
25.2 Жендэрийн хөгжлийн индекс, бүс, аймаг, нийслэлээр 413
25.3 Жендэрийн эрх мэдлийн хэмжүүр, бүс, аймаг, нийслэлээр 414

БҮЛЭГ 26. МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТ **415**
26.1 Мянганы хөгжлийн зорилтуудын үзүүлэлт 417

БҮЛЭГ 27. ДЭЛХИЙН ХӨГЖЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД **422**
27.1 Эдийн засгийн цар хүрээ, 2005 оны байдлаар 422
27.2 Дэлхийн эдийн засаг дахь оролцоо, ДНБ-д эзлэх хувиар 426
27.3 Хөгжлийн туслалцааны хорооны гишүүн орнуудаас 2005 онд хуваарилсан цэвэр тусламж, бүсээр 427
27.4 Хөгжлийн албан ёсны туслалцаанаас хамааралтай байдал, бүс нутгийн зарим улс орноор 428
27.5 ДНБ-ий салбарын бүтэц, бүс нутгийн зарим орнуудаар 429
27.6 ДНБ-ий эцсийн ашиглалтын бүтэц, бүс нутгийн зарим орнуудаар 430
27.7 Гадаад худалдаа, бүс нутгийн зарим орнуудаар 431
27.8 Мянганы хөгжлийн зорилтын хэрэгжилт, бүс нутгийн зарим улс орнуудаар 432

CONTENTS

Preface 3
Contents 6
Overview 47

MAIN INDICATORS **72**

SECTION 1. ADMINISTRATIVE UNITS AND TERRITORY **72**
1.1 Administrative units, by regions, aimags and the Capital 73
1.2 Distance between the cities, km 74
1.3 Mountains 75
1.4 Rivers 75
1.5 Lakes 75

SECTION 2. ELECTION **77**
2.1 Popular vote cast Mongolian president 78
2.2 Election of state great hural and local citizens' hural 79
2.3 Members of state great hural, by age group 80
2.4 Members of state great hural, by professions 80
2.5 Voters participation 80

SECTION 3. POPULATION **83**
3.1 Resident population, by sex, urban and rural, at the end of the year 85
3.2 Resident population, by age group and sex, at the end of the year 85
3.3 Resident population, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 86
3.4 Urban and rural population percentage of resident population, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 87 88
3.5 Number of households, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 89
3.6 Number of households, by regions, aimags and the Capital, urban and rural, at the end of the year 90
3.7 Number of orphan children, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 91
3.8 Number of half-orphan, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 92
3.9 Number of households with 4 and more children aged below 16, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 93
3.10 Number of female-headed households, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 94
3.11 Single woman, with children aged below 16, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 94
3.12 Births, deaths, marriages and divorces, at the end of the year 95
3.13 Births, deaths, marriages, divorces per 1000 population, at the end of the year 95
3.14 Birth rates, by age group, at the end of the year 96
3.15 Births, deaths, marriages, divorces and adoption, by regions, aimags and the Capital, in 2007 97
3.16 Births, deaths, marriages, divorces and adoptions, per 1000 population, by regions, aimags and the Capital, in 2007 98
3.17 Life expectancy at birth, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 98
3.18 Life expectancy at birth, by sex, at the end of the year 99
3.19 Number of births, by sex, regions, aimags and the Capital, urban and rural, in 2007 99
3.20 Number of live births, by mother's age group, at the end of the year 100
3.21 Number of women who give births, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year 100
3.22 Women who give births, by educational level, at the end of the year 101
3.23 Number of women who give births, by marital status, regions, aimags and the Capital, urban and rural, in 2007 102
3.24 Crude birth rate, by regions, aimags and the Capital 102
3.25 Number of people died, by educational level, at the end of the year 103
3.26 Number of people died, by age group, at the end of the year 104
3.27 Number of people died, by sex, regions, aimag and the Capital, urban and rural, in 2007 105

3.28 Crude death rate,by regions, aimag and the Capital 106
3.29 Age specific death rate, at the end of the year 106
3.30 Registered marriages, by sex and age group, at the end of the year 107
3.31 Divorce, by duration of marriage, at the end of the year 107
3.32 Adoption, by child age group, at the end of the year

SECTION 4. LABOUR FORCE **111**
4.1 Employment, at the end of the year 112
4.2 Economically active population, by region, aimags and the Capital, at the end of the year 113
4.3 Employees, by divisions, at the end of the year 114
4.4 Employees, by region, aimags and the Capital, at the end of the year 115
4.5 Unemployment, by sex, educational level, regions, aimags and the Capital, at the end of the year 116
4.6 Unemployment rate, by regions, aimags and the Capital 122
4.7 Labour force status of the population aged 15 years and over 124
4.8 Employment of the population aged 15 years and above8 by some indicators 124
4.9 Number of Government employees of Mongolia, by classificattion of government service, 1st of January of selected years 125
4.10 Number of Government employees of Mongolia, by regions, aimags and the Capital, 1st of January of selected years* 125
4.11 Number of public administration Government employees of Mongolia, by classification of officers, 1st of January of selected years* 126
4.12 Monthly average wages and salaries, by divisions 127
4.13 Monthly average wages and salaries, by type of legal status 128
4.14 Monthly average wages and salaries, by classification of occupation 128
4.15 Monthly average wages and salaries, by type ownership 129

SECTION 5. GROSS DOMESTIC PRODUCT **132**
5.1 Gross domestic product, by divisions, at current prices 134
5.2 Gross domestic product, by divisions, at 2005 constant prices 135
5.3 Gross National Income 136
5.4 Annual change of gross domestic product, by divisions 136
5.5 Industrial composition of gross domestic product, at current prices 137
5.6 Private sector share in GDP, by divisions, at current prices 138
5.7 Composition of gross domestic product, by income approach, at current prices 138
5.8 Composition of GDP, by expenditure approach, at current prices 139
5.9 Gross domestic product, by region, aimags and the Capytal, by divisions, at current prices 140
5.10 Gross domestic product, by quarter, by divisions, at 2005 constant prices 141
5.11 Input-Output table, 2005, at basic prices (14x14 industries) 142
5.12 Supply table, 2005, at basic prices (14x14 industries) 144
5.13 Use table, 2005, at basic prices (14x14 industries) 146

SECTION 6. CONSUMER PRICE INDEX **149**
6.1 Consumer price index of goods and service 150
6.2 Inflation rate, annual average, 2001-2007 150
6.3 Consumer price index of certain goods and services, by groups 151
6.4 Consumer price index of certain goods and services, monthly changes, by groups 152
6.5 Annual average prices of main goods and services, in Ulaanbaatar 153
6.6 Consumer price index goods and services, by groups, by aimags 155
6.7 Average price of main selected goods, by aimags 157

SECTION 7. MONEY, CREDIT, STOCK **161**
7.1 Money supply 163
7.2 Foreign net reserves 163
7.3 Loans oustanding 163
7.4 Interest rate 164
7.5 Loans oustanding, by regions, aimags and the Capital city 165
7.6 Individial deposits outstanding, by regions, aimags and the Capital city 166
7.7 Non-performing loans outstanding, by regions aimags and the Capital, at the end of the year 167
7.8 Exchange rates 168
7.9 Main indicators of Stock market summary 169
7.10 30 leading companies in market capitalization in 2007 170

7.11 30 companies with the most active traded stocks in 2007 171
7.12 Indicators of Trading stock 171
7.13 Trading of Government bond 172
7.14 Trading of company bond 172
7.15 Main indicators of insurance intitutions 173
7.16 Main indicators of insurance institutions 173
7.17 Main indicators of saving and credit cooperative 173

SECTION 8. BUDGET **175**
8.1 Mongolian general government revenue, by classification of revenue, at current prices 176
8.2 Revenue of central government, by classification of revenue, at current prices 177
8.3 Local government revenue, by classification of revenue, at current prices 178
8.4 Mongolian general government expenditure, by classification of expenditure, at current prices 179
8.5 Expenditure of central government, by classification of expenditure, at current prices 180
8.6 Local government expenditure, by classification of expenditure, at current prices 181
8.7 Revenue of local government, by region, aimag and the Capital, at current prices 182
8.8 Expenditure of local government, by region, aimag and the Capital, at current prices 183
8.9 Grants from central government to local government, by region, aimag and the Capital city, at current prices 184
8.10 Grants from local government to central government, by aimag and the Capital city, at current prices 184
8.11 Expenditure of general government, by portfolio of Ministers, at current prices 185

SECTION 9. INVESTMENT AND CONSTRUCTION **188**
9.1 Investment, by technological composition, financial resources, at current prices 189
9.2 Total amount of construction and capital repair, maintenance, at current price 189
9.3 Structure of construction and capital repair, maintenance, by types 190
9.4 Given for exploitation buildings basic fund 190
9.5 Total amount of construction and capital repair done by domestic construction units, by regions, aimag and the Capital, at current prices 191
9.6 Grouping of construction units 191
9.7 Price of building materials, by countries, quarterly average, annual average 192

SECTION 10. AGRICULTURE **195**
10.1 Gross agricultural output 197
10.2 Output of main agricultural products 197
10.3 Main agricultural production per capita 198
10.4 Number of livestock & household animals 198
10.5 Number of livestock, by regions, aimags and the Capital and by type 199
10.6 Number of breeding stock, by regions, aimags and the Capital and by type 206
10.7 Highest number of livestock, by type of livestock and years 207
10.8 Number of freshbred, crossbred, thoroughbred and improved breed, livestock, by type 207
10.9 Rearing of young animals, by type 208
10.10 Losses of adult animals, by type 208
10.11 Total livestock for consumption, by type 209
10.12 Rank of first five aimags and soums by number of livestock, in 2007, by type oflivestock 210
10.13 Number of herder households, by regions, aimags and the Capital 212
10.14 Number of herdsmen, by regions, aimags and the Capital 213
10.15 Age composition of herdsmen 213
10.16 Grouping of households with households, by size of herd 214
10.17 Grouping of herder households, by size of herd, in 2007 214
10.18 Selected indicators of herdsmen households 215
10.19 Selected indicators of herdsmen households, by regions, aimags and the Capital, in 2007 215
10.20 Number of agricultural specialist, by type of profession 216
10.21 Number of agricultural machineries, by type 216
10.22 Number of livestock fence, capacity, by type 216
10.23 Number of wells, by type 216
10.24 Number of livestock covered by precaution activities from infectious diseases and expenditure 217
10.25 Number of livestock suffered from infectious and diseases and survived 217
10.26 Agricultural areas 218
10.27 Sown areas, by regions, aimags and the Capital, by type of plants 218
10.28 Total crops, by type of plants 223

10.29 Yields of staple agricultural crops per hectar, by type of plants 223
10.30 Total crops, by regions, aimags and the Capital, by type of plants 224
10.31 Yields of cereals, potatoes per hectar, by regions, aimags and the Capital 228
10.32 Gross hay harvest and laying-in of fodder, by type 230
10.33 Fodder, by regions, aimags and the Capital, in terms of fodder unit 230
10.34 Fodder, by regions, aimags and the Capital, by type 231

SECTION 11. INDUSTRY **237**
11.1 Gross industrial output, by divisions and subdivisions, at current prices 238
11.2 Composition of gross industrial output, by divisions and subdivisions 239
11.3 Gross industrial output, by employment size class, at current prices 240
11.4 Gross industrial output, by divisions and subdivisions, at constant prices of 2000 240
11.5 Sales of industrial products, by aimags and the Capital, at current prices 241
11.6 Output of selected industrial commodities 242
11.7 Some industrial production per capita 245
11.8 Value added per employee in industry, (Labour productivity), by divisions and subdivisions, at 2005 prices 246
11.9 Balance sheet of electricity 247
11.9 Balance sheet of coal 248
11.10 Balance of thermal energy 249

SECTION 12. TRANSPORTATION **251**
12.1 Main indicators of transport, by types 252
12.2 Number of vehicles, by types 252
12.3 Number of vehicles, by region, aimags and the Capital 253
12.4 Main indicators of railway transportation 254
12.5 Main indicators of road transpotation 254
12.6 Main indicators of civil air transportation 255
12.7 Improved auto road, km 255

SECTION 13. COMMUNICATION **257**
13.1 Main indicators of communication division 258
13.2 Communication and postal service indicators, by kind 259
13.3 Number of telephones lines, by regions, aimags and the Capital 259

SECTION 14. FOREIGN TRADE **263**
14.1 Total turnover, by countries, at current prices 265
14.2 Exports, by countries, at current prices 266
14.3 Imports, by countries, at current prices 267
14.4 Exports and imports, by region, at current prices 268
14.5 Main export commodities 269
14.6 Main import commodities 270
14.7 Composition of Export, by groups of commodities 274
14.8 Composition of Import, by groups of commodities 275
14.9 Price indexes of Foreign Trade, by main groups of commodities 276
14.10 Indexes of Foreign Trade and terms of trade 276
14.11 Volume indexes of Foreign Trade, by main groups of commodities 277
14.12 Export and import, by some group of commodities, by SITC 277
14.13 Balance of payments 279

SECTION 15. TRADE, RESTAURANT AND HOTELS **281**
15.1 Total sales and output of trade sector, at current price 282
15.2 Number of population per commercial unit, by regions, aimags and the Capital, at the end of the 282
15.3 Total output of restaurant and hotel sector, at current price 283
15.4 Total number of employees of hotel and restaurant sector, end of the year 283

SECTION 16. HOUSING, COMMUNITY SERVICE **285**
16.1 Housing 286
16.2 Numbers of facilities for community services, by region, aimags and the Capital 287

SECTION 17. TOURISM **290**
17.1 Number of inbound and outbound passengers, by immigration post 291
17.2 Number of inbound passengers, by purpose of visit, as of 2007 292
17.3 Number of inbound tourists through the border of mongolia, by country 292
17.4 Number of inbound and outbound foreign passengers through the border of Mongolia, by country 293
17.5 Arrivals of foreign passengers from abroad , by purpose of visit, geographical region, as of 2007 293
17.6 Outbound domestic passengers, by immigration posts, purpose of visit, as of 2007 294
17.7 Number of enterprises of tourism activity and employees, end of the year 294

SECTION 18. HOUSEHOLD INCOME AND EXPENDITURE AND LIVING STANDARD **297**
18.1 Monthly average total and monetary income per household, at the current price 299
18.2 Composition of monthly average total and monetary income per household 299
18.3 Monthly average total expenditure per household, by urban and rural, at current price 300
18.4 Composition of monthly average expenditure per household 300
18.5 Monthly foodstuff consumption per adult equivalent, by urban and rural 301
18.6 Calorie and composition of daily foodstuff consumption per adult equivalent, by urban and rural 301
18.7 Minimum subsistance level of population, per capita a month, by regions 302
18.8 Poverty measures, by urban and rural, LSMS, HIES 302
18.9 Poverty measures, by urban, rural, location and region, HIES, 2006 302
18.10 Investments for the improvement of the health, education and infrastructure in rural areas in the framework of "Sustainable livelihoods project", by regions and aimags 304
18.11 Investments for the pastural risk management the framework of "Sustainable livelihoods project", by aimags 308
18.12 Loans provided by the micro finance development fund, with in framework of "Sustainable livelihoods project", by regions and aimags 310

SECTION 19. EDUCATION, SCIENCE, CULTURE AND ARTS **312**
19.1 Number of educational institutions, at the beginning of the academic year 313
19.2 Number of pupils and students in educational institutions, at the beginning of the academic year 313
19.3 Number of graduates in educational institutions, at the beginning of the academic year 314
19.4 Number of teachers in educational institutions, at the beginning of the academic year 314
19.5 Some indicators of general educational schools 315
19.6 Students and graduates of domestic higher educational institutions, by fields of education 316
19.7 Number of general educational schools, by regions, aimags and the Capital 317
19.8 Number of pupils in general educational schools, by regions, aimags and the Capital 318
19.9 Proportion of teachers in general educational schools, by regions, aimags and the Capital 319
19.10 Number of teachers in general educational schools, by regions, aimags and the Capital 320
19.11 Number of graduates of general educational schools, by regions, aimags and the Capital 321
19.12 Number of pupils enrolled in 1st grade of general educational schools, by regions, aimags and the Capital 322
19.13 Number of dormitory pupils of general educational schools, by regions, aimags and the Capital 323
19.14 Number of pre-school institutions and children, at the beginning of the academic year 324
19.15 Number of pupils and students in educational institutions, per 1000 population 324
19.16 Gross enrolment ratio, by regions, aimags and the Capital , at the 2004-2005 academic year 325
19.17 Number of kindergartens and teacher in kindergartens, by regions, aimags and the Capital 326
19.18 Number of children in creches and kindergartens, by regions, aimags and the Capital 327
19.19 Expenditure of educational sector, at current prices 327
19.20 Main indicators of science and research sector 328
19.21 Full-time employees wnith scientific degree, at the end of the year 328
19.22 Number of research works, funded from central budget 328
19.23 Public libraries 328
19.24 Public libraries number, by regions, aimags and the Capital 329
19.25 Number of employees of state art and culture intitutions, by type, at the end of the year 329
19.26 Total seat number of public libraries, by regions, aimags and the Capital 330
19.27 Total number of ppermanent readars of public library, by regions, aimags and the Capital 331
19.28 Performance of professional arts organization, by regions, aimags and the Capital 332
19.29 Exhibit of museum, number of visitors, by regions, aimags and the Capital 333
19.30 Number of cultural centres, by regions, aimags and the Capital 334

19.31 Total number of cultural centres, by regions, aimags and the Capital 335
19.32 Number of monasteries and temples, by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year 336
19.33 Number of employees, by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year 337
19.34 Monks, by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year 338
19.35 Number of students studying in religious school and datsans, by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year 339
19.36 Number of apprentices who studies at home, by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year 340
19.37 Number of students studying in religious school and datsans, and number of apprentices who studies at home, by age group, at the end of the year 340

SECTION 20. HEALTH AND SOCIAL INSURANCE, WELFARE **343**
20.1 Health institutions 345
20.2 Number of hospital beds, by type, at the end of the year 345
20.3 Employees of health organizations, by specialization categories, at the end of the year 346
20.4 Number of physicians, by regions, aimags and the Capital 347
20.5 Number of pharmacists, by regions, aimags and the Capital 348
20.6 Number of mid-level medical personnel, by specialization 349
20.7 Number of persons per physician, by regions, aimags and the Capital 349
20.8 Number of persons per nurse, by regions, aimags and the Capital 350
20.9 Number of patients hospitalized, by regions, aimags and the Capital 351
20.10 Registered infectious diseases, by classification, by regions, aimags and the Capital 352
20.11 Number of live births, by sex, weight, gramm, by regions, aimags and the Capital, at the end of the 353
20.12 Number of deaths, by classification of diseases of the leading causes, by sex, at the end of the year 355
20.13 Infant mortality rate (per 1000 live births), by regions, aimags and the Capital 356
20.14 Number of maternal deaths, by regions, aimags and the Capital 357
20.15 Abortions, by regions, aimags and the Capital 358
20.16 Expenditure of health sectors, at current prices 358
20.17 Inpatient morbidity (per 10000 population), diseases 10 of the leading causes 359
20.18 Incidence of malignant neoplasms, deaths, (per 10000 population), by type malignant neoplasms 359
20.19 Incidence of malignant neoplasms (per 10000 population), by age group 359
20.19 Incidence of malignant neoplasms and deaths (per 10000 population), by aimags and the Capital 360
20.21 Percentage of pregnant women who attended to anc, by regions, aimags and the Capital 361
20.22 Immunization coverage for infants, by immunization 362
20.23 Income and expenditure of social welfare services 363
20.24 Number of persons who received social welfare benefits and assistance, by type 364
20.25 Pension provided by the social insurance fund, by type of pension 364
20.26 Number of insured penson to the social insurance, social insurance fund income 364
20.27 Child malnourishment, by sex, location and age group, in 2000 and 2005 365
20.28 Household consuming iodized salt, by residence, location and education of household head in 2000 and 2005 365
20.29 Children aged 6-59 months, received high dose vitamin "A" supplement, by sex, location and age group, in 2000 and 2005 366
20.30 Mothers received a high dose vitamin "A" supplement after given birth, by residence, location and education level, in 2000 and 2005 366
20.31 Knowledge of preventing hiv transmission, by residence, location and educational level, in 2000 and 2005 367
20.32 Women aged 15-49 years, identified miscons about HIV/AIDS, by region, location and education level, in 2000 and 2005 367
20.33 Comprehensive knowledge of HIV/AIDS transmision, by residence, location and education level, in 2000 and 2005 368
20.34 Knowledge of mother-to-child HIV transmission, by residence, location and educational level, in 2000 and 2005 368
20.35 Attitudes toward people living with HIV/AIDS, by residence, location, age and education level, in 2000 and 2005 369
20.36 Knowledge of a facility for HIV testing, by residence, location and educational level, in 2000 and 2005 369

SECTION 21. CRIME **371**
21.1 Number of offences committed, by type of offences 372
21.2 Number of sentenced persons 372
21.3 Number of crime against human life and health, by regions, aimags and the Capital 373
21.4 Number of crime against child, family and fabric of society, by regions, aimags and the Capital 374
21.5 Number of crime against social safety, by regions, aimags and the Capital 375
21.6 Number of crime against traffic safety and use, by regions, aimags and the Capital 376
21.7 Number of crime against economic entity, by regions, aimags and the Capital 377
21.8 Number of crime against ownership right, by regions, aimags and the Capital 378
21.9 Number of theft of cattle, by regions, aimags and the Capital 379
21.10 Number of offences committed, by regions, aimags and the Capital 380
21.11 Number of persons sentenced, by regions, aimags and the Capital 381
21.12 Number of persons sentenced, by educational level 381
21.13 Number of persons sentenced, by age group 381
21.14 Number of offences per 10000 population of age 18 and above 382
21.15 Number of offenders, by regions, aimags and the Capital. 383
21.16 Crime caused of damage, billion togrogs 383

SECTION 22. NATURE AND ENVIRONMENT **386**
22.1 Annual average temperature, by aimags and the Capital 387
22.2 Land classification of Mongolia 387
22.3 Life forms of vascular plants, 1989 387
22.4 Composition of zascular and lower plants of mongolia, in 1998 388
22.5 Total rainfall and number of days with rainfall, by aimags center and the Capital 388
22.6 Multi year mean indicators of climate, by aimags and the Capital 389
22.7 Number of forest fires, by times and fire affected, regions, aimags and the Capital 390
22.8 Forest harvest volume, by regions, aimags and the Capital 391
22.9 Capital investment for protectoin and rehabilitation of natural resources 391
22.10 Maximium limit of hunting wild animals for domestic purpose, 2008, by regions, and aimags, hunting animals 392
22.11 Land degradation 393
22.12 Report of the surface water, by regions, aimags and the Capital, by years of census conducted 393
22.13 Annual average concentration of pollution in air, by aimags center and the Capital, in 2007 394
22.14 Annual average concentration of pollution in air in ulaanbaatar, by the Capital's stations, in 2007 395
22.15 Amount of pollution permissible in the air concentration 395
22.16 Disasters occured and the damages 395

SECTION 23. PRODUCTIVITY **398**
23.1 Total productivity, by divisions, at current prices 399
23.2 Total factor productivity, by divisions, at current prices 399
23.3 Labour productivity, by divisions, at 2005 constant prices 340
23.4 Capital productivity, by divisions, at current prices 340
23.5 Row material productivity, by divisions, at current prices 401
23.6 Electricity productivity, by divisions, at current prices 401

SECTION 24. BUSINESS REGISTER **403**

24.1 Number of establishments in the business register, by aimags and the Capital, at the end of the year 404

24.2 Number of establishments by sectors of economic activities, at the end of the year 405
24.3 Number of establishments by employment size class, at the end of the year 406
24.4 Number of establishments, by type, at the end of the year 406
24.5 Number of active establishments, by aimags and the Capital, at the end of the year 407
22.6 Number of active establishments, by sectors of economic activities, at the end of the year 408
22.7 Number of active establishments, by employment size class, at the end of the year 408
22.8 Number of registered establishments in the Capital city, by districts, at the end of the year 409

SECTION 25.HUMAN DEVELOPMENT INDEX **411**
25.1 Human development index, by regions, aimags and the Capital 412
25.2 Gender development index, by regions, aimags and the Capital 413
25.3 Gender empowerment measure, by regions, aimags and the Capital 414

SECTION 26. INDICATORS OF MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS **416**
25.1 Indicators of millennium development goals 417

SECTION 27. WORLD DEVELOPMENT INDICATORS **422**
27.1 Size of economy, as of 2005 422
27.2 Integration with the global economy, % of GDP 426
27.3 Distribution of net aid by development assistance committee members, 2005, by regions 427
27.4 Official development aid dependency, by some selected countries of the regions 428
27.5 Structure of output, by some selected countries of the regions 429
27.6 Structure of final demand, by some selected countries of the regions 430
27.7 International trade, selected countries of the regions 431
27.8 Implementation of millennium development goals, by some selected countries of the regions 432

ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Хүн ам

Монгол Улсын суурин хүн амын тоо 2007 оны жилийн эцсийн байдлаар 2635.2 мянга болж, 2006 оныхоос 1.6 хувь буюу 40.4 мянган хүнээр өслөө. Нийт хүн амын 48.7 хувь нь эрэгтэйчүүд, 51.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байгаа бөгөөд 100 эмэгтэйд 95.1 эрэгтэй ногдож байна.

Улаанбаатар хот руу шилжих хөдөлгөөний урсгал их байгаа нь нийслэл хотын хүн ам жил ирэх тутам хурдтай өсөх нөхцөл болж байна. 2007 оны байдлаар нэг хавтгай дөрвөлжин километр нутаг дэвсгэрт ногдох хүн амын тоо Улаанбаатар хотод 219.4 хүн ногдох болж 2004 оныхоос 11.0 хувь, 2005 оныхоос 6.8 хувь, 2006 оныхоос 3.7 хувиар нэмэгджээ.

Улсын дүнгээр авч үзэхэд 2007 онд нийт хүн амын 60.8 хувь буюу 1601.0 мянган нь хот, тосгонд амьдарч байгаагаас Дорнод, Дорноговь, Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Орхон аймгийн хүн амын талаас илүү хувь нь хот, тосгонд оршин сууж байгаа бол Төв аймгийн хүн амын 80 гаруй хувь нь хөдөөд амьдарч байна.

Улсын хэмжээнд 2007 оны байдлаар 645.7 мянган өрх, түүний 59.1 хувь нь хотод, 40.9 хувь нь хөдөөд байгаа бөгөөд улсын дунджаар нэг өрхөд 4.1 хүн ногдож байна.

Хэдийгээр сүүлийн жилүүдэд хүн амын жилийн цэвэр өсөлт буурах хандлага ажиглагдаж байсан ч 2006, 2007 онуудад төрөлт нэмэгдэж 1000 хүн амд ногдох төрөлт 2007 онд 21.7 болж, 2006 оныхоос 2.7 пунктээр нэмэгдэв. 2007 онд нийт төрсөн хүүхдийн тоо 56.6 мянгад хүрч 2004 оныхоос 24.5 хувь, 2006 оныхоос 15.4 хувиар өсчээ. Манай улсын төрөх үеийн хүйсийн харьцаа олон улсын дундаж түвшингийн ойролцоо болж, 100 охидод 103 хөвгүүд ногдож байна. Төрөлтийн нийлбэр коэффициент 2004 онд 2.0, 2005 онд 1.9; 2006 онд 2.1 байсан бол 2007 онд 2.3 болжээ.

Манай улсын хүн амын нас баралтын ерөнхий коэффициент сүүлийн жилүүдэд харьцангуй тогтвортой байсан бол харин 2007 онд 6.2 болж 2006 оныхоос 0.3 пунктээр буурлаа. Нэг нас хүрээгүй хүүхдийн эндэгдэл буюу нялхсын нас баралтын коэффициент аажмаар буурч байна. 2007 онд нийт 16.3 мянган хүн нас барсны 6.1 хувийг нялхсын нас баралт эзэлж байна. 1000 хүн амд ногдох нас баралт аймгуудын хувьд харилцан адилгүй байгаа бөгөөд 2007 оны байдлаар Хөвсгөл(7.1), Дархан-Уул(6.9), Хэнтий(6.8), Орхон(6.8) аймагт хамгийн өндөр, Өмнөговь(4.3), Баян-өлгий(4.9), Ховд(5.0), Дорноговь(5.4) аймагт хамгийн бага байна.

Нийт 41.0 мянган хос 2007 онд гэрлэлтээ бүртгүүлж, 1.8 мянган гэр бүл гэрлэлтээ цуцлуулж, 2.5 мянган хүүхдийг үрчилж авчээ. Гэр бүл цуцлалт 2006 оныхоос 21.3 хувь, хүүхэд үрчлэлт 19.6 хувиар нэмэгдсэн байна. Харин 1000 хүн амд ногдох гэрлэлт 2004-2006 онд тогтвортой өсч байснаа 2007 онд 2006 оныхоос 3.3 пунктээр буурсан байна.

1000 хүнд ногдох гэр бүл цуцлалтын чиг хандлага харьцангуй тогтворгүй байгаа бөгөөд 2005 онд 2004 оныхоос 0.3 пунктээр өссөн, бол 2006 онд 2005 оныхоос 0.4 пунктээр буурсан, харин 2007 онд 2006 оныхоос 0.1 пунктээр өссөн дүн гарлаа.

Хүн ам, нийгмийн зарим үзүүлэлт

Монгол улсын төрөөс эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн асуудлыг онцгойлон анхаарч холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлж байна.

Улсын хэмжээгээр өнчин хүүхдийн тоо 2007 онд 49.8 мянгад хүрч 2004 оныхоос 3.7 хувь, 2005 оныхоос 5.3 хувь, 2006 оныхоос 2.4 хувиар буурч, жил тутам буурах хандлагатай байна. Нийт өнчин хүүхдийн 10.2 хувь буюу 5.1 мянга нь бүтэн өнчин, 89.8

хувь буюу 44.7 мянга нь хагас өнчин хүүхдүүд байна. Бүтэн өнчин хүүхдийн тоо 2004 оныхоос 6.5 хувиар өссөн хэдий ч, 2005 оныхоос 6.8 хувь, 2006 оныхоос 3.8 хувь, мөн хагас өнчин хүүхдийн тоо 2004 оныхоос 3.4 хувь, 2005 оныхоос 5.1 хувь, 2006 оныхоос 2.3 хувиар тус тус буурлаа.

Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн тоо 2007 онд 72.1 мянга болж 2004 онтой харьцуулахад 9.8 хувь, 2005 оныхоос 2.6 хувиар өссөн бол 2006 оныхоос 0.1 хувиар буурчээ. Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн тооны өсөлтөд 18 ба түүнээс дээш насны эрэгтэйчүүдийн нас баралт гэр бүл цуцлалтаас илүү нөлөөлж байна.

Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүдийн 50.9 хувь буюу 36.7 мянга нь 3 хүртэл; 37.4 хувь буюу 27.0 мянга нь 3-5; 11.7 хувь буюу 8.4 мянга нь 6 ба түүнээс дээш ам бүлтэй байна. 2007 оны байдлаар өрх толгойлсон нийт эмэгтэйчүүдийн 14.7 хувь нь Баруун бүсэд, 24.2 хувь нь Хангайн бүсэд, 19.1 хувь нь Төвийн бүсэд, 9.7 хувь нь Зүүн бүсэд, 32.3 хувь нь Улаанбаатар хотод ногдож байна.

Улсын хэмжээнд 16 хүртэлх насны 4 ба түүнээс дээш хүүхэдтэй өрхийн тоо 2007 онд 37.9 мянга болж, 2004 оныхоос 18.8 хувь, 2005 оныхоос 10.6 хувь, 2006 оныхоос 5.2 хувиар буурчээ. Харин 16 хүртэлх насны хүүхэдтэй гэр бүлгүй эмэгтэйчүүдийн тоо 2007 онд 43.5 мянга болж, 2004 оныхоос 3.5 хувь, 2005 оныхоос 10.1 хувь, 2006 оныхоос 5.8 хувиар буурсан байна. 16 хүртэлх насны хүүхэдтэй гэр бүлгүй эмэгтэйчүүдийн 61.3 хувь буюу 26.7 мянга нь 3 хүртэл; 28.2 хувь буюу 12.3 мянга нь 3-5; 10.5 хувь буюу 4.6 мянга нь 6 ба түүнээс дээш тооны хүүхэдтэй байна.

Ажиллах хүч

Төвлөрсөн төлөвлөгөөт эдийн засгаас зах зээлийн эдийн засагт шилжиж эхэлснээр тус улсын эдийн засагт бүтцийн өөрчлөлт, үйлдвэрлэлийн уналт, аж ахуйн нэгжүүдийн өөрчлөн байгуулалт явагдаж улмаар ажил орлогогүй иргэдийн тоо нэмэгдэх болсон ба тэднийг шинэ ажил үйлчилгээнд зуучлах, мэргэжил олгох зэрэг асуудал чухлаар тавигдсан юм. Энэ үеэс хөдөлмөр зохицуулалтын албадууд байгуулагдаж эхэлсэн. 1992 оноос олон улсын стандарт аргачлалын дагуу хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс (хөдөлмөр эрхлэлтийн алба)-т бүртгэлтэй хүмүүсийг ажилгүйчүүд гэж үзэж улсын хэмжээний ажиллах хүч буюу эдийн засгийн идэвхитэй хүн ам; ажиллах хүчний оролцоо, ажилгүйдлийн түвшний үзүүлэлтийг тооцон гаргаж статистикийн мэдээлэлд хамруулдаг болов.

Хөдөлмөрийн зах зээлийн хөгжил, хүн амын эдийн засгийн идэвхитэй байдлыг харуулдаг гол үзүүлэлт бол ажиллах хүчний хөдөлмөр оролцооны түвшин бөгөөд энэ үзүүлэлт сүүлийн жилүүдэд бага зэрэг буурч ирсэн. Ажиллах хүчний хөдөлмөр оролцооны түвшин 2007 онд 64.2 хувь болж 2004, 2006 оныхоос тус тус 0.2 пунктээр буурч, харин 2005 оныхоос 0.7 пунктээр нэмэгдэв. Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо 2007 онд 29.9 мянган хүн болж 2004 оныхоос 15.8 хувь, 2005, 2006 оныхоос тус бүр 9.1 хувиар буурчээ. Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо сүүлийн жилүүдэд буурсаар байгаа нь ажиллагчдын тоо өсч байгаагаас гадна аймаг, нийслэлийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс (хөдөлмөр эрхлэлтийн алба)-ээр зуучлуулан ажилд орсон ажилгүй хүмүүсийн тоо нэмэгдэж байгаатай холбоотой байна.

Манай улсын хэмжээгээр эдийн засгийн идэвхитэй хүн амд нийт ажиллагчдын эзлэх хувь 2007 онд 97.2 хувь болж 2004 оныхоос 0.8 пунктээр, 2005 оныхоос 0.5 пунктээр, 2006 оныхоос 0.4 пунктээр нэмэгджээ.

Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар авч үзэхэд сүүлийн жилүүдэд хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй, боловсруулах аж үйлдвэр, үл хөдлөх хөрөнгө, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа, нийгэм, бие хүнд үзүүлэх үйлчилгээний салбарынхаас бусад бүх салбарт ажиллагчдын тоо өссөн байна.

Эдийн засгийн идэвхитэй хүн ам болон ажиллагчдын дотор эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувь ойролцоо байгаа бол харин бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн дунд эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь эрэгтэйчүүдийнхээс харьцангуй өндөр байна.

Аймаг, нийслэлийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэст бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн дотор дээд боловсролтой болон мэргэжилгүй хүмүүсийн эзлэх хувь нэмэгдэж, тусгай дунд болон мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн төв төгссөн хүмүүсийн эзлэх хувь буурч байна.

Монгол улсын төрийн албанд 2007 оны 1 сарын 1-ний байдлаар 128.1 мянган албан хаагч ажиллаж байгаа нь 2004 оныхоос 1.3 хувь, 2005 оны оныхоос 5.2 хувь, 2006 оныхоос 6.2 хувиар тус тус нэмэгджээ.

Дундаж цалин

Ажиллагчдын дундаж цалингийн түүвэр судалгааг 2000 оны 4 дүгээр улирлаас эхлэн улирал тутам улсын хэмжээгээр явуулж дүнг хүйс, эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбар, ажил мэргэжлийн ангилал, аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмчийн болон хариуцлагын хэлбэрээр, аймаг, нийслэлээр гаргаж байна. Түүвэр судалгаанд улиралд дунджаар 1035 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 163.0 мянган ажиллагчид хамрагдаж байна.

Ажиллагчдын дундаж цалин 2007 онд 173.0 мянган төгрөг байгаа нь 2004 оныхоос 85.8 хувь, 2005 оныхоос 70.9 хувь, 2006 оныхоос 35.5 хувиар өсөв.

Сарын дундаж цалинг эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбараар авч үзэхэд тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо, боловсрол, төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, нийгмийн даатгал, уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр, санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа зэрэг салбарт ажиллагчдын дундаж цалин бусад салбарын ажиллагчдынхаас болон улсын дунджаас өндөр байна. Түүнчлэн төрийн өмчит үйлдвэрийн газрын ажиллагчдын сарын дундаж цалин улсын дундаж болон бусад аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдынхаас харьцангуй өндөр байна.

Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

Монгол Улсын эдийн засгийн байдалд нааштай хандлагууд гарч, сүүлийн жилүүдэд эдийн засгийн харьцангуй өндөр өсөлт хадгалагдаж ирлээ. Эдийн засгийн бодит өсөлт 2000-2003 онд жилд дунджаар 4.3 хувь өсч байсан бол 2004-2007 онд жилд дунджаар 9.1 хувь өссөн байна.

2004-2007 оны дундаж өмнөх 4 жилийн дунджаас 4.8 пунктээр өндөр гарахад малын тоо 2003 оноос 14.9 сая толгойгоор өссөн, олборлосон алтны хэмжээ жилд дунджаар 20.9 тн болж, 2000-2003 оныхоос жилд дунджаар 8.7 тонноор нэмэгдсэн, сүүлийн жилүүдэд мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн салбарт 2 аж ахуйн нэгж шинээр үүрэн телефон холбооны операторын үйл ажиллагаа явуулж эхэлсэн, боловсруулах аж үйлдвэрийн төмрийн үйлдвэрлэлийн салбарт молибденийг боловсруулж, эцсийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж эхэлсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Аж үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн зарим гол нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл мэдэгдэхүйц өслөө. Тухайлбал, аж үйлдвэрийн салбарын сүлжмэл эдлэл, нүүрс, алт, самнасан ноолуур зэрэг бүтээгдэхүүний 2004-2007 оны дундаж үйлдвэрлэл 41.6-86.8 хувиар, газар тариалангийн салбарт хүнсний ногоо, төмсний үйлдвэрлэл дунджаар 38.4-56.1 хувиар нэмэгдсэн байна.

Нэг хүнд ногдох ДНБ (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлсэн)-ний 2000-2003 оны жилийн дундаж хэмжээ 885.7 мянган төгрөг байсан бол 2004-2007 оны жилийн дундаж хэмжээ 1140.1 мянган төгрөгт хүрч, 1.3 дахин нэмэгдлээ.

ДНБ 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр оны үнээр 4557.5 тэрбум төгрөг болж, 2006 онтой харьцуулахад 9.9 хувь буюу 299.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн. ДНБ-ий энэхүү өсөлтөд хөдөө аж ахуйн салбарын нэмэгдэл өртөг 2006 оныхоос 15.8 хувь, боловсруулах үйлдвэрийн салбарынх 32.3 хувь, барилгын салбарынх 22.4 хувь, тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбооны салбарынх 18.6 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Хувийн хэвшил 1995 онд ДНБ-д 52.6 хувийг эзэлж байсан бол 2007 онд 68.4 хувь болж эдийн засагт хувийн хэвшил давамгайлах байр суурьтай боллоо.

Эцсийн ашиглалтын аргаар тооцсон ДНБ-ий 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлийн бүтцийг авч үзвэл эцсийн хэрэглээ 64.1 хувь, нийт хуримтлал 37.6 хувь, цэвэр экспорт (-1.7) хувь болж, 2006 онтой харьцуулахад ДНБ-д эцсийн хэрэглээ болон нийт хуримтлалын эзлэх хувь 2.8-4.5 пунктээр тус тус өсч, харин цэвэр экспортын эзлэх хувь хэмжээ 7.3 пунктээр буурсан байна. Бүтцийн энэ өөрчлөлт нь 2007 онд цэвэр экспорт буюу бараа, үйлчилгээний тэнцэл алдагдалтай гарснаас голлон шалтгаалжээ. Бараа, үйлчилгээний тэнцэл алдагдалтай гарахад барааны импортын өсөлт экспортын өсөлтөөс илүү хурдацтай байсан, мөн тээврийн болон даатгалын үйлчилгээний зардал өссөн, барилга угсралтын ажил эрчимжсэн зэрэг нь нөлөөлжээ.

ДНБ-ийг улирлаар тооцох аргачлал 2007 онд батлагдсан. ДНБ-ий өсөлтийг улирлаар харьцуулахад 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 2 дугаар улиралд өмнөх улирлаасаа 55.4 хувь, 3 дугаар улиралд 2.2 хувь, 4 дүгээр улиралд 11.4 хувиар тус тус өссөн байна.

Салбар хоорондын тэнцэл

Монгол улс зах зээлийн эдийн засгийн харилцаанд шилжсэнээр макро эдийн засгийн гол үзүүлэлт, тооцооны аргачлалыг олон улсын жишигт нийцүүлэх зорилт тавигдаж, сүүлийн жилүүдэд ДНБ-ийг тооцох аргыг шуурхай нэвтрүүлэх, үндэсний тооцооны дансууд байгуулах зэрэг асуудлаар багагүй ажил хийж байна.

Үүний зэрэгцээ улс орны эдийн засгийн үндсэн тэнцвэрийг макро түвшинд нэгтгэн, тэнцэл хэлбэрээр харуулах Салбар хоорондын тэнцлийг тодорхой хугацаанд тогтмол давтамжтайгаар байгуулж, гарсан үр дүнд дүн шинжилгээ хийж, бодлого боловсруулагчдад ашиглах мэдээллийн эх үүсвэрийг улам дэлгэрэнгүй харилцан уялдаатай болгох нь Үндэсний Статистикийн Хорооны чухал зорилтын нэг юм.

Манай улс төвлөрсөн төлөвлөгөөт эдийн засгийн харилцааны тогтолцоогоор хөгжиж байхдаа 1963 оноос салбар хоорондын тэнцлийг зохиож ирсэн түүхтэй. Тухайн үед эдийн засгийн харилцан туслах зөвлөлийн гишүүн орнуудад мөрдөж байсан Улс ардын аж ахуйн баланс зохиох аргыг хэрэглэж Салбар хоорондын тэнцлийг 1966, 1970, 1977, 1983, 1987 онуудын гүйцэтгэлээр зохиосон билээ. Зах зээлийн эдийн засгийн харилцаанд шилжсэнээс хойш Үндэсний тооцооны систем (ҮТС'93)-ийн нийтлэг арга зүйг мөрдлөг болгон салбар хоорондын тэнцлийг 1997 болон 2000 онд туршилтын журмаар, энэ удаагийн 2005 оны салбар хоорондын тэнцлийг нөөц, ашиглалтын тэнцэлд үндэслэн зохиов.

Эдийн засгийн нөөц. Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний нийт нөөцийн хэмжээ худалдан авагчийн үнээр 2005 онд 7741.7 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна. Цахилгаан, дулааны эрчим хүч, мал, малын гаралтай түүхий эд, мах, махан бүтээгдэхүүн, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, металлын хүдэр, нүүрс зэрэг бүтээгдэхүүний 72.4-94.9 хувийг дотоодын үйлдвэрлэлтээр, харин металл бүтээгдэхүүн, машин тоног төхөөрөмж, химийн бүтээгдэхүүн, шатахуун, тамхи, цаас, цаасан бүтээгдэхүүний нөөцийг үндсэндээ импортоор хангаж байна. Үүнээс

үзвэл мал, малын гаралтай бүтээгдэхүүн, нүүрс, эрчим хүч, мах, махан бүтээгдэхүүн болон сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дотоодын хэрэгцээг үндсэнд нь өөрийн үйлдвэрлэлтээр хангаж, химийн бүтээгдэхүүн, шатахуун, металл бүтээгдэхүүн, машин, тоног төхөөрөмжийн хувьд гадаадаас бүрэн хамааралтай байна. Салбарын бүтээгдэхүүний нөөцөд тээвэр, худалдааны нэмэгдэл нэлээд чухал хүчин зүйл болох нь харагдаж байна. Тухайлбал, тээвэр, худалдааны нэмэгдэл хүнсний бүтээгдэхүүний ашиглах нөөцийн 11.9-21.6 хувь, арьс шир, арьс ширэн бүтээгдэхүүний 18.9 хувь, шатахуун, металл бүтээгдэхүүн, машин тоног төхөөрөмж, шил, шилэн бүтээгдэхүүн, бусад төмөрлөг бус бүтээгдэхүүн, химийн бүтээгдэхүүн зэрэг импортын бүтээгдэхүүний 12.2-20.4 хувийг тус тус эзэлж байна.

Нийт нөөцийн 61.8 хувийг бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, 38.2 хувийг үзүүлсэн ажил, үйлчилгээний нийлүүлэлт эзэлж байна. Энэ нь манай орны эдийн засагт үйлчилгээний салбарын эзлэх байр суурь улам өргөжиж буйг харуулж байна.

Дотоодын үйлдвэрлэлтийн 45.5 хувийг бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, үүний дотор 16.2 хувийг уул уурхай, олборлох салбарын бүтээгдэхүүн, 10.8 хувийг мал, малын гаралтай бүтээгдэхүүн, мах, махан бүтээгдэхүүн (түүхий эд); үйлчилгээний салбаруудын үйлдвэрлэлт 54.5 хувийг эзэлж байна.

Үйлдвэрлэлийн салбарын бүтцээс авч үзвэл мал аж ахуй, уул, уурхай олборлох салбарууд эдийн засгийн хувьд тэргүүлэх салбар хэвээрээ, харин боловсруулах чиглэлийн салбар төдийлөн хөгжихгүй байгаа нь хадгалагдсаар байна.

Импортын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний 70.3 хувийг бүтээгдэхүүний импорт, үүний дотор 27.3 хувийг металл бүтээгдэхүүн, машин, тоног төхөөрөмжийн, 17.8 хувийг шатахууны, 2.0 хувийг гурил, гурилан бүтээгдэхүүний импорт тус тус эзэлж байна. Үйлчилгээний импорт 29.7 хувьтай байна.

Нөөцийн ашиглалт. Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний нийт нөөцийн 35.7 хувь нь завсрын хэрэглээнд, 28.8 хувь нь эцсийн хэрэглээнд, 14.7 хувь нь хуримтлал бий болгоход, 20.7 хувь нь экспортод гарсан байна. Үүнийг бүтээгдэхүүн болон үйлчилгээгээр задлан үзэхэд бүтээгдэхүүний нөөц буюу нийт нийлүүлсэн бүтээгдэхүүний 33.9 хувийг завсрын хэрэглээнд, 23.7 хувийг эцсийн хэрэглээнд, 16.3 хувийг хуримтлалд ашиглаж, 26.1 хувийг нь экспортлосон байна. Нийт үйлчилгээний 38.9 хувь нь завсрын хэрэглээнд, 37.8 хувь нь эцсийн хэрэглээнд, 12.0 хувь нь хуримтлалд ашиглагдсан ба 11.2 хувь нь экспортын үйлчилгээ байна.

Нийт ашигласан нөөцийн 63.8 хувийг бүтээгдэхүүн, 36.2 хувийг үйлчилгээ эзэлж байна.

Мах, махан бүтээгдэхүүний 74.5 хувийг эцсийн хэрэглээнд (хүн амын), 13.0 хувийг завсрын хэрэглээнд, 4.2 хувийг экспортод; шатахуун, цаас, цаасан бүтээгдэхүүн, химийн бүтээгдэхүүн болон бусад төмөрлөг бус бүтээгдэхүүн, цахилгаан, дулааны эрчим хүчний 73.5-98.2 хувийг завсрын хэрэглээнд, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, архи, дарс, пиво, ундаа, гурил, гурилан бүтээгдэхүүний 63.6-86.6 хувийг эцсийн хэрэглээнд, металл бүтээгдэхүүн, машин, тоног төхөөрөмжийн 53.3 хувийг завсрын хэрэглээнд, 39.0 хувь нь хуримтлалд тус тус ашиглагджээ.

Завсрын хэрэглээний 60.5 хувийг бүтээгдэхүүн, үүний дотор 13.3 хувийг шатахуун, 14.9 хувийг металл бүтээгдэхүүн, машин, тоног төхөөрөмж, 4.9 хувийг цахилгаан, дулааны эрчим хүч эзэлж байна.

Эцсийн хэрэглээний 52.4 хувийг бүтээгдэхүүний хэрэглээ эзэлж, үүний дотор мал, малын гаралтай түүхий эд, мах, махан бүтээгдэхүүний хэрэглээ 11.8 хувь, гурил, гурилан бүтээгдэхүүнийх 3.7 хувь, архи, дарс, пиво, ундааных 2.5 хувь байна.

Нийт хуримтлалын 70.4 хувийг бүтээгдэхүүний хуримтлал, үүний дотор 26.4 хувийг металл бүтээгдэхүүн, машин, тоног төхөөрөмж эзэлж байна. Хуримтлалын 29.6 хувь нь үйлчилгээний салбарт бий болжээ.

Экспортын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний 80.3 хувийг бүтээгдэхүүний экспорт, үүний дотор 56.3 хувийг уул уурхай, олборлох салбарын бүтээгдэхүүний экспорт, 7.9 хувийг нэхмэл, оёмол бүтээгдэхүүний, 5.2 хувийг ээрсэн утасны, 1.9 хувийг мал, малын гаралтай түүхий эд, харин үйлчилгээний экспорт 19.7 хувийг эзэлж байна.

Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний үнийн индекс 2004 онд 11.0 хувь, 2005 онд 9.5 хувь өсч, 2006 онд өмнөх оноос 3.5 нэгжээр буурч 6.0 хувьд хүрсэн боловч 2007 онд эргээд 9.1 нэгжээр өсч 15.1 хувьд хүрлээ. Хэрэглээний үнийн индекс 2004-2007 онд дунджаар 10.4 хувь өсчээ.

Өрхийн хэрэглээний 40.0 гаруй хувийг эзэлдэг хүнсний барааны үнийн өсөлт нь үнийн ерөнхий өсөлтөд шууд нөлөөлдөг. Хүнсний барааны бүлгийн үнэ дүнгээрээ сүүлийн 4 жилд 2006 оноос бусад онуудад байнга 2 оронтой тоогоор илэрхийлэгдэж, 2004 онд 15.2 хувь, 2005 онд 15.6 хувь, 2006 онд 3.3 хувь өсч байсан бол 2007 онд хамгийн өндөр өсөлт буюу 24.6 хувьд хүрсэн байна.

Орон сууц, түлш, цахилгааны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2004-2007 онд дунджаар 7.1 хувь нэмэгдсэн бөгөөд 2004 онд 3.9 хувь, 2005 онд 4.3 хувь, 2006 онд 8.7 хувь өссөн бол 2007 онд 11.3 хувь өсчээ. Тээвэр, холбооны үйлчилгээний бүлгийн дүн 2004-2007 онд дунджаар 12.6 хувь өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс 2007 онд 15.1 хувь өссөний дотор хүнсний барааны үнэ бүлгийн дүнгээрээ 24.6 хувь, боловсролын үйлчилгээнийх 20.2 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 14.2 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 14.0 хувь, гэр ахуйн бараа, тавилгынх 13.9 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 11.3 хувь, тээврийнх 10.6 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 4.2 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 3.8 хувь, хувцас, гутал, бөс барааных 3.0 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийнх 2.7 хувиар өсч, харин холбооны үйлчилгээнийх 10.7 хувь буурчээ.

Хэрэглээний үнийн индексийн 2007 оны 15.1 хувийн өсөлтийн 10.4 нэгж нь хүнсний барааны бүлгийн (үүнээс: талх, гурил, будааных 4.4 нэгж, мах махан бүтээгдэхүүнийх 2.8 нэгж) үнийн өсөлтөөс; 1.2 нэгж нь орон сууц, ус цахилгаан, түлшний бүлгийн; 1.1 нэгж нь боловсролын бүлгийн; 1.0 нэгж нь тээврийн бүлгийн үнийн өсөлтөөс шалтгаалсан байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ өмнөх онуудад 7 дугаар сар хүртэл сар бүр нэмэгдэж, харин 8-аас 10 дугаар саруудад буурч байсан бол 2007 оны 8 дугаар сараас эхлэн уг хандлагад өөрчлөлт орж, үнэ оны эцэс хүртэл тасралтгүй өсөв. Үнийн сарын дундаж өсөлт оны эхний 7 сард 1.0 хувь байсан бол 8-12 дугаар сард энэ үзүүлэлт 1.5 хувь болж нэмэгджээ.

Хэрэглээний үнэ өсөхөд мах, гурил, гурилан бүтээгдэхүүний үнэ, бензин шатахууны үнэ, төмөр замын зорчигч болон ачаа тээврийн хөлс, онгоцоор зорчих хөлс, 1 квт цахилгааны үнэ, түлээ, нүүрсний үнэ, сургалтын төлбөрийн үнэ нэмэгдсэн зэрэг нь нөлөөлөв.

Түүнчлэн 2007 оны жилийн эцэст өмнөх оны жилийн эцэстэй харьцуулахад хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ бүх аймагт 14.4-28.5 хувь өссөн байна.

Мөнгө, зээл

Сүүлийн жилүүдэд Монгол Улсын экспортын гол бүтээгдэхүүний дэлхийн зах зээл дээрх үнэ өссөнөөр бизнес эрхлэгчдийн ашиг орлого нэмэгдэж, эдийн засгийн өсөлтөд

нөлөө үзүүлж байна. Энэ байдал 2007 онд үргэлжилж үүнийг даган хадгаламж, зээлийн хэмжээ хурдацтай өсөн нэмэгдсэн нь бодит эдийн засгийг дэмжих эх үүсвэр болж байна. 2004-2007 онуудад мөнгөний нийлүүлэлт жил дараалан өсч, 2007 онд 2.4 триллион төгрөгт хүрсэн байна. Мөнгөний гол шалгуур үзүүлэлтийн нэг болох нийт мөнгө (М2)-нд банкнаас гадуурх мөнгөний эзлэх хувь 2004-2007 онуудад тасралтгүй буурлаа. Энэ үзүүлэлт 2007 оны эцэст 11.8 хувь болж, 2006 онтой харьцуулахад 0.2 пунктээр буурав.

Төгрөгийн ам. доллартай харьцах 2007 оны дундаж ханш 1170.43 төгрөг байсан нь 2006 оны дундаж ханштай харьцуулахад 0.8 хувь чангарсан байна. Тайлант оны турш төгрөгийн америк доллартай харьцах ханш чангарсан нь хадгаламж эзэмшигчдийн ханшийн хүлээлтэнд өөрчлөлт оруулж, улмаар мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтийг төгрөгийн хадгаламжийн өсөлтөөр хангахад голлон нөлөөлсөн байна. Энэ нь нэг талаас сүүлийн жилүүдэд иргэдийн банкинд итгэх итгэл нэмэгдэн мөнгөн хөрөнгө банкны салбараар дамжин эдийн засгийн эргэлтэд орж, улс орны хөгжилд дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэгдэж байгааг илэрхийлж байна.

Банкууд дахь хадгаламжийн болон санхүүгийн зуучлалын хэмжээ өсч байгаагаас иргэд, аж ахуйн нэгжид олгох зээлийн эх үүсвэр нэмэгдэж аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл өсч байна. Арилжааны банкуудын олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл 2007 оны эцэст 2.1 триллион төгрөг болж 2006 оныхоос 68.1 хувиар нэмэгджээ. Нийт зээлийн өрийн үлдэгдэлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь 2005 онд 5.8 хувь, 2006 онд 4.9 байсан бол харин 2007 онд 3.3 хувийг эзэлж байгаа нь сүүлийн жилүүдэд чанаргүй зээлийн нийт зээлд эзлэх хувь тасралтгүй буурч байгааг харуулж байна.

Зээлийн хүү харьцангуй өндөр байгаа ч аажмаар буурах хандлага ажиглагдаж байна. Банкуудын төгрөгийн зээлийн жилийн жигнэсэн дундаж хүү 2007 онд өмнөх оныхоос 4.6 пунктээр буурч 19.9 хувь, валютын зээлийн жилийн жигнэсэн дундаж хүү 1.3 пунктээр буурч 14.2 хувь болжээ.

Үнэт цаасны зах зээл. Монголын хөрөнгийн биржид 2007 оны эцсийн байдлаар 383 компани бүртгэлтэй байгаагаас 56 нь төрийн өмчийн болон төрийн өмчийн оролцоотой хувьцаат компани, 327 нь хувийн хувьцаат компани байна.

Үнэт цаасны арилжаа 2007 онд нийт 253 өдөр явагдаж, 102.6 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийж, үүнээс 40.5 тэрбум төгрөгийн бонд арилжигдсан байна. Нийт үнэт цаасны гүйлгээний үнийн дүнгийн 39.4 хувийг бондын гүйлгээ эзэлж байна. Өмнөх онуудтай харьцуулахад хөрөнгийн зах зээл дээрх үнэт цаасны арилжаа идэвхжиж, хөрөнгийн зах зээл сэргэх хандлага ажиглагдаж байна. Тухайлбал, хөрөнгийн зах дээрх нийт үнэлгээний дүн 716.3 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 5.5 дахин өссөн байна. Энэ нь сүүлийн жилүүдэд байгаагүй хамгийн өндөр түвшин юм. Мөн үнэт цаасны ханш өсч ТОП-20 индексийн зах зээлийн үнэлгээ 6699.9 болсон нь 2006 онтой харьцуулахад 5.2 дахин нэмэгдлээ. Энэ нь индексийн сагсыг бүрдүүлж буй ихэнх хувьцаат компаниудын үнэт цаасны ханш өссөнтэй холбоотой юм.

Засгийн газрын бондын арилжаа 2006 онд 2 удаа явагдсан бөгөөд арилжаанд зөвхөн банкууд оролцож байсан бол 2007 онд Засгийн газрын бондын арилжаа 10 удаа явагдаж арилжаанд банкууд болон бизнесийн бусад байгууллагууд, хувь хүмүүс оролцсон байна. Хувьцааны арилжааны хувьд 2007 онд өдөрт дунджаар 303.7 мянган хувьцаа арилжаалагдаж, 405.4 сая төгрөгийн гүйлгээ хийгджээ. 2007 онд Женко тур бюро, Монгол-Эм-Импекс, Бэрх-Уул, Туул Сонгино Усны Нөөц, Мониншбар зэрэг хувьцаат компаниудын хувьцаа тоо ширхэгээр болон үнийн дүнгээр хамгийн идэвхтэй арилжаалагдсан байна. Харин Туул Сонгино Усны Нөөц, Шарын гол, Говь, Баганууур, Зоос банк зэрэг хувьцаат компаниуд зах зээлийн хамгийн өндөр үнэлгээтэй компанийн тоонд орж байна.

Санхүүгийн бусад салбар

Даатгал. Хүний ажил амьдралд учирч болзошгүй тааламжгүй үйл явдлын эрсдэлийг бууруулах, түүний хохирлын үр дагаврыг богино хугацаанд арилгах үр дүнтэй санхүүгийн арга хэлбэрийн нэг нь арилжааны даатгал байдаг. Манай улсын хувьд 2007 онд нийт 15 байгууллага үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрөлтэйгээр даатгалын үйл ажиллагаа, 2 байгууллага даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа явуулсан байна. Тус даатгалын байгууллагууд нь 2007 онд 13.8 тэрбум төгрөгийн хураамжийн орлого олж, 3.4 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр төлжээ. Эдгээр байгууллагад давхардсан тоогоор 839.8 мянган даатгуулагч хамрагдсанаас амь даатгалд 229.0 мянга, эд хөрөнгийн даатгалд 145.1 мянга, хариуцлагын даатгалд 458.8 мянга, санхүүгийн даатгалд 6.9 мянган даатгуулагч тус тус хамрагдсан байна.

Банк бус санхүүгийн байгууллага. 2007 онд улсын хэмжээнд нийт 137 банк бус санхүүгийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулан 13.1 тэрбум төгрөгийн санхүүгийн орлого олж, 5.1 тэрбум төгрөгийг санхүүгийн зардалд зарцуулан, 7.3 тэрбум төгрөгийн санхүүгийн цэвэр ашигтай ажиллав. Санхүүгийн орлого 2006 оныхоос 48.8 хувь, санхүүгийн зардал 81.6 хувь, санхүүгийн цэвэр ашиг (санхүүгийн орлогоос санхүүгийн зардал болон болзошгүй эрсдлийн зардлыг хассан дүн) 32.4 хувь тус тус өссөн байна.

Хадгаламж зээлийн хоршоо. Нийт 168 нэгж тусгай зөвшөөрөлтэйгээр 2007 онд үйл ажиллагаа явуулж 8.3 тэрбум төгрөгийн хүүгийн орлого олж, 5.7 тэрбум төгрөгийг хүүгийн зарлагад зарцуулж, 2.7 тэрбум төгрөгийн хүүгийн цэвэр орлого олсон байна. Мөн тус онд 369 хадгаламж зээлийн хоршоодын үйл ажиллагаа явуулах тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгож, үйл ажиллагааг нь зогсоосноор хадгаламж зээлийн хоршоодын дүнгээр хүүгийн орлого 51.4 хувиар, улмаар хүүгийн цэвэр орлого 62.5 хувиар тус тус буурсан байна.

Улсын нэгдсэн төсөв

Монгол улсын нэгдсэн төсвийн хувьд 2007 он тааламжтай жил боллоо. Татварын багц хуулийг Улсын Их Хурлаас батлан 2007 оны 1 дүгээр сарын 1-ээс мөрдөж эхэллээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлого ба тусламжийн дүн жил бүр нэмэгдэж, 2007 оны гүйцэтгэлийг 2004 оныхтой харьцуулахад төсвийн нийт орлого 2.6 дахин өссөн бөгөөд нийт дүнгийн 99.0 хувийг урсгал орлого эзэлж байсан бол 2006 оныхтой харьцуулахад төсвийн нийт орлого 36.1 хувь өссөн бөгөөд нийт дүнгийн 99.7 хувийг урсгал орлого эзэлж байна. 2007 онд 269.2 тэрбум төгрөгийн орлогыг “Монгол улсыг хөгжүүлэх сан”-д төвлөрүүлжээ. Улсын нэгдсэн төсвийн нийт орлого ба тусламжийн дүн төлөвлөсөн хэмжээнээс 8.6 хувь буюу 147.2 тэрбум төгрөгөөр давж биелсэн байна.

Төсвийн байгууллагын ажиллагчдын цалин болон тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээг 2 удаа нэмэгдүүлснээс цалин, хөлс, нэмэгдэл урамшлын зардал 2006 оныхоос 2007 онд 48.8 хувь, нийгмийн даатгалын сангийн зардал 47.3 хувь, халамжийн сангийн зардал 53.5 хувиар нэмэгдлээ.

Нийт зардал ба цэвэр зээлийн хэмжээ 2007 онд 1749.2 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь 2004 оныхоос 2.3 дахин буюу 996.7 тэрбум төгрөгөөр, 2006 оныхоос 41.4 хувь буюу 512.2 тэрбум төгрөгөөр өсчээ.

Улсын нэгдсэн төсөв 2004 онд ДНБ-ний 1.8 хувьтай тэнцэх алдагдалтай байсан бол 2005 онд ДНБ-ний 2.6 хувьтай, 2006 онд ДНБ-ний 3.3 хувьтай, 2007 онд ДНБ-ний (урьдчилсан гүйцэтгэлээр) 2.2 хувьтай тэнцэх хэмжээний ашигтай гарлаа.

Монгол Улсын төсвийн урсгал тэнцэл 1999 оноос хойш ашигтай гарсан бөгөөд 2006 онд төсвийн урсгал тэнцлийн ашиг ДНБ-ий 10.0 хувьтай тэнцэж байсан бол 2007 онд 10.6 хувь болж 0.6 пунктээр өссөн байна.

Их барилга

Барилга угсралт, их засварын ажлын хэмжээ 2007 онд 314.3 тэрбум төгрөгт хүрсэнийг 2006 онтой харьцуулахад 17.8 хувь буюу 47.5 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэв. Нийт барилга угсралт, их засварын ажлын 84.4 хувь буюу 265.2 тэрбум төгрөгийн ажлыг дотоодын барилгын байгууллагууд, 15.6 хувь буюу 49.1 тэрбум төгрөгийн ажлыг гадаадын болон гадаадынхантай хамтарсан барилгын байгууллагууд гүйцэтгэжээ.

Барилга угсралт, их засварын ажлын хэмжээг 2004 онтой харьцуулахад 80.4 хувь буюу 140.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Улсын хэмжээнд 2007 онд нийтдээ 228.5 тэрбум төгрөгийн орон сууц, үйлдвэр үйлчилгээний барилга объектыг ашиглалтад оруулсан нь 2006 оныхоос 62.0 хувь буюу 87.4 тэрбум төгрөгөөр өслөө.

2007 онд орон сууцны зориулалттай 3725 айлын 115 барилга, худалдаа үйлчилгээний зориулалттай 81, зочид буудлын зориулалттай 15, үйлдвэрлэлийн зориулалттай 8, нийтдээ 325 барилгыг ашиглалтад оруулсан байна.

Барилгын гол нэрийн материалын үнэ 2007 онд нилээд нэмэгдсэн бөгөөд 2006 оны эцэст нэг ширхэг улаан тоосго 80 төгрөг, нэг кг цемент 200-250 төгрөг байсан бол 2007 оны эцэст нэг ширхэг улаан тоосго 120 төгрөг, цемент нэг кг нь 300-400 төгрөг болж 50-60 хувь нэмэгдсэн нь хамгийн өндөр өсөлттэй барилгын материалууд байлаа.

Хөрөнгө оруулалт, барилга

Нийт хөрөнгө оруулалт 2007 оны урьдчилсан байдлаар 1157.1 тэрбум төгрөгт хүрч 2006 оныхоос 275.7 тэрбум төгрөг буюу 31.3 хувиар өсчээ.

Хөрөнгө оруулалтын 57.7 хувь нь дотоод эх үүсвэрийнх, 42.3 хувь нь гадаад эх үүсвэрийнх байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт 2007 онд 366.2 тэрбум төгрөгт хүрч 2006 оныхоос 203.5 тэрбум төгрөг буюу 2.3 дахин өслөө. Нийт хөрөнгө оруулалтын 31.6 хувийг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт эзэлж байгаа нь 2006 оныхоос 13.2 пунктээр их байна.

2007 онд нийт хөрөнгө оруулалтын 28.7 хувийг барилга угсралт, их засварын ажилд, 58.9 хувийг машин, тоног төхөөрөмж худалдан авахад зарцуулав.

Хөдөө аж ахуй

Мал аж ахуй. Манай улсын эдийн засгийн гол үндэс болсон бэлчээрийн мал аж ахуйн салбар нь эдийн засаг, хөдөлмөр эрхлэлт, экспортын орлогод гол байр суурь эзэлсэн хэвээр байна. 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр манай улсын ДНБ-ий 20.6 хувийг хөдөө аж ахуйн салбарт үйлдвэрлэж, үүний 88.5 хувийг мал аж ахуйн салбар эзэлж байна. 2007 оны байдлаар улсын хэмжээгээр хөдөө аж ахуйн салбар нийт ажиллагчдын 30.0 орчим хувь, экспортын орлогын дөрөвний нэгийг бүрдүүлж байна.

Мал аж ахуйн салбарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр, оны үнээр 1147.0 тэрбум төгрөг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 919.9 тэрбум

төгрөгт хүрч, 2006 онтой харьцуулахад оны үнээр 37.5 хувиар, зэрэгцүүлэх үнээр 17.1 хувиар өслөө.

Мал аж ахуйн салбарт 2007 онд нядалгааны жингээр 188.2 мянган тонн мах, 465.6 мянган тонн сүү, 19.2 мянган тонн ноос, 4.9 мянган тонн ноолуур, 7.2 сая ширхэг арьс шир үйлдвэрлэлээ. Өнгөрсөн онтой харьцуулахад махны үйлдвэрлэл, нядалгааны жингээр 17.4 мянган тонн, сүүний үйлдвэрлэл 15.5 мянган тонн, ноосны үйлдвэрлэл 2.4 мянган тонн, ноолуур үйлдвэрлэл 0.7 мянган тонноор, арьс шир үйлдвэрлэл 0.7 сая ширхэгээр өссөн байна.

2007 онд аминдаа малтай 226.1 мянган өрх байгаагийн 171.1 мянга нь малчин өрх байна. Мал аж ахуйн салбарт нийт 366.2 мянган малчид ажиллаж байна.

2007 оны мал тооллогоор нийт малчин өрхийн 60.5 хувь нь цахилгааны эх үүсгүүртэй, 53.1 хувь нь телевизортой, 19.7 хувь нь авто машинтай, 31.3 хувь нь мотоциклтой, 1.5 хувь нь трактортой, 65.1 хувь нь малын хашаатай, 17.8 хувь нь худагтай байна.

Малын 2007 оны жилийн эцсийн тооллогын дүнгээр малын тоо 40.3 сая толгойд хүрч өссөний дотор тэмээний тоо 260.6 мянга, адуу 2239.5 мянга, үхэр 2425.8 мянга, хонь 16990.1 мянга, ямаа 18347.8 мянга болж дотор тэмээ 7.1 мянга, адуу 124.7 мянга, үхэр 257.9 мянга, хонь 2175.0 мянга, ямаа 2896.1 мянган толгойгоор нэмэгджээ.

Малын тоо толгойн 2007 оны өсөлт үндсэндээ бог малын өсөлтөөр хангагдсан байна.

Малын 2007 оны тооллогын дүнгээр бүх аймаг, Улаанбаатар хотод 2006 онтой харьцуулахад малын тоо толгой 2.9-33.0 хувиар буюу 9.3-566.9 мянган толгойгоор өссөний дотор Баян-Өлгий, Баянхонгор, Булган, Говь-Алтай, Дорнод, Завхан, Өвөрхангай, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Увс, Ховд, Дархан-Уул аймаг малаа таван төрөл дээр нь өсгөсөн байна.

Малын тоо, толгойн өсөлтөд 2007 онд цаг агаарын байдал тааламжтай байсан, 2006 онтой харьцуулахад малын хорогдол 182.3 мянган толгойгоор буурч, бойжуулсан төлийн тоо 1989.0 мянгаар нэмэгдсэн зэрэг нь голлон нөлөөллөө.

2007 онд улсын хэмжээгээр тэжээлийн нэгжид шилжүүлснээр 513.4 мянган тонн тэжээл үйлдвэрлэсэн бөгөөд хонин толгойд шилжүүлсэн нэг малд оногдуулж тооцоход 7.9 кг тэжээл ногдож байгаа нь 2006 оныхоос 1.4 кг-аар бага байна.

Хүнс хөдөө аж ахуйн яамны мэдээгээр 2007 онд сүүний чиглэлийн үнээний 494, махны чиглэлийн үхрийн 10, мах, ноосны хонины 15, гахайн 79, тахианы 111, зөгийн 40 эрчимжсэн фермерийн аж ахуй үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд 2006 онтой харьцуулахад эрчимжсэн фермерийн аж ахуйн тоо 151- ээр нэмэгдсэн байна.

Түүнчлэн 2007 онд халдварт болон паразиттах өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ лаборторийн оношлогоо, гоц халдварт өвчнөөс сэргийлэх вакцинжуулалтад нийт давхардсан тоогоор 52.4 сая толгой мал хамруулж, үүнд 4.5 тэрбум төгрөг зарцуулав.

Газар тариалан. Газар тариалангийн салбарын бодлого 1990 оноос өмнө үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, малын тэжээлээр дотоодын хэрэгцээг хангахын хамт тэдгээрийг экспортлоход чиглэгдэж байсан бөгөөд жилд дунджаар 700.0-880.0 мянган тонн үр тариа, 100.0-120.0 мянган тонн төмс, 500.0-700.0 мянган тонн малын тэжээл хураан авч байсан билээ. 1990-1996 онд “Өмч эзэндээ ойртох тутам түүний үйл ажиллагаа сайжирна” гэсэн зарчимд нийцүүлэн газар тариалангийн аж ахуйнуудыг төрийн өмч оролцсон хувьцаат компани болгон өөрчлөн зохион байгуулсан. Улсаас шууд болон шууд бус аргаар өгөх тусламж багассан, зах зээлийн эдийн засгийн шинэ нөхцөлд аж ахуй эрхлэх менежментийн ур чадвар хангалтгүй байсан зэргээс шалтгаалан газар тариалангийн үйлдвэрлэлийн хэмжээ нилээд буурсан үе байв.

Улсын хэмжээгээр тариалсан талбай 2003 оноос жил бүр дунджаар хориод мянган га-гаар буурсан ба 2007 оны байдлаар нийт 202.7 мянган га талбайд тариалалт хийснээс 121.8 мянган га-д үр тариа, 11.5 мянган га-д төмс, 6.1 мянган га-д хүнсний ногоо, 4.9 мянган га-д тэжээлийн ургамал тариалсан нь 2006 оныхоос тариалсан талбай 40.7 мянган га-гаар буюу 25.1 хувь өссөн байна. 2007 онд 114.8 мянган тонн үр тариа, 114.5 мянган тонн төмс, 76.4 мянган тонн хүнсний ногоо, 14.1 мянган тонн тэжээлийн ургамал хурааж, 933.1 мянган тонн өвс хадлан, 35.4 мянган тонн гар тэжээл бэлтгэсэн нь 2006 оныхоос төмс 5.4 мянган тонноор буюу 4.9 хувь, хүнсний ногоо 6.0 мянган тонноор буюу 8.5 хувь, гар тэжээл 1.4 мянган тонноор буюу 4.1 хувь өсч, харин үр тариа 23.8 мянган тонноор буюу 17.2 хувь, бэлтгэсэн өвс хадлан 50.2 мянган тонноор буюу 5.1 хувь буурав.

Нэг га-гаас 9.4 центнер үр тариа, 99.9 центнер төмс хураасан нь 2006 оныхоос үр тариа 1.6 центнерээр, төмс 1.8 центнерээр бага байна.

Тариалангийн бүс нутгуудаар 2007 оны 7 дугаар сард агаарт 36-39 хэм хүрч 10-14 хоног үргэлжилсэн нарны хэт их халалт болсон нь таримал ургамлын ургацад муугаар нөлөөлж, улмаар хураасан үр тарианы ургацын хэмжээ, га-гаас авах ургацын хэмжээ буурахад нөлөөлсөн хэдий ч газар тариалангийн салбарт хэрэгжүүлж буй технологийн шинэчлэлийн үр өгөөж, түүнчлэн услалтын системийг сэргээн засварлаж, ашиглалтыг сайжруулсан, “Ногоон хувьсгал” хөтөлбөрийн хүрээнд иргэдийг хүлэмж, бага оврын усалгаатай тоног төхөөрөмж, трактораар хангах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлснээр хүн амын хүнсний гол хэрэглээ болсон төмс, хүнсний ногооны хувьд бодитой ахиц, үр дүн гарлаа.

2007 оны байдлаар манай улс улаан буудайн нийт хэрэглээний 54.4 хувь, хүнсний ногооны 72.8 хувь, төмсний 79.1 хувийг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангасан байна.

Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2007 онд оны үнээр 2563.7 тэрбум төгрөг болж, 2004 оныхоос 14.0 хувь буюу 215.7 тэрбум төгрөг, 2006 оныхоос 9.7 хувь буюу 154.6 тэрбум төгрөгөөр өсөв.

2006 онтой харьцуулахад 2007 онд мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл, цахилгаан дулаан, уур үйлдвэрлэл, нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа, ус ариутгал, усан хангамж, нүүрс олборлолт, нэхмэлийн үйлдвэрлэл, төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл, хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл, цахилгаан машин хэрэгсэл үйлдвэрлэл, резинэн болон хуванцар эдлэл үйлдвэрлэл, химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш үйлдвэрлэл, газрын тос, шатдаг хий олборлолт, төмрийн үйлдвэрлэл зэрэг салбарын үйлдвэрлэл 2.3 хувиас 2.4 дахин өсч харин металлын хүдэр олборлолт, бусад ашигт малтмал олборлолт, мебель тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах салбарын бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт, машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл, бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл, машин тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл, эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл, цаг үйлдвэрлэл, арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл, цаас, цаасан бүтээгдэхүүн, тамхи зэрэг салбарын үйлдвэрлэл 3.5-48.9 хувь буурлаа.

Аж үйлдвэрийн гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг авч үзэхэд 2007 онд 2006 оныхоос цахилгаан, түгээсэн цэвэр ус, нүүрс, газрын тос, зэсийн болон молибдений баяжмал металл, гянтболдын баяжмал, нарийн боов, гоймон, хиамны зүйл, талх, спирт, архи, дарс, пиво, амтат ус, ундаа, цэвэр ус, жүүс, сүлжмэл эдлэл, самнасан ноолуур, угаасан ноос, эсгий, тэмээний ноосон хөнжил, ном, тарилгын эм, шахмал эм, шингэн эм,

цемент, бетон зуурмаг, бетон дэр, катодын зэс, металл бэлдэц, металл цувимал зэрэг бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл нэмэгдэж, харин алт, хайлуур жоншны баяжмал, өлөн гэдэс, чихэр, жигнэмэг, хүнсний давс, малын тэжээл, ээрсэн утас, төмөр замын дэр мод, сонин, шохой, барилгын хаалга, цонх, улаан тоосго, цул бетон, нэг удаагийн тариур зэрэг бүтээгдэхүүнийх буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын дүнгээр 2007 онд 2602.9 тэрбум төгрөгийн (оны үнээр) бүтээгдэхүүнийг дотоод, гадаадын зах зээлд борлуулав. Аж үйлдвэрийн нийт борлуулсан бүтээгдэхүүний 69.9 хувийг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр; 22.3 хувийг боловсруулах аж үйлдвэр; 7.8 хувийг цахилгаан, дулааны эрчим хүч, ус хангамжийн салбар борлуулсан байна.

Тээвэр

Өргөн уудам нутагтай, хүн ам харьцангуй сийрэг суурьшдаг Монгол орны хувьд тээвэр эдийн засгийн амьдралд чухал ач холбогдолтой салбарын нэг билээ.

Сүүлийн жилүүдэд авто тээврийн байгууллагууд хувьчлагдаж хувийн хэвшил авто тээврийн салбарт зонхилох үүрэгтэй болов. Хот хоорондын болон орон нутгийн зорчигч болон ачаа тээврийн авто машин, таксины үйлчилгээ үндсэндээ бүрэн хувьчлагдав.

Хөрш зэргэлдээ ОХУ, БНХАУ болон дотооддоо аж үйлдвэрийн томоохон хотууд болох Дархан, Эрдэнэт, Сүхбаатарыг холбосон 1815 километр төмөр замаар улсын нийт ачаа эргэлтийн 92.6 хувийг тээвэрлэж байна.

Бүх төрлийн тээвээр 2007 онд 23.3 сая тонн ачаа, давхардсан тоогоор 209.9 сая хүн тээвэрлэж, ачаа эргэлт 9042.0 сая тонн км, зорчигч эргэлт 3257.3 сая хүн км, нийт орлого 341.8 тэрбум төгрөгт хүрэв. Тээврийн салбарын нийт орлогын 22.3 хувь нь авто тээврээс, 50.3 хувь нь төмөр замын тээврээс, 27.4 хувь нь агаарын тээврээс оржээ.

Бүх төрлийн тээврээр 2007 онд тээсэн ачаа 2006 оныхоос 2.9 хувиар буурч, зорчигчдын тоо 7.4 хувиар өссөн байна. 2004 онтой харьцуулахад бүх төрлийн тээврээр тээсэн ачаа 7.8 хувь буюу 1689.2 мянган тонноор, зорчигчдын тоо 8.1 хувь буюу 15.7 сая хүнээр тус тус өсчээ. Төмөр замын тээврийн дамжин өнгөрөх ачаа эргэлт 2006 оныхоос 22.2 хувь буюу 1101.4 сая тонн км-ээр буурсан нь нийт ачаа эргэлтийн бууралтад нөлөөлсөн байна.

Авто техникийн 2007 оны улсын үзлэгээр бүх төрлийн авто машин нийтдээ 162.0 мянгад хүрсний 110.2 мянга нь суудлын автомашин, 33.7 мянга нь ачаа тээврийн, 13.0 мянга нь автобус, 3.8 мянга нь тусгай зориулалтын тоноглол бүхий тээврийн хэрэгсэл, 1.4 мянга нь цистерн байжээ. Нийт автомашины 57.2 хувь буюу 92.7 мянга нь Улаанбаатар хотод тоологдов. Нийт авто машины 49.5 хувь нь 10 хүртэлх жил, 50.5 хувь нь 10-аас дээш жил ашиглагджээ. Хувийн эзэмшлийн 127.0 мянган авто машин үзлэгт хамрагдсан нь нийт автомашины 78.4 хувийг эзэлж байна.

Монгол Улсын авто тээврийн сайжруулсан замын нийт урт 2007 оны эцэст 6.5 мянган км, үүнээс хатуу хучилттай зам 2.6 мянган км болжээ. 2006 онтой харьцуулбал нийт сайжруулсан замын урт 180.4 км-ээр нэмэгдэв. Үүнээс хайрган хучилттай замын урт 18.3 км-ээр, сайжруулсан хөрсөн замын урт 5.8 км-ээр тус тус буурч, хатуу хучилттай замын урт 204.4 км-ээр нэмэгджээ.

Харилцаа холбоо

Сүүлийн жилүүдэд үүрэн телефоны хэрэглэгчдийн тоо эрчимтэй өсч 2006 онд хөдөлгөөнт үүрэн телефон хэрэглэгчдийн тоо 770.1 мянга байсан бол 2007 онд 1175.1 мянгад хүрч, 2006 оныхоос 52.6 хувиар өсчээ. Харин 2004 онтой харьцуулахад хөдөлгөөнт

үүрэн телефон хэрэглэгчдийн тоо 2.6 дахин нэмэгдэв. Түүнчлэн сансрын хөдөлгөөнт холбооны хэрэглэгчдийн тоо 2007 онд 378-д хүрээд байна.

Суурин телефон цэгийн тоо цөөрч 1000 хүнд ногдох телефон цэгийн тоо 2006 онд 61 байсан бол 2007 онд 57 болж буурлаа.

Анхны кабелийн телевизийн сүлжээ 1996 онд байгуулагдаж байсан бол 2007 оны байдлаар улсын хэмжээнд 70 аж ахуйн нэгж, байгууллага кабелийн телевизийн үйлчилгээ явуулж, эдгээрт 89.7 мянга орчим хэрэглэгчид холбогдсон байна.

Холбооны салбарт 2007 оны 4 дүгээр сараас эхлэн үүрэн телефон холбооны дөрөвдөгч оператор үйл ажиллагаа явуулж эхэллээ.

Шуудангийн үйлчилгээний салбар 2006 онд 829.3 мянган ширхэг бичиг, захидал илгээмжийг явуулж, 17.6 сая ширхэг тогтмол хэвлэлийг хүргэж байсан бол 2007 онд 665.9 мянган ширхэг бичиг, захидал илгээмжийг явуулж 17.7 сая ширхэг тогтмол хэвлэлийг үйлчлүүлэгчдэд хүргэж 2006 оныхоос бичиг, захидал, илгээмж 19.7 хувиар буурч, тогтмол хэвлэлийн шуудан үйлчилгээ 0.6 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдаа

Гадаад худалдааны нийт эргэлт 2007 онд 4 119.3 сая ам.доллар, үүнээс экспорт 1 949.2 сая, импорт 2 170.1 сая ам.доллар болсон байна. Нийт бараа эргэлт 2006 оноос 36.0 хувь, экспорт 26.3 хувь, импорт 46.7 хувиар өсөв. 2007 онд гадаад худалдааны тэнцэл 221.0 сая ам.долларын алдагдалтай гарлаа. Гадаад худалдааны алдагдал өсөхөд манай орны экспортын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн болох боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алтны экспортын хэмжээ буурсан, нөгөө талаас эрдэс бүтээгдэхүүн, машин тоног төхөөрөмж, тэдгээрийн эд анги, тээврийн хэрэгсэл, хүнсний бүтээгдэхүүний импорт 32.0-54.8 хувиар өссөн зэрэг нь голлон нөлөөлжээ.

Экспортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 2006 онтой харьцуулахад 407.4 сая ам.долларааp, үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүний экспорт 1.7 сая ам. долларааp, мал амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүний экспорт 1.1 сая ам долларааp нэмэгдсэн нь экспорт өсөхөд нөлөөлөв. Үнэт ба хагас үнэт чулуу, металл гоёлын зүйлсийн экспорт 35.3 сая ам.долларааp, нэхмэл, нэхмэл бүтээгдэхүүний экспорт 15.9 сая ам.долларааp, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэлийн экспорт 2.8 сая ам. долларааp буурлаа.

Сүүлийн жилүүдэд экспортын бүтцэд нилээд өөрчлөлт гарч байна. 2000 онд эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 35.2 хувь, 2004 онд 40.7 хувийг эзэлж байсан бол 2007 онд энэ үзүүлэлт 66.8 хувь болтлоо өссөн байна. Үүнд зэсийн баяжмалаас гадна цайрын баяжмалын экспорт голлон нөлөөлж байна. Харин нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүний нийт экспортод эзлэх хувийн жин буурч байна.

Нийт экспортын үнийн дүнгийн 12.1 хувийг үнэт ба хагас үнэт чулуу, метал, гоёлын зүйлс, 13.5 хувийг нэхмэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн, 2.2 хувийг түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс эдгээрээр хийсэн эдлэл, 1.4 хувийг мал амьтад тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн эзэлж байна.

Нийт экспортод зэсийн баяжмал 41.6 хувь, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт 12.1 хувь, цайрын баяжмал 9.0 хувь, самнасан ноолуур 5.9 хувь, нүүрс 6.0 хувь, бохир ноолуур 3.3 хувь, боловсруулаагүй нефть 2.8 хувь, оёмол хувцас 1.3 хувийг эзэлж, эдгээр бүтээгдэхүүний дүн нь нийт экспортын 81.8 хувийг эзэлж байна.

Нэг тонн зэсийн баяжмалын дундаж үнэ 2007 онд 1335.2 ам. долларт хүрсэн нь 2006 оныхоос 26.0 хувиар нэмэгдэв.

Үнэт, хагас үнэт чулуу, метал гоёлын зүйлсийн экспорт 2006 онд нийт экспортын дүнгийн 17.5 хувийг эзэлж байсан бол 2007 онд 12.1 хувь болж 5.4 пунктээр буурсан байна.

Хонь, хурганы боловсруулсан арьс буюу шевретийн экспортын биет хэмжээ 21.1 хувиар өсч, ямаа, ишигний боловсруулсан арьс буюу шевроны экспортын биет хэмжээ 33.1 хувиар буурлаа. Түүнчлэн самнасан ноолуурын экспорт 25.0 хувиар өсч, бохир ноолуурын экспорт 9.9 хувиар багасав.

Манай улсын импорт нь хэрэглээний болон үйлдвэрлэлийн зориулалтын нэр төрлийг хамрахын зэрэгцээ импортын дүнд эрдэс бүтээгдэхүүний импорт өндөр хувийн жин эзэлж, түүний үнийн өсөлт нь импорт өсөхөд нөлөөллөө.

Түүнчлэн эдийн засгийн өсөлт, ялангуяа боловсруулах аж үйлдвэр, уул уурхайн салбар, худалдаа үйлчилгээний салбарын үйлдвэрлэлийн өсөлттэй уялдаад импортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний импорт тайлант хугацаанд 2006 онтой харьцуулахад 152.6 сая ам.доллараар, машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд ангийн импорт 153.5 сая ам.доллараар, авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд ангийн импорт 73.3 сая ам.доллараар нэмэгдэж. нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүний импорт 15.7 сая ам.доллараар буурчээ.

Эрдэс бүтээгдэхүүний импортын өсөлтөнд автобензиний импортын хэмжээ 36.5 хувь буюу 64.0 сая ам доллараар, дизель түлшний импортын хэмжээ 32.5 хувь буюу 66.4 сая ам. доллараар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Нийтийн тээврийн хэрэгслийн импорт 68.8 хувь буюу 5.5 сая ам доллараар, ачааны тэрэгний импорт 2.1 дахин буюу 28.9 сая ам доллараар өссөнөөс авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд ангийн импортын хэмжээ нэмэгджээ.

Худалдаа, нийтийн хоол, зочид буудал

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт борлуулалт оны үнээр 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 2 174.0 тэрбум төгрөг, нийт үйлдвэрлэлт 580.1 тэрбум төгрөг болж, нийт үйлдвэрлэлтийн хэмжээ 2004 оныхоос 205.3 тэрбум төгрөг буюу 54.8 хувь, 2006 оныхоос 125.1 тэрбум төгрөг буюу 27.5 хувиар өсөв. Худалдааны нийт үйлдвэрлэлтийн 48.9 хувийг бөөний худалдаа, 51.1 хувийг жижиглэнгийн худалдаа эзэлж байна.

2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр нийтийн хоолны салбарын нийт үйлдвэрлэлт оны үнээр 49.3 тэрбум төгрөгт хүрч, 2004 оныхоос 21.8 тэрбум төгрөг буюу 79.3 хувь, 2006 оныхоос 7.4 тэрбум төгрөг буюу 17.7 хувиар өсчээ. Энэ салбарт 2007 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 5.6 мянган хүн ажиллаж, энэ нь 2004 оныхоос 66.6 хувь буюу 2.2 мянган хүн, 2006 оныхоос 1.8 хувь буюу 99 хүнээр нэмэгдэв.

2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр зочид буудлын салбарын нийт үйлдвэрлэлт оны үнээр 39.7 тэрбум төгрөгт хүрч, 2004 оныхоос 22.8 тэрбум төгрөг буюу 2.3 дахин, 2006 оныхоос 6.6 тэрбум төгрөг буюу 19.9 хувиар нэмэгджээ. Уг салбарт 2007 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 4.9 мянган хүн ажиллаж, энэ нь 2004 оныхоос 2.0 дахин буюу 2.4 мянган хүн, 2006 оныхоос 18.5 хувь буюу 757 хүнээр илүү байна.

Төлбөрийн тэнцэл

Төлбөрийн тэнцлийн урсгал данс 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 68.8 сая ам.долларын ашигтай гарч, ашгийн хэмжээ 2006 оныхоос 68.4 хувь буюу 149.2 сая ам.доллараар буурсан байна. Урсгал дансны ашиг буурахад бараа болон үйлчилгээний

тэнцэл алдагдалтай гарсан явдал голлон нөлөөлсөн байна. Барааны тэнцэл 2007 онд 24.5 сая ам.долларын, үйлчилгээний тэнцэл 39.9 сая ам.долларын алдагдалтай гарав. Бараа, үйлчилгээний тэнцэл алдагдалтай гарахад барааны импортын өсөлт экспортын өсөлтөөс илүү хурдацтай байсан, түүнчлэн тээврийн болон даатгалын үйлчилгээний зардал өссөн, барилга угсралтын ажил эрчимжсэн нь нөлөөлжээ.

Хөрөнгө ба санхүүгийн данс 171.9 сая ам.долларын ашигтай гарч 2006 оноос 47.8 хувиар буюу 55.6 сая ам.доллараар нэмэгдсэн байна. Тайлант жилд 324.1 сая ам.долларын гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт хийгдсэн нь 2006 оныхоос 34.5 сая ам.доллараар өсчээ.

Нийт төлбөрийн тэнцэл 288.0 сая ам.долларын ашигтай гарч 2006 онтой харьцуулахад 101.3 сая ам.доллараар буурсан байна.

Орон сууц, нийтийн аж ахуй

Улсын хэмжээгээр 2007 онд нийт 446.6 мянган ам метр талбай бүхий орон сууцыг ашиглалтад оруулснаар орон сууцны фонд 8105.1 мянган ам метр болж, 2004 оныхоос 13.7 хувь, 2005 оныхоос 10.0 хувь, 2006 оныхоос 4.7 хувь тус тус өсчээ.

Ус түгээх цэгийн тоо 2006 онд 1164 болж, 2006 оноос 9.0 хувь өслөө. Зөөврийн ус хэрэглэдэг өрхийн тоо 2007 онд 313.7 мянгад хүрч өмнөх оныхоос 5.9 хувь буюу 17.5 мянгаар нэмэгдсэн байна.

Улсын хэмжээнд 2006 онд халуун усны нийт 393 цэг ажиллаж байсан бол 2007 онд энэ үзүүлэлт 458 болж 16.5 хувь өсчээ.

Нийт 878 зочид буудал 2007 онд ажиллаж байсан нь 2006 онтой харьцуулахад 10.6 хувь буюу 84-өөр нэмэгдсэн байна.

Аялал жуулчлал

Монгол Улсын хилээр 2007 онд давхардсан тоогоор 2.9 сая зорчигчид нэвтэрсэн нь 2006 оныхоос 20.7 хувиар буюу 491.6 мянган хүнээр нэмэгдсэн байна. Улсын хилээр 2007 онд орсон нийт зорчигчдын 53.0 хувь нь Замын Үүд боомтоор; 16.3 хувь нь Буянт Ухаа боомтоор; 9.0 хувь нь Алтанбулаг боомтоор; 2.3 хувь нь Шивээхүрэн боомтоор; 19.4 хувь нь бусад боомтуудаар орж иржээ.

Монгол Улсад 2007 онд гадаадын 454.8 мянган зорчигчид орж ирсэн нь 2006 оныхоос 11.3 хувь буюу 46.3 мянган хүнээр нэмэгджээ. Тэдгээрийн 95.6 хувь нь 30 хүртэл хоног; 2.9 хувь нь 90 хүртэл хоног; 1.5 хувь нь 90 ба түүнээс дээш хоног байхаар ирсэн бөгөөд 62.8 хувь нь Зүүн Ази, Номхон далайн бүс нутгаас; 32.8 хувь нь Европоос; 3.3 хувь нь Америк тивээс; 0.3 хувь нь Ойрхи Дорнодоос; 0.8 хувь нь Өмнөд Ази, Африк тивээс ирсэн байна.

Манай улсын хилээр орсон гадаадын зорчигчдын 46.7 хувийг БНХАУ-ын иргэд; 21.9 хувийг ОХУ-ын иргэд; 9.7 хувийг БНСУ-ын иргэд; 3.8 хувийг Япон улсын иргэд; 2.7 хувийг АНУ-ын иргэд; 15.2 хувийг бусад орны иргэд эзэлж байна.

Монгол Улсад 2007 онд 451.8 мянган жуулчид орж ирсэн нь 2006 оныхоос 17.0 хувь буюу 65.8 мянган хүнээр нэмэгдсэн байна. 2007 онд орж ирсэн жуулчдын 63.0 хувь нь Зүүн Ази; Номхон далайн бүс нутгаас; 31.6 хувь нь Европоос; 3.5 хувь нь Америк тивээс; 1.9 хувь нь Ойрхи Дорнод, Өмнөд Ази, Африк тивээс иржээ.

Манай улсын хилээр 2007 онд гарсан 990.6 мянган дотоодын зорчигчдын 89.2 хувь нь хувийн журмаар, тэдгээрийн дийлэнх буюу 93.1 хувь нь БНХАУ, ОХУ, БНСУ руу зорчжээ.

Гадаадад 2007 онд зорчсон монгол иргэдийн ихэнх нь 30 хүртэл хоногийн хугацаатай явсан бол гадаадын иргэдийн дийлэнх нь мөн ийм хугацаагаар манай улсад орж иржээ.

Аялал жуулчлалын салбарт 2007 оны эцсийн байдлаар үйл ажиллагаа явуулсан 403 аж ахуйн нэгж, байгууллага бизнес регистрийн санд бүртгэгдсэн нь 2006 оныхоос 15-аар буюу 3.6 хувиар цөөрчээ.

Уг салбарт 2007 оны жилийн эцсийн байдлаар 1.9 мянган хүн ажиллаж байсан нь 2006 оны жилийн эцсийнхээс 3.8 хувь буюу 68 хүнээр нэмэгдсэн байна.

Өрхийн орлого, зарлага, хүн амын амьжиргааны түвшин

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн түүвэр судалгааны дүнгээс харахад 2007 онд нэг өрхийн сарын дундаж нийт орлого 2006 онтой харьцуулахад оны үнээр 31.7 хувь өсөв. Үүнээс цалин хөлсний дундаж орлого улсын хэмжээгээр 2007 онд 2006 оныхоос 38.7 хувь, 2005 оныхоос 57.6 хувь, тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлого дунджаар 2006 оныхоос 76.2 хувь, 2005 оныхоос 2.3 дахин тус тус нэмэгдсэн байна. Харин инфляциар засварласан бодит өсөлтөөр цалин хөлсний орлого 2007 онд 2006 оныхоос 20.5 хувь, 2005 оныхоос 36.9 хувь, тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлого 2006 оныхоос 53.1 хувь, 2005 оныхоос бараг 2 дахин өссөн дүнтэй гарлаа. Өрхийн мөнгөн орлого 2007 онд, 2004 онтой харьцуулахад 65.9 хувь, үүнээс цалингийнх 92.2 хувь, тэтгэвэр, тэтгэмжийнх 2.6 дахин, өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнийх 24.3 хувь, бусад орлого 35.6 хувь нэмэгдэв.

Тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлого болон бусдаас үнэгүй авч хэрэглэсэн зүйлийн орлого 2007 онд 2006 оныхоос 76.2-90.0 хувь өссөн нь өөрийн хувийн аж ахуйгаас бэлтгэсэн хүнсний бүтээгдэхүүний нийт орлогод эзлэх хувийн жин мөн хугацаанд 5.0 пунктээр буурахад нөлөөлсөн байна.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага оны үнээр 2007 онд 2006 оныхоос 33.0 хувь, үүний дотор хүнсний зүйлийн мөнгөн зарлагынх 33.5 хувь, 2005 оныхоос 55.9 хувь, хүнсний бус бараа үйлчилгээнийх 2006 оныхоос 34.8 хувь, 2005 оныхоос 57.8 хувиар өсчээ. Өрхийн зарлагын бүтцийг харвал 2004-2007 онд өрхийн нийт зарлагад мөнгөн зарлагын эзлэх хувь 77.1-ээс 91.6 хувь болсон нь өрхийн хэрэглээнд өөрийн аж ахуйгаас бэлтгэж хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн болон бусдаас үнэгүй авч хэрэглэсэн зүйлийн хэмжээ буурсантай холбоотой байна.

Ядуурлын үндсэн үзүүлэлтийг өрхийн орлого, зарлагын 2006 оны судалгааны дүнгээр тооцож үзэхэд 2002-2003 оныхоос улсын дунджаар ядуурлын хамралт 3.9 пункт, ядуурлын гүнзгийрэлт 0.9 пункт, ядуурлын мэдрэмж 0.2 пунктээр бага байгаа нь ядуурлыг бууруулахад нааштай хандлага гарч байгааг харуулж байна.

Боловсрол

Хүн ам, орон сууцны 2000 оны улсын тооллогын дүнгээс үзэхэд Монгол Улсын 15 ба түүнээс дээш настай хүн амын 97.6 хувь нь бичиг үсэгт тайлагдсан байв.

Бүх шатны сургуульд суралцагсдын тоо (Сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдагчдийн тоог оруулахгүйгээр) 2007-2008 оны хичээлийн жилийн эхэнд 733.2 мянгад хүрч 2004 оныхоос 3.2 хувиар нэмэгджээ.

ЕБС-д 2007-2008 оны хичээлийн жилд суралцагчдын тоо (орой, эчнээгээр суралцагчид ороогүй) 537.5 мянгад хүрсэн байна.

Орой, эчнээ ангид суралцаж байгаа суралцагчдын тоо 2007-2008 оны хичээлийн жилд 3.9 мянга болсон нь 2004-2005 оны хичээлийн жилээс 8.2 мянгаар буюу 67.8 хувиар буурчээ. Их, дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвд суралцаж байгаа оюутны тоо тогтмол өсч байгаа бөгөөд 2007-2008 оны хичээлийн жилд нийт 180.2 мянган оюутан суралцаж байна. Энэ хичээлийн жилд суралцаж байгаа нийт оюутны 69.9 хувь нь төрийн өмчийн, 30.1 хувь нь хувийн хэвшлийн сургуульд суралцаж байна.

Бүх шатны сургалтын байгууллагыг төгсөгчдийн тоо өсөх хандлагатай байна. Тухайлбал, 2006-2007 оны хичээлийн жилд нийт төгсөгчдийн тоо 132.8 мянга болж, 2005-2006 оны хичээлийн жилийнхээс 1.7 мянгаар, 2004-2005 оны хичээлийн жилийнхээс 4.7 мянгаар нэмэгджээ.

Сургуулиас завсардсан 7-15 насны хүүхдийн тоо 2007-2008 оны хичээлийн жилд 8.8 мянга болжээ. Сургууль завсардалтын хувь 2007-2008 онд 1.6 хувь болж, 2006-2007 оныхоос 0.6 пунктээр буурсан байна.

2007-2008 оны хичээлийн жилд 60.0 мянган хүүхэд нэгдүгээр ангид шинээр элссэн нь 2006-2007 оны хичээлийн жилийнхээс 7.0 хувиар нэмэгдэв. Энэ нь ерөнхий боловсролын сургуулийг 11 жилийн тогтолцоонд шилжүүлснээр 7 настай хүүхэд ЕБС-д элсэн орох болсонтой холбоотой.

ЕБС-ийн нэг багшид ногдох хүүхдийн тоо 2007-2008 онд 22.5 болж 2006-2007 оны хичээлийн жилийнхээс 1.2 пунктээр буурлаа. ЕБС-ийн багш нарын тоо жилээс жилд өсч байгаа бөгөөд 2007-2008 онд 4.4 хувь буюу 1.0 мянгаар нэмэгдэж, 23.8 мянга болов.

Дотоодын их, дээд сургуулийн төгсөгчдийн тоо нэмэгдэж байгаа ба 2006-2007 онд нийт 25.9 мянган оюутан төгссөнөөс 28.7 хувь нь худалдаа, бизнесийн удирдлага, 12.6 хувь нь багш, боловсрол судлал, сурган хүмүүжүүлэх, 10.6 хувь нь инженерийн, 6.2 хувь нь хууль, эрх зүй мэргэжлээр төгссөн байна.

Сургуулийн өмнөх байгууллагад 2007-2008 оны хичээлийн жилийн байдлаар 105.5 мянган хүүхэд хамрагдаж байгаа нь 2006-2007 оныхоос 6.5 хувиар, 2004-2005 оноос 22.5 хувиар нэмэгдэв.

Шинжлэх ухаан, соёл урлаг

Шинжлэх ухааны байгууллагад ажиллагчдын тоо 2007 онд 3.5 мянга болж, 2006 оныхоос 2.1 хувь өсчээ. Нийт ажиллагчдын 68.8 хувь нь үндсэн ажиллагчид байна. Шинжлэх ухааны нэг байгууллагад ногдох ажиллагчдын дундаж тоо 2004 онд 58 байснаа 2005 онд 56, 2006 онд 57, 2007 онд 59 болж өсөв.

Шинжлэх ухааны салбарын нийт зардал 2007 онд 10.1 тэрбум төгрөг болж, 2006 оныхоос 31.4 хувиар өсөв.

Шинжлэх ухааны байгууллагуудын салбарын зардлын бүтцийг авч үзвэл 2007 онд нийт зардлын 17.9 хувь нь техникийн салбарт, 29.6 хувь нь байгалийн, 10.8 хувь нь хөдөө аж ахуйн, 6.9 хувь нь анагаах ухааны, 15.0 хувь нь нийгмийн ухааны салбарт, 19.8 хувь нь их, дээд сургуульд ногдож байна.

Улсын төсвөөс санхүүжигдсэн эрдэм шинжилгээний ажлын тоо 2007 онд 374 болж, 2006 оныхоос 9.0 хувь, үүний дотор онолын суурь судалгааны тоо 15.8 хувь, шинжлэх ухаан, технологийн зэхэц ажлын тоо 5.1 хувь, шинжлэх ухаан, технологийн төслийн тоо 0.8 хувиар өсчээ.

Улсын төсвөөс санхүүжигдсэн эрдэм шинжилгээний ажлын зардал 2007 онд 7030.0 сая төгрөг болж, 2006 оныхоос 24.1 хувь нэмэгдэв. Үүнээс шинжлэх ухаан, технологийн зэхэц ажилд 3.7 хувь, шинжлэх ухаан, технологийн төсөлд 47.2 хувь, онолын суурь судалгаанд 49.1 хувийг зарцуулсан байна.

Улсын хэмжээнд ажиллаж байгаа нийтийн номын сан, уншигчдын тоо өсөх хандлагатай байна. Тухайлбал, 2004 онд нийт 278 нийтийн номын сан ажиллаж, 223.3

мянган байнгын уншигч үйлчлүүлж байсан бол 2007 онд 342 номын сангаар 336.5 мянган уншигч үйлчлүүлжээ.

Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын тоглолтын тоо 2007 онд 3.5 мянга болж, 2006 оныхоос 28.6 хувиар буурч, үзэгчдийн тоо 1508.7 мянга болж 2006 оныхоос 18.0 хувиар өссөн байна.

Музейн үзмэрийн тоо 2007 онд 216.9 мянга болж, 2006 оныхоос 4.3 хувь; үзэгчдийн тоо 453.0 мянга болж, 9.9 хувиар нэмэгдлээ.

Сүм хийд

Монгол Улсын /1992 оны/ шинэ үндсэн хуулиар иргэдийн шүтэх, эс шүтэх эрх нь чөлөөтэй болсноор янз бүрийн урсгалын сүм хийдүүд байгуулагдаж эхэлсэн. Юуны түрүүнд уламжлалт буддын шашны сүм хийд олноор байгуулагдаж эхэлсэний зэрэгцээ христийн болон шашны бусад урсгалын сүм хийд, шашны байгууллагуудын тоо нэмэгдэж байна. Хөдөө орон нутагт уламжлалт шашны (будда, ислам), төв суурин газруудад бусад шашны сүм хийд байгуулагдан үйл ажиллагаа явуулж байна. Сүм хийдийг шашны төрлөөр нь авч үзвэл 2007 оны байдлаар нийт 249 сүм хийд байгаа бөгөөд 2004 онтой харьцуулахад 10.7 хувь, 2005 онтой харьцуулахад 3.8 хувь, 2006 онтой харьцуулахад 1.6 хувь өсөв. 2007 онд нийт сүм хийдийн 55.4 хувийг будда, 35.7 хувийг христ, 8.0 хувийг ислам, 0.8 хувийг бусад шашны сүм хийд эзэлж байна.

Сүм хийд шашны байгууллагуудад 2007 оны байдлаар нийт 4.0 мянган хүн ажиллаж байгаагаас хурлын лам 1.5 мянга байна. Хурлын лам нарыг бүсээр авч үзвэл Баруун бүсэд 149 буюу 10.1 хувь, Хангайн бүсэд 472 буюу 31.9 хувь, Төвийн бүсэд 267 буюу 18.0 хувь, Зүүн бүсэд 132 буюу 8.9 хувь Улаанбаатарт 461 буюу 31.1 хувь нь тус тус ногдож байна. Шашны сургууль дацанд суралцагсад 2007 онд 2.2 мянга болж 2006 оныхоос 35.2 хувь буурсан бол гэрээр ном заалгадаг хүүхдийн тоо 5.4 мянга болж 47.6 хувиар өссөн байна.

Хүн амын эрүүл мэнд

Эрүүл мэндийн байгууллагуудад 2007 оны байдлаар нийт 35.2 мянган ажиллагчид байгаагийн 7.3 мянга нь их эмч, 8.6 мянга нь сувилагч, 844 нь эм зүйч, 15.1 мянга нь эмнэлгийн дунд мэргэжилтэн, 11.9 мянга нь бусад мэргэжлийн эмч, мэргэжилтэн нар байна. Эмнэлгийн удирдах ажилтан, мэс заслын ба гэмтэл, согог заслын, эх барих, эмэгтэйчүүдийн, хавдар судлаач, нүдний, чих, хамар, хоолойн, дүрс оношлогоо, дурангийн, мэдрэлийн, шүд, эрүү, нүүрний, эмгэг судлаач, шүүхийн шинжээч, уламжлалт эмчилгээний эмч нарын тоо 2006 онтой харьцуулахад өсч, харин дотрын, хүүхдийн, БЗДХ, гоц халдвартын, арьс харшлын, нөхөн сэргээх эмчилгээний, мэдээгүйжүүлэлт, эрчимт эмчилгээний, өрхийн, лабораторийн, эрүүл ахуйч эмч нарын тоо буурчээ.

Харин 2007 онд эмнэлгийн дунд мэргэжилтний тоо 2004 оныхоос 5.2 хувь, 2005 оныхоос 4.8 хувь, 2006 оныхоос 1.7 хувиар их байна. Нэг их эмчид 1.2 сувилагч, нэг их эмчид 353 хүн, нэг сувилагчид 300 хүн ногдож байна. Их эмчийн тоо 2007 онд 2004 оныхоос 11.3 хувь, 2005 оныхоос 8.1 хувь, 2006 оныхоос 3.6 хувь нэмэгдэв. Эмнэлгийн орны тоо 2007 онд 18.0 мянга болж 2004 оныхоос 2.0 хувь, 2005 оныхоос 1.5 хувь, 2006 оныхоос 1.9 хувиар буурч, улсын дундаж ор хоног 8.7 байгаа нь 2004 оныхоос 1 пункт, 2005 оныхоос 0.8 пункт, 2006 оныхоос 0.3 пунктээр тус тус буурсан байна.

10 000 хүн амд ногдох эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлөөс шээс бэлгэсийн тогтолцооны (340.9), жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе (334.1), амьсгалын тогтолцооны (328.3), хоол шингээх эрхтний өвчин (349.2) болон цусны эргэлтийн тогтолцооны (318.5)

өвчин зонхилж байгаа бөгөөд харин хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанд цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 21.9), хавдар (10 000 хүн амд 12.2), осол гэмтэл, хордлого гадны шалтгаант үхэл (10 000 хүн амд 11.7), хоол шингээх эрхтэн тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 5.5), амьсгалын эрхтэн тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 2.3) орж байна. Хорт хавдрын өвчлөлөөс элэг (10 000 хүн амд 4.9), умайн хүзүү (10 000 хүн амд 0.4), ходоод (10 000 хүн амд 1.8), уушги (10 000 хүн амд 1.1), улаан хоолойн (10 000 хүн амд 1.0) хорт хавдар тэргүүлж байна.

2007 онд улсын хэмжээнд 29 төрлийн цочмог халдварт өвчин бүртгэгдэж, халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 41.1 мянгад хүрч, 2004 оны дунджаас 31.2 хувь, 2005 оныхоос 27.1 хувь, 2006 оныхоос 13.4 хувиар нэмэгдэж, сүүлийн үед жил дараалан өсөх хандлага хэвээрээ байна. Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн 24.4 хувийг вируст гепатитаар, 11.1 хувийг гонококт халдвараар, 10.6 хувийг сүрьеэгээр, 10.6 хувийг трихомониазаар, 8.0 хувийг тэмбүүгээр, 5.8 хувийг цусан суулгаар, 4.9 хувийг салхин цэцгээр өвчлөгчид эзэлж байна. Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо нэмэгдэж байгаагийн гол шалтгаан нь хүн амын дунд улаанууд, салхин цэцэг, вируст гепатит, цусан суулга өвчин дэгдэлт, ялангуяа цэцэрлэг, сургуулийн насны хүүхдүүдийн дунд илүү эрчтэй тархсантай холбоотой. 2007 онд нийт вируст гепатитаар өвчлөгчдийн 89.0 хувь нь А хэлбэрийн вируст гепатитаар өвчилсөн нь нийгмийн эрүүл ахуй, ариун цэвэр муу байгаатай холбоотой гэж үзэж болохоор байна.

“Эрүүл Монгол хүн” хөтөлбөрийн хүрээнд цусны даралт ихсэх, чихрийн шижин, умайн хүзүүний болон хөхний хавдар, сүрьеэ өвчнийг илрүүлэх зорилгоор Баян-Өлгий аймагт 5206, Дундговь аймагт 2502, Сүхбаатар аймагт 3112, Увс аймагт 5408, Улаанбаатар хотод 3964, нийт 20192 хүн үзлэгт хамруулснаас Баян-Өлгий аймагт 2488, Дундговь аймагт 409, Сүхбаатар аймагт 1647, Увс аймагт 2162, Улаанбаатар хотод 169, нийт 6875 хүнд дээрх өвчний сэжигтэй тохиолдлыг илрүүлсэн байна.

Эрүүл мэндийн салбарын нийт зардал 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэл 144.4 сая төгрөг болж, 2004 оныхоос 2 дахин, 2005 оныхоос 1.8 дахин, 2006 оноос 40.0 хувиар өсөв. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлагад эрүүл мэндийн зардлын эзлэх хувь 2007 онд 7.3 хувь болж, 2004 оныхоос 2.4 пунктээр, 2005 оныхоос 3.2 пунктээр, 2006 оныхоос 1.1 пунктээр тус тус буурав.

Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн халамжийн сангийн орлого 2007 онд 117.8 тэрбум төгрөгт хүрч 2006 оныхоос 57.3 хувиар өсөв.

Нийгмийн халамжийн зардал 2007 онд 115.3 тэрбум төгрөгт хүрч 2006 оныхоос 52.3 хувь буюу 39.9 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдлээ. 2006 онтой харьцуулахад нийгмийн халамжийн зардалд тэтгэврийн эзлэх хувь буурч, харин тэтгэмжийн эзлэх хувь өссөн байна.

Нийгмийн халамжийн тэтгэмж, тусламж авсан хүний тоо 2007 онд 1176.6 мянгад хүрч 2006 оныхоос 12.3 хувиар нэмэгдэв.

Засгийн газраас хэрэгжүүлж байгаа “Хүүхдийн мөнгө” хөтөлбөрийн хүрээнд 2007 онд нийт 948.7 мянган хүүхдэд 33.2 тэрбум төгрөгийн тэтгэмж олгосон нь 2006 оныхоос хүүхдийн тоо 8.7 хувь буюу 76.3 мянгаар, олгосон тэтгэмжийн хэмжээ 26.6 хувь буюу 6.9 тэрбум төгрөгөөр их байна.

Шинээр мэндэлсэн хүүхэд бүрт төрөөс 100.0 мянган төгрөгийн тэтгэмжийг жилд нэг удаа олгож байна. Энэ арга хэмжээнд 57.7 мянган хүүхдэд 5.8 тэрбум төгрөгийг зарцуулсан нь 2006 оныхоос хүүхдийн тоо 40.3 хувь буюу 16.6 мянгаар нэмэгдлээ. Анх удаа гэрлэгчдэд олгох 500.0 мянган төгрөгийн мөнгөн тусламжийг 59.4 мянган гэрлэсэн хосод олгож, нийт 29.7 тэрбум төгрөгийг зарцуулав.

Түүнчлэн “Үдийн цай” хөтөлбөрт 2007-2008 оны хичээлийн жилд 185.9 мянган сурагчдыг хамруулж, улсын төсвөөс 9.3 тэрбум төгрөгийг зарцуулжээ.

Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо 2007 онд 292.6 мянган хүн болж 2006 оныхоос 0.7 хувь буюу 2.1 мянгаар нэмэгдлээ. 2007 онд олгосон нийт тэтгэврийн 72.4 хувийг өндөр насны, 12.9 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, 9.1 хувийг тэжээгчээ алдсаны, 5.6 хувийг цэргийн тэтгэвэр эзэлж байна. Нийт тэтгэвэр авагчдын дотор өндөр насны тэтгэвэр авагчдын эзлэх хувь өсч, харин тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авагчдын эзлэх хувь буурах хандлагатай байна. Тухайлбал, нийт тэтгэвэр авагчдын дүнд өндөр насны тэтгэвэр авагчдын эзлэх хувь 2004 онд 69.1 хувь байснаа 2007 онд 72.4 хувь болж нэмэгдэж, харин тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авагчдын эзлэх хувь 2004 онд 11.4 хувь байснаа 2007 онд 9.1 хувь болж буурчээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2007 онд 326.6 тэрбум төгрөгт хүрч 2004 оныхоос 2.1 дахин нэмэгдэв.

“Хүүхэд хөгжил” судалгаа

Судалгааны дүнгээс үзэхэд сүүлийн таван жилд тав хүртэлх насны хүүхдийн хоол тэжээлийн байдал мэдэгдэхүйц сайжирсан байна. Тураалтай хүүхдийн эзлэх хувь 2005 онд 2000 оныхтой харьцуулахад хоёр дахин буурав. Таван жилийн өмнө тав хүртэлх насны найман хүүхдийн нэг нь (12.7 хувь) тураалтай байсан бол одоо арван зургаан хүүхдийн нэг нь (6.3 хувь) тураалтай байна. Өнгөрсөн 5 жилийн хугацаанд тав хүртэлх насны хүүхдүүдийн дунд өсөлтийн хоцролттой хүүхдийн хувь 25 байснаа 21 хувь болов. Сүүлийн таван жилд тав хүртэлх насны хүүхдүүдийн дунд туранхай хүүхдийн эзлэх хувь 5.5 хувь байснаа 2.2 хувь болж буурсан дүн гарлаа.

Нийт 6-59 сартай хүүхдүүдийн дунд “А” аминдэм уусан хүүхдийн эзлэх хувь 2000 онд 32 хувь байснаа 2005 онд 65 хувь болж, хоёр дахин өсөв. 2000 оны судалгаанаас үзэхэд эхчүүдийн 13 хувь нь хүүхдээ төрүүлснээс хойшхи 8 долоо хоногийн хугацаанд өндөр тунт “А” аминдэм хэрэглэж байсан бол 2005 онд энэ үзүүлэлт 56 хувь болжээ.

2000 оны байдлаар нийт өрхийн 45 хувь нь иоджуулсан давс хэрэглэж байсан бол 2005 онд 83 хувь болж өссөн байна. Иоджуулсан давсны хэрэглээг өрхийн байршлаар авч үзвэл нийслэл УБ хотын өрхийн 96.8 хувь нь хүнсэндээ иоджуулсан давс хэрэглэж байхад энэ үзүүлэлт хөдөөд 69.8 хувь байна.

Сүүлчийн судалгаанд хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн 88 хувь нь ДОХ-ын талаар сонсож, 56 хувь нь ХДХВ бэлгийн замаар халдварлахаас сэргийлэх үндсэн 3 аргыг мэддэг гэж хариулт өгчээ. ХДХВ халдварлахаас сэргийлэх 2 арга замыг мэддэг эмэгтэйчүүдийн хувь 66, ХДХВ-ийн талаарх 3 ташаа ойлголтыг үгүйсгэж чадсан эмэгтэйчүүдийн хувь 38, харин энэ үзүүлэлтийг нэгтгэж гаргасан ХДХВ/ДОХ-ын талаар цогц мэдлэгтэй эмэгтэйчүүдийн хувь 31 байна.

Судалгаанд хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн 79 хувь нь ХДХВ эхээс хүүхдэд халдварладаг болохыг мэддэг мөн 57 хувь нь ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээг хаана хийлгэхийг мэддэг бөгөөд 15 хувь нь шинжилгээнд хамрагджээ. Судалгааны өмнөх 2 жилд хүүхэд төрүүлсэн эмэгтэйчүүдийн 62 хувь нь жирэмсний хяналтын үед ХДХВ/ДОХ-оос сэргийлэх талаар мэдээлэл авсан бөгөөд 37 хувь нь ХДХВ-ийн халдвар илрүүлэх шинжилгээ хийлгэсэн байна.

Гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо 2007 онд 21.3 мянга болж , 2006 оныхоос 16.5 хувь өслөө. Гэмт хэргийн гаралтыг бүс нутгаар авч үзвэл энэ оны нийт

бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 8.5 хувь нь Баруун бүсэд, 13.0 хувь нь Хангайн бүсэд, 18.0 хувь нь Төвийн бүсэд, 9.4 хувь нь Зүүн бүсэд, 49.4 хувь нь Улаанбаатарт ногдож байгаа бөгөөд төрлөөр нь авч үзвэл хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг 27.5 хувийг, өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 51.1 хувийг, нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 8.4 хувийг, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 6.3 хувийг, бусад гэмт хэрэг 6.7 хувийг эзэлж байна. Хүчингийн хэргийн тоо 355 болж, 2006 оныхоос 13.1 хувиар өсч, бусдыг болгоомжгүй алсан гэмт хэргийн тоо 2007 онд 14 болж, 2006 оныхоос 6.7 хувиар буурав.

Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэргийн тоо 2007 онд 5.8 мянга болж 2006 оныхоос 10.7 хувь өсчээ. Иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг, хүн амын эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэргийн тоо 2007 онд нэмэгдсэн гол шалтгаан нь согтуугаар хүний биед хүнд болон хөнгөн гэмтэл учруулах явдал түгээмэл байгаатай холбоотой юм. Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 2007 онд 4.8 мянгад хүрч, 2006 оныхоос 29.1 хувь өссөн байна.

Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэгт зам тээврийн осол болон тээврийн осол гарсан газрыг санаатай орхих гэмт хэрэг багтдаг бөгөөд тухайн гэмт хэргийн тоо 219 буюу 9.1 хувь буурчээ.

Малын хулгайн гэмт хэрэг 2007 онд (1.9 мянга) 2006 оныхоос 13.7 хувиар багасав.

Хүүхэд, гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэргийн тоо 2007 онд (384) 2006 оныхоос 12.0 хувь өслөө. Энэ төрлийн хэргийн 92.4 хувийг хүчингийн хэрэг эзэлж байгаа нь 2006 оныхоос 0.9 пунктээр нэмэгдсэн. Хүчингийн хэргийн 45.9 хувь нь Улаанбаатарт гарсан байна.

Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн 73.0 хувийг хулгай, 7.5 хувийг залилан, 6.0 хувийг дээрэм, 6.5 хувийг булаалт, 3.3 хувийг бусдын хөрөнгийг завших, үрэгдүүлэх гэмт хэрэг эзэлж байна.

Харин нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн 97.0 хувийг танхайн гэмт хэрэг эзэлж, 2006 онтой харьцуулахад Баянхонгор, Төв, Архангай, Дархан, Говьсүмбэр, Улаанбаатар, Дорнод, Говь-Алтай, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Ховд аймаг, нийслэлд 3.4-42.9 хувь, Баян-Өлгий, Сүхбаатар аймагт 2.1- 2.7 дахин нэмэгджээ.

Шүүхээр 2007 онд 8.5 мянга хүн шийтгүүлсэний 8.4 хувь нь эмэгтэйчүүд, 11.4 хувь нь хүүхдүүд байгаа бөгөөд ял шийтгүүлсэн хүүхдүүдийн 4.8 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна.

Гэмт хэргийн улмаас 2007 онд 1.6 мянган хүн нас барсны 74.2 хувь буюу 1.2 мянга нь хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэргийн улмаас, 21.5 хувь нь хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн, 4.3 хувь нь бусад гэмт хэргийн улмаас нас баржээ.

Гэмт хэргийн улмаас 2007 онд нийт 29.5 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсны 53.6 хувь буюу 15.8 тэрбум төгрөг нь иргэдийн өмчид учирсан хохирол байна. Үүнээс: Хадгаламж зээлийн хоршоодын үйл ажиллагааны улмаас 400 сая төгрөг, мал хулгайлах гэмт хэргийн улмаас 3.1 тэрбум төгрөгийн хохирол иргэдэд учирсан байна. Нийт хохирлын 13.6 хувийг нөхөн төлүүлжээ.

Байгаль орчин

Сүүлийн жилүүдэд Монгол оронд ган, зуд, хүчтэй цасан болон шороон шуурга, үер, түймэр, хөнөөлт шавьж, мэрэгч зэрэг байгалийн гамшигт үзэгдэл олонтаа тохиолдож, хүн ам, нийгэм, эдийн засаг, байгаль орчинд ихээхэн хохирол учруулж байна. Түүнчлэн хүн амын төвлөрөл ихсэх, байгальд учруулж буй дарамт нэмэгдэх, уур амьсгал хуурайших зэрэг шалтгаанаас цөлжилт эрчимжих хандлага ажиглагдаж байна.

2007 оны байдлаар нийт газар нутгийн 74.8 хувийг хөдөө аж ахуйн газар, 15.8 хувийг улсын тусгай хэрэгцээний газар, 9.1 хувийг ойн сан бүхий газар, 0.4 хувийг усны

сан бүхий газар, 0.3 хувийг хот, тосгон, бусад суурины газар, 0.2 хувийг зам, шугам, сүлжээний газар эзэлж байна.

Ойн түймэр 2004 онд 46 удаа, 2005 онд 47 удаа, 2006 онд 90 удаа гарч байсан бол 2007 онд 216 болж өсчээ. Бүсээр авч үзвэл түймэр гарсны 18 нь баруун бүсэд, 50 нь хангайн бүсэд, 60 нь төвийн бүсэд, 41 нь зүүн бүсэд, 47 нь Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэр дээр гарлаа.

Байгалийн баялгийг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр 4591.5 сая төгрөгт хүрч, 2004 оныхоос 2.0 дахин, 2006 оныхоос 75.3 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд үүнээс 20.5 хувийг нь байгаль орчны төвлөрсөн арга хэмжээнд, 23.4 хувийг нь тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалтад, 18.8 хувийг нь ойжуулах ажиллагаанд, 22.9 хувийг нь байгаль орчны алба, байгаль хамгаалагчдын үйл ажиллагаанд, 14.4 хувийг нь байгаль хамгаалах санд зарцуулжээ.

Газарт учруулсан хохирлыг авч үзвэл 2004 онд 13 082.2 мянган га, 2005 онд 11482.6 мянган га, 2006 онд 11 078.9 мянган га-д хохирол учирч байсан бол 2007 онд нийт 14 076.6 мянган га газарт хохирол учирсны 350.1 мянган га нь тариалангийн газрын, 12305.4 мянган га нь бэлчээр ба бусад өвслөг газрын, 17.4 мянган га нь хот суурин газрын, 1356.9 мянган га нь ойн сан бүхий газрын, 3.6 мянган га нь усны сан бүхий газрын, 43.2 мянган га нь ухагдаж эвдэрсэн газар байна.

Аюулт үзэгдэл, осол гамшиг 2007 онд нийт 3072 удаа гарлаа. Үүний улмаас 200.6 тэрбум төгрөгийн хохирол учирч, 219 хүн амь насаа алдаж, 1431 гэр, орон сууц, 1335.2 мянган га газар шатаж, 10.8 мянган мал хорогдсон байна.

Бүтээмж

Бүтээмж нь улс оронд бий болсон үйлдвэрлэл, үйлчилгээний үр ашгийн үзүүлэлт бөгөөд нэгж зардлаар хэдий хэр бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг үйлдвэрлэж байгааг тодорхойлдог үзүүлэлт юм.

Бүтээмжийг дотор нь нийт бүтээмж, үндсэн хүчин зүйлийн бүтээмж, тодорхой хүчин зүйлийн бүтээмж гэсэн 3 хэлбэрээр тооцож байна. Мөн тодорхой хүчин зүйлийн бүтээмжийг хөдөлмөрийн, капиталын, үндсэн түүхий эд материалын, эрчим хүчний бүтээмж гэж тусгайлан тооцож байна.

Нийт бүтээмж нь бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг бий болгох зорилгоор үйлдвэрлэлд зарцуулсан нийт зардлын нэг төгрөг тутмаас хэдэн төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэснийг харуулах бөгөөд 2007 онд улсын дүнгээр нийт бүтээмжийн хэмжээ 0.78 төгрөг болж 2006 оныхоос 0.05 төгрөгөөр буурав. Эдийн засгийн салбараар авч үзвэл уул уурхай олборлох үйлдвэрлэлийн салбар, хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуйн салбар, бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засвар үйлчилгээний салбарт нийт бүтээмж 1.60-2.39 төгрөг байгаа нь бусад салбарынхаас харьцангуй өндөр байна. Нийт бүтээмжийн хэмжээ эдийн засгийн салбаруудаар авч үзвэл 2006 болон 2007 онд ойролцоо түвшинд, харин 2004 оны түвшнээс уул уурхай, олборлох үйлдвэрийн салбарт өндөр өсөлттэй байна.

Үйлдвэрлэлийн гол хүчин зүйлс болох хөдөлмөр, капиталын ашиглалтын үр ашгийг тодорхойлох үндсэн хүчин зүйлийн бүтээмж нь 2007 онд улсын дүнгээр 3.53 төгрөг болж, 2006 онтой харьцуулахад 0.17 төгрөгөөр буурчээ. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний салбараар авч үзвэл цалин хөлс, капиталын ашиглалтын зардал нь бусад салбарынхаас харьцангуй бага байдаг хөдөө аж ахуй, бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засвар, үйлчилгээний салбарт үндсэн хүчин зүйлийн бүтээмж нь харьцангуй өндөр байна.

Тодорхой хүчин зүйлийн бүтээмж болох капиталын бүтээмж 2007 онд оны үнээр 15.38 төгрөг, үндсэн түүхий эд, материалын бүтээмж 4.62 төгрөг, эрчим хүчний бүтээмж 32.99 төгрөг, хөдөлмөрийн бүтээмж (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) 3261.1 мянган төгрөг болж, 2006 онтой харьцуулахад капитал, үндсэн түүхий эд материал, эрчим хүчний бүтээмж ижил түвшинд, харин хөдөлмөрийн бүтээмж 6.9 хувиар өсчээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын регистрийн сан

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын бизнес регистрийн санд 2007 оны эцсийн байдлаар 55.9 мянган аж ахуйн нэгж, байгууллага бүртгэгдсэний 32.1 мянга буюу 57.4 хувь нь тогтмол үйл ажиллагаа явуулж байна.

Эдгээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын 80.1 хувийг 1-9, ажиллагчидтай, 8.8 хувийг 10-19 ажиллагчидтай, 7.3 хувийг 20-49 ажиллагчидтай, 3.8 хувийг 50-иас дээс ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллага эзэлж байна.

Аж ахуй нэгж, байгууллагын тоог 2004 оны аж ахуй нэгж, байгууллагын тоотой харьцуулхад 1-9 ажиллагчидтай нь 0.6 пунктээр, 50-иас дээш ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллага 2.6 пунктээр өсч, харин 10-19 ажиллагчидтай нь 14.8 пунктээр, 20-49 ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллага 5.5 пунктээр тус тус буурсан байна.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын өсөлтийг сүүлийн дөрвөн жилийн дунджаар авч үзвэл үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа 22.1 хувь, барилга 19.3 хувь, тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо 18.4 хувь, зочид буудал, зоогийн газар 15.4 хувь, уул уурхай, олборлох үйлдвэр 14.0 хувиар, тус тус өссөн байна.

Үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоог өнгөрсөн онтой харьцуулахад үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуй нэгж, байгууллагын тоо 15.8 хувиар буюу 0.4 мянга, барилгын салбарын аж ахуйн нэгж байгууллагын тоо 16.4 хувь буюу 0.2 мянгаар нэмэгдсэн байна.

ААНБ-ын регистрийн санд 2007 онд 7.0 мянган хуулийн этгээд шинээр бүртгүүлсэн байна. Эдгээрийн 5.5 мянга буюу 77.8 хувь нь Улаанбаатар хотод, 0.7 мянга буюу 10.2 хувь нь Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Өмнөговь, Ховд, Орхон зэрэг аймгуудад байршиж байна.

Хүний хөгжлийн индекс (ХХИ)

Монгол улсын Хүний хөгжлийн индекс (ХХИ) сүүлийн жилүүдэд үндэсний болон бүс нутгийн хэмжээнд жил дараалан тасралтгүй өсч байгаа билээ. Хэдий тасралтгүй өсч байгаа боловч олон улсын түвшинд дундаж үзүүлэлттэй орны тоонд ордог. Энэ нь нэг хүнд ногдох ДНБ харьцангуй бага байгаагаас шалтгаалж байна.

2004-2007 онуудад дундаж наслалт 2.0 жилээр, бүх шатны сургуульд суралцагчдын суралцвал зохих насны хүн амд эзлэх хувь 2.9 хувиар, нэг хүнд ногдох ДНБ 585.1 ам. доллараар өссөн нь хүний хөгжлийн индекс 0.028-аар өсөхөд нөлөөлсөн байна.

ХХИ нь хүний хөгжлийн ерөнхий түвшин, төлөв байдлыг илэрхийлдэг үзүүлэлт юм. Түүний зэрэгцээ жендэрийн тэгш байдлыг хэрхэн хангаж буйг судлах зорилгоор бие даасан хоёр өөр индексийг ашигладаг. Үүний нэг нь жендэрийн хөгжлийн индекс (ЖХИ) юм. Уг индексийн шалгуур үзүүлэлтүүд нь хүний хөгжлийн индексийг тооцдог гурван үндсэн үзүүлэлттэй ижил бөгөөд ялгаа нь эмэгтэйчүүдийг эрэгтэйчүүдтэй харьцуулан судлах боломж олгодгоороо онцлогтой. Хоёр дахь нь эмэгтэй хүний нийгэмд эзэлж буй байр суурийг эрэгтэй хүнтэй харьцуулан илэрхийлдэг жендэрийн эрх мэдлийн хэмжүүр (ЖЭМХ) юм.

Жендэрийн хөгжлийн индексийг тооцоход ашигладаг гурван үзүүлэлтийг тус тусад нь авч үзвэл эмэгтэйчүүд зарим талаараа эрэгтэйчүүдээс дутуу зарим талаараа давуу талтай байна. Тухайлбал, 2007 онд Монгол эрэгтэй хүний дундаж наслалт 63.13 жил байхад эмэгтэйчүүдийнх 70.23 жил, 7-22 насандаа сургуульд хамрагдаж буй эмэгтэйчүүд 85.0 хувь байхад эрэгтэйчүүд 76.8 хувьтай, нэг хүнд ногдох ДНБ эрэгтэйчүүдэд 2974.1 байхад эмэгтэйчүүдэд 2324.5 (PPP US$) байна.

Жендэрийн эрх мэдлийн хэмжүүр 0.421 байгаа нь эдийн засаг, улс төрийн хүрээ болон шийдвэр гаргах түвшинд эмэгтэйчүүдийн оролцоо хангалтгүй байгааг илэрхийлнэ. Хөдөлмөр эрхлэлтэнд эмэгтэйчүүдийн оролцоо харьцангуй өндөр байдаг ч УИХ-д сонгогдсон эмэгтэйчүүд 1990 онд 24.9 хувь байсан бол 2000 онд 11.8 хувь 2004 онд 6.6 хувь болж тус тус буурсан бөгөөд энэ хандлага шийдвэр гаргах бүх түвшинд адил байна.

Мянганы хөгжлийн зорилтын үзүүлэлт

Монгол улсын МХЗ-ын одоогоор тооцож буй 33 шалгуур үзүүлэлтүүдийн хэрэгжилтийн явцаас үзэхэд үндсэн гол зорилтууд, тухайлбал бүх нийтээр бага боловсрол эзэмших; хүйсийн тэгш байдлыг сайжруулах; хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах; байгаль орчны тогтвортой байдлыг хангах зэрэг зорилтууд 2015 он гэхэд бүрэн хэрэгжих боломжтой байна.

Харин ядуурлыг бууруулах, ХДХВ/ДОХ, хумхаа болон бусад өвчинтэй тэмцэх зэрэг зорилтууд ихээхэн хүндрэлтэй тулгахаар байна.

“Өрхийн орлого, зарлагын судалгаа”-ны дүнгээр 2006 онд нийт хүн амын 32.2 хувь нь ядуу байна. Хөдөөтэй харьцуулахад хот суурин газруудад ядуурал харьцангуй доогуур байгаа бөгөөд хотод 27.9 хувь, харин хөдөөд 37.0 хувь байна.

ҮСХ-ноос НҮБ-ын Хүүхдийн Сангийн техник, санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр “Хүүхэд, хөгжил – 2005/2006 он” судалгааг явуулсан болно. Уг судалгааны дүнгээр Монгол улсад тав хүртэлх насны хүүхдийн 6.3 хувь нь нормоос доогуур жинтэй байгаа нь өмнөх 2000 оны судалгааны үеийнхээс 2 дахин бага байна.

Судалгааны дүнгээс үзэхэд хотын 5 хүртэлх насны хүүхдүүдийн 5.6 хувь, хөдөөний 5 хүртэлх насны хүүхдүүдийн 7.0 хувь нь зохих нормоос бага жинтэй байгаа нь хүүхдийн жин багадах тохиолдол хөдөөд, хотоос харьцангуй их байгааг харуулсан.

Анхан шатны сургуульд суралцагсдын цэвэр харьцаа 2000 онд 95.0 хувь, 2004 онд 90.2 хувьтай байсан бол 2007 онд 92.7 хувь болж, 2004 оны түвшнээс 2.5 хувиар нэмэгджээ.

Бүх шатны боловсрол эзэмшиж байгаа хүмүүсийн хүйсийн харьцаа 1990, 1991 онуудад 1.1 байснаа 1992 - 2002 онуудад 1.2 - 1.3, 2003 оноос эхлэн 1.1 болон тогтворжиж байна.

ХАА-гаас бусад салбарт цалинтай ажил эрхэлж буй эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь хэмжээ эрэгтэйчүүдийнхтэй ойролцоо байна.

Эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдээс илүү өндөр боловсрол эзэмших болсон боловч удирдах болон шийдвэр гаргах түвшний албан тушаал дээр эмэгтэйчүүдийн төлөөлөл бага хэвээр байна. Хэдийгээр 1992 оны сонгуулиар эмэгтэйчүүд үндэсний парламентын нийт гишүүдийн 3.9 хувь, 1996 оны сонгуулиар 9.2 хувь, 2000 оны сонгуулиар 11.8 хувийн төлөөлөлтэй болж өсөх хандлагатай байсан ч 2004 оны сонгуулиар 6.6 хувь болж буурсан.

Сүүлийн 10 гаруй жилийн хугацаанд Монгол улсад нялхсын болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин эрчимтэй буурсан.

Өнөөгийн байдлаар Монгол улс тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг гуравны хоёроор бууруулах гэсэн Мянганы хөгжлийн 1990 - 2015 онд хүрэх зорилтыг нэгэнт хангаад байна. Цаашид энэ хандлагыг хадгалах нь чухал юм.

Эхийн эндэгдэл нь нөхөн үржихүйн эрүүл мэндийн асуудалтай нягт уялдаатай юм. Эхийн эндэгдэл нь эхийн нас, төрөлт хоорондын зай, боловсрол, эрүүл мэндийн үйлчилгээтэй холбоотой. 100000 амьд төрөлтөд ногдох эхийн эндэгдэл 1993 онд 259 байсан нь хамгийн өндөр үзүүлэлт юм. Харин 2007 онд улсын хэмжээнд 88 болов.

Монгол улс ДЭМБ-ын Номхон далайн Баруун эргийн Бүсийн орнуудын хувьд сүрьеэгийн өвчлөл өндөр зэрэглэлтэй 5 оронд багтдаг. Сүрьеэгийн өвчлөл сүүлийн жилүүдэд өсөх хандлагатай байгаа бөгөөд тархалтын түвшин 2004 онд 100 000 хүн амд 179 ногдож байсан бол 2007 онд 167 болж буурсан байна.

Монгол улсын хэмжээнд 21.0 сая га талбай бүхий газрыг улсын тусгай хамгаалалтад авснаар улсын нийт газар нутгийн 13.4 хувийг эзлэх боллоо. Цаашид 2015 он гэхэд нийт нутгийн 30 орчим хувийг улсын болон орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авах зорилттой байгаа болно.

Манай орны хувьд газар зүйн байрлал, уур амьсгалын онцлогоос шалтгаалан нийт нутгийн 90 гаруй хувийг хуурай, хагас хуурай, хуурайвтар, чийг дутмаг нутаг эзэлдэг. Ойгоор бүрхэгдсэн талбай нийт нутгийн 7.7 хувь байна.

Холбооны салбарт шинэ технологийг илүү эрчимтэй нэвтрүүлж байна. 1000 хүн ам тутамд ногдох суурин телефон цэгийн тоо 2007 онд 57 болсон бол үүрэн утас хэрэглэгчдийн тоо 447 болж ойролцоогоор 2 хүн тутмын нэг нь үүрэн утас хэрэглэгч болсон байна. Зөвхөн сүүлийн нэг жилийн хугацаанд л гэхэд үүрэн утас хэрэглэгчдийн тоо 405.0 мянган хүнээр нэмэгдсэн байна.

OVERVIEW

Population

At the end of 2007, resident population of Mongolia was a 2 million 635.2 thousand. This is an increase by 1.3 percent or 40.4 thousand since 2006. 48.7 percent of the total population is men and 51.3 percent is women in that year, giving a sex ratio at of 95.1 males per 100 females.

Migration stream to Ulaanbaatar city has not slowed down. The population was increasing year by year in Ulaanbaatar. In 2007, population density was 219.4 persons per square kilometer in Ulaanbaatar. There increased each by 11.0 percent in 2004, 6.8 percent in 2005, and 3.7 percent in 2006.

In 2007 about 60.8 percent of the total population or 1601.0 thousand persons were living in urban areas. In 2007, more than half the populations in each of Dornod, Dornogovi, Govisimber, Darkhan-Uul, and Orkhon aimags were living in urban areas .In the Tuv aimag was more than 80 percent of the population lived in rural areas.

In 2007, about 59.1 percent of the 645.7 thousand private households were in urban areas and 40.9 percent in rural areas. The population of Mongolia was 4.1 persons per household in 2007.

However the population net growth was a decrease, so in 2006 and 2007 birth was increase. The crude birth rate per 1000 population was 21.7 in 2007. This is an increase by 2.7 point since 2006. In 2007, the number of live births shows increased by 24.5 percent in 2004, 15.4 percent in 2006. The sex ratio at birth in our country was 103 in 2007. Total fertility rate was 2.0 in 2004, 1.9 in 2005, 2.1 in 2006 and 2.3 in 2007.

The crude death rate was relatively constant last years in our country. The crude death rate was 6.2 in 2007. The infant mortality rate furthermore goes down and reaches the bottom at the age group. In 2007, 16.3 thousand persons died, of which 6.1 percent were infant mortality. Crude death rate varied by aimags. In 2007, the highest crude death rate was registered in the Khuvsgul(7.1), Darkhan-Uul(6.9), Khentii(6.8), Orkhon(6.8) and the lowest in the Umnugovi(4.3), Bayan-Ulgii (4.9), Khovd (5.0), Dornogovi(5.4).

In 2007, 41.0 thousand persons were marriages, 1.8 thousand persons were divorced and 2.5 thousand children adopted. Compared with the previous year persons were divorced increased by 21.3 percent and adoption increased by 19.6 percent. Crude marriage rate increased steadily between the periods 2004-2006 and decreased in 2007. In 2007, crude marriage rate compared with the previous year decreased by 3.3 points.

The marriage was not relatively constant last years in our country. In 2005, marriage increased by 0.3 point from 2004, in 2006 marriage decreased by 0.4 point from 2005, but in 2007 marriage increased by 0.1 point from 2006.

Some social indicators for Households and population

The Government of Mongolia has been taking considerable measures focused on the high righted issues concerning with maternal and children health condition.

In 2007, the number of orphan children was 49.8 thousands but it was decreased by 3.7 percent comparing to 2004, by 5.3 percent comparing to 2005, by 2.4 percent comparing to 2006, respectively. In 2007, totally 49.8 thousands of orphan children registered and out of this 10.2 percent or 5.1 thousands were orphan children and 89.8 percent or 44.7 thousands were half orphan children. In 2007, number of orphan children increased by to 6.5 percent comparing to 2004, but it decreased by to 6.8 percent comparing to 2005, by 3.8 percent comparing to

2006. A number of half orphan children decreased by to 3.4 percent comparing to 2004, by 5.1 percent comparing to 2005, by 2.3 percent comparing to 2006, respectively.

In 2007, the number of female-headed households was 72.1 thousands and it was increased by 9.8 percent comparing to 2004, by 2.6 percent comparing to 2005, but it decreased by 0.1 percent in 2006. The number of death of male population aged 18 and over had more impact on increased number of female-headed households than divorce.

In 2007, the share of female-headed households that comprises 3 family members was 50.9 percent or 36.7 thousands, the share of female-headed households that comprises 3-5 family members was 37.4 percent or 27.0 thousands, the share of female-headed households that comprises 6 family members and more was 11.7 percent or 8.4 thousands. In 2007, out of total number of female headed households, 14.7 percent has been registered in the Western region while 24.2 percent was registered in Khangai region, 19.1 percent in Central region, 9.7 percent in Eastern region and 32.3 percent in the Capital city of Ulaanbaatar, respectively.

In 2007, the number of households with 4 and more children aged below 16 was 37.9 thousands but it decreased by 18.8 percent comparing to 2004, by 10.6 percent comparing to 2005, by 5.2 percent comparing to 2006, respectively. But number of single women with children aged below 16 was 43.5 thous in 2007 but it decreased by 3.5 percent comparing to 2004, by 10.1 percent comparing to 2005, by 5.8 percent comparing to 2006. In 2007, out of total number of single mother with children under age of 16, 61.3 percent or 26.7 thousands of single mother had 3 children, 28.2 percent or 12.3 thousand of single mother was had 3- 5 children, 10.5 percent or 4.6 thousands of single mother had 6 and more children.

Labour force

Resulting from transition period from a centrally planned economy to a market economy, Mongolia faced with many challenges. For instance, the number of unemployment increased because of structural change of economy, depression of production and cease of industries as well as enterprises. Following them an employment regulation office was set up to provide employment services such as intermediating with job places and retraining. From 1992 persons who registered themselves at Labour and Social Welfare Departments (former employment office) were considered as unemployed in accordance with the international concepts and methodology. Accordingly, labour force or economically active population, labour force participation rate and unemployment rate have been estimated by national average, capital city, aimags, age groups and sex.

A main indicator that shows labour market development and economic activity of population is the labour force participation rate. This rate has decreased slightly in the past few years. In 2007, the labour force participation rate reached to 64.2 percent, a 0.2 point decline from 2004 and 2006, and a 0.7 point rise from 2005. In 2007, the number of registered persons was 29.9 thousand, dropped by 15.8 percent from 2004, and by 9.1 percent from 2005 and 2006, respectively. A fall in the number of registered unemployed in recent years was due to a rise in the number of employees and an increase in the number of persons who found jobs through the Labour and Social Welfare Departments (former employment office) at the capital city and aimags.

At the national level, a share of employed population in economically active population amounted to 97.2 percent in 2007, increasing by 0.8 point from 2004 and by 0.5 point from 2005, and by 0.4 point from 2006.

For the economic activity sectors, the number of employed population has increased in all other economic sectors except agriculture, hunting and forestry, manufacturing, real estate, business activities, and other community and social services in the past few years.

Male and female shares in economically active population and employed population have been close while the female share in the registered unemployed was higher than the males.

There has been a growth of proportion of persons with higher education or untrained persons among the unemployed registered at Labour and Social Welfare Departments in the capital city and aimags while the decline in the proportion of persons with specialized secondary or vocational education.

As of January 1, 2007, there are 128.1 thousand government employees, a 1.3 percent rise from 2004 and a 5.2 percent rise from 2005 and a 6.2 percent rise from 2006.

Average wages and salaries

Average wages and salaries sample survey has been carried out quarterly since 4th quarter of 2000 and results are estimated by gender, economic activity sector, occupation, types of organization ownership and responsibility by aimag and the capital city level. Over 163.0 thousand employees of 1035 organizations with various economic activity and ownership are covered by the sample survey, every quarter.

As of 2007, annual average wages and salary is 173.0 thousand tugrugs which is 85.8 percent higher than 2004, and 70.9 percent higher than 2005, and 35.5 percent higher than 2006.

In economic activity sectors, average salaries for transport and storage communication, education, public administration, defense, compulsory social insurgency, mining and quarrying, financial intermediation are higher than other sectors and national average.

In addition, average salaries for state enterprise higher than national average and other economic entities.

Gross domestic product

Mongolia's economic situation proceeded favorable trends and last years preserved relatively higher economic growth. Economic real growth for 2000-2003 annual average growth was 4.3 percent, but for 2004-2007 annual average growth was 9.1 percent.

2004-2007 average growth compared with previous 4 year higher by 4.8 points and this increase was achieved mainly by number of livestock from 2003 increased by 14.9 million; annual value of mining of gold was 20.9 ton, compared with annual average 2000-2003 increased by 8.7 ton; last years in information, communication technology sector 2 enterprises started activity on cellular communication operator; in manufacture, manufacture of basic metals sector manufacturing molybdenum and start to made final products.

The production of major commodities of industry and agriculture increased. For example, in industry annual average production of knitted goods, coal, gold, combed down for 2004-2007 increased by 41.6-86.8 percent, in crops production of vegetables and potatoes increased by 38.4-56.1 percent respectively.

The annual average value of GDP per capita at 2005 constant prices has reached 885.7 thousand togrogs for 2000-2003 and 1140.1 thousand togrogs for 2004-2007, it has increased by 1.3 times.

In 2007 preliminary GDP was 4557.5 billion togrogs at current prices and 3316.5 billion togrogs at constant prices of 2005. It shows an increase by 9.9 percent or by 299.1 billion togrogs compared with the previous year. This increase was achieved mainly by growth of the agriculture sector by 15.8 percent, manufacturing by 32.3 percent, construction by 22.4 percent, transport, storage and communication sector by 18.6 percent respectively.Private sector share was 52.6 percent to GDP in 1995, but in 2007 it was reached 68.4 percent accordingly.

For the preliminary estimates of 2007 of GDP by expenditure approaches, the final consumption's share in total GDP is 64.1 percent, gross capital formation is 37.6 percent and net export is -1.7 percent. Compared with 2006, the share to GDP of final consumption and gross capital formation increased by 2.8-4.5 points respectively, but the share of net export to GDP decreased by 7.3 points. In 2007, net exports or goods and services deficit are mainly influenced for this changes of the GDP composition. The speed of rise of imports was higher than the exports, moreover the expenditure of transportation, insurance and construction works' services were increased. These are mainly influenced for the goods and services deficit.

"Quarterly GDP estimation" methodology approved by NSO in 2007. In 2007 preliminary GDP by quarter shows that GDP in quarter II increase by 55.4 percent compared with previous quarter and in quarter III by 2.2 percent, in quarter IV by 11.4 percent respectively.

Input and Output Table

Due to the transition by Mongolia to the market economy, methodologies for key macro-economic indicators and estimates needed to be met international standards. In recent years, there are a considerable number of steps being undertaken towards expeditious introduction of a method for GDP estimation and compilation of national accounts.

In addition, one of important goals to be achieved by the National Statistical Office is to show the basic economic equilibrium of the country in a form of the balance upon compiling it at the macro-level, to compile Input-Output Table (IOT) on the basis of a certain frequency, to analyze the results and findings, and to make data sources to be used by policy makers broader and consistent.

It was 1963 when Mongolia compiled its first IOT while developing through the centrally planned economy system. During the system the ITO was compiled for 1966, 1970, 1977, 1983, and 1987 using the Material Product System utilized by member countries of the Council for Mutual Economic Assistance. After the transition to the market economic relations, the IOT was compiled in 1997 and 2000 on the experimental basis in accordance with the common methodology of System of National Accounts (SNA-93) and last one was derived from the Supple and Use Table in 2005.

***Supply table.** The supply of goods and services at purchasers' prices in 2005 was MNT 7741.7 billions. 72.4%-94.9% of electricity, heat energy, live animals origin products, meat and meat products, milk and dairy products, metal ore, and coal were produced by domestic industries while supply of metal products, machinery and equipment, chemical products, fuels, tobacco, and paper products was virtually provided by import. It is evident from the above that demand for live animals' origin products, coal, energy, meat and meat products, and milk and dairy products was fully met by the domestic production whereas supply of chemical products, fuels, metal products, and machinery and equipment was completely relied on import. It is apparent that transportation and trade margins are an important factor in the supply of industrial products. For example, the transportation and trade margins account for 11.9%-21.6% of supply of food products, 18.9% of hides and skins, hide and skin products, and 12.2%-20.4% of import products, such as fuels, metal products, machinery and equipment, glass and glass products, and other nonmetallic products and base chemical products.*

The production amounted to 61.8% of the total supply while supply of services rendered did 38.2% of it. This affirms that position of the service industry in the economy of the country is significantly strengthening.

Of the domestic production, the production accounted for 45.5%, out of which mining and quarrying industry products made 16.2% and live animals origin products and meat and meat products (raw materials) did 10.8% while the production of the service industry amounted to 54.5%.

According to structure of industrial sectors, animal husbandry and quarrying industry still play a leading role in the Mongolian economy whereas manufacturing industry remains underdeveloped.

Of imported goods and services, product import made up 70.3%, out of which metal products and machinery and equipment amounted to 27.3%, fuels 17.8%, flour and flour products 2.0% respectively. Service import was 29.7% of the imported goods and services.

***Use table.** Of the total supply of goods and services, 35.7% used in intermediate consumption, 28.8% in final uses and 14.7% in capital formation and 20.7% exported. Breaking down it by goods and services, 33.9 of the product supply or total supplied products used in intermediate consumption, 23.7% in final uses, 16.3% in capital formation and 26.1% exported. Of the total services, 38.9% was for intermediate consumption, 37.8% for final uses, 12.0% for capital formation and 11.2% for export services.*

Goods amounted to 63.8% of the total supply used while services did 36.2% of it.

74.5% of meat and meat products used in final consumption (of the population), 13.0% in intermediate consumption and 4.2% for export; 73.5%-98.2% of fuels, paper and paper products, chemical products and other nonmetallic products and electricity and heat energy used in intermediate consumption, 63.6%-86.6% of milk and dairy products, alcohol, wine, beer, soft drinks and flour and flour products used in final uses, 53.3% and 39.0% of metal products, and machinery and equipment used in intermediate consumption and capital formation respectively.

Goods accounted for 60.5% of intermediate consumption, out of which fuels made up 13.3%, metal products, and machinery and equipment 14.9%, and electricity and heat energy 4.9%.

Goods consumption made up 52.4% of final uses, comprising consumption of live animals origin products and meat and meat products (11.8%), that of flour and flour products (3.7%), and that of alcohol, wine, beer and soft drinks (2.5%).

Goods formation accounted for 70.4% of the of gross capital formation, out of which metal products, and machinery and equipment made up 26.4%. 29.6% of the capital formation produced in the service industry.

Goods export accounted for 80.3% of export products and services, comprising export of mining and quarrying industry products (56.3%), that of textile and stitched products (7.9%), that of spun thread (5.2%), that of live animals origin products (1.9%), and that of service export (19.7%).

Consumer price index

The consumer price index increased by 11.0 percent in 2004 and by 9.5 percent in 2005 whereas it was down by 6.0 percent in 2006 which dropped to 3.5 points from the previous year. In 2007, yet, it increased again to 15.1 percent which rose by 9.1 points. The annual average increase for the consumer price index for 2004-2007 was 10.4 percent.

Price increases in food products, which accounts for over 40.0 percent, the highest share in the Mongolian household consumption, have direct effect on the general price increase. In the past years, the price of foodstuff in value leveled out at 2 digits, 15.2 percent in 2004, 15.6 percent in 2005, and 24.6 percent, hitting a peak in 2007, but it was 3.3 percent in 2006.

The annual average level for housing, fuels, and electricity for 2004-2007 was 7.1 percent. There were increases by 3.9 percent in 2004, by 4.3 percent in 2005, and by 8.7 percent in 2006 while there was a considerable increase by 11.3 percent in 2007. The annual average price level for transportation and communication services was 12.6 percent during 2004-2007.

In 2007, consumer price overall index increased by 15.1% of the total, foodstuff went up by 24.6%, education by 20.2%, medical goods and care by 14.2%, restaurants and hotels by 14.0%, household furnishings and goods by 13.9%, housing, water, electricity and fuels by

11.3%, transport by 10.6%, recreation and cultural goods by 4.2%, other goods and services by 3.8%, clothing and footwear by 3.0%, alcoholic beverages, tobacco by 2.7% , whereas prices of communication group decreased by 10.7%.

10.4 point (of which 4.4 point – bread, flour and cereals; 2.8 point – meat and meat products) of the 15.1 percent increase is explained by an increase in food prices, 1.2 point - housing, water electricity and fuels, 1.1 point – education, 1.0 point – transport.

According to trend of previous years there were increases in consumer prices till July, followed by declines over August to October. But the trend was changed in last year from August 2007 and there was a steady increase in the prices till the end of the year. Monthly average growth rate was 1.0% in the first 7 months and it was increased to 1.5% in August to December.

The increase in the overall index was due to price increases in the commodities and services, such as meat, bread, flour and cereals, petrol, diesel fuels, railway passenger ticket fare and railway freight fee, air ticket fare, electricity and wood for fuel, coal and annual education tuition.

In December 2007, the consumer prices of goods and services increased by 14.4-28.5 percent from the end of previous year in all aimags.

Money, credit

The business profits have increased due to an increase of the world market prices of main export products of Mongolia in last years, and it is having effect to economic growth of the country. As results of such positive situation kept in 2007, rapid increases of bank deposits and credits have becoming a source to support real economy. The money supply has increased each year during 2004-2007 reaching 2.4 trillion togrogs in 2007. The share of currency outside of the banks in money supply or M2 is one of the criterion indicators of monetary statistics. This indicator was declining since 2004 through 2007. It reached 11.8 percent in 2007, showing a decrease of 0.2 points compared to 2006.

Bank of Mongolia's official exchange average rate of one US dollar to togrog was 1170.43 togrogs in 2007, which appreciated by 0.8 percent compared to 2005. During this year exchange rate togrog to dollar has appreciated and it is changed rate expectations of depositors turn fuels to fit increase of the money supply by the increase of bank deposits. On the one hand, it has showing that money put into economic circulation through the banking sector regarding to promotion of public confidence to the bank, and aiming to country development.

Expansion of bank deposits lead to the strengthening of financial intermediation sector, which in turn fuels the increase of individuals and corporate loans. In 2007 loans provided by commercial banks amounted to 2.1 trillion. togrogs, which was higher by 68.1 percent compared to 2006. The percentage of non-performing loans in total loans was comparatively declining in the last years. In 2005 percentage was 5.8, in 2006 was 4.9 percent and in 2007 was 3.3 percent.

Even though interest rate is relatively high, the tendency of its gradual decrease can be seen in the last years. Average annual weighted interest rate of commercial banks togrog loans declined by 4.6 points in 2007 compared to previous year ending at 19.9. Whereas foreign currency loan interest decreased by 1.3 points compared to 2006 reaching 14.2 percent.

Stock exchange market

At the Stock exchange in total 383 companies were registered at the end of 2007, of which 56 were state owned companies and 327 fully privatized companies.

In 2007, stocks were traded during 253 days. The total trade volume of securities reached 102.6 million securities, of which 40.5 million were bonds. In 2007, trading of Government and private companies' bonds reaching 39.4 percent in total trade. In Stock exchange market's trading getting developing last years compared with previos years. Total market capitalization increased by 5.5 times more compared with 2006, reaching 716.3 bln. togrogs in 2007. In 2007, the TOP-20 average index increased by 5.2 times more compared with 2006, reaching 6699.9 point.

In the 2006 government bond trading were traded 2 times and only commercial banks were attending on it. But in 2007 government bond trading were traded 10 times and it was involing not only commercial banks but also business organization and individuals. About stock trading in 2007, daily average stocks were traded 303.7 thousand pieces and value of traded stocks 405.4 mln.togrog. The most active traded stocks in 2007, Jenco Tour Bureau, Mongol emimpex, Berkh-Uul, Tuul songino usnii nuuts, Moninjbar etc. Leading companies in market capitalization in 2007, Tuul songino usnii nuuts, Shariin gol, Gobi, Baganuur, Zoos bank etc.

Other financial institutions

***Insurance**. One of the efficient financial methods to lower the person's risk and cover the unexpected loss within a short period of time is a commercial insurance. In 2007, at the national level a total of 15 insurance companies and 2 insurance intermediaries operated actively. In 2007, insurance companies made revenues of 13.8 bln.togrogs from insurance premium and paid 3.4 bln.togrogs for insurance reimbursements. Total number of insured persons was 839.8 thousand, of which 229.0 thousand insured persons got life insurance, 145.1 thousand insured persons got property insurance, 458.8 thousand insured persons got liability insurance, and 6.9 thousand insured persons got financial insurance in these insurance companies by duplication number.*

***Non-Bank financial institutions**. In 2007, at the national level a total 137 non-bank financial institutions operated actively and made operating income 13.1 bln.togrogs and operating expenses 5.1 bln.togrogs and net operating income after provisions 7.3 bln.togrogs. Operating income increased by 48.8 percent, operating expenses increased by 81.6 percent, net operating income after provisions (operating income minus operating expenses and provisions) increased by 32.4 percent.*

***Saving and credit cooperative**. Total 168 entities operated under special license in 2007, reporting 8.3 bln.togrogs interest income, 5.7 bln.togrogs interest expense, which resulted net interest profit of 2.7 bln.togrogs. Also dissolution of 369 savings and credit cooperatives' special licenses where by caused 51.4 percent decrease in overall interest income of cooperatives and 62.5 percent reduction in total net interest profit.*

General government budget

The 2007 year was pleasant year for the General Government Budget. Cluster taxes's laws were approved by Parliament and have been observing from 1 January, 2007.

There has been increasing total budget revenue and grants during the last years and compared to 2004, result of revenue and grants of 2007 increased by 2.6 times. Current revenue was 99.0 percent of the total revenue and grants. Compared to 2006, result of revenue and grants of 2007 increased by 36.1 percent. Current revenue was 99.7 percent of the total revenue and grants. In 2007, totally 269.2 bln.tog of income has centrelized in the fund for Mongolian Development. The result of total revenue and grants of General Government Budget increased by 8.6 percent or 147.2 bln.tog compared with the planned value of 2007.

Compared with 2006, expenditure of salary, wages and supplementary has increased by 2 twice and 48.8 percent, expenditure of social security fund has increased by 47.3 percent and expenditure of social assistance fund has increased by 53.5 percent, respectively in 2007. These increases caused by growth of salary, pension and welfare's level in current year.

In 2007, the expenditure and net lending of the General Government Budget reached 1749.2 bln.tog, which is increased by 2.3 times or 996.7 bln.tog compared to 2004 and increased by 41.4 percent or 512.2 bln.tog compared to 2006.

Overall deficit as of GDP were 1.8 percent in 2004. But, Surplus of budget accounted for 2.6 percent of GDP in 2005, 3.3 percent in 2006, and 3.9 percent of preliminary estimation of GDP in 2006.

Current budget surplus also has been increasing since 1999. Current budget surplus as of GDP was 10.0 percent in 2006, and in 2007. It was increased by 0.6 points, reaching 10.6 percent.

Investment and construction

For the preliminary results of 2007, the total investment reached to 1157.1 billion togrog and increased by 275.7 billion togrog or 31.3 percent, compared with 2006 year.

The 57.7 percent of total investments are provided by internal sourses and 42.3 percent are provided by external sourses.

Investment financed by state budget reached 366.2 billion togrog and increased by 203.5 billion togrog or 2.3 times more, compared with 2006. In current year, 31.6 percent of total investment was the investment financed by state budget and this is higher by 13.2 points than 2006.

In 2007, 28.7 percent of total investment were spent for construction works and 58.9 percent for machinery and equipments.

Construction

For 2007, 314.3 bln.togrogs were spent on construction and installation work by preliminary results increased by 17.8 percent or 47.5 bln.togrogs compared with 2006. Construction and installation work of which domestic construction entities reached of 84.4 percent or 265.2 bln.togrogs and foreign construction units and joint units 15.6 percent or 49.1 bln.togrogs.

Construction and installation work by preliminary results increased by 80.4 percent or 140.0 bln.togrogs compared with 2004.

In 2007, construction entities have built buildings of 228.5 bln.togrogs, such as residential buildings and service centers. This indicator increased by 62.0 percent or 87.4 bln.togrogs compared with 2006.

In 2007, there were 325 new constructions have been built of which 115 residential buildings or 3725 apartments; as well 81 buildings for trade and service; hotel buildings 15 and 8 buildings for manufacturing purpose were built accordingly.

In 2007, price of building materials were increased. At the end 2006, price of Brick, made from clay M-100 were 80 togrog, cement M-500, 1 kg were 200-250 togrog. At the end of 2007, price of Brick, made from clay M-100 were 120 togrog, cement M-500, 1 kg were 300-400 togrog is increased by 50-60 percent compared with end 2006.

Agriculture

Livestock husbandry. *The main foundation of Mongolia's economy, pasturing livestock husbandry still plays an important role in the economy, employment and export revenues of Mongolia. To date 20.6 percent of GDP was produced by the agricultural sector, of which 88.5*

percent accounts for livestock husbandry. As well, 30.0 percent of total labor force of the country is engaged in the agricultural sector and form around one forth of export income.

Production of livestock husbandry industry for 2007 preliminary estimates was MNT 1147.0 billion in current prices, reaching MNT 919.9 billion in 2005 constant prices. Compared to 2006, it increased by 37.5 percent, 17.1 percent in constant prices.

In 2007 the livestock husbandry industry produced 188.2 thousand tonnes of meat in slaugther weight, 465.6 thousand tonnes of milk, 19.2 thousand tonnes of wool, 4.9 thousand tonnes of cashmere, and 7.2 million pieces of hide. Compared with the previous year, the production of meat increased by 17.4 thousand tonnes in slaugther weight, that of milk by 15.5 thousand tonnes, that of wool by 2.4 thousand tonnes, that of cashmere by 0.7 thousand tonnes, and that of hide by 0.7 thousand pieces.

According to results of livestock census for 2007, 226.1 thousand households with private livestock have been counted, among which 171.6 thousand herdsmen households are engaged in livestock. As well, 366.2 thousand herders are employed in livestock sector.

According to the 2007 livestock census, of the total herdsman households 60.5 percent have electric generators, 53.1 percent have televisions, 19.7 percent have automobiles, 31.3 percent have motocycles, 1.5 percent have tractors, 65.1 percent have yard for livestock, and 17.8 percent have wells.

By the end of 2007, in total 40.3 million livestock heads were counted, which was higher by 15.7 percent or 5.5 million heads compared to 2006. According to the 2007 livestock census was accounted 260.6 thousand camels, 2239.5 thousand horses, 2425.8 thousand cattle, 16990.1 thousand sheep, 18347.8 thousand goats. The number of camels increased by 7.1 thousand, horses by 124.7 thousand, cattle by 257.9 thousand, sheep by 2.2 million, goats by 2.9 million respectively.

Since 1924, the NSO has conducted livestock census under the general methodology and in 2007, the number of livestock and sheep and goat has reached records.

In 2007 the overall increase of the number of livestock was provided from growth of sheep and goats.

In 2007, the number of livestock increased by 2.9-33.0 percent or 9.3-566.9 thous.heads in all aimags and UB city. And in Bayan-Olgii, Bayankhongor, Bulgan, Govi-Altai, Dornod, Zavkhan, Ovorkhangai, Umnugovi, Selenge, Uvs, Khovd and Darkhan-Uul aimags the number of livestock was increased at all kind of livestock.

Convenient weather in the in 2007, declining of livestock losses by 182.3 thous. heads and increasing of survivals by 1989.0 thous.heads compared with the previous year, had main influences on the growth of the total number of livestock.

In 2007, 513.4 thousand tonnes of fodder produced nationwide in terms of fodder. Converted all the livestock into head of sheep, a domestic animal was allocated 7.9 kg fodder, 1.4 kg less than the year of 2006.

By data of Ministry of Agriculture, in 2007, 494 mlik cow farms, 10 meat cattle farms, 15 meat and wool sheep farms, 79 pig farms, 111 chicken farms and 40 bee farms registered, which is more than by 151 compared with the previous year.

Therefore, by data of Ministry of Agriculture,52.4 mln. heads livestock (duplicated) covered in precaution of infection and parasite disease, laboratory diagnosis and vaccinations anti contagious 4.5 bln. tog had spent for those activities.

Crop farming. *Before 1990 the agricultural sector's policy objective was to fully meet domestic demand for crops, potatoes, vegetables and livestock fodder and provide adequate supply of winter as well as for export. The sector's output was 700.0-880.0 thousand tones of crops, 100.0-120.0 thousand tones of potatoes and 500.0-700.0 tones of livestock fodder. During 1990-1996 the Government policy followed a principle that the "ownership of the property insures better operation", land cultivation was transformed through joint stock companies in partnership*

with state ownership. As a result, crop production dropped significantly due to reduced direct and indirect support from the Government and lack of management skills and capacity to run the new businesses under a market economy concept.

Since 2003, total cultivated land has been decreasing on average by 20.0 thous.hectares per year. In 2007, there were 202.7 thous.hectares of cultivated land, of which 121.8 thous.hectares were for cereals, 11.5 thous.hectares for potatoes, 6.1 thous.hectares for vegetables and 4.9 thous.hectares for fodder. The total increased by 40.7 thous. hectares or 25.1 percent compared with 2006. In 2007, the production was 114.8 thous.tones of cereals, 114.5 thous.tones of potatoes, 76.4 thous.tones of vegetables, 14.1 thous.tones of machine-harvested fodder. In addition, 933.1 thous.tones of hay harvest and 35.4 thous.tones of hand-made fodder were prepared. Compared with 2006, potatoes, vegetables and hand made fodder increased by 5.4 thous.tones or 4.9 percent and 6.0 thous.tones or 8.5 percent and 1.4 thous.tones or 4.1 percent respectively, whereas volume of cereals and hay harvest dropped by 23.8 thous.tones or 17.2 percent and 50.2 thous.tones or 5.1 per cent respectively.

In 2007, the yield of cereals and potatoes per hectare was 9.4 centners and 99.9 centners respectively, declined by 1.6 and 1.8 centners compared with 2006.

A heat wave hit major agricultural areas which reached 36-39 degrees centigrade and lasted for two weeks in July 2007 affecting the growth process of crops which led to a reduced area harvested and yield per hectare. However, there was a marked increase in the yield of potatoes and vegetables, staples of the population, thanks to the benefit of agro-technology and technological innovations, rehabilitation of irrigation systems and enhancement of their utilization, and greenhouses, small sized irrigation facilities and tractors provided to citizens under "the Green Revolution" programme.

In 2007, Mongolia produced 54.0 percent of its total wheat consumption, 73.0 percent of its vegetables consumption and 79.0 percent of its potato consumption.

Industry

In 2007, the total industrial output was 2563.7 bln.togrogs at the current prices and 1753.5 bln.togrogs at the constant prices 2005, that was more by 215.7 bln.togrogs or 14.0 percent compared with the 2004 and 154.6 bln.togrogs or 9.7 percent compared with the 2006.

In 2007, compared with the 2006 year, industrial output (at constant price) has been increased by 2.3 percent and 2.4 times for manufacture of wood and wooden products, electricity, thermal energy, steam, publishing, printing and reproduction of recorded media, collection, purification and distribution of water, mining of coal and lignite, extraction of peat, manufacture of textiles, production of other non-metallic mineral products, manufacture of food products and beverages, manufacture of electrical machinery and apparatus, manufacture of rubber and plastic products, manufacture of chemicals and chemical products, manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel, extraction of crude petroleum and natural gas, manufacture of basic metals divisions; and declined by 3.5-48.9 percent for mining of metal ores, other mining and quarrying, manufacture of furniture, manufacturing n.e.c, manufacture of wearing apparel, dressing and dyeing of fur, manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment, manufacture of office, accounting and computing machinery, manufacture of machinery and equipment, manufacture of medical precision and optical instruments, watches and clocks, tanning, dressing of leather, manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear, manufacture of paper and paper products, manufacture of tobacco products etc. divisions.

In 2007, compared with the 2006, production of main items of industrial products, electricity, distribution water, coal, crude oil, copper with concentrate, molybdenum with concentrate, tangsten concentrate, bakery products, macaroni noodles, sausage, bread, spirit,

alcohol beverage, wine, beer, soft drinks, pure water, juice, knitted goods, combed down, scoured wool, felt, camel woollen blanket, book, injection, medical tablets, liquid medicine, cement, concrete mortar, metal sleeper, copper, metal steel, metal foundries increased; gold, fluor spar concentrate, small intestine, sweets, biscuit, salt, fodder, spun thread, railway sleeper, newspaper, lime, building door and windows, brick made from clay, solid concrete, disposable injection etc. decreased..

In 2007, production of industry (at current prices) on 2602.9 ln.togrogs sold at domestic and foreign market. As for composition of sold production of industry, 69.9% is mining and quarrying industry, 22.3% manufacturing, and 7.8% electricity and water supply.

Transportation

For country with vast territory and relatively sparsely settled population the transportation sector is one of the important sector of Mongolia.

In the last years the transportation enterprises have been privatized and in that regard the role of private entities in the sector has increased. Almost all vehicles for passenger and freight transportation, passenger automobiles and taxi have been privatized.

Mongolian railway is now executing 92.6 percent of national freight turnover, with 1815 km of railways connecting Russia, China and big domestic industrial cities as Darkhan, Erdenet and Sukhbaatar.

In 2007, volumes of freight and number of passenger traffic were 23.3 mln.ton and 209.9 mln.person respectively. Freight turnovers reached 9042.0 mln.ton km when passenger turnover was 3257.3 mln.person km. Total transportation income was 341.8 bln.tog, which composes of auto transportation income which was 22.3 percent, railway income 50.3 percent and air transportation income 27.4 percent.

Compared with 2006, in 2007, volume of freight were decreased by 2.9 percent and number of passengers were increased by 7.4 percent. Compared with 2004, volume of freight and number of passengers were increased by 7.8 percent or 1689.2 thous.ton and 8.1 percent or 15.7 mln.person, respectively. Drop of total transportation turnover depended on transit freight turnover of railway transportation, which is decreased by 22.2 percent or 1101.4 mln.ton km compared with 2006.

According to State vehicle inspection result in total 162.0 thous.vehicles were registered in 2007, of which cars were 110.2 thousand, trucks 33.7 thousand, buses 13.0 thousand, specialized vehicles 3.8 thousand and tank cars 1.4 thousand. 57.2 percent of total vehicles were registered in Ulaanbaatar and reached 92.7 thousand. 49.5 percent of the total vehichles have been used up to 10 years and 50.5 percent more than 10 years. Private cars were registered 127.0 thousand, which was 78.4 percent of the total cars.

In 2007, total improved auto road was 6.5 thous.km, which composes of road with hard cover was 2.6 thous.km. In 2007, improved auto road increased by 180.4 km, compared with 2006. Of which road with gravel cover and improved soil road decreased by 18.3 km and by 5.8 km, but road with hard cover increased by 204.4 km.

Communication

During the last years the number of cellular mobile telephone users has considerably increased. In 2006 the number of cellular mobile telephone users was 770.1 thousand and in 2007 this figure reached 1175.1 thousand and increased by 52.6 percent. But number of cellular mobile telephone users were increased by 2.6 times, compared with 2004. There are 378 satellite subscribers in 2007.

The number of telephone line was decreased from 61 per 1000 inhabitants in 2006 to 57 in 2007.

In 1996, first cabel television sets had established. In 2007, 70 entities were provided with television service in connected about 89.7 thousand users to the sets.

In communication sector fourth operator of cell phone has started its operation from April of 2007.

In 2006, postal service's division sent 829.3 thous.pieces letter, mail, wrappers and parcels and delivered 17.6 mln.pieces periodicals to the customers. In serves 2007 the postal service's division sent 665.9 thous.pieces letter, mail, wrappers and parcels and delivered 17.7 mln.pieces periodicals to the customers and in 2007 sent letter, mail, wrappers and parcels decreased by 19.7 percent and delivered periodicals increased by 0.6 percent, compared with 2006.

Foreign trade

For the 2007 year, total external trade turnover equaled 4 119.3 mln. US dollars, of which exports 1 949.2 mln. US dollars and imports 2 170.1 mln. US dollars. As compared with the 2006 year, total external trade turnover increased by 36.0 percent, of which exports increased by 26.3 percent and imports by 46.7 percent respectively.

In the 2007 foreign trade deficit had been totaled 221.0 mln. US dollars. The main reasons of the increasing of foreign trade deficit are gold, unwrought or in semi -manufactured forms export was decreased and in the other side the mineral products import, machinery & equipment, auto, air & water transport vehicles import and food products import were increased by 32.0-54.8 percent.

As compared with the previous year, mineral products exports increased by 407.4 mln. US dollars, base metals & articles thereof by 1.7 mln. US dollars and live animals, animals origin products by 1.1 mln. US dollars but natural or cultured pearls, precious metal, jewellery export decreased by 35.3 mln. US dollars, textiles and textile articles by 15.9 mln. US dollars and raw & processed hides, skins, fur & articles thereof by 2.8 mln. US dollars respectively.

In the recent years export structure has been changed. Mineral export comprises 35.2 percent in 2000, 40.7 percent in 2004 to the total export. This is increased up to 66.8 percent in 2007. The percentage of mineral products export in total export steadly increased. It is influensed by growing of copper concentrate and zinc concentrate export. But textile and textile product export has been decreased in the last few year.

The natural or cultured pearls, precious metal, jewellery 12.1 percent, textiles & textiles articles 13.5 percent, raw & processed hides, skins, fur & articles thereof 2.2 percent, live animals & animals origin products 1.4 percent of the total export respectively.

The copper concentrate export comprises 41.6 percent, the gold, unwrought or in semi-manufactured forms export 12.1 percent, zinc concentrate export 9.0 percent, combed goat down export 5.9 percent, coal export 6.0 percent, greezy cashmere export 3.3 percent, crude petroleum oils export 2.7 percent, clothes export 1.3 percent to the total export respectively. These products amount comprises 81.8 percent of the total export.

In current year the average price of copper concentrate per ton was 1335.2 US dollars. It is increased by 26.0 percent, compared with the 2006 year.

In 2007, natural or cultured pearls, precious metal, jewellery export comprises 17.5 percent of the total. But it has been decreased by 5.4 point compared with 2006 and it comprises 12.1 percent of the total.

In 2007, sheep or lamb skin leather export increased by 22.1 percent but goat and kid skin leather decreased by 33.1 percent. Also combed goat down export increased by25.0 percent and greezy cashmere export decreased by 9.9 percent.

The total import is still increasing from some causes, that are our country's imports cover all consumption and production purposes commodities and price growth of petroleum products, which is comprised high percentage in the total import. Interconnection with the economic growth, particularly the manufacturing industry, mining and quarrying, trade and service sectors' growth, the mineral products imports by 152.6 mln. US dollars, machinery, equipment electric appliances, recorders, TV sets & spare parts imports increased by 153.5 mln. US dollars and auto, air and water transport vehicles and their spare parts imports by 73.3 mln. US dollars which are comprised high percentage in the total imports, compared with the previous year. Whereas, textile and textile product import decreased by 15.7 mln. US dollars.

The growth on total import has been influenced by increase some products import. For example petrol import increased by 36.5 percent or 64.0 mln US dollar, diesel import by 32.5 percent or 66.4 mln US dollar.

Public transport means import increased by 68.8 percent or increased by 5.5 mln US dollars while trucks import increased by 2.1 times or 28.9 mln US dollars, which are highly reflect to auto, air & water transport vehicles & their spare parts growth.

Balance of payments

For the preliminary result of 2007, the balance of payments current account surplus reached 68.8 mln. US dollars, which was decreased by 68.4 percents or 149.2 mln. US dollars compared to 2006. The goods and service account's deficit mainly affected to the decline of current account's surplus. Of which the goods account deficit was 24.5 mln. US dollars and service account loss reached 39.9 mln.US dollars respectively. In current year, the speed of rise of imports was higher than the exports, moreover the expenditure of transportation, insurance and construction works' services were increased. These are mainly influenced for the goods and service account deficit.

Capital and financial accounts surplus reached to 171.9 mln. US dollars and increased by 47.8 percent or 55.6 mln. US dollars compared to 2006. The foreign direct investment reached to 324.1 mln. US dollars and increased by 34.5 mln. US dollars compared to the previous year.

The overall balance of payment surplus reached 288.0 mln.US dollars showing a decline of 101.3 mln. US dollars compared to 2006.

Trade, Restaurants and Hotels

For the preliminary estimates of 2007, the total sales was 2 174.0 bln. togrogs and the total output was 580.1 bln. togrogs of wholesale and retail trade sector at current price and the total output was increased by 205.3 bln. togrogs or 54.8 percent compared with 2004 and increased by 125.1 bln. togrogs or 27.5 percent compared with 2006. The total output comprises 48.9 percent wholesale and 51.1 percent retail trade.

For the preliminary estimates of 2007, the total output of restaurant sector reached to 49.3 bln. togrogs and it was increased by 21.8 bln. togrogs or 79.3 percent compared with 2004 and increased by 7.4 bln. togrogs or 17.7 percent compared with 2006. In the end of 2007, the total number of employees of restaurant sector was 5.6 thousand people and it was increased by 66.6 percent or 2.2 thousand people compared with 2004 and increased by 1.8 percent or 99 people compared with 2006.

For the preliminary estimates of 2007, the total output of hotel sector was reached to 39.7 bln. togrogs and it was increased by 22.8 bln. togrogs or 2.3 times compared with 2004 and increased by 6.6 bln. togrogs or 19.9 percent compared with 2006. In the end of 2007, the total number of employees of hotel sector was 4.9 thousand people and it was increased by 2.0

times or 2.4 thousand people compared with 2004 and increased by 18.5 percent or 757 people compared with 2006.

Housing, community service

In 2007, at the national level the housing stock reached at 8105.1 thous.sq.m and increased by 13.7 percent compared with 2004, by 10.0 percent compared with 2005, and by 4.7 percent compared with 2006. In 2006, 446.6 thous.sq.m housings were put into exploitation. 95.9 percent of total housing area was for private houses and apartments and has decreased by 0.6 points from 2006.

In 2007, the number of plumbs reached at 1164 and increased by 9.0 percent compared with 2006. In 2007, the number of households, using distributed water reached at 313.7 thousands, which was increased by 5.9 percent households or by 17.5 thousands compared with 2006.

In 2006, at the national level there were 393 public baths but in 2007 this number has reached at 458 and increased by 16.5 percent.

In 2007, at the national level, 878 hotels have worked, comparing to 2006 it has been increased by 10.6 percent or by 84 hotels.

Tourism

In 2007, by duplicated numbers about 2.9 mln inbound and outbound passengers entered and travelled through immigration posts. This has rise by 20.7 percent or 491.6 thous. person of 2006. In 2007, inbound passengers were entered through immigration posts, of which 53.0 percent by Zamiin-Uud; 16.3 percent by Buyant-Ukhaa; 9.0 percent by Altanbulag; 2.3 percent by Shivee-khuren and 19.4 percent by others.

In 2007, 454.8 thousand foreigners entered. It increased by 11.3 percent or 46.3 thous. person from 2006. Foreign passengers visited our country of 95.6 percent for until 30 days; 2.9 percent for until 90 days and 1.5 percent for 90 and over days. Foreigners entered through immigration posts, of which 62.8 percent was East Asia and Pacific Ocean regions citizenships; 32.8 percent was European citizenships; 3.3 percent was American citizenships; 0.3 percent was Middle East regions and 0.8 percent was South Asian citizenships and African citizenships.

In 2007, foreigners entered through immigration posts, of which 46.7 percent Chinese; 21.9 percent Russian; 9.7 percent Korean; 3.8 percent Japanese; 2.7 percent American and 15.2 percent for other countries of inbound passengers.

In 2007, 451.8 thousand tourists entered. It increased by 17.0 percent or 65.8 thous. person from 2006. Foreigners entered through immigration posts, of which 63.0 percent was East Asia and Pacific Ocean regions citizenships; 31.6 percent was European citizenships; 3.5 percent was American citizenships; 1.9 percent was Middle East regions, South Asian citizenships and African citizenships.

In 2007, inbound passengers were entered through immigration posts, of which 50.3 percent by Zamiin-Uud; 16.3 percent by Buyant-Ukhaa; 9.0 percent by Altanbulag; 2.3 percent by Shivee-khuren and 19.4 percent by others.

Outbound Mongolian 990.6 thousand passengers traveled through immigration posts, of which 89.2 percent for private purpose. While the majority 93.1 percent of outbound passengers traveled to China, Russia and Korea.

The majority of outbound Mongolian passengers and inbound foreign passengers traveled until 30 days.

In tourism sector, the total number of active enterprises was 403 from business register in the end of 2007 and it was decreased by 15 enterprises or 3.6 percent compared with 2006.

The end of 2007, the total number of employees of tourism sector was 1.9 thousand people and it was increased by 3.8 percent or 68 people compared with 2006.

Household income, expenditure and living standards

As results of the Household Socio-Economic sample survey, monthly average income per household has increased by 31.7 percent compared with 2006, including, average income of wages and salaries increased compared with 2006 and 2005 by 38.7 and 57.6 percent respectively at the national level and income of pensions and allowances increased by 76.2 percent in 2007 compared with 2006 and by 2.3 times compared with 2005 on average.

As real increase adjusted by inflation, income of wages and salaries increased by 20.5 percent in 2007 compared to 2006 and 36.9 percent compared with 2005, and income of pensions and allowances have increased by 53.1 percent in 2007 compared to 2006 and it increased almost 2 times compared with 2005. The household monetary income has increased by 65.9 percent in 2007 compared with 2004, in terms of salary and wages increased by 92.2 percent, pensions and allowances by 2.6 times, household business income by 24.3 percent and other incomes increased by 35.6 percent respectively.

The incomes of pensions and allowances and goods, which consumed free of charge from others increased by 76.2-90.0 percent respectively in 2007 compared with 2006 and it has affected to decrease share of food items consumed from the own farm by 5.0 points at the same time.

The monthly average monetary expenditure per household increased by 33.0 percent in 2007 compared with 2006, in terms of the food expenditure has increased by 33.5 and 55.9 percent in 2007 compared with 2006 and 2005 respectively, and nonfood expenditure has increased by 34.8 percent in 2007 compared to 2006 and by 57.8 percent compared with 2005 at national level. As seen the household consumption, during years of 2004-2007, the share of monetary expenditure to total reached 77.1-91.6 percent and it resulted to decrease amount of food items, which used from the own farm and received free from the others.

As estimation of poverty indicators based on results of HIES 2006, the poverty headcount decreased 3.9 points, poverty gap has decreased by 0.9 points and poverty severity decreased by 0.2 points compared with years of 2002-2003 and it shows a positive trend on poverty reduction.

Education

According to the result of 2000 Population and Housing Census, the literacy rate of population above fifteen years old and above was 97.6 percent.

The number of students and pupils in all types of educational institutions has reached (excluded pupils studying in pre- primary schools) at 733.2 thousands and increased by 3.2 percent, comparing with 2004-2005 school years.

At the beginning of academic year of 2007-2008, the number of pupils in general educational school reached (excluded students studying abroad and pupils studying in schools with evening classes) at 537.5 thousands.

In the academic year of 2007-2008, total number of students studied in evening classes reached at 3.9 thousand students and it has decreased by 8.2 thousands or by 67.8 percent comparing with the academic year of 2004-2005.

The total number of students studying in universities, higher educational institutions, colleges, technical and vocational schools is increasing year by years and this number has reached at 180.2 thousands in 2007-2008 academic years. Out of those, 69.9 percent students' studied in public educational institutions, 30.1 percent students' studied in private educational institutions.

Number of students graduating all educational institutions has a tendency to be increased. Particularly, in the academic year of 2006-2007, the number of graduating students was 132.8 thousands, comparing to the academic year of 2005-2006, it has increased by 1.7 thousands of students and comparing to the academic year of 2004-2005, this number has increased by 4.7 thousands of students.

In the academic year of 2007-2008, the number of drop-out school of pupils under 7-15 age was 8.8 thousands. In the academic year of 2007- 2008, this number has reached at 1.6 percent, which shows decline by 0.6 points.

In the academic year of 2007-2008, totally 60.0 thousands of pupils were entered in the first grades, it has increased by 7.0 percent comparing to the academic year of 2006-2007. This increase is mainly related to the attendance of 7 year old children for the 1st grade which has been started recently, in accordance with new general education system that consists of 11 years. .

In the academic year of 2007-2008, the pupil-teacher ratio in general educational schools was 23.7, it was 24.6 in the academic year of 2005-2006 and this number reached at 26.0 points in the year of 2004-2005. However, this indicator has decreased in the academic year of 2007-2008 and reached at 22.5, which has shown decrease in 1.2 points. The number of secondary school teachers is increasing as well. In the academic year of 2007-2008, this number has reached at 23.8 thousands of teachers, which is increased by 1.0 thousands of teachers or by 4.4 percent comparing to the academic year of 2004-2005.

The number of university graduating students has been increasing year by year. In 2006-2007 academic years, totally 25.9 thousand students graduated, out of this, 28.7 percent of graduates has finished their study in the commercial and business administration field, 12.6 percent graduates were finished educational study and teacher training field, and 10.6 percentages was graduated engineering field and 6.2 percentages was graduated in law field .

In the academic year of 2007-2008, totally 105.5 thousands of children were entered in the kindergartens and it has increased by 6.5 percent from 2006-2007, and increased by 22.5 percent from 2004-2005.

Science, culture and art

The number of employees scientific institutions reached to 3.5 thousand in 2007 and increased by 2.1 percent compared with 2006. The 68.8 percent of total employees are full-time employees. The average number of employees per scientific institution was 58 in 2004, 56 in 2005, and 57 in 2006 and reached to 59 in 2007 respectively.

The total expenditure of the Science field was 10.1 bln.togrogs in 2007, it shows an increase of 31.4 percent compared to the 2006.

As seen the expenditure composition, 17.9 percent of total science expenditure allocated for technical field, 29.6 percent allocated to natural field, 10.8 percent for agriculture, 6.9 percent for medical, 15.0 percent for social science and humanitarian sectors, and 19.8 percent was spent on universities in 2007.

The total number of research works, which funded by the state budget was 374 in 2007, it shows an increase of 9.0 percent compared to 2006 in terms of theory-based tests increased by 15.8 percent, baseline study work for science and technology increased by 5.1 percent and number of science and technological projects increased by 0.8 percent respectively.

The expenditure has spent for research works, which funded by the state budget reached 7030.0 mln.togrogs in 2007, which is increased by 24.1 percent compared with 2006. Out of this, 3.7 percent has spent for baseline work of science and technology, 47.2 percent for project of science and technology and 49.1 percent spent for theory-based test.

There is an increasing trend in total number of public libraries and its readers. For instance, as end of 2004, the 278 public libraries were served for 223.3 thousand permanent readers and 342 public libraries have serving for 336.5 thousand readers at the end of 2007.

As end of 2007, performances of professional art organizations were 3.5 thousands and spectators are 1508.7 thousand people, and performances decreased by 28.6 percent and spectators increased by 18.0 percent compared with 2006.

Number of exhibits was 216.9 thousands and spectators reached 453.0 thousand in 2007 and exhibits and spectators increased by 4.3 percent and 9.9 percent compared with 2006 respectively.

Monasteries and temples

In Mongolia thanks to democratic revolution in the country's society in 1990 and approval of freedom of citizens' worshipping and praying by /new Constitution in 1992/, new monasteries and temples were started to be built again. First of all, Buddhist monasteries and temples were being built in large numbers and it was followed by increased number of establishment of Chirists and other religious sects have been built in urban areas. Number of temples and monasteries was totaled 249 in 2007, compared with the 2004 increasing by 10.7 percent, in 2005 increasing by 3.8 percent, increasing by 1.6 percent from previous year. By 2007, 55.4 percent of the total monasteries were accounted for Buddhist while 35.7 percent Christs, 8.0 Musilms and 0.8 other religious sect temples, respectively.

Of total of 4.0 thousand people working in religious organizations by 2007, 1.5 thousand were monks, regularly participating in religious reading. When the number of monks is considered by territorial regions, there were working 149 or 10.1 percent in Western, 472 or 31.9 percent in Khangai, 267 or 18.0 percent in Central, 132 or 8.9 percent in Eastern regions and 461 or 31.1 percent in the Capital city. Number of students studying in religious school and datsans decreased by 35.2 percent to 2.2 thousand from 2006 and number of apprentices who studies at home children religious conceptions increased by 47.6 percent to 5.4 thousand.

Public Health

As of 2007, totally 35.2 thousands of employees are engaged in health sector, out of this, 7.3 thousands are senior physicians, 8.6 thousands are nurses, 0.8 thousands are pharmacists, 15.1 thousands are mid level specialists of hospital, 11.9 thousands are physicians and other employees. Number of physicians dealing with health sector management has increased, surgeons and traumotologists, obstetricians, gynecologists, oncologists, ophthalmologists, otolaryngologists, X-ray diagnostic, neurologists, dentist and stamatologists, pathoanatolmists and traditional medicine has increased comparing to 2006, while the number of internists, pediatricians, infectious disease&venerologist&extremely contagious diseases, dermatologists& venerologist, physiotherapist, anesthesiologist, family doctor, specialists for laboratory analysis and hygienists tends to be decreased. Number of senior physicians has increased by 11.3 percent in 2004, by 8.1 percent in 2005, 3.6 percent in 2006 increased in 2007 respectively. Accordingly, there are 1.2 nurses per senior physicians.

In 2007, the number of mid level specialists of hospital physicians increased by 5.2 percent comparing to 2004, by 4.8 percent to 2005, by 1.7percent to 2006, respectively. In 2007, there were 353 people per senior physician, 300 people per nurses by 2007. The number of hospital bed was calculated as 18.0 thousand and it has decreased by 2.0 percent comparing to 2004, by 1.5 percent comparing to 2005, by 1.8 percent comparing to 2006, respectively. Also average length of stay in hospital has reached at 8.7 and has been decreased by 1.0 point comparing to 2004, by 0.8 pointt comparing to 2005, by 0.3 point in 2006.

Out of inpatient morbidity per 10000 population, by leading causes, there were (340.9) diseases of the genitourinary system, pregnancy, childbirth and the puerperium (334.1), diseases of the respiratory system (328.3), diseases of the digestive system (349.2), diseases of the circulatory system (318.5). A leading diseases caused to death, were diseases of the circulatory system (21.9), neoplasms (12.2), injury, poisoning and certain other consequences of external causes (11.7), diseases of the digestive system (5.5), diseases of the respiratory (2.3). Incidence of malignant neoplasms, deaths per 10 000 population by leading of type malignant neoplasms were liver (4.5), cervix uteri (0.4), stomach (1.8), lung (1.1), oesophagus (1.0).

In 2007, all cases of infectious disease had been registered by 29 different types and the number of patients being sick by communicative disease had reached at 41.1 thousands. However, this number has increased by 31.2 percent comparing to 2004, by 27.1 percent to 2005, by 13.4 percent to 2006. Out of total number of infectious diseases, viral hepatitis had increased by 24.4 percent, gonococcal infection by 11.1 percent, tuberculosis by 10.6 percent, trichomoniasis by 10.6 percent, syphilis by 8.0 percent, shigellosis by 5.8 percent and varicella by 4.9 percent. According to periodization, the increased number of infectious diseases was mainly related to the high number of incidences of the measles, varicella, viral hepatitis and shigellosis; especially in kindergarten and schools.

In 2007, the number of infectious viral hepatitis A was 8.0 percent in total number of infectious viral hepatitis. According to the consideration of the professional organizations, in last year the increased number of infection disease has affected by the migration which has a negative impact on health condition of residents due to high density of population.

Within the framework of implementation of "Healthy Mongolian" programme, in order to identify infectious diseases such as hypertensive, diabetes mellitus, tuberculosis, cervix uteri and breast neoplasm, totally 20192 persons are covered in the check-up service, out of this, 5206 persons in Bayan-Ulgii aimag, 2502 persons in Dundgovi aimag, 3112 persons in Sukhbaatar aimag, 5408 persons in Uvs aimag, 3964 persons are covered in Ulaanbaatar city. As a result of check up service, 2488 persons in Bayan-Ulgii aimag, 409 persons in Dundgovi aimag, 1647 in Sukhbaatar aimag, 2162 in Uvs aimag, Ulaanbaatar city 169 and totally 6875 number of infectious disease case has been identified.

According to the preliminary data of 2007, the total expense of health sector has been reached at 144.4 million tugrugs, comparing to 2004 it has increased by two times, by 1.8 times comparing to 2005 and increased by 40.0 percent comparing to 2006.

In 2007, share of health sector expense in the central government budget has reached at 7.3 percent but comparing to 2004, it shows decline by 2.4 points, 3.2 point comparing to 2005 and 1.1 point comparing to 2006.

Social insurance, welfare

Total income of social welfare reached at 117.8 bln.tugrugs in 2007 and increased by 57.3 percent compared to 2006.

Total social expenditure reached at 115.3 bln.tugrugs in 2007 and increased by 39.9 bln.tugrugs or by 52.3 percent comparing to the year of 2006. Compared with previous year, the share of pension in total social insurance expenditure has decreased, whereas the share of allowance in total expenditure has increased.

Number of people received social welfare services reached at 1176.6 thousands in 2007 and increased by 12.3 percent comparing to the year of 2006.

Within the framework of "Child money" programme which is being implemented by the Government in 2007, the number of children received child money was 948.7 thousands and increased by 8.7 percent or by 76.3 thousands of children, total money allocated to the children

reached at 33.2 bln.tugrugs, which increased by 26.6 percent, or by 6.9 bln.tugrugs compared with 2005.

Since 1 January 2006, According to "New child" government programme every new born child received 100.0 thousand tugrugs as allowance. For this programme the government spent 5.8 bln.tugrugs for 57.7 thousands new born children. It was increased by 40.3 percent or by 16.6 thousands of children comparing to the year of 2006. The allowance for "New family" as 500.0 thousands of tugrugs allocated to 59.4 thousands of new couples. For this programme the Govermment has spent 29.7 thousand tugrugs.

In 2007-2008 academic years, the government has spent 9.3 bln tugrugs spent for 185.9 thousand pupils within the framework of the School Feeding Programme.

Number of pensioners increased by 0.7 percent or by 2.1 thousand compared with 2006 and reached at 292.6 thousands in 2007. In 2007, out of total pension, 72.4 percent has distributed to the elders, 12.4 percent for disabled people, 9.1 percent for people who lost foster, and 5.7 percent were pension for military. Among all pensioners the percent of elder pensioners has a tendency to be increased, however, the percent of pensioners who lost foster has the tendency to be decreased. In particular, in 2004 the share of elders pensioners was increased to 69.1percent, but increased to 72.4 percent in 2007 and the share of pensioners with lost fosters pension stood at 9.1 percent in 2007 while it was 11.4 percent in 2004.

Total income of social insurance fund reached at 326.6 bln.tugrugs in 2007 and increased by 2.1 times compared with 2004.

Child development survey (MICS)

Survey result shows that the nutritional status of children under age of five has significantly improved in the last five years. The proportion of children underweight is as less as twice in 2005 compared with 2000. Five years ago one in eight children under age five (12.7 percent) was underweight. As of 2005, this is true for one in sixteen children under age five (6.3 percent). The percentage of children moderately stunted fell from 25 percent in 2000 to 21 percent in 2005. The percentage of children moderately wasted is reduced from 5.5 percent to 2.2 percent.

In 2000 the percentage of children of 6-59 months who had vitamin A supplement was 32 and in 2005 the percentage doubled to reach 65 percent. Among mothers who gave birth in the two years preceding the survey 13 percent received a high dose vitamin A supplement within eight weeks of births in 2000, whereas this indicator accounted for 56 percent in 2005.

Overall, 45 percent of the total households used iodized salt for cooking as of 2000 while this percentage increased up to 83 percent as of 2005. By location of households, 97 percent of Ulaanbaatar households were found to be using iodized salt as compared to 70 percent in rural areas.

According to result of last survey, 88 percent of interviewed women had heard of AIDS and 56 percent of these women knew of all three of the main ways of preventing HIV transmission. The percentage of women who know about two ways of HIV prevention is 66 percent and the percentage of women who reject the three common misconceptions is 38 percent. Overall, the percentage of women who have a comprehensive knowledge of HIV/AIDS transmission is 31 percent.

Overall, 79 percent of interviewed women know about mother to child transmission of HIV. Out of the women interviewed, 57 percent of women know where to be tested, while 15 percent have actually been tested. 62 percent of women, who gave birth in last 2 years preceding the survey, had been provided with information on HIV/AIDS prevention during their antenatal care and 37 percent of them had been tested.

Crime

As of the end of 2007, the total number of crime committed reached 21.3 thous and it increased by 16.5 percent compared with 2006. By regions, 8.5 percent of total committed offences were recorded in West region, 13.0 percent for Khangai region, 18.0 percent Central region, 9.4 percent for East region and 49.4 percent recorded in Ulaanbaatar city respectively.

As disaggregated by types of offences, crime against human life and health (or physical well-being) shares 27.5 percent, crime against ownership right was 51.1 percent, 8.4 percent were crimes against social safety, 6.3 percent were crimes against traffic safety and use, and 6.7 percents shared other crimes among the total committed offences. Number of rape crime was 355 and increased by 13.1 percent compared with 2006, and crime on negligent murder was 14 in 2007 which decreased by 6.7 percent compared with 2006.

In 2007, 5.8 thousand crimes against human life and health were committed, and it shows an increase of 10.7 percent compared with previous year.

There were recorded number of cases of severe and mild injures by offenders under the influence of alcohol were main reason of increment of offences against the freedom and health of individuals, and crime against population health in 2007. Crime under the influence of alcohol reached 4.8 thousand in 2007 and increased by 21.9 percent comparing with 2006.

Crime against safety and its utilization regulation of transportation consists of traffic accident and offences related to leave the scene of the crime and such crime decreased by 219 cases or 9.1 percent. Crime on theft cattle reached 1.9 thousand in 2007, which is decreased by 13.7 percent compared to 2006.

The crime on theft of cattle (1.9 thous) decreased by 13.7 percent in 2007 compared with 2006.

In 2007, crime against child, family and social fabric (384) increased by 12.0 percent compared with 2006. 92.4 percent of such kind of offences was rape crimes and it shows an increase of 0.9 points. The 45.9 percent of rape crime was committed in Ulaanbaatar.

The theft of property shares 73.0 percent, fraud is 7.5 percent, robber shares 6.0 percent, mugging is 6.5 percent and forgery shares 3.3 percent among the crime against ownership right. However, 97.0 percent of crime against social safety was indecent assault and indecent assault were increased by 3.4-42.9 percent in Bayankhongor, Tov, Arkhangai, Darkhan-Uul, Ulaanbaatar, Govisumber, Dornod, , Govi-Altai, Omnogovi, Selenge, Khovd and Dundgovi aimags, and such crime increased by 2.1-2.7 times in Bayan-Olgii and Sukhbaatar aimags compared with previous year.

As end of the 2007, 8.5 thousand persons were sentenced, out of them 8.4 percent were females and 11.4 percent are children aged below 16. The 4.8 percent of total sentenced children were girls.

The 1.6 thousands of people died due to crime, 74.2 percent or 12 thousand people out of them were occurred due to crime against human life and 21.5 percent died due to crime against traffic thousand people safety and 4.3 percent were occurred by other crime cases in 2007.

The crime caused damages were 29.5 bln.togrogs, 53.6 percent or 15.8 bln.togrogs out of total are damages of individual property, namely, 400 mln.togrogs of damages caused by Savings and Loan Corporative and 3.1 bln.togrogs of damages of individuals caused by livestock theft. The 13.6 percent of total damages was restituted.

Environment

During recent years, several disasters such as droughts, frosts, heavy snow falls, dust storms, inundations, fires and also damage caused by pests like rodents, have taken place in

Mongolia and have caused severe damage to population, economy and the environment, as a whole. Furthermore, the population growth in some places, the increased use of natural resources and the shortage of precipitation have continuously intensified the desertification process.

By 2007, in total, 74.8 per cent is occupied by agricultural area, 15.8 percent by state special use land, 9.1 per cent by forest resources land, 0.4 percent by water resources land, 0.3 per cent by cities, villages and other settlements land, and 0.2 per cent of land is covered by transportation and networks respectively.

In 2007, there were 216 forest fires in total, out of these, 18 were in the West region, 50 in the Khangai region, 60 in the Central region, 41 in the East region and 47 in the Ulaanbaatar city.

By preliminary result of 2007, expenses for protection and rehabilitation of natural resources amounted to 4591.5 mln.tug and increased by 2.0 times compared with 2004 and increased by 75.3 percent compared with 2006. 20.5 percent of total expeses was allocated to protection of nature, to protection of special protected areas – 23.4 percent, to reforestation and forestry activities -18.8 percent to environment protection agency and environmental protectors – 22.9 percent and to environment protection fund 14.4 percent respectively.

Land degradation were occured in 13 082.2 thousands of hectare in 2004, while this number was decreased as 11078.9 thousands of hectare in 2006. However, in 2007, this amouont has reached at 14 076.6 thous.hectares, out of these, 350.1 thous.hectares were cultivated areas, 12305.4 thous.hectares were pasture and other grassy land, 17.4 thous.hectares were sities, villages and other settlements, 1356.9 thous.hectares were forest resources land, 3.6 thous.hectares were water resources land, 43.2 thous.hectares were digged and damaged land.

In 2007, totally 3072 disasters have occurred. As a result, it caused to the damage of 200.6 billion togrogs, caused to the 219 deaths, 1431 dwellings and 1335.2 thousands of hectare land covered by forest have burnt and caused to the lose of 10.8 thousands of livestock.

Productivity

Productivity is the measurement of efficiency of production or determines amount of produced goods and services per unit of input.

Productivity is divided in 3 categories namely total productivity, total factor productivity and partial productivity.

Partial productivity is an estimate of each kind of expenditure such as labor, capital, raw materials, and electricity productivity.

Total productivity shows the cost of products and services created from each togrog of expenditure spent on production process. Total productivity was 0.78 togrogs at the national level in 2007, and decreased by 0.05 togrogs compared with previous year.

Regarding the sectors, total productivity was 1.60-2.39 togrogs for mining and quarrying, agriculture, hunting and forestry and wholesale and retail trade, repair of motor vehicle, motorcycle and personal and household goods were relatively high compared with other sectors.

In the sectors level, total productivity has been in same level, in 2006 and 2007. But compared with level of 2004, there is high increase on mining and quarrying sector.

Total factor productivity, which determines efficiency of the labour and capital used in production process, was 3.53 togrogs, compared with 2006 decreased by 0.17 togrogs. Regarding the sectors, in agriculture, wholesale and retail trade, repair of motor vehicle, motorcycle and personal and household goods sectors which wage and capital usage costs are relatively less than other sectors, total factor productivity is high compared with other sectors.

In 2007, capital productivity, raw materials productivity, electricity productivity and labour productivity were 15.38, 4.62, 32.99 togrogs and 3261.1 thousand togrogs respectively.

Compared with the 2006 capital productivity, raw materials productivity and electricity productivity were same level. And labour productivity (constant 2005 prices) increased by 6.9 percent.

Business Register

By the end of 2007 business register captured 55.9 thousand establishment of which 32.1 thousand establishment or 57.4% were operating on the active basis.

Of all these active enterprises, establishments with 1-9 employees makes up 80.1 percent, those with 10-19 employees does 8.8 percent, those with 20-49 employees does 7.3 percent, and those with 50 and over employees 3.8 percent.

The number of establishments with 1-9 employees and establishments with more than 50 employees has increased by 0.6 points and 2.6 points. But number of establishments with 10-19 employees and 20-49 employees, which decreased by 14.8 points and 5.5 points compared with 2004.

The enterprises in real estate, renting and other activities of business was increased by 22.1 percent, enterprises in contraction by 19.3 percent, transport, storage and communications enterprises by 18.4 percent, hotels and restaurants by 15.4 percent and mining and quarrying by 14.0 percent, the last four years average growth.

In Compared with previons year, the number of establishments in real estate, renting and business activities industries by 15.8 percent, up 0.4 thousand, and number of those in construction industry by 16.4 percent, up 0.2 thousand, respectively.

In total 7.0 thousand legal units were registered in business register in 2007. Among which 5.5 thousand or 77.8 percent of total were located in UB and 0.7 thousand or 10.2 percent in Darkhan-Uul, Selenge, Omnogovi, KHovd, Orkhon aimags.

Human development index (HDI)

Mongolia's Human devlopment index (HDI) is now at its highest level ever, and has increased in every region of the country. Mongolia is placing among the group of countries with medium human devlopment indicators. Mongolia's relatively low global ranking in HDI is primarily due to its low per capita GDP.

In 2004-2007, causes of decrease for HDI /0.029/ is decrase of life expectancy 2.2 year, combined primary, secondary and tertiary gross enrolment ratio 2.9 percent and GDP per capita (PPP US$) 585.1.

While HDI measures progress in human development of a population as a whole, two separate indices are used to measure more specifically the progress in reducing gender discrimination. One is the Gender development index (GDI), which measures development along ther same three dimensions as the HDI but only for women, to allow comparisons with men. The other is the Gender empowerment measure (GEM), which measures women's status in society relative to men.

Looking separately at the three components that together constitute the GDI one finds that women are disadvantaged in some areas but not in others. Compared to male life expectancy of 63.41 years, female life expectancy in Mongolia was 70.47 years in 2007. The proportion of the children and youth aged 7-22 attending school was 76.8 percent for males compared to 85.0 percent for females. The PPP-adjusted per capita incomes of men and women were 2979.2 and 2328.2 respectively. Thus, while women generally have better social indicators, they lag behind significantly in the economic sphere.

The gender empowerment measure 0.420 indicates that women also lag behind in terms of participation in economic and political life and decision-making processes. While women's participation in formal employment remains high, the proportion og women elected to the national

Parliament dropped from 24.9 percent in 1990 to 11.8 percent in 2000 and just 6.6 percent in 2004, a trend reflected at all levels of decision making.

Indicators of millennium development goals

For 33 indicators of MDGs, there is a possibility to reach the targets in 2015, espeically achieve universal primary education, promote gender equality, reduce child mortality, ensure environmental sustainability.

Difficult to reach targets are eradicate extreme poverty, combat HIV/AIDS, malaria and other diseases.

As results of "Household income and expenditure survey", 32.2 percent of total population is poor. The urban poverty is less than rural area and poverty headcount is 27.9 percent in urban and 37.0 percent in rural areas.

NSO conducted "Child development - 2005/2006" survey with technical and financial assistance of UNICEF. As results of this survey, 6.3 percent of total children below 5 years of age are under weight and it is decreasing by 2 times from the previous 2000 survey results.

As results of the survey, 5.6 percent of urban children below 5 years of age are under weighted and 7.0 percent of rural children below 5 years of age are under weighted. It shows that case of underweight is relatively higher in rural areas than the urban.

Net proportion of primary enrolment rate had plummeted. In 2000, enrolment rate was 95.0%, 90.2 % in 2004 and 92.7 % in 2007, the rate of decrease is 2.5 percent from 2004.

Ratio of girls to boys in primary, secondary and tertiary education was 1.1 in 1990-1991, was 1.2-1.3 in 1992-2002, and stabilized as 1.1 since 2003.

The proportion of women in wage employment in the non-agricultural sector is close to the proportion of male.

While women are better educated than men are, they are still under-represented in management and decision - making position. However, in the national parliament women comprised 3.9 per cent of total legislators in 1992, 9.2 per cent in 1996, 11.8 percent in 2000, 6.6 percent in 2004 showing some deterioration.

Under-five mortality rate has been reduced rapidly in Mongolia over past decade.

Recently, Mongolia already achieved to target of MDG as reduce by two-thirds, between 1990 and 2015, the under-five mortality rate. It is essential to keep this trend in the future.
The maternal mortality close correlates to the reproductive health issues. As well, maternal mortality relates to mother's age, birth interval, and education and health care services. The maternal mortality ratio per 100000 live births was 259 in 1993 and it was highest indicator during the past period. In 2007, 88 at national level.

For West Coast of the Pacific Region of WHO, Mongolia includes in high ranked five countries of TB cases. The cases of TB has shown increasing trend in last years, prevalence rate of TB was 179 per 100000 populations in 2004, and it decreased to 167 in 2007.

Today special protected areas cover territory of 13.4 percent of total land area of Mongolia. By 2015, about 30 percent of all territory of the country will protect by state and local authorities.

In our country case, over 90 percent of all territory is dry, semi-dry, dryish and damp less areas. Forest area covers 7.7 percent of all territory of the country.

Today the adoption of new technologies in the communication sector has been extremely rapid. Telephone lines per 1000 population reached 57 in 2007 and cellular subscribers per 1000 population reached 447. It means one of the every two persons uses cellular phone. Number of cellular phone users increased by 405.0 thousand persons in the last year only.

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ
MAIN INDICATORS

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Суурин хүн ам, оны эцэст, мян.хүн	*Resident population, at the end of the year, thous.persons*	2 533.1	2 562.4	2 594.8	2 635.2
Эдийн засгийн идэвхитэй хүн, мян.хүн	*Economically active population, thous.persons*	986.1	1 001.2	1 042.8	1 054.0
үүнээс: Ажиллагчид	*of which: Employees*	950.5	968.3	1 009.9	1 024.1
Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо, мян.хүн	*Number of registered unemployed, thous.persons*	35.6	32.9	32.9	29.9
Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, тэрбум төгрөг	*Gross industrial output, at 2005 constant prices, bln.tog*	1 537.8	1 465.5	1 598.9	1 753.5
Үүнээс:	*of which:*				
-Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	*-Mining and quarrying*	927.4	978.3	1 033.2	1 034.2
-Боловсруулах аж үйлдвэр	*-Manufacturing*	431.1	300.3	374.1	520.7
-Цахилгаан, дулааны эрчим хүч, усан хангамж	*-Electricity, thermal energy and water supply*	179.2	186.9	191.6	198.5
ДНБ, оны үнээр, тэрбум төг	*GDP, at current prices, bln.tog*	2 152.1	2 779.6	3 715.0	4 557.5 *
ДНБ, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, тэрбум төг	*GDP, at 2005 constant prices, bln.tog*	2 591.6	2 779.6	3 017.4	3 316.5 *
Хөрөнгө оруулалт,оны үнээр, тэрбум төг	*Investment, at the end of the year, bln.tog*	588.3	716.3	881.4	1 157.1 *
Гадаад худалдаа, сая ам.доллар	*Foreign trade, mln.USD*				
- Экспорт	*- Exports*	869.7	1 064.9	1 542.8	1 949.2
- Импорт	*- Imports*	1 021.1	1 184.3	1 485.6	2 170.1
Гадаад худалдааны тэнцэл, сая ам.доллар	*Foreign trade balance, mln.USD*	- 151.4	- 119.4	57.2	- 220.9
Улсын нэгдсэн төсөв, оны үнээр, тэрбум төг	*General Government budget, at current prices, bln.tog*				
- Орлого	*- Revenue*	713.1	837.9	1 360.4	1 851.2 *
- Зарлага	*- Expenditure*	752.5	764.6	1 237.0	1 749.2 *
Төсвийн нийт тэнцэл, тэрбум төгрөг	*Budget overall balance, bln.tog*	- 39.4	73.3	123.4	102.0 *
Нийт орлогын ДНБ-д эзлэх хувь	*Share of Revenue to GDP*	33.1	30.1	36.6	40.6 *
Нийт зарлагын ДНБ-д эзлэх хувь	*Share of Expenditure to GDP*	35.0	27.5	33.3	38.4 *
Төсвийн нийт тэнцлийн ДНБ-д эзлэх хувь	*Budget overall balance to GDP*	- 1.8	2.6	3.3	2.2 *
Татварын ачаалал	*Tax burden*	27.1	24.9	30.4	32.9 *
Хэрэглээний үнийн индексийн жилийн өөрчлөлт, хувиар	*Annual changes of consumer price index, percent*	11.0	9.5	6.0	15.1
Валютын жилийн дундаж ханш, 1 ам.доллар=төг	*Annual average exchange rate, 1 USD = togrog*	1 185.2	1 205.3	1 179.6	1 170.4

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note : * Preliminary estimates*

ЗАСАГ, ЗАХИРГААНЫ НЭГЖ, НУТАГ ДЭВСГЭР

Монгол Улс нутаг дэвсгэр засаг захиргааны хувьд 21 аймаг, нийслэлд; аймаг нь сумдад, сум нь багт, нийслэл нь дүүрэгт, дүүрэг нь хороодод хуваагдана.

Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн удирдлагын тогтолцоо нь аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, баг, хорооны иргэдийн нийтийн хурал, тухайн Хурлын хуралдааны чөлөөт цагт түүний Тэргүүлэгчид, аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хорооны Засаг даргаас бүрэлдэнэ.

Нутгийн өөрөө удирдах ёсыг төрийн удирдлагатай хослуулах үндсэн дээр нутаг дэвсгэрийнхээ эдийн засаг, нийгмийн амьдралын асуудлыг бие даан зохион байгуулж үйл ажиллагаандаа ардчилсан шударга ёс, эрх чөлөө, тэгш байдал, үндэсний эв нэгдлийг хангах, хууль дээдлэх үндсэн зарчмыг засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн удирдлага баримтлана.

Монгол Улсын нутаг дэвсгэр Ази тивийн төвд, хойт өргөргийн 41^{o} 35" – 52^{o} 06", зүүн уртрагийн 87^{o} 47" – 119^{o} 57"-ийн хооронд байрлаж, хойт талаараа Оросын Холбооны Улстай 3485 км, өмнө талаараа БНХАУ-тай 4676.9 км тус тус хиллэсэн, 1564.1 мян. кв.км газар нутагтай. Нутгийн баруунаас зүүн цэг хүртэл 2392 км, хойноос өмнө цэг хүртэл 1259 км болно.

Монгол Улсын нутаг дэвсгэр нь далайн түвшнөөс дээш дунджаар 1580 м өргөгдсөн, хамгийн өндөр цэг нь 4374 м Хүйтэн уул, хамгийн нам цэг нь 532 м Хөх нуурын хотгор болно. Нийслэл Улаанбаатар хот далайн түвшнээс дээш 1350 м-т оршдог. Монгол Улсын нутаг дэвсгэр томоохон уул, нурууд, толгод, тал, хөндий, говийн үзэсгэлэнт газраас бүрддэг. Монгол Улс нутаг дэвсгэрийн хэмжээгээрээ дэлхийд 17 дугаар байранд ордог.

Мөн олон гол мөрөн, нууруудтай. Хөвсгөл нуур цэнгэг тунгалагаараа дэлхийд тэргүүлдэг, 262.4 м гүн бөгөөд дэлхийд гүнээрээ Оросын холбооны улсын нутагт байрладаг Байгаль нуурын дараа хоёрдугаарт ордог.

Монгол орон дөрвөн улирал ээлжилсэн эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай. Хамгийн их салхи шуургатай үе дөрөв, тав дугаар сард тохиодог. Нэгдүгээр сард хамгийн их хүйтэн, харин долоодугаар сард хамгийн халуун үе болдог.

ADMINISTRATIVE UNITS, TERRITORY

Mongolia is divided administratively into 21 aimags (provinces) and the capital city Ulaanbaatar. Aimags are divided into soums which are further divided into bags. The capital city Ulaanbaatar is divided into districts which in their turn are divided into khoroos.

The state and administration system is composed of Local Representatives Meeting in the capital city, aimags, soums and districts and Citizens' Meeting in the bags and khoroos.

Based on principle of democracy, justice, equality and peace the administration organizes and manages social and economic issues through combined state administration and self-governing rules in their respective territories.

The territory of Mongolia is located in the central part of Asia between 41 º 35" – 52 º 06" of altitude and 87 º 47" – 119 º 57" of longitude, neighboring with Russian Federation along 3485 km in the north and with PRC along 4676.9 km in the south. Mongolia comprises 1564.1 thous.square km of territory. It is 2392 km from west to eastern frontier and 1259 km from north to southern frontier.

Average altitude is 1 580 m above sea level. The highest point is the Huiten peak (4 653m) in the west and the lowest is the Khokh Nuur lake depression in the east - a more 532 m above sea-level. The capital city is 1350 m above sea level. Mongolia is the seventeenth the largest country in the world by size of territory.

There are many rivers and lakes in Mongolia. Hovsgol lake is 262.4 m deep hence 2nd ranking after Baigal lake in the territory of Russian Federation.

The climate of Mongolia is continental and there are 4 seasons. Strong storms blow during the short spring (April to May). January is the coldest month when temperature drops to the lowest point and July is the hottest month of the year.

1.1 МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСАГ ЗАХИРГААНЫ НЭГЖ, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2007
ADMINISTRATIVE UNITS, by regions, aimags and the Capital, in 2007

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Сум, дүүргийн тоо *Number of soums and districts*	Баг, хорооны тоо *Number of bags and khoroos*	Нутаг дэвсгэрийн хэмжээ, мян.км^2 *Territory thous. km^2*	Хүн амын нягтшил (1 кв.км -т ногдох хүн) *Population density people per sq.km*
БҮГД	***TOTAL***	**340**	**1 670 ***	**1 564.1**	**1.68**
		Баруун бүс		***West region***	
Бүгд	***Total***	**92**	**463**	**415.3**	**0.99**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	14	84	45.7	2.21
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	18	83	141.4	0.43
Завхан	*Zavkhan*	24	113	82.5	0.98
Увс	*Uvs*	19	92	69.6	1.16
Ховд	*Khovd*	17	91	76.1	1.16
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Бүгд	***Total***	**100**	**514**	**384.3**	**1.45**
Архангай	*Arkhangai*	19	99	55.3	1.68
Баянхонгор	*Bayankhongo*	20	100	116.0	0.73
Булган	*Bulgan*	16	72	48.7	1.24
Орхон	*Orkhon*	2	19	0.8	100.11
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	19	103	62.9	1.84
Хөвсгөл	*Khovsgol*	24	121	100.6	1.22
		Төвийн бүс		***Central region***	
Бүгд	***Total***	**95**	**354**	**473.6**	**0.92**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3	10	5.5	2.28
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	4	24	3.3	26.54
Дорноговь	*Dornogovi*	14	57	109.5	0.51
Дундговь	*Dundgovi*	15	64	74.7	0.65
Өмнөговь	*Omnogovi*	15	53	165.4	0.28
Сэлэнгэ	*Selenge*	17	49	41.2	2.44
Төв	*Tov*	27	97	74.0	1.16
		Зүүн бүс		***East region***	
Бүгд	***Total***	**44**	**207**	**286.2**	**0.70**
Дорнод	*Dornod*	14	58	123.6	0.59
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	13	66	82.3	0.67
Хэнтий	*Khentii*	17	83	80.3	0.89
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**9**	**132**	**4.7**	**219.40**

Тайлбар: Баг, хорооны тоонд 2007 оны өөрчлөлт орсон.
Note: Changes made in number of baghs and khoroos in 2007

1.2 ХОТ ХООРОНДЫН ЗАМЫН УРТ, км
DISTANCE BETWEEN THE CITIES, km

Улаанбаатар хот	*Ulaanbaatar*																						
Цэцэрлэг	*Tsetserleg*	477																					
Өлгий	*Olgii*	1 709	1 085																				
Баянхонгор	*Bayankhongor*	639	191	1 070																			
Булган	*Bulgan*	336	282	1 367	473																		
Алтай	*Altai*	1 037	589	672	398	871																	
Сайншанд	*Sainshand*	450	927	2 159	853	776	1 286																
Чойбалсан	*Choibalsan*	661	1 138	2 370	1 300	997	1 698	520															
Мандалговь	*Mandalgovi*	275	752	1 579	509	611	907	344	736														
Улиастай	*Uliastai*	1 023	546	725	470	828	195	1 423	1 684	979													
Арвайхээр	*Arvaikheer*	431	255	1 278	208	364	606	645	1 092	301	678												
Даланзадгад	*Dalanzadgad*	575	634	1 657	500	743	898	499	1 031	300	970	379											
Баруун-Урт	*Baruun-Urt*	565	1 042	2 274	1 204	901	1 602	334	193	664	1 588	996	839										
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	321	617	1 702	808	335	1 358	771	982	596	1 163	752	896	886									
Ховд	*Khovd*	1 487	1 039	222	848	1 321	450	1 937	2 148	1 357	503	1 056	1 348	2 052	1 808								
Мөрөн	*Moron*	779	379	928	570	348	585	1 229	1 440	1 054	390	634	1 354	1 344	683	893							
Өндөрхаан	*Ondorkhaan*	338	815	2 047	977	674	1 375	302	323	417	1 361	769	717	227	659	1 825	1 117						
Зуунмод	*Zuunmod*	43	520	1 752	682	379	1 080	430	704	232	1 066	474	717	566	407	1 530	822	313					
Улаангом	*Ulaangom*	1 417	940	291	1 131	1 026	693	1 867	2 078	1 692	529	1 195	1 992	1 982	1 361	243	678	1 755	1 460				
Дархан	*Darkhan*	223	519	1 604	862	240	1 260	673	884	498	1 065	654	798	788	98	1 710	588	561	266	1 266			
Эрдэнэт	*Erdenet*	373	338	1 423	529	59	927	823	1 034	648	884	635	948	938	279	1 380	407	711	416	1 085	180		
Чойр	*Choir*	223	700	1 766	696	559	1 094	226	439	187	1 246	664	480	477	544	1 710	1 002	235	204	1 640	446	596	
Аймгийн төв, нийслэл *Aimags center and the Capital*		Улаанбаатар хот *Ulaanbaatar*	Цэцэрлэг *Tsetserleg*	Өлгий *Olgii*	Баянхонгор *Bayankhongor*	Булган *Bulgan*	Алтай *Altai*	Сайншанд *Sainshand*	Чойбалсан *Choibalsan*	Мандалговь *Mandalgovi*	Улиастай *Uliastai*	Арвайхээр *Arvaikheer*	Даланзадгад *Dalanzadgad*	Баруун-Урт *Baruun-Urt*	Сүхбаатар *Sukhbaatar*	Ховд *Khovd*	Мөрөн *Moron*	Өндөрхаан *Ondorkhaan*	Зуунмод *Zuunmod*	Улаангом *Ulaangom*	Дархан *Darkhan*	Эрдэнэт *Erdenet*	Чойр *Choir*

Эх үүсвэр: Монгол улсын авто замын сүлжээний атлас, 2004 он
Source: *Mongolian road network atlas, 2004*

1.3 ТОМООХОН УУЛС
MOUNTAINS

Газар зүйн муж ба нэр	*Geographical region and name*	Өндөр, м *Height, m*
Монгол Алтайн нуруу	*Range of Mongolian Altai*	
Хүйтэн	*Khuiten*	4 374
Цамбагарав	*Tsambagarav*	4 195
Мөнххайрхан	*Munkhkhairkhan*	4 204
Сутай	*Sutai*	4 090
Хархираа	*Kharkhiraa*	4 037
Түргэн	*Tyrgen*	3 965
Говь Алтайн нуруу	*Range of Govi Altai*	
Ихбогд	*Ikhbogd*	3 957
Аж богд	*Ajbogd*	3 802
Гурвансайхан	*Gurvansaikhan*	2 825
Хэнтийн нуруу	*Range of Khentii*	
Асралтхайрхан	*Asraltkhairkhan*	2 800
Богд хан	*Bogd khan*	2 256
Хангайн нуруу	*Range of Khangai*	
Отгонтэнгэр	*Otgontenger*	4 021
Соёны нуруу	*Range of Soyon*	
Мөнхсарьдаг	*Munkhsaridag*	3 491

1.4 ТОМООХОН ГОЛ
RIVERS

км *km*

Нэр	*Name*	Урт, км *Length of trunk river, km*
Орхон	*Orkhon*	1 124
Хэрлэн	*Kherlen*	1 090
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 024
Завхан	*Zavkhan*	808
Туул	*Tuul*	704
Ховд	*Khovd*	593
Тэс	*Tes*	568
Эг	*Eg*	475
Идэр	*Ider*	452
Ерөө	*Yeroo*	323
Дэлгэр	*Delger*	445
Онги	*Ongi*	435
Онон	*Onon*	298
Хараа	*Kharaa*	291

1.5 ТОМООХОН НУУР
LAKES

Нэр	*Name*	Талбай, км^2 *Area, km^2*
Увс	*Uvs*	3 350
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 760
Хар ус	*Khar us*	1 852
Хяргас	*Khyargas*	1 407
Буйр	*Buir*	615
Хар	*Khar*	575

СОНГУУЛЬ

Энэ бүлэгт Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн болон УИХ-ын сонгуулийн дүнгийн холбогдох мэдээллийг оруулсан болно. Уг мэдээллийг Монгол Улсын Сонгуулийн төв байгууллага болох Сонгуулийн Ерөнхий Хорооноос гаргасан албан ёсны мэдээллийн эх үүсвэрээс авч эмхтгэв. Монгол улс 1992 онд ардчилсан шинэ үндсэн хуулийг батлан мөрдөж эхэлсэн юм.

Монгол Улс нь Парламентийн засаглалтай орон бөгөөд Улсын Их Хурал (Парламент)-ын сонгуулийг 4 жил тутамд нэг удаа явуулж, 76 гишүүн сонгогддог. Орон нутгийн сонгуулийг мөн 4 жил тутам явуулж, аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн хурлыг сонгон байгуулдаг.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийг 4 жил тутам нийт ард түмний чөлөөт ардчилсан сонгуулиар сонгоно.

ELECTION

This section presents data related primarily to presidential and parliamentarian elections. These data compiled from official source of data comes from General Election Commission, which is central election organization of Mongolia. In 1992 Mongolia endorsed a Constitution based on democratic principles.

Mongolia is a parliamentary country. An election of State Great Hural (Parliament) takes place once in every four year and 76 Parliament members are elected. Local election takes place once in every four year. By the local elections, the voters elect Citizens Hural's members of aimags, Capital, districts and soums.

President of Mongolia is elected by public on democratic and free election once in every four year.

2.1 МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН СОНГУУЛИЙН ДҮН
POPULAR VOTE CAST MONGOLIAN PRESIDENT

Нэр дэвшигчид *Name of candidates*		Нэр дэвшүүлсэн нам *Nominating parties*		Санал өгсөн сонгогчид *Casted vote*	
				тоо *number*	хувь *percent*
		1993			
Дүн	***Total***			**989 897**	**96.5**
Л. Түдэв	*L. Tudev*	МАХН	*MPRP*	397 061	38.7
П. Очирбат	*P. Ochirbat*	МҮАН	*MNDP*	592 836	57.8
		1997			
Дүн	***Total***			**955 670**	**97.2**
Н. Багабанди	*N. Bagabandi*	МАХН	*MPRP*	597 573	60.8
П. Очирбат	*P. Ochirbat*	МҮАН, МСДН-ын Ардчилсан холбоо эвсэл	*MDU of MNDP and MSDP*	292 896	29.8
Ж. Гомбожав	*J. Gombojav*	МҮНН	*MUTP*	65 201	6.6
		2001			
Дүн	***Total***			**1 000 110**	**82.9**
Н. Багабанди	*N. Bagabandi*	МАХН	*MPRP*	581 381	58.1
Р. Гончигдорж	*R. Gonchigdorj*	МАН	*MDP*	365 383	36.5
Л. Дашням	*L. Dashnyam*	ИЗН	*MCWP*	35 425	3.5
		2005			
Дүн	***Total***			**930 976**	**75.0**
Н. Энхбаяр	*N. Enkhbayar*	МАХН	*MPRP*	497 491	53.4
М. Энхсайхан	*M. Enkhsaikhan*	"Эх орон-Ардчилал" эвсэл	*"Motherland-Democratic" coalition*	186 646	20.1
Б. Эрдэнэбат	*B. Erdenebat*	Эх Орон Нам	*Motherland party*	105 497	11.3
Б. Жаргалсайхан	*B. Jargalsaikhan*	БНН	*RP*	128 784	13.8

Эх сурвалж: Монгол Улсын Сонгуулийн Ерөнхий Хороо
Source: General Election Commission of Mongolia

Тайлбар:
МАХН- Монгол Ардын Хувьсгалт Нам
МҮАН- Монголын Үндэсний Ардчилсан Нам
МҮНН- Монголын Уламжлалын Нэгдсэн Нам
МАН- Монголын Ардчилсан Нам
ИЗН- Иргэний Зориг Нам
БНН- Бүгд Найрамдах Нам

Note:
MPRP- The Mongolian People's Revolutinary Party
MNDP- The Mongolian National Democratic Party
MUTP- Mongolian United Traditional Party
MDP- Mongolian Democratic Party
MCWP- Mongolian Citizens Will Party
RP-Republican Party

2.2 УИХ, ОРОН НУТГИЙН ИРГЭДИЙН ХУРЛЫН СОНГУУЛЬ
ELECTION OF STATE GREAT HURAL AND LOCAL CITIZENS' HURAL

Улс төрийн намын нэр	*Name of political parties*	Сонгогдсон гишүүдийн тоо *Number of members*					
		УИХ *State Great Hural*			Орон нутгийн хурал *Local Citizens Hural*		
		1996	2000	2004	1996	2000	2004
МАХН	*MPRP*	25	72	37	358	569	439
АН, Эх орон МАШСН, ИЗ-БНН -ын	*MDC DP MDNSP*						
" Эх орон Ардчилал" эвсэл	*MCWRP*			35			238
БНН	*RP*			1			1
МНН	*MGP*						
МҮАН, МСДН-ын	*MDU of MNDP*						
"Ардчилсан холбоо" эвсэл	*and MSDP*	50			324	94	
МҮНН	*MUTP*	1					
МАШСН	*MDNSP*		1			15	
ИЗН, НН-ын эвсэл	*Union of MCWP*						
	and MGP		1				
МҮАН, МШАН-ын	*MDU of MNDP*						
"Ардчилсан холбоо" эвсэл	*and MRDP*		1				
Бие даан нэр	*Independent*						
дэвшигч	*candidate*		1	3		15	12

Эх сурвалж: Монгол Улсын Сонгуулийн Ерөнхий Хороо
Source: General Election Commission of Mongolia

Тайлбар: МАХН-Монгол Ардын Хувьсгалт Нам
АН, Эх орон МАШСН, ИЗ-БНН -ын
" Эх орон Ардчилал" эвсэл

БНН-Бүгд Найрамдах Нам
МНН-Монголын Ногоон Нам
МҮАН-Монголын Үндэсний Ардчилсан Нам
МСДН-Монголын Социал Демократ Нам
МҮНН-Монголын Уламжлалын Нэгдсэн Нам
МАШСН-Монголын Ардчилсан Шинэ Социалист Нам
ИЗН-Иргэний Зориг Нам
НН-Ногоон Нам
МШАН-Монголын Шашинтны Ардчилсан Нам

Note: MPRP- Mongolian People's Revolutionary Party
MDC DP MDNSP MCWRP- Motherland Democratic Coalition of Democratic Party, Mongolian Democratic New Socialist Party and Mongolian Citizens Will
RP-Republican Party
MGP- Mongolian Green Party
MNDP- Mongolian National Democratic Party
MSDP- Mongolian Social Democratic Party
MUTR- Mongolian United Traditional Party
MDNSP- Mongolian Democratic New Socialist Party
MCWP- Mongolian Citizens Will Party
MGP- Mongolian Green Party
MRDP- Mongolian Religious Democratic Party

2.3 МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮД, насны бүлгээр
MEMBERS OF STATE GREAT HURAL, by age group

Насны бүлэг *Age group*	1996		2000		2004	
	Гишүүдийн тоо		Гишүүдийн тоо		Гишүүдийн тоо	
	number of members	эмэгтэй *female*	*number of members*	эмэгтэй *female*	*number of members*	эмэгтэй *female*
Бүгд *Total*	**76**	**7**	**76**	**9**	**76**	**5**
25-35	21	2	3	-	5	
36-45	39	5	26	8	32	3
46+	16	-	47	1	39	2

2.4 МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮД, мэргэжлээр
MEMBERS OF STATE GREAT HURAL, by professions

хувь *percentage*

Мэргэжил	*Professions*	1996	2000	2004
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Хуульч	*Lawyers*	11.8	14.4	13.2
Эдийн засагч, нягтлан бодогч	*Economists, accountants*	32.9	14.4	36.8
Инженер	*Engineer*	14.4	32.8	25.0
Зохиолч, сэтгүүлч	*Writers, journalists*	3.9	1.3	1.3
Багш	*Teachers*	19.7	22.3	6.6
Эмч	*Physicians*	2.6	3.9	2.6
Түүхч	*Historians*	3.9	-	
Философич	*Philosophers*	3.9	-	1.3
Бусад мэргэжлийн	*Others*	6.9	10.9	13.2

Эх сурвалж: Монгол Улсын Сонгуулийн Ерөнхий Хороо
Source: General Election Commission of Mongolia

2.5 СОНГОГЧДЫН ОРОЛЦОО
VOTERS PARTICIPATION

мян.хүн *thous.person*

Үзүүлэлт	*Indicators*	УИХ *State Great Hural*			Орон нутгийн хурал *Local Citizens Hural*		
		1996	2000	2004	1996	2000	2004
Сонгуулийн нэрсийн жагсаалтад бүртгэгдсэн хүний тоо	*Number of persons, registered in election name-listing*	1 147.3	1 247.0	1 330.6	1 061.8	1 105.4	1 089.3
Санал өгсөн хүний тоо	*Number of participants in election*	1 057.2	1 028.0	1 088.7	765.4	728.8	732.2
Хувь	*Percentage*	92.1	82.4	81.8	72.1	65.9	67.2

Эх сурвалж: Монгол Улсын Сонгуулийн Ерөнхий Хороо
Source: General Election Commission of Mongolia

ХҮН АМ

Энэ бүлэгт Монгол Улсын хүн амын өсөлт, нас, хүйсний бүтэц, хүн амын зүйн үзүүлэлтийг (төрөлт, нас баралт, гэрлэлт, цуцлалт, үрчлэлт гэх мэт) харуулсан.

Хүн амын статистикийн мэдээллийн үндсэн эх сурвалж нь 10 жил тутамд явуулдаг хүн ам, орон сууцны тооллого, суурин хүн ам, хүн амын ердийн болон шилжих хөдөлгөөний жил бүрийн мэдээ тайлан болно.

Хүн амын тоо. Хүн амын тоог хамгийн сүүлд явагдсан хүн ам, орон сууцны тооллогын дүн, суурин хүн амын тоо, ердийн болон шилжих хөдөлгөөний статистикийн мэдээг үндэслэн жил бүр тооцон гаргадаг. Статистикийн байгууллагын шугамаар дамжуулан авч нэгтгэн гаргадаг мэдээллээс гадна хүн амын тооцоонд хэрэглэх зорилгоор зарим мэдээллийг, тухайлбал Гадаадын иргэн харъяатын асуудал эрхлэх албанаас Монгол Улсад оршин суугаа гадаадын мэргэжилтэн, ажилчдын тоо, Батлан хамгаалах яамнаас жагсаалын цэргийн тоо, Шүүхийн шийдвэр биелүүлэх ерөнхий газраас хорих болон баривчлах ял эдэлж байгаа хүний тоо, Гадаад хэргийн яамнаас Монгол Улсаас гадаадад байнга суугаа иргэдийн тоо, Эрүүл мэндийн яамнаас нялхсын нас баралтын тухай мэдээллийг авч нэгтгэн, түүний үндсэн дээр хүн амын тоог тооцоолж байна.

Суурин хүн ам. Тухайн засаг захиргааны нэгжид 183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар оршин сууж байгаа хүн амыг харуулдаг.

Өрх. Нэг орон байранд хамт амьдардаг, нэгдмэл төсөвтэй, хүнс, амьдралын наад захын бусад хэрэгцээгээ хамтран хангадаг нэг буюу хэсэг бүлэг хүмүүсийг өрх гэнэ. Өрхийн гишүүд нь хоорондоо ураг төрлийн болон гэр бүлийн хамааралтай эсвэл хамааралгүй байж болно.

Өрх толгойлсон эмэгтэйчүүд. Гэр бүлгүй өрх, толгойлон амьдарч байгаа эмэгтэйчүүдийг хүүхэдтэй эсэхийг харгалзахгүйгээр хамруулна.

Хотын хүн ам гэж Улаанбаатар хот, аймгийн төв, тосгонд оршин суугаа хүн амыг хэлнэ.

Хөдөөгийн хүн амд сумын төв, хөдөө(баг)-д амьдарч байгаа хүн амыг хамруулна.

Бүтэн ба хагас өнчин хүүхдэд, эцэг эх нь хоёулаа нас барсан хүүхдийг бүтэн өнчинд, эцэг, эх хоёрын аль нэг нь нас барсан хүүхдийг хагас өнчинд тооцно.

Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа. Энэ нь төрсөн эрэгтэй хүүхдийн тоог төрсөн эмэгтэй хүүхдийн тоонд харьцуулсан харьцаа юм.

Төрөлтийн ерөнхий коэффицент нь 1000 хүн ам тутамд ногдох тухайн жилд төрсөн амьд хүүхдийн тоог илэрхийлдэг бөгөөд түүнийг тооцохдоо амьд төрсөн хүүхдийн тоог тухайн жилийн дундаж хүн амд харьцуулдаг.

Төрөлтийн тусгай коэффицент нь төрөх насны (15-49 нас) 1000 эмэгтэйчүүдэд ногдох амьд төрөлтийн тоог илэрхийлдэг үзүүлэлт юм.

Төрөлтийн нийлбэр коэффицент нь нэг эмэгтэй нөхөн үржихүйн насныхаа (15-49 нас) туршид төрүүлэх нийт хүүхдийн тоо юм.

Нас баралтын хүйсийн харьцаа. Нас барсан эрэгтэй хүний тоог нас барсан эмэгтэй хүний тоонд харьцуулсан харьцаа юм.

Нас баралтын ерөнхий коэффицент Нас барсан хүний тоог тухайн жилийн хүн амын дундаж тоонд харьцуулсан харьцаа бөгөөд энэ үзүүлэлт нь 1000 хүн амд ногдох нас баралтын тоог илэрхийлнэ.

Гэрлэлт. Тухайн нутаг дэвсгэрийн засаг захиргааны нэгжид гэр бүл болсноо бүртгүүлсэн хүмүүсийг гэрлэсэнд тооцно.

Цуцлалт. Гэрлэлтээ зохих шатны шүүхээр цуцлуулж, цуцлалтаа бүртгүүлсэн бол гэр бүлээ цуцалсанд тооцно.

Үрчлэлт. Үрчлэн авагч нь хүүхэд үрчлэн авсан тухайгаа иргэний гэр бүлийн асуудал эрхэлсэн тухайн шатны албанд бүртгүүлж, гэрчилгээ авсан тохиолдолд хүүхдийг үрчлүүлсэн гэж үзнэ.

Ердийн хөдөлгөөн. Төрөлт, нас баралтыг хүн амын ердийн хөдөлгөөн гэнэ. Ердийн хөдөлгөөний тохиолдол бүрийг сум, дүүргийн иргэний бүртгэлийн ажилтан нар бүртгэж, тэдгээрийг аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс, газар хянан нэгтгэж Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг. Монгол Улсад 1951 оноос иргэний бүртгэлийн тогтолцоог нэвтрүүлсэн.

* 1000 хүн амд ногдох үзүүлэлтүүдийг тодорхойлохдоо жилийн дундаж хүн амын тоонд харьцуулна.

* Жилийн дундаж хүн амын тоог тухайн оны эхний болон эцсийн хүн амын тооны нийлбэрийг 2-т хуваж тооцсон болно.

POPULATION

This section presents population growth of Mongolia, age and sex distribution of the population, and vital statistics (births, deaths, marriages and divorces).

The principal sources of the population statistics is the Population and housing census, which conducted every 10 years. The resident population, the vital and migration statistics are considered as a yearly population statistics.

Population. The population estimated every year based on the results of the last Population and housing census, on number of resident population, and on vital and migration statistics. In the estimation of yearly population, decentralized statistics compiled from the following organizations in addition to the centralized statistical data. This includes Office of Immigration Naturalization and Foreign Citizens (number of foreign officials and officers who live in Mongolia), Ministry of Defense (number of soldiers and military), The Central Department of Judgment Implementation (number of prisoners), Ministry of Foreign Affairs (number of Mongolian diplomats and citizens those who live in foreign countries more than 183 days) and Ministry of Health (number of infant mortality).

Resident population – Number of population, living in current place of residence for more than 6 months / 183 days/.

Household. Household is a single person or two or more persons who make common provision for food and other essentials, such as pooling of income. Household members may be related or unrelated.

Number of Female-headed. Number of Female-headed household include not married, divorced and widowed women have children or haven't children not supervised.

Urban population - The urban share comprises of population of aimag centers, capital city Ulaanbaatar and village population.

Rural population. Rural share estimated from the population of soum centers and (provincial) bags.

Orphan and half-orphan children. Number of orphan children include the children of both parents died. Number of half-orphan children includes the children of any parents died.

Sex ratio at birth. It calculated by dividing the number of male births by the number of female births.

Crude birth rate. The number of births per 1000 population in a given year.

General birth rate. The number of births per 1000 women who was childbearing years (15-49 years) in a given year.

Total fertility rate. The number of children born per woman to a cohort of women by the end of their childbearing years.

Sex ratio at death. It calculated by dividing the number of male deaths by the number of female deaths.

Crude death rate. The number of deaths per 1000 population in a given year.

Married. People who were registered marriage in accordance with the "Law on marriage" of Mongolia.

Divorced. Registered divorce by court resolution.

Adoption. Adoption is considered taken place when the adopter has registered the adoption at the Civil Marital Office and obtained a certificate.

Vital statistics Includes births, deaths. Every event is registered at civil registration office of districts or soums, then statistical divisions of aimags (province) and Ulaanbaatar city compile and send them to the National Statistical Office. Civil registration system is established in 1951.

** Indicators per 1000 population are estimated by dividing the annual average population number*

** Mid-year population is sum of the resident population at the beginning of the year and at the end of the year divided by two.*

3.1. СУУРИН ХҮН АМЫН ТОО, хүйс, хот, хөдөөгөөр, оны эцэст
RESIDENT POPULATION, by sex, urban and rural, at the end of the year

мян.хүн *thous. persons*

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
а. Суурин хүн амын тоо, хүйсээр	***Number of resident population, by sex***				
Бүгд	***Total***	**2 533.1**	**2 562.4**	**2 594.8**	**2 635.2**
Үүнээс:	*Of which:*				
Эрэгтэй	*Male*	1 256.7	1 271.2	1 265.3	1 284.4
Эмэгтэй	*Female*	1 276.4	1 291.2	1 329.5	1 350.8
б. Хот, хөдөөгийн хүн амын тоо	***Number of urban and rural population***				
Хотын	*Urban*	1 498.2	1 543.3	1 579.5	1 601.0
Үүнээс:	*Of which:*				
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	928.5	965.3	994.3	1 031.2
Хөдөөгийн	*Rural*	1 034.9	1 019.1	1 015.3	1 034.2
в. Суурин хүн амын жилийн дундаж тоо	***Number of resident population, annual average***				
Бүгд	***Total***	**2 518.6**	**2 547.8**	**2 578.6**	**2 615.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
Эрэгтэй	*Male*	1 249.5	1 264.0	1 268.3	1 274.9
Эмэгтэй	*Female*	1 269.1	1 283.8	1 310.3	1 340.1

3.2. СУУРИН ХҮН АМЫН ТОО, насны бүлэг, хүйсээр, оны эцэст
RESIDENT POPULATION, by age group and sex, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Насны бүлэг *Age group*	2004		2005		2006		2007	
	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*
Бүгд *Total*	**2 533.1**	**1 276.4**	**2 562.4**	**1 291.2**	**2 594.8**	**1 329.5**	**2 635.2**	**1 350.8**
1 хүртэлх *under 1*	42.7	21.6	43.2	21.9	44.7	22.0	53.1	26.2
1-4	191.5	95.9	193.7	97.1	173.2	86.0	181.1	89.6
5-9	271.9	136.7	275.0	138.3	244.6	121.0	248.3	122.8
10-14	320.6	159.9	324.4	161.8	277.5	138.2	270.7	134.4
15-19	296.5	145.6	299.9	147.3	309.3	156.5	308.4	155.7
20-24	269.2	133.6	272.3	135.1	258.9	133.3	267.2	137.9
25-29	233.9	117.7	236.6	119.1	225.5	116.2	232.4	119.7
30-34	201.2	101.1	203.5	102.2	212.4	109.1	216.8	111.5
35-39	183.8	92.8	185.9	93.9	191.7	99.3	195.0	101.3
40-44	150.4	76.2	152.2	77.1	175.9	91.7	176.2	92.0
45-49	103.1	51.7	104.3	52.3	148.2	77.1	152.6	79.6
50-54	70.3	36.0	71.1	36.4	103.1	53.2	104.2	54.4
55-59	58.9	30.2	59.6	30.5	68.9	36.1	69.6	36.7
60-64	50.1	26.7	50.6	27.0	52.8	28.2	51.0	27.4
65-69	37.0	20.1	37.5	20.3	43.5	23.3	44.0	23.3
70+	52.0	30.6	52.6	30.9	64.6	38.3	64.6	38.3

3.3. СУУРИН ХҮН АМЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
RESIDENT POPULATION, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**2 533.1**	**2 562.4**	**2 594.8**	**2 635.2**
	Баруун бүс			***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**411.6**	**409.0**	**410.0**	**411.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	101.2	100.0	100.1	100.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	60.9	60.4	60.3	60.2
Завхан	*Zavkhan*	80.7	80.1	80.6	81.1
Увс	*Uvs*	81.0	80.6	80.5	80.4
Ховд	*Khovd*	87.8	87.9	88.5	88.6
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**552.5**	**551.8**	**553.8**	**555.7**
Архангай	*Arkhangai*	94.9	93.8	93.3	92.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	83.8	83.6	83.8	84.2
Булган	*Bulgan*	60.8	59.9	60.3	60.5
Орхон	*Orkhon*	78.4	79.0	79.4	80.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	113.2	113.8	114.9	115.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	121.4	121.7	122.1	122.4
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**439.0**	**436.1**	**436.5**	**437.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	12.3	12.2	12.3	12.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	87.8	87.7	87.5	87.6
Дорноговь	*Dornogovi*	52.5	53.3	54.5	55.6
Дундговь	*Dundgovi*	49.9	49.6	49.2	48.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	46.8	46.1	46.5	46.9
Сэлэнгэ	*Selenge*	100.8	99.8	100.1	100.5
Төв	*Tov*	88.9	87.4	86.4	85.9
	Зүүн бүс			***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**201.5**	**200.2**	**200.2**	**199.3**
Дорнод	*Dornod*	73.7	73.4	73.6	72.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	56.6	56.0	55.6	55.1
Хэнтий	*Khentii*	71.2	70.8	71.0	71.3
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**928.5**	**965.3**	**994.3**	**1031.2**

3.4. ХОТ, ХӨДӨӨГИЙН ХҮН АМЫН СУУРИН ХҮН АМД ЭЗЛЭХ ХУВЬ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
URBAN AND RURAL POPULATION PERCENTAGE OF RESIDENT POPULATION, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

хувь *percentage*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004		2005		2006		2007	
		Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*
БҮГД	***TOTAL***	**59.1**	**40.9**	**60.2**	**39.8**	**60.9**	**39.1**	**60.8**	**39.2**
		Баруун бүс				***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**29.4**	**70.6**	**29.3**	**70.7**	**29.2**	**70.8**	**28.1**	**71.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	30.9	69.1	30.1	69.9	30.4	69.6	29.8	70.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	32.2	67.8	32.0	68.0	31.9	68.1	30.7	69.3
Завхан	*Zavkhan*	21.4	78.6	20.0	80.0	20.3	79.7	20.4	79.6
Увс	*Uvs*	27.8	72.2	29.6	70.4	28.6	71.4	27.3	72.7
Ховд	*Khovd*	34.4	65.6	34.8	65.2	34.6	65.4	32.1	67.9
		Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**34.6**	**65.4**	**34.8**	**65.2**	**35.2**	**64.8**	**35.8**	**64.2**
Архангай	*Arkhangai*	19.2	80.8	19.5	80.5	19.8	80.2	20.3	79.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	30.0	70.0	28.9	71.1	29.5	70.5	31.2	68.8
Булган	*Bulgan*	25.3	74.7	25.6	74.4	25.4	74.6	26.0	74.0
Орхон	*Orkhon*	92.8	7.2	92.5	7.5	92.6	7.4	92.8	7.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	19.5	80.5	20.0	80.0	21.2	78.8	21.7	78.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	31.2	68.8	31.4	68.6	31.6	68.4	31.6	68.4
		Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**40.5**	**59.5**	**42.5**	**57.5**	**43.1**	**53.9**	**40.4**	**55.6**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	59.6	40.4	59.6	40.4	61.3	38.7	60.5	39.5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	81.9	18.1	82.4	17.6	82.1	17.9	82.6	17.4
Дорноговь	*Dornogovi*	53.6	46.4	54.5	45.5	57.2	42.8	56.2	43.8
Дундговь	*Dundgovi*	20.3	79.7	28.2	71.8	28.0	72.0	21.0	79.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	31.8	68.2	32.4	67.6	30.3	69.7	31.6	68.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	28.2	71.8	30.7	69.3	33.2	66.8	26.9	73.1
Төв	*Tov*	19.1	80.9	19.8	80.2	19.2	80.8	15.8	84.2
		Зүүн бүс				***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**39.5**	**60.5**	**40.4**	**59.6**	**41.1**	**29.7**	**39.4**	**30.5**
Дорнод	*Dornod*	53.0	47.0	53.6	46.4	53.7	46.3	53.7	46.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	20.5	79.5	20.5	79.5	22.0	78.0	22.5	77.5
Хэнтий	*Khentii*	40.7	59.3	42.5	57.5	43.0	57.0	37.7	62.3
		Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**100.0**	**-**	**100.0**	**-**	**100.0**	**-**	**100.0**	**-**

3.5. ӨРХИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF HOUSEHOLDS, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

мян.өрх *thous.household*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**596.4**	**611.0**	**632.5**	**645.7**
	Баруун бүс			***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**95.9**	**95.9**	**97.3**	**96.4**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	22.0	21.3	21.4	21.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	15.1	15.5	15.6	15.2
Завхан	*Zavkhan*	19.9	19.9	20.3	20.5
Увс	*Uvs*	19.6	19.8	20.1	19.9
Ховд	*Khovd*	19.3	19.4	19.9	19.7
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**140.4**	**139.7**	**143.9**	**146.0**
Архангай	*Arkhangai*	24.3	24.3	24.5	24.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	21.4	21.0	21.1	21.6
Булган	*Bulgan*	14.8	15.0	15.3	15.5
Орхон	*Orkhon*	20.5	20.9	22.0	22.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	28.4	28.8	29.2	29.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	31.0	29.7	31.8	32.1
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**105.9**	**110.4**	**113.7**	**116.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3.1	3.2	3.4	3.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	19.6	22.3	22.6	23.1
Дорноговь	*Dornogovi*	13.3	14.0	14.8	15.3
Дундговь	*Dundgovi*	12.5	12.6	12.7	12.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	12.5	12.8	12.7	13.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	22.4	22.2	23.5	24.1
Төв	*Tov*	22.5	23.3	24.0	24.7
	Зүүн бүс			***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**48.7**	**49.3**	**50.7**	**51.7**
Дорнод	*Dornod*	17.8	18.1	18.7	19.2
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	13.2	13.3	13.5	13.7
Хэнтий	*Khentii*	17.7	17.9	18.5	18.8
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**205.5**	**215.7**	**226.9**	**234.7**
Нэг өрхөд ногдох хүний тоо	*Size of household*	4.2	4.2	4.1	4.1

3.6. ӨРХИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэл, хот, хөдөөгөөр, оны эцэст
NUMBER OF HOUSEHOLDS, by regions, aimags and the Capital, urban and rural, at the end of the year

мян.өрх *thous.household*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004		2005		2006		2007	
		Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*
БҮГД	***TOTAL***	**341.4**	**255.0**	**357.7**	**253.3**	**372.3**	**260.2**	**381.7**	**264.0**
		Баруун бүс				***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**27.9**	**68.0**	**27.8**	**68.3**	**27.9**	**69.4**	**27.1**	**69.3**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	6.7	15.3	6.4	14.9	6.5	14.9	6.3	14.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4.6	10.5	4.6	10.8	4.7	10.9	4.4	10.8
Завхан	*Zavkhan*	4.4	15.5	4.1	15.9	4.2	16.1	4.2	16.3
Увс	*Uvs*	5.6	14.0	6.0	13.8	5.9	14.2	5.7	14.2
Ховд	*Khovd*	6.6	12.7	6.6	12.9	6.6	13.3	6.5	13.2
		Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**47.0**	**93.4**	**47.7**	**91.9**	**48.0**	**95.9**	**51.3**	**94.7**
Архангай	*Arkhangai*	4.2	20.1	4.4	19.9	4.6	19.9	4.7	19.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	6.0	15.4	5.8	15.1	6.0	15.1	6.3	15.3
Булган	*Bulgan*	3.6	11.2	3.7	11.3	3.7	11.6	3.9	11.6
Орхон	*Orkhon*	18.9	1.6	19.3	1.6	20.4	1.6	21.0	1.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4.9	23.5	5.0	23.8	3.5	25.7	5.7	24.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	9.4	21.6	9.4	20.2	9.8	22.0	9.7	22.4
		Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**41.8**	**64.1**	**46.8**	**63.6**	**49.0**	**64.6**	**47.1**	**69.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1.8	1.3	1.9	1.4	2.0	1.4	2.2	1.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	15.6	4.0	18.3	3.9	18.4	4.2	18.8	4.3
Дорноговь	*Dornogovi*	7.3	6.0	7.9	6.0	8.6	6.2	8.8	6.5
Дундговь	*Dundgovi*	2.4	10.1	3.4	9.2	3.4	9.3	2.6	10.1
Өмнөговь	*Omnogovi*	4.0	8.5	4.2	8.6	4.0	8.7	4.3	8.9
Сэлэнгэ	*Selenge*	6.6	15.8	6.7	15.5	7.9	15.6	6.6	17.5
Төв	*Tov*	4.1	18.4	4.4	18.9	4.8	19.2	3.8	20.9
		Зүүн бүс				***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**19.2**	**29.5**	**19.8**	**29.6**	**20.4**	**30.3**	**21.5**	**30.2**
Дорнод	*Dornod*	9.2	8.6	9.4	8.7	9.7	9.0	9.9	9.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2.7	10.5	2.9	10.5	3.0	10.5	3.1	10.6
Хэнтий	*Khentii*	7.3	324.4	7.5	10.4	7.7	10.8	8.5	10.3
		Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**205.5**	**-**	**215.7**	**-**	**226.9**	**-**	**234.7**	**-**

3.7. БҮТЭН ӨНЧИН ХҮҮХДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF ORPHAN CHILDREN, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**5 429**	**5 449**	**5 276**	**5 074**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 109**	**1 071**	**939**	**853**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	407	383	310	291
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	144	166	153	135
Завхан	*Zavkhan*	215	168	157	154
Увс	*Uvs*	149	139	140	134
Ховд	*Khovd*	194	215	179	139
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 332**	**1 303**	**1 289**	**1 186**
Архангай	*Arkhangai*	198	206	216	188
Баянхонгор	*Bayankhongor*	250	206	205	162
Булган	*Bulgan*	100	91	91	69
Орхон	*Orkhon*	247	265	283	260
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	176	188	175	201
Хөвсгөл	*Khovsgol*	361	347	319	306
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**928**	**944**	**911**	**882**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	16	22	13	19
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	275	250	249	273
Дорноговь	*Dornogovi*	77	89	87	54
Дундговь	*Dundgovi*	55	57	55	49
Өмнөговь	*Omnogovi*	89	91	66	61
Сэлэнгэ	*Selenge*	227	250	272	274
Төв	*Tov*	189	185	169	152
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**405**	**399**	**399**	**474**
Дорнод	*Dornod*	209	206	209	186
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	67	63	67	138
Хэнтий	*Khentii*	129	130	123	150
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 655**	**1 732**	**1 738**	**1 679**

3.8. ХАГАС ӨНЧИН ХҮҮХДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF HALF-ORPHAN CHILDREN, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**46 255**	**47 088**	**45 726**	**44 688**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**10 973**	**11 146**	**10 095**	**9 495**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3 080	3 132	2 771	2 748
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 308	1 397	1 337	1 260
Завхан	*Zavkhan*	1 948	1 867	1 526	1 455
Увс	*Uvs*	2 444	2 577	2 429	2 323
Ховд	*Khovd*	2 193	2 173	2 032	1 709
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**12 306**	**12 416**	**12 306**	**11 577**
Архангай	*Arkhangai*	2 324	2 303	2 279	2 170
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 457	2 564	2 466	2 180
Булган	*Bulgan*	1 291	1 209	1 045	958
Орхон	*Orkhon*	1 314	1 418	1 499	1 457
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 084	2 123	2 065	1 965
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 836	2 799	2 952	2 847
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 921**	**7 936**	**7 711**	**7 288**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	194	168	154	178
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 444	1 587	1 685	1 560
Дорноговь	*Dornogovi*	822	875	887	834
Дундговь	*Dundgovi*	767	761	732	652
Өмнөговь	*Omnogovi*	840	847	820	840
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 114	1 994	1 772	1 700
Төв	*Tov*	1 740	1 704	1 661	1 524
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 730**	**3 961**	**3 917**	**3 919**
Дорнод	*Dornod*	1 423	1 474	1 512	1 430
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 020	1 099	1 145	1 107
Хэнтий	*Khentii*	1 287	1 388	1 260	1 382
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**11 325**	**11 629**	**11 697**	**12 409**

3.9. 16 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ 4 БА ТҮҮНЭЭС ДЭЭШ ХҮҮХЭДТЭЙ ӨРХИЙН ТОО,
бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF HOUSEHOLDS WITH 4 AND MORE CHILDREN AGED BELOW 16,
by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**46 681**	**42 435**	**40 019**	**37 925**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**14 678**	**14 417**	**14 514**	**13 300**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3 928	3 751	3 650	3 168
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 306	1 155	1 396	1 136
Завхан	*Zavkhan*	1 563	1 536	1 439	1 281
Увс	*Uvs*	2 796	2 638	2 410	2 165
Ховд	*Khovd*	5 085	5 337	5 619	5 550
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**11 330**	**11 259**	**9 908**	**8 155**
Архангай	*Arkhangai*	1 753	1 542	1 474	1 356
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3 048	3 441	3 293	1 917
Булган	*Bulgan*	809	747	691	575
Орхон	*Orkhon*	1 398	1 315	1 095	1 092
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 150	2 387	1 732	1 924
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 172	1 827	1 623	1 291
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 560**	**5 586**	**5 542**	**4 687**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	105	112	67	87
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 102	640	963	833
Дорноговь	*Dornogovi*	774	712	606	477
Дундговь	*Dundgovi*	794	699	575	538
Өмнөговь	*Omnogovi*	925	928	925	705
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 532	1 300	1 312	1 302
Төв	*Tov*	1 328	1 195	1 094	745
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 182**	**2 598**	**2 182**	**3 335**
Дорнод	*Dornod*	979	831	770	834
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	964	816	588	1 341
Хэнтий	*Khentii*	1 239	951	824	1 160
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**9 931**	**8 575**	**7 873**	**8 448**

3.10. ЭМЭГТЭЙ ТЭРГҮҮЛЭГЧТЭЙ ӨРХИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF FEMALE-HEADED HOUSEHOLDS,
by regions, aimags and the Capital at the end of the year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**65 687**	**70 328**	**72 219**	**72 128**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**10 155**	**10 647**	**10 362**	**10 615**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 665	1 487	1 517	1 630
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 936	2 077	1 948	1 856
Завхан	*Zavkhan*	2 324	2 748	2 525	2 679
Увс	*Uvs*	2 278	2 461	2 477	2 463
Ховд	*Khovd*	1 952	1 874	1 895	1 987
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**16 845**	**17 837**	**17 846**	**17 445**
Архангай	*Arkhangai*	2 307	2 606	2 653	2 478
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3 049	2 799	2 848	2 913
Булган	*Bulgan*	1 748	1 921	1 429	1 555
Орхон	*Orkhon*	2 137	2 227	2 482	2 424
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 350	2 900	2 848	2 681
Хөвсгөл	*Khovsgol*	5 254	5 384	5 586	5 394
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**12 253**	**13 273**	**13 453**	**13 777**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	551	592	567	581
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	2 502	3 021	3 005	2 988
Дорноговь	*Dornogovi*	1 518	1 667	1 892	2 180
Дундговь	*Dundgovi*	1 445	1 486	1 560	1 598
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 963	1 906	1 933	1 812
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 021	1 965	2 034	2 124
Төв	*Tov*	2 253	2 636	2 462	2 494
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**6 050**	**6 549**	**6 462**	**6 968**
Дорнод	*Dornod*	2 624	2 827	2 406	2 405
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 092	1 333	1 324	1 465
Хэнтий	*Khentii*	2 334	2 389	2 732	3 098
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**20 384**	**22 022**	**24 096**	**23 323**

3.11 16 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХЭДТЭЙ ГЭР БҮЛГҮЙ ЭМЭГТЭЙЧҮҮД, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
SINGLE WOMAN, with children aged below 16, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**45 104**	**48 415**	**46 198**	**43 517**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 808**	**5 256**	**4 963**	**4 659**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	786	1 135	1 020	1 091
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 168	1 137	1 118	1 053
Завхан	*Zavkhan*	1 285	1 329	1 253	1 225
Увс	*Uvs*	565	624	593	540
Ховд	*Khovd*	1 004	1 031	979	750
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**11 801**	**12 181**	**10 887**	**10 466**
Архангай	*Arkhangai*	1 369	1 412	1 296	1 215
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 124	2 441	1 938	1 991
Булган	*Bulgan*	991	1 051	1 008	908
Орхон	*Orkhon*	1 799	1 923	1 980	1 903
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 915	1 974	1 856	1 750
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 603	3 380	2 809	2 699
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**8 640**	**9 469**	**8 749**	**8 897**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	354	444	392	398
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 043	1 854	1 704	1 770
Дорноговь	*Dornogovi*	1 160	1 370	1 292	1 311
Дундговь	*Dundgovi*	1 076	1 065	1 068	998
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 522	1 496	1 424	1 389
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 920	1 701	1 616	1 744
Төв	*Tov*	1 565	1 539	1 253	1 287
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 221**	**4 632**	**4 154**	**4 001**
Дорнод	*Dornod*	1 756	2 077	1 795	1 628
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	648	820	695	667
Хэнтий	*Khentii*	1 817	1 735	1 664	1 706
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**15 634**	**16 877**	**17 445**	**15 494**

3.12. ТӨРСӨН, НАС БАРСАН, ГЭРЛЭСЭН, ГЭРЛЭЛТЭЭ ЦУЦЛУУЛСАН ХҮНИЙ ТОО, оны эцэст
BIRTHS, DEATHS, MARRIAGES AND DIVORCES, at the end of the year

тоо *number*

Он *Year*	Төрсөн хүүхдийн тоо *Births*	Нас барсан хүний тоо *Deaths*		Гэрлэгсэд *Marriages*	Гэрлэлтээ цуцлуулсан хүний тоо *Divorces*
		Бүгд *Total*	Нялхас *Infants*		
2004	45 501	16 404	1 016	11 242	1 098
2005	45 326	16 480	938	14 993	1 622
2006	49 092	16 682	937	48 996	1 448
2007	56 636	16 259	994	40 965	1 757

3.13. 1000 ХҮНД НОГДОХ ТӨРӨЛТ, НАС БАРАЛТ, ГЭРЛЭЛТ, ЦУЦЛАЛТ, оны эцэст
BIRTHS, DEATHS, MARRIAGES AND DIVORCES PER 1000 POPULATION, at the end of the year

Он *Year*	Төрөлт *Births*	Нас баралт *Deaths*		18 ба түүнээс дээш насны 1000 хүнд ногдох *Over 18 years per 1000 population*	
		Бүгд *Total*	Амьд төрсөн 1000 хүүхдэд ногдох нялхсын эндэгдэл *Infant mortality rate (per 1000 live births)*	Гэрлэлт *Marriages*	Цуцлалт *Divorces*
2004	18.1	6.5	22.3	7.2	0.7
2005	17.8	6.5	20.7	9.3	1.0
2006	19.0	6.5	19.1	19.0	0.6
2007	21.7	6.2	15.4	15.7	0.7

3.14. ТӨРӨЛТИЙН КОЭФФИЦИЕНТ, насны бүлгээр, оны эцэст
BIRTH RATES, by age group, at the end of the year

Насны бүлэг *Age group*	2004	2005	2006	2007
15-19	18.3	14.7	19.3	18.7
20-24	124.7	114.0	127.3	132.5
25-29	121.1	126.2	131.7	146.5
30-34	75.4	80.0	81.6	99.3
35-39	42.6	41.1	40.4	52.1
40-44	11.6	10.4	11.5	16.1
45-49	3.1	3.2	1.5	3.0
ТЕК[1] / *CBR*[1]	18.1	17.8	19.0	21.7
ТТК[2] / *GFR*[2]	61.2	59.3	63.1	72.3
ТНК[3] / *TFR*[3]	2.0	1.9	2.1	2.3

Тайлбар:
[1] ТЕК - Төрөлтийн ерөнхий коэффициент
[2] ТТК - Төрөлтийн тусгай коэффициент
[3] ТНК - Төрөлтийн нийлбэр коэффициент

Note:
[1] *CBR - Crude birth rate*
[2] *GFR - General fertility rate*
[3] *TFR - Total fertility rate*

3.15. ТӨРСӨН, НАС БАРСАН, ГЭРЛЭСЭН, ГЭР БҮЛ ЦУЦАЛСАН ХҮНИЙ ТОО, ҮРЧЛЭГДСЭН ХҮҮХДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2007
BIRTHS, DEATHS, MARRIAGES, DIVORCES AND ADOPTION, by regions, aimags and the Capital, in 2007

тоо *number*

Аймаг нийслэл	*Aimags and the Capital*	Төрсөн хүүхэд *Births*	Нас барсан хүний тоо *Deaths*	Цэвэр өсөлт *Natural increase*	Гэрлэсэн хүний тоо *Marriages*	Гэрлэлтээ цуцалсан хүний тоо *Divorces*	Үрчлэгдсэн хүүхдийн тоо *Adoption*
БҮГД	***TOTAL***	**56 636**	**16 259**	**40 377**	**40 965**	**1 757**	**2 446**
			Баруун бүс			***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**9 234**	**2 299**	**6 935**	**5 416**	**53**	**473**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 570	488	2 082	1 343	6	187
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 139	338	801	931	9	52
Завхан	*Zavkhan*	1 632	503	1 129	1 301	8	77
Увс	*Uvs*	1 913	524	1 389	972	11	65
Ховд	*Khovd*	1 980	446	1 534	869	19	92
			Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**11 314**	**3 584**	**7 730**	**9 188**	**267**	**589**
Архангай	*Arkhangai*	1 913	608	1 305	1 949	12	110
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 633	547	1 086	1 695	22	122
Булган	*Bulgan*	1 081	346	735	738	21	47
Орхон	*Orkhon*	1 746	541	1 205	1 319	110	49
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 387	675	1 712	1 900	12	94
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 554	867	1 687	1 587	90	167
			Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**9 173**	**2 646**	**6 527**	**6 800**	**243**	**368**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	293	72	221	165	15	16
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 904	607	1 297	1 275	101	96
Дорноговь	*Dornogovi*	1 247	299	948	811	22	9
Дундговь	*Dundgovi*	1 023	300	723	814	20	19
Өмнөговь	*Omnogovi*	939	201	738	1 087	15	26
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 009	597	1 412	1 596	30	108
Төв	*Tov*	1 758	570	1 188	1 052	40	94
			Зүүн бүс			***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 194**	**1 311**	**2 883**	**3 018**	**68**	**263**
Дорнод	*Dornod*	1 485	480	1 005	1 100	35	111
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 122	349	773	877	12	41
Хэнтий	*Khentii*	1 587	482	1 105	1 041	21	111
			Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**22 721**	**6 419**	**16 302**	**16 543**	**1 126**	**753**

3.16. 1000 ХҮНД НОГДОХ ТӨРӨЛТ, НАС БАРАЛТ, ГЭРЛЭЛТ, ЦУЦЛАЛТ, ҮРЧЛЭЛТ, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2007
BIRTHS, DEATHS, MARRIAGES, DIVORCES AND ADOPTION, per 1000 population, by regions, aimags and the Capital, in 2007

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Төрөлт *Births*	Нас баралт *Deaths*	Цэвэр өсөлт *Natural increase*	Гэрлэлт[1] *Marriages* [1]	Цуцлалт[1] *Divorces* [1]	Үрчлэлт *Adoption*
БҮГД	***TOTAL***	**21.7**	**6.2**	**15.4**	**15.7**	**0.7**	**0.9**
		Баруун бүс			***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**22.5**	**5.6**	**16.9**	**22.3**	**0.2**	**1.2**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	24.1	4.8	19.3	32.7	0.2	1.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	18.9	5.6	13.3	23.0	0.2	0.9
Завхан	*Zavkhan*	20.2	6.2	14.0	26.4	0.2	1.0
Увс	*Uvs*	23.8	6.5	17.3	21.7	0.2	0.8
Ховд	*Khovd*	22.4	5.0	17.3	15.7	0.3	1.0
		Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**20.4**	**6.5**	**13.9**	**27.4**	**0.8**	**1.1**
Архангай	*Arkhangai*	20.6	6.5	14.0	35.8	0.2	1.2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	19.4	6.5	12.9	34.3	0.4	1.5
Булган	*Bulgan*	17.9	5.7	12.2	20.4	0.6	0.8
Орхон	*Orkhon*	21.9	6.8	15.1	24.8	2.1	0.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	20.7	5.9	14.9	28.5	0.2	0.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	20.9	7.1	13.8	21.0	1.2	1.4
		Төвийн бүс			***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**21.0**	**6.1**	**14.9**	**24.8**	**0.9**	**0.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	23.6	5.8	17.8	20.1	1.8	1.3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	21.7	6.9	14.8	21.8	1.7	1.1
Дорноговь	*Dornogovi*	22.6	5.4	17.2	24.5	0.7	0.2
Дундговь	*Dundgovi*	20.9	6.1	14.8	26.1	0.6	0.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	20.1	4.3	15.8	38.4	0.5	0.6
Сэлэнгэ	*Selenge*	20.0	6.0	14.1	27.5	0.5	1.1
Төв	*Tov*	20.4	6.6	13.8	18.5	0.7	1.1
		Зүүн бүс			***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**21.0**	**6.6**	**14.4**	**25.1**	**0.6**	**1.3**
Дорнод	*Dornod*	20.3	6.6	13.7	23.5	0.7	1.5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	20.3	6.3	14.0	26.9	0.4	0.7
Хэнтий	*Khentii*	22.3	6.8	15.5	25.4	0.5	1.6
		Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**22.4**	**6.3**	**16.1**	**25.2**	**1.7**	**0.7**

Тайлбар: [1] 18 ба түүнээс дээш насны хүн амд ногдох
Note: [1] *Per population aged 18 and over*

3.17. ХҮН АМЫН ДУНДАЖ НАСЛАЛТ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
LIFE EXPECTANCY AT BIRTH, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

нас *years*

Аймаг нийслэл	*Aimags and the Capital*	1992	1997	2002	2007
БҮГД	***TOTAL***	**62.77**	**64.25**	**63.51**	**66.54**
		Баруун бүс		***West region***	
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	65.14	66.72	66.64	68.23
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	62.73	64.80	61.87	64.55
Завхан	*Zavkhan*	61.98	67.06	62.09	64.88
Увс	*Uvs*	61.55	63.44	61.25	64.03
Ховд	*Khovd*	60.87	66.88	64.46	67.24
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Архангай	*Arkhangai*	63.29	66.04	63.36	66.14
Баянхонгор	*Bayankhongor*	58.74	63.67	60.21	64.60
Булган	*Bulgan*	64.69	70.19	66.10	67.80
Орхон	*Orkhon*	59.94	61.76	63.63	66.42
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	64.76	66.63	63.57	66.35
Хөвсгөл	*Khovsgol*	58.54	63.74	59.42	62.20
		Төвийн бүс		***Central region***	
Говьсүмбэр	*Govisumber*	--	62.59	66.36	68.32
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	63.96	59.85	61.53	64.24
Дорноговь	*Dornogovi*	64.47	65.65	63.01	65.80
Дундговь	*Dundgovi*	68.59	69.98	66.92	68.66
Өмнөговь	*Omnogovi*	71.58	67.56	65.36	67.00
Сэлэнгэ	*Selenge*	66.98	63.09	64.59	67.39
Төв	*Tov*	68.63	68.19	65.47	68.26
		Зүүн бүс		***East region***	
Дорнод	*Dornod*	62.19	58.13	58.33	62.54
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	65.42	66.93	64.62	67.31
Хэнтий	*Khentii*	70.68	64.91	63.72	66.52
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	69.26	61.21	64.95	66.80

3.18 ХҮН АМЫН ДУНДАЖ НАСЛАЛТ, хүйсээр, оны эцэст
LIFE EXPECTANCY AT BIRTH, by sex, at the and of the year

нас *years*

Хүн амын дундаж наслалт	*Life expectancy at birth*	1992		1997		2002		2007	
		Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*
Бүгд	***Total***	**60.71**	**64.90**	**61.07**	**65.67**	**60.75**	**66.47**	**63.13**	**70.23**

3.19. ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО, хүйсээр, бүс, аймаг, нийслэл, хот, хөдөөгөөр, 2007
NUMBER OF BIRTHS, by sex, regions, aimags and the Capital, urban and rural, in 2007

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Төрсөн хүүхэд *Births*				Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа *Sex ratio at birth*
		Хүйсээр *By sex*		Байршлаар *By location*		
		Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	
БҮГД	***TOTAL***	**56 636**	**27 886**	**36 256**	**20 380**	**103.1**
		Баруун бүс			***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**9 234**	**4 526**	**2 463**	**6 771**	**104.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 570	1 299	630	1 940	97.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 139	559	315	824	103.8
Завхан	*Zavkhan*	1 632	783	334	1 298	108.4
Увс	*Uvs*	1 913	916	618	1 295	108.8
Ховд	*Khovd*	1 980	969	566	1 414	104.3
		Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**11 314**	**5 655**	**4 124**	**7 190**	**100.1**
Архангай	*Arkhangai*	1 913	994	430	1 483	92.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 633	835	552	1 081	95.6
Булган	*Bulgan*	1 081	585	219	862	84.8
Орхон	*Orkhon*	1 746	824	1 691	55	111.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 387	1 164	528	1 859	105.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 554	1 253	704	1 850	103.8
		Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**9 173**	**4 405**	**4 725**	**4 448**	**108.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	293	131	205	88	123.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 904	915	1 486	418	108.1
Дорноговь	*Dornogovi*	1 247	625	724	523	99.5
Дундговь	*Dundgovi*	1 023	494	281	742	107.1
Өмнөговь	*Omnogovi*	939	452	366	573	107.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 009	952	1 290	719	111.0
Төв	*Tov*	1 758	836	373	1 385	110.3
		Зүүн бүс			***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 194**	**2 093**	**2 223**	**1 971**	**100.4**
Дорнод	*Dornod*	1 485	715	947	538	107.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 122	550	326	796	104.0
Хэнтий	*Khentii*	1 587	828	950	637	91.7
		Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**22 721**	**11 207**	**22 721**	**-**	**102.7**

3.20. ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО, эхийн насны бүлгээр, оны эцэст
NUMBER OF LIVE BIRTHS, by mother's age group, at the end of the year

тоо *number*

Насны бүлэг *Age group*	2004	2005	2006	2007
Бүгд *Total*	**45 501**	**45 326**	**49 092**	**56 636**
15-19	2 761	2 262	3 020	2 917
20-24	15 877	14 831	16 859	18 269
25-29	13 821	14 605	15 194	17 533
30-34	7 808	8 505	8 840	11 067
35-39	4 038	3 972	3 989	5 277
40-44	991	916	1 048	1 354
45-49	205	235	142	219

3.21. ТӨРСӨН ЭХЧҮҮДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF WOMEN WHO GIVE BIRTHS, by regions, aimags and the Capital , at the end of the year

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**45 380**	**45 146**	**48 880**	**56 411**
	Баруун бүс			***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**8 986**	**8 750**	**9 043**	**9 182**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 699	2 511	2 405	2 561
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 134	1 150	1 265	1 133
Завхан	*Zavkhan*	1 383	1 441	1 601	1 624
Увс	*Uvs*	1 878	1 785	1 947	1 892
Ховд	*Khovd*	1 892	1 863	1 825	1 972
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**10 038**	**9 972**	**10 184**	**11 266**
Архангай	*Arkhangai*	1 738	1 652	1 780	1 906
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 667	1 534	1 463	1 631
Булган	*Bulgan*	907	901	989	1 077
Орхон	*Orkhon*	1 268	1 366	1 382	1 733
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 257	2 128	2 227	2 382
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 201	2 391	2 343	2 537
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**7 837**	**7 530**	**7 852**	**9 170**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	232	231	273	288
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 393	1 466	1 539	1 904
Дорноговь	*Dornogovi*	1 044	999	1 109	1 247
Дундговь	*Dundgovi*	866	904	904	1 021
Өмнөговь	*Omnogovi*	947	826	806	935
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 752	1 703	1 709	2 033
Төв	*Tov*	1 603	1 401	1 512	1 742
	Зүүн бүс			***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 732**	**3 497**	**3 814**	**4 180**
Дорнод	*Dornod*	1 406	1 323	1 402	1 479
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	992	933	984	1 117
Хэнтий	*Khentii*	1 334	324	1 428	1 584
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**14 787**	**15 397**	**17 987**	**22 613**

3.22. ТӨРСӨН ЭХЧҮҮД, боловсролын түвшингээр, оны эцэст
WOMEN WHO GIVE BIRTHS, by educational level, at the end of the year

тоо *number*

Боловсролын түвшин	*Educational level*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**45 380**	**45 146**	**48 880**	**56 411**
Дээд	*High*	6 923	7 997	9 219	13 365
ТМДС	*Specialized secondary*	5 007	2 657	3 097	3 556
Бүрэн дунд	*Secondary I*	15 295	16 842	18 077	21 697
Бүрэн бус дунд	*Secondary II*	14 147	13 318	13 947	13 536
Бага	*Primary*	3 659	3 906	4 041	3 853
Боловсролгүй	*Not educated*	349	426	499	404

3.23. ТӨРСӨН ЭХЧҮҮДИЙН ТОО, гэрлэлтийн байдал, бүс, аймаг, нийслэл, хот, хөдөөгөөр, 2007
NUMBER OF WOMEN WHO GIVE BIRTHS, by marital status, regions, aimags and the Capital, urban and rural, in 2007

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Төрсөн эх *Women given births*			Гэрлэлтийн байдлаар *By marital status*		
		Бүгд *Total*	Үүнээс: *Of which:*		Гэр бүлгүй *Single, divorced*	Гэр бүлтэй *Married*	Үүнээс: баталгаатай *Of which: registered*
			Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*			
БҮГД	***TOTAL***	**56 411**	**35 829**	**20 582**	**10 162**	**46 249**	**39 715**
		Баруун бүс				***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**9 182**	**2 441**	**6 741**	**696**	**8 486**	**8 408**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 561	621	1 940	11	2 550	2 549
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 133	314	819	141	992	973
Завхан	*Zavkhan*	1 624	332	1 292	244	1 380	1 361
Увс	*Uvs*	1 892	612	1 280	114	1 778	1 763
Ховд	*Khovd*	1 972	562	1 410	186	1 786	1 762
		Хангайн бүс				***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**11 266**	**4 091**	**7 175**	**2 000**	**9 266**	**8 731**
Архангай	*Arkhangai*	1 906	425	1 481	200	1 706	1 705
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 631	551	1 080	309	1 322	1 218
Булган	*Bulgan*	1 077	219	858	286	791	752
Орхон	*Orkhon*	1 733	1 679	54	295	1 438	1 313
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 382	519	1 863	439	1 943	1 695
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 537	698	1 839	471	2 066	2 048
		Төвийн бүс				***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**9 170**	**4 617**	**4 553**	**1 873**	**7 297**	**6 723**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	288	172	116	64	224	202
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 904	1 486	418	395	1 509	1 498
Дорноговь	*Dornogovi*	1 247	724	523	299	948	926
Дундговь	*Dundgovi*	1 021	281	740	120	901	795
Өмнөговь	*Omnogovi*	935	303	632	137	798	738
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 033	1 283	750	499	1 534	1 246
Төв	*Tov*	1 742	368	1 374	359	1 383	1 318
		Зүүн бүс				***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 180**	**2 067**	**2 113**	**871**	**3 309**	**3 029**
Дорнод	*Dornod*	1 479	852	627	449	1 030	919
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 117	322	795	158	959	954
Хэнтий	*Khentii*	1 584	893	691	264	1 320	1 156
		Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**22 613**	**22 613**	**-**	**4 722**	**17 891**	**12 824**

3.24. 1000 ХҮНД НОГДОХ ХҮН АМЫН ТӨРӨЛТ*, бүс, аймаг, нийслэлээр
CRUDE BIRTH RATE, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**18.1**	**17.8**	**19.0**	**21.7**
	Баруун бүс			***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**21.8**	**21.4**	**22.2**	**22.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	26.8	25.0	24.1	24.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	18.6	18.9	21.0	18.9
Завхан	*Zavkhan*	16.9	18.0	20.0	20.2
Увс	*Uvs*	23.2	22.4	24.3	23.8
Ховд	*Khovd*	21.7	21.3	20.8	22.4
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**18.3**	**18.1**	**18.5**	**20.4**
Архангай	*Arkhangai*	18.2	17.5	19.0	20.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	20.1	18.4	17.7	19.4
Булган	*Bulgan*	14.7	15.2	16.5	17.9
Орхон	*Orkhon*	16.6	17.5	17.6	21.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	20.0	18.7	19.5	20.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	18.2	19.7	19.3	20.9
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**17.9**	**17.3**	**18.0**	**21.0**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	19.1	19.1	22.3	23.6
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	16.0	16.7	17.6	21.7
Дорноговь	*Dornogovi*	20.0	19.0	20.6	22.6
Дундговь	*Dundgovi*	17.3	18.2	18.4	20.9
Өмнөговь	*Omnogovi*	20.3	17.9	17.5	20.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	17.3	17.0	17.1	20.0
Төв	*Tov*	17.8	16.0	17.5	20.4
	Зүүн бүс			***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**18.5**	**17.5**	**19.1**	**21.0**
Дорнод	*Dornod*	19.0	18.0	19.1	20.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	17.6	16.7	17.7	20.3
Хэнтий	*Khentii*	18.8	17.5	20.2	22.3
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**16.2**	**16.3**	**18.5**	**22.4**

Тайлбар: * Төрөлтийн ерөнхий коэффициент гэж нэрлэдэг.
Note: * *It means crude birth rate.*

3.25. НАС БАРСАН ХҮНИЙ ТОО, боловсролын түвшингээр, оны эцэст
NUMBER OF PEOPLE DIED, by educational level, at the end of the year

тоо *number*

Боловсролын түвшин	*Educational level*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**16 404**	**16 480**	**16 682**	**16 259**
Дээд	*High*	1 541	1 607	1 777	1 836
ТМДС	*Specialized secondary*	1 577	1 651	1 818	1 975
Бүрэн дунд	*Secondary I*	2 950	3 118	3 412	3 288
Бүрэн бус дунд	*Secondary II*	3 462	3 591	3 334	3 125
Бага	*Primary*	4 413	4 396	3 974	3 747
Боловсролгүй	*Not educated*	2 461	2 117	2 367	2 288

3.26. НАС БАРСАН ХҮНИЙ ТОО, насны бүлгээр, оны эцэст
NUMBER OF PEOPLE DIED, by age group, at the end of the year

тоо *number*

Насны бүлэг *Age group*	2004		2005		2006		2007	
	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*
Бүгд *Total*	**16 404**	**6 487**	**16 480**	**6 474**	**16 682**	**6 728**	**16 259**	**6 383**
1 хүртэл *Under 1*	1 016	428	938	408	937	435	994	447
1-4	294	125	304	134	255	112	285	134
5-9	114	43	93	45	86	35	122	48
10-14	101	39	136	48	110	40	99	38
15-19	237	72	249	75	222	83	194	52
20-24	397	112	363	108	351	111	401	91
25-29	496	147	511	146	504	134	455	115
30-34	650	185	663	167	618	147	598	142
35-39	804	227	800	205	838	225	813	208
40-44	1 084	305	1 116	312	1 183	357	1105	301
45-49	1 195	368	1 269	375	1 322	419	1 347	401
50-54	1 239	441	1 130	373	1 318	408	1 352	422
55-59	1 140	401	1 198	475	1 177	414	1 199	415
60-64	1 502	544	1 402	511	1 284	504	1 251	492
65-69	1 465	588	1 590	652	1 552	626	1504	626
70+	4 670	2 462	4 718	2 440	4 925	2 678	4 540	2 451

3.27. НАС БАРСАН ХҮНИЙ ТОО, хүйсээр, бүс, аймаг, нийслэл, хот, хөдөөгөөр, 2007
NUMBER OF PEOPLE DIED by sex, regions, aimag and the Capital, urban and rural, in 2007

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Нас барсан хүний тоо *Deaths*				Нас баралтын хүйсийн харьцаа *Sex ratio at death*
		Хүйсээр *By sex*		Байршлаар *By location*		
		Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Хот *Urban*	Хөдөө *Rural*	
БҮГД	***TOTAL***	**16 259**	**6 383**	**10 498**	**5 761**	**154.7**
		Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 299**	**999**	**720**	**1 579**	**130.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	488	198	142	346	146.5
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	338	154	111	227	119.5
Завхан	*Zavkhan*	503	214	114	389	135.0
Увс	*Uvs*	524	232	182	342	125.9
Ховд	*Khovd*	446	201	171	275	121.9
		Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 584**	**1 449**	**1 414**	**2 170**	**147.3**
Архангай	*Arkhangai*	608	258	154	454	135.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	547	203	212	335	169.5
Булган	*Bulgan*	346	144	101	245	140.3
Орхон	*Orkhon*	541	203	499	42	166.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	675	256	194	481	163.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	867	385	254	613	125.2
		Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 646**	**1 009**	**1 335**	**1 311**	**162.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	72	28	48	24	157.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	607	242	497	110	150.8
Дорноговь	*Dornogovi*	299	116	187	112	157.8
Дундговь	*Dundgovi*	300	126	96	204	138.1
Өмнөговь	*Omnogovi*	201	81	17	184	148.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	597	206	387	210	189.8
Төв	*Tov*	570	210	103	467	171.4
		Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 311**	**537**	**610**	**701**	**144.1**
Дорнод	*Dornod*	480	191	268	212	151.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	349	148	124	225	135.8
Хэнтий	*Khentii*	482	198	218	264	143.4
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**6 419**	**2 389**	**6 419**	**-**	**168.7**

3.28. 1000 ХҮНД НОГДОХ НАС БАРАЛТ*, бүс, аймаг, нийслэлээр
CRUDE DEATH RATE, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**6.5**	**6.5**	**6.5**	**6.2**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**5.8**	**5.9**	**5.7**	**5.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	5.5	5.5	4.8	4.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	5.6	5.5	6.3	5.6
Завхан	*Zavkhan*	6.0	5.8	5.8	6.2
Увс	*Uvs*	6.3	7.1	6.6	6.5
Ховд	*Khovd*	5.6	5.8	5.6	5.0
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**6.6**	**6.6**	**6.7**	**6.5**
Архангай	*Arkhangai*	6.1	6.5	6.6	6.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	6.4	6.8	6.7	6.5
Булган	*Bulgan*	6.2	6.4	5.9	5.7
Орхон	*Orkhon*	6.8	6.9	7.4	6.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	6.4	6.2	6.2	5.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	7.2	6.8	7.1	7.1
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**6.7**	**7.0**	**6.6**	**6.1**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	6.9	8.6	7.5	5.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	7.4	7.4	7.6	6.9
Дорноговь	*Dornogovi*	6.4	6.9	6.9	5.4
Дундговь	*Dundgovi*	5.3	6.0	5.3	6.1
Өмнөговь	*Omnogovi*	6.4	7.5	6.5	4.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	6.8	6.4	6.6	6.0
Төв	*Tov*	7.0	7.5	6.2	6.6
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**7.0**	**6.8**	**6.7**	**6.6**
Дорнод	*Dornod*	7.8	7.5	6.7	6.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	6.2	6.2	6.3	6.3
Хэнтий	*Khentii*	6.8	6.6	6.9	6.8
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**6.6**	**6.3**	**6.5**	**6.3**

Тайлбар: * Нас баралтын ерөнхий коэффициент гэж нэрлэдэг.
Note: * *It means crude deah rate.*

3.29. НАСНЫ БҮЛЭГ ДЭХЬ НАС БАРАЛТЫН КОЭФФИЦИЕНТ, оны эцэст
AGE SPECIFIC DEATH RATE, at the end of the year

Насны бүлэг *Age group*	2004	2005	2006	2007
0-4	6.1	5.9	5.5	5.5
5-9	0.5	0.4	0.4	0.5
10-14	0.3	0.5	0.4	0.4
15-19	0.8	0.8	0.7	0.6
20-24	1.6	1.4	1.4	1.5
25-29	2.2	2.3	2.2	2.0
30-34	3.2	3.2	2.9	2.8
35-39	4.4	4.3	4.4	4.2
40-44	6.6	6.7	6.7	6.3
45-49	9.3	9.0	8.9	8.8
50-54	14.1	12.1	12.8	13.0
55-59	18.4	18.5	17.1	17.2
60-64	28.2	27.4	24.3	24.5
65-69	38.2	39.0	35.7	34.2
70+	78.4	77.4	76.3	70.2

3.30. БҮРТГҮҮЛСЭН ГЭР БҮЛ, хүйсээр, насны бүлгээр, оны эцэст
REGISTERED MARRIAGES, by sex and age group, at the end of the year

тоо *number*

Насны бүлэг *Age group*	2004		2005		2006		2007	
	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*
Бүгд *Total*	**11 242**	**11 242**	**14 993**	**14 993**	**48 996**	**48 996**	**40 965**	**40 965**
18-19	223	710	191	606	852	2 342	770	2 257
20-24	3 975	4 958	4 216	5 477	16392	20 792	12 660	15 180
25-29	3 937	3 203	5 324	4 622	17726	15 389	14 965	13 836
30-34	1 742	1 370	324	2 265	8952	6 796	9 191	7 057
35-39	835	655	1 476	1 293	3352	2 578	2 322	1 864
40-44	302	209	730	504	1199	749	662	526
45-49	134	94	278	155	352	231	306	203
50+	94	43	169	71	171	119	89	42

3.31. ЦУЦЛАЛТ, гэр бүл байсан хугацаагаар, оны эцэст
DIVORCE, by duration of marriage, at the end of the year

тоо *number*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**1 098**	**1 622**	**1 448**	**1 757**
Үүнээс:	*Of which:*				
1 жил хүртэл	*Until 1 year*	41	62	30	48
1-3	*1-3*	123	146	135	143
4-6	*4-6*	213	241	196	279
7-9	*7-9*	213	274	260	387
10 ба дээш	*10 and over*	508	899	827	900

3.32. ҮРЧЛҮҮЛСЭН ХҮҮХДИЙН ТОО, насны бүлгээр, оны эцэст
ADOPTION, by child age group, at the end of the year

тоо *number*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**1 861**	**3 797**	**2 045**	**2 469**
Үүнээс:	*Of which:*				
3 нас хүртэл	*Until 3 age*	695	1393	748	849
3-6	*3-6*	433	945	450	612
7-9	*7-9*	323	576	294	479
10 ба дээш	*10 and over*	410	883	553	529

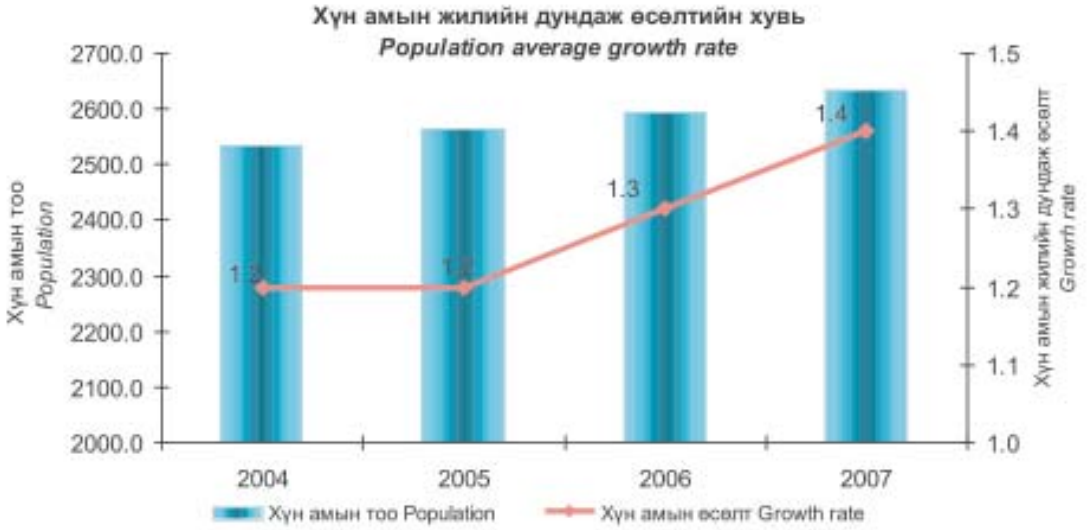

Хүн амын нас, хүйсийн суврага, 2007
Population pyramid, in 2007

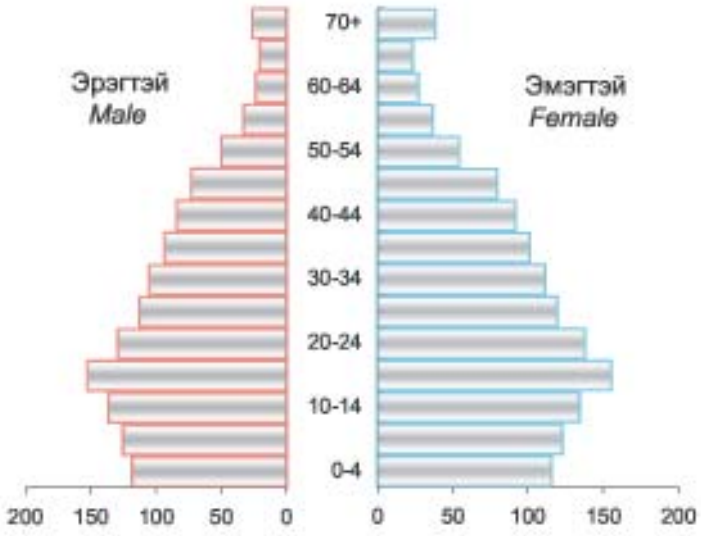

Төрөлтийн нийлбэр коэффициент
Total fertility rate

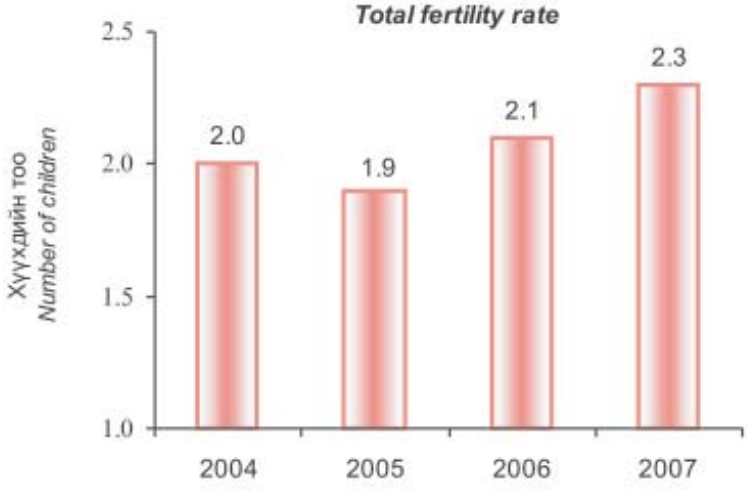

Насны бүлэг дэхь төрөлтийн коэффициент
Age specific fertility rate
1000 эмэгтэйд ногдох төрсөн хүүхдийн тоо
Number of children born per 1000 women
160
140
120
100
80
60
40
20
0
15-19
20-24
25-29
30-34
35-39
40-44
45-49
2004
2005
2006
2007
Насны бүлэг
Age group

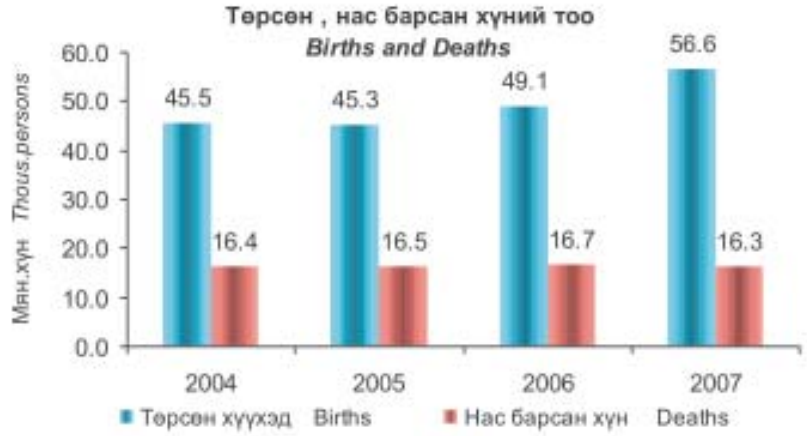
Төрсөн , нас барсан хүний тоо
Births and Deaths
Мян.хүн Thous.persons
60.0
50.0
40.0
30.0
20.0
10.0
0.0
45.5
16.4
45.3
16.5
49.1
16.7
56.6
16.3
2004
2005
2006
2007
Төрсөн хүүхэд Births
Нас барсан хүн Deaths

Гэрлэлт, цуцлалт (1000 хүнд ногдох)
Marriages & Divorces (per 1000 population)
Гэрлэлт
Marriages
20
18
16
14
12
10
8
6
Цуцлалт
Divorces
2.0
1.8
1.5
1.3
1.0
0.8
0.5
0.3
0.0
2004
2005
2006
2007
Гэрлэлт Marriages
Цуцлалт Divorces

АЖИЛЛАХ ХҮЧ

Энэ бүлэгт хөдөлмөрийн насны хүн ам, ажиллах хүч, ажилгүйчүүд зэрэг үзүүлэлтүүдийг харуулсан. Энэ үзүүлэлтийн мэдээллийн эх сурвалж нь Үндэсний статистикийн хорооноос жил бүр гаргадаг хөдөлмөрийн статистикийн холбогдолтой мэдээ тайлан, зарим түүвэр судалгааны үр дүн болно.

Хүн амын ажил эрхлэлтийн тайланг жил бүрийн нэгдүгээр сарын 15-ны дотор сум, хорооны засаг даргын орлогч нар анхан шатны бүртгэл болох хүн ам, өрхийн бүртгэлийн дэвтрийг үндэслэн гаргаж нэгтгэнэ.

Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн сарын мэдээг төв,орон нутгийн хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэс сар бүр гаргаж, Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлж байна.

Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам. Олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын аргачлалын дагуу ажиллах хүч нь ажиллагчид болон хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэст бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тооны нийлбэр юм. Эдийн засгийн идэвхитэй хүн амыг урт хугацаагаар буюу хуанлийн жилээр хэмжигдэх байнгын идэвхитэй хүн ам эсхүл нэг долоо хоног буюу нэг өдрийн хугацаагаар хэмжигдэх тухайн үеийн идэвхитэй хүн ам гэсэн хоёр аргаар тодорхойлдог. Энэ бүлэгт орсон ажиллах хүч буюу эдийн засгийн идэвхитэй хүн амыг “байнгын идэвхи” гэсэн ойлголтод тулгуурлаж тодорхойлсон. Хөдөлмөрийн насны ажил эрхэлдэггүй, хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэст бүртгэлгүй хүмүүс, хөдөлмөрийн насны суралцагчид, хугацаат цэргийн албан хаагчид, хоригдол хүмүүсийг ажиллах хүчинд хамааруулаагүй болно.

Ажил эрхэлдэг хүн ам буюу ажиллагчидад Аж ахуйн нэгж, байгууллагын орон тооны үндсэн ажиллагч, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, ажил хамтран гүйцэтгэгчид, цалин хөлстэйгээр өрхийн аж ахуй эрхэлдэг хүмүүсийг ажил эрхэлдэг хүн амд хамруулав. Энд ажил эрхэлдэг хүн амыг “байнгын идэвхи” –тэй гэсэн ойлголтоор авлаа.

Ажилгүйчүүд. Монгол Улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхитэй хайж байгаа хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэст бүртгүүлсэн хүмүүсийг ажилгүйчүүдэд хамруулав.

Ажилгүйдлийн түвшин бол Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний хэлтэст бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоог эдийн засгийн идэвхтэй хүн амд харьцуулсан харьцаа юм.

Ажиллах хүчний оролцооны түвшин Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амыг хөдөлмөрийн насны хүн амд харьцуулж ажиллах хүчний оролцооны түвшинг гаргана.

Ажил эрхлэлтийн түвшин Ажиллагчдыг хөдөлмөрийн насны хүн амд харьцуулсан харьцааг хэлнэ.

Цалингийн түүвэр судалгаа. 2000 оны 4 дүгээр улирлаас эхлэн Цалингийн түүвэр судалгаа (ЦТС)-г улирлаар явуулж, дундаж цалинг хүйс, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбар, ажил мэргэжлийн ангилал, аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмч болон хариуцлагын хэлбэр, аймаг, нийслэлээр гаргаж байна.

LABOUR FORCE

This section presents indicators like working age population, labour force and unemployment. The basic source of these data is annual labour force data (survey conducted by the National Statistical Office) compiled by the National Statistical and some related sample surveys.

Data on Labour force is compiled by governors of the administrative units based on population and households records as of January 15 each year. Monthly data on unemployment is collected by the Department of Labour and Social Welfare at the capital city and aimags and compiled by the National Statistical Office.

Economically active population comprises all employed and unemployed registered in the Department of Labour and Social Welfare as International Labour Organization methodology requires. Two useful measures of the economically active population are usually active population measured in relation to a long reference period such as a year, and the currently active population, or, eguivalently, the labour force measured in relation to a short reference period such as one day or one week. The economically active population does not include: - unemployed persons, not registered at the Department of Labour and Social Welfare, serving at armed forces, prisoners, pupils and students aged 16 and over. In this section the economically active population is defined as "usually active".

Employed persons comprise (a) all civilians, who, did any work for pay or profit, unpaid workers in a family enterprise, and (b) all civilians who were not working or temporarily absent from jobs or businesses for non economic reason (illness, weather conditions, vacations, etc.). In this section the number of employed persons is defined as "usually active".

Unemployed, are those segments of the population in the working age who are currently not involved in a paid or self-employed job and actively looking for job and registered at the Department of Labour and Social Welfare according to the International Standard Methodology.

Unemployment rate is the proportion of the number of unemployed persons, registered in the Department of Labour and Social Welfare to the economically active population.

Labour force participation rate is the proportion of the labour force to population of working age.

Employment population rate is the proportion of the number of employed persons to the population of working age.

Sample survey on average wages and salary has being conducted every quarters from fourth quarter of 2000. By this survey results, it has been revealed that average wages and salary by sex, divisions, classification of occupation, type of ownership and legal status of organizations.

4.1 ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, оны эцэст
EMPLOYMENT, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***				
Хөдөлмөрийн насны хүн амын тоо	*Population of working age*	1 531.1	1 577.0	1 619.6	1 642.2
Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоо үүнээс:	*Economically active population of which:*	986.1	1 001.2	1 042.8	1 054.0
Ажиллагчдын тоо*	*Employed***	950.5	968.3	1 009.9	1024.1
Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо	*Registered unemployed*	35.6	32.9	32.9	29.9
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин, %	*Labour force participation rate,%*	64.4	63.5	64.4	64.2
Ажил эрхлэлтийн түвшин, %	*Employment to population rate,%*	62.1	61.4	62.4	62.4
Ажилгүйдлийн түвшин**, %	*Unemployment rate**, %*	3.6	3.3	3.2	2.8
	Үүнээс: Эмэгтэй	***Of which: Female***			
Хөдөлмөрийн насны хүн амын тоо	*Population of working age*	790.3	815.3	835.2	848.8
Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын тоо үүнээс:	*Economically active population of which:*	503	507.3	536.8	536.9
Ажиллагчдын тоо*	*Employed***	483.4	489.0	518.1	519.9
Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо	*Registered unemployed*	19.6	18.3	18.8	17.0
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин, %	*Labour force participation rate,%*	63.6	62.2	64.3	63.2
Ажил эрхлэлтийн түвшин, %	*Employment to population rate,%*	61.2	60.0	62.0	61.2
Ажилгүйдлийн түвшин**, %	*Unemployment rate**, %*	3.9	3.6	3.5	3.2

Тайлбар: * Гадаадад гэрээгээр болон Гадаад хэргийн яамны шугамаар ажиллаж байгаа хүмүүс ороогүй болно.
** Бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээр тооцов.

Note: * *Population working by contracts in the foreign countries and the Ministry of Foreign Affairs missions were excluded.*
** *Estimated by registered unemployed*

4.2 ЭДИЙН ЗАСГИЙН ИДЭВХТЭЙ ХҮН АМЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
ECONOMICALLY ACTIVE POPULATION, by region, aimags and the Capital, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**986.1**	**1 001.2**	**1 042.8**	**1 054.0**
	Баруун бүс ***West region***				
Дүн	***Subtotal***	**172.6**	**173.8**	**176.0**	**170.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	35.6	34.2	34.8	34.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	30.6	30.8	31.3	26.3
Завхан	*Zavkhan*	36.5	37.7	37.9	38.8
Увс	*Uvs*	34.2	34.5	34.4	33.6
Ховд	*Khovd*	35.7	36.6	37.6	37.4
	Хангайн бүс ***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**238.6**	**239.5**	**246.0**	**249.7**
Архангай	*Arkhangai*	39.4	40.1	41.7	41.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	39.4	39.5	39.9	42.0
Булган	*Bulgan*	24.2	23.9	24.4	24.2
Орхон	*Orkhon*	35.2	35.1	35.6	34.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	47.9	48.1	49.9	51.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	52.5	52.8	54.5	56.4
	Төвийн бүс ***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**175.1**	**176.4**	**180.3**	**183.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4.0	4.3	3.9	4.3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	28.3	27.2	28.8	29.2
Дорноговь	*Dornogovi*	20.0	19.9	19.7	20.1
Дундговь	*Dundgovi*	23.5	23.4	23.3	23.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	21.1	22.1	21.7	22.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	36.3	36.1	38.5	38.8
Төв	*Tov*	41.9	43.4	44.4	44.7
	Зүүн бүс ***East region***				
Дүн	***Subtotal***	**71.7**	**72.4**	**75.0**	**75.1**
Дорнод	*Dornod*	20.1	20.8	21.6	22.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	25.1	24.9	25.3	25.4
Хэнтий	*Khentii*	26.5	26.7	28.1	27.4
	Улаанбаатар ***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**328.1**	**339.1**	**365.5**	**375.3**

4.3 АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, салбараар, оны эцэст
EMPLOYEES, by divisions, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Салбар	*Divisions*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**950.5**	**968.3**	**1 009.9**	**1 024.1**
Үүнээс:	***Of which:***				
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting and forestry*	381.8	386.2	391.4	385.6
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	*Mining & quarring*	33.5	39.8	41.9	44.1
Боловсруулах аж үйлдвэр	*Manufacturing*	57.3	45.6	47.0	47.9
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas and water supply*	23.4	28.5	30.0	31.1
Барилга	*Construction*	39.2	48.9	56.3	60.0
Бөөний, жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйлчилгээ	*Wholesale & retail trade, repair of motor veh., motocycl. & personal & household goods*	133.7	141.9	160.6	162.2
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	28.4	29.5	31.0	32.4
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	42.2	42.4	41.2	44.1
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial intermediation*	15.9	16.1	16.8	17.4
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & business activities*	11.2	9.0	12.0	14.5
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын даатгал	*Public administration & defence,compulsory social security*	46.2	46.7	46.9	48.5
Боловсрол	*Education*	57.8	58.8	62.0	64.8
Эрүүл мэнд , нийгмийн халамж	*Health & social security*	39.4	39.5	39.3	40.2
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Community, social & personal services*	34.5	26.7	22.9	19.7
Бусад	*Others*	6.0	8.7	10.6	11.6

4.4 АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
EMPLOYEES, by region, aimags and the Capital, at the end of the year

мян.хүн *thous.persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**950.5**	**968.3**	**1009.9**	**1024.1**
	Баруун бүс	***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**163.5**	**165.3**	**167.6**	**164.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	32.7	32	32.6	32.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	29.3	29.8	30.2	25.3
Завхан	*Zavkhan*	34.6	35.8	36.2	37.3
Увс	*Uvs*	32.6	32.6	32.5	32.7
Ховд	*Khovd*	34.3	35.1	36.1	36.6
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**224.8**	**227.6**	**234.9**	**238.9**
Архангай	*Arkhangai*	37.9	38.5	40	39.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	36.1	36.6	37.8	39.7
Булган	*Bulgan*	21.2	22.3	23	23.0
Орхон	*Orkhon*	33.5	33.5	33.9	32.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	45.6	45.8	47.6	49.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	50.5	50.9	52.6	54.4
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**170.4**	**171.9**	**175.9**	**179.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3.9	4.2	3.8	4.2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	27.4	26.4	27.9	28.2
Дорноговь	*Dornogovi*	19.7	19.5	19.5	19.8
Дундговь	*Dundgovi*	22.6	22.6	22.5	23.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	20.6	21.6	21.2	22.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	35.0	34.9	37.4	37.8
Төв	*Tov*	41.2	42.7	43.6	44.1
	Зүүн бүс	***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**69.1**	**69.8**	**72.1**	**72.6**
Дорнод	*Dornod*	19.1	19.7	20.8	21.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	24.5	24.2	24.6	24.8
Хэнтий	*Khentii*	25.5	25.9	26.7	26.5
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**322.7**	**333.7**	**359.4**	**368.7**

4.5 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮДИЙН ТОО, хүйс, боловсролын түвшин, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
UNEMPLOYMENT, by sex, educational level, region, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд-бүгд	***Unemployed-total***			
БҮГД	***TOTAL***	**35 554**	**32 928**	**32 928**	**29 945**
	Баруун бүс	***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**9 155**	**8 568**	**8 390**	**5 958**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 923	2 216	2 218	1 841
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 329	1 025	1 056	1 028
Завхан	*Zavkhan*	1 901	1 890	1 701	1 419
Увс	*Uvs*	1 583	1 918	1 894	880
Ховд	*Khovd*	1 419	1 519	1 521	790
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**13 824**	**11 907**	**11 135**	**10 660**
Архангай	*Arkhangai*	1 521	1 638	1 654	1 500
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3 285	2 939	2 148	2 297
Булган	*Bulgan*	2 959	1 547	1 455	1 166
Орхон	*Orkhon*	1 703	1 596	1 679	1 626
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 300	2 265	2 258	2 147
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 056	1 922	1 941	1 924
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**4 636**	**4 514**	**4 369**	**4 161**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	136	129	134	164
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	903	837	881	1 066
Дорноговь	*Dornogovi*	299	415	222	385
Дундговь	*Dundgovi*	837	778	759	589
Өмнөговь	*Omnogovi*	484	494	506	339
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 258	1 176	1 096	1 008
Төв	*Tov*	719	685	771	610
	Зүүн бүс	***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**2 547**	**2 511**	**2 927**	**2 622**
Дорнод	*Dornod*	956	1 044	809	1 008
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	598	703	693	680
Хэнтий	*Khentii*	993	764	1 425	934
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**5 392**	**5 428**	**6 107**	**6 544**

(Хүснэгт 4.5-ын үргэлжлэл - *Table 4.5 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Үүнээс: Эмэгтэй	***Of which: Female***			
БҮГД	***TOTAL***	**19 617**	**18 344**	**18 756**	**16 981**
	Баруун бүс	***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**4 482**	**4 232**	**4 237**	**3 099**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 182	834	892	743
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	716	552	594	580
Завхан	*Zavkhan*	1 145	1 142	1 023	831
Увс	*Uvs*	840	989	1 026	507
Ховд	*Khovd*	599	715	702	438
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**7 466**	**6 543**	**6 454**	**5 907**
Архангай	*Arkhangai*	776	866	897	659
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 894	1 707	1 251	1 321
Булган	*Bulgan*	1 516	678	725	662
Орхон	*Orkhon*	920	927	940	938
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 261	1 274	1 443	1 231
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 099	1 091	1 198	1 096
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**2 705**	**2 830**	**2 718**	**2 585**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	64	91	76	97
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	443	457	470	751
Дорноговь	*Dornogovi*	242	378	204	239
Дундговь	*Dundgovi*	489	483	480	351
Өмнөговь	*Omnogovi*	313	318	366	214
Сэлэнгэ	*Selenge*	776	709	662	563
Төв	*Tov*	378	394	460	370
	Зүүн бүс	***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 490**	**1 453**	**1 621**	**1 551**
Дорнод	*Dornod*	541	625	534	699
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	351	395	382	380
Хэнтий	*Khentii*	598	433	705	472
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**3 474**	**3 286**	**3 726**	**3 839**

(Хүснэгт 4.5-ын үргэлжлэл - *Table 4.5 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Дээд боловсролтой	***With higher education***			
БҮГД	***TOTAL***	**3 466**	**3 606**	**4 198**	**4 047**
	Баруун бүс	***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**776**	**857**	**926**	**861**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	164	145	150	145
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	137	136	188	238
Завхан	*Zavkhan*	179	157	169	139
Увс	*Uvs*	197	269	210	95
Ховд	*Khovd*	97	99	150	244
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 063**	**1 096**	**1 269**	**1 296**
Архангай	*Arkhangai*	155	202	203	157
Баянхонгор	*Bayankhongor*	139	159	157	203
Булган	*Bulgan*	111	73	71	61
Орхон	*Orkhon*	400	364	418	439
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	138	140	248	259
Хөвсгөл	*Khovsgol*	120	158	172	177
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**441**	**445**	**509**	**493**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	5	12	7	18
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	136	113	141	173
Дорноговь	*Dornogovi*	27	38	40	36
Дундговь	*Dundgovi*	54	47	66	41
Өмнөговь	*Omnogovi*	27	37	43	45
Сэлэнгэ	*Selenge*	121	134	115	92
Төв	*Tov*	71	64	97	88
	Зүүн бүс	***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**249**	**277**	**311**	**270**
Дорнод	*Dornod*	56	82	44	66
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	92	93	104	85
Хэнтий	*Khentii*	101	102	163	119
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**937**	**931**	**1 183**	**1 127**

(Хүснэгт 4.5-ын үргэлжлэл - *Table 4.5 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
Тусгай дунд боловсролтой		***With special secondary education***			
БҮГД	***TOTAL***	**3 064**	**2 719**	**2 419**	**1 979**
	Баруун бүс	***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**750**	**701**	**569**	**436**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	267	180	173	157
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	119	110	105	87
Завхан	*Zavkhan*	113	104	61	49
Увс	*Uvs*	126	160	120	53
Ховд	*Khovd*	125	147	110	90
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 194**	**981**	**823**	**690**
Архангай	*Arkhangai*	137	146	147	71
Баянхонгор	*Bayankhongor*	279	258	176	182
Булган	*Bulgan*	222	78	69	40
Орхон	*Orkhon*	214	211	181	178
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	177	137	98	102
Хөвсгөл	*Khovsgol*	165	151	152	117
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**396**	**409**	**346**	**245**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	7	9	12	7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	102	109	84	85
Дорноговь	*Dornogovi*	42	40	16	26
Дундговь	*Dundgovi*	57	54	52	33
Өмнөговь	*Omnogovi*	41	31	27	18
Сэлэнгэ	*Selenge*	100	112	91	56
Төв	*Tov*	47	54	64	20
	Зүүн бүс	***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**193**	**236**	**217**	**187**
Дорнод	*Dornod*	81	111	60	91
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	46	54	34	31
Хэнтий	*Khentii*	66	71	123	65
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**531**	**392**	**464**	**421**

(Хүснэгт-4.5-ын үргэлжлэл - *Table 4.5 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Мэргэжлийн анхан шатны боловсролтой				
	Primary of vocational in education				
БҮГД	***TOTAL***	**3 743**	**3 282**	**2 776**	**2 174**
	Баруун бүс	***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 147**	**1 081**	**784**	**448**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	332	265	279	218
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	32	58	59	51
Завхан	*Zavkhan*	39	46	68	44
Увс	*Uvs*	366	384	274	60
Ховд	*Khovd*	378	328	104	75
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 456**	**1 312**	**1 068**	**940**
Архангай	*Arkhangai*	65	72	72	62
Баянхонгор	*Bayankhongor*	821	701	376	393
Булган	*Bulgan*	123	87	55	14
Орхон	*Orkhon*	128	142	120	121
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	138	132	272	209
Хөвсгөл	*Khovsgol*	181	178	173	141
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**502**	**404**	**391**	**294**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4	2	7	8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	156	124	106	120
Дорноговь	*Dornogovi*	11	14	7	23
Дундговь	*Dundgovi*	92	74	70	49
Өмнөговь	*Omnogovi*	136	89	81	30
Сэлэнгэ	*Selenge*	50	56	59	40
Төв	*Tov*	53	45	61	24
	Зүүн бүс	***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**172**	**199**	**172**	**149**
Дорнод	*Dornod*	44	51	39	30
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	84	90	49	59
Хэнтий	*Khentii*	44	58	84	60
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**466**	**286**	**361**	**343**

(Хүснэгт-4.5-ын үргэлжлэл - *Table 4.5 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Мэргэжилгүй	***Untrained***			
БҮГД	***TOTAL***	**25 281**	**23 321**	**23 535**	**21 745**
	Баруун бүс	***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**6 482**	**5 929**	**6 111**	**4 213**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 160	1 626	1 616	1 321
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 041	721	704	652
Завхан	*Zavkhan*	1 570	1 583	1 403	1 187
Увс	*Uvs*	894	1 105	1 290	672
Ховд	*Khovd*	817	894	1 098	381
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**10 111**	**8 518**	**7 975**	**7 734**
Архангай	*Arkhangai*	1 164	1 218	1 232	1 210
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 046	1 821	1 439	1 519
Булган	*Bulgan*	2 503	1 309	1 260	1 051
Орхон	*Orkhon*	961	879	960	888
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 847	1 856	1 640	1 577
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 590	1 435	1 444	1 489
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**3 297**	**3 256**	**3 123**	**3 129**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	120	106	108	131
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	509	491	550	688
Дорноговь	*Dornogovi*	219	323	159	300
Дундговь	*Dundgovi*	634	603	571	466
Өмнөговь	*Omnogovi*	280	337	355	246
Сэлэнгэ	*Selenge*	987	874	831	820
Төв	*Tov*	548	522	549	478
	Зүүн бүс	***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**1 933**	**1 799**	**2 227**	**2 016**
Дорнод	*Dornod*	775	800	666	821
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	376	466	506	505
Хэнтий	*Khentii*	782	533	1 055	690
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**3 458**	**3 819**	**4 099**	**4 653**

4.6 АЖИЛГҮЙДЛИЙН ТҮВШИН, бүс, аймаг, нийслэлээр
UNEMPLOYMENT RATE, by region, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**3.6**	**3.3**	**3.2**	**2.8**
	Баруун бүс	***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**5.3**	**4.9**	**4.8**	**3.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	8.1	6.5	6.4	5.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4.2	3.3	3.4	3.9
Завхан	*Zavkhan*	5.2	5.0	4.5	3.7
Увс	*Uvs*	4.7	5.6	5.5	2.6
Ховд	*Khovd*	3.9	4.1	4.0	2.1
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**5.8**	**5.0**	**4.5**	**4.3**
Архангай	*Arkhangai*	3.8	4.1	4.0	3.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	8.4	7.4	5.4	5.5
Булган	*Bulgan*	12.4	6.5	6.0	4.8
Орхон	*Orkhon*	4.8	4.5	4.7	4.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4.8	4.7	4.5	4.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3.8	3.6	3.6	3.4
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**2.7**	**2.6**	**2.4**	**2.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2.5	3.0	3.4	3.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3.2	3.1	3.1	3.6
Дорноговь	*Dornogovi*	1.5	2.1	1.1	1.9
Дундговь	*Dundgovi*	3.8	3.3	3.3	2.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	2.4	2.2	2.3	1.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	3.6	3.3	2.8	2.6
Төв	*Tov*	1.7	1.6	1.7	1.4
	Зүүн бүс	***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**3.6**	**3.5**	**3.9**	**3.5**
Дорнод	*Dornod*	5.0	5.0	3.7	4.5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2.4	2.8	2.7	2.7
Хэнтий	*Khentii*	3.8	2.9	5.1	3.4
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1.6**	**1.6**	**1.7**	**1.7**

Ажилгүйдлийн түвшин, хүйсээр
Unemployment rate, by sex

Ажиллагчид, салбараар, нийт дүнд харьцуулсан хувиар
Employees, by industry, percentage share to total

2006

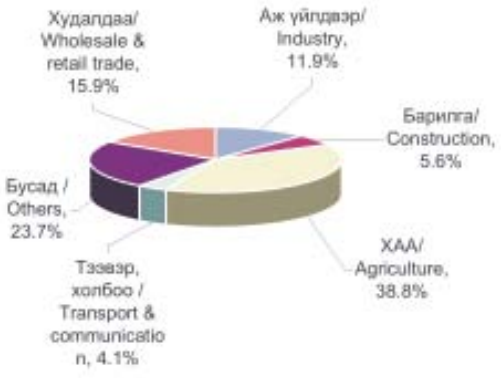

2007

АЖИЛЛАХ ХҮЧНИЙ СУДАЛГАА
LABOUR FORCE SURVEY

4.7 15 БА ТҮҮНЭЭС ДЭЭШ НАСНЫ ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ*
*LABOUR FORCE STATUS OF THE POPULATION AGED 15 YEARS AND OVER**

Үзүүлэлт	*Indicators*	2002-2003	2006-2007
15 ба түүнээс дээш насны хүн амын тоо	*Population 15 years and over*	1 539.2	1 615.5
Тухайн үеийн идэвхтэй хүн амын тоо	*Currently active population*	1 004.8	1 013.5
Ажиллагчидын тоо	*Employed*	862.5	898.9
Ажилгүйчүүдын тоо	*Unemployed*	142.3	114.5
Тухайн үеийн идэвхгүй хүн амын тоо	*Currently not active population*	534.4	602.0
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин, %	*Labour force participation rate,%*	65.3	62.7
Ажил эрхлэлтийн түвшин, %	*Employment rate, %*	85.8	88.7
Ажилгүйдлийн түвшин, %	*Unemployment rate, %*	14.2	11.3
	Үүнээс: Эмэгтэй	***Of which: Female***	
15 ба түүнээс дээш насны хүн амын тоо	*Population 15 years and over*	788.3	841.8
Тухайн үеийн идэвхтэй хүн амын тоо	*Currently active population*	481.3	491.0
Ажиллагчидын тоо	*Employed*	413.6	435.2
Ажилгүйчүүдын тоо	*Unemployed*	67.7	55.8
Тухайн үеийн идэвхгүй хүн амын тоо	*Currently not active population*	307.0	350.8
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин, %	*Labour force participation rate,%*	61.1	58.3
Ажил эрхлэлтийн түвшин, %	*Employment rate,%*	85.9	88.6
Ажилгүйдлийн түвшин, %	*Unemployment rate, %*	14.1	11.4

*- Судалгааг 2002 оны 10 сараас 2003 оны 9 сарын хооронд болон 2006 оны 7 сараас 2007 оны 6 сарын хооронд явуулсан.
**-The survey was conducted during October 2002 to September 2003 and July 2006 to June 2007*

4.8 15 БА ТҮҮНЭЭС ДЭЭШ НАСНЫ ХҮН АМЫН АЖИЛ ЭРХЛЭЛТ, ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮДЭЭР*
*EMPLOYMENT OF THE POPULATION AGED 15 YEARS AND ABOVE, BY SOME INDICATORS **

Сонгосон зүүлэлтүүд	*Topic/item*	2002-2003	2006-2007
Тухайн үеийн ажиллагчдын тоо	*Currently employed*	862.5	898.9
Эрэгтэй	*Male*	448.9	435.1
Эмэгтэй	*Female*	413.6	463.8
Хот	*Urban*	392.3	442.5
Хөдөө	*Rural*	470.2	456.4
Эдийн засгийн үйл ажиллагааны үндсэн салбараар	*Employed by Sector*		
Хөдөө аж ахуй	*Agriculture*	402.7	373.8
Үйлдвэрлэл	*Production*	102.9	123.0
Үйлчилгээ	*Services*	356.9	402.1
Ажил эрхлэлтийн байдлаар	*Employment Status*		
Гэрээгээр ажиллагч	*Paid employee*	338.6	336.8
Ажил олгогч	*Employer*	5.5	6.0
Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч	*Own account worker*	303.4	306.4
Өрхийн бизнест цалин хөлсгүй оролцогч	*Unpaid family worker*	215.0	249.7
Давхар ажил эрхлэлт-бүгд	*Secondary occupation*	23.9	18.0
Эрэгтэй	*Male*	14.6	11.2
Эмэгтэй	*Female*	9.3	6.8
Бүрэн бус ажил эрхлэлт-бүгд	*Underemployed-both*	58.2	41.1
Эрэгтэй	*Male*	34.4	18.6
Эмэгтэй	*Female*	23.8	22.5

*- Судалгааг 2002 оны 10 сараас 2003 оны 9 сарын хооронд болон 2006 оны 7 сараас 2007 оны 6 сарын хооронд явуулсан.
**-The survey was conducted during October 2002 to September 2003 and July 2006 to June 2007*

4.9 МОНГОЛ УЛСЫН ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧДЫН ТОО*, төрийн албаны ангиллаар, жил бүрийн 1 дүгээр сарын 1-ний байдлаар
NUMBER OF GOVERNMENT EMPLOYEES OF MONGOLIA, by classification of Government service, 1st of January of selected years*

мян.хүн *thous. persons*

Төрийн албаны ангилал	*Classification of Government service*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**126.5**	**121.8**	**120.6**	**128.1**
Төрийн улс төрийн албa	*Political positions*	2.7	2.5	2.6	2.7
Төрийн захиргааны албa	*Public administration positions*	8.2	9.3	9.5	9.9
Төрийн тусгай албa	*Special service positions*	22.8	23.0	22.7	24.1
Төрийн үйлчилгээний албa	*Support service positions*	92.8	87.0	85.8	91.3

4.10 МОНГОЛ УЛСЫН ТӨРИЙН АЛБАН ХААГЧДЫН ТОО*, бүс, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн 1 дүгээр сарын 1-ний байдлаар
NUMBER OF GOVERNMENT EMPLOYEES OF MONGOLIA, by regions, aimags and the Capital, 1st of January of selected years*

мян.хүн *thous. persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**126.5**	**121.8**	**120.6**	**128.1**
	Баруун бүс ***West region***				
Дүн	***Subtotal***	**17.3**	**16.9**	**16.3**	**16.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3.5	3.8	3.9	3.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3.0	2.6	2.5	2.5
Завхан	*Zavkhan*	3.8	3.5	2.9	3.0
Увс	*Uvs*	3.6	3.6	3.8	3.5
Ховд	*Khovd*	3.4	3.4	3.2	3.3
	Хангайн бүс ***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**21.0**	**20.0**	**20.0**	**19.8**
Архангай	*Arkhangai*	3.5	3.6	3.6	3.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3.4	3.4	3.1	3.3
Булган	*Bulgan*	2.9	2.7	2.8	2.7
Орхон	*Orkhon*	3.2	3.2	3.2	3.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3.5	2.7	2.9	2.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	4.5	4.4	4.4	4.4
	Төвийн бүс ***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**19.7**	**19.6**	**17.7**	**17.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.7	0.7	0.7	0.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3.9	3.9	3.5	3.5
Дорноговь	*Dornogovi*	2.5	2.3	2.2	2.2
Дундговь	*Dundgovi*	2.3	2.3	2.1	2.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	2.1	2.3	2.2	2.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	4.1	4.1	3.7	3.5
Төв	*Tov*	4.1	4.0	3.3	3.3
	Зүүн бүс ***East region***				
Дүн	***Subtotal***	**9.4**	**9.2**	**8.5**	**8.5**
Дорнод	*Dornod*	3.7	3.7	3.1	3.1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2.3	2.3	2.3	2.2
Хэнтий	*Khentii*	3.4	3.2	3.1	3.0
	Улаанбаатар ***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**59.1**	**56.1**	**58.1**	**66.4**

Эх үүсвэр: * Монгол Улсын төрийн албан хаагчийн бүрэлдэхүүн, хөдөлгөөний талаарх статистикийн тойм, Төрийн албаны зөвлөл
Source: ** Statistical overview on Government Employees structure and movement, Government Service Council*

4.11 МОНГОЛ УЛСЫН ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ АЛБАН ХААГЧДЫН ТОО*, албан тушаалын ангиллаар, жил бүрийн 1 дүгээр сарын 1-ний байдлаар

NUMBER OF PUBLIC ADMINISTRATION GOVERNMENT EMPLOYEES OF MONGOLIA, by classification of officers, 1st of January of selected years*

Албан тушаалын ангилал	*Classification of officers*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**8 160**	**9 284**	**9 463**	**9 940**
Тэргүүн түшмэл	*Leading officers*	83	130	72	83
Эрхэлсэн түшмэл	*Principal officers*	256	314	288	336
Ахлах түшмэл	*Senior officers*	1 416	1 659	1 626	1 628
Дэс түшмэл	*Executive officers*	3 922	5 001	5 216	6 802
Туслах түшмэл	*Assistant officers*	2 483	2 180	2 261	1 091
Үүнээс: Эмэгтэй	***Of which: Female***	**4 018**	**4 796**	**5 082**	**5 329**
Тэргүүн түшмэл	*Leading officers*	10	10	10	10
Эрхэлсэн түшмэл	*Principal officers*	46	64	53	53
Ахлах түшмэл	*Senior officers*	512	677	681	721
Дэс түшмэл	*Executive officers*	2 222	2 924	3 130	3 990
Туслах түшмэл	*Assistant officers*	1 228	1 121	1 208	555

Монгол улсын төрийн албан хаагчдын боловсролын бүтэц*, 2007 оны 1 сарын 1-ний байдлаар

Composition of educational level of Government employees of Mongolia* 1st of January of the 2007

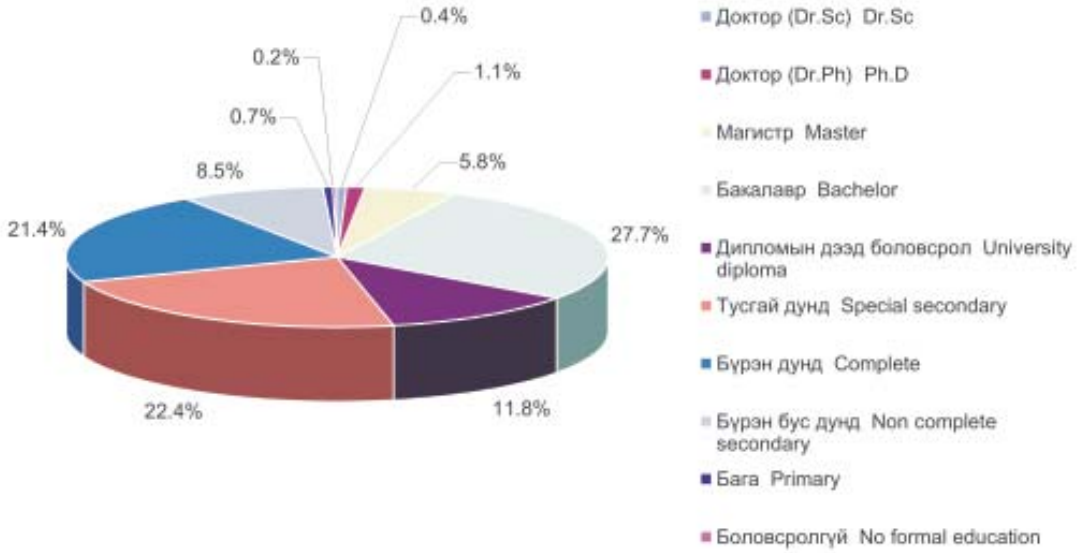

Эх үүсвэр: * Монгол Улсын төрийн албан хаагчийн бүрэлдэхүүн, хөдөлгөөний талаарх статистикийн тойм, Төрийн албаны зөвлөл

Source: ** Statistical overview on Government Employees structure and movement, Government Service Council*

4.12 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, салбараар
MONTHLY AVERAGE WAGES AND SALARIES, by divisions

мян. төг *thous. tog*

Салбар	*Divisions*	2004	2005	2006	2007
Улсын дундаж	***Average***	**93.1**	**101.2**	**127.7**	**173.0**
Үүнээс:	***Of which:***				
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting and forestry*	52.6	52.8	65.8	90.5
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	*Mining & quarring*	89.7	122.8	146.1	219.7
Боловсруулах аж үйлвэр	*Manufacturing*	92.8	100.5	124.1	160.2
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas and water supply*	111.8	119.6	139.5	165.7
Барилга	*Construction*	99.6	110.9	132.8	167.7
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйлчилгээ	*Wholesale & retail trade, repair of motor veh, motocycl & personal & household goods*	73.8	73.0	85.7	123.1
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	100.4	116.1	130.7	153.2
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	109.0	112.4	129.7	174.1
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial intermediation*	125.4	163.9	255.5	361.9
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	66.0	68.3	91.6	132.4
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал	*Public administration and defence, compulsory social insurency*	94.4	106.2	141.3	194.0
Боловсрол	*Education*	88.2	92.8	123.6	174.3
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social security*	79.9	84.6	116.5	166.0
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Community, social &other personal services*	62.4	68.4	91.3	147.1

4.13 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, хариуцлагын хэлбэрээр
MONTHLY AVERAGE WAGES AND SALARIES, by type of legal status

мян. төг *thous. tog*

Хариуцлагын хэлбэр	*Type of legal status*	2004	2005	2006	2007
Улсын дундаж	***Average***	**93.1**	**101.2**	**127.7**	**173.0**
Үүнээс:	***Of which:***				
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	*State enterprise*	114.4	140.1	157.3	200.5
Хувьцаат компани	*Unlimited liability company*	104.6	120.2	140.1	157.9
Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани	*Limited liability company*	80.7	90.1	114.5	168.7
Хоршоо	*Co-operatives*	53.2	62.9	85.2	139.1
Хувираа эрхлэх аж ахуй	*Proprietorship*	61.0	-	-	-
Бүх гишүүд бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	*Totally responsible partnership*	72.7	63.6	86.4	117.7
Зарим гишүүд бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл	*Partly responsible partnership*	60.5	68.4	84.8	106.6
Төсөвт байгууллага	*Budget organization*	85.9	96.9	124.0	173.8
Төрийн бус байгууллага	*Non-government organization*	86.9	90.2	81.2	135.2
Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар *	*Local government enterprise industrial **	…	…	131.6	135.1

Тайлбар: * Төрийн өмчит үйлдвэрийн газрын ажиллагчдын сарын дундаж цалинг төрийн өмчит үйлдвэрийн газар, орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар гэж ангилан гаргасан болно.

*Note: * For 2007, the monthly average wages and salaries of employees of the State enterprises classified by State enterperise and Local government enterprise industrial.*

4.14 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, ажил мэргэжлийн ангиллаар
MONTHLY AVERAGE WAGES AND SALARIES, by classification of occupation

мян.төг *thous. tog*

Ажил мэргэжлийн ангилал	*Classification of occupation*	2004	2005	2006	2007
Улсын дундаж	***Average***	**93.1**	**101.2**	**127.7**	**173.0**
Үүнээс:	***Of which:***				
Хууль тогтоогч, төрийн ба төрийн бус байгууллагын албан тушаалын ажилтан, менежер	*Legislators, senior officials and managers of government and non-government organizations*	135.0	150.9	197.2	282.8
Мэргэжилтэн	*Professionals*	100.8	111.0	146.7	203.1
Инженер, техникийн ажилтан	*Technicians and associate professionals*	106.4	110.7	133.3	179.1
Бичиг хэргийн туслах ажилтан	*Clerks*	77.0	75.7	99.1	138.5
Үйлчилгээний ба худалдааны ажилтан	*Service workers, shop and market sales workers*	77.4	85.7	104.6	139.7
Хөдөө аж ахуйн болон загасны аж ахуйн ажилтан	*Skilled agricultural and fishery workers*	58.0	62.2	75.9	133.1
Үйлдвэрийн ба худалдааны ажилтан	*Craft and related trades workers*	100.1	105.1	128.4	159.4
Машин, тоног төхөөрөмжийн операторч, угсрагч	*Plant and machine operators and assemblers*	104.5	127.4	148.6	200.1
Энгийн ажил мэргэжил	*Elementary occupations*	69.6	74.3	92.4	129.5

4.15 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН САРЫН ДУНДАЖ ЦАЛИН, өмчийн хэлбэрээр
MONTHLY AVERAGE WAGES AND SALARIES, of type ownership

мян.төг *thous. tog*

Өмчийн хэлбэрээр	*Type of ownership*	2004	2005	2006	2007
Улсын дундаж	***Average***	**93.1**	**101.2**	**127.7**	**173.0**
Үүнээс:	***Of which:***				
100 хувь -төрийн	*100 percent -State*	95.5	105.2	137.3	178.8
Гадаадтай хамтарсан -төрийн	*Joint venture with foreign investment -State*	129.2	134.3	163.6	200.0
100 хувь - хувийн	*100 percent - Private*	76.9	87.6	103.0	148.4
Гадаадтай хамтарсан - хувийн	*Joint venture with foreign investment -Private*	113.5	128.2	167.6	253.7
Холимог *	*Mixed **	122.0	88.2	-	-
Цэвэр гадаадын хөрөнгө оруулалттай	*Foreign investment*		110.4	117.6	151.0
Төрийн өмчийн оролцоотой *	*State owned property enterprises **	…	…	116.7	270.1
Орон нутгийн өмчийн оролцоотой *	*Local authority property enterprises **	…	…	43.3	95.5
Орон нутгийн өмчийн **	*Local owned property **	…	…	130.1	143.6

Тайлбар: * Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн дагуу Холимог өмчийн аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг Төрийн өмчийн оролцоотой, Орон нутгийн өмчийн оролцоотой гэж ангилсан.
** Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн дагуу Төрийн өмчийн аж ахуй нэгж, байгууллагуудыг Төрийн өмчийн болон Орон нутгийн өмчийн гэж ангилна.

*Note: * Based on the Law of State and local property, type of Mixed ownership is classified by State owned property enterprises and Local authority property enterprises*
*** Based on the Law of State and local property, State owned property enterprises are categorized be fully State and Local of property*

ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН

Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ): тухайн нутаг дэвсгэрийн хүрээнд нэг жилийн хугацаанд дотоод, гадаадын эдийн засгийн харъяатуудад (аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэд) шинээр бий болсон нийт нэмэгдэл өртгийг хэлнэ.

Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, үндэсний нийт орлогын анхдагч мэдээллийн эх үүсвэр нь аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын албан ёсны жилийн тайлан тэнцэл, түүнд тусгагдсан үзүүлэлтүүд болно.

ҮСХ нь 2007 онд "Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн болон үндэсний нийт орлого тооцох аргачлал"-ыг шинэчлэн батлаж мөрдүүлсэн. Шинэчлэгдсэн аргачлалын дагуу ДНБ, ҮНО-ын тооцоог хийж байна. Тооцооны аргачлалд өөрчлөлт орсноор өмнөх онуудын гүйцэтгэл өөрчлөгдсөн.

Олон улсын байгууллагуудын боловсруулан гаргасан "Үндэсний тооцооны систем (ҮТС) - 93" зөвлөмжид ДНБ-ийг үйлдвэрлэлийн, эцсийн ашиглалтын, орлогын гэсэн 3 аргаар тооцдог.

Нийт үйлдвэрлэлтээс завсрын хэрэглээг хасч нэмэгдэл өртөг тооцохыг үйлдвэрлэлийн; хэрэглээ, хуримтлалын сан, гадаад худалдааны тэнцлийн зөрүүг тооцох замаар ДНБ-ий хэмжээг тодорхойлохыг эцсийн ашиглалтын; хөдөлмөрийн хөлс, үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, шууд бус татвар, ашиг, түүнтэй адилтгах орлого зэрэг орлогын элементүүдийн нийлбэрээр ДНБ тооцохыг орлогын арга гэж тус тус нэрлэдэг.

Үндэсний нийт орлого (ҮНО)*:* тухайн улсын эдийн засгийн харъяатуудад шинээр бий болсон нийт нэмэгдэл өртгийг хэлнэ. ҮНО-ын хэмжээг ДНБ-ээс гадаад орны эдийн засгийн харъяатуудад бий болсон нэмэгдэл өртгийг хасч, гадаадад суугаа өөрийн орны эдийн засгийн харъяатуудад бий болсон нэмэгдэл өртгийг нэмж тодорхойлно.

ДНБ-ий эцсийн ашиглалтын арга: үйлдвэрлэгчдийн тухайн жилд бий болгосон нэмэгдэл өртгийг зах зээлийн арилжаа солилцооны эцэст нийгмийн хэрэгцээнд хаана, ямар хэлбэрийн өртөг болгож ашиглав гэдгийг харуулна. Эцсийн ашиглалтын аргаар тооцсон ДНБ бол хэрэглээ, хуримтлал, цэвэр экспорт гэсэн үндсэн хэсгээс бүрдэх бөгөөд эцсийн хэрэглээ нь хүн амын хувийн хэрэглээ, улсын байгууллагын, өрхийн аж ахуйд үйлчилдэг ашгийн бус байгууллагын хэрэглээнээс, хуримтлал нь үндсэн хөрөнгийн хуримтлал (хөрөнгө оруулалт, дуусаагүй барилгын өөрчлөлт, их засварын ажил, үндсэн сүргийн мал, амьтан, хүн амын худалдаж авсан удаан эдэлгээт бараа, улсын төсвийн хөрөнгөөр авсан эд хогшил болон энэ хөрөнгөөр хийгдсэн геологи хайгуулын ажил), материаллаг эргэлтийн хөрөнгийн өөрчлөлт, үнэт зүйлсийн хуримтлалаас, цэвэр экспортоос импортыг хассан зөрүүгээс тус тус бүрдэнэ.

Салбар хоорондын тэнцэл. Салбар хоорондын тэнцэл (СХТ) нь үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны бараа, үйлчилгээний ашиглалт, үйлдвэрлэлийн үр дүнд бий болсон орлогыг нэгтгэж харуулсан загвар хүснэгт юм. СХТ а) нөөц, ашиглалтын тэнцлийн б) симметр СХТ хэлбэртэй байна.

Салбар хоорондын 2005 оны тэнцлийг олон улсын аргачлалын дагуу нөөц, ашиглалтын тэнцлийг үндэслэн зохиосон болно. СХТ-ийн мөр нь салбаруудын нийт үйлдвэрлэлтийг харуулах бөгөөд энэ нь салбаруудын завсрын хэрэглээ болон эцсийн хэрэглээ гэж хуваагдана. СХТ-ийн завсрын хэрэглээний багана нь үйлдвэрлэгч салбарын бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээг явуулахад бусад салбараас авч хэрэглэсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ болно.

Нөөц, ашиглалтын тэнцэл эрэлт, нийлүүлэлтийн уялдааг харуулна. Ашиглалтын хүснэгтийн мөрөөр бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг ангилав. Ашиглалтын хүснэгтийн мөр тус

бүрийн дүн нь нөөцийн хүснэгтийн дүнтэй тэнцүү байна. Ашиглалтын хүснэгтийн завсрын хэрэглээний хүснэгтийн багана нь салбаруудын үйлдвэрлэлийн явцад бий болсон нэмэгдсэн өртөг, хэрэглэсэн бүтээгдэхүүн үйлчилгээг харуулна. Ашиглалтын хүснэгтийн багана тус бүрийн дүн нь нөөцийн хүснэгтийн баганын дүнтэй тэнцүү байна.

Нөөцийн хүснэгт (үндсэн үнээр, худалдан авагчийн үнэд шилжүүлэхийг оруулаад) дотоодын салбаруудаас гарал үүсэлтэй болон импортын бараа, үйлчилгээний нийлүүлэлтийг завсрын хэрэглээ, эцсийн хэрэглээ, экспортод хэрхэн хуваарилагдаж байгааг матриц хэлбэрээр харуулсан хүснэгт юм.

Ашиглалтын хүснэгт (худалдан авагчийн үнээр) бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний хэрэглээг бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний нэр төрөл болон хэрэглээний төрлөөр харуулна. Эцсийн хэрэглээг дотор нь өрхийн хэрэглээ, улсын болон төрийн бус байгууллагын хэрэглээ, үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгийн өөрчлөлт, үнэт зүйлсийн өөрчлөлт гэж салган харуулна.

Худалдааны нэмэгдлийн хүснэгт бөөний болон жижиглэнгийн худалдааны салбарт бусад салбаруудаас төлсөн төлбөр, мөн эцсийн хэрэглээнд зориулж худалдсан бараа, бүтээгдэхүүний төлбөрийн хэмжээг харуулна.

Тээврийн нэмэгдлийн хүснэгт тээврийн салбаруудад бусад салбаруудаас төлсөн төлбөрийн хэмжээ, эцсийн хэрэглээнд ашигласан тээврийн үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээг харуулна.

Бүтээгдэхүүний цэвэр татварын хүснэгт (татвараас хасах нь татаас) бол үйлдвэрлэсэн, гүйцэтгэсэн, импортлосон зарим бараа, үйлчилгээнд төлдөг татвар/татаасыг харуулах бөгөөд бүтээгдэхүүний татвар/татаасыг харуулах бөгөөд бүтээгдэхүүний татвар/татаас нь ДНБ-ийг 3 төрлийн үнэ (үндсэн, үйлдвэрлэгчийн, худалдан авагчийн)-ээр үнэлэхэд ашигладаг үнэлгээний үзүүлэлт юм.

GROSS DOMESTIC PRODUCT

Gross Domestic Product (GDP) is the market value of all final goods and services produced within a country during a given time period.

The primary data sources for Gross Domestic Product (GDP) and Gross National Income (GNI) are the estimates of annual value added of different economic activities. These estimates are based on data collected from establishments, organizations as an official statistics.

NSO approved "Methodology on estimation of Gross Domestic Product and Gross National Income" in 2007. According to this new methodology and its amendments, estimates of previous years have changed.

The GDP shall estimate by 3 approaches as production approach, expenditure approach and income approach accordance with "System of National Accounts (SNA)-93" recommendation issued by international organizations.

GDP is estimated by the production approach is the sum of gross value added of all industries at producers' prices, plus taxes less subsidies on products; expenditure approach is the value of final consumption expenditure, gross capital formation and net exports of goods and services; income approach is sum of compensation of employees, consumption of fixed capital, net taxes on product and net operating surplus or mixed income.

Gross National Income (GNI) shows total gross value added produced by all economic residents of the country. GNI is equal to GDP less factor income produced by foreign institutional units plus factor income produced by the national unit resident abroad.

GDP by expenditure approach describes where and how has distributed the income that are produced by all units in the particular year. GDP by expenditure approach derives by adding up final consumption expenditure, gross fixed capital formation, net export. Each of it comprises of subcases such as final consumption – household final consumption, government final consumption, consumption of non-profit institutions serving households, gross fixed capital formation – investment, work in progress of construction, capital repair work, livestock that are cultivated for the products, durable goods purchased by households, furniture purchased by the government, mineral exploration which funded by government, inventories, valuables, net export – export less import on goods and services.

***Input-Output Table:** An input-output table is a means of presenting a detailed analysis of the process of production and the use of goods and services (products) and the income generated in that production.; they can be either in the form of (a) supply and use tables or (b) symmetric input-output tables.*

Input-Output Tables are derived from the supply and use tables at basic prices based on the assumption of product, industry or mixed technology according to international standards. A row of the input-output table represents the output by industry, broken down by category of destination: intermediate consumption by industry and final uses. A column in intermediate consumption of the input-output table shows from industries the intermediate consumption of an industry originates.

Supply and Use tables: Supply and use tables are in the form of matrices that record how supplies of different kinds of goods and services originate from domestic industries and imports and how those supplies are allocated between various intermediate or final uses, including exports.

Supply Table (at basic prices, including a transformation into purchasers' prices): The supply table shows the supply of goods and services produced and by type of supplier, distinguishing output by domestic industries and imports. A row in the supply table describes

the supply of a particular product. A column in supply table describes the total output of an industry by kind of product.

Use table (at purchasers'): The use table shows the use of goods and services by product and by type of use, i.e. as intermediate consumption of industry and final uses. Final uses are broken down into final consumption expenditure by household, final consumption expenditure by government, gross fixed capital formation, changes in stocks and exports. Furthermore, the table shows the use of the components of value added, i.e. compensation of employees, other net taxes on production less subsidies, consumption of fixed capital and net operating surplus.

Supply and use tables are provide the consistency of supply and demand. A row in the use table describes the destination of each product. The total of each row in the use table equals by definition the corresponding row total in supply table. A column in intermediate consumption of use table shows the product used and the value added generated in the production process of an industry. The total of each column in the use table equals by definition the corresponding column total in supply table.

In the use table, domestic output and imports are valued at purchaser's prices.

Table of Trade Margins: This table shows to wholesale and retail trade sector for goods, which is purchased for intermediate consumption and final demand in use table.

Table of Transport Margins: This table shows the payments to the transportation sectors (railway, road and air) for transportation of products, which are used for intermediate consumption and final uses in the use table.

Net Taxes on Products (taxes less subsidies): Taxes on products are taxes that are payable per unit of some good or service produced or transacted and imported. Subsidies on products are subsidies payable per unit of good or service produced and imported. Taxes on products minus subsidies on products give net taxes on products.

БҮЛЭГ 5. ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН

5.1 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН (ДНБ), салбараар, оны үнээр
GROSS DOMESTIC PRODUCT (GDP), by divisions, at current prices

		2004	2005	2006	2007 *
ДНБ, сая төг	***GDP, mln.tog***	**2 152 094.9**	**2 779 578.3**	**3 714 952.9**	**4 557 512.1**
1 хүнд ногдох ДНБ, мян.төг	*GDP per capita, thous.tog*	854.5	1 091.0	1 440.7	1 742.8
ДНБ, салбараар, сая төг	***GDP by divisions, mln.tog***				
ХАА, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting and forestry*	478 380.3	608 229.3	723 069.7	937 718.4
Загас барилт	*Fishing*	68.1	105.8	111.3	113.5
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	365 682.3	608 208.9	1 112 604.7	1248 592.9
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	76 296.0	101 962.9	128 891.0	188 432.3
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	69 073.9	80 021.1	95 076.1	106 149.7
Барилга	*Construction*	50 245.3	58 835.2	63 187.7	85 622.6
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйлчилгээ	*Wholesale & retail trade; repair of motor veh., motocycle & personal & HH goods*	200 231.4	226 961.1	274 243.1	345 947.0
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	14 749.8	19 135.0	22 954.5	27 241.4
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	242 872.2	309 100.0	334 975.2	415 281.4
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial intermediation*	81 484.9	99 966.8	106 265.7	129 921.2
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	185 413.2	217 120.3	240 664.6	280 323.8
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын даатгал	*Public administration & defense; compulsary social security*	58 203.1	66 847.2	117 960.8	175 525.7
Боловсрол	*Education*	65 825.6	84 915.7	121 147.5	177 352.4
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	33 282.7	37 966.5	54 113.4	80 720.5
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social & personal service activities*	25 998.1	28 323.0	35 183.8	43 620.0
Санхүүгийн байгууллагын шууд бус үйлчилгээ	*FISIM*	- 64 930.0	- 79 858.5	- 120 750.2	-175 087.7
Бараа, үйлчилгээний цэвэр татвар	*Net taxes on products & imports*	269 217.9	311 738.0	405 253.9	490 037.0

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: **Preliminary estimates*

5.2 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр
GROSS DOMESTIC PRODUCT, by divisions, at 2005 constant prices

		2004	2005	2006	2007 *
ДНБ, сая төг	***GDP, mln.tog***	**2 591 592.8**	**2 779 578.3**	**3 017 425.8**	**3 316 498.9**
1 хүнд ногдох ДНБ, төг	*GDP per capita, tog*	1 029.0	1 091.0	1 170.2	1 268.3
1 хүнд ногдох ДНБ, Дэлхийн Банкны Атласын аргаар, ам.доллар	*GDP per capita, by World Bank Atlas method, USD*	688	801	998	1 288
ДНБ, салбараар, сая төг	***GDP by divisions, mln. tog***				
ХАА, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting and forestry*	549 348.9	608 229.3	654 054.2	757 245.2
Загас барилт	*Fishing*	88.5	105.8	94.0	95.0
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	550 059.1	608 208.9	646 310.2	657 236.4
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	126 675.4	101 962.9	115 585.3	152 962.3
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	79 588.3	80 021.1	83 634.8	86 273.1
Барилга	*Construction*	50 914.1	58 835.2	61 827.5	75 681.5
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйлчилгээ	*Wholesale & retail trade; repair of motor veh., motocycle & personal & HH goods*	221 366.8	226 961.1	261 759.7	301 994.9
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	16 396.4	19 135.0	21 022.1	21 278.2
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage &*	252 249.1	309 100.0	346 429.2	410 868.1
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial intermediation*	87 432.9	99 966.8	96 776.1	110 028.8
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	200 123.4	217 120.3	228 863.4	238 925.1
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын даатгал	*Public administration & defense; compulsary social security*	64 863.4	66 847.2	67 154.5	67 221.7
Боловсрол	*Education*	89 654.0	84 915.7	88 685.5	90 922.0
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	36 980.1	37 966.5	41 515.4	42 276.4
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social & personal service activities*	27 318.8	28 323.0	30 027.1	33 479.4
Санхүүгийн байгууллагын шууд бус үйлчилгээ	*FISIM*	- 69 653.8	- 79 858.5	- 109 673.2	- 149 010.8
Бараа, үйлчилгээний цэвэр татвар	*Net taxes on products & imports*	308 187.4	311 737.9	383 359.9	419 021.7

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: *Preliminary estimates*

5.3 ҮНДЭСНИЙ НИЙТ ОРЛОГО (ҮНО)
GROSS NATIONAL INCOME (GNI)

		2004	2005	2006	2007 *
а. Оны үнээр		***a. At current prices***			
ҮНО, сая төг	***GNI, mln. tog***	**2 312 332.5**	**2 879 736.2**	**3 703 270.9**	**4 563 247.2**
1 хүнд ногдох ҮНО, мян.төг	*GNI per capita, thous.tog*	918.1	1 130.3	1 436.2	1 745.0
б. 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр		***b. At 2005 constant prices***			
ҮНО, сая төг	***GNI, mln. tog***	**2 784 554.0**	**2 879 736.2**	**3 007 937.3**	**3 319 233.5**
1 хүнд ногдох ҮНО, мян.төг	*GNI per capita, thous.tog*	1 105.6	1 130.3	1 166.5	1 269.3
в. Нэг хүнд ногдох ҮНО, Дэлхийн Банкны Атласын аргаар		***c. GNI per capita, by World Bank Atlas method***			
1 хүнд ногдох ҮНО, ам.доллар	*GNI per capita, USD*	739	830	995	1 290

5.4 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЖИЛИЙН ЦЭВЭР ӨСӨЛТ, БУУРАЛТ, салбараар
ANNUAL CHANGE OF GROSS DOMESTIC PRODUCT, by divisions

хувь *percentage*

Салбар	*Divisions*	2004	2005	2006	2007 *
ДНБ	***GDP***	**10.6**	**7.3**	**8.6**	**9.9**
ХАА, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting and forestry*	15.8	10.7	7.5	15.8
Загас барилт	*Fishing*	83.8	19.5	-11.1	1.0
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	31.1	10.6	6.3	1.7
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	-3.7	-19.5	13.4	32.3
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	3.8	0.5	4.5	3.2
Барилга	*Construction*	-6.6	15.6	5.1	22.4
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйлчилгээ	*Wholesale & retail trade; repair of motor veh., motocycle & personal & HH goods*	-4.9	2.5	15.3	15.4
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	11.7	16.7	9.9	1.2
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	8.1	22.5	12.1	18.6
Санхүүгийн үйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial intermediation*	18.9	14.3	-3.2	13.7
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	2.6	8.5	5.4	4.4
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын даатгал	*Public administration & defense; compulsary social security*	1.6	3.1	0.5	0.1
Боловсрол	*Education*	-9.9	-5.3	4.4	2.5
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	0.5	2.7	9.3	1.8
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social & personal service activities*	11.2	3.7	6.0	11.5
Санхүүгийн байгууллагын шууд бус үйлчилгээ	*FISIM*	23.4	14.7	37.3	35.9
Бараа, үйлчилгээний цэвэр татвар	*Net taxes on products & imports*	14.9	1.2	23.0	9.3

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: *Preliminary estimates*

5.5 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ САЛБАРЫН БҮТЭЦ, оны үнээр
INDUSTRIAL COMPOSITION OF GROSS DOMESTIC PRODUCT, at current prices

хувь *percentage*

Салбар	*Divisions*	2004	2005	2006	2007 *
ДНБ	***GDP***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
ХАА, ан агнуур, ойн аж ахуй, загас барилт	*Agriculture, hunting and forestry, fishing*	22.2	21.9	19.5	20.6
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	17.2	22.1	30.0	27.5
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	6.0	5.8	5.5	6.1
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	3.3	3.2	2.8	2.5
Барилга	*Construction*	2.7	2.5	2.1	2.2
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйлчилгээ	*Wholesale & retail trade; repair of motor veh., motocycle & personal & HH goods*	16.9	14.9	14.1	14.2
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	0.8	0.8	0.8	0.7
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	12.3	12.3	9.9	10.0
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial intermediation*	3.8	3.6	2.9	2.9
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	9.1	7.9	6.8	6.5
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын даатгал	*Public administration & defense; compulsary social security*	2.7	2.4	3.2	3.9
Боловсрол	*Education*	3.1	3.1	3.3	3.9
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	1.6	1.4	1.5	1.8
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social & personal service activities*	1.3	1.1	1.0	1.0
Санхүүгийн байгууллагын шууд бус үйлчилгээ	*FISIM*	-3.0	-2.9	-3.3	-3.8

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: **Preliminary estimates*

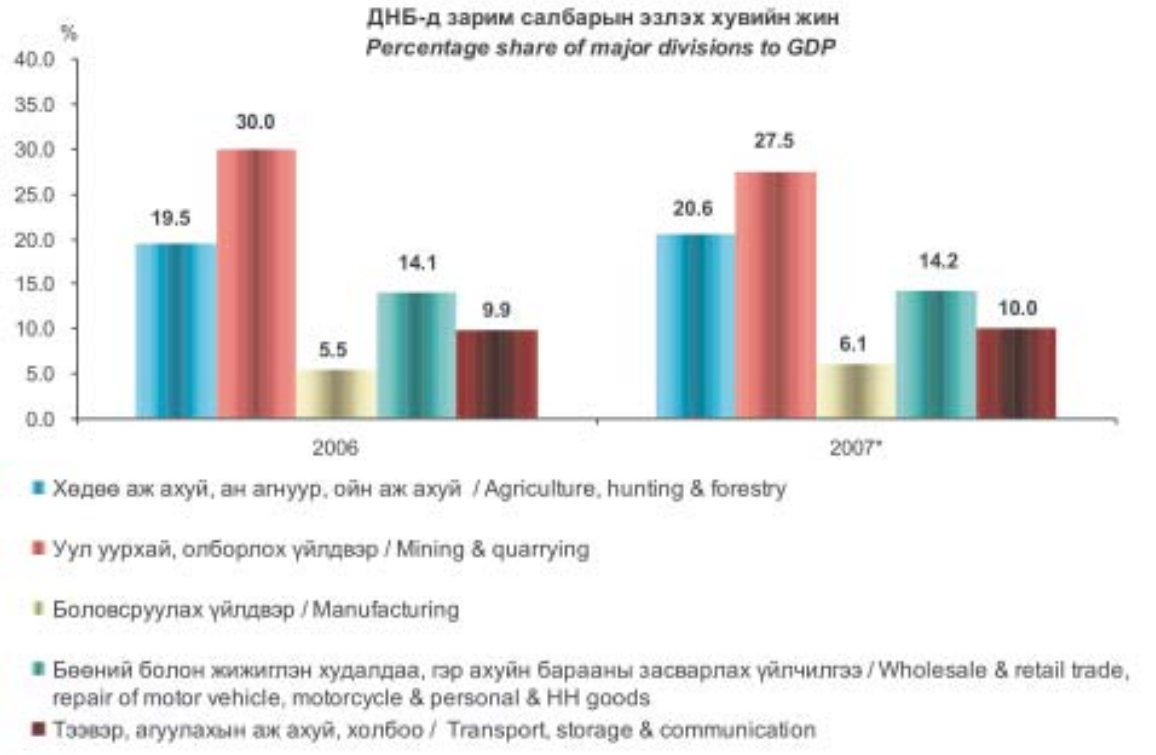

5.6 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНД ХУВИЙН ХЭВШЛИЙН ЭЗЛЭХ ХУВЬ, салбараар, оны үнээр
PRIVATE SECTOR SHARE TO GDP, by divisions, at current prices

хувь *percentage*

		2004	2005	2006	2007 *
Нийт дүнд эзлэх хувь	***Share to total***	**71.3**	**71.9**	**67.9**	**68.4**
ХАА, ан агнуур, ойн аж ахуй, загас барилт	*Agriculture, hunting and forestry, fishing*	100.0	100.0	100.0	100.0
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	31.8	45.9	43.0	44.3
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	83.4	85.0	85.1	83.0
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	6.7	6.9	6.9	6.2
Барилга	*Construction*	87.9	77.9	85.2	84.9
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйлчилгээ	*Wholesale & retail trade; repair of motor veh., motocycle & personal & HH goods*	99.8	99.8	99.9	100.0
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	99.3	99.3	96.7	97.3
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	54.6	57.2	58.9	59.1
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial intermediation*	88.6	87.8	85.8	90.0
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	96.0	96.1	94.3	93.1
Боловсрол	*Education*	13.1	14.2	16.3	16.3
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	14.6	12.1	15.7	15.6
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social & personal service activities*	75.0	74.8	70.2	70.0

5.7 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ОРЛОГЫН БҮТЭЦ, оны үнээр
COMPOSITION OF GROSS DOMESTIC PRODUCT, by income approach, at current prices

хувь *percentage*

		2004	2005	2006	2007 *
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Цалин, түүнтэй адилтгах орлого	*Compensation of employees*	22.6	21.5	20.5	21.8
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл	*Consumption of fixed capital*	7.7	6.4	6.5	6.5
Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар	*Net taxes on products*	12.5	11.2	10.9	10.8
Үйл ажиллагааны цэвэр ашиг/цэвэр холимог орлого	*Operating surplus, net / mixed income, net*	57.1	60.9	62.1	60.9

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: **Preliminary estimates*

5.8 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЭЦСИЙН АШИГЛАЛТЫН БҮТЭЦ, оны үнээр
COMPOSITION OF GROSS DOMESTIC PRODUCT, by expenditure approach, at current prices

хувиар *percentage*

		2004	2005	2006	2007*
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Эцсийн хэрэглээ	*Final consumption*	77.2	67.3	59.6	64.1
үүнээс:	*of which:*				
өрхийн аж ахуйн хэрэглээ	*household consumption*	62.0	54.2	47.1	48.9
төрийн удирдлагын болон төрийн бус байгууллагын хэрэглээ	*government and NPISHs consumption*	15.2	13.1	12.5	15.2
Нийт хуримтлал	*Gross capital formation*	33.1	36.6	34.8	37.6
үүнээс: үндсэн хөрөнгийн нийт хуримтлал	*of which: gross fixed capital formation*	29.5	30.1	32.0	34.9
Цэвэр экспорт	*Net export*	-10.3	-3.9	5.6	-1.7

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: **Preliminary estimates*

5.9 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, бүс, аймаг, нийслэлээр, салбараар, оны үнээр
GROSS DOMESTIC PRODUCT, by region, aimags and the Capital, by divisions, at current prices

		2004				2005				2006				2007 *			
		ДНБ, сая төгрөг *GDP, mln.tog*	ДНБ-д эзлэх хувь *Share to GDP, %*			ДНБ, сая төгрөг *GDP, mln.tog*	ДНБ-д эзлэх хувь *Share to GDP, %*			ДНБ, сая төгрөг *GDP, mln.tog*	ДНБ-д эзлэх хувь *Share to GDP, %*			ДНБ, сая төгрөг *GDP, mln.tog*	ДНБ-д эзлэх хувь *Share to GDP, %*		
			ХАА *Agriculture*	Аж үйлдвэр, барилга *Industry, construction*	Үйлчилгээ *Services*		ХАА *Agriculture*	Аж үйлдвэр, барилга *Industry, construction*	Үйлчилгээ *Services*		ХАА *Agriculture*	Аж үйлдвэр, барилга *Industry, construction*	Үйлчилгээ *Services*		ХАА *Agriculture*	Аж үйлдвэр, барилга *Industry, construction*	Үйлчилгээ *Services*
БҮГД	***TOTAL***	**2 152 094.9**	**22.2**	**26.1**	**51.7**	**2 779 578.3**	**21.9**	**30.5**	**47.6**	**3 714 952.9**	**19.5**	**37.7**	**42.9**	**4 557 512.1**	**20.6**	**35.7**	**43.7**
						Баруун бүс				***West region***							
Бүгд	***Total***	**174 640.9**	**70.6**	**0.6**	**28.8**	**216 377.5**	**72.7**	**2.5**	**24.8**	**269 762.1**	**71.8**	**6.4**	**21.8**	**341 230.9**	**71.8**	**5.4**	**22.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	39 116.4	62.7	3.1	34.2	42 432.5	82.6	0.8	16.6	49 454.1	83.3	1.2	15.5	61 675.0	83.4	1.1	15.5
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	25 512.9	72.6	2.6	24.8	30 745.0	62.9	13.8	23.3	46 231.8	67.9	8.6	23.6	57 849.5	67.8	7.6	24.6
Завхан	*Zavkhan*	29 958.5	82.4	- 8.6	26.2	43 750.5	79.5	1.5	18.9	56 208.9	79.0	2.1	18.9	73 725.1	78.6	2.0	19.4
Увс	*Uvs*	37 761.9	71.2	3.0	25.9	46 143.4	72.2	5.4	22.4	54 524.2	71.3	4.3	24.4	70 763.6	70.5	4.0	25.4
Ховд	*Khovd*	42 291.3	68.0	1.5	30.5	53 306.1	79.7	1.6	18.7	63 343.0	78.0	1.4	20.6	77 217.7	78.6	1.3	20.0
						Хангайн бүс				***Khangai region***							
Бүгд	***Total***	**485 973.8**	**33.3**	**51.6**	**15.1**	**633 361.6**	**34.2**	**54.3**	**11.5**	**987 717.0**	**24.9**	**66.7**	**8.4**	**1 208 157.7**	**26.6**	**64.4**	**8.9**
Архангай	*Arkhangai*	50 593.1	75.5	1.0	23.5	62 941.7	82.6	0.8	16.6	69 235.5	83.3	1.2	15.5	92 334.9	83.4	1.1	15.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	29 382.8	70.3	1.3	28.4	46 987.4	62.9	13.8	23.3	49 350.7	67.9	8.6	23.6	62 684.5	67.8	7.6	24.6
Булган	*Bulgan*	30 859.2	75.2	3.6	21.2	40 383.4	79.5	1.5	18.9	50 878.6	79.0	2.1	18.9	65 412.1	78.6	2.0	19.4
Орхон	*Orkhon*	273 383.3	1.7	90.6	7.7	354 653.5	1.4	93.7	5.0	673 530.5	0.9	96.3	2.8	797 945.4	1.0	96.1	2.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	44 283.3	71.1	0.9	27.9	57 207.1	72.2	5.4	22.4	64 587.8	71.3	4.3	24.4	82 112.4	70.5	4.0	25.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	57 472.1	76.2	1.3	22.5	71 188.5	79.7	1.6	18.7	80 134.0	78.0	1.4	20.6	107 668.4	78.6	1.3	20.0
						Төвийн бүс				***Central region***							
Бүгд	***Total***	**230 941.1**	**49.7**	**16.6**	**33.7**	**278 168.6**	**51.2**	**21.3**	**27.5**	**377 740.8**	**46.2**	**22.8**	**31.0**	**460 714.8**	**48.5**	**20.0**	**31.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	9 045.6	20.6	47.0	32.5	9 852.9	30.5	40.0	29.6	11 114.0	29.2	42.4	28.4	12 979.6	30.6	38.3	31.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	46 856.3	13.3	45.8	40.9	52 376.0	15.0	44.6	40.4	57 843.9	17.6	35.2	47.2	66 509.0	19.3	30.2	50.5
Дорноговь	*Dornogovi*	22 993.3	66.1	2.7	31.2	26 024.4	64.4	1.2	34.3	22 274.3	48.6	6.5	44.9	29 884.5	49.0	7.6	43.3
Дундговь	*Dundgovi*	28 090.2	77.5	1.5	21.0	35 350.6	77.7	1.3	21.0	39 189.0	75.4	2.7	21.9	49 782.2	75.1	2.6	22.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	29 739.9	45.2	31.8	22.9	40 100.1	45.0	51.9	3.1	71 313.1	27.4	45.1	27.5	80 529.8	30.7	42.3	27.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	45 437.6	53.2	0.7	46.1	55 035.2	48.5	10.0	41.5	100 732.3	44.6	22.1	33.3	125 605.2	46.9	19.9	33.3
Төв	*Tov*	48 778.3	66.1	3.4	30.5	59 429.4	71.6	8.4	20.1	75 274.3	74.7	5.2	20.0	95 424.6	74.5	4.7	20.8
						Зүүн бүс				***East region***							
Бүгд	***Total***	**98 705.4**	**67.5**	**6.8**	**25.7**	**125 000.9**	**64.1**	**11.6**	**24.3**	**223 492.9**	**42.0**	**43.9**	**14.1**	**277 479.0**	**46.1**	**39.2**	**14.7**
Дорнод	*Dornod*	30 941.4	51.0	18.2	30.8	39 096.3	52.0	16.0	32.0	40 943.8	59.6	9.4	31.1	53 926.4	63.3	6.8	29.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	33 444.5	75.8	1.5	22.7	42 958.2	64.3	15.1	20.5	132 681.3	23.4	69.8	6.8	156 975.1	26.8	65.6	7.5
Хэнтий	*Khentii*	34 319.5	74.2	1.8	24.1	42 946.4	75.0	4.0	21.0	49 867.8	77.2	3.3	19.5	66 577.5	77.7	3.0	19.4
						Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 161 833.6**	**1.0**	**22.8**	**76.2**	**1 526 669.8**	**0.8**	**27.9**	**71.3**	**1 856 240.1**	**0.8**	**29.1**	**70.1**	**2 269 929.8**	**0.9**	**27.8**	**71.3**

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: **Preliminary estimates*

5.10 ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН, улирлаар, салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр
GROSS DOMESTIC PRODUCT, by quarter, by divisions, at 2005 constant prices

		2004	2005	2006	2007 *
ДНБ	***GDP***	**2 591 592.8**	**2 779 578.3**	**3 017 425.8**	**3 316 498.9**
I улирал	*I quarter*	464 406.2	480 952.0	506 294.1	561 096.8
II улирал	*II quarter*	746 296.2	765 318.0	791 350.8	872 157.3
III улирал	*III quarter*	681 995.5	735 863.0	769 891.5	890 978.3
IV улирал	*IV quarter*	698 894.9	797 445.3	949 889.4	992 266.5
Хөдөө аж ахуй	***Agriculture***	**549 437.4**	**608 335.2**	**654 148.4**	**757 340.0**
I улирал	*I quarter*	30 181.7	32 940.9	35 124.0	40 586.6
II улирал	*II quarter*	212 470.8	234 550.2	252 598.5	292 358.0
III улирал	*III quarter*	161 531.9	178 640.9	193 355.7	222 802.7
IV улирал	*IV quarter*	145 253.0	162 203.2	173 070.2	201 592.6
Аж үйлдвэр, барилга	***Industry, construction***	**807 236.9**	**849 028.1**	**907 357.7**	**972 153.4**
I улирал	*I quarter*	140 208.3	167 254.4	167 054.1	191 694.2
II улирал	*II quarter*	225 179.6	218 285.3	196 207.7	220 656.7
III улирал	*III quarter*	243 969.9	242 825.2	225 484.5	244 765.6
IV улирал	*IV quarter*	197 879.2	220 663.2	318 611.4	315 036.9
Үйлчилгээ	***Services***	**926 731.1**	**1 010 477.1**	**1 072 559.8**	**1 167 983.8**
I улирал	*I quarter*	224 415.5	223 284.8	230 315.7	249 315.9
II улирал	*II quarter*	237 312.0	236 759.5	247 478.2	266 077.3
III улирал	*III quarter*	190 022.6	221 008.8	234 069.2	306 740.1
IV улирал	*IV quarter*	274 981.0	329 424.1	360 696.6	345 850.5
Бараа, үйлчилгээний цэвэр татвар	***Net taxes on products and imports***	**308 187.4**	**311 737.9**	**383 359.9**	**419 021.7**
I улирал	*I quarter*	69 600.8	57 471.9	73 800.3	79 500.1
II улирал	*II quarter*	71 333.8	75 723.1	95 066.4	93 065.3
III улирал	*III quarter*	86 471.1	93 388.1	116 982.0	116 669.9
IV улирал	*IV quarter*	80 781.7	85 154.8	97 511.2	129 786.4

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: **Preliminary estimates*

5.11 САЛБАР ХООРОНДЫН 2005 ОНЫ ТЭНЦЭЛ, үндсэн үнээр (15х15 салбараар)
INPUT-OUTPUT TABLE, 2005, at basic prices (15x15 industries)

(сая төг. *mln.tog.*)

Салбар	*Industries*	Завсрын хэрэглээ, салбараар *Intermediate consumption, by industries*									
		Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй *Agriculture, hunting & forestry*	Загас агнуур *Fishery*	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр *Mining & quarrying*	Боловсруулах үйлдвэр *Manufacturing*	Цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэл, усан хангамж *Electricity, gas & water supply*	Барилга *Construction*	Бөөний болон жижиглэн худалдаа *Wholesale and retail trade*	Зочид буудал, зоогийн газар *Hotels & restaurants*	Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо *Transport, storage & communication*	Санхүүгийн зуучлал *Financial intermediation*
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting & forestry*	36 909.4	1.7	1 365.9	129 769.1	57.0	2 158.7	1 907.3	12 144.7	5 937.1	0.0
Загас агнуур	*Fishery*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	174.3	0.0	0.0
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	744.2	0.0	4 410.0	5 691.0	33 453.8	5 295.2	890.1	307.9	2 111.1	47.1
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	2 413.6	1.2	20 991.8	50 437.3	1 848.5	51 726.0	4 128.6	4 012.3	16 268.9	348.7
Цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	1 836.9	0.0	27 399.1	25 951.8	16 149.5	3 275.8	8 847.4	8 541.6	18 482.1	2 990.9
Барилга	*Construction*	11.0	0.0	13 484.6	1 921.6	2 239.6	4 433.6	876.6	81.0	20 858.6	1 541.7
Бөөний болон жижиглэн худалдаа	*Wholesale and retail trade*	10 255.0	7.2	21 444.8	35 453.6	6 714.1	17 080.0	16 341.7	2 212.3	21 408.6	389.9
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	10.3	0.0	1 590.4	1 330.8	263.5	694.8	9 391.5	290.7	6 154.1	3 296.2
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	8 970.6	17.6	31 288.1	29 629.8	11 019.8	26 493.4	25 619.5	3 343.0	58 531.7	7 498.5
Санхүүгийн зуучлал	*Financial intermediation*	4 557.2	5.8	18 407.8	8 772.2	7 538.9	8 186.7	21 391.7	1 535.9	28 205.2	60 935.6
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	1 359.8	1.9	7 064.3	8 104.2	1 239.7	10 635.6	25 253.6	876.2	34 369.9	8 031.6
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал	*Public administration & defence; compul-sory social security*	0.0	0.0	8.7	2.8	3.1	0.4	11.1	0.9	5.5	2.0
Боловсрол	*Education*	0.0	0.0	1.0	7.6	2.0	1.1	23.7	21.9	804.6	7.6
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	2 382.2	0.0	52.7	121.6	11.4	3.9	38.4	3.8	32.7	14.3
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social & personal service activities*	9.5	0.0	2 170.8	427.5	805.2	86.2	283.7	208.0	759.2	191.1
Импортын барааны хэрэглээ, үндсэн үнээр	*Use of imported products at basic prices*	88 302.4	62.7	174 559.7	126 420.3	32 101.5	98 158.5	37 000.0	8 987.8	232 661.1	15 017.0
Зэвсрын хэрэглээ, үндсэн үнээр	*Intermediate consumption at basic prices*	157 762.1	98.1	324 239.8	424 041.3	113 447.7	228 230.1	152 004.7	42 742.4	446 590.3	100 312.4
Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар	*Net taxes on products*	9 426.2	8.6	9 955.8	8 701.4	- 1 880.5	13 618.1	2 840.3	821.9	27 574.7	189.3
Зэвсрын хэрэглээ, худалдан авагчийн үнээр	*Intermediate consumption at purchaser's prices*	167 188.3	106.7	334 195.6	432 742.8	111 567.2	241 848.2	154 845.0	43 564.3	474 164.9	100 501.7
Харъяатуудын гадаадад хийсэн шууд худалдан авалт	*Direct purchases abroad by residents*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Харъяат бусчуудын дотоодын зах зээл дээрх худалдан авалт	*Direct purchases in domestic market by non-residents*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Нийт завсрын хэрэглээ / эцсийн хэрэглээ, үндсэн үнээр	*Total intermediate consumption / final uses at basic prices*	167 188.3	106.7	334 195.6	432 742.8	111 567.2	241 848.2	154 845.0	43 564.3	474 164.9	100 501.7
Нэмэгдэл өртөг / ДНБ, үндсэн үнээр	*Gross value added /GDP at basic prices*	593 211.0	296.0	620 269.4	167 693.5	83 834.1	89 744.4	237 832.0	18 605.4	349 198.2	113 007.3
Ажиллагчдын цалин хөлс	*Compensation of employees*	29 736.2	61.2	72 934.6	40 771.2	45 805.7	32 889.0	43 922.9	6 461.9	99 993.9	25 114.4
Үйлдвэрлэлийн цэвэр татвар	*Net taxes on production*	1 359.0	0.6	36 432.6	15 741.2	2 122.7	9 329.2	16 490.3	250.4	7 413.4	1 172.7
Үйл ажиллагааны нийт орлого / нийт холимог орлого	*Operating surplus, gross / mixed income, gross*	562 115.9	234.2	510 902.3	111 181.1	35 905.7	47 526.2	177 418.8	11 893.1	241 791.0	86 720.3
Нийт гаргалт, үндсэн үнээр	*Total output at basic prices*	760 399.4	402.7	954 465.1	600 436.2	195 401.3	331 592.6	392 677.0	62 169.7	823 363.1	213 509.1

(Хүснэгт 5.11 -ийн үргэлжлэл *Table 5.11 continuaton*)

Салбар	*Industries*	Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа *Real estate, renting & other business activites*	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал *Public administration & defence; compulsory social security*	Боловсрол *Education*	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж *Health & social work*	Нийтэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ *Other community, social & personal services*	Нийт завсрын хэрэглээ *Total intermediate consumption*	Эцсийн хэрэглээ *Final uses*	Нийт хөрөнгийн хуримтлал *Gross capital formation*	Бараа, үйлчилгээний экспорт, фоб үнээр *Goods and services exports, fob*	Нийт гаргалт *Total output*
							Эцсийн хэрэглээ *Final uses*				
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting & forestry*	945.7	2 002.2	1 118.7	569.7	58.5	194 945.9	277 985.8	251 494.3	35 973.3	760 399.4
Загас агнуур	*Fishery*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	174.3	34.0	6.1	188.2	402.7
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	953.1	770.6	173.8	302.6	245.6	55 396.2	12 799.5	68 845.8	817 423.7	954 465.1
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	22 206.5	4 011.4	1 920.4	3 392.9	1 505.7	185 213.7	198 427.7	40 423.7	176 371.1	600 436.2
Цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	20 242.8	3 584.8	2 531.9	1 471.3	5 404.1	146 710.0	48 543.3	132.0	16.0	195 401.3
Барилга	*Construction*	9 776.3	5 473.3	1 105.3	59.6	547.0	62 409.7	3 287.0	264 896.3	999.7	331 592.6
Бөөний болон жижиглэн худалдаа	*Wholesale and retail trade*	8 071.4	2 484.0	743.0	2 029.9	775.9	145 411.7	125 072.4	57 606.6	64 586.4	392 677.0
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	1 495.8	666.0	949.8	47.4	1 021.2	27 202.3	34 723.7	187.2	56.4	62 169.7
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	28 268.0	23 716.2	3 816.6	2 570.1	7 199.1	267 982.0	263 480.6	49 828.1	242 072.5	823 363.1
Санхүүгийн зуучлал	*Financial intermediation*	12 637.4	7 968.9	3 339.4	1 457.2	1 625.1	186 565.1	20 702.3	0.0	6 241.8	213 509.1
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	26 078.8	7 453.3	3 487.7	2 357.7	6 501.5	142 815.8	251 217.8	44 833.4	717.8	439 584.8
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал	*Public administration & defence; compulsory social security*	49.1	248 363.3	2.4	0.2	39.4	248 488.8	147 867.3	2.7	6 222.8	402 581.7
Боловсрол	*Education*	165.5	96.6	41 078.2	1.1	227.9	42 438.8	111 631.3	0.0	0.0	154 070.1
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	168.5	101.7	9.5	17 553.0	135.5	20 629.1	69 724.8	- 1.9	2.1	90 354.2
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social & personal service activities*	12 606.8	1 694.7	436.3	21.5	10 146.8	29 847.4	44 084.7	200.0	115.3	74 247.4
Импортын барааны хэрэглээ, үндсэн үнээр	*Use of imported products at basic prices*	57 232.7	28 430.8	6 088.2	17 534.6	6 475.5	929 032.9	289 953.4	328 800.0	235 412.6	1 783 198.9
Зэвсрын хэрэглээ, үндсэн үнээр	*Intermediate consumption at basic prices*	200 898.4	336 817.7	66 801.1	49 368.9	41 908.8	2 685 263.7	1 899 535.6	1 107 254.2	1 586 399.7	7 278 453.2
Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар	*Net taxes on products*	6 065.9	1 332.3	253.5	515.9	970.3	80 393.7	180 472.6	34 141.6	16 730.0	311 737.9
Зэвсрын хэрэглээ, худалдан авагчийн үнээр	*Intermediate consumption at purchaser's prices*	206 964.3	338 150.0	67 054.6	49 884.7	42 879.1	2 765 657.5	2 080 008.2	1 141 395.8	1 603 129.7	7 590 191.2
Харъяатуудын гадаадад хийсэн шууд худалдан авалт	*Direct purchases abroad by residents*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	151 502.4	0.0	0.0	151 502.4
Харъяат бусчуудын дотоодын зах зээл дээрх худалдан авалт	*Direct purchases in domestic market by non-residents*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	- 184 285.7	0.0	184 285.7	0.0
Нийт завсрын хэрэглээ / эцсийн хэрэглээ, үндсэн үнээр	*Total intermediate consumption / final uses at basic prices*	206 964.3	338 150.0	67 054.6	49 884.7	42 879.1	2 765 657.5	2 047 224.9	1 141 395.8	1 787 415.4	7 741 693.6
Нэмэгдэл өртөг / ДНБ, үндсэн үнээр	*Gross value added /GDP at basic prices*	232 620.5	64 431.7	87 015.5	40 469.4	31 368.3	2 729 596.8				
Ажиллагчдын цалин хөлс	*Compensation of employees*	50 865.7	64 431.4	66 018.4	29 717.0	19 574.6	628 298.0				
Үйлдвэрлэлийн цэвэр татвар	*Net taxes on production*	3 630.8	0.0	101.9	467.0	315.8	94 827.6				
Үйл ажиллагааны нийт орлого / нийт холимог орлого	*Operating surplus, gross / mixed income, gross*	178 124.0	0.4	20 895.2	10 285.4	11 477.9	2 006 471.3				
Нийт гаргалт, үндсэн үнээр	*Total output at basic prices*	439 584.8	402 581.7	154 070.1	90 354.2	74 247.4	5 495 254.3				

5.12 НӨӨЦИЙН ХҮСНЭГТ, 2005, үндсэн үнээр (15x15 салбараар)
SUPPLY TABLE, 2005, at basic prices (15x15 industries)

(сая төг. *mln.tog.*)

Салбар	*Industries*	Салбаруудын нийт үйлдвэрлэлт / *Output of industries*										
		Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй / *Agriculture, hunting & forestry*	Загас агнуур / *Fishery*	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр / *Mining & quarrying*	Боловсруулах үйлдвэр / *Manufacturing*	Цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэл, усан хангамж / *Electricity, gas & water supply*	Барилга / *Construction*	Бөөний болон жижиглэн худалдаа / *Wholesale and retail trade*	Зочид буудал, зоогийн газар / *Hotels & restaurants*	Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо / *Transport, storage & communication*	Санхүүгийн зуучлал / *Financial intermediation*	Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа / *Real estate, renting & other business activities*
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting & forestry*	679 475.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	74.5	0.0	1 160.4	0.0	0.0
Загас агнуур	*Fishery*	0.0	402.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	874.1	0.0	948 718.7	402.9	0.0	76.6	532.8	0.0	1 251.2	0.0	0.0
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	80 049.5	0.0	186.7	592 803.9	271.1	377.4	1 988.6	841.0	10 517.9	0.0	348.1
Цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	0.0	0.0	2 455.0	4 761.5	194 232.3	0.0	331.9	0.0	1 625.7	0.0	0.0
Барилга	*Construction*	0.0	0.0	2 441.0	2 055.4	115.4	329 726.0	469.4	116.7	23 060.3	0.0	0.0
Бөөний болон жижиглэн худалдаа	*Wholesale and retail trade*	0.0	0.0	208.7	130.5	0.0	322.9	386 536.9	106.1	8 554.5	0.0	39.9
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	0.0	0.0	454.9	243.0	0.0	1 024.4	91.4	59 762.7	2 141.6	0.0	0.0
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	38.5	0.0	2.0	760 576.0	0.0	182.8
Санхүүгийн зуучлал	*Financial intermediation*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	13.8	15.9	0.0	213 425.4	0.0
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	0.0	0.0	0.0	39.1	0.0	26.8	2 345.4	9.3	5 995.8	83.7	433 833.6
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал	*Public administration & defence; compulsory social security*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Боловсрол	*Education*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2 372.6	0.0	0.0
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	164.4	0.0	2 470.2	0.0	0.0
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social & personal service activities*	0.0	0.0	0.0	0.0	782.4	0.0	128.1	1 316.1	3 637.1	0.0	5 180.4
Нийт үйлдвэрлэлт, үндсэн үнээр	*Total output at basic prices*	760 399.4	402.7	954 465.1	600 436.2	195 401.3	331 592.6	392 677.0	62 169.7	823 363.1	213 509.1	439 584.8

(Хүснэгт 5.12 -ын үргэлжлэл *Table 5.12 continuaton*)

Салбар	*Industries*	Салбаруудын нийт үйлдвэрлэлт *Output of industries*							Үнэлгээний матриц *Valuation matrix*			
		Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал *Public administration & defence; compulsory social security*	Боловсрол *Education*	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж *Health & social work*	Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ *Other community, social & personal service activities*	Дотоодын нийт үйлдвэрлэлт *Domestic output*	Бараа, үйлчилгээний импорт, сиф үнээр *Goods and services imports, cif prices*	Нийт нийлүүлэлт, үндсэн үнээр *Total supply, at basic prices*	Худалдааны нэмэгдэл *Trade margins*	Тээврийн нэмэгдэл *Transport margins*	Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар *Net taxes on products*	Нийт нийлүүлэлт, худалдан авагчийн үнээр *Total supply, at purchasers' prices*
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting & forestry*	0.0	0.0	0.0	0.0	680 710.6	78 387.1	759 097.7	91 494.7	44 965.0	17 663.5	913 220.9
Загас агнуур	*Fishery*	0.0	0.0	0.0	0.0	402.7	8.6	411.3	49.4	19.2	4.9	484.9
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	0.0	0.0	0.0	0.0	951 856.3	3 707.6	955 564.0	35 558.8	99 671.5	11 914.4	1 102 708.7
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	22.0	0.0	47.3	423.3	687 876.8	1 315 265.1	2 003 141.9	256 678.2	166 010.0	199 290.2	2 625 120.2
Цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	0.0	0.0	0.0	0.0	203 406.3	6 290.9	209 697.3	0.0	0.0	6 069.0	215 766.3
Барилга	*Construction*	0.0	0.0	0.0	0.0	357 984.1	4 218.4	362 202.5	0.0	0.0	947.4	363 149.9
Бөөний болон жижиглэн худалдаа	*Wholesale and retail trade*	0.0	0.0	0.0	0.0	395 899.4	0.0	395 899.4	- 385 331.8	0.0	2 755.9	13 323.5
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	21.6	0.0	224.8	47.2	64 011.6	0.0	64 011.6	0.0	0.0	5 772.4	69 784.0
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	0.0	0.0	0.0	0.0	760 799.3	288 541.7	1 049 341.0	0.0	- 310 800.7	47 307.3	785 847.7
Санхүүгийн зуучлал	*Financial intermediation*	0.0	0.0	0.0	96.6	213 551.6	27 841.7	241 393.3	0.0	0.0	5 857.1	247 250.5
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	0.0	151.0	0.0	880.3	443 365.0	2 772.1	446 137.1	1 550.8	134.9	5 537.9	453 360.6
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал	*Public administration & defence; compulsory social security*	402 262.0	0.0	0.0	0.0	402 262.0	9 642.2	411 904.2	0.0	0.0	0.0	411 904.2
Боловсрол	*Education*	0.0	153 919.1	0.0	0.0	156 291.7	11 570.6	167 862.3	0.0	0.0	1 646.2	169 508.5
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	0.0	0.0	89 132.6	24.6	91 791.8	25 069.6	116 861.4	0.0	0.0	3 096.9	119 958.3
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social & personal service activities*	276.1	0.0	949.4	72 775.4	85 045.0	9 883.3	94 928.3	0.0	0.0	3 874.7	98 803.1
Нийт үйлдвэрлэлт, үндсэн үнээр	*Total output at basic prices*	402 581.7	154 070.1	90 354.2	74 247.4	5 495 254.3	1 783 198.9	7 278 453.2	0.0	0.0	311 737.9	7 590 191.2

5.13 АШИГЛАЛТЫН ХҮСНЭГТ, 2005, үндсэн үнээр (15x15 салбараар)
USE TABLE , 2005, at basic prices (15x15 industries)

(сая төг. *mln.tog.*)

Салбар / *Industries*	Завсрын хэрэглээ, салбараар / *Inputs of industries*										
	Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй / *Agriculture, hunting & forestry*	Загас агнуур / *Fishery*	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр / *Mining & quarrying*	Боловсруулах үйлдвэр / *Manufacturing*	Цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэл, усан хангамж / *Electricity, gas & water supply*	Барилга / *Construction*	Бөөний болон жижиглэн худалдаа / *Wholesale and retail trade*	Зочид буудал, зоогийн газар / *Hotels & restaurants*	Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо / *Transport, storage & communication*	Санхүүгийн зуучлал / *Financial intermediation*	Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа / *Real estate, renting & other business activities*
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй / *Agriculture, hunting & forestry*	75 283.1	11.7	1 456.5	126 324.0	61.6	2 163.7	1 955.9	12 072.1	6 198.3	0.0	1 211.1
Загас агнуур / *Fishery*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	178.5	0.0	0.0	0.0
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр / *Mining & quarrying*	681.5	0.0	4 229.9	7 113.2	33 325.5	7 216.1	907.4	221.0	1 942.9	0.6	312.7
Боловсруулах үйлдвэр / *Manufacturing*	48 716.9	52.1	181 328.6	172 588.2	27 403.9	145 541.7	31 339.2	11 811.3	227 487.2	3 666.8	65 886.2
Цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэл, усан хангамж / *Electricity, gas & water supply*	2 170.4	0.0	29 013.0	27 508.6	17 445.5	3 409.1	9 391.8	9 101.3	19 715.7	3 116.4	22 560.1
Барилга / *Construction*	0.0	0.0	14 727.6	1 976.8	2 411.6	4 618.3	749.7	79.7	22 614.6	1 611.7	10 599.5
Бөөний болон жижиглэн худалдаа / *Wholesale and retail trade*	10 449.0	7.4	21 746.3	36 037.2	6 744.5	17 354.1	16 504.9	2 245.5	21 729.4	297.0	8 026.3
Зочид буудал, зоогийн газар / *Hotels & restaurants*	3.9	0.0	1 639.1	1 296.7	263.2	732.7	10 045.0	302.0	6 560.7	3 519.6	1 351.7
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо / *Transport, storage & communication*	11 577.6	18.8	39 842.7	33 094.0	15 648.8	27 573.2	32 700.3	3 817.6	67 985.2	8 372.4	33 603.8
Санхүүгийн зуучлал / *Financial intermediation*	4 908.6	6.1	20 087.2	9 181.0	7 949.1	8 568.6	22 375.2	1 757.7	34 213.8	71 393.6	13 220.2
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа / *Real estate, renting & other business activities*	1 512.6	2.0	7 661.0	8 318.8	1 256.6	10 994.4	25 743.8	894.1	36 559.5	8 165.2	25 849.5
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал / *Public administration & defence; compulsory social security*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	6.7	0.0	0.0	0.0	0.0
Боловсрол / *Education*	0.0	0.0	0.0	5.6	1.8	0.0	13.1	22.2	811.0	4.1	162.9
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж / *Health & social work*	2 452.2	0.0	0.0	140.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ / *Other community, social & personal service activities*	6.3	0.0	2 507.8	456.4	935.6	58.1	271.7	239.4	772.0	165.0	18 114.4
Завсрын хэрэглээ, үндсэн үнээр / *Intermediate consumption at basic prices*	157 762.1	98.1	324 239.8	424 041.3	113 447.7	228 230.1	152 004.7	42 742.4	446 590.3	100 312.4	200 898.4
Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар / *Net taxes on products*	9 426.2	8.6	9 955.8	8 701.4	- 1 880.5	13 618.1	2 840.3	821.9	27 574.7	189.3	6 065.9
Завсрын хэрэглээ, худалдан авагчийн үнээр / *Intermediate consumption at purchasers' prices*	167 188.3	106.7	334 195.6	432 742.8	111 567.2	241 848.2	154 845.0	43 564.3	474 164.9	100 501.7	206 964.3
Харъяатуудын гадаадад хийсэн шууд худалдан авалт / *Direct purchases abroad by residents*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Харъяат бусчуудын дотоодын зах зээл дэх худалдан авалт / *Direct purchases in domestic market by non-residents*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Нийт завсрын хэрэглээ / эцсийн хэрэглээ, үндсэн үнээр / *Total intermediate consumption / final uses at basic prices*	167 188.3	106.7	334 195.6	432 742.8	111 567.2	241 848.2	154 845.0	43 564.3	474 164.9	100 501.7	206 964.3
Нэмэгдэл өртөг / ДНБ, үндсэн үнээр / *Gross value added / GDP at basic prices*	593 211.0	296.0	620 269.4	167 693.5	83 834.1	89 744.4	237 832.0	18 605.4	349 198.2	113 007.3	232 620.5
Нийт гаргалт, үндсэн үнээр / *Output at basic prices*	760 399.4	402.7	954 465.1	600 436.2	195 401.3	331 592.6	392 677.0	62 169.7	823 363.1	213 509.1	439 584.8

(Хүснэгт 5.13 -ын үргэлжлэл *Table 5.13 continuaton*)

Салбар	*Industries*	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал *Public administration & defence; compulsory social security*	Боловсрол *Education*	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж *Health & social work*	Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ *Other community, social & personal service activities*	Нийт завсрын хэрэглээ *Total intermediate consumption*	Эцсийн хэрэглээ *Final uses* Эцсийн хэрэглээ *Final uses*	Хөрөнгийн нийт хуримтлал *Gross capital formation*	Бараа, үйлчилгээний экспорт, фоб үнээр *Goods and services exports, fob*	Нийт эцсийн хэрэглээ, үндсэн үнээр *Total final uses at basic prices*	Нийт ашиглалт, үндсэн үнээр *Total use at basic prices*
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting & forestry*	2 128.1	1 175.9	448.1	68.2	230 558.4	235 739.8	256 736.7	36 062.8	528 539.4	759 097.7
Загас агнуур	*Fishery*	0.0	0.0	0.0	0.0	178.5	35.0	6.1	191.7	232.8	411.3
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	746.1	141.6	288.0	174.6	57 301.1	11 805.4	67 188.9	819 268.6	898 262.9	955 564.0
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	20 717.2	5 457.4	15 477.9	6 241.7	963 716.0	433 337.5	353 601.5	252 486.9	1 039 425.8	2 003 141.9
Цахилгаан, дулаан үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	3 794.1	2 705.2	1 577.4	5 708.8	157 217.4	52 460.9	0.0	18.9	52 479.9	209 697.3
Барилга	*Construction*	5 922.9	1 180.1	61.4	576.9	67 130.8	2 868.1	291 239.4	964.2	295 071.7	362 202.5
Бөөний болон жижиглэн худалдаа	*Wholesale and retail trade*	2 477.2	726.2	2 024.3	698.8	147 068.1	125 435.0	58 355.3	65 041.2	248 831.4	395 899.4
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	678.4	1 007.8	47.7	894.3	28 343.0	35 668.7	0.0	0.0	35 668.7	64 011.6
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	27 456.2	3 428.3	2 321.4	7 637.1	315 077.6	304 438.7	33 583.3	396 241.4	734 263.4	1 049 341.0
Санхүүгийн зуучлал	*Financial intermediation*	8 336.1	3 492.6	1 524.8	1 719.0	208 733.6	23 861.2	0.0	8 798.5	32 659.7	241 393.3
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & other business activities*	7 704.7	3 515.3	2 394.3	6 050.1	146 621.9	252 155.0	46 543.0	817.1	299 515.2	446 137.1
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал	*Public administration & defence; compulsory social security*	254 781.7	0.0	0.0	0.0	254 788.4	150 727.8	0.0	6 387.9	157 115.7	411 904.2
Боловсрол	*Education*	96.9	43 477.5	0.0	242.0	44 837.2	123 025.1	0.0	0.0	123 025.1	167 862.3
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	90.2	0.0	23 192.1	0.0	25 875.2	90 986.2	0.0	0.0	90 986.2	116 861.4
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social & personal service activities*	1 887.9	493.2	11.4	11 897.4	37 816.6	56 991.2	0.0	120.5	57 111.7	94 928.3
Завсрын хэрэглээ, үндсэн үнээр	*Intermediate consumption at basic prices*	336 817.7	66 801.1	49 368.9	41 908.8	2 685 263.7	1 899 535.6	1 107 254.2	1 586 399.7	4 593 189.5	7 278 453.2
Бүтээгдэхүүний цэвэр татвар	*Net taxes on products*	1 332.3	253.5	515.9	970.3	80 393.7	180 472.6	34 141.6	16 730.0	231 344.2	311 737.9
Завсрын хэрэглээ, худалдан авагчийн үнээр	*Intermediate consumption at purchasers' prices*	338 150.0	67 054.6	49 884.7	42 879.1	2 765 657.5	2 080 008.2	1 141 395.8	1 603 129.7	4 824 533.7	7 590 191.2
Харъяатуудын гадаадад хийсэн шууд худалдан авалт	*Direct purchases abroad by residents*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	151 502.4	0.0	0.0	151 502.4	151 502.4
Харъяат бусчуудын дотоодын зах зээл дэх худалдан авалт	*Direct purchases in domestic market by non-residents*	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	- 184 285.7	0.0	184 285.7	0.0	0.0
Нийт завсрын хэрэглээ / эцсийн хэрэглээ, үндсэн үнээр	*Total intermediate consumption / final uses at basic prices*	338 150.0	67 054.6	49 884.7	42 879.1	2 765 657.5	2 047 224.9	1 141 395.8	1 787 415.4	4 976 036.1	7 741 693.6
Нэмэгдэл өртөг / ДНБ, үндсэн үнээр	*Gross value added / GDP at basic prices*	64 431.7	87 015.5	40 469.4	31 368.3	2 729 596.8					
Нийт гаргалт, үндсэн үнээр	*Output at basic prices*	402 581.7	154 070.1	90 354.2	74 247.4	5 495 254.3					

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС (ХҮИ)

ХҮИ нь хэрэглэгчдийн худалдаж авсан бараа, үйлчилгээний нэр төрөл, чанар өөрчлөлтгүй тогтвортой байхад үнэ дунджаар хэрхэн өөрчлөгдөж буйг хэмждэг үзүүлэлт бөгөөд нэг өрхийнхийг биш, нийт өрхөөр тооцсон үнийн дундаж өөрчлөлтийг харуулна.

ХҮИ-ийн тооцоонд хэрэглээний сагс, жин гэсэн 2 гол үзүүлэлтийг ашигладаг.

Хэрэглээний сагс: Өрхийн дундаж хэрэглээг төлөөлөх чадвартай, хүн амын өргөн хэрэглээний бараа, үйлчилгээний нэр төрлийг хэлнэ. Өргөн хэрэглээний 12 бүлгийн 287 нэрийн бараа, үйлчилгээг хамруулдаг.

Сагсанд багтдаг бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тооцоход бараа, үйлчилгээний тоо хэмжээ, төрөл, чанар зэргийг тогтмолоор авч үздэг.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний жин: Өрхийн худалдаж авсан бараа, үйлчлүүлсэн үйлчилгээний нийт зардалд тухайн бараа, үйлчилгээний зардлын эзлэх хувийг хэлнэ.

Үндэсний статистикийн хороо нь 1991 оноос Олон Улсын Хөдөлмөрийн Байгууллагын аргачлалаар ХҮИ-ийг тооцож эхэлсэн бөгөөд 1991 оноос хойш ХҮИ тооцдог хэрэглээний сагсны нэр төрөл, жин болон суурь үеийг 3 удаа шинэчилсэн.

Хэрэглээний сагсны нэр төрлийг 2006 оноос 287 болгон нэмэгдүүлж (аймгуудад 194 нэр төрөл), Өрхийн орлого, зарлагын 2004 оны судалгааны зардлын жинг ашиглан, 2005 оны 12 дугаар сарын үнийг суурь үе болгож, Лас-Пейресийн хувиргасан индексээр ХҮИ-ийг тооцож байна.

Лас-Пейресийн томьёо нь дараахь байдаар илэрхийлэгдэнэ. Үүнд:

$$I_t^L = \frac{\sum_{i=1}^{n} \frac{P_{it}}{P_{oi}} Q_{io}}{\sum_{i=1}^{n} Q_{io}} * 100$$

энд, I_t^L – t тайлант үеийн Ласпейресийн индекс,
P_{it} - “i” барааны t - тайлант үеийн үнэ,
P_{oi} - “i” барааны 0-суурь үеийн үнэ,
Q_{io} - 0-суурь үеийн “i” барааны худалдан авсан тоо, хэмжээ/жин/,
$\sum$ - сагс дахь бүх нэр төрлийг хамарч буйг илэрхийлсэн нийлбэрийн тэмдэг

Хэрэглээний үнийн индексийг инфляцийн түвшинг тодорхойлох, төрөөс санхүү, мөнгө зээлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх, хүн амын цалин, тэтгэвэр, тэтгэмж, бусад орлогын хэмжээг индексжүүлэхэд тооцооны гол үзүүлэлт болгон ашигладаг.

Үнэ өсч, тэр хэмжээгээр мөнгөний худалдан авах чадвар буурахыг инфляци гэдэг. Манай орны хувьд Улаанбаатар хотын ХҮИ-ээр улсын хэмжээний инфляцийн түвшинг тооцон гаргаж байна.

Инфляцийн түвшинг тооцохдоо дараахь томъёог ашигладаг. Үүнд:

Инфляцийн түвшин = $\frac{I_t - I_0}{I_0} * 100$ энд : I_t – тайлант үеийн индекс
I_0 – суурь үеийн индекс

Нийслэлийн статистикийн газар болон дүүргүүдийн статистикийн хэлтсийн үнэ хариуцсан мэргэжилтэн нар хэрэглээний үнийн түүвэр судалгааг нийт 100 гаруй дэлгүүр, зах, үйлчилгээний газруудаар сар бүр тогтсон хугацаанд, хүнсний гол нэрийн 20 орчим барааны үнийг 7 хоног тутам судалж, ажиглалт хийн, үнийг нь дундажлан индексийн тооцоонд ашиглаж байна.

Хэрэглээний үнийн судалгааг 1997 оноос аймгийн төвүүдэд сар тутам явуулж, үнийн мэдээг дамжуулан авч, аймаг тус бүрийн хэрэглээний үнийн индексийг ҮСХ тооцож гаргадаг.

CONSUMER PRICE INDEX (CPI)

The CPI is a measure of the average change in prices over time fixed in terms of quantity and quality of goods and services purchased either by all consumers. The CPI reflects the collective experience of inflation for all households in a particular expenditure range and may not correspond to the experience of an individual household.

The main parts in compilation CPI are selection of consumer basket and consumption weight.

***Consumer basket** a specified set of quantities of goods and services representing pattern of average household's consumption and widely used by most of population. In our country there are 287 items in consumer basket and they classified into 12 groups using COICOP.*

To measure of price changes the number, description and quality of goods and services in the consumer basket are taken fixed.

***Weights** of items are calculated on the basis of average expenditure per household and actual shares of goods and services in all household's purchased goods and services.*

Since September 1991 the National Statistical Committee has begun to estimate CPI using ILO methodology. Since 1991 for calculation the CPI National Statistical Office updated the number of items in the consumer basket, the weights and the reference period 3 times.

Since 2006 the number of items in the consumer basket increased to 287 (in aimags to 194) the new expenditure weights were derived from the 2004 HIESurvey and prices of December 2005 were taken as the reference period. The modified Laspeyres index is used for the compilation of the CPI. Laspeyres index formula is shown below.

where I_t^L *– Laspeyres index in the current period (t)*

$$I_t^L = \frac{\sum_{i=1}^{n} \frac{P_{it}}{P_{oi}} Q_{io}}{\sum_{i=1}^{n} Q_{io}} * 100$$

P_{it} - *average price of item "i" in the current period (t)*
P_{oi} - *average price of item "i" in the base period (0)*
Q_{io} - *weight for item "i" in the base period(0)*
$\sum$ - *sum of all items in the consumer basket*

A CPI is used for general index of inflation for the economy as a whole and also used as a main indicator for the purposes of government or central banks monetary and fiscal policy and used to indexation of wages, pensions, social security benefits and other income.

Inflation is defined as a sustained increase in the general level of prices for goods and services. It is measured as an annual percentage increase.

In our country CPI of Capital city as taken to estimate national inflation rate. Inflation rate can be calculated as follows.

Inflation rate = $\frac{I_t - I_0}{I_0} * 100$ *where* I_t *– price index in the current period "t"*
I_0 *– price index in the base period "0"*

The monthly consumer price survey is conducted by officers in charge of CPI from Statistical Department of Ulaanbaatar Governor Office and district statistical divisions, price data are collected mainly by personal visits to about 100 shops and other retail outlets. The price of the main 20 food commodities are taken every week and averaged for the calculation of the CPI.

Since 1997 the Monthly Consumer Price Survey has been conducted in aimag centers and prices of goods and services reported to the National Statistical Committee to estimate the CPI for each aimag.

БҮЛЭГ 6. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

6.1 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС
CONSUMER PRICE INDEX OF GOODS AND SERVICES

1991-1-16=100 (хувь, *percentage*)

Он *Year*	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ХҮИ *CPI*	152.7	649.8	1 838.8	3 057.8	4 681.8	6 768.7	8 156.9	8 646.0	9 507.6

(Хүснэгт 6.1-ийн үргэлжлэл- *Table 6.1 continuation*)

Он *Year*	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ХҮИ *CPI*	10 279.4	11 099.2	11 291.5	11 821.9	13 120.4	14 361.7	15 219.1	17 518.8

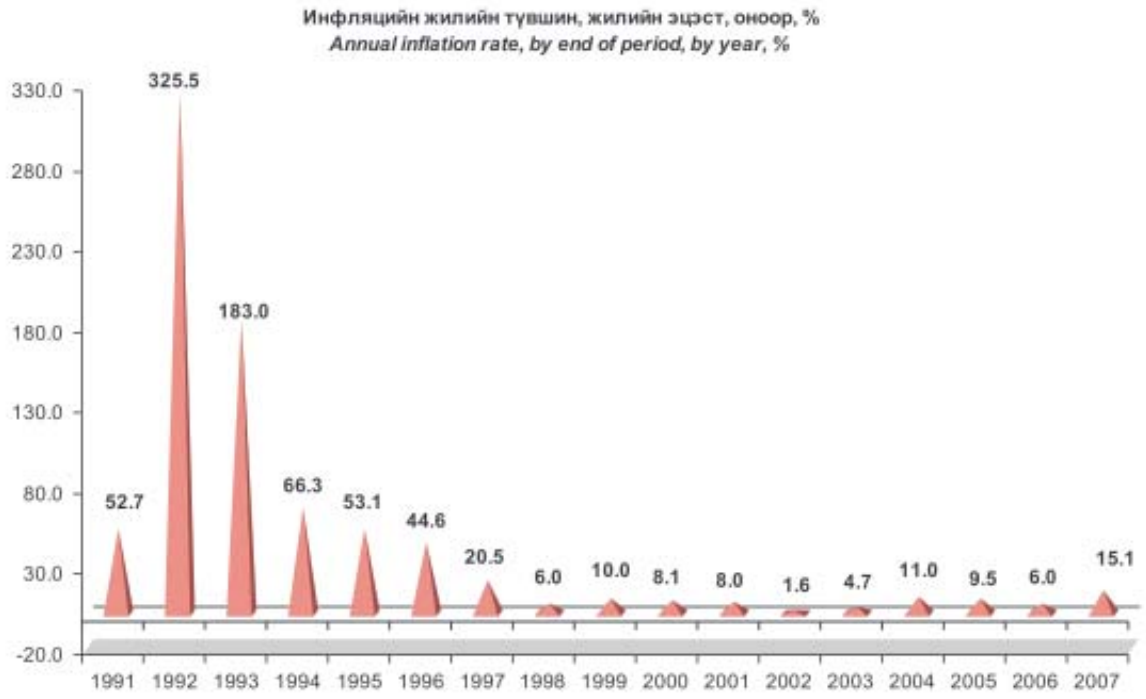

6.2 ИНФЛЯЦИЙН ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ТҮВШИН, 2001-2007

INFLATION RATE, ANNUAL AVERAGE, 2001-2007

хувь, *percentage*

Он *Year*	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Инфляцийн жилийн дундаж түвшин *Inflation rate, annual average*	8.0	0.3	5.1	8.2	12.7	5.1	9.0

6.3 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС , барааны бүлгээр
CONSUMER PRICE INDEX OF CERTAIN GOODS AND SERVICES, by groups

2005-XII=100 хувь, *percentage*

Хугацаа *Periods*		Хүнсний бараа, ундаа, ус *Food and non-alcoholic beverages*	Согтууруулах ундаа, тамхи *Alcoholic beverages, tobacco*	Хувцас, бөс бараа, гутал *Clothing, footwear and cloth*	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш *Housing, water electricity and fuels*	Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа *Furnishings, household equipment and tools*	Эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээ *Health, medical care and services*	Тээвэр *Transport*	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ *Communication*	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ *Recreation and culture*	Боловсролын үйлчилгээ *Education*	Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр *Restaurants and hotels*	Бусад бараа, үйлчилгээ *Miscellaneous goods & services*	**Ерөнхий индекс** ***Overall index***
2004	I	77.7	87.3	98.0	90.8	89.3	90.3	83.7	66.2	94.9	83.1	82.8	90.1	**83.6**
	II	81.6	88.1	96.2	90.3	89.2	90.8	84.4	66.2	94.9	83.1	84.2	90.2	**85.3**
	III	83.2	88.8	96.3	90.1	90.8	90.8	84.4	66.2	93.8	83.1	86.5	90.6	**86.0**
	IV	86.1	90.6	94.8	88.3	91.2	90.8	83.3	66.2	93.8	83.1	86.8	91.8	**87.1**
	V	88.4	91.1	94.3	86.3	91.3	90.9	84.5	66.2	93.8	83.1	86.8	91.0	**87.9**
	VI	88.6	91.2	93.6	86.3	91.7	90.9	84.3	66.2	94.2	83.1	87.2	95.2	**88.1**
	VII	90.9	93.0	93.9	86.1	92.1	91.1	87.9	66.2	99.0	83.1	87.9	95.6	**89.6**
	VIII	88.0	93.0	94.5	89.9	93.1	92.8	88.3	84.5	102.4	88.9	88.1	96.0	**89.9**
	IX	85.5	93.0	96.6	91.6	93.8	93.0	89.0	93.4	102.4	88.9	88.8	96.3	**89.6**
	X	82.7	93.4	98.2	98.7	94.8	93.3	93.3	94.1	102.7	88.9	88.8	96.5	**89.8**
	XI	83.5	93.5	100.1	98.7	95.7	93.3	94.9	94.7	102.7	88.9	89.1	96.8	**90.6**
	XII	86.0	93.2	100.4	95.9	95.1	93.3	94.2	94.7	102.7	88.9	91.9	97.4	**91.4**
2005	I	90.1	98.5	100.2	94.1	95.0	93.3	93.3	100.1	100.4	88.9	93.4	97.3	**93.3**
	II	95.7	99.5	98.6	98.3	95.8	93.4	92.9	100.1	100.3	88.9	93.8	97.3	**96.4**
	III	96.3	100.0	98.2	99.1	95.9	93.6	94.3	100.1	100.3	88.9	94.5	97.9	**96.9**
	IV	102.6	100.2	97.1	99.2	94.4	96.2	95.7	99.3	98.7	88.9	95.1	98.8	**99.8**
	V	106.4	100.3	96.8	97.7	96.3	96.2	97.8	99.3	100.3	88.9	97.0	98.6	**101.6**
	VI	110.8	100.0	96.7	97.4	96.7	97.9	99.6	99.3	100.3	88.9	97.6	98.4	**103.8**
	VII	111.4	100.0	95.9	97.3	96.8	97.9	99.6	98.4	100.1	88.9	97.6	98.5	**103.9**
	VIII	103.0	100.0	96.3	97.4	98.7	97.9	99.6	99.0	100.1	100.0	98.8	98.5	**100.5**
	IX	100.0	100.0	98.8	102.1	98.2	98.8	99.6	99.0	100.1	100.0	99.5	98.6	**100.0**
	X	96.5	100.0	99.4	103.3	99.2	98.9	99.7	99.5	100.1	100.0	98.6	99.3	**98.6**
	XI	96.9	100.0	100.0	101.8	99.9	99.9	99.7	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	**98.8**
	XII	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	**100.0**
2006	I	102.0	100.4	99.9	98.2	100.2	99.9	109.5	100.0	99.6	100.0	100.2	100.8	**101.6**
	II	104.0	102.0	100.4	97.9	99.5	100.6	108.9	100.0	99.9	100.0	100.5	101.0	**102.4**
	III	103.6	100.6	102.6	96.8	100.0	101.2	109.1	92.2	100.9	100.0	101.9	101.3	**102.2**
	IV	108.5	100.8	104.2	96.4	100.3	101.2	107.9	90.8	102.1	100.0	102.6	101.5	**104.4**
	V	109.0	100.8	104.2	96.5	100.6	101.2	108.3	89.4	103.1	100.0	103.1	104.9	**104.8**
	VI	112.1	101.2	103.2	96.3	100.7	101.2	108.8	87.6	103.1	100.0	103.1	105.8	**106.0**
	VII	112.0	101.3	102.4	95.5	100.9	101.2	108.8	87.6	104.0	100.0	103.1	105.8	**105.9**
	VIII	108.8	101.3	103.4	95.5	101.3	101.9	109.4	86.5	103.6	110.3	105.0	105.8	**105.3**
	IX	104.3	101.7	104.3	106.6	101.9	104.1	110.9	86.6	106.1	110.3	106.0	106.1	**105.0**
	X	102.7	102.0	105.0	107.8	103.9	121.5	111.0	86.6	106.1	110.3	108.5	107.5	**105.1**
	XI	102.2	102.3	107.5	108.7	107.2	122.5	113.2	86.6	106.4	110.3	107.9	107.5	**105.5**
	XII	103.3	103.3	107.5	108.7	107.4	123.6	112.1	86.6	106.3	110.3	110.1	107.7	**106.0**
2007	I	104.4	103.3	106.5	101.8	107.5	123.7	115.3	85.3	106.3	110.3	111.6	107.7	**105.9**
	II	109.3	103.1	106.0	101.5	107.5	123.7	116.2	84.6	106.3	110.3	113.6	108.1	**108.1**
	III	110.4	103.1	105.8	101.4	107.5	123.7	114.8	84.6	105.4	110.3	114.0	108.2	**108.3**
	IV	113.5	103.1	104.3	104.0	110.4	124.6	114.5	84.6	105.4	110.3	114.1	109.2	**109.9**
	V	116.0	103.1	102.9	103.9	110.2	124.6	113.6	84.8	108.3	110.3	115.1	109.2	**110.8**
	VI	120.5	103.1	103.0	104.1	109.9	125.1	116.1	81.8	106.1	110.3	115.1	107.2	**112.7**
	VII	122.0	103.1	102.8	106.0	110.6	125.1	116.1	75.8	106.3	110.3	115.1	107.3	**113.4**
	VIII	125.3	106.3	103.2	109.2	112.6	137.7	119.0	77.1	106.2	132.5	117.5	107.6	**117.2**
	IX	126.6	106.4	105.7	114.8	116.4	138.3	119.0	77.4	105.8	132.5	123.9	107.7	**118.9**
	X	123.0	107.3	107.8	125.5	118.3	138.3	129.5	77.6	107.1	132.5	122.8	110.3	**119.9**
	XI	123.8	105.3	110.0	123.2	120.7	138.5	132.5	77.4	109.3	132.5	122.6	111.7	**120.7**
	XII	128.7	106.1	110.7	121.0	122.3	141.1	124.0	77.3	110.8	132.5	125.5	111.8	**122.0**

6.4 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС , сарын өөрчлөлт, барааны бүлгээр
CONSUMER PRICE INDEX OF CERTAIN GOODS AND SERVICES, monthly changes, by groups

хувь, *percentage*

Хугацаа *Periods*		Хүнсний бараа, ундаа, ус *Food and non-alcoholic beverages*	Согтууруулах ундаа, тамхи *Alcoholic beverages, tobacco*	Хувцас, бөс бараа, гутал *Clothing, footwear and cloth*	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш *Housing, water electricity and fuels*	Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа *Furnishings, household equipment and tools*	Эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээ *Health, medical care and services*	Тээвэр *Transport*	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ *Communication*	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ *Recreation and culture*	Боловсролын үйлчилгээ *Education*	Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр *Restaurants and hotels*	Бусад бараа, үйлчилгээ *Miscellaneous goods & services*	**Ерөнхий индекс** ***Overall index***
2004	I	4.7	0.0	-1.1	-1.6	-1.2	0.3	-0.9	0.0	0.0	0.0	1.2	0.1	**1.5**
	II	5.0	1.0	-1.8	-0.5	-0.2	0.5	0.9	0.0	0.0	0.0	1.8	0.1	**2.0**
	III	2.0	0.8	0.0	-0.3	1.9	0.0	0.0	0.0	-1.2	0.0	2.7	0.5	**0.9**
	IV	3.4	2.0	-1.5	-1.9	0.4	0.0	-1.2	0.0	0.0	0.0	0.3	1.3	**1.2**
	V	2.7	0.5	-0.5	-2.3	0.1	0.2	1.4	0.0	0.0	0.0	0.1	-0.9	**0.9**
	VI	0.3	0.1	-0.7	0.1	0.4	0.0	-0.2	0.0	0.5	0.0	0.5	4.6	**0.3**
	VII	2.5	2.0	0.3	-0.2	0.4	0.1	4.2	0.0	5.0	0.0	0.7	0.4	**1.7**
	VIII	-3.2	0.0	0.6	4.4	1.1	1.9	0.5	27.6	3.4	6.9	0.2	0.4	**0.4**
	IX	-2.9	0.0	2.2	1.9	0.7	0.1	0.7	10.5	0.0	0.0	0.7	0.3	**-0.4**
	X	-3.2	0.4	1.6	7.8	1.0	0.3	4.9	0.8	0.3	0.0	0.0	0.2	**0.2**
	XI	1.0	0.1	2.0	0.0	1.0	0.0	1.7	0.6	0.0	0.0	0.4	0.3	**0.8**
	XII	3.0	-0.3	0.2	-2.8	-0.7	0.0	-0.8	0.0	0.0	0.0	3.2	0.6	**0.9**
2005	I	4.7	5.6	-0.1	-1.9	0.0	0.0	-1.0	5.7	-2.2	0.0	1.6	-0.1	**2.1**
	II	6.2	1.0	-1.6	4.5	0.8	0.1	-0.5	0.0	-0.1	0.0	0.5	0.0	**3.3**
	III	0.6	0.5	-0.4	0.8	0.1	0.2	1.5	0.0	0.0	0.0	0.7	0.7	**0.5**
	IV	6.6	0.3	-1.1	0.0	-1.6	2.8	1.5	-0.8	-1.6	0.0	0.7	0.9	**3.0**
	V	3.7	0.0	-0.3	-1.5	2.0	0.0	2.2	0.0	1.6	0.0	1.9	-0.2	**1.8**
	VI	4.2	-0.3	-0.1	-0.3	0.4	1.7	1.8	0.0	0.0	0.0	0.6	-0.2	**2.2**
	VII	0.5	0.0	-0.8	-0.1	0.2	0.0	0.0	-0.9	-0.2	0.0	0.0	0.1	**0.1**
	VIII	-7.5	0.0	0.5	0.1	1.9	0.0	0.0	0.6	0.0	12.5	1.3	0.0	**-3.3**
	IX	-2.9	0.0	2.6	4.8	-0.5	0.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.7	0.1	**-0.5**
	X	-3.5	0.0	0.6	1.2	1.1	0.1	0.1	0.6	0.0	0.0	-0.9	0.8	**-1.4**
	XI	0.4	0.0	0.5	-1.5	0.7	1.0	0.0	0.5	-0.1	0.0	1.4	0.7	**0.1**
	XII	3.2	0.0	0.0	-1.7	0.1	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	**1.3**
2006	I	2.0	0.4	-0.1	-1.8	0.2	-0.1	9.5	0.0	-0.4	0.0	0.2	0.8	**1.6**
	II	1.9	1.7	0.5	-0.3	-0.7	0.7	-0.6	0.0	0.3	0.0	0.3	0.2	**0.9**
	III	-0.4	-1.4	2.2	-1.1	0.5	0.6	0.2	-7.8	1.1	0.0	1.4	0.3	**-0.2**
	IV	4.8	0.2	1.5	-0.4	0.3	0.0	-1.1	-1.5	1.1	0.0	0.6	0.2	**2.1**
	V	0.4	0.1	0.0	0.2	0.3	0.0	0.4	-1.6	1.0	0.0	0.6	3.4	**0.4**
	VI	2.9	0.3	-1.0	-0.3	0.1	0.0	0.4	-1.9	0.0	0.0	0.0	0.9	**1.2**
	VII	-0.1	0.2	-0.8	-0.8	0.2	0.0	0.0	-0.1	0.9	0.0	0.0	0.0	**-0.2**
	VIII	-2.9	-0.1	1.0	0.0	0.4	0.8	0.6	-1.2	-0.4	10.3	1.9	0.0	**-0.6**
	IX	-4.1	0.5	0.9	11.7	0.6	2.1	1.4	0.1	2.4	0.0	0.9	0.2	**-0.3**
	X	-1.5	0.3	0.6	1.2	1.9	16.8	0.0	0.0	0.0	0.0	2.4	1.3	**0.1**
	XI	-0.6	0.3	2.4	0.8	3.2	0.8	2.0	0.0	0.3	0.0	-0.6	0.0	**0.4**
	XII	1.1	1.0	0.0	0.0	0.1	0.9	-1.0	0.0	-0.1	0.0	2.0	0.2	**0.5**
2007	I	1.1	0.0	-0.9	-6.4	0.1	0.0	2.9	-3.7	0.0	0.0	1.4	0.0	**-0.1**
	II	4.8	-0.2	-0.5	-0.3	0.0	0.0	0.8	-0.9	0.0	0.0	1.8	0.3	**2.0**
	III	1.0	0.0	-0.2	-0.1	0.0	0.0	-1.2	0.0	-0.9	0.0	0.3	0.1	**0.3**
	IV	2.8	0.0	-1.5	2.6	2.7	0.7	-0.3	-0.4	0.0	0.0	0.1	0.9	**1.4**
	V	2.2	-0.1	-1.3	-0.1	-0.2	0.0	-0.8	0.3	2.7	0.0	0.9	0.0	**0.9**
	VI	3.9	0.0	0.1	0.2	-0.3	0.4	2.2	-1.0	-2.0	0.0	0.0	-1.8	**1.8**
	VII	1.2	0.0	-0.2	1.8	0.7	0.0	0.0	-7.3	0.2	0.0	0.0	0.0	**0.6**
	VIII	2.7	3.1	0.3	3.0	1.8	10.0	2.5	1.8	-0.2	20.2	2.0	0.3	**3.3**
	IX	1.0	0.1	2.5	5.1	3.3	0.5	0.0	0.4	-0.3	0.0	5.5	0.1	**1.5**
	X	-2.8	0.8	2.0	9.4	1.6	0.0	8.8	0.3	1.2	0.0	-0.9	2.4	**0.9**
	XI	0.6	-1.8	2.0	-1.9	2.0	0.1	2.3	-0.3	2.1	0.0	-0.2	1.3	**0.5**
	XII	3.9	0.7	0.7	-1.8	1.4	1.9	-6.4	-0.1	1.3	0.0	2.3	0.1	**1.1**

6.5 УЛААНБААТАР ХОТЫН ЗАРИМ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ
ANNUAL AVERAGE PRICES OF MAIN GOODS AND SERVICES, IN ULAANBAATAR

төг, *tog*

Бараа, үйлчилгээ	*Goods & services*	2004	2005	2006	2007
Гурил, 1-р зэрэг, кг	*Flour, grade 1, kg*	455	417	405	493
Талх, "Атар"	*Bread, "Atar"*	298	318	320	360
Цагаан будаа, кг	*Rice, kg*	595	707	681	722
Хонины мах, кг	*Mutton, kg*	1 596	2 124	2 273	2 642
Үхрийн мах, кг	*Beef , kg*	1 724	2 348	2 500	2 851
Шингэн сүү, л	*Milk, l*	468	488	525	568
Тараг, 1л	*Kefir, litre*	518	557	707	768
Хуурай сүү, 1кг	*Condensed milk, kg*	3 450	3 601	3 760	3 597
Элсэн чихэр, кг	*Sugar, kg*	578	630	897	870
Ногоон цай, 2кг	*Green tea, 2 kg*	1 995	2 599	2 673	2 732
Алим, кг	*Apple,kg*	860	814	1 080	1 212
Төмс, кг	*Potato, kg*	337	471	529	558
Байцаа, кг	*Cabbage, kg*	475	503	509	550
Лууван, кг	*Carrot, kg*	410	649	544	592
Манжин, кг	*Turnip, kg*	436	734	544	542
Бөөрөнхий сонгино, кг	*Onion, kg*	467	434	548	580
Давс, цагаан, кг	*Salt,white,kg*	221	250	252	257
Ургамлын тос, л,	*Vegetable oil,l*	1 484	1 600	1 543	1 848
Өндөг, ш	*Egg, piece*	107	150	127	146
Архи, 0.5л	*Alcohol, domestic, 0.5l*	2 822	3 000	2 940	3 064
Дүнсэн тамхи, 350 гр	*Pipe tobacco, 350 gr*	1 660	1 750	1 850	1 917
Савхин бээлий, эр, хос	*Leather gloves, pair*	5 365	5 573	6 234	6 533
Брюк, ш	*Trousers, piece*	12 333	12 100	12 450	12 100
Ноосон цамц, ш	*Woollen sweater, piece*	11 899	12 183	13 880	13 467
Нэхий дээл, ш	*Sheep skin overcoat, piece*	295 000	294 371	294 646	296 667
Юбка, гадаад, ш	*Skirt, imported, piece*	16 050	16 075	20 864	21 500
Хүүхдийн ноосон цамц, ш	*Children's woollen sweater, piece*	5 667	6 574	7 000	7 563
Охидын платье, ш	*Girl's dress, piece*	13 233	13 325	15 630	18 092

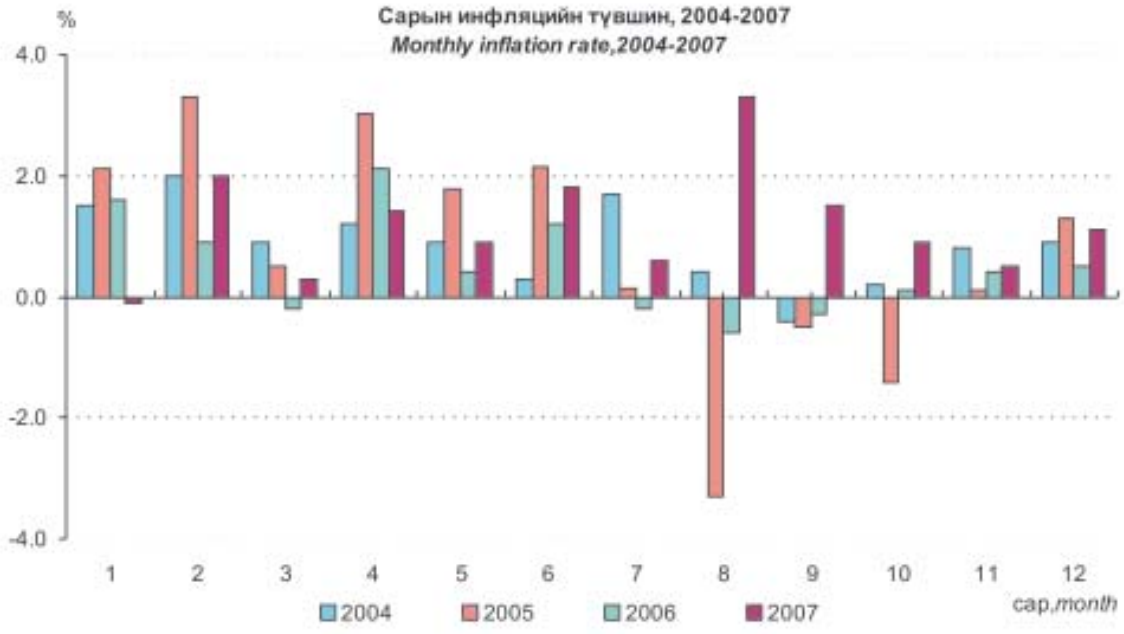

(Хүснэгт 6.5-ын үргэлжлэл - *Table 6.5 continuation)* төг, *tog*

Бараа, үйлчилгээ	*Goods & services*	2004	2005	2006	2007
Эр. хүний өвлийн гутал, хос	*Men's winter leather shoes, pair*	39 258	40 171	42 292	45 542
Эм. хүний хавар намрын гутал, хос	*Women's warm leather boots pair*	56 750	55 950	50 764	52 417
Хятад торго, метр	*Chinese silk, m*	2 781	2 707	2 985	3 373
Эрээн даавуу, метр	*Cotton cloth, m*	603	740	640	722
Даалимба, метр	*Cloth "Daalimba", m*	703	773	783	814
Талбайн хөлс, $м^2$	*Housing space fees, m^2*	80	80	80	83
Халаалт, $м^2$	*Heating fees, m^2*	184	215	220	210
Цэвэр усны үнэ, сард, 1 хүний	*Monthly water use fees per capita*	1 478	1 478	2 049	2101
Цахилгаан, 1кВт	*Electricity, 1 kW*	54	58	58	57
Түлшний мод, 1 шуудай	*Fire wood, 1 sack*	780	880	847	866
Тосон будаг, цагаан, л	*White oil paint, litre*	1 100	1 106	1 050	1129
2 спиральтай плитка, ш	*Electric cooker, piece*	36 083	41 575	45 833	49 167
Чийдэнгийн шил, 60 В	*Light bulb, 60W*	250	250	254	277
Хивс, "Алтанбулаг", 2х3м	*Carpet "Altanbulag", 2x3m*	117 274	125 000	128 554	147 917
Угаалгын нунтаг, 200 гр	*Washing detergent, 200gr*	-	381	417	445
Барааны саван, ш	*Laundry soap, piece*	192	201	208	257
Гар нүүрийн саван, ш	*Beauty soap, piece*	302	315	321	327
Шүдний оо, 130 гр	*Tooth-paste, 130 gr*	568	602	642	650
Аспирин, 10 ш	*Aspirin, 10 tablets*	113	129	150	162
Пенициллин, тариа, 1 сая	*Pennicillin, injection,1 mln*	197	196	215	219
Автобусны билет	*Bus fare*	200	200	200	213
Онгоцны билет, 500 км	*Airticket fare, 500 km*	40 333	53 133	74 633	97 150
Бензин, АИ-80, 1 литр	*Petrol "AI-80", litre*	527	674	778	817
Бензин, АИ-93, 1 литр	*Petrol "AI-93", litre*	577	751	870	952
Дизелийн түлш, 1 литр	*Diesel fuel, litre*	-	-	955	976
Дотоодод захиа илгээх тариф	*Domestic postal charge*	400	400	400	467
Зурагтын сарын хураамж	*TV monthly charge*	1 100	1 100	1 100	1 100
УБ-Дорнод 3 мин утсаар ярих хөлс	*UB-Dornod tel.call, 3 min*	707	561	414	320
" Өдрийн сонин"-ы улирлын захиалга	*Quarterly subscription of "Daily news" newspaper*	7 483	8 400	8 667	9 550
Сурагчийн дэвтэр	*Notebook, piece*	110	110	110	110
Эрэгтэй хүний үс засах	*Men's hair cut*	1 000	1 108	2 000	1 253
Хими цэвэрлэгээ	*Dry cleaning*	4 293	4 600	5 500	5 533

6.6 ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, бүлгээр, аймгаар

CONSUMER PRICE INDEX OF GOODS AND SERVICES , by groups, by aimags

2005-XII=100% (хувь, *percentage)*

Аймаг	*Aimags*	Хүнсний бараа, ундаа, ус *Food and non-alcoholic beverages*		Согтууруулах ундаа, тамхи *Alcoholic beverages, tobacco*		Хувцас, бөс бараа, гутал *Clothing, footwear and cloth*		Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш *Housing, water electricity and fuels*		Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа *Furnishings, household equipment*		Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ *Health*		Тээвэр *Transport*	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Баруун бүс	***West region***														
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	116.6	161.6	121.1	134.6	96.2	98.1	117.0	129.1	106.6	131.0	114.9	145.0	113.4	143.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	112.6	143.5	100.5	124.5	105.3	134.9	103.1	139.3	106.0	137.2	104.1	126.7	112.6	141.5
Завхан	*Zavkhan*	114.9	150.7	101.6	104.9	108.0	121.6	100.8	116.4	103.2	126.0	108.0	142.6	109.9	128.8
Увс	*Uvs*	114.4	140.6	98.3	106.9	98.9	109.2	109.9	114.4	109.8	135.9	111.7	122.4	129.4	158.1
Ховд	*Khovd*	120.9	163.9	100.7	122.4	105.6	123.4	115.6	133.7	110.5	133.8	109.8	130.8	115.7	160.3
Хангайн бүс	***Khangai region***														
Архангай	*Arkhangai*	104.2	143.8	100.1	105.3	100.3	103.7	100.2	123.1	111.8	132.6	111.3	154.1	112.0	120.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	112.5	137.8	101.6	124.6	97.9	105.0	119.0	128.0	102.9	123.1	132.7	125.9	112.6	139.6
Булган	*Bulgan*	102.5	133.1	99.4	105.3	98.6	104.1	103.0	110.7	99.0	109.3	103.3	133.8	107.0	115.3
Орхон	*Orkhon*	100.4	133.7	100.8	113.0	98.7	107.8	104.6	111.6	98.9	133.0	126.3	146.5	118.6	154.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	104.9	139.8	100.2	120.4	106.4	118.6	116.0	139.5	100.7	131.2	101.7	117.0	105.0	166.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	106.9	142.8	127.3	142.1	114.2	115.9	119.0	142.7	103.0	112.3	104.9	117.3	126.4	138.3
Төвийн бүс	***Central region***														
Говьсүмбэр	*Govisumber*	102.3	135.2	100.6	121.5	100.2	104.5	102.8	107.5	103.5	127.7	100.2	126.5	104.8	129.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	102.5	132.1	101.7	111.2	101.8	111.9	103.0	125.1	99.6	117.0	97.3	116.2	103.2	121.8
Дорноговь	*Dornogovi*	105.6	141.7	100.0	113.0	97.0	106.8	110.8	188.3	99.2	110.7	101.8	115.4	106.1	130.4
Дундговь	*Dundgovi*	104.6	137.1	99.1	115.9	95.9	99.7	99.9	106.7	109.7	129.2	99.3	126.8	112.4	137.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	100.6	128.5	97.4	102.2	95.0	112.5	104.1	98.6	104.5	119.1	111.2	133.4	117.0	145.6
Сэлэнгэ	*Selenge*	99.8	129.2	98.1	114.4	99.3	99.1	110.2	121.1	107.8	130.5	140.2	150.3	115.5	137.0
Төв	*Tov*	102.6	140.9	105.6	113.5	93.3	103.1	103.3	118.6	104.7	123.8	103.2	132.4	111.8	133.4
Зүүн бүс	***East region***														
Дорнод	*Dornod*	100.9	128.9	100.2	106.8	97.9	100.9	111.3	114.5	98.6	112.1	100.6	111.5	106.4	116.1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	104.7	131	101.7	117.7	121.4	129.3	107.3	113.1	108.3	130.5	121.3	147.8	109.5	131.6
Хэнтий	*Khentii*	99.6	135.2	102.0	180.2	108.9	132.1	133.2	144.4	110.1	142.9	99.0	211.5	111.9	121.9

(Хүснэгт 6.6-гийн үргэлжлэл- *Table 6.6 continuation)*

Аймаг	*Aimags*	Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ *Communication*		Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ *Recreation and culture*		Боловсролын үйлчилгээ *Education*		Зочид буудал, зоогийн газар, дотуур байр *Restaurants and hotels*		Бусад бараа, үйлчилгээ *Miscellaneous goods & services*		**Ерөнхий индекс** ***Overall index***	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
				Баруун бүс						***West region***			
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	100.0	96.2	125.8	126.5	107.1	125.0	104.9	105.4	98.2	105.6	**110.7**	**135.1**
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	100.0	100.0	102.1	110.8	130.4	143.5	122.8	125.5	102.9	117.6	**110.3**	**136.6**
Завхан	*Zavkhan*	102.2	73.6	96.7	100.9	110.3	141.7	110.3	111.8	101.5	165.1	**108.9**	**133.3**
Увс	*Uvs*	100.0	100.0	88.7	90.1	158.1	167.7	100.0	187.0	101.2	104.9	**110.7**	**133.0**
Ховд	*Khovd*	100.2	100.2	101.8	103.0	106.8	106.8	118.2	171.0	99.0	124.5	**112.6**	**140.3**
				Хангайн бүс						***Khangai region***			
Архангай	*Arkhangai*	100.0	101.0	100.5	101.9	106.9	131.0	101.3	103.2	105.7	119.2	**104.4**	**124.3**
Баянхонгор	*Bayankhongor*	101.5	104.4	97.8	98.6	100.0	96.6	100.0	108.2	100.2	110.5	**107.6**	**124.9**
Булган	*Bulgan*	100.0	100.0	98.3	101.1	113.4	130.6	100.0	103.1	101.5	107.3	**102.3**	**117.1**
Орхон	*Orkhon*	98.8	78.6	99.3	95.2	104.6	116.9	113.5	122.1	106.1	112.5	**102.1**	**123.3**
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	100.0	103.3	99.5	110.1	113.4	130.6	100.0	109.1	101.5	117.7	**105.4**	**135.5**
Хөвсгөл	*Khovsgol*	100.0	100.0	100.3	103.0	137.1	146.6	102.5	106.0	107.0	112.7	**112.7**	**130.5**
				Төвийн бүс						***Central region***			
Говьсүмбэр	*Govisumber*	100.0	100.0	100.1	126.9	114.0	128.6	105.4	144.8	104.9	98.2	**103.2**	**122.6**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	79.0	74.5	103.7	106.8	118.2	134.7	112.7	127.0	101.4	112.3	**102.5**	**122.6**
Дорноговь	*Dornogovi*	96.0	100.0	105.6	105.1	105.0	110.5	101.5	101.5	101.4	103.6	**103.5**	**127.4**
Дундговь	*Dundgovi*	100.0	90.4	95.8	96.1	108.8	120.4	101.4	102.6	105.7	108.0	**104.0**	**120.3**
Өмнөговь	*Omnogovi*	94.6	94.6	95.1	99.1	107.1	107.1	102.2	210.8	111.0	112.7	**103.1**	**125.8**
Сэлэнгэ	*Selenge*	99.3	99.2	98.6	125.9	128.6	128.6	94.5	96.8	101.4	106.5	**103.4**	**119.5**
Төв	*Tov*	104.4	113.3	94.4	99.2	113.4	130.6	100.0	104.7	108.2	146.2	**103.6**	**127.0**
				Зүүн бүс						***East region***			
Дорнод	*Dornod*	100.0	100.0	102.6	103.7	116.7	120.0	141.0	174.1	102.5	120.9	**104.9**	**120.0**
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	95.3	101.2	106.9	122.9	108.4	116.8	103.8	110.0	100.0	105.4	**108.1**	**125.1**
Хэнтий	*Khentii*	100.0	104.7	120.6	133.8	113.4	130.6	102.6	154.3	98.0	104.7	**107.5**	**134.9**

6.7 ГОЛ НЭРИЙН ЗАРИМ БАРААНЫ ДУНДАЖ ҮНЭ, аймгаар

AVERAGE PRICE OF MAIN SELECTED GOODS, by aimags

(төг, *tog)*

Аймаг	*Aimags*	Гурил, кг *Flour, kg*				Хонины мах, кг *Mutton, kg*				Цагаан будаа, кг *Rice, kg*				Шингэн сүү, л *Milk, l*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Баруун бүс	***West region***																
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	397	338	383	467	1 246	1 558	1775	2300	559	588	625	658	633	708	708	817
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	453	492	528	680	1 242	1 692	1854	2058	555	651	659	671	573	610	667	863
Завхан	*Zavkhan*	488	430	449	558	1 442	1 892	2108	2233	550	608	675	646	508	667	550	704
Увс	*Uvs*	436	367	418	508	1 129	1 642	1750	2025	563	571	613	629	371	567	583	725
Ховд	*Khovd*	433	370	459	523	1 292	1 850	2050	2458	558	621	629	621	542	650	667	792
Хангайн бүс	***Khangai region***																
Архангай	*Arkhangai*	488	435	421	520	1 283	1 708	1892	2208	523	550	623	605	450	517	533	646
Баянхонгор	*Bayankhongor*	488	480	464	547	1 400	1 867	2250	2225	558	600	610	663	558	588	625	733
Булган	*Bulgan*	414	428	420	464	1 475	2 017	2250	2650	515	603	620	645	392	417	392	438
Орхон	*Orkhon*	348	429	390	486	1 575	2 067	2079	2425	499	554	552	557	413	446	463	496
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	453	448	432	514	1 275	1 817	1875	2092	504	579	600	638	546	617	650	692
Хөвсгөл	*Khovsgol*	459	433	477	552	1 408	1 975	2100	2400	543	598	683	650	463	492	488	496
Төвийн бүс	***Central region***																
Говьсүмбэр	*Govisumber*	456	448	448	546	1 383	1 725	1875	2167	499	550	590	590	529	538	533	571
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	446	419	407	519	1 588	2 067	2163	2400	511	554	607	631	354	396	388	421
Дорноговь	*Dornogovi*	493	529	521	525	1 383	1 996	2150	2400	511	567	617	600	633	692	808	958
Дундговь	*Dundgovi*	479	445	437	539	1 283	1 846	1979	2217	521	543	590	586	683	779	746	875
Өмнөговь	*Omnogovi*	515	542	525	600	1 392	2 025	2433	2467	490	608	621	629	617	808	992	1000
Сэлэнгэ	*Selenge*	467	453	458	527	1 492	2 183	2233	2433	499	561	583	633	363	358	383	404
Төв	*Tov*	436	393	389	486	1 479	1 950	2108	2417	512	528	581	586	454	429	492	542
Зүүн бүс	***East region***																
Дорнод	*Dornod*	435	410	400	465	1 242	1 742	1946	2225	452	498	508	596	404	425	371	483
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	488	500	460	527	1 258	1 775	1950	2067	488	533	600	600	596	625	600	650
Хэнтий	*Khentii*	499	550	435	530	1 375	1 833	2167	2300	525	563	667	650	508	438	558	542

(Хүснэгт 6.7-гийн үргэлжлэл- *Table 6.7 continuation)*

Аймаг	*Aimags*	Элсэн чихэр, кг *Sugar, kg*				Цахилгаан, 1кВт.цаг *Electricity, 1KWH*				Халаалт, м2 *Heating fee, m2*				Бензин А-76, АИ-80, л *Petrol A-76, АИ-80, l*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
		Баруун бүс								***West region***							
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	642	729	996	1058	69	69	69	66	293	346	354	400	518	665	838	923
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	619	660	1 058	911	56	56	60	60	136	173	288	288	528	663	870	928
Завхан	*Zavkhan*	642	671	938	888	57	57	57	57	182	182	182	290	547	672	858	941
Увс	*Uvs*	600	708	983	917	69	69	69	66	181	181	181	266	542	669	837	920
Ховд	*Khovd*	613	679	900	975	69	69	69	66	64	89	164	164	505	653	853	930
		Хангайн бүс								***Khangai region***							
Архангай	*Arkhangai*	552	586	904	840	57	57	57	57	219	219	219	219	539	677	811	871
Баянхонгор	*Bayankhongor*	617	633	1 096	954	59	59	59	57	412	358	450	455	553	662	828	883
Булган	*Bulgan*	583	638	947	908	54	59	59	59	125	145	145	145	536	687	804	878
Орхон	*Orkhon*	518	594	838	747	54	59	59	59	184	220	220	217	518	675	789	847
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	596	625	883	950	57	57	57	58	468	500	500	500	548	683	808	870
Хөвсгөл	*Khovsgol*	568	615	942	821	55	55	55	55	156	158	180	180	558	688	821	933
		Төвийн бүс								***Central region***							
Говьсүмбэр	*Govisumber*	560	563	865	809	54	59	59	58	85	117	120	120	553	707	809	862
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	550	594	864	767	54	59	59	57	184	191	191	191	510	674	767	848
Дорноговь	*Dornogovi*	533	554	846	850	54	59	59	57	58	88	104	101	534	670	800	891
Дундговь	*Dundgovi*	575	586	876	774	54	59	59	59	60	63	100	100	553	656	793	840
Өмнөговь	*Omnogovi*	575	633	892	817	69	69	69	66	221	218	192	192	561	665	817	888
Сэлэнгэ	*Selenge*	536	608	846	763	54	59	59	57	66	207	209	219	525	683	780	856
Төв	*Tov*	533	578	870	714	54	59	59	57	184	224	218	180	521	680	781	805
		Зүүн бүс								***East region***							
Дорнод	*Dornod*	575	611	905	783	69	69	69	69	220	220	220	220	575	716	836	920
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	600	625	975	900	69	69	69	66	138	156	182	207	577	723	829	892
Хэнтий	*Khentii*	604	625	925	833	56	59	59	59	103	130	130	130	542	679	831	894

МӨНГӨ, САНХҮҮ

Банкны тогтолцоо. 1991 онд Монгол улс төв банк, арилжааны банк гэсэн хоёр шатлалтай банкны тогтолцоотой болсон. Арилжааны банкны үйл ажиллагаа “Банкны тухай” Монгол улсын хуулиар зохицуулагдана. Монголбанк арилжааны банкуудын тайлан балансын мэдээллийг нэгтгэн мөнгөний нийлүүлэлт, мөнгөний тойм, банкуудын нэгдсэн тайлан, олгосон зээлийн өрийн үлдэгдэл, хадгаламж, зээлийн хүү, гадаад валютын зах зээлийн ханшийн талаарх статистикийн мэдээг сар бүр бэлтгэдэг. Монголбанкнаас мөнгө, зээлийн бодлогын үр дүнгийн жилийн тайланг нэгтгэж хэвлүүлдэг.

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө . Үүнд банкнаас гадуурх мөнгө, банкны касс дахь бэлэн мөнгийг оруулна.

М1 мөнгө. Улсын болон хувийн секторын харилцах дансан дахь мөнгө, иргэдийн хугацаагүй хадгаламж, банкны гадуурх бэлэн мөнгөнөөс бүрдэнэ.

М2 мөнгө. Мөнгө М1 болон бараг мөнгөний нийлбэр юм. Бараг мөнгөнд иргэд, байгууллагуудын хугацаатай хадгаламжууд, гадаад валютын хадгаламжийг хамруулна.

Нөөц мөнгө. Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө, улсын болон хувийн секторын хадгаламж, арилжааны банкуудын Монголбанкинд хадгалуулсан хадгаламжаас бүрдэнэ.

Үнэт цаас. Монголын хөрөнгийн бирж (МХБ) 1991 онд байгуулагдсан. Хөрөнгийн бирж үнэт цаасны зах зээлийн мэдээллийг сар бүр Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг. Үндэсний статистикийн хороо үнэт цаасны зах зээлийн талаарх статистикийн мэдээллийг сарын бюллетень, жилийн статистикийн эмхтгэлд оруулан хэвлэдэг.

Зах зээлийн үнэлгээг тодорхойлохдоо Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хувьцаат компанийн нийтэд гаргасан үнэт цаасны тоог тухайн өдрийн үнэт цаасны арилжааны хаалтын ханшаар үржүүлнэ.

ТОП -20 индекс. Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хувьцаат компаниудын зах зээлийн үнэлгээ, үнэт цаасны арилжааны идэвхитэй байдал, үнэт цаасны өсөлт, бууралт зэргээр үнэт цаасны зах зээлийн ерөнхий чиг хандлагыг энэхүү индексээр тодорхойлдог. Индексийг дараах томьёогоор тооцно.

$$I = \frac{P}{C} * 100$$

I - Тухайн өдрийн индекс

P - Тухайн өдрийн зах зээлийн үнэлгээ

C - Зах зээлийн суурь үнэлгээ

Хийгдсэн хэлцлийн тоо. Үнэт цаасыг худалдах захиалгын үнийн саналыг худалдан авах иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллага зөвшөөрснөөр үнэт цаас арилжигдахыг хэлцэл хийгдэх гэнэ.

Бүртгэлтэй компаний тоо. Монголын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй, хувьцааны арилжааг идэвхитэй хийдэг хувьцаат компаний тоо юм.

Санхүүгийн бусад салбар. Санхүүгийн бусад салбарт Монгол Улсын төв банк болон арилжааны банкнаас бусад санхүүгийн салбарт үйл ажиллагаа явуулж буй аж ахуйн нэгж, байгууллага мөн даатгал, банк бус санхүүгийн байгууллага, хадгаламж зээлийн хоршоодын үйл ажиллагаа багтана. Санхүүгийн зохицуулах хороо нь даатгал, банк бус санхүүгийн байгууллага, хадгаламж зээлийн хоршоодын тайлан балансын мэдээллийг нэгтгэн үйл ажиллагааны нэгдсэн тайлан, статистикийн мэдээллийг улирал бүр бэлтгэн гаргаж байна.

Даатгалын үйл ажиллагаа бол даатгалын гэрээний дагуу даатгагч нь даатгалын тохиолдол үүсэхэд учирсан хохирол буюу хэлэлцэн тохирсон даатгалын нөхөн төлбөрийг төлөх үүргийг тодорхой этгээдийн өмнө хүлээж буй үйл ажиллагаа юм.

Даатгалын нөөцийн сангийн өөрчлөлт. Даатгагч нь гэрээний явцад үүссэн үүргийн гүйцэтгэлийг хангах зорилгоор даатгалын нөөц сан бүрдүүлэх ба даатгалын нөөц сангийн хэмжээ, нөөц санг бүрдүүлэх болон хөрөнгө оруулалтад байршуулах нөхцөлийг даатгалын багц дүрмээр тогтоодог. Даатгалын нөөцийн сангийн өөрчлөлтийг даатгалын байгууллагуудын оны эхний нөөцийн сангийн хэмжээ болон оны эцсийн нөөцийн сангийн хэмжээний зөрүүгээр тодорхойлно.

Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагаанд зээл олгох, факторингийн үйлчилгээ (зээлдэгчийн зүгээс зээлдүүлэгчээс мөнгөн төлбөрийн үүргийг шаардах эрхээ гуравдагч этгээдэд бүхэлд нь худалдах /шилжүүлэх/, энэхүү эрхийг хүлээн авагч нь эрхээ хэрэгжүүлэх болон үүсэн гарах үр дагаврыг бүрэн хариуцах үйл ажиллагаа), санхүүгийн түрээсийн үйлчилгээ (түрээслүүлэгч нь түрээслэгчийн захиалсан буюу сонгосон эд хөрөнгийг өөрөө үйлдвэрлэх, эсхүл худалдагч буюу нийлүүлэгчээс өөрийн нэр дээр худалдан авах замаар түрээслэгчид тодорхой нөхцөл, хугацаа, төлбөртэйгээр түрээслэх үйл ажиллагаа), төлбөрийн баталгаа гаргах үйлчилгээ, төлбөр тооцооны хэрэгсэл гаргах үйлчилгээ, цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ, гадаад валютын арилжаа, итгэлцлийн үйлчилгээ, богино хугацаат санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулалт хийх, хөрөнгө оруулалт, санхүүгийн чиглэлээр зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх үйлчилгээ зэрэг үйл ажиллагааг багтаана.

Болзошгүй эрсдлийн зардал гэж банк бус санхүүгийн байгууллагын үйл ажиллагааны явцад гарсан эрсдэлд зарцуулсан зардал юм. Энэхүү зардалд үнэт цаасны арилжаанаас гарах эрсдлийн зардал, зээлийн эрсдлийн зардал, санхүүгийн түрээсийн эрсдлийн зардал, факторингийн үйлчилгээний эрсдлийн зардал, өмчлөх бусад үл хөдлөх хөрөнгийн эрсдлийн зардал, авлагын эрсдлийн зардал зэрэг зардал багтана.

Хоршоо гэж эдийн засгийн болон нийгэм, соёлын нийтлэг хэрэгцээгээ хангах зорилгоор хэд хэдэн этгээд сайн дураараа нэгдсэн, ардчилсан хамтын удирдлага, хяналт бүхий, дундын эд хөрөнгө дээр үндэслэн үйл ажиллагаа явуулахаар хамтран байгуулсан хуулийн этгээдийг хэлнэ.

FINANCE

Banking system. In 1991 Mongolia introduced two-tiered banking structure as Central bank and Commercial banks. Activities of commercial banks in Mongolia are regulated under the Banking Law of Mongolia. The Bank of Mongolia collects balance sheet data for all commercial banks and publishes monthly bulletin which includes statistics on money supply, monetary survey, deposit and loan interest rate and market rates by dates. The Bank of Mongolia publishes the Annual Report that describes the monetary policy and its results.

Currency in circulation includes bank's vault and currency outside banks.

Money M1 consists of currency issued in circulation, current account and demand deposits.

Money M2 consists of money M1, time deposits and foreign currency deposits.

Reserve Money consists of currency issued in circulation, private and public sector deposits and bank's deposits.

Stock market - The Mongolian Stock Exchange was established in1991. Monthly data on stock market are sent to the National Statistical Office of Mongolia. The National Statistical Office publishes monthly data on stock market in the monthly bulletin and yearbook.

Market capitalization – It is defined as multiplication of the number of shares issued by registered companies at the Mongolia Stock Exchange and close price of certain day.

TOP-20 index – This index defines a general trend of stock market such as market value of companies limited with a registration in the Mongolian stock market, activeness of sales of stocks, and increases and decreases in stocks.

$$I = \frac{P}{C} * 100$$

I - *Index in current day*
P - Market capitalization in current day
C - Market capitalization in base day

Number of executed orders – shares traded upon consent from individuals and business entities which are to buy price offers of orders for sale of shares.

Number of companies with registration – number of stock companies, registered with the Mongolian Stock Exchange, trade shares actively.
Money and credit

Other financial institutions - These include being organizations of financial sector and insurance, non-bank financial institutions, saving and credit cooperative. But this class does not include central bank and commercial banks. The Financial Regulatory Commission of Mongolia collects balance sheet data for all insurance companies, non-bank financial institutions, saving and credit cooperatives then makes quarterly statistics report.

Insurance is activity that insurer is obligated to pay incurred loss of the entity when the event of risk, according to the insurance agreement between the counterparties.

Change of insurance reserves. In order to insurer use premiums to fund accounts reserved for later payment claim which is on insurance agreement. The quantity and all benchmarks of reserves and investment funding are set up on the regulations of insurance. The quantity of reserves change is defined as the difference between outstanding volumes of reserves at the beginning and at the end of the reporting period.

Activities of non-bank financial institutions include factoring (the seller/creditor sells account receivables at a discounted price to the third party, whom we call the factor, to obtain cash. The debtor then directly pays the full value of the debt to the factor instead of creditor), capital lease (capital or property is rent by lessee to possess it from less or at the specified payment and price after specified time duration), payment guarantee, financial instruments, e-payment, money transfer, foreign exchange trade, trust, advisory services for investment and providing information.

Provisions that in operating activity expenses for provisions. This expenses include provisions for stock trading, provisions for losses on loans, provisions for capital lease, provisions for factoring, provision for finance, provision for claims etc.

A cooperative is a group of several individuals united voluntarily to meet their common economic, social, and cultural needs and aspirations through a jointly-owned and democratically-controlled property.

7.1 МӨНГӨНИЙ НИЙЛҮҮЛЭЛТ
MONEY SUPPLY

сая төг. *mln. tog*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө	*Currency in circulation*	168 521.1	191 688.3	245 098.9	364 074.4
үүнээс: банкнаас гадуурхи мөнгө	*of which: currency outside banks*	143 512.7	152 369.5	185 126.7	283 325.3
Мөнгө М1	*Money M1*	221 327.6	269 124.4	331 903.4	590 471.6
Мөнгө М2	*Money M2*	847 032.4	1 140 138.8	1 536 493.3	2 401 051.4
Нөөц мөнгө	*Reserve money*	234 905.4	281 236.3	381 792.0	535 047.7

7.2 ГАДААД ВАЛЮТЫН ЦЭВЭР АЛБАН НӨӨЦ
FOREIGN NET RESERVES

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сая ам.доллар	*Official net reserve, mln. US dollars*	163.6	298.0	687.6	972.4
Импорт хангах нөөц, долоо хоногоор	*In weeks of imports*	12.0	13.5	24.1	23.9

7.3 ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ
LOANS OUTSTANDING

сая төг. *mln.tog*

Банкууд	*Banks*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**606 798.6**	**859 851.8**	**1 223 287.3**	**2 056 060.8**
Анод	*Anod*	101 716.4	93 816.9	120 855.0	143 329.6
Голомт	*Golomt*	96 608.7	135 964.2	184 906.9	329 356.6
Зоос	*Zoos*	38 109.7	62 034.4	82 919.1	146 127.2
Интер	*Inter*	8 835.2	6 112.4	-	-
Капитрон	*Capitron*	20 788.7	27 922.8	28 448.2	69 306.5
Кредит	*Credit*	8 705.4	10 575.4	8 582.2	5 531.1
Монгол шуудан	*Mongol Post*	42 769.0	62 072.3	91 993.7	161 432.9
Тээвэр хөгжил	*Transport & Dev.*	7 312.8	4 794.6	6 679.7	6 631.8
Хадгаламж	*Savings*	21 131.7	24 664.4	29 755.6	43 308.1
Хасбанк	*Khasbank*	20 313.6	38 077.9	59 813.0	100 683.1
Хөдөө аж ахуй	*Agricultural*	81 074.6	134 355.7	238 986.5	476 778.1
Худалдаа хөгжил	*Trade & Dev.*	92 569.5	148 617.5	219 179.2	349 705.9
Улаанбаатар хот	*Ulaanbaatar city*	13 021.6	49 725.0	66 113.3	99 042.5
Эрэл	*Erel*	4 965.4	4 774.8	8 481.2	6 949.8
Капитал	*Capital*	8 764.6	15 527.8	22 804.7	33 125.0
Үндэсний хөр.ор-ын банк	*National investment bank*	-	976.8	7 562.2	10 138.3
Чингис хаан	*Chinggis khaan*	40 111.7	39 838.9	46 206.7	74 614.5

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, Bank of Mongolia

7.4 ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХҮҮ
INTEREST RATE

Банкууд	*Banks*	2004	2005	2006	2007
Төгрөгийн хадгаламжийн жилийн дундаж хүү, хувиар		***Annual average togrog deposit rate, percentage***			
Анод	*Anod*	6.0-7.2	6.0-8.0	6.0-10.0	6.0-10.0
Голомт	*Golomt*	7.2	7.2	7.2	7.2
Зоос	Zoos	6.0	6.0	9.6	6.0-7.2
Капитрон	*Capitron*	7.2	7.2	6.0-7.2	4.8-8.4
Капитал	*Capital*	7.2	7.2	7.2	7.2
Кредит	*Credit*	8.4	8.4	8.4	8.4
Монгол шуудан	*Mongol Post*	7.2	-	7.2	8.4
Тээвэр хөгжил	*Transport Development*	6.0	6.0	6.0	6.0
Хадгаламж	*Saving*	6.0	6.0	6.0	6.0
Хасбанк	*Khasbank*	6.0-8.4	6.0-8.4	7.2-8.4	4.8-6.0
Хөдөө аж ахуй	*Agricultural*	9.6	7.2-8.4	10.0	10.0
Худалдаа хөгжил	*Trade & Develop.*	6.2	6.0-6.9	6.0-6.9	6.0-6.9
Улаанбаатар хот	*Ulaanbaatar city*	7.2	7.2	7.2	7.2
Эрэл	*Erel*	6.0	6.0	6.0-10.2	6.0-8.4
Төгрөгийн зээлийн жилийн дундаж хүү, хувиар		***Annual average togrog loan rate, percentage***			
Анод	*Anod*	27.6	27.3	25.2	28.1
Голомт	*Golomt*	24.0	23.9	17.7	19.3
Зоос	Zoos	30.7	31.2	24.8	20.1
Капитрон	*Capitron*	21.6	29.2	28.4	20.4
Капитал	Capital	28.2	28.4	28.6	22.1
Кредит	*Credit*	25.5	24.5	10.4	-
Монгол шуудан	*Mongol Post*	28.4	27.4	26.8	24.0
Тээвэр хөгжил	*Transport Development*	32.0	21.2	14.9	18.5
Хадгаламж	*Saving*	27.4	25.6	23.8	22.3
Хасбанк	*Khasbank*	37.2	34.0	30.4	13.5
Хөдөө аж ахуй	*Agricultural*	39.2	31.0	27.7	21.8
Худалдаа хөгжил	*Trade & Develop.*	25.2	20.8	20.2	16.0
Улаанбаатар хот	*Ulaanbaatar city*	15.7	19.8	22.8	19.9
Эрэл	*Erel*	12.0	26.6	28.8	23.4
Чингис хаан	*Chinggis khaan*	-	-	14.4	12.0

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, Bank of Mongolia

7.5 ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, бүс, аймаг, нийслэлээр
LOANS OUTSTANDING, by regions, aimags and the Capital city

сая төг. *mln. tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**606 798.6**	**859 851.8**	**1 223 287.3**	**2 056 060.8**
Баруун бүс			***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**25 385.7**	**40 984.9**	**67 880.7**	**114 675.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3 965.9	7 333.3	13 555.4	21 275.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3 177.3	5 922.9	10 916.0	17 900.6
Завхан	*Zavkhan*	4 382.0	7 809.4	11 578.8	21 988.0
Увс	*Uvs*	6 067.9	9 628.4	14 887.1	25 535.1
Ховд	*Khovd*	7 792.6	10 290.9	16 943.4	27 976.7
Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**36 430.1**	**55 055.0**	**87 905.0**	**149 092.7**
Архангай	*Arkhangai*	4 458.0	6 726.1	9 232.3	16 620.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	4 213.6	6 732.9	10 553.1	21 103.6
Булган	*Bulgan*	2 911.9	4 324.2	7 575.9	14 682.4
Орхон	*Orkhon*	12 584.5	16 977.0	25 065.3	36 929.4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	6 048.3	9 750.2	16 821.1	28 676.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	6 213.8	10 544.6	18 657.3	31 080.8
Төвийн бүс			***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**32 845.2**	**58 510.5**	**86 121.1**	**135 368.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1 404.6	2 364.9	4 061.7	7 172.9
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	13 545.8	19 305.1	24 646.7	43 420.7
Дорноговь	*Dornogovi*	4 647.7	8 005.4	10 694.0	14 369.4
Дундговь	*Dundgovi*	3 293.2	6 043.7	8 813.0	11 963.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	3 513.4	6 261.6	10 638.0	18 224.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	5 156.8	9 533.7	15 913.5	22 902.8
Төв	*Tov*	1 283.7	6 996.1	11 354.1	17 315.1
Зүүн бүс			***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**13 154.1**	**23 408.7**	**32 487.6**	**46 364.4**
Дорнод	*Dornod*	6 302.2	12 804.9	14 768.7	16 097.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2 998.1	4 584.4	7 429.3	11 859.3
Хэнтий	*Khentii*	3 853.8	6 019.4	10 289.6	18 407.7
Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**498 983.5**	**681 892.7**	**948 892.9**	**1 610 559.1**

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, Bank of Mongolia

7.6 ИРГЭДИЙН ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, бүс, аймаг, нийслэлээр
INDIVIDIAL DEPOSITS OUTSTANDING, by regions, aimags and Capital city

сая төг. *mln. tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**497 822.4**	**632 535.5**	**931 138.1**	**1 361 659.7**
Баруун бүс			***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**17 484.8**	**21 123.3**	**33 779.6**	**54 459.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	5 068.4	6 541.1	9 139.4	12 916.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2 493.5	3 335.5	5 854.2	8 672.8
Завхан	*Zavkhan*	2 721.7	3 062.3	5 731.1	9 374.4
Увс	*Uvs*	3 279.4	3 962.3	6 546.8	11 516.6
Ховд	*Khovd*	3 921.8	4 222.1	6 508.1	11 979.1
Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**22 954.8**	**29 518.8**	**47 152.6**	**74 787.3**
Архангай	*Arkhangai*	2 498.2	3 320.4	5 388.5	8 799.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	288.9	2 750.9	4 609.3	7 590.4
Булган	*Bulgan*	1 776.5	2 227.6	3 078.3	5 216.2
Орхон	*Orkhon*	12 002.1	13 173.5	20 236.0	29 388.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3 138.3	4 326.6	7 798.5	13 972.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 250.8	3 719.8	6 041.9	9 819.3
Төвийн бүс			***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**20 354.0**	**29 636.4**	**41 957.6**	**69 693.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	460.4	648.6	1 100.3	1 539.3
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	11 730.5	14 591.7	18 230.7	28 116.5
Дорноговь	*Dornogovi*	2 284.9	3 281.6	4 467.1	7 250.2
Дундговь	*Dundgovi*	1 708.4	2 251.8	3 315.1	5 069.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	2 136.6	2 954.4	5 002.5	8 155.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 512.9	3 158.6	5 721.1	8 777.6
Төв	*Tov*	520.3	2 749.7	4 120.8	10 785.1
Зүүн бүс			***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**5 976.2**	**8 604.4**	**13 124.9**	**21 472.6**
Дорнод	*Dornod*	1 755.8	2 682.0	4 577.1	7 788.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 623.4	2 499.6	3 801.9	6 488.7
Хэнтий	*Khentii*	2 597.0	3 422.8	4 745.9	7 195.2
Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**431 052.5**	**543 652.6**	**795 123.4**	**1 141 246.6**

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, Bank of Mongolia

7.7 ЧАНАРГҮЙ ЗЭЭЛИЙН ӨРИЙН ҮЛДЭГДЭЛ, бүс, аймаг, нийслэлээр
NON-PERFORMING LOANS OUTSTANDING, by regions aimags and the Capital city

сая төг. *mln. tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004*	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**60 735.1**	**49 470.5**	**60 021.6**	**68 071.3**
Баруун бүс			***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**612.9**	**960.1**	**2 358.4**	**898.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	181.6	104.5	102.4	103.5
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	24.0	19.6	21.1	39.7
Завхан	*Zavkhan*	212.8	224.0	235.3	256.7
Увс	*Uvs*	146.9	214.3	207.4	144.0
Ховд	*Khovd*	47.6	397.7	1 792.2	354.2
Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**722.1**	**1 072.9**	**1 625.1**	**1 422.9**
Архангай	*Arkhangai*	33.3	101.7	177.7	135.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	68.8	65.9	52.4	60.3
Булган	*Bulgan*	34.8	35.8	26.5	101.7
Орхон	*Orkhon*	403.8	353.3	866.2	660.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	53.9	297.3	227.2	63.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	127.5	218.9	275.1	401.1
Төвийн бүс			***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 062.5**	**1 649.3**	**2 621.6**	**3 154.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.1	3.3	67.1	163.4
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	376.8	660.5	1 139.5	1 002.4
Дорноговь	*Dornogovi*	228.5	70.0	173.6	265.6
Дундговь	*Dundgovi*	29.4	27.4	178.1	237.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	39.3	20.8	50.0	88.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	383.8	805.0	822.2	924.1
Төв	*Tov*	4.6	62.3	191.1	472.8
Зүүн бүс			***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**138.4**	**151.8**	**595.9**	**1 165.7**
Дорнод	*Dornod*	53.3	63.7	493.0	995.5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	31.2	40.1	27.2	94.0
Хэнтий	*Khentii*	53.9	48.0	75.7	76.2
Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**58 199.3**	**45 636.3**	**52 820.6**	**61 430.0**

Тайлбар: *- Чанаргүй зээлийн өрийн үлдэгдэлд хугацаа хэтэрсэн зээлийн дүнг оруулсан.
*Note: *- Non-performing loans including principal in arrears.*

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, Bank of Mongolia

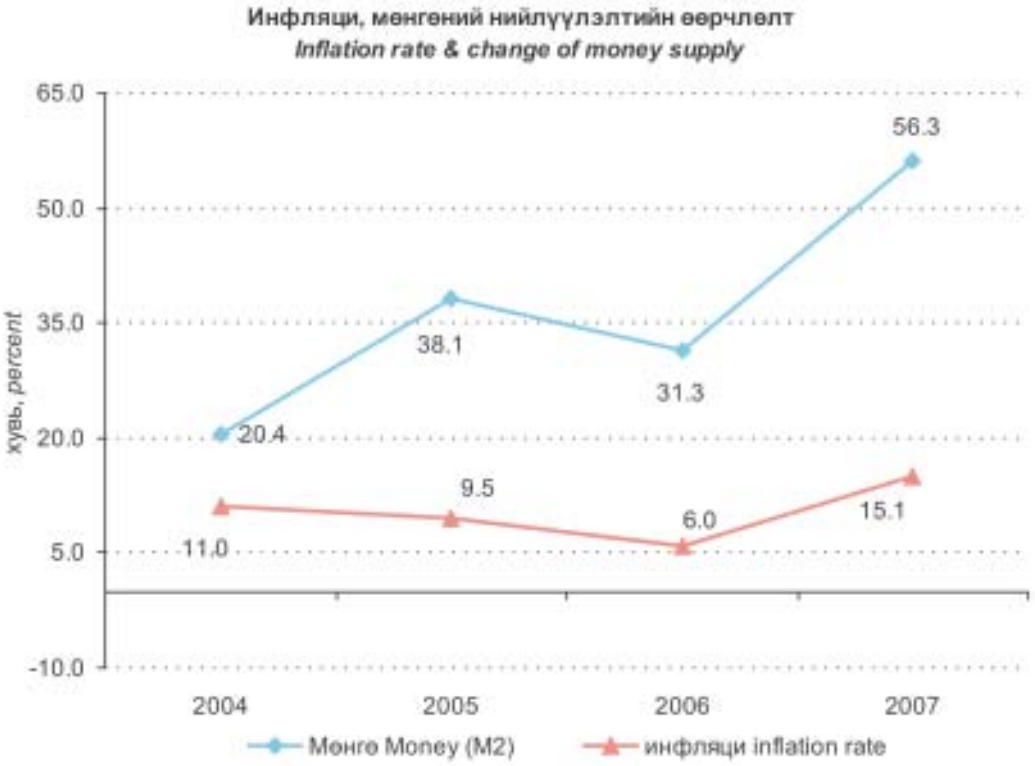

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, Bank of Mongolia

7.8 ГАДААД ВАЛЮТЫН ХАНШ
EXCHANGE RATES

төг. *tog* .

		2004	2005	2006	2007
Гадаад валютын ханш, жилийн дундаж	***Exchange rates, annual average***				
АНУ-ын доллар	*USD*	1 185.19	1 205.27	1 179.55	1 170.43
Евро	*EUR*	1 473.52	1 501.39	1 481.44	1 603.20
Рубль	*RUB*	41.13	43.04	43.40	45.78
Юань	*CNY*	143.19	147.12	147.94	153.89
Вон	*KRW*	1.04	1.75	1.24	1.26
Иен	*JPY*	10.97	10.97	10.15	9.95
Фунт	*GBP*	2 170.93	2 194.29	2 172.69	2 342.21
Гадаад валютын ханш, жилийн эцэст	***Exchange rates, at the end of period***				
АНУ-ын доллар	*USD*	1 209.00	1 221.00	1 165.00	1 169.97
Евро	*EUR*	1 647.40	1 449.10	1 529.00	1 717.16
Рубль	*RUB*	43.40	42.50	44.20	47.68
Юань	*CNY*	146.10	151.30	149.10	160.18
Вон	*KRW*	1.16	1.21	1.25	1.25
Иен	*JPY*	11.65	10.37	9.81	10.33
Фунт	*GBP*	2 320.90	2 103.70	2 279.10	2 337.54

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень
Source: Monthly statistical bulletin, Bank of Mongolia

7.9 ҮНЭТ ЦААСНЫ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ
MAIN INDICATORS OF STOCK MARKET SUMMARY

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Бүртгэлтэй компаний тоо	*Number of registered companies*	395	392	387	383
Зах зээлийн үнэлгээ (сая төг.)	*Market capitalization (mln.togrog)*	29 832.1	55 701.0	131 179.1	716 272.3
Хувьцааны арилжаа	*Stock trading*				
Үнийн дүн (сая төг.)	*Trading value (mln.togrog)*	654.0	2.547.3	12 604.3	62 126.8
Арилжигдсан хувьцааны тоо (мянга)	*Trading volume (thous.pieces)*	9.1	25.9	74.5	116.3
Бондын арилжаа	*Bond trading*				
Засгийн газрын (сая төг.)	*Government bond value (mln.togrog)*	12 463.8	6.767.7	4 461.5	39 599.3
Компаний (сая төг.)	*Company's bond value (mln.togrog)*	2 776.5	2.663.7	960.9	850.7
ТОП-20 индекс	*TOP-20 index*				
дундаж	*average*	667.4	796.9	1 291.9	6 699.9
хамгийн их	*maximum*	910.7	1 053.0	2 030.8	13 677.0
хамгийн бага	*minimum*	477.6	502.2	988.0	2 031.9
хаалт	*close*	585.7	1 019.2	2 030.8	10 618.8
Хийгдсэн хэлцлийн тоо (мянга)	*Total deals made (thous)*	13.0	9.1	11.6	28.9
Брокер, дилерийн компаний тоо	*Number of Broker and dealer companie*	25	24	25	30

Эх үүсвэр: Монголын Хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Stock Exchange of Mongolia

7.10 ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ ХАМГИЙН ӨНДӨРТЭЙ БАЙСАН 30 КОМПАНИ, 2007
30 LEADING COMPANIES IN MARKET CAPITALIZATION IN 2007

сая төг. *mln. tog*

Компаний нэр	*Name of companies*	Зах зээлийн үнэлгээ *Market value*
ТУУЛ СОНГИНО УСНЫ НӨӨЦ	*TUUL SONGINO USNII NUUTS*	13 701.4
ШАРЫН ГОЛ	*SHARIIN GOL*	8 015.0
ГОВЬ	*GOBI*	7 200.9
БАГАНУУР	*BAGANUUR*	5 627.7
ЗООС БАНК	*ZOOS BANK*	4 568.8
ШИВЭЭ ОВОО	*SHIVEE OVOO*	3 463.5
ЖЕНКОТУР БЮРО	*JENCOTOUR BUREAU*	3 127.9
БЭРХ УУЛ	*BERKH UUL*	2 011.8
НИК	*NIC*	1 709.9
МОНИНЖБАР	*MONINJBAR*	1 581.7
ОЛЛОО	*OLLOO*	1 332.6
МОНГОЛ ШИЛТГЭЭН	*MONGOL SHILTGEEN*	1 285.8
МОНГОЛ ЭМИМПЕКС	*MONGOL EMIMPEX*	1 197.1
ТАВАН ТОЛГО	*TAVAN TOLGOI*	958.4
МАХ ИМПЕКС	*MAKH IMPEX*	849.4
ЭЙЧБИ ОЙЛ	*HB OIL*	514.1
МОН.ЦАХИЛГААН ХОЛБОО	*MON.TELECOMMUNICATION*	478.7
БАЯНГОЛ ЗОЧИД БУУДАЛ	*BAYANGOL HOTEL*	465.9
УВ БУК	*UB BUK*	459.7
УЛСЫН ИХ ДЭЛГҮҮР	*STATE DEP. STORE*	417.6
ТӨМРИЙН ЗАВОД	*TUMRIIN ZAVOD*	401.2
МАТЕРИАЛ-ИМПЕКС	*MATERIAL-IMPEX*	325.0
БИДИСЕК	*BIDISEC*	291.2
АВТО ИМПЕКС	*AUTO IMPEX*	260.6
ДАРХАНМАХ-ЭКСПО	*DARKHANMAKH-EXPO*	210.6
ДОРНОД АВТО ЗАМ	*DORNOD AUTO ZAM*	189.8
ТЭГШ	*TEGSH*	164.7
СПИРТ БАЛ БУРАМ	*SPIRT BAL BURAM*	150.9
ХАШ ОРД	*KHASH ORD*	108.3
УЛААНБААТАР ЗОЧИД БУУДАЛ	*ULAANBAATAR HOTEL*	84.6

Эх үүсвэр: Монголын Хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Stock Exchange of Mongolia

7.11 ҮНЭТ ЦААС НЬ ИДЭВХТЭЙ АРИЛЖИГДСАН 30 КОМПАНИ, 2007
30 COMPANIES WITH THE MOST ACTIVE TRADED STOCKS IN 2007

Компаний нэр	*Name of companies*	Арилжигдсан үнэт цаас ширхэгээр *Trading volume, pieces*
ЖЕНКОТУР БЮРО	*JENCOTOUR BUREAU*	25 181 500
МОНГОЛ ЭМИМПЕКС	*MONGOL EMIMPEX*	17 604 600
БЭРХ УУЛ	*BERKH UUL*	16 219 988
ТУУЛ СОНГИНО УСНЫ НӨӨЦ	*TUUL SONGINO USNII NUUTS*	13 701 056
МОНИНЖБАР	*MONINJBAR*	12 195 006
ОЛЛОО	*OLLOO*	8 774 614
ЭЙЧ БИ ОЙЛ	*EICH BI OIL*	4 299 052
ШАРЫН ГОЛ	*SHARIIN GOL*	2 794 276
ЗООС БАНК	*ZOOS BANK*	2 209 815
БАГАНУУР	*BAGANUUR*	1 411 570
ГОВЬ	*GOBI*	1 337 821
ШИВЭЭ ОВОО	*SHIVEE OVOO*	1 149 302
УЛСЫН ИХ ДЭЛГҮҮР	*STATE DEP. STORE*	1 144 771
МОНГОЛ ШИЛТГЭЭН	*MONGOL SHILTGEEN*	1 113 275
АВТО ИМПЕКС	*AUTO IMPEX*	955 816
НИК	*NIC*	911 204
УВ БУК	*UB BUK*	618 392
МАХИМПЕКС	*MAKHIMPEX*	603 056
ЗГМС	*ZGMS*	320 500
ДОРНОД	*DORNOD*	270 725
МАТЕРИАЛ ИМПЕКС	*MATERIAL IMPEX*	215 908
ТЭГШ	*TEGSH*	168 497
МОНГОЛ САВХИ	*MONGOL SAVKHI*	166 630
БИДИСЕК	*BIDISEC*	145 581
СОНСГОЛОН БАР МАТ	*SONSGOLON BAR MAT*	143 380
ТОРГОН ҮР	*TORGON UR*	138 722
МОН.ЦАХИЛГААН ХОЛБОО	*MON.TELECOMMUNICATION*	104 335
ХЭРЛЭНХИВС	*KHERLENKHIVS*	103 800
ДОРНОД АВТО ЗАМ	*DORNOD AUTO ZAM*	97 249
ДАРХАНМАХ-ЭКСПО	*DARKHANMAKH-EXPO*	84 320

Эх үүсвэр: Монголын Хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Stock Exchange of Mongolia

7.12 ХУВЬЦААНЫ АРИЛЖААНЫ ҮЗҮҮЛЭЛТ
INDICATORS OF TRADING STOCK

Он *Year*	Арилжаа явсан өдрийн тоо *Number of trading days*	Арилжигдсан ширхэг *Volume piece*		Үнийн дүн (сая төг.) *Total value (mln.togrog)*	
		Нийт (мян.ширхэг) *Total (thous.pieces)*	Өдрийн дундаж (ширхэг) *Daily Average (piece)*	Нийт *Total*	Өдрийн дундаж *Daily Average*
2004	255	9.1	35.6	654.0	2.6
2005	253	25.9	102.6	2 547.4	10.1
2006	253	74.5	294.6	12 604.3	49.8
2007	253	116.1	458.9	62 126.8	245.6

Эх үүсвэр: Монголын Хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Stock Exchange of Mongolia

7.13 ЗАСГИЙН ГАЗРЫН БОНДЫН АРИЛЖАА
TRADING OF GOVERNMENT BOND

Он Year	Арилжаа явсан өдрийн тоо *Number of trading days*	Арилжигдсан тоо (мян.ширхэг) *Volume (thous.pieces)*		Үнийн дүн (сая төг.) *Total value (mil.togrog)*		Хөрөнгө оруулагчид (сая төг.) *Purchased by investors (mil.togrog)*		
		Нийт *Total*	Өдрийн дундаж *Daily Average*	Нийт *Total*	Өдрийн дундаж *Daily Average*	Арилжааны банкууд *Commercial Banks*	Бизнесийн байгууллагууд *Business Companies*	Хувь хүмүүс *Individuals*
2004	3	130.0	43.3	12 463.8	4 154.6	12 463.8	-	-
2005	1	70.0	70.0	6 767.0	6 767.7	6 767.7	-	-
2006	2	47.0	23.5	4 461.5	2 230.8	4 461.5	-	-
2007	10	408.6	40.9	39 599.3	3 959.9	39 539.3	59.3	0.8

7.14 КОМПАНИЙ БОНДЫН АРИЛЖАА
TRADING OF COMPANY BOND

Он Year	Арилжаа явсан өдрийн тоо *Number of trading days*	Арилжигдсан тоо (мян.ширхэг) *Volume (thous.pieces)*		Үнийн дүн (сая төг.) *Total value (mil.togrog)*		Хөрөнгө оруулагчид (сая төг.) *Purchased by investors (mil.togrog)*		
		Нийт *Total*	Өдрийн дундаж *Daily Average*	Нийт *Total*	Өдрийн дундаж *Daily Average*	Арилжааны банкууд *Commercial Banks*	Бизнесийн байгууллагууд *Business Companies*	Хувь хүмүүс *Individuals*
2004	50	69.2	1.4	2 776.5	55.5	2 498.3	147.0	131.2
2005	121	305.3	2.5	2 663.7	22.0	1 612.0	287.2	764.5
2006	84	99.2	1.2	960.9	11.4	-	446.8	514.1
2007	55	134.2	2.4	850.0	15.5	-	225.5	625.2

Эх үүсвэр: Монголын Хөрөнгийн биржийн жилийн эцсийн мэдээ
Source: Annual report of Stock Exchange of Mongolia

7.15 ДААТГАЛЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ
MAIN INDICATORS OF INSURANCE INSTITUTIONS

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Даатгалын хураамжийн орлого, сая төгрөг	*Insurance premium, mln.togrogs*	6 067.7	7 434.7	10 231.1	13 823.1
Нөхөн төлбөр, сая төгрөг	*Insurance reimbersement, mln.togrogs*	1 397.0	2 407.0	3 465.3	3 375.3
Даатгалын нөөцийн сангийн өөрчлөлт, сая төгрөг	*Changes of insurance reserves, mln.togrogs*	2 378.8	1 269.4	2 882.6	3 580.5
Тайлант хугацаанд үйл ажиллагаа явуулсан даатгалын байгууллагын тоо	*Number of Indsurance institutions, at the reporting period*	21	20	20	15
Тайлант хугацаанд үйл ажиллагаа явуулсан даатгалын байгууллагын ажиллагчдын тоо	*Number of employed persons*	430	450	455	429

7.16 БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ
MAIN INDICATORS OF NON-BANK FINANCIAL INSTITUTION

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Санхүүгийн орлого, сая төгрөг	*Operating income , mln.togrogs*	6 477.9	7 370.5	8 784.6	13 069.5
Санхүүгийн зардал, сая төгрөг	*Operating expenses, mln.togrogs*	2 200.1	2 594.2	2 791.9	5 069.4
Болзошгүй эрсдлийн зардал, сая төгрөг	*Provisions, mln.togrogs*	-	852.7	515.0	747.2
Санхүүгийн цэвэр ашиг, сая төгрөг	*Net operating income after provisins, mln.togrogs*	4 277.8	3 923.5	5 477.6	7 253.0
Тайлант хугацаанд үйл ажиллагаа явуулсан банк бус санхүүгийн байгууллагын тоо	*Number of Non bank financial instituions at the reporting period*	140	148	163	137

7.17 ХАДГАЛАМЖ ЗЭЭЛИЙН ХОРШООДЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ
MAIN INDICATORS OF SAVING AND CREDIT COOPERATIVE

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Хүүгийн орлого, сая төгрөг	*Interest income, mln.togrogs*	19 079.3	25 141.1	17 109.4	8 311.4
Хүүгийн зарлага, сая төгрөг	*Interest expenses, mln.togrogs*	7 139.9	9 412.5	10 027.3	5 655.4
Хүүгийн цэвэр орлого, сая төгрөг	*Net interest income, mln.togrogs*	11 939.4	15 728.6	7 082.1	2 656.0
Тайлант хугацаанд үйл ажиллагаа явуулсан хадгаламж зээлийн хоршоодын тоо	*Number of Saving and credit cooperatives, at the reporting period*	340	532	537	168

УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСӨВ

Монгол Улсын нэгдсэн төсөв нь улсын төсөв болон орон нутгийн төсвөөс бүрддэг. Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн Засгийн газрын мэдэлд төвлөрүүлэн зарцуулах хэсгийг улсын төсөв гэнэ. Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргын мэдэлд төвлөрүүлэн зарцуулах хэсгийг орон нутгийн төсөв гэнэ. Орон нутгийн төсвийг аймаг, нийслэлийн төсөв, сум дүүргийн төсөв гэж ангилна.

Төсвийн орлого нь урсгал орлого, хөрөнгийн орлого, тусламжийн орлогоос бүрдэнэ. Урсгал орлого нь татварын болон татварын бус орлогоос бүрдэнэ. Татварын орлогод орлогын албан татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэл, хураамж, өмчийн татвар, дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар, гадаад худалдааны орлого болон бусад татвар орно.

Татварын бус орлого нь төрийн өмчийн оролцоотой аж ахуйн нэгжийн төрийн өмчид ногдох хувьцааны ногдол ашиг, хүү, торгуулийн орлого, түрээсийн орлого, төсөвт газрын өөрийн орлого болон татварын бус бусад орлогоос бүрдэнэ.

Төсвийн зарлагыг урсгал зардал, хөрөнгийн зардал, эргэж төлөгдөх төлбөрийг хассан цэвэр зээл гэж ангилна. Урсгал зардал нь бараа, үйлчилгээний зардал, зээлийн үйлчилгээний төлбөр, татаас ба урсгал шилжүүлгээс бүрдэнэ. Төсвийн нийт алдагдал гэж урсгал, хөрөнгийн ба тусламжийн орлогын дүн нийт зарлагаас бага байхыг хэлнэ. Урсгал тэнцэл нь урсгал орлого ба урсгал зардлын зөрүүгээр тодорхойлогдоно.

Монгол Улсын санхүүгийн жил нь тухайн оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхэлж 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болно.

Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн орлого, зарлагын мэдээг Сангийн яам нэгтгэн гаргаж байна.

GENERAL GOVERNMENT BUDGET

Mongolian General government budget consists of the central budget and local budget. The central budget is an integral part of the General government budget of Mongolia, which is centralized expenditure under the Government. The local budget is an integral part of the General government budget of Mongolia, which is centralized expenditure under the governors of aimags and capital city. The local budget is classified as a budget of aimag, the capital city, and a budget of soum or district.

Budget revenue consists of the current revenue, capital revenue and grants. The current revenue consists of the tax revenue and non-tax revenue. Tax revenue includes income taxes, social contributions and tax on property, taxes on goods and services, income from foreign trade and other tax.

Non-tax revenue includes dividends from enterprises with state shares, interest and fines, revenue from rent, own revenue of budget and other non-tax revenue.

Total expenditure is classified the current expenditure, capital expenditure and net lending minus repayment. Current expenditure includes goods and services, interest payment and subsidies and transfers.

Overall budget deficit is current and capital revenue and grants, less total expenditure and lending minus repayment. Current balance is calculated as the difference between current revenue and current expenditure.

The financial year of Mongolia is from 1st, January to 31st, December.

The Ministry of Finance compiles and consolidates general and central budget revenue and expenditure.

8.1 МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, нэр төрлийн ангиллаар, оны үнээр
MONGOLIAN GENERAL GOVERNMENT REVENUE, by classification of revenue, at current prices

сая төг *mln. tog*

		2004	2005	2006	2007
НИЙТ ОРЛОГО, ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	***TOTAL REVENUE AND GRANTS***	**713 113.6**	**837 858.3**	**1 360 409.8**	**1 851 189.8**
УРСГАЛ ОРЛОГО	*CURRENT REVENUE*	706 292.8	832 584.7	1354 098.0	1 843 669.4
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	*TAX REVENUE*	583 119.0	692 206.5	1128 140.6	1 500 720.3
Орлогын албан татвар	*Income tax*	144 132.2	178 539.2	476 833.0	647 842.4
Аж ахуйн нэгжийн	*Corporation tax*	98 613.9	120 552.6	222 338.7	219 132.4
Хүн амын	*Personal income tax*	45 518.3	57 986.6	76 973.6	75 010.0
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	*Price increase tax of some products*	-	-	177 520.7	353 700.0
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	*Social security contributions*	82 089.3	95 596.7	111 933.4	158 442.8
Өмчийн татвар	*Property taxes*	5 742.3	6 328.9	6 910.0	8 133.4
Дотоодын бараа, үйлчилгээний албан татвар	*Taxes on domestic goods & services*	244 296.8	270 997.6	352 721.0	409 964.0
Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	*Value added tax*	163 080.3	181 039.0	241 282.6	263 222.2
Дотоодын бараа, үйлчилгээний	*on domestic goods & services*	57 417.2	70 645.1	87 910.3	108 227.5
Импортын барааны	*on imported goods*	136 923.6	157 504.2	199 539.8	196 842.4
НӨАТ-ын буцаан олголт	*repayment of VAT*	-31 260.5	-47 110.2	-46 167.5	-41 847.8
Онцгой албан татвар	*Excise taxes*	70 283.2	78 959.2	100 131.8	133 757.8
Дотоодын архины	*on domestic alcoholic drinks*	20 939.5	20 023.5	26 207.7	37 216.5
Дотоодын тамхины	*on domestic tobacco*	2 344.1	6 058.1	8 171.2	10 100.4
Автобензин, дизелийн түлшний	*on fuel and gasoline*	24 808.9	25 165.6	26 207.9	29 304.3
Импортын архи, тамхины	*on imported alcoholic drinks and tobacco*	4 199.1	6 331.9	8 020.1	11 014.3
Импортын пивоны	*on imported beer*	3 258.5	1 976.7	2 609.0	3 190.9
Суудлын автомашины	*on vehicles*	14 733.1	16 704.3	26 140.7	38 939.3
Дотоодын пивоны	*on domestic beer*	-	2 699.0	2 775.1	3 992.0
Тусгай зориулалтын орлого	*Income for special purposes*	10 933.4	10 999.4	11 306.6	12 984.0
Автобензин, дизелийн түлшний татвар	*tax on fuel and gasoline*	6 107.4	5 939.7	6 037.1	6 666.0
Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн татвар	*tax on vehicles*	4 826.0	5 059.7	5 269.5	6 318.0
Гадаад худалдааны татварын орлого	*Taxes on foreign trade*	44 719.3	56 974.3	72 073.8	102 480.8
Импортын барааны гаалийн албан татвар	*Customs duties*	40 783.3	53 170.0	65 233.6	96 262.4
Экспортын гаалийн албан татвар	*Exports duties*	3 936.0	3 804.3	6 840.2	6 218.4
Бусад татвар	*Other taxes*	62 139.0	83 769.8	107 669.3	173 856.9
Улсын тэмдэгтийн хураамж	*Stamp fees*	20 630.5	31 461.5	39 961.0	38 824.3
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	*Royalty*	25 042.8	31 674.9	44 320.6	106 207.1
Газрын төлбөр	*Land payment*	11 883.6	13 604.3	15 507.1	20 093.8
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ ашигласны төлбөр	*Fee on usage of timber*	634.2	793.1	1 167.4	1 320.5
Агнуурын нөөц ашигласны төлбөр	*Hunting fee*	2 685.0	2 818.0	2 940.1	3 049.5
Бусад татвар, хураамж	*Other fees*	1 263.0	3 417.9	3 773.1	4 361.8
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	*NON-TAX REVENUE*	123 173.8	140 378.2	225 957.4	342 949.1
Хувьцааны ногдол ашиг	*Dividends*	4 107.4	22 763.8	48 373.4	141 931.4
Хүү, торгуулийн орлого	*Interest and Fines*	20 471.1	14 544.3	19 240.6	27 747.2
Түрээсийн орлого	*Rent*	9 118.3	9 240.4	15 719.7	2 375.3
Газрын тосны орлого	*Oil petroleum*	1 132.4	1 770.2	1 338.7	10 470.7
Навигацийн орлого	*Navigation fee*	13 431.4	14 500.0	17 689.7	23 375.1
Төсөвт газрын өөрийн орлого	*Revenues from budget entities*	65 212.5	68 780.7	116 900.8	130 108.2
Монголбанкны ашиг	*Profit of the MongolBank*	5 000.0	-	-	-
Бусад нэр заагдаагүй орлого	*Others*	4 700.7	8 778.8	6 694.4	6 941.3
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	*CAPITAL REVENUE*	769.0	982.9	1 626.6	2 512.7
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	*GRANTS AND TRANSFERS*	6 051.8	4 290.7	4 685.2	5 007.7
Гадаадын тусламжийн орлого	*From foreign Governments grants*	6 051.8	4 290.7	4 685.2	5 007.7

8.2 МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, нэр төрлийн ангиллаар, оны үнээр
REVENUE OF CENTRAL GOVERNMENT, by classification of revenue, at current prices

сая төг *mln. tog*

		2004	2005	2006	2007
НИЙТ ОРЛОГО, ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	***TOTAL REVENUE AND GRANTS***	**671 908.4**	**792 509.8**	**1 299 432.7**	**1 753 430.7**
УРСГАЛ ОРЛОГО	*CURRENT REVENUE*	649 079.7	764 362.2	1 270 273.5	1 724 051.7
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	*TAX REVENUE*	537 490.7	635 564.4	1 056 570.5	1 399 719.7
Орлогын албан татвар	*Income tax*	136 176.8	168 078.0	462 911.3	636 138.2
Аж ахуйн нэгжийн	*Corporate income tax*	98 613.9	120 552.6	222 338.7	219 132.4
Хүн амын	*Personal income tax*	37 562.9	47 525.4	63 051.9	63 305.8
Цалин хөлс болон түүнтэй адилтгах орлогын татвар	*Taxes on wages and salaries*	37 562.9	47 525.4	63 051.9	63 305.8
Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	*Price increase tax of some products*	-	-	177 520.7	353 700.0
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	*Social security contributions*	84 471.9	98 343.2	115 498.6	163 720.7
Өмчийн татвар	*Property taxes*	0.4	-	-	-
Дотоодын бараа, үйлчилгээний	*Taxes on domestic goods &*	229 638.1	254 017.5	331 315.2	389 912.4
Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	*Value added tax*	153 247.5	169 118.5	225 146.4	249 488.6
Дотоодын бараа, үйлчилгээний	*on domestic goods & services*	47 584.4	58 724.6	71 774.1	94 494.0
Импортын барааны	*on imported goods*	136 923.6	157 504.2	199 539.8	196 842.4
НӨАТ-ын буцаан олголт	*VAT*	-31 260.5	-47 110.2	-46 167.5	-41 847.8
Онцгой албан татвар	*Excise taxes*	70 283.2	78 959.2	100 131.8	133 757.8
Дотоодын архины	*on domestic alcogolic*	20 939.5	20 023.5	26 207.7	37 216.5
Дотоодын тамхины	*on domestic tobacco*	2 344.1	6 058.1	8 171.2	10 100.4
Автобензин, дизелийн түлшний	*on fuel and gasoline*	24 808.9	25 165.6	26 207.9	29 304.3
Импортын архи, тамхины	*on imported alcogolic and tobacco*	4 199.1	6 331.9	8 020.1	11 014.3
Импортын пивоны	*on imported beer*	3 258.5	1 976.7	2 609.0	3 190.9
Суудлын автомашины	*on vehicles*	14 733.1	16 704.3	26 140.7	38 939.3
Дотоодын пивоны	*on domestic beer*	-	2 699.0	2 775.1	3 992.0
Тусгай зориулалтын орлого	*Income of special purposes*	6 107.4	5 939.7	6 037.1	6 666.0
Автобензин, дизелийн түлшний татвар	*on fuel and gasoline*	6 107.4	5 939.7	6 037.1	6 666.0
Гадаад худалдааны татварын орлого	*Taxes on foreign trade*	44 719.3	56 974.3	72 073.8	102 480.8
Импортын барааны гаалийн албан татвар	*Customs duties*	40 783.3	53 170.0	65 233.6	96 262.4
Экспортын гаалийн албан татвар	*Exports duties*	3 936.0	3 804.3	6 840.2	6 218.4
Бусад татвар	*Other taxes*	42 484.2	58 151.5	74 771.5	107 467.6
Улсын тэмдэгтийн хураамж	*Stamp fees*	16 875.5	26 884.7	35 516.4	32 823.6
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	*Royalty*	23 388.1	28 912.0	36 875.3	71 955.8
Агнуурын нөөц ашигласны төлбөр	*Hunting fee*	2 220.6	2 354.8	2 379.8	2 688.1
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	*NON-TAX REVENUE*	111 589.0	128 797.8	213 703.0	324 332.1
Хувьцааны ногдол ашиг	*Dividends*	4 031.5	22 410.0	47 145.5	138 720.8
Хүү, торгуулийн орлого	*Interest and Fines*	14 573.9	8 008.1	16 858.9	17 130.7
Түрээсийн орлого	*Rent*	8 396.2	8 696.1	9 381.9	1 582.4
Газрын тосны орлого	*Oil petroleum*	1 132.4	1 770.2	1 338.7	10 470.7
Навигацийн орлого	*Navigation fee*	13 431.4	14 500.0	17 689.7	23 375.1
Төсөвт газрын өөрийн орлого	*Revenues from budget entities*	62 653.6	66 425.5	116 190.2	127 858.4
Монголбанкны ашиг	*Profit of the MongolBank*	5 000.0	-	-	-
Бусад нэр заагдаагүй орлого	*Others*	2 369.8	6 987.9	5 098.0	5 194.0
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	*GRANTS AND TRANSFERS*	22 828.7	28 147.6	29 159.3	29 378.9
Гадаадын тусламжийн орлого	*From foreign Governments*	6 051.8	4 290.7	4 685.2	5 007.7
Орон нутгийн төсвөөс төвлөрүүлсэн орлого	*From Local Gov't to Central Gov't*	16 776.9	23 856.9	24 474.0	24 371.3

8.3 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, нэр төрлийн ангиллаар, оны үнээр
LOCAL GOVERNMENT REVENUE, by classification of revenue, at current prices

сая төг *mln.tog*

		2004	2005	2006	2007
НИЙТ ОРЛОГО, ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	***TOTAL REVENUE AND GRANTS***	**68 766.6**	**78 308.9**	**96 202.1**	**149 394.0**
УРСГАЛ ОРЛОГО	*CURRENT REVENUE*	59 595.7	70 968.9	87 389.8	124 895.6
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	*TAX REVENUE*	48 010.9	59 388.5	75 135.3	106 278.6
Орлогын албан татвар	*Income tax*	7 955.4	10 461.2	13 921.7	11 704.2
Хүн амын	*Personal income tax*	7 955.4	10 461.2	13 921.7	11 704.2
Хувиараа аж ахуй эрхлэгчдийн орлогын татвар	*Taxes on self-employment*	1 736.8	1 844.5	1 978.5	4 179.0
Мал бүхий иргэдийн орлогын татвар	*Taxes of Herdsmen*	1 739.5	2 102.8	2 369.8	2 711.6
Орлогыг тодорхойлох боломжгүй иргэдийн татвар	*Unidentified business revenues*	2 307.3	2 658.5	2 109.5	2 980.2
Бусад	*Others*	2 171.7	3 855.5	7 463.8	1 833.4
Өмчийн татвар	*Property taxes*	5 741.9	6 328.9	6 910.0	8 133.4
Дотоодын бараа, үйлчилгээний албан татвар	*Taxes on domestic goods & services*	14 658.8	16 980.2	21 405.8	20 051.6
Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	*Value added tax*	9 832.8	11 920.5	16 136.3	13 733.5
Тусгай зориулалтын орлого	*Income of special purposes*	4 826.0	5 059.7	5 269.5	6 318.0
Бусад татвар	*Other taxes*	19 654.8	25 618.3	32 897.8	66 389.4
Улсын тэмдэгтийн хураамж	*Stamp fees*	3 755.0	4 576.8	4 444.6	6 000.6
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	*Royalty*	1 654.7	2 762.9	7 445.3	34 251.3
Газрын төлбөр	*Land payment*	11 883.6	13 604.3	15 507.1	20 093.8
Ойгоос хэрэглээний мод, түүлээ ашигласны төлбөр	*Fee on usage of timber*	634.2	793.1	1 167.4	1 320.5
Агнуурын нөөц ашигласны төлбөр	*Hunting fee*	464.3	463.3	560.2	361.4
Бусад татвар, хураамж	*Other fees*	1 263.0	3 417.9	3 773.1	4 361.8
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	*NON-TAX REVENUE*	11 584.8	11 580.4	12 254.4	18 617.0
Хувьцааны ногдол ашиг	*Dividends*	75.9	353.8	1 227.9	3 210.6
Хүү, торгуулийн орлого	*Interest and Fines*	5 897.2	6 536.2	2 381.7	10 616.4
Түрээсийн орлого	*Rent*	722.1	544.3	6 337.8	792.9
Төсөвт газрын өөрийн орлого	*Revenues from budget entities*	2 558.9	2 355.2	710.6	2 249.8
Бусад нэр заагдаагүй орлого	*Others*	2 330.8	1 790.8	1 596.5	1 747.3
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	*CAPITAL REVENUE*	769.0	982.9	1 626.6	2 512.7
Хөрөнгө худалдсаны орлого	*Revenue from immovable assets*	769.0	982.9	1 626.6	2 512.7
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	*GRANTS AND TRANSFERS*	8 401.9	6 357.1	7 185.7	21 985.7
Улсын төсвөөс авсан санхүүгийн дэмжлэг	*From Central Gov't to Local Gov't*	8 401.9	6 357.1	7 185.7	21 985.7

8.4 МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, нэр төрлийн ангиллаар, оны үнээр
MONGOLIAN GENERAL GOVERNMENT EXPENDITURE, by classification of expenditure, at current prices

сая төг *mln. tog*

		2004	2005	2006	2007
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	***TOTAL EXPENDITURE AND NET LENDING***	**752 486.4**	**764 597.1**	**1237 008.0**	**1 749 168.4**
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	*CURRENT EXPENDITURE*	538 699.2	600 288.8	982 349.6	1 361 462.7
Бараа, үйлчилгээний зардал	*Goods and services*	356 201.0	386 719.6	692 488.2	663 525.7
Цалин, хөлс	*Wages and salaries*	128 844.9	142 749.0	196 608.5	292 458.8
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Purchase of goods and services*	227 356.2	243 970.6	495 879.7	371 066.9
Гэрэл, цахилгааны зардал	*Electricity*	9 205.0	10 278.4	10 913.7	11 169.8
Түлш, халаалтын зардал	*Heating*	32 822.6	38 603.8	42 594.7	46 585.3
Тээвэр, шатахууны зардал	*Fuel and transportation*	13 874.9	18 328.5	21 354.5	25 537.2
Шуудан, холбооны зардал	*Communication and post service*	5 511.5	5 515.6	5 710.5	6 175.5
Цэвэр, бохир усны зардал	*Water*	4 628.7	5 457.3	6 757.9	7 404.7
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	*Training expenditure*	5 201.3	5 185.1	5 893.4	5 095.9
Эд хогшил авах зардал	*Purchase of stationery, effects*	8 594.3	7 351.4	9 274.4	10 328.7
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл авах зардал	*Purchase of uniforms and special clothes*	7 245.3	7 407.4	7 380.6	10 498.8
Хоолны зардал	*Food*	18 352.0	19 762.0	25 096.5	26 399.1
Эмийн зардал	*Medicine*	15 353.6	15 946.5	16 941.8	20 716.4
Урсгал засвар	*Repair*	8 895.6	8 724.1	10 997.6	9 347.7
Байрны түрээс	*Rent*	2 187.9	2 183.2	2 123.5	2 413.9
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Others*	95 483.5	99 227.4	153 319.8	189 393.9
Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	*Interest payments*	22 069.6	20 682.8	18 081.7	18 320.2
Гадаад зээлийн хүү	*External*	17 741.6	18 337.9	17 042.9	17 401.4
Дотоод зээлийн хүү	*Domestic*	4 327.9	2 344.9	1 038.8	918.8
Татаас ба шилжүүлэг	*Subsidies and transfers*	160 428.6	192 886.3	271 779.7	679 616.8
Татаас	*Subsidies to public enterprises*	11 339.6	8 118.1	12 318.4	284 704.2
Эрчим хүчний	*Energy*	8 149.3	4 404.3	7 404.9	8 745.8
Хотын нийтийн тээврийн	*Public transportation*	3 190.3	3 713.8	4 913.5	6 777.6
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	-	-	177 520.7	269 180.8
Бусад урсгал шилжүүлгүүд	*Other current transfers*	147 913.8	183 981.2	248 579.9	372 863.0
Нийгмийн даатгалын зарлага	*Social security fund*	116 243.4	132 030.6	172 965.5	254 744.4
Халамжийн сангийн зарлага	*Social assistance fund*	23 021.9	41 725.6	74 783.2	114 760.7
Нөхөн олговор	*Reimbursement*	1 966.2	1 233.8	747.1	411.0
Хэлмэгдэгсэдийн нөхөн олговор	*Repression reimbursement*	453.8	260.4	84.1	198.1
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	6 228.5	8 730.6	10 089.7	23 891.8
ОУБ-ын гишүүний	*To international organizations*	1 175.1	787.1	791.7	906.6
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	*CAPITAL EXPENDITURE*	104 886.8	89 818.1	175 671.5	286 980.0
Дотоод эх үүсвэрээр	*From domestic sources*	82 710.4	79 399.8	166 987.3	270 451.7
Хөрөнгө оруулалт	*Domestic investment*	57 966.6	56 232.2	134 145.3	230 007.6
Их засварын зардал	*Capital Repairs*	7 268.8	5 282.8	12 421.4	18 548.8
Авто замын сан	*Road Fund*	11 055.1	10 713.9	11 630.7	10 327.2
Геологи хайгуулын зардал	*Geological survey*	1 590.0	1 831.5	1 304.3	2 178.7
Ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	*Forest and other environment expenditure*	1 310.6	899.1	1 266.8	820.8
Улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	*Commodity stocks*	3 519.3	4 440.2	6 218.8	8 568.6
Гадаад эх үүсвэрээр	*Foreign financed*	22 176.4	10 418.3	8 684.1	16 528.3
ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	*NET LENDING*	108 900.4	74 490.3	78 986.9	100 725.7
Гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	*On-lent foreign project loans*	104 553.6	88 642.3	88 956.4	63 339.4
Санхүүгийн зээлээр санхүүжих төсөл	*On-lent foreign Cash loans*	1 558.3	-	-	-
Эргэж төлөгдөх цэвэр зээл	*Other lending minus repayments*	2 788.5	-14 152.0	-9 969.6	37 386.3

8.5 МОНГОЛ УЛСЫН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, нэр төрлийн ангиллаар, оны үнээр
EXPENDITURE OF CENTRAL GOVERNMENT, by classification of expenditure, at current prices

сая төг *mln. tog*

		2004	2005	2006	2007
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗӨЭЛИЙН ДҮН	***TOTAL EXPENDITURE AND NET LENDING***	**711 245.5**	**717 805.2**	**1 176 658.9**	**1 655 475.9**
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	*CURRENT EXPENDITURE*	511 400.7	566 169.9	938 053.3	1 312 389.0
Бараа, үйлчилгээний зардал	*Goods and services*	323 867.3	350 310.1	646 160.6	600 706.2
Цалин, хөлс	*Wages and salaries*	119 428.2	132 476.2	182 819.4	272 287.5
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	*Social security contributions*	25 804.1	28 785.6	40 098.1	59 916.5
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Purchase of goods and services*	204 439.1	217 834.0	463 341.1	328 418.7
Гэрэл, цахилгааны зардал	*Electricity*	8 607.9	9 619.6	10 213.6	10 323.5
Түлш, халаалтын зардал	*Heating*	30 471.6	35 851.1	39 544.9	43 062.3
Тээвэр, шатахууны зардал	*Fuel and transportation*	11 815.5	15 628.6	18 072.1	21 404.4
Шуудан, холбооны зардал	*Communication and post service*	4 434.4	4 369.8	4 540.9	4 898.1
Цэвэр, бохир усны зардал	*Water*	4 443.5	5 228.9	6 525.7	7 126.6
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	*Training expenditure*	5 163.9	5 136.2	5 852.5	5 009.4
Эд хогшил авах зардал	*Purchase of stationery, effects*	7 552.0	6 145.4	8 457.8	8 529.3
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл авах зардал	*Purchase of uniforms and special clothes*	7 171.1	7 345.1	7 293.2	10 382.8
Хоолны зардал	*Food*	18 211.7	19 566.5	24 885.8	26 158.4
Эмийн зардал	*Medicine*	15 349.0	15 942.2	16 940.1	20 696.0
Урсгал засвар	*Repair*	8 144.6	7 650.8	9 959.2	8 060.5
Байрны түрээс	*Rent*	1 832.2	2 108.1	2 039.3	2 337.5
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Others*	81 241.7	83 241.8	131 495.2	160 429.9
Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	*Interest payments*	22 069.6	20 682.8	18 081.7	18 320.2
Гадаад зээлийн хүү	*External*	17 741.6	18 337.9	17 042.9	17 401.4
Дотоод зээлийн хүү	*Domestic*	4 327.9	2 344.9	1 038.8	918.8
Татаас ба шилжүүлэг	*Subsidies and transfers*	165 463.8	195 176.9	273 811.1	693 362.5
Татаас	*Subsidies to public enterprises*	8 864.9	5 234.6	8 234.3	278 604.6
Эрчим хүчний	*Energy*	7 874.6	4 404.3	7 321.3	8 510.8
Хотын нийтийн тээврийн	*Public transportation*	990.3	830.3	913.0	913.0
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	-	-	177 520.7	269 180.8
Засгийн газар хоорондын шилжүүлэг	*Intergovernmental transfers*	13 377.7	10 905.9	12 142.7	26 842.3
Орон нутгийн төсөвт өгөх санхүүгийн дэмжлэг	*Grants to local government*	8 401.9	5 947.9	7 185.7	21 985.7
Төсөв хоорондын бусад шилжүүлэг	*Other intergovermental transfers*	4 975.8	4 958.0	4 957.0	4 856.6
Бусад урсгал шилжүүлгүүд	*Other current transfers*	142 030.0	176 162.0	248 576.7	372 863.0
Нийгмийн даатгалын зарлага	*Social security fund*	116 243.4	132 030.6	172 965.5	254 744.4
Халамжийн сангийн зарлага	*Social assistance fund*	22 986.0	41 721.8	74 783.2	114 760.7
Нөхөн олговор	*Reimbursement*	1 966.2	1 233.8	747.1	411.0
Хэлмэгдэгсэдийн нөхөн олговор	*Repression reimbursement*	448.8	256.3	80.9	198.1
Бусад урсгал шилжүүлэг	*Other current transfers*	385.7	919.4	-	2 748.8
Бусад шилжүүлэг	*other transfers*	4 991.8	7 045.3	9 022.7	19 002.6
Олон улсын байгууллагын	*To international organizations*	1 175.1	787.1	791.7	906.6
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	*CAPITAL EXPENDITURE*	90 944.5	77 145.0	159 618.7	242 361.2
Дотоод эх үүсвэрээр	*From domestic sources*	68 768.1	66 726.7	150 934.6	270 451.7
Хөрөнгө оруулалт	*Domestic investment*	49 953.7	48 756.7	122 826.4	230 007.6
Их засварын зардал	*Capital Repairs*	6 102.0	4 872.0	12 421.4	18 548.8
Авто замын сан	*Road Fund*	6 292.4	5 927.2	6 965.6	10 327.2
Геологи хайгуулын зардал	*Geological survey*	1 590.0	1 831.5	1 304.3	2 178.7
Ойжуулалт, байгаль орчны	*Forest and other environment*	1 310.6	899.1	1 198.0	820.8
Улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	*Commodity stocks*	3 519.3	4 440.2	6 218.8	8 568.6
Гадаад эх үүсвэрээр	*Foreign financed*	22 176.4	10 418.3	8 684.1	16 528.3
ЦЭВЭР ЗӨЭЛ	*NET LENDING*	108 900.4	74 490.3	78 986.9	100 725.7
Гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	*On-lent foreign project loans*	104 553.6	88 642.3	88 956.4	63 339.4
Санхүүгийн зээлээр санхүүжих	*On-lent foreign Cash loans*	1 558.3	-	-	-
Эргэж төлөгдөх цэвэр зээл	*Other lending minus repayments*	2 788.5	-14 152.0	-9 969.6	37 386.3

8.6 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, нэр төрлийн ангиллаар, оны үнээр
LOCAL GOVERNMENT EXPENDITURE, by classification of expenditure, at current prices

сая төг *mln.tog*

		2004	2005	2006	2007
НИЙТ ЗАРЛАГА	***TOTAL EXPENDITURE***	**68 802.3**	**79 343.2**	**95 574.1**	**145 327.3**
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	*CURRENT EXPENDITURE*	54 859.9	66 670.2	79 521.3	100 708.6
Бараа, үйлчилгээний зардал	*Goods and services*	34 716.3	39 156.0	49 892.9	68 097.4
Цалин, хөлс	*Wages and salaries*	9 416.6	10 272.8	13 789.1	20 171.3
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	*Social security contributions*	2 382.6	2 746.5	3 565.2	5 277.9
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Purchase of goods and services*	22 917.1	26 136.7	32 538.6	42 648.2
Гэрэл цахилгааны зардал	*Electricity*	597.1	658.8	700.0	846.3
Түлш халаалтын зардал	*Heating*	2 351.0	2 752.7	3 049.9	3 522.9
Тээвэр шатахууны зардал	*Fuel and transportation*	2 059.4	2 699.9	3 282.4	4 132.8
Шуудан холбооны зардал	*Communication and post service*	1 077.1	1 145.8	1 169.5	1 277.4
Цэвэр бохир усны зардал	*Water*	185.2	228.4	232.3	278.1
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	*Training expenditure*	37.4	48.9	40.9	86.5
Эд хогшил авах зардал	*Purchase of stationery, effects*	1 042.4	1 206.0	816.6	1 799.4
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл авах зардал	*Purchase of uniforms and special clothes*	74.2	62.3	87.4	116.0
Хоолны зардал	*Food*	140.3	195.5	210.7	240.6
Эмийн зардал	*Medicine*	4.6	4.3	1.7	20.3
Урсгал засвар	*Repair*	751.0	1 073.3	1 038.4	1 287.2
Байрны түрээс	*Rent*	355.7	75.1	84.2	76.5
Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	*Others*	14 241.7	15 985.7	21 824.6	28 964.0
Татаас ба шилжүүлэг	*Subsidies and transfers*	20 143.6	27 514.2	29 628.4	32 611.2
Татаас	*Subsidies to public enterprises*	2 474.7	2 883.5	4 084.1	6 099.6
Эрчим хүчний	*Energy*	274.7	-	83.6	235.0
Хотын нийтийн тээврийн	*Public transportation*	2 200.0	2 883.5	4 000.5	5 864.6
Орон нутгийн төсвөөс улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлого	*Grants to central government*	16 776.9	23 856.9	24 474.0	24 371.3
Бусад урсгал шилжүүлгүүд	*Other current transfers*	891.9	773.8	3.2	-
Бусад шилжүүлэг	*Other transfers*	891.9	773.8	1 067.1	2 140.3
Олон улсын байгууллагын	*To international organizations*				
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	*CAPITAL EXPENDITURE*	13 942.4	12 673.1	16 052.8	44 618.7
Дотоод эх үүсвэрээр	*From domestic sources*	12 775.6	12 673.1	16 052.8	44 618.7
Хөрөнгө оруулалт	*Domestic investment*	8 012.9	7 475.6	11 318.9	41 478.8
Их засварын зардал	*Capital Repairs*	1 166.8	410.8	-	-
Авто замын сан	*Road Fund*	4 762.6	4 786.7	4 665.0	3 139.9
Ойжуулалт, байгаль орчны	*Forest and other environment*	-	-	68.9	-

8.7 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT, by region, aimag and the Capital, at current prices

сая төг *mln.tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimag and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**68 766.6**	**78 308.9**	**96 202.1**	**152 076.0**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 088.8**	**7 527.7**	**9 495.9**	**16 862.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 121.5	1 235.0	1 479.1	2 816.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 437.1	1 519.9	2 215.5	3 571.9
Завхан	*Zavkhan*	1 425.5	1 629.5	2 086.3	3 544.6
Увс	*Uvs*	1 603.2	1 555.1	1 852.7	3 447.6
Ховд	*Khovd*	1 501.4	1 588.1	1 862.3	3 481.8
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**16 560.0**	**17 651.7**	**20 481.1**	**42 564.9**
Архангай	*Arkhangai*	1 252.9	1 406.8	1 844.2	3 344.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 334.5	1 507.9	1 886.0	3 357.8
Булган	*Bulgan*	1 297.5	2 351.0	2 583.8	3 519.3
Орхон	*Orkhon*	9 586.4	9 120.2	10 126.4	24 188.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 590.3	1 632.3	1 996.2	3 818.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 498.5	1 633.5	2 044.4	4 335.9
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**11 170.0**	**12 907.8**	**17 388.1**	**30 133.0**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	578.0	604.5	668.1	1 200.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 627.0	1 845.7	2 702.8	3 387.3
Дорноговь	*Dornogovi*	1 856.0	2 074.7	2 646.5	4 343.6
Дундговь	*Dundgovi*	1 109.6	1 163.6	1 397.0	2 699.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 645.9	2 254.5	4 211.4	7 899.6
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 972.0	2 093.0	2 567.9	5 082.3
Төв	*Tov*	2 381.6	2 871.6	3 194.3	5 520.7
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 539.4**	**3 833.1**	**6 922.6**	**10 146.1**
Дорнод	*Dornod*	1 147.4	1 097.0	1 553.4	3 110.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 077.2	1 288.3	3 565.1	3 377.0
Хэнтий	*Khentii*	1 314.8	1 447.7	1 804.2	3 658.4
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	30 408.4	36 388.8	41 914.5	52 369.2

8.8 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT, by region, aimag and the Capital, at current prices

сая төг *mln.tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimag and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**68 802.3**	**79 343.2**	**95 574.1**	**145 327.3**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**6 913.6**	**7 568.9**	**9 373.6**	**15 895.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 120.3	1 237.9	1 465.5	2 715.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 447.2	1 583.0	2 007.3	3 547.6
Завхан	*Zavkhan*	1 331.0	1 619.1	2 091.0	2 935.5
Увс	*Uvs*	1 542.1	1 554.7	1 860.2	3 279.2
Ховд	*Khovd*	1 473.0	1 574.2	1 949.7	3 418.0
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**15 707.6**	**18 918.6**	**20 286.8**	**42 336.4**
Архангай	*Arkhangai*	1 242.5	1 356.3	1 899.0	3 205.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 350.7	1 449.5	1 916.6	3 361.8
Булган	*Bulgan*	1 332.5	2 350.2	2 581.4	3 279.2
Орхон	*Orkhon*	8 574.5	10 448.2	9 895.2	24 482.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 727.5	1 676.1	1 989.0	3 746.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 479.8	1 638.3	2 005.6	4 260.7
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**11 069.0**	**12 362.3**	**17 686.6**	**27 997.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	569.0	601.0	643.8	1 218.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 549.9	1 855.6	2 740.9	3 254.8
Дорноговь	*Dornogovi*	1 802.4	2 121.7	2 712.1	4 146.1
Дундговь	*Dundgovi*	1 110.0	1 151.1	1 380.5	2 641.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 538.0	1 826.5	4 338.1	7 154.6
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 063.8	2 136.0	2 338.1	4 702.7
Төв	*Tov*	2 436.0	2 670.2	3 533.1	4 878.8
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 530.3**	**3 722.4**	**6 352.5**	**10 107.1**
Дорнод	*Dornod*	1 173.7	1 077.8	1 630.5	2 649.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 060.6	1 266.3	2 894.4	3 883.0
Хэнтий	*Khentii*	1 296.0	1 378.2	1 827.6	3 574.8
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	31 581.8	36 771.1	41 874.5	48 990.8

8.9 УЛСЫН ТӨСВӨӨС ОРОН НУТГИЙН ТӨСӨВТ ОЛГОСОН САНХҮҮГИЙН ДЭМЖЛЭГ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр

GRANTS FROM CENTRAL GOVERNMENT TO LOCAL GOVERNMENT, by region, aimag and the Capital city, at current prices

сая төг *mln.tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimag and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**8 401.9**	**5 947.9**	**7 185.7**	**21 985.7**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 961.9**	**2 717.0**	**3 391.5**	**10 274.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	356.4	291.5	352.4	1 507.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	766.0	770.1	965.6	2 152.6
Завхан	*Zavkhan*	648.5	562.2	760.8	2 317.9
Увс	*Uvs*	629.2	588.1	776.9	2 221.9
Ховд	*Khovd*	561.7	505.1	535.8	2 075.1
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 179.0**	**1 356.5**	**1 853.1**	**6 029.7**
Архангай	*Arkhangai*	340.1	220.4	375.9	1 482.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	619.1	556.3	680.2	1 250.7
Булган	*Bulgan*	382.5	-	-	244.0
Орхон	*Orkhon*	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	542.0	370.4	532.9	980.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	295.3	209.4	264.1	2 071.4
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 327.7**	**1 128.6**	**1 303.0**	**2 950.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	173.7	118.1	80.5	697.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	450.6	425.7	553.4	1 504.9
Өмнөговь	*Omnogovi*	470.0	276.1	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	423.3	21.4	139.0	-
Төв	*Tov*	810.1	287.4	530.1	748.1
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**933.4**	**745.7**	**638.1**	**2 730.6**
Дорнод	*Dornod*	164.4	7.4	89.8	714.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	383.1	359.6	-	538.8
Хэнтий	*Khentii*	385.9	378.7	548.3	1 477.9
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	-	-	-	-

8.10 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛСЭН ОРЛОГО, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр

GRANTS FROM LOCAL GOVERNMENT TO CENTRAL GOVERNMENT, by aimag and the Capital city, at current prices

сая төг *mln.tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimag and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**16 776.9**	**23 856.9**	**24 474.0**	**24 371.3**
Булган	*Bulgan*	-	766.5	563.0	-
Дорноговь	*Dornogovi*	111.7	209.6	445.8	645.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	-	-	1 195.6	1 935.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	-	1 108.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	170.9	347.7	552.9	307.8
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	9 963.3	14 803.8	14 177.0	1 539.9
Орхон	*Orkhon*	6 531.1	7 729.2	7 539.8	18 833.8

8.11 УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ЗАРЛАГА, төсвийн ерөнхийлөн захирагчаар, оны үнээр
EXPENDITURE OF GENERAL GOVERNMENT, by Portfolio of Ministers, at current prices

сая төг *mln.tog*

ТӨСВИЙН ЕРӨНХИЙЛӨН ЗАХИРАГЧИД	*PORTFOLIO OF MINISTERS*	2004	2005	2006	2007
Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн тамгын газрын дарга	*Chairman Presidential office of Mongolia*	706.9	951.9	868.9	1 522.6
Монгол Улсын Их Хурлын ТГ-ын ЕНБ-ийн дарга	*Secretariat of the Parliament of Mongolia*	2 718.3	2 805.9	4 817.7	4 982.4
Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн дарга	*Chairman of Constitutional Court of Mongolia*	87.0	95.9	121.1	182.5
Улсын дээд шүүхийн ерөнхий шүүгч	*General Judge Supreme Court*	251.8	257.7	352.4	512.3
Шүүхийн ерөнхий зөвлөлийн дарга	*Chairman of General Council of Court*	2 554.3	3 155.7	3 820.3	6 058.5
Улсын Ерөнхий прокурор	*General Prosecutor of Mongolia*	1 922.0	2 071.4	2 751.9	4 209.2
Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга	*Secretariat National Security Council of Mongolia*	61.5	67.9	85.5	210.6
Монгол Улсын Ерөнхий сайдын төсвийн багц	*Prime Minister of Mongolia*	10 909.5	11 667.2	16 771.6	20 651.9
Монгол Улсын шадар сайд	*Deputy Primer of Mongolia*	524.3	3 589.4	12 180.9	32 763.6
Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын дарга	*Cabinet Secretariat of Government of Mongolia*	5 168.1	5 351.5	18 863.5	8 676.8
Гадаад хэргийн сайд	*Minister of Foreign Affairs*	9 510.7	10 969.8	13 672.3	15 375.8
Сангийн сайд	*Minister of Finance*	157 043.0	115 945.1	312 223.7	438 967.2
Хууль зүй, дотоод хэргийн сайд	*Minister of Justice and Affairs*	45 163.3	47 731.5	61 211.6	123 086.6
Байгаль орчны сайд	*Minister of Environment*	5 476.7	5 695.4	7 572.8	11 772.3
Батлан хамгаалахын сайд	*Minister of Defense*	20 243.7	21 818.2	28 154.7	40 703.1
Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайд	*Minister of Education, Culture and Science*	151 178.2	158 996.9	208 714.5	273 176.8
Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайд	*Minister of Social Welfare and Labour*	157 010.4	189 423.2	263 171.8	394 571.9
Үйлдвэр, худалдааны сайд	*Minister of Industry and Commerce*	2 938.2	4 318.2	7 779.6	10 701.0
Хүнс, хөдөө аж ахуйн сайд	*Minister of Food and Agriculture*	10 156.2	11 268.7	14 301.7	28 589.3
Эрүүл мэндийн сайд	*Minister of Health*	77 571.3	83 725.9	103 168.3	144 413.6
Зам тээвэр, аялал жуулчлалын сайд	*Minister of Roads, Transportation and Tourism*	40 126.7	28 034.9	72 052.1	91 103.5
Барилга, хот байгуулалтын сайд	*Minister of Construction and Urban*	3 712.8	2 976.6	8 550.5	18 738.0
Түлш, эрчим хүчний сайд	*Minister of Fuel and Energy*	24 304.9	21 240.5	36 330.9	31 661.7
Улсын мэргэжлийн хяналтын асуудал эрхэлсэн сайд	*Minister of State Professional Inspection Agency*	4 353.0	4 316.0	6 203.3	-
Онцгой байдлын асуудал эрхэлсэн сайд	*Minister of General Autority for Disaster Protection*	9 383.1	12 873.6	16 970.7	-
Төрийн албаны зөвлөлийн дарга	*Government Service Council of Mongolia*	121.2	161.2	156.3	181.0
Сонгуулийн ерөнхий хороо	*General Commission of Election*	952.3	547.0	82.7	158.2
Хүний эрхийн Үндэсний комиссын дарга	*Commissioner National Human Rights Commission of Mongolia*	69.3	77.3	91.9	129.7
Үндэсний ерөнхий аудитор	*National General Audior*	166.8	176.0	217.7	357.5
Үндэсний статистикийн хорооны дарга	*Chairman of National Statistical Office*	628.8	641.2	1 003.1	1 619.6
Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга	*Financial Regulatory Commission*	88.2	108.7	325.9	536.7
Цагаатгах ажлыг удирдан зохион	*Chairman of State Commission on*	688.8	488.4	376.9	492.5
Авлигатай тэмцэх газрын дарга	*Chairman of Independent authority against corruption*	-	-	-	1 612.0
Аймаг, нийслэлийн Засаг даргын болон ИТХ даргын төсвийн багц	*Head of Hurals of Representatives of the citizens and Aimag and the Capital Governors Budget batch*	68 802.3	79 343.2	93 013.1	145 327.3
Монголын үндэсний олон нийтийн радио телевиз	*Mongolian National Radio and Television*	-	-	5 658.5	7 891.0

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын бүтэц
Composition of Revenue of General Government

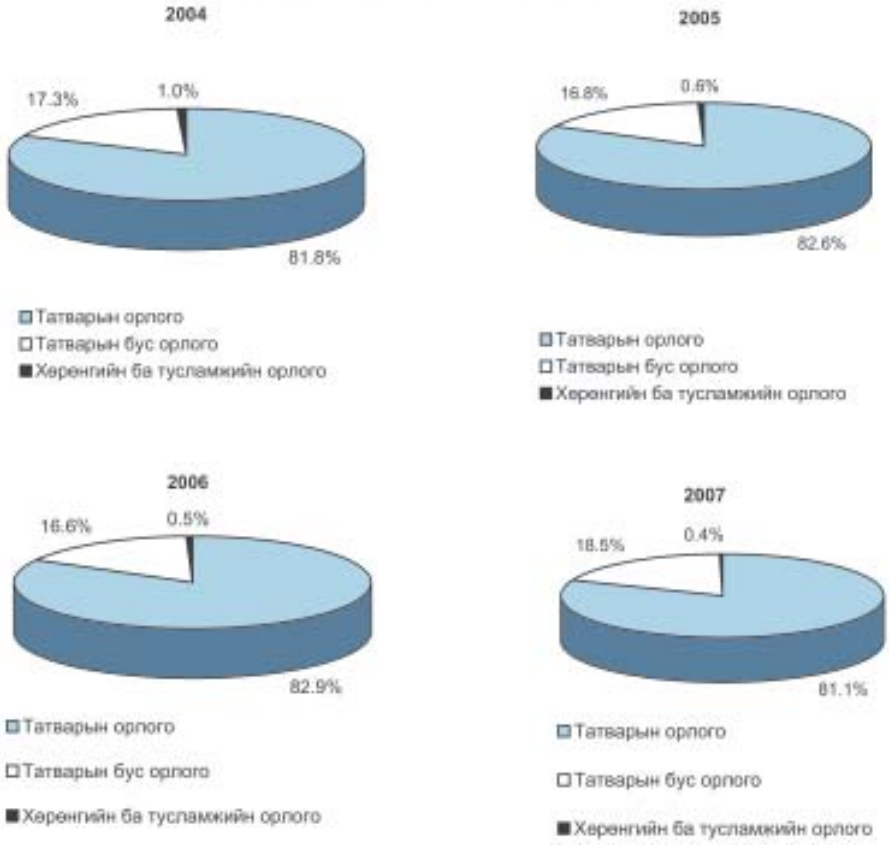

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлагын бүтэц
Composition of Expenditure of General Government

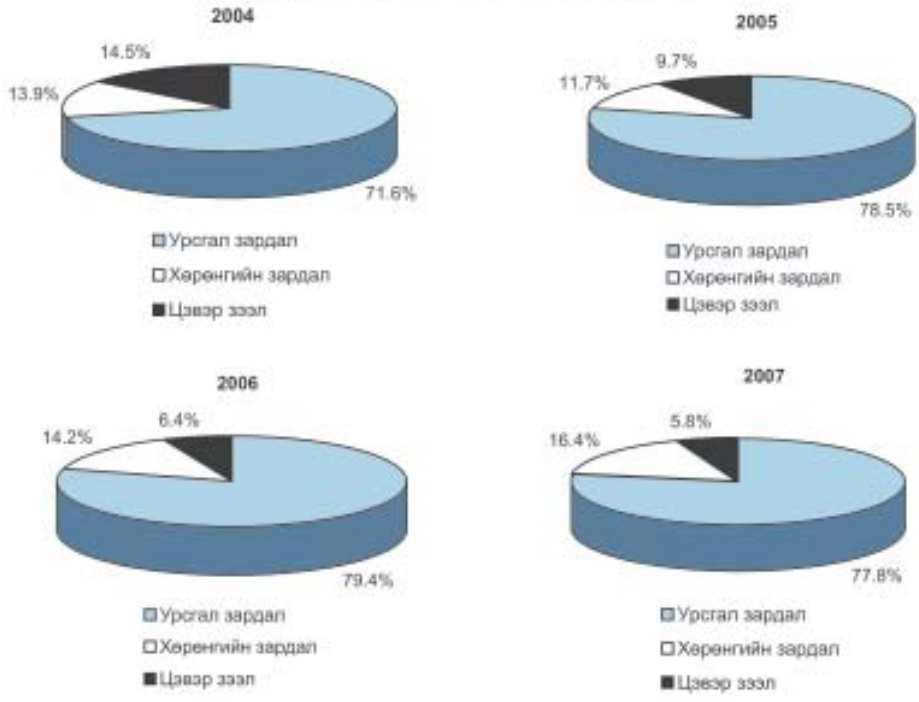

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, БАРИЛГА

Хөрөнгө оруулалт: Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн хуримтлалыг шинээр буй болгох, түүний техникийн зэвсэглэмжийг дээшлүүлэн өргөтгөх, сайжруулахад зориулж, тайлант жилд зарцуулсан хөрөнгө, хайгуулын ажлын зардлыг хэлнэ. Хөрөнгө оруулалтыг гадаад, дотоод санхүүжилтын эх үүсвэрээр ангилан гаргана.

Улс, орон нутгийн төсвөөр санхүүжсэн хөрөнгө оруулалт, гадаадын зээл, тусламжийн шугамаар санхүүжсэн хөрөнгө оруулалтын мэдээг Сангийн яам, гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтын мэдээг Гадаадын хөрөнгө оруулалт, гадаад худалдааны агентлаг гарган Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлж, харин орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт болон аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн өөрийн хөрөнгө оруулалтын мэдээг статистикийн байгууллагын шугамаар авч нэгтгэн гаргадаг.

Хөрөнгө оруулалтын мэдээг барилга угсралтын ажил, машин тоног төхөөрөмж, бусад зардал (зураг төсөв, хайгуулын ажил) гэсэн ангиллаар жилд нэг удаа гаргаж байна.

Барилга. Барилгын салбарын гүйцэтгэсэн барилга угсралтын ажил (барилгын төрөл, объектоор), ашиглалтад оруулсан барилга байгууламж, тэдгээрийн хүчин чадал, барилгын байгууллагын барилга угсралтын ажлын зардал, ашиг, ажиллагсадын тоо, ажиллагсадын дундаж цалин, барилгын гол нэрийн материалын үнэ зэрэг үзүүлэлтүүдийг аймаг, нийслэлийн статистикийн газар, хэлтсээр дамжуулан авдаг.

INVESTMENT AND CONSTRUCTION

Investment: Investment includes the expenditure of capital investment and geological works of current year for new accumulation and expansion and improvement of technical equipment of establishments and enterprises. It is shown by financial sources such as foreign and domestic resources.

Ministry of Finance is responsible for collecting and aggregating of data for capital investment financed by state budget and investments financed by foreign loans and aid. Data of foreign direct investments are collected and aggregated by FIFTA. Summarized data are sent by FIFTA and the Ministry of Finance to the National Statistical Office. But data on local budget investment and own investment of establishment and individuals are collected by statistical divisions of aimags and Capital city.

Investment data is classified as construction, machinery and equipment and others (design and geological works) and compiled once a year.

Construction. Statistical data for works done by construction industry are collected through statistical divisions of aimags and capital city. This indicator contains construction work done (by type and purpose of construction), buildings given for exploitation, their capacity, cost, profit, number of employees, average wages and price of main construction materials.

9.1 ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, технологийн бүтэц, санхүүжилтийн эх үүсвэрээр, оны үнээр
INVESTMENT, by technological composition, financial resources, at current prices

тэрбум төг. *billion tog.*

Эх үүсвэр	*Source*	2004	2005	2006	2007**
Бүгд*	***Total****	**588.3**	**716.3**	**881.4**	**1 157.1**
Технологийн бүтцээр	***By technological composition***				
Барилга угсралт	*Construction work*	187.0	201.7	275.0	331.9
Тоног төхөөрөмж	*Machinery, equipment*	338.5	409.2	469.6	681.7
Бусад	*Others*	62.9	105.4	136.7	143.6
Санхүүжилтийн эх үүсвэрээр	***By financial sources***				
Дотоод	*Domestic*	347.8	321.8	417.0	667.7
Улсын төсөв	*State budget*	69.0	64.8	162.7	366.2
Бусад	*Others*	278.8	257.0	254.3	301.5
Гадаад	*Foreign*	240.5	394.5	464.3	489.4
Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт	*Foreign direct investment*	107.5	219.7	341.7	379.3
Бусад	*Others*	133.0	174.8	122.6	110.0

Тайлбар: * ДНБ-ийг тооцох 2007 оны шинэчилсэн аргачлалын дагуу 2004-2006 оны гүйцэтгэл өөрчлөгдсөн. Уг аргачлалын дагуу өрх, хүн амын худалдан авсан удаан эдэлгээт бараа хөрөнгө оруулалтын дүнгээс хасагдав.

** Урьдчилсан гүйцэтгэл

*Note: * The data of 2004-2006 changed due to updated methodology of GDP that were approved in 2007. According to this methodology the durable goods purchased by households excluded from the total investment.*

*** Prelimary results*

9.2 БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, оны үнээр
TOTAL AMOUNT OF CONSTRUCTION AND CAPITAL REPAIR, MAINTENANCE, at current price

сая төг. *mln. tog*

Гүйцэтгэгчийн төрөл	*Type of construction unit*	2004	2005	2006	2007*
Барилга угсралт, их засварын ажил -бүгд	***Construction & capital repair, maintenance work - total***	**174 267.3**	**185 296.7**	**266 832.1**	**314 292.8**
Дотоодын барилгын байгууллагын гүйцэтгэсэн	*Carried out by domestic construction entities*	133 862.0	148 054.6	233 190.3	292 669.9
Үүнээс:	*Of which:*				
Гадаадтай хамтарсан байгууллагын гүйцэтгэсэн	*Carried out by joint entities*	9 905.8	15 503.4	32 087.8	27 427.5
Гадаадын байгууллагын гүйцэтгэсэн	*Carried out by foreign entities*	40 405.3	37 242.1	33 641.8	21 622.8

9.3 БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖЛЫН БҮТЭЦ, төрлөөр
STRUCTURE OF COSTRUCTION AND CAPITAL REPAIR, MAINTENANCE, by types

хувь *percentage*

		2004	2005	2006	2007*
Барилга угсралт, их засварын ажил- бүгд	***Construction & capital repair, maintenance work - total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Үүнээс:	*Of which:*				
- Орон сууц	*- Residential building*	*27.7*	*24.1*	*34.7*	*26.8*
- Орон сууцны биш	*- Non residential building*	*15.3*	*18.0*	*18.0*	*15.3*
Үйлдвэрийн **	*Other than house building industry **	…	…	4.1	2.9
Худалдаа, үйлчилгээний **	*Trade and service **	…	…	15.7	29.0
Эмнэлэг, сургууль, соёлын **	*Hospital, school, cultural institutions **	…	…	57.1	59.7
Бусад **	*Other **	…	…	23.1	8.4
- Инженерийн байгууламж	*- General engineering construction*	*45.9*	*37.9*	*28.8*	*41.9*
Эрчим хүчний **	*Energetics **	…	…	51.3	53.0
Холбооны **	*Communication **	…	…	1.3	1.0
Төмөр зам **	*Railway **	…	…	5.8	0.8
Авто зам **	*Road **	…	…	18.3	17.2
Гүүр, гүүрэн гарц **	*Bridge **	…	…	0.2	2.5
Далан, суваг, шугам, сүлжээ **	*Dam, ditch,cable, network **	…	…	18.4	22.0
Бусад (зам, талбайн бусад ажил) **	*Minor works & other **	…	…	4.8	3.4
- Их засварын ажил	*- Capital repair and maintenance*	*11.1*	*20.0*	*18.5*	*15.9*
Шинэ барилга, байгууламж-бүгд	***New construction-total***	***88.9***	***80.0***	***81.5***	***84.1***
- Барилга угсралт	*- Construction*	48.4	52.6	64.6	50.1
- Инженерийн байгууламж	*- General engineering construction*	51.6	47.4	35.4	49.9
Гүйцэтгэгчийн төрлөөр:	***By type of construction unit:***				
Хувийн байгууллагын	*Done by private (units) entites*	87.9	80.1	85.1	89.0
Улсын байгууллагын	*Done by government (units) entities*	12.1	19.9	14.9	11.0

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэлээр
** Бүлгийн дүнд эзлэх хувь, Эдгээр үзүүлэлтийг 2006 оноос авч эхэлж байгаа болно.
*Note: * Preliminary estimates*
*** Percentage share of subsection. These indicators are being compiled since of 2006.*

9.4 АШИГЛАЛТАД ОРУУЛСАН ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ
GIVEN FOR EXPLOITATION BUILDING'S BASIC FUND

		2004	2005	2006	2007
	1. Барилгын төрлөөр, оны үнээр, сая төг ***Type of building, at current prices, mln.tog***				
БҮГД	***TOTAL***	**88 635.4**	**101 189.5**	**141 072.8**	**228 501.1**
Үүнээс:	*Of which:*				
Орон сууцны барилга	*Residential building*	39 019.8	41 715.6	82 633.9	71 603.2
Худалдаа, үйлчилгээний барилга	*Trade and service*	4 769.3	4 825.3	12 629.9	10 785.6
Эмнэлэг	*Hospital*	3 482.6	1 153.1	1 708.7	2 212.0
Сургууль, соёлын барилга	*Educational, cultural institution*	9 216.9	5 782.0	9 955.6	13 588.3
Эрчим хүчний барилга	*Energetics*	3 296.4	4 924.2	9 443.0	55 938.7
Авто зам	*Road*	14 336.0	6 626.6	7 523.0	9 075.2
Гүүр, гүүрэн гарц	*Bridge*	1 220.6	1 787.2	54.7	1 570.5
	2. Хүчин чадал, биет хэмжээгээр ***Basic fund, capacity by real volume***				
Орон сууцны барилга, сууцны тоо	*Residential building, number of apartment*	3 536	3 165	4 579	3 725
Эмнэлэг, орны тоо	*Hospital, number of beds*	246	331	384	320
Сургууль, соёлын барилга, суудлын тоо	*Educational, cultural institution, number of sits*	5 725	5 093	8 641	11 641
Авто зам, км	*Road, km*	229	264	271	280
Гүүр, гүүрэн гарц, метр	*Bridge, metre*	1 282	1 250	61	564

9.5 ДОТООДЫН БАРИЛГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭСЭН БАРИЛГА УГСРАЛТ, ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр
TOTAL AMOUNT OF CONSTRUCTION AND CAPITAL REPAIR DONE BY DOMESTIC CONSTRUCTION UNITS, by regions, aimags and the Capital, at current prices

сая төг. *mln. tog*

Аймаг, нийслэл	*Aimags & the Capital city*	2004	2005	2006	2007*
БҮГД	***TOTAL***	**133 862.0**	**148 054.6**	**233 190.3**	**292 669.9**
	Баруун бүс	***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**9 958.2**	**9 713.6**	**12 069.9**	**16 973.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 650.6	430.6	780.9	2 547.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	808.9	1 008.9	2 872.5	2 463.5
Завхан	*Zavkhan*	964.7	2 274.9	2 092.5	2 907.9
Увс	*Uvs*	1 773.8	2 252.7	4 023.2	4 173.1
Ховд	*Khovd*	4 760.2	3 746.6	2 300.8	4 881.8
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**11 413.7**	**15 981.4**	**24 303.0**	**42 872.8**
Архангай	*Arkhangai*	1 357.6	1 051.6	1 248.7	3 141.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	285.8	257.9	1 021.1	1 487.1
Булган	*Bulgan*	586.8	545.1	1 141.7	916.6
Орхон	*Orkhon*	7 741.5	12 469.3	16 965.3	32 216.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	386.0	678.6	870.6	2 215.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 056.0	978.9	3 055.6	2 895.8
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**5 814.0**	**5 338.8**	**7 876.6**	**10 310.3**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 765.4	1 778.3	4 444.7	4 597.8
Дорноговь	*Dornogovi*	486.1	592.9	362.4	1 152.7
Дундговь	*Dundgovi*	57.8	156.8	174.0	563.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	377.5	397.4	845.8	669.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	331.5	105.8	387.4	409.6
Төв	*Tov*	2 795.7	2 307.5	1 662.2	2 917.1
	Зүүн бүс	***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**2 853.9**	**2 620.1**	**3 895.0**	**4 635.5**
Дорнод	*Dornod*	1 715.2	1 282.9	2 093.1	2 622.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	312.0	239.9	572.4	644.8
Хэнтий	*Khentii*	826.7	1 097.3	1 229.5	1 368.0
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Дүн	***Subtotal***	**103 822.2**	**114 400.6**	**185 045.8**	**217 877.5**
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	83 566.0	87 250.6	161 321.7	160 000.0
Бусад**	*Others***	20 256.2	27 150.0	23 724.1	57 877.5

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэлээр
** Барилгын цэрэг, төмөр зам зэрэг хот, хөдөөд барилгын олон салбар гүйцэтгэгчтэй удирдах газруудыг энд байршлаар нь салгаж харуулаагүй болно.

*Note: * Preliminary estimates*
*** Do not shown by location head offices as military construction and railway transport office, which have many branches in aimags and capital city.*

9.6 БАРИЛГЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БҮЛЭГЛЭЛТ
GROUPING OF CONSTRUCTION UNITS

хувь *percentage*

Ажлын хэмжээ сая төг	*Amount of work mln tog*	2004	2005	2006	2007*
Байгуулагын тоогоор	***By construction units***				
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
10 сая хүртэл	*Up to 10*	12.4	8.8	19.9	13.2
10-50 сая	*10-50*	30.7	30.5	25.0	29.1
50-100 сая	*50-100*	13.7	12.6	12.7	19.3
100-500 сая	*100-500*	27.1	31.4	27.0	27.0
500 саяас дээш	*And over 500*	16.1	16.7	15.5	11.4
Гүйцэтгэсэн барилга угсралтын ажлын хэмжээгээр	***By construction work and capital repair***				
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
10 сая хүртэл	*Up to 10*	0.2	0.1	0.3	0.1
10-50 сая	*10-50*	2.1	1.8	1.7	1.7
50-100сая	*50-100*	2.2	1.9	2.3	3.0
100-500 сая	*100-500*	15.6	16.5	15.5	14.3
500 саяас дээш	*And over 500*	79.9	79.7	80.3	80.8

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэлээр
*Note: * Preliminary estimates*

9.7 БАРИЛГЫН ГОЛ НЭРИЙН МАТЕРИАЛЫН ҮНЭ, улсаар, улирал, жилийн дундаж үнээр
PRICE OF BUILDING MATERIALS, by countries, quarterly average, annual average

төг. *tog*

Материалын нэр, үйлдвэрлэгч улс орноор	*Materials, by producing country*	2004	2005	2006	2007	Сарууд *Months*			
						III	VI	IX	XII
Монгол Улс	***Mongolia***								
Бетон зуурмаг М-100,м^3	*Concrete mortar, M100, m^3*	38 198	48 917	51 333	53 667	52 000	52 667	54 333	55 667
Хөнгөн бетон 700,м^3	*Iron concrete 700, m^3*	46 475	49 725	56 000	57 167	56 000	56 000	56 000	60 667
Улаан тоосго М-100, мян.ш	*Brick, made from clay M-100, thous.pieces*	73 917	76 850	80 250	90 458	80 000	83 033	89 100	109 700
Цемент М-500, кг	*Cement M-500, kg*	289	280	253	338	250	300	400	400
Шохой (мель), кг	*Lime (meli), kg*	207	210	263	300	300	300	300	300
Вакуум цонх (15х15) *	*Vacuum window (15x15)**	…	…	77 778	85 417	80 000	81 667	90 000	90 000
Шалны банз (ховилгүй), м^{3*}	*Plank for floor, m^{3*}*	…	…	55 000	64 417	55 167	63 333	68 833	70 333
Захалсан банз, м^{3*}	*Edged plank, m^3 **	…	…	12 000	14 317	12 600	14 000	15 667	15 000
Палк (15х15),м^{3*}	*Palk (30x30), m^{3*}*	…	…	5 467	7 483	5 600	6 667	9 167	8 500
Хөөсөнцөр (нимгэн) *	*Polystryrene**	…	…	3 000	3 083	3 000	3 000	3 133	3 200
Эмульс (дотор), кг *	*Emulsion (inward), kg**	…	…	450	450	450	450	450	450
ОХУ	***Russian Federation***								
Хар цаас (чулуутай), м^{2*}	*Roofing paper, m^{2*}*	…	…	10 222	11 542	11 000	11 500	12 000	11 667
Хадаас 100мм, кг	*Spike 100mm, kg*	1 163	1 446	1 500	1 550	1 500	1 500	1 500	1 700
Олиф, кг	*Olip, kg*	1 462	1 500	1 792	2 000		2 000	2 000	2 000
Шохой (мель), кг	*Lime (meli), kg*	302	300	329	375	350	350	350	450
БНХАУ	***People's Republic of China***								
Улаан тоосго М-100, мян.ш	*Brick made from clay M-100, thous.pieces*	78 750	80 500	76 033	80 167	75 000	75 000	76 667	94 000
Цемент М-500, (савтай)	*Cement M-500, kg*	265	260	207	292	200	267	367	333
Цонхны шил 5мм (нөлөөгүй)*	*Window glass 5mm**	…	…	6 500	7 292	6 500	6 667	7 500	8 500
Цонхны шил 5мм (нөлөөтэй)*	*Window glass 5mm**	…	…	5 000	5 625	5 000	5 167	5 833	6 500
Хар цаас (чулуугүй), 1х15*	*Roofing paper, m^{2*}*	…	…	4 000	4 317	4 000	4 167	4 500	4 600
Хадаас 100мм, кг	*Spike 100mm, kg*	983	1 233	1 250	1 317	1 300	1 300	1 300	1 367
Тосон будаг, кг	*Oilcolour, kg*	1 175	1 250	1 000	1 075	1 000	1 033	1 100	1 167
Ханын цаас, 10х0.53*	*Wallpaper, m^{2*}*	…	…	4 500	4 792	4 500	4 667	5 000	5 000
Шалны хуудаас (2.5 м өргөнтэй), м^2	*Linoleum, m^2*	…	…	2 000	2 458	2 000	2 333	2 500	3 000
Эмульс(гадна), 5кг*	*Emulsion (external), 5kg**	…	…	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
Эмульс (дотор), 5кг*	*Emulsion (inward), 5kg**	…	…	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Шохой (мель), кг	*Lime (meli), kg*	250	263	285	300	300	300	300	300
Плита 30х30 (шалны), ш*	*Slabstone 30x30,(for floor), pieces**	…	…	400	429	400	417	450	450
Плита 30х20 (хананы), ш*	*Slabstone 30x20,(for wall), pieces**	…	…	300	304	300	317	350	250
Шаазан угаагуур, ком*	*Ceramic sink, complement**	…	…	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Шаазан суултуур, ш	*Ceramic eavatory pan, pieces*	52 167	60 000	48 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Өдрийн гэрэл (суурьгүй),ш*	*Electric filament lamp (without pivot)**	…	…	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Хаалга (төмөр), ш	*Building door (metal), pieces*	123 417	116 667	120 417	120 000	120 000	120 000	120 000	120 000
Крант*	*Tap**	…	…	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Уян душ *	*Flexible shower kits**	…	…	5 000	5 222	5 000	5 167	5 500	
Паркетан шал*	*Parquet floor**	…	…	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	7 500
Дүүжин тааз*	*False ceiling**	…	…	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
ХБНГУ	***Federal Republic of Germany***								
Эмульс (гадна), 5кг*	*Emulsion (external), 5kg**	…	…	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000
Эмульс (дотор), 5кг*	*Emulsion (inward), 5kg**	…	…	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500
БНСУ	***Republic of Korea***								
Ханын цаас 12х0.5, боодол*	*Wallpaper (12x0.5), package**	…	…	3 500	3 875	3 500	4 000	4 000	4 000

Тайлбар: * - Эдгээр үзүүлэлтийг 2006 оны 6 сараас авч эхэлж байгаа болно.
*Note: * - These indicators are being compiled since the June of 2006.*

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Хөдөө аж ахуйн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн хэмжээг жилийн туршид мал, амьтдыг өсгөн үржүүлсний болон ургамал, тариа, ногоо тарьж ургуулсний үр дүнд бий болсон хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний өртгийн нийлбэр дүнгээр тодорхойлно.

Мал аж ахуй. Мал тооллого болон түүнтэй хамт явуулах судалгаа, бусад төрлийн мэдээлэл нь мал аж ахуйн салбарын анхдагч мэдээлэл төдийгүй салбарын эдийн засгийн тооцооны суурь мэдээлэл болдог.

Монголчуудын амьдралын үндсэн баялаг, эх сурвалж нь мал аж ахуй байсан учир мал аж ахуйн бүртгэл статистик бусад салбарынхаас илүүтэй хөгжсөн. Малын тооллогыг 1918 онд явуулсан боловч Халх 4 аймаг, шавь албатаар хязгаарласан бүрэн бүрдэлгүй тооллого байв. Мал тооллогыг аймаг, хошуугаараа янз бүрийн хугацаанд явуулж, нэгдсэн хөтөлбөр, зохион байгуулалттай хийж чаддаггүй байжээ.

Орчин үеийн Статистикийн алба байгуулагдсан 1924 оноос эхлэн мал тооллогыг нэгдсэн арга зүй, үзүүлэлт, хөтөлбөртэйгээр явуулж эхэлсэн. Мал тооллогыг зун, намрын улиралд буюу ихэвчлэн YIII, IX сард явуулж байснаа 1961 оноос эхлэн мал тэжээвэр амьтдыг жилийн эцэст XII сард тоолдог болов. Энэ хугацаа нь мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн жилтэй тохирдог, малын орлого, зарлагын үзүүлэлт бүрэн гарч дууссан байдаг зэрэг давуу талтай юм.

Мал тооллогын дүн нь зөвхөн мал, гэрийн тэжээвэр амьтдын тоо толгойн өсөлт, бууралтыг харуулах төдийгүй сүргийн нөхөн үйлдвэрлэлийн үзүүлэлтийг судалж, нэгтгэн дүгнэх бололцоог олгодог.

Хөдөө аж ахуйн салбарын боловсон хүчин, ашиглагдаж байгаа машин, техник, хашаа, худгийн тооллогыг 1996 оноос хойш гурван жил тутамд явуулж байна.

Мал аж ахуйн хувьд гол үйлдвэрлэгчид нь малчдын өрхийн аж ахуй юм.

Малтай өрх: Малыг ахуй амьдралдаа туслах чанарын үүрэгтэй өсгөн үржүүлдэг өрхийг хэлнэ.

Малчин өрх: Жилийн 4 улирлын туршид малаа маллаж, малын ашиг шим нь тэдний амьжиргааны эх үүсвэр болж байгаа өрхийг хэлнэ.

Хээлтэгч мал: Малын төрөл бүр дээр сүүлийн 2 насны эм малыг хамруулна.

Бойжилтийн хувь: Бойжсон төлийн тоог нийт гарсан төлийн тоонд харьцуулан 100–гаар үржүүлж тооцно.

100 эхээс бойжуулсан төл: Бойжуулсан төлийн тоог оны эхний хээлтэгч малын тоонд харьцуулан 100-гаар үржүүлэн тооцно.

Малын зүй бус хорогдолд: өвчний (халдвартай, халдваргүй) хорогдол, гэнэтийн аюулын (цас зуд, үер ус, гал түймэр, аянга цахилгаан зэрэг) хорогдол, бусад шалтгааны (араатан, жигүүртэнд идүүлэх, худаг, хавцалд унах зэрэг малын хариулагатай холбоотой) хорогдлыг хамруулна.

Газар тариалан. Газар тариалан эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдээс тариалсан талбай, ургацын мэдээг баг, хороод авч сум, дүүрэгт нэгтгэж, улмаар аймаг, нийслэлийн статистикийн байгууллагаар дамжин Үндэсний статистикийн хороонд нэгтгэн боловсруулдаг. Гол төлөв үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, малын тэжээлийн ургамал зэргийг тарьж ургуулдаг бөгөөд тэдгээрийн тариалсан талбай, ургац хураалт, га-гийн ургацын хэмжээг улс, орон нутгийн түвшинд тодорхойлно.

Тариалангийн талбай гэж хөдөө аж ахуйн таримал ургамлыг тариалсан талбайг хэлэх ба тухайн жилд үр суулгасан газрын нийт талбайн хэмжээг *тариалсан талбай* гэнэ.

Нийт хураасан ургац нь тухайн жилд газар тариалангийн үйлдвэрлэл эрхэлж үйлдвэрлэсэн нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ, өөрөөр хэлбэл, тариалсан бүх талбайгаас хураан авсан үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ, малын тэжээл, техник, тосны ургамал зэрэг ургамал тус бүрийн төрлөөр нэмж гаргасан нийт ургацын хэмжээ болно.

Га-гийн ургац гэж талбайн нэг нэгжээс /1 га-гаас/ авах газар тариалангийн бүтээгдэхүүний /ургацын/ хэмжээ бөгөөд га-гийн ургацыг тодорхойлохдоо нэг төрлийн ургамлын тариалсан талбайгаас хураан авсан бүх ургацыг тэр талбайн нийт хэмжээнд харьцуулж тодорхойлно.

AGRICULTURE

The output of agriculture is the total value of agricultural products, which are the result of rearing of livestock and domestic animals and cultivation of plants during the year.

Livestock. *The livestock census and related surveys are not only a primary source of data for livestock sector but also are a basic data for economic accounts of agriculture.*

The main livelihood source and the wealth is livestock in Mongolia. Thus, agriculture statistics has been more developed than those of other economic activities. In 1918 the livestock census was conducted, covering only 4 aimags of the Khalkha Mongol.

The livestock census was conducted in aimags and khoshuud in different periods, with no overall plan and arrangement.

Since 1924, when Statistical Office was set up livestock censuses under general methodology, indicators, and plan. The census was conducted mostly in summer and autumn months of August and September. Since 1961 it has been conducted in December. The advantage of this period is that it conforms to livestock production year and data of indicators for livestock income and expenditure has been finalized.

The result of the livestock census shows not only the growth and decline of livestock and domestic animals, but also gives opportunity to study some indicators of flock reproduction.

The census of staff, machinery and fences in operation in agriculture sector is held every 3 years.

In livestock sector, the main producer is a herder household.

Household with livestock A household with livestock ownership which primarily is engaged other activities as its main source of livelihood.

Herder household consists of herder(s) and their immediate family which conducts livestock activities year around for the purpose as main livelihood and sourse of income.

Female breeding stock are those female animals at least two years old or greater and can give birth to young.

Survival percentage is calculated as the number of young surviving divided by the total births times by 100 percent.

Average survival rate per 100 females is equal to the total number of surviving divided by the total female breeding stock times 100.

Losses of adult animals consists of losses due to disaster (zud, heavy rain, fire, lightning), losses due to diseases (infectious and non infectious) and other losses (animal depredation and losses due to accidents).

Crop. *Bagh and Khoroo collect data on sown area and harvest from establishments, enterprises and households, engaged in agricultural production and send to Statistical Department and Divisions of aimags and the capital city through soums and districts. From there, the compiled data are sent to the National Statistical Office for further processing.*

Main grains of crop production are cereals, potatoes, vegetables and fodder. The sown area and the total harvest, yield rate are estimated at the state and aimag levels.

Arable land is the land under temporary and pernament agricultural crops and sown area is the land under cultivation during the year.

Crop production data refer to the actual harvested production from the sown area and field orchard or garden such a cereals, potatoes, vegetables, fruits, fodder, technical and oil crops.

Crop yield is the average quantity of a crop harvested from a specified unit area. It is calculated as the yield per hectare.The yield is calculated as the crop yield for each crop planted during the year.

Т0.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT

сая төг *mln. tog*

Салбар	*Sector*	2004	2005	2006	2007*
Оны үнээр		***At current prices***			
Бүгд	***Total***	**668 456.3**	**851 704.1**	**981 810.6**	**1319 730.2**
Үүнээс:	*Of which:*				
мал аж ахуй	*livestock*	564 510.6	738 477.4	834 477.4	1147 009.7
газар тариалан	*crops*	103 945.7	113 226.7	147 333.2	172 720.5
2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр		***At constant prices of 2005***			
Бүгд	***Total***	**691 392.8**	**851 704.1**	**928 515.3**	**1066 950.9**
Үүнээс:	*Of which:*				
мал аж ахуй	*livestock*	577 763.7	738 477.4	785 740.2	919 818.2
газар тариалан	*crops*	113 629.1	113 226.7	142 775.1	147 132.7

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэлээр
*Note: *Preliminary data*

Т0.2 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГОЛ НЭР ТӨРЛИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ
OUTPUT OF MAIN AGRICULTURAL PRODUCTS

мян.тн. *thous.tons*

Бүтээгдэхүүн	*Commodities*	2004	2005	2006	2007*
Мах, нядалгааны	*Meat, slaughter*				
жингээр	*weight*	195.2	183.9	170.7	188.5
Үүнээс:	*Of which:*				
үхрийн	*beef*	53.8	45.3	44.2	46.6
хонь, ямааны	*mutton & goat*	96.2	93.4	88.4	107.0
гахайн	*pork*	0.2	0.2	0.2	0.6
Арьс, шир, мян.ширхэг	*Hide and skin, thous.pcs.*	6 655.2	6 927.1	6 374.0	7 219.3
Үүнээс:	*Of which:*				
адууны	*horse*	317.9	328.0	273.2	269.1
үхрийн	*cattle*	462.2	404.3	383.8	410.7
хонины	*sheep*	3 243.4	3 038.3	2 935.6	3 498.5
ямааны	*goat*	2 445.1	2 793.4	2 455.4	2 807.3
Хонины ноос	*Sheep wool*	13.4	14.2	15.2	18.2
Ноолуур	*Cashmere*	3.2	3.7	4.0	4.9
Сүү	*Milk*	406.3	425.9	450.1	465.6
Өндөг, сая ш.	*Eggs, mln.pcs.*	16.0	21.3	19.0	46.2
Үр тариа	*Cereals*	138.4	75.5	138.6	114.8
Буудай	*Wheat*	135.6	73.5	127.8	109.6
Төмс	*Potato*	80.2	82.8	109.1	114.5
Хүнсний ногоо	*Vegetables*	49.2	64.1	70.4	76.4
Үүнээс:	*Of which:*				
Байцаа	*Cabbage*	13.8	14.9	18.5	20.6
Манжин	*Turnip*	11.8	14.7	14.8	16.4
Лууван	*Carrot*	12.8	20.9	21.8	22.5
Сонгино	*Onion*	1.7	2.8	3.0	3.4
Өргөст хэмх	*Cucumber*	2.0	2.4	2.9	0.3
Улаан лооль	*Tomato*	1.7	1.8	2.3	2.4
Тарвас, гуатан	*Watermelon*	3.3	4.7	4.5	5.3
Бусад	*Others*	1.9	1.6	2.7	2.7

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэлээр
*Note: *Preliminary data*

10.3 НЭГ ХҮНД НОГДОХ ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН
MAIN AGRICULTURAL PRODUCTION PER CAPITA

кг *kg*

Бүтээгдэхүүн	*Commodities*	2004	2005	2006	2007
Мах, нядал-гааны жингээр	*Meat, by slaughter weight*	77.5	72.2	66.2	72.1
Сүү	*Milk*	161.3	167.2	174.6	178.1
Өндөг, шир	*Eggs, pcs*	6.4	8.4	7.4	17.7
Үр тариа	*Cereals*	55.0	29.5	53.7	43.9
Төмс	*Potato*	31.8	32.3	42.3	43.8
Хүнсний ногоо	*Vegetables*	19.5	25.0	27.3	29.2

10.4 МАЛ, ТЭЖЭЭВЭР АМЬТДЫН ТОО
NUMBER OF LIVESTOCK & HOUSEHOLD ANIMALS

Төрөл	*Type*	2004	2005	2006	2007
	Мал, мян.тол		***Livestock, thous.heads***		
Бүгд	***Total***	**28 027.9**	**30 398.8**	**34 802.9**	**40 263.8**
тэмээ	*camel*	256.6	254.2	253.5	260.6
адуу	*horse*	2 005.3	2 029.1	2 114.8	2 239.5
үхэр	*cattle*	1 841.6	1 963.6	2 167.9	2 425.8
хонь	*sheep*	11 686.4	12 884.5	14 815.1	16 990.1
ямаа	*goat*	12 238.0	13 267.4	15 451.7	18 347.8
	Үүнээс: Хувийн мал		***Of which: Private livestock***		
Бүгд	***Total***	**27 517.5**	**29 901.7**	**34 315.0**	**39 752.0**
тэмээ	*camel*	252.1	250.0	249.7	257.1
адуу	*horse*	1 973.4	2 001.2	2 088.7	2 215.7
үхэр	*cattle*	1 817.0	1 940.3	2 142.3	2 398.0
хонь	*sheep*	11 376.9	12 582.9	14 522.1	16 681.0
ямаа	*goat*	12 098.1	13 127.4	15 312.2	18 200.2
	Тэжээвэр амьтад, тол		***Household animals, heads***		
гахай	*pig*	17 180	22 677	32 761	35 974
шувуу, мян.тол	*poultry, thous.heads*	177.4	141.7	211.7	295.2
цаа буга	*reindeer*	634	808	859	926
илжиг,луус	*donkey*	402	386	384	324
зөгий, бүл	*bees, hives*	839	789	3 404	2 393
туулай	*rabbit*	257	526	392	371

10.5 МАЛЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэл, төрлөөр
NUMBER OF LIVESTOCK, by regions, aimags and the Capital and by type,

тол мян. *thous. heads*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		БҮГД		***TOTAL***	
БҮГД	***TOTAL***	**28 027.9**	**30 398.8**	**34 802.9**	**40 263.8**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**8 524.8**	**9 242.1**	**10 915.0**	**12 301.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 346.6	1 320.5	1 470.3	1 597.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 539.6	1 834.3	2 199.2	2 486.6
Завхан	*Zavkhan*	1 901.8	2 102.3	2 550.8	2 999.9
Увс	*Uvs*	1 948.3	2 021.3	2 400.9	2 653.5
Ховд	*Khovd*	1 788.5	1 963.7	2 293.8	2 564.3
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**9 050.9**	**10 090.3**	**11 852.6**	**14 030.7**
Архангай	*Arkhangai*	1 948.2	2 195.0	2 530.5	2 912.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1 323.6	1 553.4	1 878.4	2 284.8
Булган	*Bulgan*	1 213.2	1 399.3	1 672.5	2 008.1
Орхон	*Orkhon*	115.2	137.3	174.4	210.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 155.5	2 301.0	2 623.3	3 190.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 295.2	2 504.3	2 973.5	3 425.2
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**6 252.8**	**6 628.2**	**7 071.2**	**8 400.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	129.4	155.8	170.2	188.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	125.1	142.9	180.2	230.4
Дорноговь	*Dornogovi*	1 018.5	971.0	712.4	814.7
Дундговь	*Dundgovi*	1 780.9	1 829.1	1 905.1	2 109.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 070.1	1 121.6	1 155.7	1 400.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	577.4	627.5	774.4	1 030.2
Төв	*Tov*	1 551.4	1 780.3	2 173.2	2 626.6
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 973.2**	**4 191.2**	**4 642.1**	**5 199.7**
Дорнод	*Dornod*	887.9	978.4	1 113.3	1 307.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 580.0	1 523.1	1 634.2	1 709.2
Хэнтий	*Khentii*	1 505.3	1 689.7	1 894.6	2 183.2
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**226.4**	**247.0**	**322.0**	**331.2**

(Хүснэгт 10.5-ын үргэлжлэл-*Table 10.5 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Тэмээ		***Camel***	
БҮГД	***TOTAL***	**256.6**	**254.2**	**253.5**	**260.6**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**68.1**	**68.3**	**70.6**	**73.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	4.8	4.3	4.3	4.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	24.5	25.0	26.0	27.3
Завхан	*Zavkhan*	6.4	6.3	6.6	6.8
Увс	*Uvs*	15.8	15.8	16.1	16.5
Ховд	*Khovd*	16.6	16.9	17.6	18.1
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**38.8**	**39.5**	**39.9**	**42.3**
Архангай	*Arkhangai*	0.7	0.7	0.8	0.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	21.0	22.8	23.1	25.2
Булган	*Bulgan*	0.5	0.4	0.4	0.4
Орхон	*Orkhon*	0.1	0.1	0.1	0.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	13.8	13.1	13.0	13.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2.7	2.4	2.5	2.3
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**125.1**	**123.1**	**120.3**	**123.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.5	0.4	0.5	0.5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	0.0	0.1	0.3	0.4
Дорноговь	*Dornogovi*	29.6	28.5	25.5	24.5
Дундговь	*Dundgovi*	21.3	20.7	19.7	19.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	70.8	70.8	71.7	75.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	0.5	0.4	0.5	0.5
Төв	*Tov*	2.4	2.2	2.1	2.1
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**24.5**	**23.2**	**22.6**	**21.9**
Дорнод	*Dornod*	6.4	6.3	6.3	6.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	12.6	11.8	11.2	10.8
Хэнтий	*Khentii*	5.5	5.1	5.1	4.8
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**0.0**	**0.1**	**0.1**	**0.1**

(Хүснэгт 10.5-ын үргэлжлэл-*Table 10.5 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Адуу		***Horse***	
БҮГД	***TOTAL***	**2 005.4**	**2 029.1**	**2 114.8**	**2 239.5**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**347.6**	**363.6**	**403.2**	**441.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	60.8	57.6	61.8	65.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	47.2	54.5	62.6	71.6
Завхан	*Zavkhan*	96.1	101.2	113.2	127.2
Увс	*Uvs*	70.3	73.2	80.2	84.8
Ховд	*Khovd*	73.2	77.1	85.4	92.2
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**684.8**	**694.0**	**740.8**	**799.5**
Архангай	*Arkhangai*	191.2	194.4	205.2	219.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	66.2	70.8	78.4	86.0
Булган	*Bulgan*	128.7	136.4	147.8	158.9
Орхон	*Orkhon*	9.7	7.8	9.2	10.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	132.9	136.6	151.3	174.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	156.1	148.0	148.9	149.5
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**477.0**	**477.3**	**463.9**	**491.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	11.1	11.9	12.0	11.2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	8.1	7.5	7.8	7.9
Дорноговь	*Dornogovi*	87.5	79.1	57.5	60.8
Дундговь	*Dundgovi*	120.7	119.5	107.3	104.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	40.9	42.8	42.2	46.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	39.5	37.1	39.2	45.3
Төв	*Tov*	169.2	179.4	197.9	215.0
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**478.4**	**477.4**	**487.3**	**487.9**
Дорнод	*Dornod*	124.7	128.7	135.0	142.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	185.5	177.7	176.3	166.0
Хэнтий	*Khentii*	168.2	171.0	176.0	179.0
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**17.6**	**16.8**	**19.5**	**19.0**

(Хүснэгт 10.5-ын үргэлжлэл-*Table 10.5 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Үхэр		***Cattle***	
БҮГД	***TOTAL***	**1 841.6**	**1 963.6**	**2 167.9**	**2 425.8**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**390.9**	**421.8**	**478.7**	**529.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	86.0	80.5	88.8	94.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	24.8	30.6	37.5	42.4
Завхан	*Zavkhan*	96.2	107.2	127.2	146.9
Увс	*Uvs*	100.3	108.9	120.0	130.2
Ховд	*Khovd*	83.6	94.6	105.2	115.2
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**747.8**	**815.8**	**917.9**	**1 046.7**
Архангай	*Arkhangai*	231.7	253.2	281.3	316.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	90.6	96.7	108.9	118.4
Булган	*Bulgan*	84.5	98.1	114.8	138.5
Орхон	*Orkhon*	11.4	13.2	15.5	18.3
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	91.2	99.7	111.1	133.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	238.4	254.9	286.3	321.7
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**282.1**	**302.8**	**318.3**	**376.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3.9	4.5	4.8	5.0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	17.1	19.4	21.1	26.1
Дорноговь	*Dornogovi*	49.9	44.7	27.2	30.0
Дундговь	*Dundgovi*	42.1	43.8	40.3	42.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	7.4	8.6	8.7	10.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	68.4	73.7	85.1	105.5
Төв	*Tov*	93.3	108.1	131.1	157.2
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**375.2**	**373.3**	**397.9**	**415.0**
Дорнод	*Dornod*	98.5	99.8	106.4	117.5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	138.4	125.3	128.6	124.6
Хэнтий	*Khentii*	138.3	148.2	162.9	172.9
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**45.4**	**50.0**	**55.0**	**58.2**

(Хүснэгт 10.5-ын үргэлжлэл-*Table10.5 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Хонь		***Sheep***	
БҮГД	***TOTAL***	**11 686.4**	**12 884.5**	**14 815.1**	**16 990.1**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 495.1**	**3 862.6**	**4 540.8**	**5 066.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	554.3	557.5	603.0	641.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	482.5	587.7	702.9	775.1
Завхан	*Zavkhan*	903.1	1 026.4	1 251.5	1 465.3
Увс	*Uvs*	926.4	987.7	1 164.8	1 278.2
Ховд	*Khovd*	628.8	703.3	818.6	907.2
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 784.7**	**4 283.2**	**5 053.7**	**5 967.7**
Архангай	*Arkhangai*	861.1	991.6	1 162.4	1 358.1
Баянхонгор	*Bayankhongor*	381.6	447.1	531.7	628.1
Булган	*Bulgan*	593.3	689.1	825.4	989.9
Орхон	*Orkhon*	45.2	55.8	71.8	87.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	971.5	1 059.4	1 213.4	1 462.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	932.0	1 040.2	1 249.0	1 441.9
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**2 503.7**	**2 696.4**	**2 933.6**	**3 430.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	48.7	59.1	68.9	74.2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	57.1	65.4	82.7	102.2
Дорноговь	*Dornogovi*	381.9	372.5	281.8	310.9
Дундговь	*Dundgovi*	787.0	819.7	867.1	944.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	230.6	246.4	252.4	296.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	253.6	277.6	339.9	453.5
Төв	*Tov*	744.8	855.7	1 040.8	1 249.3
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 817.7**	**1 948.2**	**2 158.0**	**2 396.0**
Дорнод	*Dornod*	424.0	469.9	527.3	611.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	706.4	696.0	750.8	776.3
Хэнтий	*Khentii*	687.3	782.3	879.9	1 008.3
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**85.3**	**94.2**	**129.0**	**128.7**

(Хүснэгт 10.5-ын үргэлжлэл-*Table 10.5 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Ямаа		***Goat***	
БҮГД	***TOTAL***	**12 238.0**	**13 267.2**	**15 451.7**	**18 347.8**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 222.9**	**4 525.8**	**5 421.5**	**6 190.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	640.8	620.6	712.4	791.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	960.6	1 136.5	1 370.1	1 570.2
Завхан	*Zavkhan*	799.9	861.2	1 052.3	1 253.7
Увс	*Uvs*	835.3	835.7	1 019.7	1 143.8
Ховд	*Khovd*	986.3	1 071.8	1 267.0	1 431.6
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 794.8**	**4 257.8**	**5 100.4**	**6 174.5**
Архангай	*Arkhangai*	663.6	755.1	880.7	1 017.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	764.2	916.0	1 136.4	1 427.1
Булган	*Bulgan*	406.2	475.3	584.1	720.4
Орхон	*Orkhon*	48.8	60.4	77.8	93.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	946.0	992.2	1 134.4	1 406.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	966.0	1 058.8	1 287.0	1 509.8
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**2 864.9**	**3 028.6**	**3 235.1**	**3 978.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	65.2	79.9	84.1	97.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	42.7	50.5	68.2	93.8
Дорноговь	*Dornogovi*	469.6	446.2	320.3	388.5
Дундговь	*Dundgovi*	809.9	825.4	870.7	998.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	720.4	753.0	780.8	971.6
Сэлэнгэ	*Selenge*	215.5	238.7	309.7	425.4
Төв	*Tov*	541.6	634.9	801.3	1 003.0
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 277.4**	**1 369.1**	**1 576.3**	**1 878.9**
Дорнод	*Dornod*	234.3	273.7	338.3	429.2
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	537.1	512.3	567.2	631.5
Хэнтий	*Khentii*	506.0	583.1	670.8	818.2
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**78.1**	**85.9**	**118.3**	**125.2**

Малын тоо, мян.тол
Number of Livestock, thous.heads

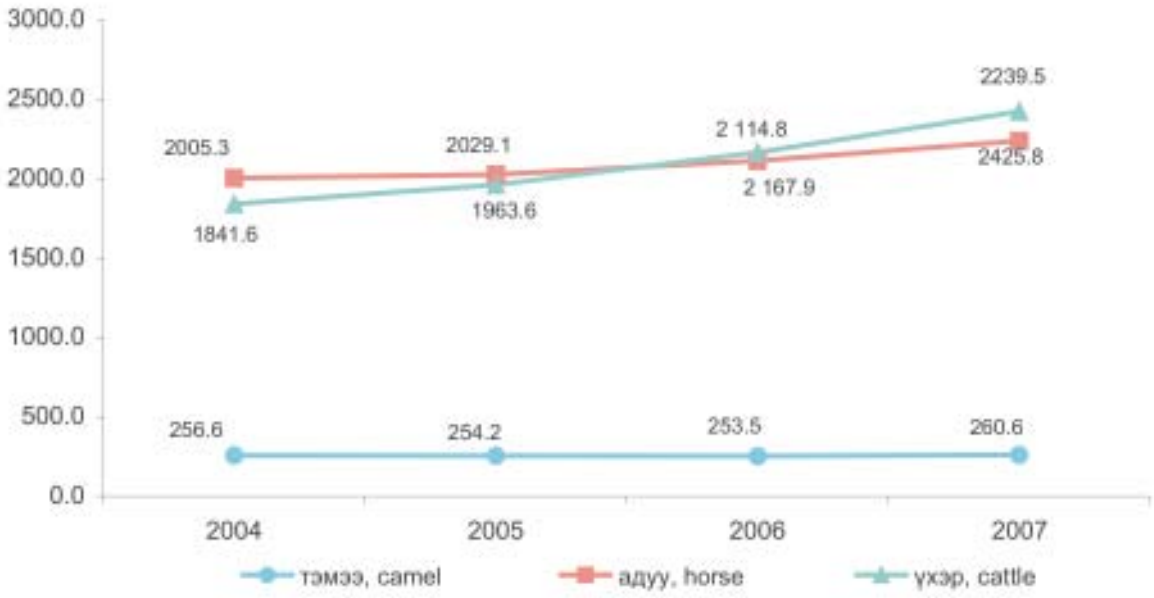

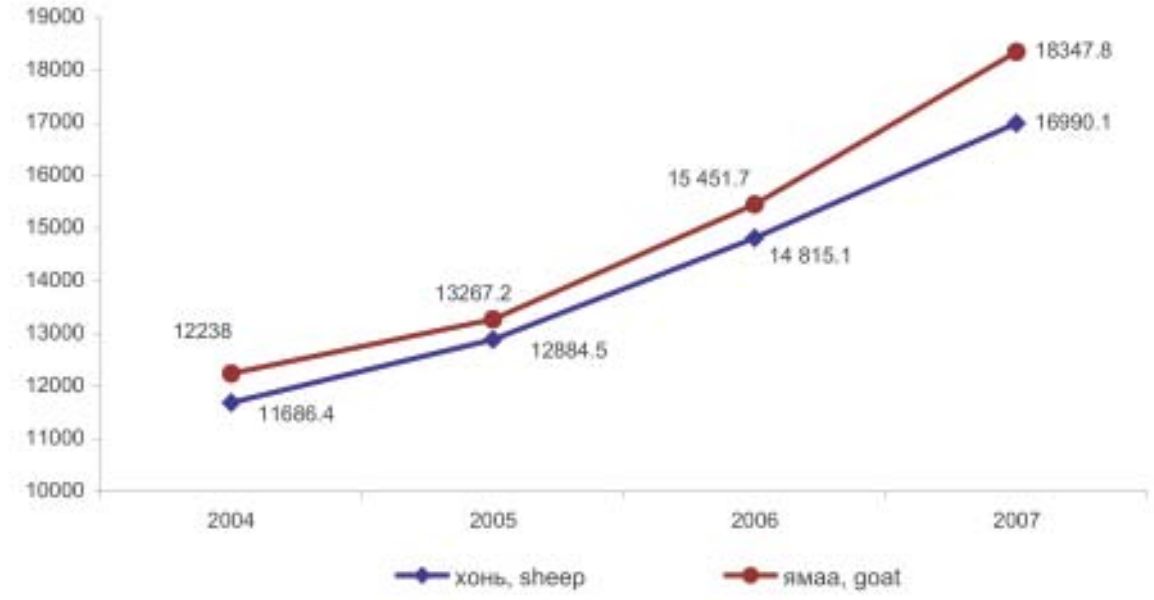

10.6 ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэл, төрлөөр
NUMBER OF BREEDING STOCK, by regions, aimags and Capital and by type

тол мян. *thous. heads*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Бүгд *Total*				Ингэ *Female camel*				Гүү *Mare*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**11 604.5**	**12 883.7**	**14 712.4**	**16 784.8**	**77.4**	**76.3**	**76.8**	**81.0**	**571.8**	**569.7**	**594.0**	**632.8**
		Баруун бүс				***West region***							
Дүн	***Subtotal***	**3 490.0**	**3 911.9**	**4 517.1**	**5 073.3**	**17.6**	**17.7**	**18.6**	**19.7**	**96.9**	**98.9**	**110.2**	**121.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	568.2	585.2	637.7	681.5	1.2	1.1	1.1	1.1	18.3	17.2	18.4	18.9
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	603.5	736.5	876.5	985.2	6.6	6.7	7.1	7.6	12.2	14.2	16.5	19.4
Завхан	*Zavkhan*	755.9	856.1	1 037.5	1 215.2	1.0	1.0	1.1	1.2	26.6	27.2	29.9	33.8
Увс	*Uvs*	825.5	907.6	1 018.7	1 144.4	4.4	4.4	4.5	4.8	18.8	19.1	21.1	22.7
Ховд	*Khovd*	736.9	826.5	946.7	1 047.0	4.4	4.5	4.8	5.0	21.0	21.2	24.3	26.2
		Хангайн бүс				***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**3 699.3**	**4 197.0**	**4 919.3**	**5 784.5**	**11.3**	**11.4**	**11.7**	**12.5**	**195.5**	**195.3**	**205.9**	**223.5**
Архангай	*Arkhangai*	804.3	911.6	1 042.7	1 194.7	0.2	0.1	0.2	0.2	55.3	55.2	58.2	62.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	530.9	628.7	754.7	902.3	6.4	6.8	7.0	7.6	18.5	19.3	20.8	22.9
Булган	*Bulgan*	522.8	605.1	736.0	880.3	0.1	0.1	0.1	0.1	41.0	42.3	44.6	48.1
Орхон	*Orkhon*	51.0	59.4	74.8	92.5	0.0	0.0	0.0	0.0	3.0	2.3	2.7	3.0
Өверхангай	*Ovorkhangai*	834.7	926.9	1 047.0	1 251.8	3.9	3.8	3.8	4.0	35.0	36.8	40.4	47.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	955.6	1 065.4	1 264.1	1 462.9	0.7	0.6	0.6	0.6	42.7	39.4	39.2	39.4
		Төвийн бүс				***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**2 595.0**	**2 840.7**	**3 093.9**	**3 509.3**	**41.3**	**40.1**	**39.4**	**42.0**	**138.4**	**135.1**	**134.5**	**143.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	55.1	68.0	77.3	83.4	0.2	0.1	0.2	0.2	3.1	3.4	3.6	3.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	57.5	66.6	84.7	103.7	0.0	0.0	0.1	0.2	2.4	2.1	2.1	2.3
Дорноговь	*Dornogovi*	409.4	407.6	340.8	332.1	10.0	9.6	8.8	9.0	22.8	20.8	17.0	17.9
Дундговь	*Dundgovi*	711.7	769.1	808.0	860.5	6.5	6.6	6.5	6.9	34.9	34.2	31.9	31.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	409.0	463.9	484.2	540.2	23.7	23.0	23.1	24.9	10.2	10.3	10.8	12.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	260.6	282.6	335.7	438.9	0.2	0.2	0.1	0.2	12.0	11.0	11.3	12.7
Төв	*Tov*	691.9	782.9	963.2	1 150.5	0.7	0.6	0.6	0.6	53.0	53.3	57.8	63.1
		Зүүн бүс				***East region***							
Дүн	***Subtotal***	**1 712.7**	**1 817.6**	**2 032.5**	**2 265.6**	**7.1**	**6.9**	**6.9**	**6.7**	**135.5**	**135.5**	**138.0**	**139.3**
Дорнод	*Dornod*	385.3	429.2	487.8	579.4	1.8	1.9	1.9	1.9	34.7	36.2	37.9	40.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	656.8	642.7	694.4	716.1	3.7	3.6	3.5	3.4	52.5	50.4	50.2	47.7
Хэнтий	*Khentii*	670.6	745.7	850.3	970.1	1.6	1.4	1.5	1.4	48.3	48.9	49.9	51.0
		Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**107.5**	**116.3**	**149.8**	**152.1**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**5.5**	**4.9**	**5.5**	**5.6**

(Хүснэгт 10.6-гийн үргэлжлэл - *Table 10.6 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Үнээ *Cow*				Эм хонь *Ewe*				Эм ямаа *Female goat*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**733.3**	**764.3**	**839.4**	**931.7**	**5 147.5**	**5 751.8**	**6 611.5**	**7 490.9**	**5 074.8**	**5 721.8**	**6 590.7**	**7 648.5**
		Баруун бүс				***West region***							
Дүн	***Subtotal***	**160.8**	**167.4**	**188.6**	**206.3**	**1 495.3**	**1 688.9**	**1 965.3**	**2 186.0**	**1 719.4**	**1 939.1**	**2 234.5**	**2 540.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	36.4	34.0	36.8	38.9	242.2	251.5	271.1	283.5	270.0	281.4	310.4	339.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	10.1	11.8	14.5	16.2	198.4	242.9	292.5	320.6	376.2	460.9	545.9	621.5
Завхан	*Zavkhan*	36.7	39.5	46.4	52.9	373.5	431.2	530.0	620.4	318.2	357.3	430.1	507.0
Увс	*Uvs*	42.6	44.4	49.2	54.1	413.7	458.6	520.8	576.5	346.0	381.1	423.1	486.4
Ховд	*Khovd*	35.0	37.7	41.7	44.2	267.5	304.7	350.9	385.0	409.0	458.4	525.0	586.6
		Хангайн бүс				***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**287.1**	**306.0**	**339.7**	**385.9**	**1 645.1**	**1 881.4**	**2 220.5**	**2 605.7**	**1 560.1**	**1 802.8**	**2 141.2**	**2 556.7**
Архангай	*Arkhangai*	88.2	92.4	102.5	116.0	379.7	441.9	511.7	589.1	280.9	321.9	370.0	427.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	35.4	36.9	40.6	43.9	163.3	189.5	226.0	262.9	307.3	376.2	460.3	565.0
Булган	*Bulgan*	32.8	36.8	42.2	51.6	271.8	314.9	385.2	458.0	177.0	210.9	263.9	322.4
Орхон	*Orkhon*	4.9	5.4	6.2	6.7	21.0	25.5	31.8	39.9	22.0	26.2	34.0	42.8
Өверхангай	*Ovorkhangai*	33.2	36.4	39.5	46.5	395.3	441.9	503.0	604.0	367.2	408.0	460.2	549.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	92.6	98.1	108.7	121.2	414.0	467.7	562.8	651.8	405.7	459.6	552.8	649.9
		Төвийн бүс				***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**117.6**	**122.2**	**130.1**	**152.5**	**1 114.4**	**1 222.9**	**1 344.7**	**1 518.1**	**1 183.3**	**1 320.4**	**1 445.4**	**1 653.6**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1.6	1.8	1.9	2.0	22.5	27.5	32.6	34.5	27.7	35.2	39.1	43.3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	7.6	8.4	9.0	10.8	27.3	32.8	40.4	47.8	20.1	23.3	33.1	42.6
Дорноговь	*Dornogovi*	19.9	17.5	12.3	13.3	165.9	167.0	139.8	133.3	190.8	192.7	163.0	158.6
Дундговь	*Dundgovi*	17.1	17.4	16.9	18.1	332.6	359.4	379.8	401.8	320.6	351.5	372.9	402.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	3.1	3.3	3.5	4.2	92.0	104.0	108.9	121.0	280.0	323.3	338.0	377.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	28.4	29.5	34.1	42.2	121.2	132.2	155.2	202.0	98.7	109.7	134.9	181.9
Төв	*Tov*	39.9	44.3	52.4	61.9	352.9	400.0	488.0	577.7	245.4	284.7	364.4	447.2
		Зүүн бүс				***East region***							
Дүн	***Subtotal***	**145.5**	**145.1**	**155.6**	**160.2**	**851.2**	**912.5**	**1 019.1**	**1 121.4**	**573.4**	**617.7**	**713.0**	**837.8**
Дорнод	*Dornod*	38.0	38.9	41.8	45.2	204.1	226.4	253.4	297.0	106.7	125.9	152.9	194.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	53.8	48.8	50.3	47.6	313.3	313.1	341.8	345.2	233.5	226.7	248.6	272.2
Хэнтий	*Khentii*	53.7	57.4	63.5	67.4	333.8	373.0	423.9	479.2	233.2	265.1	311.5	371.0
		Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**22.1**	**23.6**	**25.5**	**27.0**	**41.4**	**46.0**	**62.3**	**59.7**	**38.6**	**41.8**	**56.5**	**59.8**

10.7 МАЛЫН ТОО ТОЛГОЙН ДЭЭД ХЭМЖЭЭ, төрлөөр, оноор
HIGHEST NUMBER OF LIVESTOCK, by type of livestock and years

Төрөл	*Type*	он *year*	мян.тол *thous.heads*
Бүгд	***Total***	2007	**40 263.8**
Тэмээ	*Camel*	1954	895.3
Адуу	*Horse*	1999	3 163.5
Үхэр	*Cattle*	1999	3 824.7
Хонь	*Sheep*	2007	16 990.1
Ямаа	*Goat*	2007	18 347.8

10.8. ЦЭВЭР, ЭРЛИЙЗ, НУТГИЙН ШИЛМЭЛ ОМГИЙН БОЛОН НУТГИЙН САЙЖРУУЛСАН ҮҮЛДРИЙН МАЛЫН ТОО, төрлөөр
NUMBER OF FRESHBRED, CROSSBRED, THOROUGHBRED AND IMPROVED BRED livestock, by type

мян.тол *thous.heads*

Төрөл	*Type*	2004	2005	2006	2007
Цэвэр үүлдрийн мал			***Freshbred livestock***		
Бүгд	***Total***	**1 211.3**	**1 520.7**	**1 783.0**	**1 997.4**
Үхэр	*Cattle*	26.5	21.7	30.2	33.1
Хонь	*Sheep*	1 013.1	1 205.2	1 411.0	1 574.7
Ямаа	*Goat*	171.7	293.8	341.8	389.6
Эрлийз мал			***Crossbred livestock***		
Бүгд	***Total***	**450.4**	**356.9**	**505.0**	**475.8**
Үхэр	*Cattle*	53.5	55.5	62.3	67.9
Хонь	*Sheep*	73.7	53.9	57.7	59.9
Ямаа	*Goat*	323.2	247.5	385.0	348.0
Нутгийн шилмэл омгийн мал			***Thoroughbred livestock***		
Бүгд	***Total***	**708.4**	**697.4**	**774.3**	**745.6**
Тэмээ	*Camel*	5.3	7.3	8.7	9.4
Адуу	*Horse*	21.4	16.5	25.3	27.7
Үхэр	*Cattle*	0.7	0.5	2.1	0.1
Хонь	*Sheep*	81.6	113.0	103.9	65.2
Ямаа	*Goat*	599.4	560.1	634.3	643.2
Нутгийн сайжруулсан			***Improved bred animals***		
Бүгд	***Total***	**1 177.5**	**1 253.2**	**1 487.5**	**1 601.0**
Тэмээ	*Camel*	0.7	1.3	0.5	0.7
Адуу	*Horse*	12.6	21.3	10.2	10.3
Үхэр	*Cattle*	23.2	27.9	19.8	20.3
Хонь	*Sheep*	719.0	753.2	892.7	918.4
Ямаа	*Goat*	422.0	449.5	564.3	651.3

10.9 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, төрлөөр
REARING OF YOUNG ANIMALS, by type,

Он *Year*	**Бүгд *Total***	Үүнээс : *Of which:* ботго *young camels*	унага *foals*	тугал *calves*	хурга *lambs*	ишиг *kids*
	Бойжсон төл, мян.тол.		***Number of survival, thous.heads***			
2004	**9 296.1**	35.8	384.1	549.0	4 250.4	4 076.8
2005	**9 333.0**	34.6	387.4	569.3	4 372.8	3 968.9
2006	**10 778.6**	33.3	394.1	611.6	5 009.1	4 730.5
2007	**12 767.6**	34.8	431.0	688.1	5 857.0	5 756.6
	Төл бойжилтын хувь		***Survival percentage***			
2004	**97.2**	95.1	94.0	97.1	97.4	97.4
2005	**94.1**	93.3	92.3	96.0	95.1	93.0
2006	**95.3**	93.6	92.7	96.3	96.2	94.5
2007	**97.1**	95.7	94.7	97.3	97.7	96.8
	100 эхээс бойжуулсан төл, толгой ***Average survival rate per 100 female breeding stock, head***					
2004	**86**	46	66	76	88	89
2005	**80**	45	68	78	85	78
2006	**84**	44	69	80	87	83
2007	**87**	45	73	82	89	87

10.10 ЗҮЙ БУСААР ХОРОГДСОН ТОМ МАЛЫН ТОО, төрлөөр
LOSSES OF ADULT ANIMALS, by type

мян. тол *thous. heads*

Төрөл	*Type*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**291.7**	**677.2**	**476.4**	**294.1**
Тэмээ	*Camel*	2.4	3.7	4.7	2.0
Адуу	*Horse*	31.0	39.1	30.6	24.6
Үхэр	*Cattle*	46.0	58.1	39.5	27.9
Хонь	*Sheep*	116.0	255.7	182.2	119.9
Ямаа	*Goat*	96.3	320.7	219.3	119.8

10.11 ХҮНСЭНД ХЭРЭГЛЭСЭН МАЛЫН ТОО, төрлөөр
TOTAL LIVESTOCK FOR CONSUMPTION, by type

мян.тол *thous.heads*

Төрөл	*Type*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**6 404.9**	**6 284.0**	**5 898.0**	**7 012.5**
Тэмээ	*Camel*	33.3	33.4	29.3	25.7
Адуу	*Horse*	317.6	324.5	277.9	281.6
Үхэр	*Cattle*	454.2	389.2	367.8	402.3
Хонь	*Sheep*	3 204.3	2 918.2	2 896.1	3 562.2
Ямаа	*Goat*	2 395.5	2 618.8	2 326.9	2 740.7
	Оны эхний малд эзлэх хувь				
	Percentage to total livestock at the beginning of the year				
Бүгд	***Total***	**21.1**	**25.2**	**22.4**	**20.1**
Тэмээ	*Camel*	8.2	13.0	13.0	10.2
Адуу	*Horse*	9.7	16.1	16.2	13.3
Үхэр	*Cattle*	20.6	25.3	21.1	18.6
Хонь	*Sheep*	29.2	29.8	25.0	24.0
Ямаа	*Goat*	14.5	22.5	21.4	17.7

10.12 МАЛЫН ТООГООР 2007 ОНД ЭХНИЙ ТАВАН БАЙРТ ОРСОН АЙМАГ, СУМ, малын төрлөөр

RANK OF FIRST FIVE AIMAGS AND SOUMS BY NUMBER OF LIVESTOCK, in 2007, by type of livestock

Аймаг, *Aimags*	Малын тоо,мян.тол *Number of livestock, thous.heads*	Аймгийн нэр *Aimags*	Сумын нэр *Soums*	Малын тоо, мян.тол *Number of livestock, thous.heads*
Нийт малын тоогоор ***By total livestock***				
Хөвсгөл *Khovsgol*	3 425.3	Дундговь *Dundgovi*	Эрдэнэдалай *Erdenedalai*	339.9
Өвөрхангай *Ovorkhangai*	3 190.2	Өвөрхангай *Ovorkhangai*	Баянгол *Bayangol*	279.9
Завхан *Zavkhan*	3 000.0	Увс *Uvs*	Тэс *Tes*	272.1
Архангай *Arkhangai*	2 912.6	Архангай *Arkhangai*	Эрдэнэмандал *Erdenemandal*	259.4
Увс *Uvs*	2 653.5	*Хөвсгөл* *Khovsgol*	*Цагаан-Уул* *Tsagaan-Uul*	258.9
Тэмээгээр ***By camels***				
Өмнөговь *Omnogovi*	75.4	Өмнөговь *Omnogovi*	Ханбогд *Khanbogd*	14.4
Говь-Алтай Govi-Altai	27.3	Өмнөговь *Omnogovi*	Мандал-Овоо *Mandal-Ovoo*	11.5
Дорноговь *Dornogovi*	24.5	Баянхонгор *Bayankhongor*	Баянлиг *Bayanlig*	10.6
Баянхонгор *Bayankhongor*	25.2	Өмнөговь *Omnogovi*	Манлай *Manlai*	6.9
Дундговь *Dundgovi*	19.8	Дундговь *Dundgovi*	Өлзийт *Ulziit*	5.5
Адуугаар ***By horses***				
Архангай *Arkhangai*	219.7	Булган *Bulgan*	Сайхан *Saikhan*	27.5
Төв *Tov*	215	Сүхбаатар *Sukhbaatar*	Эрдэнэцагаан *Erdenetsagaan*	24.8
Хэнтий *Khentii*	179.0	Архангай *Arkhangai*	Хотонт *Khotont*	22.8
Өвөрхангай *Ovorkhangai*	174.9	Хэнтий *Khentii*	Батноров *Batnorov*	21.4
Сүхбаатар *Sukhbaatar*	166.0	Сүхбаатар *Sukhbaatar*	Сүхбаатар *Sukhbaatar*	20.4

(Хүснэгт 10.12-ын үргэлжлэл *Table 10.12 continuation*)

Аймаг, *Aimags*	Малын тоо,мян.тол *Number of livestock, thous.heads*	Аймгийн нэр *Aimags*	Сумын нэр *Soums*	Малын тоо, мян.тол *Number of livestock, thous.heads*
		Үхрээр *By cattle*		
Хөвсгөл *Khovsgol*	321.7	Архангай *Arkhangai*	Өндөр-Улаан *Ondor-Ulaan*	35.8
Архангай *Arkhangai*	316.3	Өвөрхангай *Ovorkhangai*	Уянга *Uyanga*	30.6
Хэнтий *Khentii*	172.9	Архангай *Arkhangai*	Ихтамир *Ikhtamir*	29.6
Төв *Tov*	157.2	Архангай *Arkhangai*	Чулуут *Chuluut*	29.2
Завхан *Zavkhan*	146.9	Архангай *Arkhangai*	Тариат *Tariat*	28.5
		Хониор *By sheep*		
Завхан *Zavkhan*	1 465.3	Увс Uvs	Тэс Tes	163.4
Өвөрхангай *Ovorkhangai*	1 462.1	Дундговь *Dundgovi*	Эрдэнэдалай *Erdenedalai*	157.2
Хөвсгөл *Khovsgol*	1 441.9	Архангай *Arkhangai*	Эрдэнэмандал *Erdenemandal*	154.8
Архангай *Arkhangai*	1358.1	Өвөрхангай *Ovorkhangai*	Баянгол *Bayangol*	153.1
Увс *Uvs*	1278.2	Булган *Bulgan*	Сайхан *Saikhan*	130.0
		Ямаагаар *By goat*		
Говь-Алтай *Govi-Altai*	1 570.2	Ховд *Khovd*	Булган *Bulgan*	165.8
Хөвсгөл *Khovsgol*	1509.8	Өвөрхангай *Ovorkhangai*	Богд *Bogd*	156.6
Ховд *Khovd*	1 431.6	Дундговь *Dundgovi*	Эрдэнэдалай *Erdenedalai*	154.3
Баянхонгор *Bayankhongor*	1 427.1	Ховд *Khovd*	Манхан *Mankhan*	133.1
Өвөрхангай *Ovorkhangai*	1406.1	Хөвсгөл *Khovsgol*	Төмөрбулаг *Tumurbulag*	130.9

10.13 МАЛЧИН ӨРХИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF HERDER HOUSEHOLDS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**169 024**	**168 344**	**170 755**	**171 588**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**48 829**	**48 781**	**49 343**	**49 848**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	11 511	10 961	11 078	11 102
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	8 083	8 129	8 375	8 371
Завхан	*Zavkhan*	10 187	10 278	10 511	10 822
Увс	*Uvs*	10 030	10 057	10 066	10 139
Ховд	*Khovd*	9 018	9 356	9 313	9 414
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**68 213**	**67 716**	**68 762**	**69 344**
Архангай	*Arkhangai*	16 065	15 991	16 289	16 123
Баянхонгор	*Bayankhongor*	11 383	11 336	11 572	11 595
Булган	*Bulgan*	6 735	6 361	6 561	7 376
Орхон	*Orkhon*	746	858	868	944
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	17 055	17 088	16 643	16 575
Хөвсгөл	*Khovsgol*	16 229	16 082	16 829	16 731
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**30 285**	**30 677**	**30 650**	**31 230**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	500	505	571	522
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	890	1 005	1 113	976
Дорноговь	*Dornogovi*	3 936	3 858	3 490	3 430
Дундговь	*Dundgovi*	7 803	7 877	7 747	7 631
Өмнөговь	*Omnogovi*	6 313	6 283	6 150	6 258
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 893	3 169	3 110	3 158
Төв	*Tov*	7 950	7 980	8 469	9 255
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**19 311**	**18 732**	**19 024**	**18 567**
Дорнод	*Dornod*	4 628	4 350	4 563	4 391
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	7 758	7 310	7 353	6 925
Хэнтий	*Khentii*	6 925	7 072	7 108	7 251
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**2 386**	**2 438**	**2 976**	**2 599**

10.14 МАЛЧДЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF HERDSMEN, by regions, aimags and the Capital,

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**369 704**	**364 293**	**364 350**	**366 199**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**110 190**	**107 980**	**108 815**	**108 704**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	24 889	23 234	23 071	23 682
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	18 050	18 642	19 113	17 945
Завхан	*Zavkhan*	23 560	23 300	23 417	23 737
Увс	*Uvs*	21 988	21 343	21 222	21 902
Ховд	*Khovd*	21 703	21 461	21 992	21 438
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**143 979**	**140 775**	**143 844**	**146 164**
Архангай	*Arkhangai*	31 648	32 073	32 293	32 892
Баянхонгор	*Bayankhongor*	24 378	24 445	24 254	24 251
Булган	*Bulgan*	13 733	12 529	13 489	15 123
Орхон	*Orkhon*	1 596	1 634	1 683	1 917
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	35 329	33 779	35 041	33 587
Хөвсгөл	*Khovsgol*	37 295	36 315	37 084	38 394
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**65 450**	**66 427**	**63 063**	**64 289**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	989	1 043	1 228	974
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 689	2 541	2 016	7 239
Дорноговь	*Dornogovi*	8 555	8 498	7 330	15 910
Дундговь	*Dundgovi*	17 339	16 936	16 487	12 261
Өмнөговь	*Omnogovi*	13 358	13 152	12 053	2 244
Сэлэнгэ	*Selenge*	6 422	6 707	7 023	6 731
Төв	*Tov*	17 098	17 550	16 926	18 930
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**43 923**	**42 749**	**42 510**	**40 632**
Дорнод	*Dornod*	9 724	9 894	9 793	9 097
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	19 000	18 214	18 342	17 012
Хэнтий	*Khentii*	15 199	14 641	14 375	14 523
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**6 162**	**6 362**	**6 118**	**6 410**

10.15 МАЛЧДЫН НАСНЫ БҮТЭЦ
AGE COMPOSITION OF HERDSMEN

ыхув *percentage*

Насны бүлэг	*Age group*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total breeders***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Үүнээс:	*of which:*				
16-35	*16-35*	52. 2	50. 6	49. 5	48. 5
36-55*/60**	*36-55*/60***	34. 6	36. 2	37. 9	38. 7
56*+/61**+	*56*+/61***+	13. 3	13. 2	12. 6	12. 8

Тайлбар: * Эмэгтэй
** Эрэгтэй
*Note: * Female*
*** Male*

10.16 ХУВИЙН МАЛТАЙ ӨРХИЙН БҮЛЭГЛЭЛТ, малын тоогоор
GROUPING OF HOUSEHOLDS WITH HOUSEHOLDS, by size of herd

Малын тооны бүлэг *Size of herd*	2004	2005	2006	2 007
Дүн *Total*	**229 437**	**225 391**	**225 366**	**226 116**
≤10	28 010	24 280	21 710	19 326
11-30	34 295	32 214	27 791	24 373
31-50	28 930	26 919	24 175	21 002
51-100	48 860	46 138	43 687	40 962
101-200	47 946	49 498	52 445	54 441
201-500	34 941	38 245	44 765	51 200
501-999	5 367	6 527	8 458	11 460
1000-1499	943	1 354	2 024	2 922
1500-2000	98	142	182	251
2001+	47	74	129	179

10.17 МАЛЧИН ӨРХИЙН БҮЛЭГЛЭЛТ, малын тоогоор, 2007
GROUPING OF HERDER HOUSEHOLDS, by size of herd, in 2007

Малын тооны бүлэг *Size of herd*	Малчин өрхийн тоо *Number of herder households*	Малчин өрхийн малын тоо, мян.тол *Number of livestock in herder households, thous.heads*	үүнээс : *of which:*				
			Тэмээ Camel	*Адуу Horse*	*Үхэр Cattle*	*Хонь Sheep*	*Ямаа Goat*
Дүн *Total*	**171 588**	**36 215.5**	**245.7**	**2 016.5**	**2 095.9**	**15 383.2**	**16 474.2**
≤10	6 244	35.9	0.3	5.9	16.7	5.1	7.8
11-30	12 953	274.8	1.6	29.0	67.2	65.7	111.4
31-50	13 638	554.4	3.2	44.1	81.7	164.6	260.8
51-100	31 043	2 399.4	14.2	160.4	250.7	784.7	1 189.5
101-200	47 461	7 037.6	49.5	406.4	479.7	2 548.3	3 553.7
201-500	46 366	14 718.5	113.5	771.0	723.2	6 099.6	7 011.2
501-999	10 702	7 102.8	44.8	373.2	304.3	3 457.8	2 922.7
1000-1499	2 764	3 252.7	15.0	172.0	136.5	1 784.8	1 144.4
1500-2000	247	412.5	2.1	26.5	16.7	223.7	143.4
2001+	170	426.8	1.6	28.0	19.1	249.0	129.2

10.18 МАЛЧИН ӨРХИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ
SELECTED INDICATORS OF HERDSMEN HOUSEHOLDS

мян. өрх *thous.households*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Цахилгаан үүсгүүртэй	*With electricity*	53.7	67.7	78.7	103.9
Телевизортой	*With TV*	48.6	60.1	70.2	91.1
Бүх төрлийн автомашинтай	*With cars*	21.8	23.2	26.6	33.8
Трактортой	*With tractor*	2.6	2.4	2.7	2.7
Мотоциклтэй	*With motocycle*	35.7	37.4	42.0	53.6
Хийсэн эсгий, мян.м	*Actual produced felt, thous.m*	206.8	165.4	179.7	182.4

10.19 МАЛЧИН ӨРХИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2007
SELECTED INDICATORS OF HERDSMEN HOUSEHOLDS, by regions, aimags and the Capital, in 2007

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Малчин өрхийн тоогоор *By number of herdsmen households*				
		цахилгаан үүсгүүртэй *with electric motors, engine*	телевизортой *with TV set*	авто машинтай *with car*	мотоциклтэй *with motor cycle*	трактортой *with tractor*
БҮГД	***TOTAL***	**103 882**	**91 056**	**33 790**	**53 630**	**2 656**
		Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**35 144**	**30 908**	**10 360**	**15 795**	**541**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	6 250	5 412	2 232	2 348	64
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	6 504	5 912	2 258	4 065	49
Завхан	*Zavkhan*	8 379	7 322	2 312	3 934	162
Увс	*Uvs*	6 635	5 268	1 518	2 513	111
Ховд	*Khovd*	7 376	6 994	2 040	2 935	155
		Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**38 584**	**32 877**	**10 876**	**21 521**	**787**
Архангай	*Arkhangai*	7 938	5 950	2 037	3 708	102
Баянхонгор	*Bayankhongor*	6 967	5 864	2 257	4 990	61
Булган	*Bulgan*	3 646	3 451	1 378	1 539	345
Орхон	*Orkhon*	885	687	207	157	20
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	10 042	7 849	2 469	6 281	45
Хөвсгөл	*Khovsgol*	9 106	9 076	2 528	4 846	214
		Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**18 859**	**15 811**	**8 107**	**10 999**	**770**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	259	280	122	284	9
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	940	895	427	114	65
Дорноговь	*Dornogovi*	1 860	1 257	707	1 256	21
Дундговь	*Dundgovi*	4 520	3 967	2 020	3 770	42
Өмнөговь	*Omnogovi*	4 600	3 281	1 635	3 414	41
Сэлэнгэ	*Selenge*	2 201	1 966	1 068	391	297
Төв	*Tov*	4 479	4 165	2 128	1 770	295
		Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**10 430**	**9 514**	**3 628**	**5 140**	**483**
Дорнод	*Dornod*	2 582	2 333	758	1 274	179
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	4 778	4 293	1 332	2 270	52
Хэнтий	*Khentii*	3 070	2 888	1 538	1 596	252
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**865**	**1 946**	**819**	**175**	**75**

10.20 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН МЭРГЭЖИЛТНИЙ ТОО, мэргэжлийн төрлөөр
NUMBER OF AGRICULTURAL SPECIALIST, by type of profession

мян.хүн *thous.person*

Үзүүлэлт	*Indicators*	1996	2000	2003	2006
Мал зүйч	*Livestock specialist*	421	1 135	892	821
Малын эмч	*Veterinarian*	1 539	2 032	2 009	1 838
Агрономич	*Agronomist*	236	477	465	534
Механикжуулагч	*Mechanics*	6 195	4 263	3 695	2 411

10.21 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТЕХНИКИЙН ТОО, төрлөөр
NUMBER OF AGRICULTURAL MACHINERIES, by type

мян.шир. *thous.pcs.*

Үзүүлэлт	*Indicators*	1996	2000	2003	2006
Трактор	*Tractors*	7 011	4 733	4 193	3 891
?р тарианы комбайн	*Grain harvester*	1 373	1 086	1 072	617
Тариа үрлэгч	*Tractor drills*	2 881	1 995	1 585	934
Ачааны машин	*Vechicles*	6 317	6 621	5 717	6 257

10.22 МАЛЫН ХАШААНЫ ТОО, БАГТААМЖ, төрлөөр
NUMBER OF LIVESTOCK FENCE, CAPACITY, by type

Төрөл	*Type*	хэмжих нэгж	*Unit*	1996	2000	2003	2006
Хашаа-бүгд	*Fence-total*	мян.ш	*thous.pcs*	**101.4**	**113.5**	**121.2**	**129.4**
Бодын	*Fence for cattle*	мян.ш	*thous.pcs*	22.0	23.9	27.9	30.8
Багтаамж	*Capacity*	сая тол.	*mln.head*	**27.6**	**36.8**	**29.0**	**37.3**
Бодын хашааны	*Fence for cattle*	сая тол.	*mln.head*	2.2	2.8	2.5	3.4
Дулаан байр	*Warm fence*	мян.ш	*thous.pcs*	10.9	11.4	14.6	17.2
Багтаамж	*Capacity*	сая тол.	*mln.head*	2.3	1.8	2.1	3.6
Саравчтай хашаа	*Fence with roof*	мян.ш	*thous.pcs*	69.2	71.2	73.5	79.3
Багтаамж	*Capacity*	сая тол.	*mln.head*	17.4	19.5	17.0	21.5
Саравчгүй хашаа	*Fence without roof*	мян.ш	*thous.pcs*	21.3	30.9	33.1	32.9
Багтаамж	*Capacity*	сая тол.	*mln.head*	7.8	15.4	9.8	12.1

10.23 УСТ ЦЭГИЙН ТОО, төрлөөр
NUMBER OF WELLS, by type

Төрөл	*Type*	хэмжих нэгж	*Unit*	1996	2000	2003*	2006
Худаг -бүгд	*Well-total*	мян.ш	*thous.pcs*	34.4	30.9	40.9	38.7
Инженерийн хийцтэй	*Engineer construction*	мян.ш	*thous.pcs*	13.0	8.2	19.5	10.0
Энгийн	*Simple mine well*	мян.ш	*thous.pcs*	21.4	22.7	21.4	28.6
Бэлчээрт байршдаг	*In the pasture*	мян.ш	*thous.pcs*	27.6	21.7	32.3	24.8
Ашиглагдахгүй	*Unused well*	мян.ш	*thous.pcs*	6.3	5.8	12.8	4.8
Усан сан	*Tank for livestock livestock*	мян.ш	*thous.pcs*	1.7	1.0	1.6	0.8
Багтаамж	*Capacity*	мян.$м^3$	*thous.$м^3$*	20.1	14.9	115.0	71.9

Эх сурвалж: *ХХААЯ-ны " Худаг, услалтын системийн үзлэг"-ийн дүнгээс авлаа.
*Source: *Census of well and irrigation system conducted by Ministry of Food and Agriculture.*

10.24 МАЛЫН ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНД ХАМРАГДСАН МАЛЫН ТОО, ЗАРДАЛ
NUMBER OF LIVESTOCK COVERED BY PRECAUTION ACTIVITIES FROM INFECTIOUS DISEASES AND EXPENDITURE

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд:	*For precaution of infection disease*				
хамрагдсан малын тоо, мян.тол /давхардсан тоогоор/	*number of covered livestock, thous.head (duplicated)*	21 241.0	22 222.0	21 501.4	24 538.8
зарцуулсан зардал, сая.төг	*expenditures, mln.tog*	1 881.0	2 415.1	1 898.0	2 238.3
1 малд ногдох зардал, төг	*expenditure per livestock, tog.*	88.6	108.7	88.0	91.0
Паразиттах өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд:	*For precaution of parasite disease*				
хамрагдсан малын тоо, мян.тол	*number of covered livestock, thous.head*	26 891.0	21 198.0	15 764.6	21 285.5
зарцуулсан зардал, сая.төг	*expenditures, mln.tog*	648.8	462.0	185.0	249.7
1 малд ногдох зардал, төг	*expenditure per livestock, tog.*	24.1	21.8	12.0	34.0
Лабораторийн оношлогоо, шинжилгээнд:	*By laboratory diagnosis*				
хамрагдсан малын тоо, мян.тол	*number of covered livestock, thous.head*	725.8	734.8	606.3	786.2
зарцуулсан зардал, сая.төг	*expenditures, mln.tog*	47.0	45.2	130.4	76.3
1 малд ногдох зардал, төг	*expenditure per livestock, tog.*	64.7	61.5	215.1	97.0
Гоц халдварт өвчний вакцинжуулалтад:	*By vaccinations anti-contagious*				
хамрагдсан малын тоо, сая.тол	*number of covered livestock, mln.head*	10 639.9	10 500.0	5 921.2	5 816.0
зарцуулсан зардал, сая.төг	*expenditures, mln.tog*	1 851.2	2 500.0	1 266.2	1 990.0
1 малд ногдох зардал, төг	*expenditure per livestock, tog.*	174.0	238.1	214.0	342.0

Эх сурвалж: ХХААЯ-ны Мал эмнэлгийн газрын мэдээ
Source: Data from Department of Veterinary service of the Ministry of Food and Agriculture

10.25 ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, ПАРАЗИТТАХ ӨВЧНӨӨР ӨВЧИЛСӨН, ЭДГЭРСЭН МАЛЫН ТОО
NUMBER OF LIVESTOCK SUFFERED FROM INFECTIOUS AND PARASITE DISEASES AND SURVIVED

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
	Халдварт өвчин ***Infectious disease***				
Өвчин гарсан сум, давхардсан тоогоор	*Number of soums affected by infectious diseases, (by duplicated numbers)*	351	274	403	319
Өвчилсөн малын тоо, бүгд, мян.тол	*Number of diseased livestock, thous.heads*	27.2	23.9	34.4	35.4
Эдгэрсэн малын тоо, бүгд, мян.тол	*Number of livestock that survived, thous.heads*	24.8	21.7	31.6	32.7
	Паразиттах өвчин ***Parasite disease***				
Өвчин гарсан сум, давхардсан тоогоор	*Number of soums affected by infectious diseases, (by duplicated numbers)*	525	348	489	527
Өвчилсөн малын тоо, бүгд, мян.тол	*Number of diseased livestock, thous.heads*	645.0	478.2	475.2	552.8
Эдгэрсэн малын тоо, бүгд, мян.тол	*Number of livestock that survived, thous.heads*	642.8	476.2	473.7	550.9

Эх сурвалж: ХХААЯ-ны Мал эмнэлгийн газрын мэдээ
Source: Data from Department of Veterinary service of the Ministry of Food and Agriculture

10.26 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЭДЭЛБЭР ГАЗАР
AGRICULTURAL AREAS

мян. га *thous.hectares*

Төрөл	*Type*	2004	2005	2006	2007
Хөдөө аж ахуйн газар	***Agricultural land***	**115 455.8**	**115 232.6**	**116 037.7**	**115 992.8**
Хөдөө аж ахуйн эдэлбэр газар-бүгд	***Agricultural areas-total***	**113 681.5**	**113 449.4**	**114 248.2**	**114 207.3**
Үүнээс:	*Of which:*				
хадлан, бэлчээрийн талбай	*meadows & pastures*	112 975.8	112 752.4	113 550.4	113 502.8
хагалсан газар	*arable land natural*	705.7	697.0	697.8	704.5
Нийт тариалсан талбай	*Sown area-total*	200.5	189.5	162.0	202.7
Үүнээс:	*Of which:*				
үр тариа	*cereals*	172.9	159.1	126.2	121.8
төмс	*potato*	9.1	9.8	10.7	11.5
хүнсний ногоо	*vegetables*	4.9	5.9	5.9	6.1
тэжээлийн ургамал	*fodder crops*	5.1	5.2	3.9	4.9

10.27 ТАРИАЛСАН ТАЛБАЙ, бүс, аймаг, нийслэл, ургамлын төрлөөр
SOWN AREAS, by regions, aimags and the Capital, by type of plants

га *hectares*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Бүгд		***Total***	
БҮГД	***TOTAL***	**200 498.3**	**189 548.7**	**162 040.2**	**202 729.3**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**12 196.8**	**8 634.0**	**6 794.4**	**8 639.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	487.5	747.4	619.5	684.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 625.4	1 382.9	1 034.2	1 308.2
Завхан	*Zavkhan*	620.2	669.1	607.7	608.7
Увс	*Uvs*	7 243.4	3 578.9	2 025.8	3 390.7
Ховд	*Khovd*	2 220.3	2 255.7	2 507.2	2 647.6
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**42 509.6**	**38 560.8**	**31 870.4**	**34 511.6**
Архангай	*Arkhangai*	2 105.3	1 868.8	1 420.3	1 631.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	213.8	313.8	375.7	407.1
Булган	*Bulgan*	24 999.6	21 173.0	19 249.1	17 640.3
Орхон	*Orkhon*	2 750.0	3 194.7	2 574.0	3 280.3
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4 033.5	2 995.6	2 198.1	2 353.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	8 407.4	9 014.9	6 053.2	9 199.2
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**127 384.9**	**124 274.3**	**108 349.9**	**147 864.0**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	34.2	24.7	27.0	28.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	9 958.3	8 983.6	5 746.9	10 781.9
Дорноговь	*Dornogovi*	33.5	32.6	36.9	32.9
Дундговь	*Dundgovi*	34.6	37.8	41.2	43.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	228.6	233.0	216.1	229.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	87 682.8	87 346.8	74 123.5	101 322.9
Төв	*Tov*	29 412.9	27 615.8	28 158.3	35 425.6
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**17 313.9**	**16 970.1**	**13 752.6**	**10 521.9**
Дорнод	*Dornod*	4 589.4	3 663.2	2 952.8	2 701.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	570.2	48.8	45.9	64.1
Хэнтий	*Khentii*	12 154.3	13 258.1	10 753.9	7 755.9
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 093.0**	**1 109.5**	**1 272.9**	**1 192.3**

(Хүснэгт 10.27-гийн үргэлжлэл-*Table 10.27 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Үр тариа	***Cereals***		
БҮГД	***TOTAL***	**172 928.3**	**159 094.8**	**126 200.7**	**121 777.0**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**8 204.6**	**2 815.7**	**2 594.1**	**2 737.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	8.0	4.8	8.9	5.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	829.9	565.5	455.8	614.7
Завхан	*Zavkhan*	211.8	-	-	-
Увс	*Uvs*	6 395.5	1 663.8	1 438.4	1 562.0
Ховд	*Khovd*	759.4	581.6	691.0	555.5
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**38 140.6**	**35 086.1**	**27 752.8**	**26 796.5**
Архангай	*Arkhangai*	1 870.0	1 340.0	520.0	728.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	12.5	3.4	4.1	12.4
Булган	*Bulgan*	22 580.0	20 350.5	18 043.0	14 627.0
Орхон	*Orkhon*	2 101.0	2 247.0	1 799.0	2 009.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3 639.0	2 571.2	1 640.0	1 145.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	7 938.1	8 574.0	5 746.7	8 274.0
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**111 473.7**	**106 501.0**	**83 364.8**	**83 095.0**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	29.0	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	7 881.0	6 651.0	2 470.0	2 308.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	81 331.0	80 915.0	63 504.7	66 690.0
Төв	*Tov*	22 232.7	18 935.0	17 390.1	14 097.0
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**15 109.4**	**14 692.0**	**12 489.0**	**9 147.6**
Дорнод	*Dornod*	4 226.6	3 320.0	2 600.0	2 370.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	500.0	-	-	0.6
Хэнтий	*Khentii*	10 382.8	11 372.0	9 889.0	6 777.0

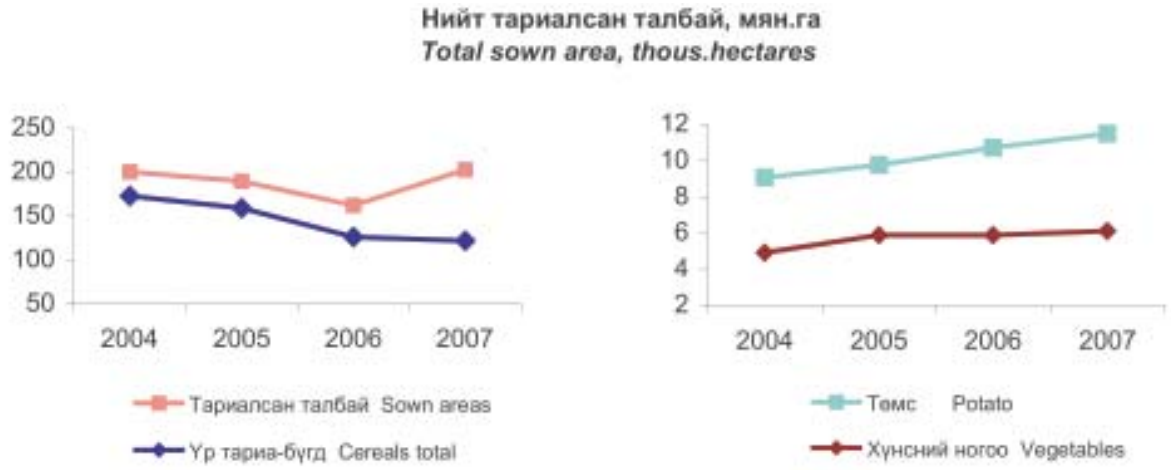

(Хүснэгт 10.27-гийн үргэлжлэл-*Table 10.27 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Төмс	***Potatoes***		
БҮГД	***TOTAL***	**9 078.6**	**9 757.8**	**10 723.4**	**11 461.5**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 660.1**	**1 596.2**	**1 620.9**	**1,760.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	289.6	345.0	321.3	317.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	192.2	198.0	190.6	204.2
Завхан	*Zavkhan*	246.7	214.0	222.0	234.9
Увс	*Uvs*	269.4	186.9	179.0	182.7
Ховд	*Khovd*	662.2	652.3	708.0	821.5
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 773.6**	**2 049.8**	**2 336.1**	**2 377.2**
Архангай	*Arkhangai*	161.2	210.0	536.9	434.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	129.9	206.4	208.9	217.9
Булган	*Bulgan*	607.1	637.8	689.4	771.2
Орхон	*Orkhon*	383.0	541.8	473.2	487.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	212.8	189.8	209.9	219.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	279.6	264.0	217.8	247.3
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 439.9**	**4 858.2**	**5 406.2**	**6 018.0**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3.7	5.4	19.8	13.0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	515.9	522.6	663.7	654.8
Дорноговь	*Dornogovi*	13.4	14.3	14.0	13.4
Дундговь	*Dundgovi*	20.0	20.9	21.6	24.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	135.3	132.0	115.1	132.6
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 353.9	1 398.8	1 888.2	2 001.4
Төв	*Tov*	2 397.7	2 764.2	2 683.8	3 178.5
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**570.1**	**630.2**	**656.7**	**656.1**
Дорнод	*Dornod*	195.1	218.5	225.1	224.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	44.4	30.7	30.6	42.2
Хэнтий	*Khentii*	330.6	381.0	401.0	389.2
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**634.9**	**623.4**	**703.5**	**649.3**

(Хүснэгт 10.27-гийн үргэлжлэл-*Table 10.27 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Хүнсний ногоо		***Vegetables***	
БҮГД	***TOTAL***	**4 918.5**	**5 887.9**	**5 882.6**	**6 134.5**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 015.7**	**1 234.4**	**1 222.0**	**1,247.4**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	97.5	122.0	105.1	107.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	153.9	130.3	88.3	96.4
Завхан	*Zavkhan*	115.3	122.6	118.6	130.7
Увс	*Uvs*	134.8	125.5	125.1	127.3
Ховд	*Khovd*	514.2	734.0	784.9	786.0
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**685.7**	**796.4**	**846.1**	**1 039.8**
Архангай	*Arkhangai*	39.1	68.8	73.4	181.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	61.2	86.0	108.8	112.6
Булган	*Bulgan*	180.5	184.7	196.7	214.1
Орхон	*Orkhon*	223.0	295.9	276.9	323.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	93.2	85.1	101.6	114.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	88.7	75.9	88.7	93.9
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**2 538.3**	**3190.1**	**3 093.4**	**3 153.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.7	3.2	4.0	10.2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	794.4	823.0	747.2	700.3
Дорноговь	*Dornogovi*	20.1	18.3	22.7	19.0
Дундговь	*Dundgovi*	12.2	16.5	19.4	18.1
Өмнөговь	*Omnogovi*	79.0	83.5	81.6	75.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	892.2	1 064.0	1 324.6	1 406.7
Төв	*Tov*	739.7	1 181.6	893.9	924.1
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**332.7**	**316.9**	**316.7**	**316.7**
Дорнод	*Dornod*	167.7	124.7	127.7	107.2
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	23.8	18.1	15.1	19.8
Хэнтий	*Khentii*	141.2	174.1	173.9	189.7
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**346.1**	**350.1**	**404.4**	**376.8**

(Хүснэгт 10.27-гийн үргэлжлэл-*Table 10.27 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Тэжээлийн ургамал		***Fodder crops***		
БҮГД	***TOTAL***	**5 118.5**	**5 161.1**	**3 850.5**	**4 939.4**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 180.5**	**2 795.7**	**1 351.4**	**2 887.3**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	92.4	275.6	184.2	254.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	329.5	314.1	299.5	392.9
Завхан	*Zavkhan*	46.4	332.5	267.1	243.1
Увс	*Uvs*	443.7	1 602.7	283.3	1 518.7
Ховд	*Khovd*	268.6	270.8	317.3	478.6
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 909.7**	**628.5**	**615.4**	**679.2**
Архангай	*Arkhangai*	35.0	250.0	290.0	288.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	10.2	18.0	53.9	64.2
Булган	*Bulgan*	1 632.0	-	-	30.0
Орхон	*Orkhon*	43.0	110.0	24.9	65.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	88.5	149.5	246.6	224.0
Хөвсгөл	*Khovsgol*	101.0	101.0	-	8.0
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**614.3**	**1 600.9**	**1 718.5**	**1 205.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.9	16.1	3.2	2.5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	987.0	440.0	12.8
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	0.2	0.5
Дундговь	*Dundgovi*	2.4	0.4	0.2	0.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	14.3	17.4	19.4	21.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	210.0	381.0	34.0	488.8
Төв	*Tov*	386.7	199.0	1 221.5	679.0
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 302.0**	**-**	**0.2**	**1.5**
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2.0	-	0.2	1.5
Хэнтий	*Khentii*	1 300.0	-	-	-
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar*** **Дүн**	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**112.0**	**136.0**	**165.0**	**166.2**

10.28 ХУРААСАН НИЙТ УРГАЦ, ургамлын төрлөөр
TOTAL CROPS, by type of plants

мян.тн *thous.ton*

Төрөл	*Type*	2004	2005	2006	2007
Үр тариа-бүгд	***Cereals-total***	**138.5**	**75.5**	**138.6**	**114.8**
Улаан буудай	*Wheat*	135.6	73.5	127.8	109.6
Арвай	*Barley*	1.7	1.0	8.3	3.9
Овъёос	*Oats*	0.3	0.5	1.8	1.0
Төмс	*Potatoes*	80.2	82.8	109.1	114.5
Хүнсний ногоо	*Vegetables*	49.2	64.2	70.4	76.4
Тэжээлийн ургамал	*Fodder crops*	9.6	8.3	10.2	14.1
Техникийн ургамал	*Technical crops*	5.9	1.2	11.1	17.2

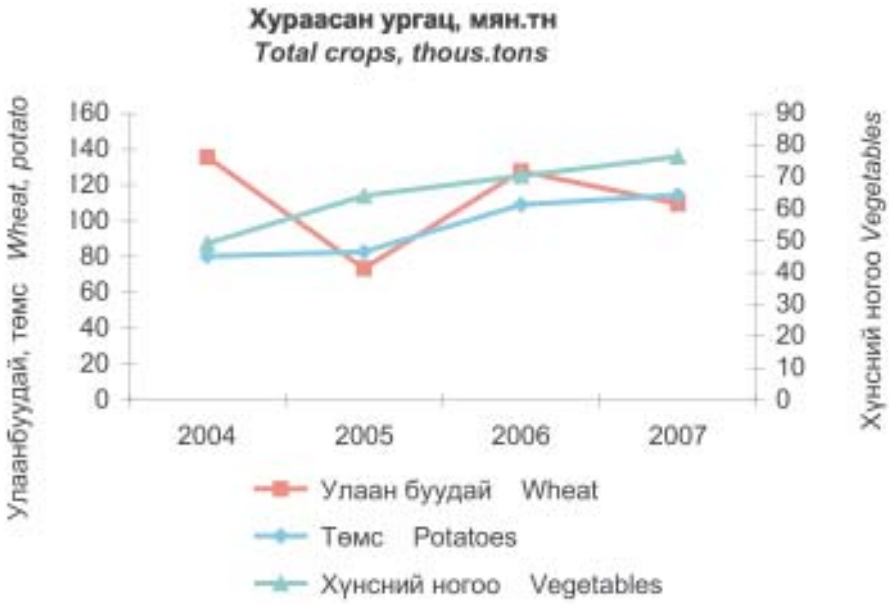

10.29 НЭГ ГА ТАЛБАЙГААС ХУРААСАН УРГАЦ, ургамлын төрлөөр
YIELDS OF STAPLE AGRICULTURAL CROPS PER HECTAR, by type of plants

центнер *centners*

Төрөл	*Type*	2004	2005	2006	2007
Үр тариа	*Cereals*	**8.0**	**4.7**	**11.0**	**9.4**
Улаан буудай	*Wheat*	8.1	4.8	10.8	9.4
Арвай	*Barley*	6.1	6.0	36.3	13.8
Овъёос	*Oats*	6.8	6.9	14.8	8.4
Төмс	*Potatoes*	88.3	84.8	101.7	99.9
Техникийн ургамал	*Technical crops*	7.5	1.2	7.2	2.9

10.30 ХУРААСАН УРГАЦ, бүс, аймаг, нийслэл, ургамлын төрлөөр
TOTAL CROPS, by regions, aimags and the Capital, by type of plants

тонн *ton*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Үр тариа		***Cereals***		
БҮГД	***TOTAL***	**138 502.9**	**75 468.5**	**138 572.0**	**114 778.2**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**5 194.1**	**2 732.4**	**3 021.3**	**3 325.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	8.2	3.2	6.3	6.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	888.3	520.2	519.0	676.0
Завхан	*Zavkhan*	1.2	-	-	-
Увс	*Uvs*	3 593.8	1 595.9	1 854.5	2 157.7
Ховд	*Khovd*	702.6	613.1	641.5	485.4
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**33 014.7**	**22 663.2**	**27 851.8**	**26 369.6**
Архангай	*Arkhangai*	1 101.0	720.0	649.0	190.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3.9	2.8	3.7	7.2
Булган	*Bulgan*	20 010.1	13 391.7	18 250.5	15 231.8
Орхон	*Orkhon*	2 042.0	851.6	2 151.7	1 349.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 331.3	154.5	1 170.6	4.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	8 526.4	7 542.6	5 626.3	9 586.4
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**94 384.1**	**39 650.5**	**99 061.9**	**82 519.6**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	10.0	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	5 667.5	1 527.0	2 461.9	1 748.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	71 230.9	30 878.2	75 544.2	67 666.3
Төв	*Tov*	17 475.7	7 245.3	21 055.8	13 105.1
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**5 910.0**	**10 422.4**	**8 637.0**	**2 563.5**
Дорнод	*Dornod*	1 325.0	2 290.4	2 130.0	483.5
Хэнтий	*Khentii*	4 585.0	8 132.0	6 507.0	2 080.0

(Хүснэгт 10.30-ийн үргэлжлэл-*Table 10.30 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Хүнсний ногоо		***Vegetables***		
БҮГД	***TOTAL***	**49 171.0**	**64 159.6**	**70 440.5**	**76 430.5**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**9 678.7**	**14 334.5**	**13 266.3**	**13 826.3**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 380.9	1 460.2	1 077.9	942.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 243.0	1 076.9	506.1	521.7
Завхан	*Zavkhan*	760.9	1 074.4	1 044.7	1 357.5
Увс	*Uvs*	1 348.2	1 316.3	1 610.8	1 498.2
Ховд	*Khovd*	4 945.7	9 406.7	9 026.8	9 506.9
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**6 112.4**	**6 364.8**	**7 174.6**	**9 907.5**
Архангай	*Arkhangai*	394.2	379.6	478.9	1 255.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	548.8	606.2	964.0	1 082.1
Булган	*Bulgan*	1 475.8	1 834.5	1 621.5	2 192.0
Орхон	*Orkhon*	2 058.0	2 186.6	2 384.7	3 375.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	883.5	904.2	997.0	1 281.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	752.1	453.7	728.5	720.3
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**29 061.3**	**38 926.4**	**43 042.7**	**46 754.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	6.7	13.6	27.3	53.0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	8 183.0	11 982.8	10 975.5	9 234.8
Дорноговь	*Dornogovi*	130.9	63.2	147.9	229.1
Дундговь	*Dundgovi*	112.0	72.1	60.4	56.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	821.0	773.7	720.5	823.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	12 678.0	15 575.0	23 019.2	28 051.7
Төв	*Tov*	7 129.7	10 446.0	8 091.9	8 305.9
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 466.4**	**1 746.2**	**2 746.2**	**2 125.4**
Дорнод	*Dornod*	588.6	439.9	1 241.7	778.5
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	51.3	86.6	104.6	151.0
Хэнтий	*Khentii*	826.5	1 219.7	1 399.9	1 195.9
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**2 852.2**	**2 787.7**	**4 210.7**	**3 816.9**

(Хүснэгт 10.30-ийн үргэлжлэл-*Table 10.30 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Төмс	***Potatoes***		
БҮГД	***TOTAL***	**80 192.1**	**82 841.4**	**109 069.9**	**114 490.5**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**14 158.2**	**15 981.6**	**17 358.2**	**18 514.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3 470.1	3 620.6	3 384.4	3 294.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 445.8	1 522.6	1 266.9	1 390.3
Завхан	*Zavkhan*	1 630.0	1 898.7	2 289.1	2 440.1
Увс	*Uvs*	1 805.4	1 921.1	2 289.3	1 960.4
Ховд	*Khovd*	5 806.9	7 018.6	8 128.5	9 429.0
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**17 229.3**	**16 578.9**	**19 691.6**	**20 624.8**
Архангай	*Arkhangai*	1 315.3	965.1	3 348.4	2 926.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	841.4	1 339.0	1 664.0	1 882.0
Булган	*Bulgan*	5 155.2	5 932.1	6 375.5	7 595.9
Орхон	*Orkhon*	5 493.6	4 726.4	4 657.4	4 465.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 803.9	1 687.2	1 881.5	2 025.0
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 619.9	1 929.1	1 764.8	1 730.2
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**40 832.4**	**42 727.2**	**61 202.1**	**65 419.3**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	12.5	20.8	47.3	54.9
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	4 819.8	2 885.9	5 395.5	5 703.8
Дорноговь	*Dornogovi*	62.8	38.2	62.6	57.9
Дундговь	*Dundgovi*	87.5	84.3	79.3	84.3
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 177.2	874.9	922.9	1 229.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	14 625.5	16 636.0	29 026.2	30 902.1
Төв	*Tov*	20 047.1	22 187.1	25 668.3	27 387.1
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 059.1**	**3 209.3**	**4 658.7**	**4 392.3**
Дорнод	*Dornod*	1 011.0	1 114.9	1 492.7	1 717.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	117.0	161.1	585.7	335.5
Хэнтий	*Khentii*	1 931.1	1 933.3	2 580.3	2 339.4
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**4 913.1**	**4 344.4**	**6 159.3**	**5 540.0**

(Хүснэгт 10.30-ийн үргэлжлэл-*Table 10.30 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Тэжээлийн ургамал		***Fodder crops***		
БҮГД	***TOTAL***	**9 570.8**	**8 328.0**	**10 222.8**	**14 109.7**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 487.5**	**5 742.7**	**6 691.3**	**4 408.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	232.2	481.3	405.3	838.9
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1 043.8	728.9	831.2	1,512.1
Завхан	*Zavkhan*	54.0	1 021.2	668.5	301.0
Увс	*Uvs*	698.0	2 388.2	2,060.6	215.0
Ховд	*Khovd*	1 459.5	1 123.1	2,725.7	1,541.5
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**390.2**	**380.5**	**833.8**	**1,897.5**
Архангай	*Arkhangai*	13.3	198.0	340.0	1,180.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	18.9	36.7	307.0	334.9
Булган	*Bulgan*	-	-	-	51.9
Орхон	*Orkhon*	-	33.5	7.8	32.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	194.5	112.3	179.0	298.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	163.5	-	-	-
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**5 033.1**	**1 751.8**	**2 161.3**	**7,252.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	10.2	27.6	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	11.2	10.6	0.3	0.2
Дундговь	*Dundgovi*	195.1	86.1	155.3	217.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	-	-	948.3	36.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	3.8	1 095.4	82.3	6,105.4
Төв	*Tov*	4 823.0	549.5	947.5	892.8
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**0.0**	**-**	**0.2**	**0.9**
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	0.0	-	0.2	0.9
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**660.0**	**453.0**	**536.2**	**550.3**

10.31 НЭГ ГА ТАЛБАЙГААС ХУРААСАН ҮР ТАРИА, ТӨМС, бүс, аймаг, нийслэлээр
YIELDS OF CEREALS, POTATOES PER HECTAR, by regions, aimags and the Capital

центнер *centners*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Үр тариа	***Cereals***			
Улсын дундаж	***National average***	**8.0**	**4.7**	**11.0**	**9.4**
		Баруун бүс		***West region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**6.3**	**9.7**	**11.6**	**12.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	10.3	6.7	7.1	11.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	10.7	9.2	11.4	11.0
Завхан	*Zavkhan*	0.1	-	-	-
Увс	*Uvs*	5.6	9.6	12.9	13.8
Ховд	*Khovd*	9.3	10.5	9.3	8.7
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**8.7**	**6.5**	**10.0**	**9.8**
Архангай	*Arkhangai*	5.9	5.4	12.5	2.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3.1	8.2	9.0	5.8
Булган	*Bulgan*	8.9	6.6	10.1	10.4
Орхон	*Orkhon*	9.7	3.8	12.0	6.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3.7	0.6	7.1	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	10.7	8.8	9.8	11.6
		Төвийн бүс		***Central region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**8.5**	**3.7**	**11.9**	**9.9**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	7.2	2.3	10.0	7.6
Сэлэнгэ	*Selenge*	8.8	3.8	11.9	10.1
Төв	*Tov*	7.9	3.8	12.1	9.3
		Зүүн бүс		***East region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**3.9**	**7.1**	**6.9**	**2.8**
Дорнод	*Dornod*	3.1	6.9	8.2	2.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	4.4	7.2	6.6	3.1

(Хүснэгт 10.31-ийн үргэлжлэл-*Table 10.31 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Төмс		***Potatoes***	
Улсын дундаж	***National average***	**88.3**	**84.8**	**101.7**	**99.9**
		Баруун бүс		***West region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**85.3**	**100.1**	**107.1**	**105.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	119.8	104.9	105.3	103.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	75.2	76.9	66.5	68.1
Завхан	*Zavkhan*	66.1	88.7	103.1	103.9
Увс	*Uvs*	67.0	99.0	127.9	107.3
Ховд	*Khovd*	87.7	107.6	114.8	114.8
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**97.1**	**80.9**	**84.3**	**86.8**
Архангай	*Arkhangai*	81.6	46.0	62.4	67.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	64.8	64.9	79.7	86.4
Булган	*Bulgan*	84.9	92.7	92.5	98.5
Орхон	*Orkhon*	143.4	87.2	98.4	91.6
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	84.8	88.9	89.6	92.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	93.7	73.1	81.0	70.0
		Төвийн бүс		***Central region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**92.0**	**87.9**	**113.2**	**108.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	33.8	38.5	23.9	42.2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	93.4	55.1	81.3	87.1
Дорноговь	*Dornogovi*	46.9	26.7	44.7	43.2
Дундговь	*Dundgovi*	43.8	40.3	36.7	34.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	87.0	66.3	80.2	92.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	108.0	118.9	153.7	154.4
Төв	*Tov*	83.6	80.3	95.6	86.2
		Зүүн бүс		***East region***	
Бүсийн дундаж	***Regional average***	**53.7**	**50.9**	**70.9**	**66.9**
Дорнод	*Dornod*	51.8	51.0	66.3	76.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	26.4	52.5	191.4	79.5
Хэнтий	*Khentii*	58.4	50.7	64.3	60.1
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**77.4**	**69.7**	**87.6**	**85.3**

10.32 БАЙГАЛИЙН ХАДЛАН, БЭЛТГЭСЭН ТЭЖЭЭЛ , төрлөөр
GROSS HAY HARVEST AND LAYING-IN OF FODDER, by type

мян.тн *thous.ton*

Төрөл	*Type*	2004	2005	2006	2007
Тэжээл- бүгд, тэжээлийн нэгжээр	*Fodder-total, in terms of fodder unit*	464.2	468.5	535.6	513.4
Хадлан	*Gross hay harvest*	850.5	845.1	983.3	933.1
Ашигласан сүрэл	*Used straw-total*	19.2	10.0	4.0	8.5
Гар тэжээл, тэжээлийн нэгжээр	*Hand made fodder,in terms of fodder unit*	30.4	35.2	34.0	35.4
Үйлдвэрлэсэн эрдэс тэжээл	*Produced mineral fodder*	39.0	44.6	48.5	50.5
Ашигласан үр тарианы хаягдал	*Wastage of the used cereals*	5.5	3.4	6.3	3.1

10.33 МАЛЫН ТЭЖЭЭЛ, бүс, аймаг, нийслэл, тэжээлийн нэгжээр
FODDER , by regions, aimags and the Capital, in terms of fodder unit

мян.тн *thous.ton*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**464.2**	**468.5**	**535.9**	**513.4**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**103.3**	**117.6**	**122.9**	**120.3**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	23.3	28.6	29.1	29.9
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	5.9	5.7	7.2	6.0
Завхан	*Zavkhan*	16.8	18.5	20.1	17.5
Увс	*Uvs*	23.1	28.5	29.1	32.0
Ховд	*Khovd*	34.2	36.2	37.3	34.9
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**139.4**	**134.9**	**160.1**	**156.4**
Архангай	*Arkhangai*	32.4	32.7	32.6	28.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2.4	2.2	3.2	3.1
Булган	*Bulgan*	35.3	34.8	39.6	40.2
Орхон	*Orkhon*	3.4	3.3	2.4	4.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	16.7	16.0	28.5	22.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	49.2	45.9	53.9	57.5
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**130.6**	**126.4**	**154.1**	**146.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.4	0.4	0.5	0.3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	19.4	17.8	23.8	22.0
Дорноговь	*Dornogovi*	0.9	0.5	0.5	0.5
Дундговь	*Dundgovi*	5.2	6.9	8.1	2.8
Өмнөговь	*Omnogovi*	5.5	4.9	7.2	8.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	63.3	60.4	67.0	72.2
Төв	*Tov*	35.9	35.6	47.1	40.5
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**74.5**	**77.5**	**80.6**	**79.7**
Дорнод	*Dornod*	21.3	26.0	26.0	27.2
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	5.9	7.2	6.9	9.6
Хэнтий	*Khentii*	47.3	44.4	47.8	42.9
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**16.4**	**12.1**	**18.2**	**10.3**

10.34 МАЛЫН ТЭЖЭЭЛ, бүс, аймаг, нийслэл, төрлөөр
FODDER, by regions, aimags and the Capital, by type

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Байгалийн хадлан, мян.тонн			
		Gross hay harvest, thous.ton			
БҮГД	***TOTAL***	**850.5**	**845.1**	**983.3**	**933.1**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**165.1**	**180.8**	**203.9**	**189.3**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	36.5	43.4	50.6	48.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	5.4	4.5	6.4	4.3
Завхан	*Zavkhan*	26.1	27.8	29.9	25.5
Увс	*Uvs*	39.4	46.6	50.9	51.1
Ховд	*Khovd*	57.6	58.5	66.2	60.3
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**268.9**	**259.4**	**308.3**	**297.9**
Архангай	*Arkhangai*	65.4	70.0	69.9	55.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3.1	2.6	3.6	3.2
Булган	*Bulgan*	70.8	67.8	80.0	80.5
Орхон	*Orkhon*	7.3	7.2	5.4	8.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	20.3	19.2	39.5	28.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	102.0	92.6	110.0	121.6
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**237.4**	**228.7**	**278.7**	**275.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.7	0.7	0.7	0.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	42.2	38.6	42.9	48.0
Дорноговь	*Dornogovi*	1.5	0.6	0.7	0.8
Дундговь	*Dundgovi*	0.2	0.4	0.4	0.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	4.5	3.8	5.6	5.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	122.5	124.4	142.6	150.2
Төв	*Tov*	65.7	60.2	85.8	70.6
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**144.2**	**150.8**	**153.6**	**149.2**
Дорнод	*Dornod*	41.1	48.1	47.1	51.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	4.0	6.7	6.2	6.5
Хэнтий	*Khentii*	99.2	96.0	100.3	90.8
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**34.9**	**25.5**	**38.7**	**21.0**

(Хүснэгт 10.34-ийн үргэлжлэл - *Table 10.34 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
		Ашигласан сүрэл, тонн *Used straw, ton*			
БҮГД	***TOTAL***	**19 210.8**	**9 964.2**	**3 997.7**	**8 498.2**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 042.0**	**530.0**	**33.5**	**2 004.5**
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	203.0	38.0	33.5	359.5
Увс	*Uvs*	839.0	450.0	-	1 640.0
Ховд	*Khovd*	-	42.0	-	5.0
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 513.0**	**2 623.0**	**2 243.4**	**1 134.5**
Архангай	*Arkhangai*	3.0	-	400.0	13.5
Булган	*Bulgan*	1 762.0	2 259.0	-	574.0
Орхон	*Orkhon*	35.0	-	-	11.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	320.0	124.0	124.5	130.0
Хөвсгөл	*Khovsgol*	393.0	240.0	1 718.9	406.0
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**15 636.0**	**6 787.1**	**1 718.8**	**5 351.0**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	65.0	6.7	307.0	43.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	13 759.0	6 276.4	817.4	4 607.0
Төв	*Tov*	1 812.0	504.0	594.4	701.0
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**19.8**	**24.1**	**2.0**	**8.2**
Дорнод	*Dornod*	19.8	24.1	2.0	8.2

(Хүснэгт 10.34-ийн үргэлжлэл - *Table 10.34 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Гар тэжээл, тэжээлийн нэгжээр, тонн *Hand made fodder, in terms of fodder unit, ton*				
БҮГД	***TOTAL***	**30 392.6**	**35 183.9**	**33 957.4**	**35 388.7**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**13 408.0**	**16 377.8**	**13 962.3**	**16 432.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	6 738.0	8 814.2	6 167.0	7 937.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	866.0	864.5	843.9	407.0
Завхан	*Zavkhan*	1 583.0	2 164.7	2 112.4	2 104.2
Увс	*Uvs*	1 694.0	2 069.0	2 326.1	3 261.2
Ховд	*Khovd*	2 527.0	2 465.4	2 512.9	2 722.7
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 940.3**	**6 803.5**	**8 406.2**	**8 123.6**
Архангай	*Arkhangai*	889.0	1 063.5	938.7	710.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	411.0	290.0	631.0	756.0
Булган	*Bulgan*	1 348.0	692.2	688.2	575.0
Орхон	*Orkhon*	19.3	10.0	7.2	79.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4 874.0	4 268.8	5 754.9	5 554.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	399.0	479.0	386.2	448.8
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 605.0**	**9 811.6**	**9 238.0**	**6 507.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	39.6	0.0	53.9	68.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	87.0	76.2	537.4	43.9
Дорноговь	*Dornogovi*	128.4	191.3	117.8	144.5
Дундговь	*Dundgovi*	3 884.0	4 777.2	4 721.8	1 349.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 113.0	827.0	1 607.3	3 119.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	519.0	809.6	173.7	210.0
Төв	*Tov*	1 834.0	3 130.3	2 026.1	1 572.0
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**766.3**	**1 551.1**	**1 600.9**	**3 686.7**
Дорнод	*Dornod*	47.3	35.4	589.7	449.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	505.0	1 178.7	860.0	2 937.5
Хэнтий	*Khentii*	214.0	337.0	151.2	299.3
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**673.0**	**639.9**	**750.0**	**638.5**

(Хүснэгт 10.34-ийн үргэлжлэл - *Table 10.34 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Бэлтгэсэн эрдэс тэжээл, тонн ***Produced mineral fodder, ton***				
БҮГД	***TOTAL***	**38 991.1**	**44 606.1**	**48 545.7**	**50 574.6**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**13 993.0**	**17 718.5**	**14 421.0**	**17 106.0**
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2 183.0	2 357.5	3 116.0	2 955.0
Завхан	*Zavkhan*	3 432.0	3 809.9	4 321.9	3 972.0
Увс	*Uvs*	3 375.0	4 541.0	2 988.3	5 288.0
Ховд	*Khovd*	5 003.0	7 010.1	3 994.8	4 891.0
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**9 010.8**	**8 765.2**	**9 716.3**	**12 774.5**
Архангай	*Arkhangai*	2 090.0	91.6	35.0	2 439.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	628.0	783.5	912.5	928.0
Булган	*Bulgan*	1 173.5	1 211.9	1 849.6	3 122.5
Орхон	*Orkhon*	19.3	16.9	0.0	14.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 490.0	2 995.1	4 556.1	4 110.0
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 610.0	3 666.2	2 363.1	2 161.0
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 607.3**	**10 025.7**	**14 532.3**	**11 865.1**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	33.3	11.6	110.2	65.6
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	201.0	116.6	1 276.5	26.1
Дорноговь	*Dornogovi*	122.0	23.6	56.2	0.0
Дундговь	*Dundgovi*	1 235.0	2 001.0	3 205.0	1 299.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	2 291.0	2 299.8	3 003.9	2 874.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	607.0	892.7	1 107.8	1 200.0
Төв	*Tov*	3 118.0	4 680.4	5 772.7	6 400.0
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**8 380.0**	**8 096.7**	**9 876.1**	**8 829.0**
Дорнод	*Dornod*	2 341.0	4 299.8	4 194.0	3 400.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	3 617.0	2 969.6	3 201.0	3 700.0
Хэнтий	*Khentii*	2 422.0	827.3	2 481.1	1 729.0

(Хүснэгт 10.34-ийн үргэлжлэл - *Table 10.34 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Ашигласан үр тарианы хаягдал, тонн ***Wastage of the used cereals, ton***				
БҮГД	***TOTAL***	**5 512.5**	**3 413.1**	**6 325.7**	**3 089.8**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**168.4**	**185.5**	**116.3**	**103.1**
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	71.2	127.8	41.0	78.4
Завхан	*Zavkhan*	0.0	0.0	0.0	-
Увс	*Uvs*	97.2	54.5	74.9	20.4
Ховд	*Khovd*	-	3.2	0.4	4.3
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**616.0**	**1 981.5**	**2 120.5**	**201.7**
Архангай	*Arkhangai*	5.5	-	47.0	-
Булган	*Bulgan*	388.0	1 919.0	755.0	127.5
Орхон	*Orkhon*	35.0	22.5	0.0	10.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	100.5	4.0	18.5	15.0
Хөвсгөл	*Khovsgol*	87.0	36.0	1 300.0	49.2
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**4 215.1**	**1 246.1**	**4 087.3**	**2 780.5**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	74.1	209.3	2 665.0	245.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	3 395.0	932.8	1 047.2	2 150.5
Төв	*Tov*	746.0	104.0	375.1	385.0
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**513.0**	**-**	**1.6**	**4.5**
Дорнод	*Dornod*	513.0	-	1.6	4.5

АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн салбарын эдийн засгийн үзүүлэлтэд аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчид, зардал, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт биет хэмжээ, үнийн дүнгээр, бүтээгдэхүүний борлуулалт, үндсэн хөрөнгө болон санхүүгийн байдлыг харуулсан үзүүлэлтийг хамруулав. Тэдгээр үзүүлэлтийг гаргах мэдээллийн эх сурвалж нь үйлдвэрийн газрын сар, улирал, жилийн тайлан, тооллого судалгааны үр дүнгийн тоон мэдээлэл болно.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний өсөлтийн индексийг сар бүр тооцож статистикийн бюллетеньд тусгадаг. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүнийг зэрэгцүүлэх үнээр тооцохдоо 1967, 1986, 1995, 2000 оныг суурь болгон авч байсан бол 2008 оны 1 сараас эхлэн 2005 оныг суурь болгон, тооцоог хийж байна.

Хэд хэдэн төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, ажил үйлчилгээ эрхэлдэг нэгжийг мэдэгдэхүйц өндөр хувийн жинтэй бүтээгдэхүүн, ажил үйлчилгээгээр нь зохих салбарт оруулав.

Сар бүр аж үйлдвэрийн салбарын 300 орчим нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг хамруулан судалж, аж үйлдвэрийн салбарын биет хэмжээний индексийг тооцож байна.

Энэхүү индексийг тооцохдоо тайлант онд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний биет хэмжээг суурь оны үнээр үржүүлж, суурь оны үнэ болон биет хэмжээний үржвэрт хувааж гаргасан болно.

Үндэсний статистикийн хороо цахилгаан станц, нүүрсний уурхайн мэдээг үндэслэн цахилгаан, дулааны эрчим хүч, нүүрсний балансыг жилд нэг удаа гаргадаг. Үйлдвэрлэсэн болон импортоор авсан цахилгаан эрчим хүч, нүүрсний хэмжээ, цахилгаан станцын дотоод хэрэглээ, түгээлтийн болон шугамын алдагдал, хуваарилалтыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны голлох салбараар ангилан зөвхөн биет хэмжээгээр балансад тусгадаг.

INDUSTRY

Economic indicators of industry include data for establishments employment, expenditures, value and quantity of production, sales of industrial production, various indicators of financial statement. The principal sources of these data are census reports and surveys of manufactures for the month, annual, current and previous years.

Indices of industrial production calculated each month are presented in monthly statistical bulletin. The industrial production is estimated at the constant price of 1967, 1986, 1995, 2000 and from the beginning January of 2008, the industrial production is estimated at the constant price of 2005.

When an establishment is producing a group of products, then that establishment is classified to that particular product whose proportion of output is more than of any other product.

About 300 commodities are included in the industrial products. All of these included for calculation of indices of industrial production. This index is calculated as multiplication of volume of the product of current year and prices of the product of base year divided into volume of the product of last year and prices of the product of base year.

The National Statistical Office collects data for electric power and thermal power generation, coal and estimates accounts for balance of electricity, thermal energy, coal once in a year.

In this section of electricity gross power generation and imports of electricity, station internal use, other losses in transmission and distribution, consumption are covered and reported by physical units as well as classified by economic activities.

11.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбар, дэд салбараар, оны үнээр
GROSS INDUSTRIAL OUTPUT, by divisions and subdivisions, at current prices

сая төг *mln.tog*

Салбар	*Divisions*	2004	2005	2006	2007*
Бүгд	***Total***	**1 275 881.1**	**1 465 525.6**	**2 316 284.6**	**2 563 740.4**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	***Mining and quarring***	**765 397.7**	**978 271.2**	**1 627 593.5**	**1 737 931.9**
Нүүрс олборлолт	*Mining of coal and lignite, extraction of peat*	63 503.0	73 429.7	104 627.5	109 422.1
Газрын тос, шатдаг хий олборлолт	*Extraction of crude petroleum and natural gas*	4 323.4	10 983.3	19 349.6	52 540.5
Металлын хүдэр олборлолт	*Mining of metal ores*	673 670.7	865 955.6	1 459 916.8	1 531 089.4
Бусад ашигт малтмал олборлолт	*Other mining and quarrying*	23 900.7	27 902.6	43 699.6	44 879.9
Боловсруулах аж үйлдвэр	***Manufacturing***	**351 855.0**	**300 306.4**	**488 789.4**	**622 232.9**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	*Manufacture of food products and beverages*	119 213.4	104 175.0	156 812.6	179 766.8
Тамхи үйлдвэрлэл	*Manufacture of tobacco products*	5 511.8	2 331.7	2 546.5	1 177.5
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of textiles*	80 730.5	66 049.4	110 950.1	148 728.9
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	*Manufacture of wearing apparel dressing and dyeing of fur*	46 348.5	31 254.1	37 243.5	29 360.0
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	*Tanning, dressing of leather, manufacture of luggage handbags saddlery harness, footwear*	4 096.9	608.0	8 055.8	7 384.0
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of wood and wooden products*	7 145.6	7 938.8	10 974.6	4 580.8
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of paper and paper products*	2 445.5	2 930.4	4 677.7	2 377.6
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх үйл ажиллагаа	*Publishing, printing and reproduction of recorded media*	12 400.4	8 279.6	17 419.2	10 261.9
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш	*Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel*	368.3	2.7	540.0	44.4
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of chemicals and chemical products*	6 692.5	4 704.8	12 524.2	7 159.3
Резинэн болон хуванцар эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of rubber and plastics products*	1 097.3	173.1	3 230.5	980.2
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	*Production of other non-metallic mineral products*	16 314.9	14 576.9	29 664.2	28 515.8
Төмрийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of basic metals*	36 914.8	50 373.0	76 667.1	193 098.6
Машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of fabricated metal product, except machinery & equipment*	1 630.1	2 016.0	4 051.9	2 706.6
Машин тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	*Manufacture of machinery & equipment*	981.3	99.2	1 408.6	50.9
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	*Manufacture of office accounting and computing machinery*	-	-	1 993.7	1 310.8
Цахилгаан машин, хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of electrical machinery and apparatus*	7.8	521.7	1 654.1	926.6
Радио, телевизор, холбооны хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of radio, television and communication equipment*	535.2	-	175.8	-
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл, цаг үйлдвэрлэлт	*Manufacture of medical precision and optical instruments, watches and clocks*	5 698.6	1 428.0	1 989.6	1 016.8
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of other transport equipment*	1 739.8	1 675.0	1 903.7	1 827.2
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	*Manufacture of furniture, manufacturing n.e.c*	1 835.3	1 169.0	3 595.2	958.2
Хоёрдогч түүхий эд бэлтгэл	*Intermediate products*	146.6	-	710.8	-
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	***Electricity, thermal energy and water supply***	**158 628.4**	**186 947.9**	**199 901.7**	**203 575.6**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	*Electricity, thermal energy, steam*	141 141.2	167 619.5	175 656.7	179 100.2
Ус ариутгал, усан хангамж	*Collection, purification and distribution of water*	17 487.2	19 328.4	24 245.0	24 475.4

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * Preliminary data*

11.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТИЙН САЛБАРЫН БҮТЭЦ, салбар, дэд салбараар
COMPOSITION OF GROSS INDUSTRIAL OUTPUT, by divisions and subdivisions

Дүнд харьцсан хувь *Percentage share to total*

Салбар	*Divisions*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	***Mining and quarring***	**60.0**	**66.8**	**70.3**	**67.8**
Нүүрс олборлолт	*Mining of coal and lignite, extraction of peat*	5.0	5.0	4.5	4.3
Газрын тос, шатдаг хий олборлолт	*Extraction of crude petroleum and natural gas*	0.3	0.7	0.8	2.0
Металлын хүдэр олборлолт	*Mining of metal ores*	52.8	59.1	63.0	59.7
Бусад ашигт малтмал олборлолт	*Other mining and quarrying*	1.9	1.9	1.9	1.8
Боловсруулах аж үйлдвэр	***Manufacturing***	**27.6**	**20.5**	**21.1**	**24.3**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	*Manufacture of food products and beverages*	9.3	7.1	6.8	7.0
Тамхи үйлдвэрлэл	*Manufacture of tobacco products*	0.4	0.2	0.1	0.0
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of textiles*	6.3	4.5	4.8	5.8
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	*Manufacture of wearing apparel dressing and dyeing of fur*	3.6	2.1	1.6	1.1
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	*Tanning, dressing of leather, manufacture of luggage handbags saddlery harness, footwear*	0.3	0.0	0.3	0.3
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of wood and wooden products*	0.6	0.5	0.5	0.2
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of paper and paper products*	0.2	0.2	0.2	0.4
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх үйл ажиллагаа	*Publishing, printing and reproduction of recorded media*	1.0	0.6	0.8	0.1
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш	*Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fue*	0.0	0.0	0.0	0.0
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of chemicals and chemical products*	0.5	0.3	0.5	0.3
Резинэн болон хуванцар эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of rubber and plastics products*	0.1	0.0	0.1	0.0
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	*Production of other non-metallic mineral products*	1.3	1.0	1.3	1.1
Төмрийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of basic metals*	2.9	3.4	3.3	7.5
Машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of fabricated metal product, except machinery & equipment*	0.1	0.1	0.2	0.1
Машин тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	*Manufacture of machinery & equipment*	0.1	0.0	0.1	0.0
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	*Manufacture of office accounting and computing machinery*	-	-	0.1	0.1
Цахилгаан машин, хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of electrical machinery and apparatus*	0.0	0.0	0.1	0.1
Радио, телевизор, холбооны хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of radio, television and communication equipment*	0.0	-	0.0	0.1
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл, цаг үйлдвэрлэлт	*Manufacture of medical precision and optical instruments, watches and clocks*	0.4	0.1	0.1	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of other transport equipment*	0.1	0.1	0.1	0.1
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	*Manufacture of furniture, manufacturing n.e.c*	0.1	0.1	0.2	0.0
Хоёрдогч түүхий эд бэлтгэл	*Intermediate products*	0.0	-	0.0	-
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	***Electricity, thermal energy and water supply***	**12.4**	**12.8**	**8.6**	**7.9**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	*Electricity, thermal energy, steam*	11.1	11.4	7.6	7.0
Ус ариутгал, усан хангамж	*Collection, purification and distribution of water*	1.4	1.3	1.0	0.9

11.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, ажиллагчдын тооны бүлгээр, оны үнээр
GROSS INDUSTRIAL OUTPUT, by employment size class, at current prices

сая төг *mln.tog*

Ажиллагчдын тооны бүлэг	*Employment size class*	2004	2005	2006	2007	2007*
Бүгд	***Total***	**1 275 881.1**	**1 465 525.6**	**2 316 284.6**	**2 563 740.4**	**2 563 740.4**
1-9	*1-9*	72 842.0	100 207.5	188 715.4	34 731.8	208 876.4
10-29	*10-29*	18 782.5	35 145.7	54 767.4	96 366.7	60 618.4
30-49	*30-49*	68 781.2	100 490.3	156 593.6	80 366.5	173 323.0
50-99	*50-99*	52 785.3	61 171.4	95 323.1	150 832.0	105 506.8
100-199	*100-199*	35 905.2	44 238.9	68 937.3	100 114.1	76 302.1
200-299	*200-299*	46 148.3	42 377.8	66 037.1	220 312.8	73 092.1
300-399	*300-399*	114 686.1	27 090.7	42 215.3	56 205.6	46 725.3
400-499	*400-499*	55 179.2	191 249.5	298 023.3	41 844.4	329 862.0
500 ба түүнээс дээш	*500 and over*	810 771.3	863 553.8	1 345 672.1	1 782 966.5	1 489 434.4

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * Preliminary data*

11.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, салбар, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр
GROSS INDUSTRIAL OUTPUT, by divisions and subdivisions, at constant prices of 2005

сая төг *mln.tog*

Салбар	*Divisions*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**1 537 802.3**	**1 465 525.6**	**1 598 888.4**	**1 753 453.9**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	***Mining and quarrying***	**927 440.2**	**978 271.2**	**1 033 184.2**	**1 034 196.4**
Нүүрс олборлолт	*Mining of coal and lignite, extraction of peat*	66 633.1	73 429.7	74 384.3	83 148.6
Газрын тос, шатдаг хий олборлолт	*Extraction of crude petroleum and natural gas*	11 797.3	10 983.3	20 066.5	45 580.2
Металлын хүдэр олборлолт	*Mining of metal ores*	819 823.0	865 955.6	908 793.9	876 631.6
Бусад ашигт малтмал олборлолт	*Other mining and quarrying*	29 186.8	27 902.6	29 939.5	28 836.0
Боловсруулах аж үйлдвэр	***Manufacturing***	**431 121.5**	**300 306.4**	**374 082.6**	**520 745.4**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	*Manufacture of food products and beverages*	102 838.1	104 175.0	121 780.6	156 388.2
Тамхи үйлдвэрлэл	*Manufacture of tobacco products*	2 446.7	2 331.7	2 161.5	1 104.0
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of textiles*	131 303.1	66 049.4	101 989.6	124 400.2
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	*Manufacture of wearing apparel dressing and dyeing of fur*	102 194.9	31 254.1	26 847.2	23 486.6
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	*Tanning, dressing of leather, manufacture of luggage handbags saddlery harness, footwear*	902.1	608.0	5 942.8	4 704.1
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of wood and wooden products*	8 304.2	7 938.8	8 235.4	3 501.7
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of paper and paper products*	1 692.9	2 930.4	3 194.1	1 746.7
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх үйл ажиллагаа	*Publishing, printing and reproduction of recorded media*	9 505.9	8 279.6	8 735.0	9 103.8
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш үйлдвэрлэл	*Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel*	2.8	2.7	2.4	6.2
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of chemicals and chemical products*	6 589.4	4 704.8	8 394.3	5 130.5
Резинэн болон хуванцар эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of rubber and plastics products*	181.6	173.1	1 096.0	471.3
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	*Production of other non-metallic mineral products*	10 287.2	14 576.9	13 585.7	16 833.8
Төмрийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of basic metals*	47 854.8	50 373.0	60 953.2	165 084.8
Машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of fabricated metal product, except machinery & equipment*	2 400.0	2 016.0	2 800.2	1 823.3
Машин тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	*Manufacture of machinery & equipment*	104.1	99.2	108.2	70.4
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	*Manufacture of office accounting and computing machinery*	-	-	1 993.7	1 298.2
Цахилгаан машин, хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of electrical machinery and apparatus*	0.0	521.7	582.7	776.6
Радио, телевизор, холбооны хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of radio, television and communication equipment*	510.0	-	175.8	-
Эмнэлгийн багаж, хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл, цаг үйлдвэрлэл	*Manufacture of medical precision and optical instruments, watches and clocks*	1 579.6	1 428.0	1 432.3	849.5
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of other transport equipment*	1 275.7	1 675.0	1 827.4	1 827.4
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	*Manufacture of furniture, manufacturing n.e.c*	1 148.4	1 169.0	2 244.5	2 138.1
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	***Electricity, thermal energy and water supply***	**179 240.6**	**186 947.9**	**191 621.6**	**198 512.1**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	*Electricity, thermal energy, steam*	159 497.5	167 619.5	172 950.3	178 411.0
Ус ариутгал, усан хангамж	*Collection, purification and distribution of water*	19 743.1	19 328.4	18 671.3	20 101.1

11.5 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ БОРЛУУЛАЛТ, аймаг, нийслэлээр, оны үнээр
SALES OF INDUSTRIAL PRODUCTS, by aimags and the capital, at current prices

сая төг *mln. tog.*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**1 175 913.2**	**1 463 318.0**	**2 092 957.6**	**2 602 935.4**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**11 674.3**	**12 692.9**	**12 648.7**	**15 653.7**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 810.3	2 191.5	3 225.6	3 230.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3 004.2	2 476.3	2 413.7	3 184.4
Завхан	*Zavkhan*	1 845.8	3 407.7	2 154.5	2 651.5
Увс	*Uvs*	3 021.9	2 623.2	3 250.5	4 906.7
Ховд	*Khovd*	1 992.1	1 994.2	1 604.4	1 681.1
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**443 748.2**	**489 175.4**	**835 953.6**	**1 168 080.9**
Архангай	*Arkhangai*	787.0	831.2	970.1	1 696.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 638.4	3 106.3	1 561.4	1 371.3
Булган	*Bulgan*	1 286.9	1 512.8	2 124.5	4 745.7
Орхон	*Orkhon*	434 923.0	479 765.6	826 674.6	1 155 385.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 637.6	1 710.1	2 092.8	2 712.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2 475.3	2 249.4	2 530.2	2 169.2
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**104 824.9**	**146 461.1**	**159 468.2**	**190 926.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	7 765.6	9 597.7	10 032.3	12 294.0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	36 251.9	43 568.7	40 511.1	57 274.2
Дорноговь	*Dornogovi*	1 690.6	7 839.9	3 850	4 146.5
Дундговь	*Dundgovi*	1 651.9	1 530.2	1 749.9	1 674.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	19 963.1	31 606.3	40 584.5	63 825.6
Сэлэнгэ	*Selenge*	33 233.7	48 383.2	58 435.3	46 422.6
Төв	*Tov*	4 268.1	3 935.1	4 305.2	5 289.2
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**11 558.6**	**23 072.8**	**115 261.7**	**147 152.2**
Дорнод	*Dornod*	4 923.5	7 090.9	6 604.6	5 633.1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	3 849.5	12 768.9	106 604.9	139 387.7
Хэнтий	*Khentii*	2 785.6	3 213.0	2 052.2	2 131.4
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**604 107.2**	**791 915.7**	**969 625.4**	**1 081 121.6**

11.6 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ
OUTPUT OF SELECTED INDUSTRIAL COMMODITIES

Бүтээгдэхүүн	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2004	2005	2006	2007
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж			***Electricity, thermal energy and water supply***				
Цахилгаан эрчим хүч	*Electricity*	сая квт.цаг	*mln.kw.h*	3 303.4	3 418.9	3 544.2	3 700.7
Дулааны эрчим хүч	*Thermal energy*	мян.Гкал	*thous.Gkal*	7 746.6	7 805.6	7 850.4	7 723.5
Түгээсэн ус	*Distribution of water*	сая $м^3$	*mln.m^3*	63.6	62.3	60.1	64.7
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр			***Mining and quarring***				
Нүүрс	*Coal*	мян.тн	*thous.t*	6 865.0	7 517.1	8 074.1	9 237.6
Газрын тос	*Crude oil*	мян.баррель	*thous.barrel*	215.7	200.7	376.5	850.2
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	*Copper concentrate with 35%*	мян.тн	*thous.t*	371.4	361.6	370.5	371.9
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	*Molybdenium concentrate with 47%*	тн	*t*	2 428.0	2 528.0	2 987.0	4 209.1
Алт	*Gold*	кг	*kg*	19 417.6	24 121.9	22 561.3	17 472.5
Хайлуур жоншны баяжмал	*Fluor spar concentrate*	мян.тн	*thous.t*	148.2	134.1	137.6	131.8
Хайлуур жонш	*Fluor spar*	мян.тн	*thous.t*	468.2	507.9	521.9	637.9
Төмрийн хүдэр	*Iron ore*	мян.тн	*thous.t*	33.5	167.7	180	265.1
Цайрын баяжмал	*Zincum concentrate*	мян.тн	*thous.t*	-	22.8	109.9	154.7
Давс олборлолт	*Salt mining*	тн	*t*	258.5	196.7	166.7	4.0
Боловсруулах аж үйлдвэр			***Manufacturing***				
Катодын зэс, 99%	*Copper, 99%*	тн	*t*	2 376.1	2 474.5	2 618.4	3 006.5
Зэс цувимал	*Copper foundries*	тн	*t*	-	195.5	7.9	-
Метал бэлдэц	*Metal steel*	мян.тн	*thous.t*	54.9	65.5	70.0	80.4
Метал цувимал	*Metal foundries*	мян.тн	*thous.t*	29.5	36.2	54.2	67.4
Цахилгаан дамжуулах утас	*Electrical conductor wire*	тн	*t*	103.8	198	221.2	294.8
Зүсмэл материал	*Sawn wood*	мян.$м^3$	*thous.m^3*	17.8	13.2	9.6	11.0
Төмөр замын дэр мод	*Railway sleeper*	мян.$м^3$	*thous.m^3*	20.9	19.4	18.8	16.7
Цемент	*Cement*	мян.тн	*thous.t*	61.9	111.9	140.8	179.8
Шохой	*Lime*	мян.тн	*thous.t*	30.0	81.2	60.4	43.3
Угсармал төмөр бетон эдлэл	*Installed metal constructions*	мян.$м^3$	*thous.m^3*	2.4	4.8	2.7	-
Бетон дэр	*Metal sleeper*	мян.ш	*thous.pcs*	52.5	101.5	45.1	68.5
Улаан тоосго	*Bricks made from clay*	сая ш	*mln.pcs*	12.5	14.6	22.2	20.8
Хүрмэн блок	*Khurmen block*	мян.ш	*thous.pcs*	4.5	9.4	77.8	287.6
Барилгын модон хаалга, цонх	*Building wooden door and windows*	мян.$м^2$	*thous.m^2*	1.2	2.8	3.6	2.8
Самнасан ноолуур	*Combed down*	тн	*t*	357.0	581.9	1 388.2	1 554.7
Угаасан ноос	*Scoured wool*	мян.тн	*thous.t*	1.8	0.9	1.1	1.7
Ээрсэн утас	*Spun thread*	тн	*t*	57.4	69.7	38.5	32.8
Хивс	*Carpet*	мян.$м^2$	*thous.m^2*	690.4	586.9	606.3	658.1
Тэмээний ноосон хөнжил	*Camel woollen blanket*	мян.м	*thous.m*	36.8	33.5	34.4	37.7
Эсгий	*Felt*	мян.м	*thous.m*	67.8	69.1	68.8	87.8
Эсгий гутал	*Felt boots*	мян.хос	*thous.pairs*	4.9	10.5	7.8	9.3
Сүлжмэл эдлэл	*Knitted goods*	мян.ш	*thous.pcs*	7 989.9	3 448.5	4 529.3	4 220.1
Ноосон даавуу	*Woollen fabrics*	мян.тууш,м	*thous.runnir*	58.7	64.8	50.4	120.2

(Хүснэгт 11.6-ийн үргэлжлэл - *Table 11.6 continuation)*

Бүтээгдэхүүн	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2004	2005	2006	2007
Цайруулсан даавуу	*Fabrics*	мян.м^2	*thous.m^2*	2 619.1	3 006.3	-	-
Улны шир	*Hides large*	мян.тн	*thous.t*	2.3	2.1	1.0	0.5
Шевро	*Goat skin*	мян.м^2	*thous.m^2*	2.4	0.4	0.0	29.4
Хром, булигаар	*Hide skin*	мян.м^2	*thous.m^2*	3.5	5.5	2.0	1.9
Савхин гутал, ботинк	*Leather bootwear*	мян.хос	*thous.pairs*	3.0	3.0	4.9	21.4
Савхин дээл	*Leather coat*	мян.ш	*thous.pcs*	2.9	3.6	4.0	4.0
Савхин цамц, пиджак	*Leather jacket, shirt*	мян.ш	*thous.pcs*	3.4	4.2	4.2	4.0
Нэхий дээл	*Skin coat*	мян.ш	*thous.pcs*	3.5	5.5	7.1	12.4
Костюм	*Suits*	мян.хос	*thous.pairs*	98.5	59.8	30.4	12.9
Оёмол өмд	*Stitched pants*	мян.ш	*thous.pieces*	9 379.9	7 116.3	5 910.9	4 523.4
Оёмол богино өмд	*Stitched short*	мян.ш	*thous.pieces*	1 474.6	835.1	446.7	426.6
Оёмол цамц	*Stitched shirt*	мян.ш	*thous.pieces*	12 042.4	10 366.0	7 208.9	4 375.4
Малын мах	*Meat*	мян.тн	*thous.t*	4.3	4.8	7.8	6.8
Махан консерв	*Canned meat*	тн	*t*	75.2	201.4	349.8	139.3
Хиамны зүйл	*Sausages*	тн	*t*	1 272.2	1 299.7	1 225.4	1 412.3
Спирт	*Spirit*	мян.л	*thous.l*	2 296.5	3 094.4	4 032.9	5 721.5
Архи, дарс	*Alcohol, wine*	мян.л	*thous.l*	9 161.0	7 956.4	10 719.6	12 591.3
Пиво	*Beer*	мян.л	*thous.l*	7 980.7	7 996.9	7 393.0	18 377.7
Амтат ус, ундаа	*Soft drinks*	мян.л	*thous.l*	34 032.7	42 260.6	38 813.2	69 732.1
Гурил	*Flour*	мян.тн	*thous.t*	57.8	58.3	63.6	70.8
Өлөн гэдэс	*Small intestine*	мян.гогц	*thous.roll*	385.4	612.3	700.4	644.3
Хүнсний давс	*Salt*	тн	*t*	1 550.4	1 896.2	1 154.4	1 143.4
Талх	*Bread*	мян.тн	*thous.t*	23.4	22.6	20.4	20.4
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн	*Milk, dairy products*	сая л	*mln.l*	5.9	7.1	6.2	9.2
Нарийн боов	*Bakery products*	мян.тн	*thous.t*	7.1	8.3	10.2	13.0
Чихэр	*Sweets*	мян.тн	*thous.t*	0.1	0.1	0.1	0.1
Жигнэмэг	*Biscuit*	мян.тн	*thous.t*	0.7	0.5	0.4	0.4
Гоймон	*Macaroni noodles*	тн	*t*	1 338.5	886.1	1 006.4	1 361.4
Малын тэжээл	*Fodder*	мян.тн	*thous.t*	18.0	16.4	25.0	22.3
Тамхи	*Cigarettes*	мян.блок	*thous.blocks*	-	772.3	715.7	365.5
Ном	*Book*	сая х.д.х	*mln.pr.p*	34.8	24.3	23.6	27.7
Сонин	*Newspaper*	сая х.д.х	*mln.pr.p*	68.7	68.6	51.2	45.5
Хүснэгт, маягт	*Form*	сая х.д.х	*mln.pr.p*	6.7	7.3	11.2	7.9
Тарилгын эм	*Injection*	мян.ампул	*thous.amp*	1 671.2	2 325.5	2 807.3	11 596.5
Шингэн эм	*Liquid medicine*	тн	*t*	56.0	81.4	127.5	285.1
Шахмал эм	*Medical tablets*	мян.боодол	*thous.packs*	4 483.2	4 374.3	5 026.7	7 913.2
Монгол эм	*Mongolian medicine*	мян.төг	*thous.tog*	40 286.1	91 383.2	53 747.8	55 630.2
Нэг удаагийн тариур	*Disposable injection syringe*	сая ш	*mln.pcs*	24.4	20.9	21.9	12.6
Нэг удаагийн зүү	*Disposable injection needle*	сая ш	*mln.pcs*	1.6	5.0	2.0	2.0
Алт, мөнгөн эдлэл	*Jewellery*	мян.ш	*thous.pieces*	0.1	0.7	1.4	1.5
Лаа	*Candle*	мян.ш	*thous.pcs*	5 147.6	5 346.4	3 470.2	3 647.7

Зарим гол нэрийн бүтээгдэхүүний биет хэмжээний индекс, улирлаар, 2000=100%
Quantity index of some major industrial commodities, by quarter, 2000=100%

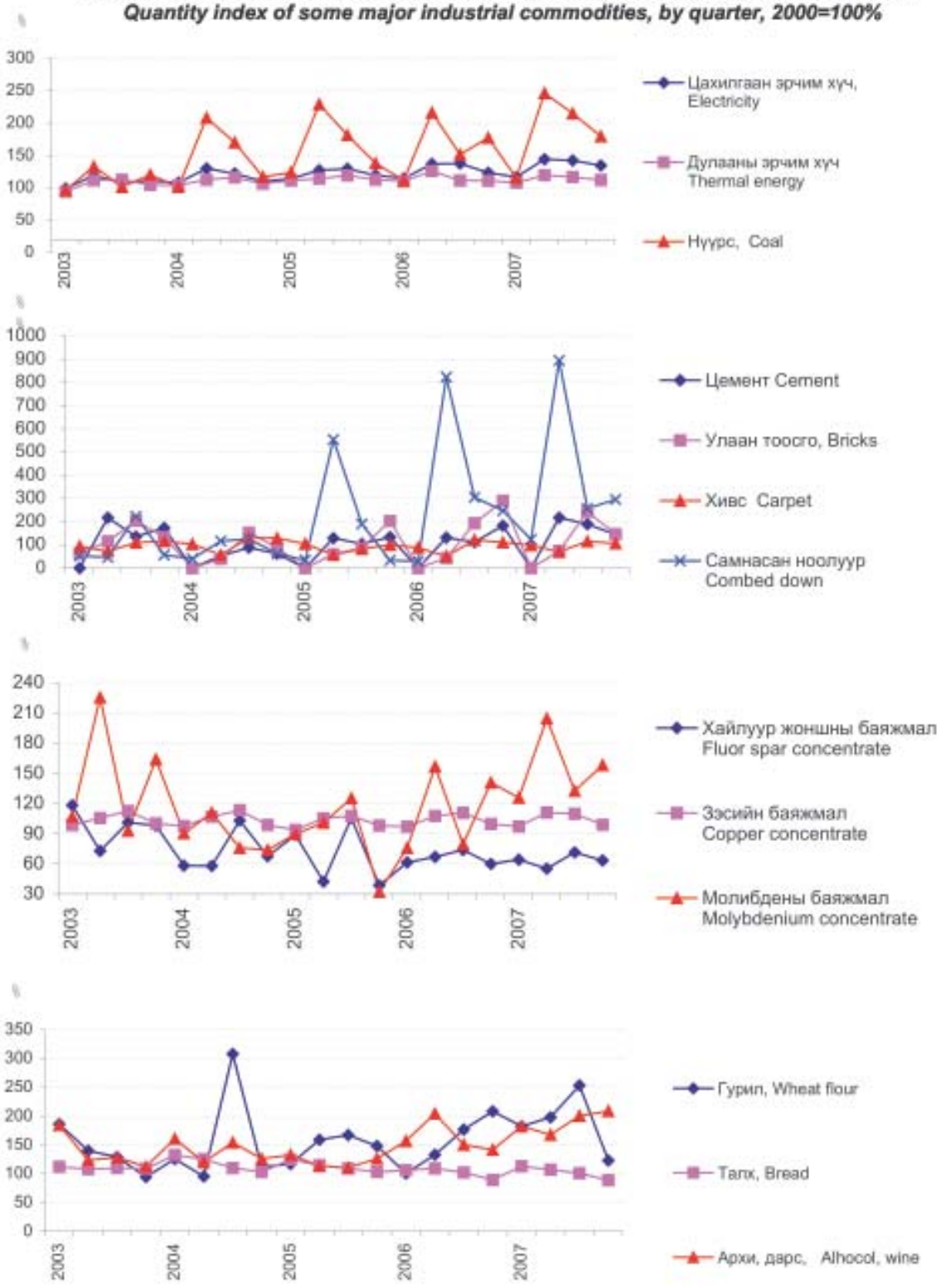

Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлтийн индекс,
2005 оны үнээр, 2000=100%
Index of gross industrial output, at constant prices of 2005
2000=100%

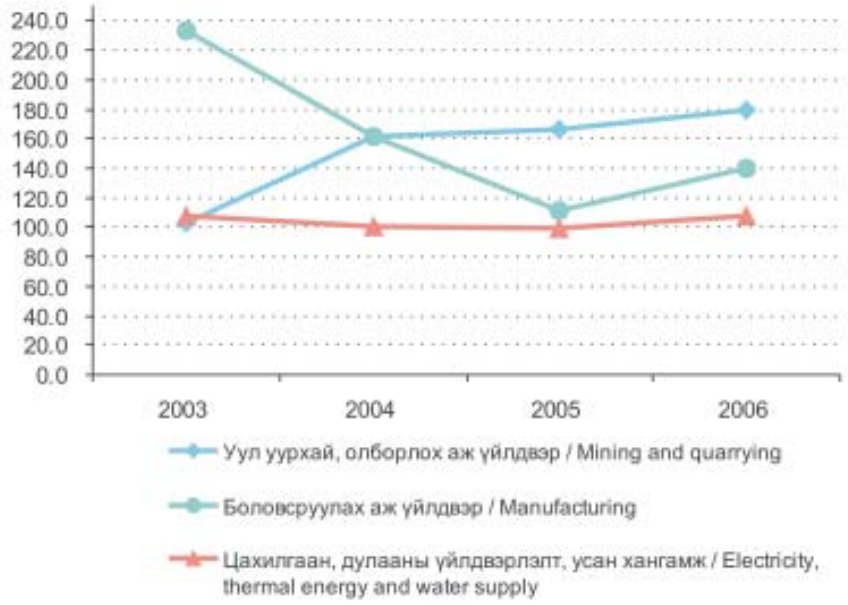

Аж үйлдвэрийн нийт үйлдвэрлэлтийн 2007 оны
салбарын бүтэц, оны үнээр
Composition of gross industrial output of 2007, by divisions,
at current prices

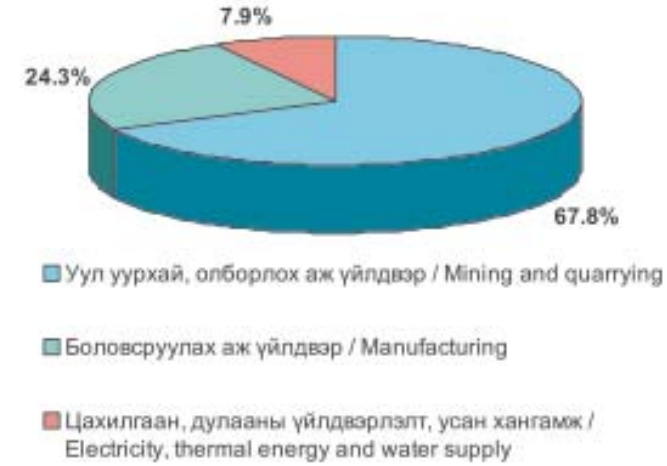

11.7 НЭГ ХҮНД НОГДОХ АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ЗАРИМ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ
SOME INDUSTRIAL PRODUCTION PER CAPITA

Бүтээгдэхүүн	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2004	2005	2006	2007
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	*Copper concentrate with 35%*	кг	*kg*	147.5	141.9	143.7	142.2
Цемент	*Cement*	кг	*kg*	24.6	43.9	54.6	68.8
Улаан тоосго	*Bricks made from clay*	ш	*psc*	5	6	9	8
Нүүрс	*Coal*	тн	*t*	2.7	3.0	3.1	3.5
Дулааны эрчим хүч	*Thermal energy*	Гкал	*Gkal*	3.1	3.1	3.0	3.0
Гурил	*Flour*	кг	*kg*	22.9	22.9	24.7	27.1
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн	*Milk, dairy products*	л	*l*	2.3	2.8	2.4	3.5
Малын мах	*Meat*	кг	*kg*	1.7	1.9	3.0	2.6

11.8 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН НЭГ АЖИЛЛАГЧИД НОГДОХ НЭМЭГДСЭН ӨРТӨГ (ХӨДӨЛМӨРИЙН БҮТЭЭМЖ), салбар, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр

VALUE ADDED PER EMPLOYEE IN INDUSTRY, (LABOUR PRODUCTIVITY), by divisions and subdivisions, at 2005 prices

мян. төг *thous.tog*

		2004	2005	2006	2007*
Бүгд	***Total***	**1 206.1**	**1 329.4**	**1 576.9**	**1 724.1**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	***Mining and quarrying***	**3 916.2**	**4 193.7**	**3 997.7**	**4 495.0**
Нүүрс олборлолт	*Mining of coal and lignite, extraction of peat*	1 263.7	1 439.9	1 582.0	1 769.3
Газрын тос, шатдаг хий олборлолт	*Extraction of crude petroleum and natural gas*	13 263.7	12 342.1	22 363.9	50 798.7
Металлын хүдэр олборлолт	*Mining of metal ores*	5 970.4	6 117.2	5 211.0	5 806.0
Бусад ашигт малтмал олборлолт	*Other mining and quarrying*	160.5	203.3	252.2	265.0
Боловсруулах аж үйлдвэр	***Manufacturing***	**373.6**	**336.1**	**495.9**	**637.7**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	*Manufacture of food products and beverages*	293.1	360.3	442.5	495.1
Тамхи үйлдвэрлэл	*Manufacture of tobacco products*	1 937.1	857.9	2 067.7	739.3
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of textiles*	501.7	513.6	611.5	684.8
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	*Manufacture of wearing apparel dressing and dyeing of fur*	369.0	144.7	303.5	251.0
Арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	*Tanning, dressing of leather, manufacture of luggage handbags saddlery harness, footwear*	247.5	131.0	357.8	439.3
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of wood and wooden products*	196.8	136.0	215.1	240.9
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх үйл ажиллагаа	*Publishing, printing and reproduction of recorded media*	289.0	302.7	301.7	314.5
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of paper and paper products*	300.6	438.3	574.1	197.0
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш	*Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel*	0.0	19.0	9.2	20.7
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of chemicals and chemical products*	320.9	596.2	609.2	645.1
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	*Manufacture of rubber and plastics products*	-	280.8	55.9	79.1
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	*Production of other non-metallic mineral products*	277.5	278.6	255.1	310.6
Төмрийн үйлдвэрлэл	*Manufacture of basic metals*	2 045.3	1 726.9	1 943.2	4 093.6
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of fabricated metal product, except machinery & equipment*	210.6	230.2	342.1	92.0
Машин, тоног төхөөрөмж үйлдвэрлэл	*Manufacture of machinery & equipment*	1 132.7	285.0	361.7	2 079.5
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	*Manufacture of office accounting and computing*	-	-	1 137.1	826.7
Цахилгаан машин хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of electrical machinery and apparatus*	1 124.1	749.2	1 298.6	2 201.3
Радио, телевизор, холбооны хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of radio, television and communication equipment*	5 371.8	-	-	-
Эмнэлгийн багаж, хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл, цаг үйлдвэрлэл	*Manufacture of medical precision and optical instruments, watches and clocks*	493.8	306.2	283.2	170.9
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	*Manufacture of other transport equipment*	65.0	490.0	520.6	437.3
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	*Manufacture of furniture, manufacturing n.e.c*	99.2	174.8	189.3	283.8
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	***Electricity, thermal energy and water supply***	**539.5**	**548.3**	**591.3**	**644.3**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	*Electricity, thermal energy, steam*	567.9	616.6	666.0	738.7
Ус ариутгал, усан хангамж	*Collection, purification and distribution of water*	419.0	317.0	327.0	343.3

Тайлбар:
* Урьдчилсан гүйцэтгэл

Note:
** Prelimenary data*

11.9 ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ БАЛАНС
BALANCE SHEET OF ELECTRICITY

сая квт.цаг *mln. kw.h*

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Нөөц-Бүгд	***Resources- Total***	**3 474.3**	**3 586.4**	**3 712.5**	**3 896.1**
Үйлдвэрлэсэн	*Gross generation*	3 303.4	3 418.9	3 544.2	3 700.7
Импорт	*Import*	170.8	167.5	168.3	195.4
Хуваарилалт-Бүгд	*Distribution -Total*	3 474.3	3 586.4	3 712.5	3 896.1
Хэрэглэсэн	*Consumption*	2 357.0	2 534.0	2 619.7	2 829.1
Үүнээс:	*Of which:*				
Үйлдвэр, барилга	*Industry and construction*	1 458.8	1 569.1	1 627.0	1 745.6
Тээвэр, холбоо	*Transport and communication*	98.5	105.8	109.4	117.3
Хөдөө аж ахуй	*Agriculture*	25.6	27.5	24.3	26.1
Өрх, орон сууц, нийтийн аж ахуй	*Household and communal housing*	567.6	609.3	629.2	694.6
Бусад	*Other*	206.5	222.3	229.9	245.5
Түгээлтийн болон шугамын алдагдал	*Losses in transmission and distribution*	480.4	419.7	442.3	442.4
Цахилгаан станцын дотоодын хэрэглээ	*Station internal use*	628.8	620.8	629.6	614.5
Экспорт	*Export*	8.2	11.9	20.8	10.1
Нэг хүн амд ногдох үйлдвэрлэсэн цахилгаан эрчим хүч,квт.ц	*Electricity produced per capita, kw.h*	1 311.6	1 341.9	1 374.4	1 415.4

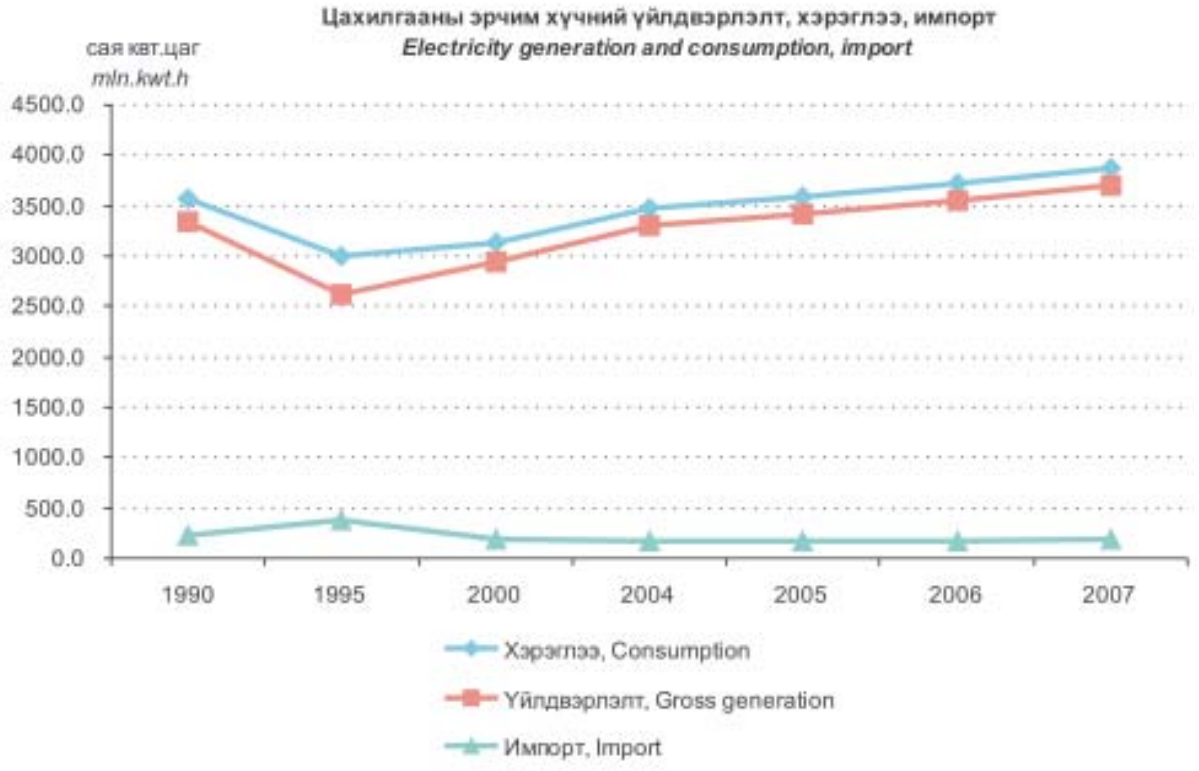

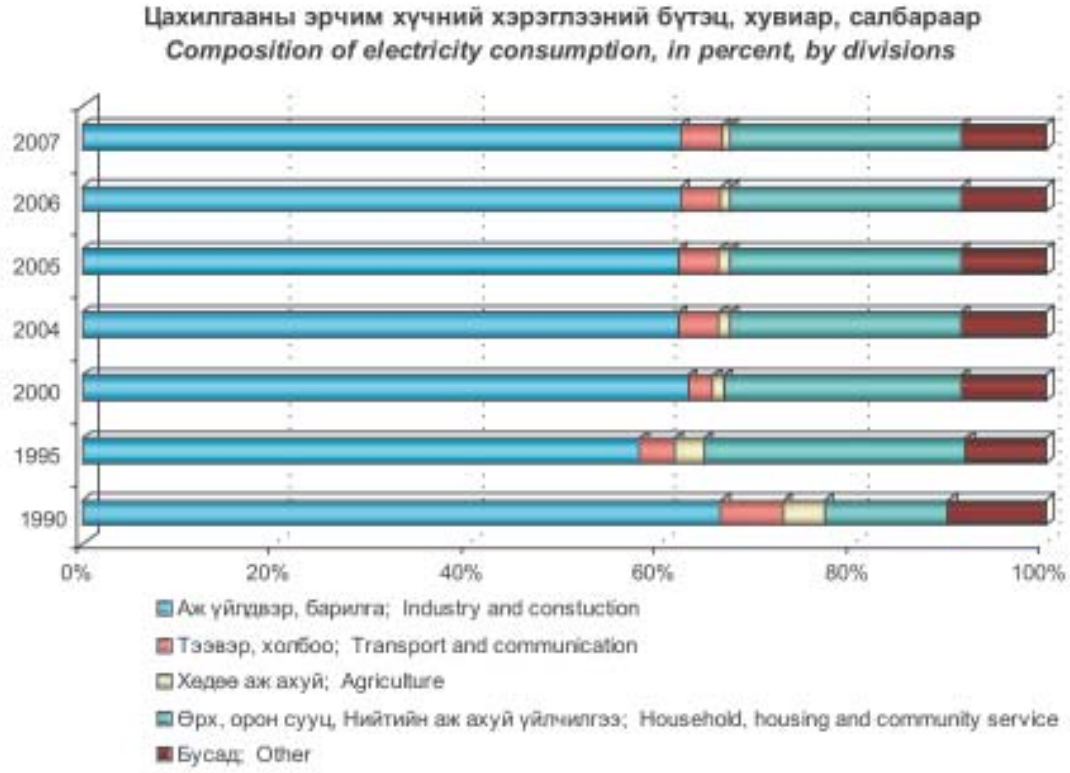

11.10 НҮҮРСНИЙ БАЛАНС
BALANCE SHEET OF COAL

мян.тн *thous.t*

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Нөөц-Бүгд	***Resources- Total***	**7 091.8**	**7 860.4**	**8 465.1**	**9 555.5**
Эхний үлдэгдэл	*Stock at the begining of the year*	226.5	342.9	390.8	317.3
Үйлдвэрлэсэн	*Produced*	6 865.0	7 517.1	8 074.1	9 237.6
Төрийн өмчит уурхайнууд	*State owned mining companies*	4 130.1	4 458.5	4 941.0	6 259.7
Хувийн хэвшлийн уурхайнууд	*Private sector's mining companies*	2 734.9	3 058.6	3 133.1	2 977.9
Импорт	*Import*	0.3	0.4	0.2	0.6
Хэрэглэсэн-Бүгд	*Consumption-Total*	5 188.5	5 472.6	5 691.2	5 906.1
Цахилгаан, дулааны станцад хэрэглэсэн	*Consumed by thermal power stations*	4 478.6	4 619.6	4 595.2	4 935.1
Эдийн засгийн салбарууд болон өрхөд нийлүүлсэн:	*Distributed to economic sectors and households*	709.9	853.0	1 096.0	971.0
Үүнээс:	*Of which:*				
Үйлдвэр, барилга	*Industry & construction*	90.6	106.6	237.3	203.0
Тээвэр, холбоо	*Transport & communication*	63.8	101.4	120.9	121.7
Хөдөө аж ахуй	*Agriculture*	5.3	18.3	8.2	3.4
Орон сууц, нийтийн аж ахуй	*Communal housing*	451.2	513.9	549.9	454.8
үүнээс: өрхөд	*of which: household*	412.2	337.0	549.9	375.2
Бусад	*Other*	99.0	112.8	179.7	188.1
Экспорт	*Export*	1 560.4	2 116.2	2 456.6	3 268.1
Эцсийн үлдэгдэл	*Stock at the end of the year*	342.9	271.6	317.3	381.3

11.11 ДУЛААНЫ БАЛАНС

BALANCE OF THERMAL ENERGY

мян.Г.кал *thous.G.kal*

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Үйлдвэрлэсэн	***Gross generation***	**7 746.6**	**7 805.6**	**7 850.4**	**7 723.5**
Цахилгаан дулааны станцын дотоод хэрэглээ	*Power and thermal station's internal use*	479.7	446.8	434.8	414.8
Эдийн салбарууд болон өрхөд түгээсэн-Бүгд	*Distributed to economic sectors and households*	7 266.9	7 358.9	7 415.6	7 288.7
Үүнээс:	*Of which:*				
Үйлдвэр, барилга	*Industry and construction*	2 149.9	2 275.9	2 019.2	2 068.4
Тээвэр, холбоо	*Transport and communication*	391.0	407.5	289.3	285.5
Хөдөө аж ахуй	*Agriculture*	77.2	70.5	39.5	38.3
Өрх, орон сууц, нийтийн аж ахуй	*Household and communal housing*	3 000.9	3 051.2	3 354.8	3 372.0
Бусад	*Other*	1 468.3	1 375.1	1 567.8	1 400.8
Түгээлтийн алдагдал	*Losses in transmission and distribution*	179.6	178.7	145.0	143.7

ТЭЭВЭР

Манай орны тээвэр нь авто, төмөр зам, агаар, усан замын тээвэр гэсэн 4 үндсэн төрлөөс бүрдэж байна. Тээврийн салбарын статистикийн үндсэн үзүүлэлтээр ачаа эргэлт, тээсэн ачаа, зорчигч тээвэрлэлт, зорчигч эргэлт, олон улсын зорчигч тээврийн үйлчилгээ, шилжүүлсэн тонн.км, ажиллагчдын тоо, орлого зэрэг үзүүлэлтийг гаргаж байна.

Авто тээврийн статистикийн мэдээ тайланг аж ахуйн нэгж, байгууллагууд аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс, газраар дамжуулан Үндэсний статистикийн хороонд, харин Иргэний агаарын тээврийн компаниуд болон Төмөр замын хэрэг эрхлэх газар статистикийн мэдээ тайланг Үндэсний статистикийн хороонд шууд ирүүлдэг.

Манай улсын хэмжээгээр жилд нэг удаа явуулдаг авто техникийн улсын үзлэг, тооллогын дүнг Цагдаагийн ерөнхий газрын Замын цагдаагийн газар нэгтгэж гаргадаг. Үндэсний статистикийн хорооноос эрхлэн гаргадаг статистикийн эмхтгэлд 1998 оноос эхлэн улсын хэмжээний автомашины тоог аймаг, нийслэлээр нийтэлж байна.

Ачаа эргэлт: Нийт тээвэрлэсэн ачааны хэмжээг тээвэрлэсэн зайгаар үржүүлж ачаа эргэлтийн хэмжээг тооцно.

Зорчигч эргэлт: Нийт зорчигчдын тоог тээвэрлэсэн зайгаар үржүүлж, зорчигч эргэлтийн хэмжээг тооцно.

Шилжүүлсэн тн.км: Тээврээр гүйцэтгэсэн олон төрөл, хэлбэрийн ажил, үйлчилгээг тусгай коэффициентыг ашиглан нэг нэгжид шилжүүлж тооцно.

Авто замыг дараах байдлаар ангилна. Үүнд:
- хатуу хучилттай /Цемент, асфальт, хөнгөвчилсөн хар зам орно/,
- хайрган зам /Засч, сайжруулсан хөрсөн зам дээр хайрга, чулуу асгаж нягтруулсан/,
- сайжруулсан хөрсөн зам / Энгийн хөрсөн замыг тэгшлэн, засч, нягтруулсан/,
- энгийн шороон зам буюу ердийн хөрсөн зам /хээрийн зам/.

Сайжруулсан замын уртад хатуу хучилттай, хайрган, сайжруулсан хөрсөн замын уртыг оруулна.

TRANSPORTATION

Mongolian transportation sector consists of 4 subsectors, namely auto road, railway, air and water transportation. This section presents statistics on freight and passenger turnover, carried passenger and freight volume, international service for passenger and freight, number of employment and revenue.

The National Statistical Office receives data of auto transportation from statistical divisions of the aimags and capital city. These divisions collect data from entities and enterprises. Airlines companies and Mongolian Railway Authority forward the summarized data to the NSO.

Traffic Police Office of General Police Department of Mongolia summarizes data on State Vehicle Inspection, which is conducted once a year. Since 1998, NSO has been presenting the number of vehicles by aimags and capital city in the Statistical Yearbook of Mongolia.

Freight turnover – This indicator equals to carried freight multiplied by carried distance.

Passenger turnover – equals to carried passengers multiplied by carried distance.

In terms of ton.km – all types of the transport services are transferred to one unit using special coefficients.

Auto roads are classified as:

- *Hard cover roads (cement and asphalt roads),*
- *Gravel roads (repaired and improved soil roads are covered with stones and gravel, thereby increasing road solidity),*
- *Improved soil roads (ordinary soil road is repaired, made dense and which edges are leveled off),*
- *Ordinary soil roads (steppe roads).*

Hard cover, improved soil and gravel roads are included in the improved roads.

12.1 БҮХ ТӨРЛИЙН ТЭЭВРИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, төрлөөр
MAIN INDICATORS OF TRANSPORT, by types

Тээврийн төрөл	*Types of transport*	2004	2005	2006	2007
Ачаа эргэлт, сая тн.км		***Freight turnover, mln ton.km***			
Бүгд	***Total***	**9 169.3**	**10 267.7**	**9 692.9**	**9 042.0**
төмөр замын	*railway*	8 878.1	9 947.7	9 225.6	8 372.5
авто	*road*	282.3	311.0	458.3	661.9
агаарын	*air*	8.9	8.9	9.1	7.6
усан замын	*water transport*	-	0.1	-	-
Тээсэн ачаа, мян.тн		***Carried freight, thous.ton***			
Бүгд	***Total***	**21 596.0**	**23 670.4**	**23 971.4**	**23 285.2**
төмөр замын	*railway*	14 031.8	15 586.3	14 779.8	14 076.2
авто	*road*	7 561.9	8 081.7	9 189.4	9 207.1
агаарын	*air*	2.3	2.0	2.2	1.9
усан замын	*water transport*	-	0.5	-	-
Зорчигч эргэлт, сая хүн км		***Passenger turnover, mln.pass.km***			
Бүгд	***Total***	**2 621.6**	**2 646.3**	**2 772.2**	**3 257.3**
төмөр замын	*railway*	1 218.9	1 234.3	1 287.1	1 401.2
авто	*road*	644.6	639.8	648.4	869.7
агаарын	*air*	758.1	772.2	836.6	986.4
Зорчигчид, сая хүн		***Carried passengers, mln.passengers***			
Бүгд	***Total***	**194.2**	**192.8**	**195.4**	**209.9**
төмөр замын	*railway*	4.3	4.2	4.3	4.5
авто	*road*	189.6	188.2	190.7	205.0
агаарын	*air*	0.3	0.3	0.4	0.4

12.2 АВТО МАШИНЫ ТОО, төрлөөр
NUMBER OF VEHICLES, by type

Төрөл	*Types of vehicles*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**120 418**	**131 184**	**140 872**	**161 989**
Авто машины төрлөөр		***By type***			
суудлын	*passenger automobile*	79 691	87 792	94 442	110 150
ачааны	*truck*	25 430	27 435	29 389	33 676
автобус	*bus*	10 645	11 067	11 726	13 038
цистерн	*tank car*	1 376	1 267	1 355	1 353
тусгай зориулалтын	*vehicle for special purposes*	3 276	3 623	3 960	3 772
Ашиглагдсан жилээр		***By used year***			
3 жил хүртэл	*up to 3 years*	16 503	14 769	15 378	10 620
4-6 жил	*4-6 years*	21 632	22 167	26 785	20 481
7-10 жил	*7-10 years*	29 141	28 735	37 296	49 101
11-ээс дээш	*11 and over*	53 142	65 513	61 413	81 787

12.3 АВТО МАШИНЫ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF VEHICLES, by region, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл *Aimags and the capital*		2004	2005	2006	2007	Үүнээс: *Of which:*								
						төрлөөр *By type*					ашиглагдсан жилээр *By used year*			
						суудлын *passenger automobile*	ачааны *truck*	автобус *bus*	цистерн *tanker car*	тусгай зориулалтын *special purpose's*	3 жил хүртэл *up to 3 years*	4-6 жил *4-6 years*	7-10 жил *7-10 years*	11-ээс дээш *11 and over*
БҮГД	***TOTAL***	**120 418**	**131 184**	**140 872**	**161 989**	**######**	**33 676**	**13 038**	**1 353**	**3 772**	**10 620**	**20 481**	**49 101**	**81 787**
			Баруун бүс					***West region***						
Дүн	***Subtotal***	**13 256**	**14 994**	**15 477**	**16 142**	**9 526**	**5 270**	**794**	**185**	**367**	**1 660**	**2 335**	**3 931**	**8 216**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	4 371	4 520	4 581	4 305	2 387	1 750	85	16	67	509	543	689	2 564
Говь-Алтай	*Gobi-Altai*	2 123	2 379	2 553	2 789	1 873	602	171	16	127	308	417	1 011	1 053
Завхан	*Zavkhan*	2 482	2 311	2 684	2 639	1 302	862	331	43	101	116	247	731	1 545
Увс	*Uvs*	1 848	2 755	2 563	2 697	1 786	737	102	42	30	466	685	617	929
Ховд	*Khovd*	2 432	3 029	3 096	3 712	2 178	1 319	105	68	42	261	443	883	2 125
			Хангайн бүс					***Khangai region***						
Дүн	***Subtotal***	**17 634**	**18 599**	**19 484**	**23 390**	**13 849**	**5 701**	**3 055**	**180**	**605**	**1 868**	**3 798**	**7 404**	**10 320**
Архангай	*Arkhangai*	2 745	2 607	2 655	2 656	1 658	755	157	18	68	190	729	801	936
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 542	2 648	2 384	2 617	1 400	393	601	13	210	676	565	797	579
Булган	*Bulgan*	1 944	2 077	2 099	2 475	1 605	600	226	11	33	227	468	759	1 021
Орхон	*Orkhon*	3 895	3 898	4 680	5 485	3 572	1 001	742	72	98	270	708	1 729	2 778
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 897	3 297	3 474	5 079	2 780	1 608	655	30	6	96	755	1 697	2 531
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 611	4 072	4 192	5 078	2 834	1 344	674	36	190	409	573	1 621	2 475
			Төвийн бүс					***Central region***						
Дүн	***Subtotal***	**16 597**	**16 712**	**19 080**	**20 996**	**11 976**	**5 849**	**2 107**	**250**	**814**	**1 548**	**3 301**	**5 453**	**10 694**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	509	492	625	759	414	235	46	40	24	27	86	175	471
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3 012	2 652	3 499	2 986	1 880	699	291	37	79	125	146	1 113	1 602
Дорноговь	*Dornogovi*	2 055	2 124	2 488	2 954	1 854	795	184	37	84	472	879	819	784
Дундговь	*Dundgovi*	2 074	2 285	2 536	2 816	1 687	642	314	19	154	153	557	915	1 191
Өмнөговь	*Omnogovi*	2 578	2 573	3 048	3 420	1 882	616	572	14	336	460	883	1 030	1 047
Сэлэнгэ	*Selenge*	3 395	3 368	3 306	3 568	1 744	1 401	300	73	50	183	430	525	2 430
Төв	*Tov*	2 974	3 218	3 578	4 493	2 515	1 461	400	30	87	128	320	876	3 169
			Зүүн бүс					***East region***						
Дүн	***Subtotal***	**5 570**	**7 139**	**7 696**	**8 755**	**5 297**	**2 591**	**642**	**91**	**134**	**323**	**825**	**2 151**	**5 456**
Дорнод	*Dornod*	2 115	3 049	2 644	2 940	1 648	809	348	65	70	162	295	498	1 985
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 590	1 883	2 215	2 452	1 575	748	110	2	17	125	272	457	1 598
Хэнтий	*Khentii*	1 865	2 207	2 837	3 363	2 074	1 034	184	24	47	36	258	1 196	1 873
			Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***						
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**67 361**	**73 740**	**79 135**	**92 706**	**69 502**	**14 265**	**6 440**	**647**	**1 852**	**5 221**	**10 222**	**30 162**	**47 101**

Эх үүсвэр: Авто техникийн улсын үзлэгийн дүн, Замын цагдаагийн газар
Source: Report on the State vehicles inspection, Traffic Police Office of General Police Department

12.4 ТӨМӨР ЗАМЫН ТЭЭВРИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ
MAIN INDICATORS OF RAILWAY TRANSPORTATION

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Тээсэн ачаа, мян.тн	*Carried freight, thous.ton*	14 031.8	15 586.3	14 779.8	14 076.2
орон нутгийн	*local*	6 857.3	7 558.7	7 336.5	7 494.0
олон улсын	*international*	7 174.5	8 027.6	7 443.4	6 582.2
гаргалт	*exit*	1 125.3	1 468.3	1 814.2	1 775.8
оруулалт	*entry*	1 225.2	1 166.0	1 163.1	1 332.4
дамжин өнгөрөх	*transit*	4 824.0	5 393.3	4 466.1	3 473.9
Ачаа эргэлт,	*Freight turnover*				
сая тн.км	*mln. t.km*	8 878.1	9 947.7	9 225.6	8 372.5
орон нутгийн	*local*	1 916.0	2 160.4	2 193.8	2 446.6
олон улсын	*international*	6 962.1	7 787.3	7 031.9	5 925.9
гаргалт	*exit*	1 094.8	1 272.0	1 529.9	1 398.3
оруулалт	*entry*	512.7	528.8	544.6	671.5
дамжин өнгөрөх	*transit*	5 354.6	5 986.6	4 957.4	3 856.0
Зорчигчид, мян.хүн	*Passengers carried, thous.person*	4 326.1	4 227.1	4 322.8	4 473.9
олон улсын	*international*	174.5	185.6	191.8	207.2
дотоодын	*local*	4 151.6	4 041.5	4 131.1	4 266.7
Зорчигч эргэлт, сая хүн. км	*Passenger turnover, mln.pass.km*	1 218.9	1 234.3	1 287.1	1 401.2
Төмөр замын нийт урт, км	*Total railway length, km*	1 815	1 815	1 815	1 815
1000 км^2 нутаг дэвсгэрт ногдох	*Railway length km,*				
төмөр зам, км	*per 1000 km^2 territory*	1.2	1.2	1.2	1.2
1 км төмөр замд ногдох	*Freight turnover, thous.t.km*				
ачаа эргэлт, мян.тн.км	*per 1 km railway length*	4 891.5	5 480.8	5 083.0	4 612.9
зорчигч эргэлт, мян.хүн км	*Passengers turnover thous.km person*	671.6	3 298.4	2 731.3	2 124.5

12.5 АВТО ТЭЭВРИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ
MAIN INDICATORS OF ROAD TRANSPORTATION

		2004	2005	2006	2007
Тээсэн ачаа, мян.тн	*Carried freight, thous.ton*	7 561.9	8 081.7	9 189.4	9 207.1
Ачаа эргэлт, сая.тн.км	*Freight turnover, mln ton.km*	282.3	311.0	458.3	661.9
Зорчигчид, сая.хүн	*Carried passengers, mln.passengers*	189.6	188.2	190.7	205.0
Зорчигч эргэлт, сая.хүн.км	*Passenger turnover, mln.pass.km*	644.6	639.8	648.4	869.7
Сайжруулсан авто замын нийт урт, км	*Total improved auto road, km*	5 683.3	6 126.7	6 280.8	6 461.2
1000 км^2 нутаг дэвсгэрт ногдох	*Improved auto road km,*				
сайжруулсан авто зам, км	*per 1000 km^2 territory*	3.6	3.9	4.0	4.1
1 км сайжруулсан авто замд ногдох	*Freight turnover, thous.t.km*				
ачаа эргэлт, мян.тн.км	*per 1 km improved auto road*	49.7	50.8	73.0	102.4
зорчигч эргэлт, мян.хүн км	*Passengers turnover thous.km person*	113.4	104.4	103.2	134.6

12.6 ИРГЭНИЙ АГААРЫН ТЭЭВРИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ
MAIN INDICATORS OF CIVIL AIR TRANSPORTATION

		2004	2005	2006	2007
Тээсэн ачаа, тн	*Carried freight, ton*	**2 251.5**	**2 015.5**	**2 164.9**	**1 858.5**
шуудан	*mail*	589.0	444.9	470.7	433.1
тээш	*luggage*	426.0	394.0	324.6	288.0
ачаа	*freight*	1236.4	1176.6	1 369.7	1 137.4
Зорчигчид	*Passengers*				
мян.хүн	*carried, thousand person*	**340.6**	**335.3**	**365.0**	**388.3**
олон улсын	*international*	171.2	205.3	234.3	266.1
дотоодын	*domestic*	169.5	130.0	130.7	122.1
Олон улсын нислэгийн тоо*	*Number of international flight**	**44 419**	**50 545**	**58 598**	**65 329**
дамжин өнгөрөлтийн тоо	*number of overflight*	41 256	47 109	54 537	61 245
олон улсын буулт, хөөрөлт	*international landing & take off*	3 163	3 436	4 061	4 084
Орон нутгийн нислэгийн тоо*	*Number of local flight**	**7 493**	**6 677**	**6 748**	**7 781**

Эх үүсвэр: * ИНЕГ-ын Статистикийн мэдээлэл
*Source: * Data from Civil Aviation Authority of Mongolia*

12.7 САЙЖРУУЛСАН АВТО ЗАМЫН УРТ, км
IMPROVED AUTO ROAD, km

		2004	2005	2006	2007
Сайжруулсан зам	*Improved auto road-total*	**5 683.3**	**6 126.7**	**6 280.8**	**6 461.2**
үүнээс:	*of which:*				
хатуу хучилттай	*with hard cover*	1 900.7	2 278.6	2 392.8	2 597.2
хайрган хучилттай	*with gravel cover*	1 937.8	1 980.3	1 980.3	1 962.0
сайжруулсан хөрсөн зам	*improved soil road*	1 844.8	1 867.8	1 907.8	1 902.0

ХАРИЛЦАА ХОЛБОО

Харилцаа холбооны салбарт холбооны үйл ажиллагааны нийт орлого, үүнээс хүн амаас орсон орлого, суурин телефон болон шугамын радио цэгийн тоо, үүрэн телефон, утасгүй телефон, сансрын холбооны хэрэглэгч, интернэтийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллага, интернэт үйлчилгээний цэг (интернэт кафе)-ийн тоо, интернэтийн байнгын хэрэглэгчдийн тоо, персональ компьютерийн тоо зэрэг үндсэн үзүүлэлтийг гаргаж байна.

Монголын цахилгаан холбоо компани, Монгол шуудан компани нь статистикийн мэдээллийг нийслэлийн нутаг дэвсгэрт байрладаг үндсэн нэгжээсээ авч нэгтгээд нийслэлийн статистикийн газарт, аймгийн холбооны газар сумдаас авч нэгтгээд аймгийн статистикийн хэлтэст мэдээлдэг бөгөөд аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс, газар Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлж байна. Харин холбоо, мэдээллийн технологийн үйл ажиллагааны зарим үзүүлэлтийг Үндэсний статистикийн газрын даргын 2005 оны 01/129 тоот тушаалаар зөвшөөрсөн маягтаар Мэдээлэл, Харилцаа холбоо, Технологийн Газар цуглуулан авч боловсруулдаг болно.

Холбооны салбарын үйл ажиллагааны нийт орлогод цахилгаан холбоо, хөдөлгөөнт холбоо, мэдээллийн технологи, шуудангийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын тайлант хугацааны нийт орлогыг хамруулна.

Үүрэн телефон хэрэглэгч гэж тухайн байгуулсан сүлжээний хүрээнд хөдөлгөөнтэй /нэгээс нөгөө үүрт шилжиж/ ашиглах боломжтой утасгүй холбооны хэрэглэгчийг хэлнэ.

Утасгүй холбооны хэрэглэгч гэж тухайн байгуулсан сүлжээний хүрээнд ажиллах радио долгионы холбооны хэрэглэгчийг хэлнэ.

Сансрын холбооны хэрэглэгч гэж сансрын хиймэл дагуул ашиглан холбогдож буй холбооны хэрэглэгчийг хэлнэ.

Интернэт кафе гэдэг нь олон нийтэд нэг цэгт интернэт үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллага, аж ахуйн нэгж юм.

Интернэтийн байнгын хэрэглэгчид гэж сар бүр тодорхой хэмжээний төлбөр төлж интернэтийг тогтмол хэрэглэдэг хэрэглэгчийг хэлнэ.

COMMUNICATION

Communication sector presents the main statistics on total revenue of communication service, including revenue from population, number of telephone lines and wired radio outlets, number of cellular mobile telephone subscribers, wireless telephone and satellite subscribers, number of internet service provider and internet cafe, number of permanent internet users (subscriber), number of personal computer.

Telecommunication Company and Postal Company of Mongolia collect data from primary reporting units (from main branches, which are located in capital city) and sent to the statistical department of Ulaanbaatar city. Post offices of 21 aimags collect data from each soum and send to the statistical divisions of aimags. From there, the summarized data are sent to the National Statistical Office. Resolution 01/129 jointly by the Chairman of the National Statistical Office was issued in 2005 respectively The Information and Communication Technology Authority collects and processes some information using forms of information and communication activities indicators that are approved by the NSO.

Total income of Information and communication technology industry is the total revenue entities earned in reporting year, which provide telecommunication, mobile communication, information technology and postal sectors.

Cellular mobile telephone subscribers are wireless telephone communication's users that is mobile within constructing network boundaries.

Wireless telephones are radio paging communication's users that is within constructing network boundaries.

Satellite subscribers are subscribers of communication enabled through satellite.

Internet cafe is entity, enterprise that provides internet services from certain location to the public.

Permanent internet users (subscribers) are subscribers that paying a fixed monthly subscription fee and permanently use internet.

13.1 ХАРИЛЦАА ХОЛБООНЫ САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ
MAIN INDICATORS OF COMMUNICATION DIVISION

		2004	2005	2006	2007
Холбооны салбарын тоо	*Number of telecommunication office*	357	357	389	344
Шуудангийн салбарын тоо	*Number of post office*	374	378	391	391
Холбооны үйлчилгээний орлого, оны үнээр, сая төг	*Communication services revenue, mln. tog, at current prices*	99 933.8	128 393.3	173 499.7	246 801.4
Суурин телефон цэг, мян.	*Number of telephone lines, thous.*	152.6	160.5	156.6	149.6
1000 хүнд ногдох суурин телефон цэг	*Number of telephone lines, per 1000 population*	61	63	61	57
Телевизийн нэвтрүүлэх, дахин дамжуулах станцын тоо	*Number of transition and relay TV stations*	792	796	632	367
Шугамын радио цэг, мян.	*Number of wired-radio outlets, thous.*	78.1	73.6	72.0	60.0
Телевизор, мян.	*Number of TV sets, thous.*	290.0	320.0	362.5	400.1
Кабелийн телевизийн хэрэглэгчдийн тоо	*Number of cabel television users*	64 130	77 277	81 808	89 689
Үүрэн телефон хэрэглэгчийн тоо, мян.	*Number of cellular mobile telephone subscibers, thous.*	445.1	570.9	770.1	1 175.1
Утасгүй холбооны хэрэглэгч	*Number of wireless telephones (WLL)*	21 078	23 003	45 111	25 123
Сансрын холбооны хэрэглэгч	*Satellite subscriber*	366	300	258	378
Интернетийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын тоо	*Number of internet service providers (ISP)*	12	26	24	34
Интернет кафе	*Internet cafe*	120	115	105	105
Интернетийн байнгын хэрэглэгчдийн тоо, мян.	*Number of permanent internet users (subscriber) thous.*	20.4	22.0	26.0	30.0
Персональ компьютерын тоо	*Number of personal computer*	60 000 *	85 000 *	99 606	119 527
1000 хүнд ногдох персональ компьютерын тоо	*Number of personal computer, per 1000 population*	24	33	39	46

Эх үүсвэр: * Мэдээлэл, Харилцаа Холбоо, Технологийн Газар
*Source: * Information and Communication Technology Authority*

13.2 ХОЛБОО, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ, нэр төрлөөр
COMMUNICATION AND POSTAL SERVICE INDICATORS, by kind

		2004	2005	2006	2007
Явуулсан бичиг, захидал,	*Number of sent mail, traffic,*				
боодол, мян.ш	*parcel, thous.piece*	815.4	821.6	829.3	665.9
1000 хүнд ногдох, ш	*per 1000 population, piece*	324	322	322	255
Хүргэсэн тогтмол хэвлэл,	*Number of delivered newspapers,*	12.6	13.8	17.6	17.7
сая ш	*mln.piece*				
нэг хүнд ногдох, ш	*per capita, piece*	5.0	5.4	6.8	6.8
Цахилгаан мэдээ, мян.ш	*Number of telegrames, thous.piece*	108.5	80.3	69.0	88.7
1000 хүнд ногдох, ш	*per 1000 population, piece*	43	32	27	34
Телефон яриа*, сая минут	*Number of trunk calls*, mln.minutes*	570.2	427.6	401.7	247.7
нэг хүнд ногдох, минут	*per capita, minutes*	226	168	156	95

Тайлбар: * Зөвхөн суурин телефоны яриагаар тооцов.
*Note: * Estimated by only calls of fixed line.*

13.3 СУУРИН ТЕЛЕФОН ЦЭГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF TELEPHONES LINES, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**152 563**	**160 493**	**156 561**	**149 581**
	Баруун бүс			***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**12 996**	**13 435**	**12 387**	**11 313**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3 056	3 109	3 124	3 203
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2 333	2 403	2 342	2 121
Завхан	*Zavkhan*	2 337	2 500	2 532	1 900
Увс	*Uvs*	2 695	2 732	2 193	2 113
Ховд	*Khovd*	2 575	2 691	2 196	1 976
	Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**22 000**	**22 705**	**21 469**	**19 624**
Архангай	*Arkhangai*	1 715	1 707	1 515	1 414
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 067	2 092	1 809	1 786
Булган	*Bulgan*	2 130	2 233	2 308	2 237
Орхон	*Orkhon*	9 070	9 127	9 141	8 227
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3 228	3 436	2 710	2 386
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 790	4 110	3 986	3 574
	Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**24 199**	**24 855**	**23 157**	**21 721**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	582	565	540	523
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	11 361	11 618	10 280	9 756
Дорноговь	*Dornogovi*	4 164	4 419	4 273	4 148
Дундговь	*Dundgovi*	2 061	2 066	2 048	1 797
Өмнөговь	*Omnogovi*	2 117	2 138	2 253	2 086
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 953	1 982	1 942	1 761
Төв	*Tov*	1 961	2 067	1 821	1 650
	Зүүн бүс			***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**6 513**	**6 503**	**6 505**	**5 543**
Дорнод	*Dornod*	2 529	2 436	2 518	1 798
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 545	1 527	1 512	1 527
Хэнтий	*Khentii*	2 439	2 540	2 475	2 218
	Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**86 855**	**92 995**	**93 043**	**91 380**

ГАДААД ХУДАЛДАА

Монгол Улсын Гаалийн ерөнхий газрын статистикийн мэдээг үндэслэн гадаад худалдааны салбарын үндсэн үзүүлэлтүүдийг тооцон гаргадаг. Дэлхийн худалдааны байгууллагаас боловсруулсан “Барааг тодорхойлох кодлох, уялдуулсан систем”-ийн ангиллын дагуу барааны бүлэг, нэр төрлийг харуулав.

Гадаад худалдааны гаалийн статистик нь улс орны материаллаг нөөцийг нэмэгдүүлэн эдийн засгийн нутаг дэвсгэрт орж байгаа /импорт/, мөн тус нөөцөөс хасагдан эдийн засгийн нутаг дэвсгэрээс гарч байгаа /экспорт/ бүх төрлийн барааг бүртгэн мэдээлдэг. Харин улс орны нутаг дэвсгэрээр дамжуулан өнгөрүүлж байгаа /транзит/ болон түр хугацаагаар оруулж, буцаан гаргаж байгаа /дотоодод болон хилийн чанадад боловсруулалт хийх бараанаас бусад/ бараа улс орны материаллаг нөөцийг нэмэгдүүлж, хорогдуулдаггүй тул эдгээр барааг гадаад худалдааны статистикт бүртгэдэггүй.

Гадаад худалдааны гаалийн статистикийн мэдээллийг гаргах үндсэн бүртгэл нь гаалийн хилээр нэвтрүүлсэн барааны талаархи хэрэгцээтэй бүх мэдээллийг агуулсан гаалийн мэдүүлэг болно. Гаалийн бүрдүүлэлт хийсэн эцсийн өдрөөр экспорт, импортыг бүртгэж статистикийн албан ёсны мэдээнд тусгана.

Албан ёсны статистикийн мэдээлэлд экспорт, импортын нийт хэмжээг дараах бүлгээр ангилж үзүүлнэ.

Үүнд : - Валютын төлбөрт худалдаа
- Бараа солилцоо
- Төлбөрт зориулсан бараа
- Гадаадын захиалагчийн материал, түүгээр хийсэн бараа
- Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа
- Гадаадын тусламжийн бараа
- Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа

Барааг экспортлох гэдэг нь барааг гаалийн нутаг дэвсгэрээс гаргаж, энэхүү нутаг дэвсгэрийн гадна бүрмөсөн үлдээх зорилго бүхий бараанд хамаарах гаалийн горимыг хэлнэ.

Бүртгэлийн ерөнхий системийн дагуу экспортод доорхи горимын барааг хамруулна.

Үүнд:
· Чөлөөт эргэлтийн бүсээс гаралтай дотоодын бараа
· Үйлдвэрлэлийн чөлөөт бүсээс гаралтай дотоодын бараа
· Гаалийн нутаг дэвсгэрт боловсруулсан бараа
· Импортоор оруулж ирээд ямар нэгэн өөрчлөлт оруулалгүйгээр гаргаж байгаа гадаадын бараа /реэкспорт/

Экспортын барааг ДАФ – Монгол улсын хил нөхцлийн үнээр тооцно.

Экспортын үнийн дүнг америк долларт шилжүүлэхдээ анхны бүрдүүлэлт хийсэн өдрийн Монгол банкны валютын ханшийг хэрэглэнэ.

Барааг импортлох гэдэг нь гадаадын барааг гаалийн нутаг дэвсгэрт бүрмөсөн оруулах гаалийн горимыг хэлнэ. Энэхүү горим ёсоор бараанд ногдуулах ёстой аливаа импортын татвар, хураамжуудын төлбөр тооцоог хийж гаалийн бүхий л шаардагдах үйл ажиллагааг дуусгавар болгосон байна

Бүртгэлийн ерөнхий системийн дагуу импортод доорхи горимын барааг хамруулна. Үүнд:

· Гадаадын бараа
· Хилийн чанадад боловсруулалт хийгдсэн гадаадын бараа
· Экспортод гарсан байдлаар нь ямар нэгэн өөрчлөлт оруулалгүй буцаан оруулж буй дотоодын бараа /реимпорт/

Импортын барааг Монгол улсын хил хүртэлх бүх зардлыг шингээсэн СИП-Монгол улсын хил нөхцлийн үнээр үнэлж статистик мэдээлэлд бүртгэнэ.
Импортын барааны үнийг америк долларт шилжүүлэхдээ гаалийн эцсийн бүрдүүлэлт хийсэн өдрийн Монгол банкны валютын ханшийг хэрэглэнэ.

Монгол Улсад гадаад худалдааны үнийн болон тоо хэмжээний индекс тооцох аргачлалын дагуу экспорт, импортын үнийн болон биет хэмжээний индексийн тооцоог хийж байгаа болно.

ТӨЛБӨРИЙН ТЭНЦЭЛ

Төлбөрийн тэнцлийг Монголбанк улирал, жилээр нэгтгэн гаргаж байна.

“Төлбөрийн тэнцэл” гэж тодорхой хугацаанд эдийн засгийн харъяат болон эдийн засгийн харъяат бусын хооронд хийсэн худалдаа, үйлчилгээ, орлого, урсгал шилжүүлэг, санхүүгийн болон хөрөнгийн урсгалын орлого, зарлагын гүйлгээг системчлэн нэгтгэсэн статистикийн тайлан юм. Төлбөрийн тэнцлийг үндсэн 3 бүлэг дансаар боловсруулна. Үүнд:

1. Урсгал данс
2. Хөрөнгө ба санхүүгийн данс
3. Нөөц

“Эдийн засгийн харъяат”-д дараахи аж ахуйн нэгж, байгууллага, хувь хүмүүсийг хамруулна. Үүнд:

· Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр оршин сууж байгаа Монгол Улсын иргэд
· Гадаад орнуудад 1 жил хүртэл хугацаагаар түр оршин сууж байгаа Монгол Улсын иргэд
· Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр 1 жилээс дээш хугацаагаар оршин сууж байгаа гадаадын иргэд
· Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж байгууллага, Засгийн газрын байгууллага, төрийн бус байгууллага ба тэдгээрийн салбар, төлөөлөгчдийн газар
· Монгол Улсаас гадаад орнуудад суугаа элчин сайдын яам, консулын болон байнгын төлөөлөгчдийн газар, тэдгээрт ажилладаг Монгол Улсын иргэд, цэргийн албан хаагч, гэр бүлийн гишүүдийн хамт
· Гадаад орнуудад сурч байгаа болон гадаадад урт болон богино хугацаагаар эмчлүүлж буй Монгол Улсын харъяат иргэд

“Эдийн засгийн харъяат бус”-д дээрхид үл хамрагдах гадаад орны болон Монгол Улсын иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд хамрагдана.

Төлбөрийн тэнцлийн мэдээллийн эх сурвалж нь Гаалийн статистикийн сарын мэдээ, Засгийн газрын гадаадын зээлийн ашиглалт, төлбөрийн сар тутмын мэдээ, арилжааны банкуудын гадаад гүйлгээний сарын тайлан, гадаадын хөрөнгө оруулалтын мэдээ, гадаадад зорчигч иргэдийн талаархи мэдээ, Монголбанкны сарын тайлан тэнцэл,

дотоодын болон гадаадын хөрөнгө оруулалттай томоохон компаниудын гадаад гүйлгээний мэдээ, гадаадаас авсан валютын зээлийн бүртгэл болон түүвэр судалгааны тоо мэдээлэл юм.

Төлбөрийн тэнцэлд эдийн засгийн харъяат болон харъяат бусын хооронд хийсэн гүйлгээг бүртгэхдээ орлого ба зарлагын хосолсон бичилтийн зарчмыг мөрдөнө.

Монгол Улсын төлбөрийн тэнцэлд аливаа гүйлгээг америк доллараар бүртгэж, төлбөрийн тэнцлийн гүйцэтгэлийг сая америк доллараар зохиодог. Төгрөгийн гүйлгээг америк долларт хөрвүүлэхдээ тухайн жил, улирлын валютын дундаж ханшийг хэрэглэнэ.

Монгол Улсын төлбөрийн тэнцлийн мэдээллийг цуглуулах, гүйлгээг бүртгэх, судалгаа явуулах үйл ажиллагааг цогц тусгасан зааврыг 2004 онд шинэчлэн боловсруулж мөрдөж байна. Үүнээс өмнө 1994 онд батлагдсан зааврaар гадаад худалдааны импортыг СИФ нөхцлөөр төлбөрийн тэнцэлд тусгаж байсан. Төлбөрийн тэнцлийн статистикийн олон улсын стандартын дагуу импортыг ФОБ нөхцлөөр тусгахаар заасны дагуу 2004 оноос төлбөрийн тэнцэлд гаалийн статистикийн СИФ нөхцөлтэй импортын дүнгээс даатгал, тээврийн өртгийг салган үйлчилгээний бүлэгт шилжүүлэн тооцож, барааны импортыг ФОБ нөхцлөөр тавьж эхэлсэн болно.

FOREIGN TRADE

Processing of the foreign trade data is based on information of the Customs Office Administration of Mongolia. The Commodities were classified according to the "Harmonized System of Coding Goods" developed by the World Trade Organization.

Customs statistics of foreign trade is registered all kinds of items, which includes export and import goods. But transit goods as well the goods which are temporarily crossed the border and returned across the frontier (excluding the goods produced in domestic and abroad market) are not registered in the foreign trade data due they are not reduce or increase the material resources of a country.

For the customs statistics, primary source information is the customs declaration. Exports and imports are reflected in the official statistics after completion of customs clearance.

In the official statistical bulletin information on export and import are shown by the following groups:

- *trade with payment at foreign currency*
- *barter*
- *goods for repayment*
- *goods made from foreign customers materials*
- *goods delivered by foreign loan*
- *goods of foreign aid*
- *goods delivered by investment*

Exports – it means that a customs rule related to exports of goods, for the customs territory and for complete exports of them out of the territory.

Our country is referring to countries with general trade system. General export, cover the following goods:

- *domestic goods originated from free circulation area*
- *domestic goods originated from industrial free zone*
- *goods processed in customs territory*
- *re-exports of foreign goods*

Export goods calculated by "DAF – Mongolian border" term. For transfer of overall value of export in to US dollars, Mongol Bank exchange rate of the day of customs clearance is used.

Imports – it means that a customs rule for import of foreign goods to the customs territory. All customs procedures should be finished.

According to general system for registration following goods are included in import:

- *foreign goods*
- *foreign goods manufactured and processed abroad*
- *re-imports of domestic goods*

The price of import goods is defined as CIP – Mongolian border condition, included all costs inside the frontier and this price is a customs price. For transfer of overall value of import in to American dollars, rate of exchange of the day, is used in which was made Mongol Bank.

According to the "Methodology on price index for external trade" which is issued by the Economic and Social Affairs of United Nations, "Methodology on calculating foreign trade prices and physical volume index in Mongolia" have been approved in 1997 year. Price and volume index of foreign trade is calculated according to this methodology.

BALANCE OF PAYMENTS

Balance of Payments is compiled by the Bank of Mongolia in quarterly and annual basis.

"Balance of Payments" is aggregated statistical report on trade, service, income, current transfers, financial and capital flow income, expenditure transactions made between economical residents and non-residents. The Balance of Payments is compiled by three main accounts, which are:

1. *Current account*
2. *Capital and financial account*
3. *Reserve assets*

"Residents" include following entities, enterprises and individuals:

- *Residents of Mongolian territory, citizens of Mongolia,*
- *Mongolian citizens living in foreign country for less than one year,*
- *Foreign citizens residing in Mongolia for more than one year,*
- *All kinds of entities or enterprises of all types of ownership that operate in Mongolian territory, Government organizations, NGOs and its branches, resident representatives,*
- *Mongolian embassies in foreign countries, consular and permanent representative offices, its Mongolian employees, military and civil servants, with their family members,*
- *Mongolian residents or citizens studying in foreign countries and patients undergoing long and short term treatment in foreign countries.*

"Non-residents" include Mongolian and foreign residents and enterprises not mentioned above.

The data source of Balance of Payment transactions are monthly data of General Customs Office, monthly data on foreign loan usage and payments compiled by the Government, monthly report of foreign transactions, foreign investment, information of citizens traveling abroad compiled by commercial banks, quarterly report and balance sheet of the Bank of Mongolia, foreign transaction report of big enterprises, foreign currency loan registry and sample survey data.

In the balance of payments transactions between residents and non-residents are registered using income and expenditure double entry principle.

In the Balance of payment of Mongolia any transaction is registered in US dollars and balance is compiled in million US dollars. In converting togrog transactions into US dollar transactions average rate of quarter or year is used.

Comprehensive instruction on compiling information for balance of payments, registering transactions, and conducting survey was improved and developed in 2004. Before 2004 foreign trade import was reflected by c.i.f. valuation, referring to instructions developed in 1994. According to the international Balance of Payments standard imports were to be reflected by f.o.b. valuation, since 2004 from General Customs Office data's imports c.i.f. insurance, transportation costs were separated and included in the service sector using f.o.b. valuation.

14.1 НИЙТ ЭРГЭЛТ, улсаар, оны үнээр
TOTAL TURNOVER, by countries, at current prices

сая ам.доллар *mln.USD*

Улсаар	*By countries*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**1 890.8**	**2 249.2**	**3 028.4**	**4 119.3**
үүнээс:	*of which:*				
Австрали	*Australia*	15.6	28.4	17.9	19.8
Австри	*Austria*	4.7	1.0	1.6	6.1
АНУ	*USA*	202.8	192.6	163.1	158.5
Бельги	*Belgium*	4.1	5.8	3.9	7.9
Болгар	*Bulgaria*	1.7	1.8	1.6	2.9
Беларусь	*Belarus*	5.5	5.1	5.7	7.4
Вьетнам	*Viet Nam*	2.2	2.6	3.0	6.6
БНСУ	*South Korea*	70.8	128.8	103.9	161.1
ХБНГУ	*Germany*	45.2	49.9	52.2	94.3
Дани	*Denmark*	5.0	3.3	2.0	2.8
Израиль	*Israel*	4.3	8.1	7.3	5.9
Индонез	*Indonesia*	3.0	3.3	3.9	3.9
Испани	*Spain*	4.4	0.9	1.8	3.7
Итали	*Italy*	20.4	28.3	47.3	58.7
Их Британи	*United Kingdom*	141.4	95.8	47.6	35.9
Казакстан	*Kazakstan*	26.5	41.1	51.5	31.0
Канад	*Canada*	20.9	139.4	181.0	188.6
Киргизстан	*Kyrgyzstan*	1.3	1.3	1.4	4.2
Мексик	*Mexico*	0.2	0.2	0.8	2.1
Нидерланд	*Netherlands*	4.7	7.8	6.7	12.7
Малайз	*Malaysia*	5.6	7.0	9.8	19.8
ОХУ	*Russian Federation*	362.6	445.2	592.9	803.5
Польш	*Poland*	8.8	10.1	12.7	24.3
Сингапур	*Singapore*	34.9	16.9	23.0	29.7
Тайвань	*Taiwan*	5.0	2.7	3.3	3.7
Тайланд	*Thailand*	4.7	0.9	2.1	6.8
Турк	*Turkey*	2.1	2.3	4.0	5.3
Украйн	*Ukraine*	18.1	26.6	27.6	41.6
Унгар	*Hungary*	7.3	3.4	4.3	3.9
Финлянд	*Finland*	2.6	2.8	3.2	7.5
Франц	*France*	30.5	30.0	18.6	29.4
БНХАУ	*China*	671.1	821.5	1 465.2	2 087.3
Чехийн БНУ	*Czech Republic*	4.6	5.3	6.7	6.3
Швед	*Sweden*	6.3	1.8	3.9	7.6
Щвейцарь	*Switzerland*	6.6	5.3	7.8	2.9
Арабын Нэгдсэн Эмират	*United Arab Emirates*	0.6	0.4	0.3	4.7
Энэтхэг	*India*	1.3	1.6	3.9	10.6
Япон	*Japan*	108.4	81.3	104.7	155.3
Бусад	*Other*	25.2	38.6	30.2	54.9

14.2 ЭКСПОРТ, улсаар, оны үнээр
EXPORTS, by countries, at current prices

сая ам.доллар *mln.USD*

Улсаар	*By countries*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**869.7**	**1 064.9**	**1 542.8**	**1 949.2**
үүнээс:	*of which:*				
Австрали	*Australia*	0.1	14.2	0.4	1.2
АНУ	*USA*	156.3	152.5	119.0	99.9
Бельги	*Belgium*	0.7	1.1	1.0	0.5
БНСУ	*South Korea*	9.7	65.1	21.4	41.5
ХБНГУ	*Germany*	11.7	12.3	9.2	17.8
Итали	*Italy*	17.3	24.8	40.4	56.7
Их Британи	*United Kingdom*	137.4	87.1	38.6	22.1
Казакстан	*Kazakstan*	0.2	0.6	1.7	0.8
Канад	*Canada*	14.7	122.1	171.2	178.6
Мексик	*Mexico*	-	0.1	0.0	0.1
Люксембург	*Luxembourg*		0.5	11.9	3.7
Нидерланд	*Netherlands*	3.3	4.6	2.8	7.2
ОХУ	*Russian Federation*	20.6	27.2	45.1	58.5
Польш	*Poland*	0.1	0.1	0.0	0.1
Сингапур	*Singapore*	19.9	0.6	2.3	0.4
Турк	*Turkey*	0.6	0.0	0.3	0.0
Украйн	*Ukraine*	3.3	7.0	4.7	6.6
Узбекстан	*Uzbekstan*	3.7	14.8	0.2	0.2
Франц	*France*	15.6	0.7	1.8	5.4
БНХАУ	*China*	413.9	514.2	1 050.2	1 413.0
Чехийн БНУ	*Czech Republic*	0.0	0.2	0.8	0.1
Швед	*Sweden*	0.0	0.0	0.7	0.1
Щвейцарь	*Switzerland*	2.1	4.2	6.4	1.8
АрабынНэгдсэн Эмират	*United Arab Emirates*	0.2	0.1	0.0	2.3
Энэтхэг	*India*	0.6	0.1	1.5	2.2
Япон	*Japan*	33.4	5.8	7.1	15.1
Бусад	*Other*	4.3	5.5	4.1	13.3

14.3 ИМПОРТ, улсаар, оны үнээр
IMPORTS, by countries, at current prices

сая ам.доллар *mln.USD*

Улсаар	*By countries*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**1 021.1**	**1 184.3**	**1 485.6**	**2 170.1**
үүнээс:	*of which:*				
Австрали	*Australia*	15.5	14.1	17.5	18.6
Австри	*Austria*	4.7	0.9	1.4	5.4
АНУ	*USA*	46.5	40.1	44.1	58.6
Бельги	*Belgium*	3.4	4.7	2.9	7.4
Болгар	*Bulgaria*	1.7	1.6	1.6	2.9
Беларусь	*Belarus*	5.5	5.1	5.6	7.4
Вьетнам	*Viet Nam*	2.2	2.6	3.0	6.3
БНСУ	*South Korea*	61.2	63.7	82.5	119.6
ХБНГУ	*Germany*	33.5	37.6	43.0	76.5
Дани	*Denmark*	5.0	3.3	2.0	2.8
Израиль	*Israel*	4.3	8.1	7.3	5.9
Индонез	*Indonesia*	3.0	3.2	3.9	3.9
Испани	*Spain*	4.3	0.9	1.8	8.4
Итали	*Italy*	3.0	3.4	6.9	9.8
Их Британи	*United Kingdom*	4.0	8.7	9.0	13.8
Казакстан	*Kazakstan*	26.3	40.5	49.8	30.2
Канад	*Canada*	6.2	17.3	9.9	10.6
Киргизстан	*Kyrgyzstan*	1.3	1.1	1.2	1.8
Нидерланд	*Netherlands*	1.4	3.1	3.9	5.5
Малайз	*Malaysia*	5.5	7.0	9.8	19.8
ОХУ	*Russian Federation*	341.9	417.9	547.8	745.0
Польш	*Poland*	8.7	10.0	12.6	24.3
Сингапур	*Singapore*	15.0	16.3	20.7	29.3
Тайвань	*Taiwan*	5.0	2.5	3.2	3.7
Тайланд	*Thailand*	4.7	0.9	2.1	6.6
Турк	*Turkey*	1.5	2.3	3.5	5.3
Украйн	*Ukraine*	14.8	19.6	22.8	35.0
Унгар	*Hungary*	7.2	3.4	4.2	3.9
Финлянд	*Finland*	2.5	2.8	3.2	7.5
Франц	*France*	14.9	29.4	16.8	24.0
БНХАУ	*China*	257.2	307.3	415.0	674.3
Чехийн БНУ	*Czech Republic*	4.5	5.1	5.9	6.3
Швед	*Sweden*	6.2	2.1	3.1	7.5
Щвейцарь	*Switzerland*	4.4	1.1	1.4	1.1
Энэтхэг	*India*	0.6	1.5	2.4	8.4
Япон	*Japan*	75.0	75.5	97.6	140.2
Бусад	*Other*	18.3	19.6	16.2	32.2

14.4 ЭКСПОРТ, ИМПОРТ, бүсээр, оны үнээр
EXPORTS AND IMPORTS, by region, at current prices

сая ам.доллар *mln.USD*

Бүс	*Region*	2004	2005	2006	2007
	Нийт эргэлт	***Total turnover***			
Бүгд	***Total***	**1 890.8**	**2 249.2**	**3 028.4**	**4 119.3**
Ази	*Asia*	944.9	1 130.4	1 788.7	2 538.8
Зүүн өмнөд Азийн орнууд	*Association of Southeast Asian countries*	52.5	31.9	43.0	68.1
Ойрхи Дорнодын орнууд	*Middle East countries*	3.0	2.4	1.9	13.3
Европ	*Europe*	699.8	748.2	868.5	1 199.5
Европын холбоо	*European Union*	297.9	252.2	228.1	338.1
Америк	*America*	228.5	340.2	351.9	358.5
Африк	*Africa*	0.1	0.4	0.3	1.2
Австрали	*Australia*	17.5	30.0	19.0	21.2
	Экспорт	***Export***			
Бүгд	***Total***	**869.7**	**1 064.9**	**1 542.8**	**1 949.2**
Ази	*Asia*	484.4	603.9	1 086.9	1 482.2
Зүүн өмнөд Азийн орнууд	*Association of Southeast Asian countries*	20.0	0.7	2.4	1.2
Ойрхи Дорнодын орнууд	*Middle East countries*	2.6	2.0	1.5	5.0
Европ	*Europe*	213.6	171.1	164.9	185.9
Европын холбоо	*European Union*	186.6	131.6	107.9	118.8
Америк	*America*	171.4	275.5	290.5	279.2
Африк	*Africa*	0.1	0.1	0.1	0.6
Австрали	*Australia*	0.1	14.3	0.4	1.2
	Импорт	***Import***			
Бүгд	***Total***	**1 021.1**	**1 184.3**	**1 485.6**	**2 170.1**
Ази	*Asia*	460.5	526.5	701.8	1 056.6
Зүүн өмнөд Азийн орнууд	*Association of Southeast Asian countries*	32.5	31.2	40.6	66.9
Ойрхи Дорнодын орнууд	*Middle East countries*	0.4	0.4	0.4	8.3
Европ	*Europe*	486.2	577.1	703.6	1 013.6
Европын холбоо	*European Union*	111.3	120.6	120.2	219.3
Америк	*America*	57.1	64.7	61.4	79.3
Африк	*Africa*	0.0	0.3	0.2	0.6
Австрали	*Australia*	17.4	15.7	18.6	20.0

14.5 ЭКСПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА
MAIN EXPORT COMMODITIES

Нэр	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2004	2005	2006	2007
	Түүхий эд		***Raw material***				
Бохир ноолуур	*Greezy cashmere*	тн	*t*	47.4	381.3	1 675.7	1 510.5
Адууны хялгас	*Horse hair*	тн	*t*	766.9	811.2	857.1	-
Хонины самнаагүй ноос	*Sheep wool*	мян.тн	*thous.t*	8.3	6.8	6.4	9.1
Тэмээний ноос	*Camel wool*	мян.тн	*thous.t*	0.3	0.8	0.9	0.9
Адууны дэл	*Horse mane*	мян.тн	*thous.t*	0.6	0.5	0.5	0.4
Үхрийн шир	*Cattle hide*	мян.ш	*thous.pcs*	2.0	-	3.5	0.1
Адууны шир	*Horse hide*	мян.ш	*thous.pcs*	198.9	261.4	303.0	237.4
Хонины арьс	*Sheep skin*	мян.ш	*thous.pcs*	98.3	2.7	-	-
Ямааны арьс	*Goat skin*	мян.ш	*thous.pcs*	5.6	17.2	5.2	-
Малын дайвар бүтээгдэхүүн	*Edible meet offal*	тн	*t*	6.1	404.4	1 025.1	1 082.3
Боловсруулаагүй нефть	*Crude petroleum oils*	мян. барр	*thous. barrel*	180.4	188.1	337.9	812.3
Нүүрс	*Coal*	мян.тн	*thous.t*	1 635.1	2 217.8	2 380.1	3 269.0
Боловсруулсан, хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүн			***Processed, semi-processed product***				
Зэсийн баяжмал	*Copper concentrate*	мян.тн	*thous.t*	562.6	587.1	599.5	607.8
Молибдений баяжмал	*Molybdenium concentrate*	мян.тн	*thous.t*	2.3	2.4	3.3	3.2
Жоншны баяжмал	*Flourspar concentrate*	мян.тн	*thous.t*	289.1	311.4	355.0	360.0
Тунгаасан зэс, хайлш	*Refined copper & copper alloys*	мян.тн	*thous.t*	2.7	3.0	2.4	3.2
Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт	*Gold, unwrought or in semi-manufactured forms*	тн	*t*	19.3	23.8	15.4	11.6
Цайрын баяжмал	*Zinc concentrate*	мян.тн	*thous.t*	-	-	105.8	132.6
Гуалин	*Timber*	$м^3$	m^3	52.1	37.3	62.3	87.3
Зүсмэл материал	*Sawn wood*	мян.$м^3$	*thous.*m^3	0.2	0.5	1.1	0.3
Самнасан ноолуур	*Combed goat down*	мян.тн	*thous.t*	0.8	0.9	1.4	1.8
Ноолууран топс	*Tops of cashmere*	тн	*t*	12.7	13.9	13.0	15.5
Өлөн гэдэс	*Intestine*	тн	*t*	277.7	295.2	260.1	290.7
Мах	*Meat*	мян.тн	*thous.t*	8.4	7.8	11.7	10.9
Бугын ясан эвэр	*Deer bone horns*	тн	*t*	26.1	29.0	12.8	37.5
Ясны гурил	*Bonedust*	тн	*t*	-	20.0	890.9	8 914.0
Архи	*Vodka*	мян.л	*thous.l*	40.8	26.8	78.2	95.2
Сүлжмэл пальто, цув, хүрэм	*Knitted or crocheted coat, jacket*	мян.ш	*thous.pcs*	0.7	15.3	2.1	2.3
Сүлжмэл дотуур хувцас	*Knitted or crocheted underwear*	мян.ш	*thous.pcs*	12 616.0	10 832.8	9 308.0	7 675.1
Сүлжмэл гадуур цамц	*Knitted or crocheted sweater (jumper)*	мян.ш	*thous.pcs*	10 198.0	4 508.8	4 342.4	1 809.4
Сулжмэл бээлий	*Knitted or crocheted and gloves mittens*	мян.хос	*thous.pairs*	2.4	1.9	3.0	2.5
Оёмол пальто, цув, хүрэм, нөмрөг	*Sewn coat, jacket*	мян.ш	*thous.pcs*	386.5	19.1	1.3	4.2
Оёмол дотуур хувцас	*Sewn underwear*	мян.ш	*thous.pcs*	6 653.8	4 874.5	3 898.4	1 639.4
Нейлон, резин материалаар хийсэн оёмол хувцас	*Sewn synthetic wearing apparel*	мян.ш	*thous.pcs*	0.5	0.0	0.5	0.1

(Хүснэгт 14.5 -ын үргэлжлэл *Table 14.5 continuation*)

Нэр	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2004	2005	2006	2007
Хивс	*Carpets*	сая м^2	*mln.m^2*	0.1	0.1	0.1	0.2
Хөнжил ба аяны хөнжил	*Blankets & travelling rugs*	мян.ш	*thous.pcs*	5.8	6.9	10.9	11.6
Үүнээс:	*Of which:*						
Тэмээний ноосон	*Camel wool*	мян.ш	*thous.pcs*	2.7	5.4	8.1	5.6
	Хаягдал бүтээгдэхүүн		***Waste product***				
Зэс	*Waste copper*	тн	*t*	7.8	1.0	0.0	0.0
Хөнгөн цагаан	*Aluminium scrap*	тн	*t*	22.1	96.4	0.0	0.0
Хар төмөр	*Iron scrap*	мян.тн	*thous. t*	20.3	6.0	3.3	1.4
Хар тугалга	*Lead waste & scrap*	мян.тн	*thous. t*	5.2	0.5	0.7	0.3

14.6 ИМПОРТЫН ГОЛ НЭРИЙН БАРАА
MAIN IMPORT COMMODITIES

Нэр	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2004	2005	2006	2007
	Өргөн хэрэглээний бараа		***Consumer goods***				
	Хүнсний бараа		***Food commodities***				
Үр тариа	*Wheat*	мян.тн	*thous.t*	114.9	97.5	102.2	92.8
Гурил	*Flour*	мян.тн	*thous.t*	79.3	103.9	105.6	112.3
Ургамлын тос	*Vegetable oil*	мян.тн	*thous.t*	0.6	0.2	0.1	3.6
Маргарин	*Margarin*	мян.тн	*thous.t*	3.6	4.6	5.1	5.2
Цөцгийн тос	*Butter*	тн	*t*	5.0	8.4	104.6	114.5
Элсэн чихэр	*Granulated sugar*	мян.тн	*thous.t*	33.7	26.8	26.3	36.7
Хатуу чихэр	*Candy*	мян.тн	*thous.t*	5.6	6.0	5.4	7.1
Амтлаг гурилан зүйлс	*Flavoured flour product*	мян.тн	*thous.t*	5.8	6.1	6.7	9.2
Лаазалсан жимс, самар	*Canned fruits, nuts*	мян.тн	*thous.t*	0.0	0.1	0.0	0.0
Цагаан будаа	*Rice*	мян.тн	*thous.t*	26.7	13.8	19.1	28.4
Шар будаа	*Millet*	мян.тн	*thous.t*	7.8	8.4	7.2	5.7
Ногоон цай	*Green tea*	мян.тн	*thous.t*	2.2	1.5	2.0	2.5
Янжуур тамхи	*Cigarette*	сая ш	*mln.pcs*	764.7	629.3	761.4	1.5
Дүнсэн тамхи	*Tobacco*	тн	*t*	1 035.3	1 383.3	1 178.7	1,405.5
Төмс	*Potato*	мян.тн	*thous.t*	38.4	41.0	35.6	30.2
Сонгино, сармис	*Onion, garlic*	мян.тн	*thous.t*	9.5	5.5	4.3	1.9
Жимс, жимсгэнэ	*Fresh fruit*	мян.тн	*thous.t*	22.9	22.6	15.3	17.0
Үүнээс:	*Of which:*						
Алим, лийр	*Apple, pear*	мян.тн	*thous.t*	16.5	16.3	9.4	10.0
Согтууруулах биш ундаа	*Soft drinks,*	сая литр	*mln. litres*	4.9	4.2	5.5	6.6
Согтууруулах ундаа	*Alcohol drinks*	сая литр	*mln. litres*	19.5	9.4	12.0	19.9
Үүнээс:	*Of which:*						
Шар айраг	*Beer*	сая литр	*mln. litres*	12.9	7.8	10.8	17.0
	Хүнсний бус		***Non-food commodities***				
Саван	*Soap*	тн	*t*	6 075.9	6 261.5	6 745.9	6,791.0
Үүнээс:	*Of which:*						
Гар нүүрийн саван	*Toilet soap*	тн	*t*	1 440.5	1 538.1	1 456.4	1,928.1
Эдийн саван	*Laundry soap*	тн	*t*	4 544.8	4 553.7	5 006.3	4,424.4
Угаалгын нунтаг	*Detergent*	тн	*t*	2 197.0	2 751.1	3 184.3	4,459.2
Тунгаар савлагдсан эм	*Packet medicine*	тн	*t*	784.8	790.7	813.2	1 068.6

(Хүснэгт 14.6 -ийн үргэлжлэл *Table 14.6 continuation*)

Нэр	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2005	2006	2007
Боодлын хуванцар сав	*Plastic bottle, box*	сая ш	*mln.pcs*	115.3	134.6	188.4
Үүнээс:	*Of which:*					
Хуванцар шуудай болон уут	*Sacks & bags*	сая ш	*mln.pcs*	42.2	42.1	51.6
Нийлэг мяндсан даавуу	*Synthetic paper fabric*	сая $м^2$	*mln.m^2*	10.7	8.3	4.8
Хөвөн цаасан даавуу	*Cotton fabrics more than*	сая $м^2$	*mln.m^2*	8.7	9.3	3.5
Савхин түрийтэй гутал	*Leather footwear*	мян.хос	*thous.pairs*	34.1	55.0	47.7
Хөргөх, хөлдөөх төхөөрөмж	*Refrigerator, freezer*	мян.ш	*thous.pcs*	29.9	29.2	55.0
Үүнээс:	*Of which:*					
Ахуйн зориулалтат шахуургат хөргөгч	*Household compression-type refrigerator*	ш	*p*	4 070	408	922
Ахуйн зориулалтат шингэнт, шахуургат цахилгаан хөргөгч	*Absorption-type, electrical refrigerator*	ш	*p*	1 128	743	-
Ахуйн угаалгын машин	*Washing machines*	ш	*p*	23 101	31 493	41 507
Ус халаах зэрэг ахуйн цахилгаан хэрэгсэл	*Electric domestic appliances*	мян.ш	*thous.pcs*	93.5	124.8	162.2
Үүнээс:	*Of which:*					
Цахилгаан зуух	*Electric ovens*	мян.ш	*thous.pcs*	34.8	40.4	58.9
Цахилгаан индүү	*Electric smoothing irons*	мян.ш	*thous.pcs*	11.7	20.5	23.9
Тоос сорогч	*Vacuum cleaner*	мян.ш	*thous.pcs*	26.0	21.9	1.8
Оёдлын машин	*Sewing machines*	мян.ш	*thous.pcs*	0.1	0.8	0.6
Телевизор, видео монитор ба видео проектор	*Television, video monitors & video projectors*	мян.ш	*thous.pcs*	41.4	43.8	67.7
Үүнээс:	*Of which:*					
Өнгөт телевизор	*Colour TV*	мян.ш	*thous.pcs*	31.4	29.2	37.1
Хар, цагаан телевизор	*Black & white TV*	мян.ш	*thous.pcs*	9.7	14.2	0.5
Магнитофон	*Cassette player*	мян.ш	*thous.pcs*	0.4	2.0	-
Дамжуулагч утасгүй телефон аппарат	*Line telephone sets with cordless handsets*	мян.ш	*thous.pcs*	14.8	4.8	4.5
Мэдээлэл боловсруулах машин, түүний бүрдэл	*Data processing equipment its spare parts*	мян.ш	*thous.pcs*	114.0	224.7	89.6
Үүнээс:	*Of which:*					
Мэдээлэл боловсруулах автомат машины блок	*Other units of automatic data processing*	мян.ш	*thous.pcs*	10.9	61.9	3.9
Үйлдвэр, техникийн зориулалттай	***For production and technical purposes***					
Цонхны шил	*Window glass*	мян.$м^2$	*thous.m^2*	818.5	803.8	936.3
Азотын бордоо	*Nitrogen*	мян.тн	*thous.t*	13.3	20.3	18.7
Цемент	*Cement*	мян.тн	*thous.t*	175.1	243.5	415.4
Сонины цаас	*Paper*	мян.тн	*thous.t*	2.2	2.0	1.9
Шинэ дугуй	*New tyre*	мян.ш	*thous.pcs*	121.2	124.8	186.6
Үүнээс:	*Of which:*					
Хөнгөн тэрэгний	*Cars'*	мян.ш	*thous.pcs*	67.8	72.0	109.4
Автобус, ачааны машины	*Buses' or lorries'*	мян.ш	*thous.pcs*	26.5	25.3	43.5

(Хүснэгт 14.6 -ийн үргэлжлэл *Table 14.6 continuation*)

Нэр	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2004	2005	2006	2007
Ган хоолой ба ган огтолбор	*Steel tubes, steel parts*	тн	*t*	3 189.9	5 999.4	7 950.1	17 008.9
Хар төмрөн бусад хоолой хөндий огтолбор	*Other tubes, pipes & bollow profiles*	тн	*t*	5 114.2	4 918.0	9 590.8	19 580.4
Шингэн зүйлсийн насос	*Liquid pump*	мян.ш	*thous.pcs*	39.5	23.2	33.9	339.1
Өрөөний агаар тохируулах төхөөрөмж	*Air conditioning machines, motordriven fan*	ш	*p*	2 369	9 650	14 727.0	22 172.0
Үүнээс:	*Of which:*						
Хана буюу цонхонд бэхлэх агааржуулагч төхөөрөмж	*Window or wall types, self-contained*	ш	*p*	605	932	1 812.0	1 614.0
Хэвлэгч машин механизм тэдгээрийн туслах эд анги	*Printing machinery, machines & their auxiliary parts*	ш	*p*	17 180	1 463	1 120.0	48 329.0
Үүнээс:	*Of which:*						
Хэвлэлийн машины туслах төхөөрөмж	*Machines for uses ancillary to printing*	ш	*p*	8	8	5.0	-
Нэхмэлийн мяндас бэлдэх, ээрэх, ороох машин	*Machines for preparing textile, spinning*	ш	*p*	97	80	235.0	924.0
Үүнээс:	*Of which:*						
Нэхмэлийн самнах машин	*Combing machines*	ш	*p*	21	19	19.0	99.0
Сүлжээс, нэхээс, үслэг гадаргын нэхээний машин	*Knitting & stitch- bonding machines*	ш	*pcs*	205	55	190.0	53.0
Үүнээс:	*Of which:*						
Сүлжмэл оёдлын машин	*Stitch-bonding machines*	ш	*pcs*	8	32	47.0	24.0
Шороо, чулуу ялгах, холих машин	*Machinery for sorting, screening mixing of stones*	мян.ш	*thous.pcs*	29.1	145.8	22.6	20.6
Цахилгаан хөдөлгүүр, үүсгүүр	*Electric motors, engines*	мян.ш	*thous.pcs*	1.8	2.3	2.2	3.0
Бульдозер, авто хусуур, индүүдэгч, тэгшлэгч, экскаватор	*Buldozer, grader, leveller road, roll*	ш	*p*	308	358	2 134.0	1 249.0
Үүнээс:	*Of which:*						
Гинжит бульдозер	*Track laying buldozer*	ш	*p*	67	49	48.0	92.0
Нийтийн тээврийн хэрэгсэл	*Public transport means*	ш	*p*	1 996	1 639	2 341.0	2 791.0
Хөнгөн тэрэг	*Cars*	ш	*p*	12 933	14 366	21 784.0	22 150.0
Үүнээс:	*Of which:*						
Цилиндрийн багтаамж нь:	*Cylinder capacity: not exceeding:*						
1000 $см^3$-с ихгүй	*1000 cc*	ш	*p*	37	97	281.0	713.0
1000-1500 $см^3$-с ихгүй	*1000-1500 cc*	ш	*p*	2 008	2 636	4 964.0	9 562.0
1500-3000 $см^3$-с ихгүй	*1500-3000 cc*	ш	*p*	7 246	7 606	11 165.0	7 301.0
3000 $см^3$-с ихгүй	*3000 cc*	ш	*p*	704	994	2 374.0	2 156.0
1500-2500 $см^3$-с ихгүй	*1500-2500 cc*	ш	*p*	547	541	441.0	214.0
2500 $см^3$-с их	*exceeding: 2500 cc*	ш	*p*	2 386	2 470	2 553.0	1 548.0

(Хүснэгт 14.6 -ийн үргэлжлэл *Table 14.6 continuation*)

Нэр	*Commodities*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2005	2006	2007
Ачааны тэрэг	*Trucks*	ш	*p*	6 237	7 481.0	13 116
Үүнээс:	*Of which:*					
даац нь	*g.v.w. not*					
5 тонноос ихгүй	*exceeding 5 tons*	ш	*p*	5 439	6 638.0	11 455
даац нь 5-20 тонн	*g.v.w. exceeding 5 tons but not exceeding 20 tons*	ш	*p*	301	275.0	682
даац нь	*g.v.w.*					
20 тонноос их	*exceeding 20 tons*	ш	*p*	164	144.0	129
Оч асаагуурт:	*Stark ignition:*					
даац нь	*g.v.w. not*					
5 тонноос доош	*exceeding 5 tons*	ш	*p*	62	70.0	125
даац нь	*g.v.w.*					
5 тонноос их	*exceeding 5 tons*	ш	*p*	28	26.0	24
Тээврийн хэрэгслэлийн сэлбэг эд анги	*Spare parts for vehicles*	мян.ш	*thous.p*	305.1	313.2	501
Төрөл бүрийн трактор,өөрөө явагч механизм	*Tractors and selfpropelled mechanisms*	ш	*p*	515	1 520.0	1 282
	Түлш, эрчим хүч		***Fuel, energy***			
Автобензин	*Petrol*	мян.тн	*thous.t*	254.8	280.4	346.2
Дизелийн түлш	*Diesel*	мян.тн	*thous.t*	270.9	310.0	387.6
Онгоцны түлш	*Jet fuel*	мян.тн	*thous.t*	18.9	41.4	39.2
Түлшний мазут	*Mazut*	мян.тн	*thous.t*	4.9	4.4	7.6
Тослох материал	*Lubricants*	мян.тн	*thous.t*	1.8	1.5	2.6
Цахилгаан эрчим хүч	*Electricity*	сая квт.ц	*mln.kwt.h*	175.5	241.8	207.6

14.7 ЭКСПОРТЫН БҮТЭЦ, барааны бүлгээр
COMPOSITION OF EXPORT, by groups of commodities

Барааны бүлэг	*Groups of commodities*	2004	2005	2006	2007
Дүн	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Мал, амьтад тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	*Live animals, animals origin products*	2.1	1.8	1.7	1.4
Ургамлын гаралтай бүтээгдэхүүн	*Vegetable origin products*	0.7	0.1	0.6	0.2
Мал, амьтан, ургамлын гаралтай өөх тос	*Animal and vegetable fat and oil*	0.0	0.0	0.0	0.0
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	*Food products*	0.1	0.2	0.1	0.1
Эрдэс бүтээгдэхүүн	*Mineral products*	40.7	42.7	57.9	66.8
Химийн болон химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	*Chemical and chemical industry products*	0.0	0.0	0.0	0.1
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	*Plastics, rubber, and articles thereof*	0.1	0.1	0.1	0.1
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	*Raw and processed hides, skins and fur and articles thereof*	2.7	2.9	2.9	2.2
Мод, модон эдлэл	*Wood and wooden articles*	0.1	0.1	0.1	0.1
Целлюлоз, цаас, картон, тэдгээрээр хийсэн зүйл	*Cellulose, paper, card-board and articles thereof*	0.1	0.4	0.1	0.1
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	*Textiles and textile articles*	22.7	18.0	16.0	13.5
Гутал, малгай, шүхэр, өд, хиймэл цэцэг	*Footwear, headwear, umbrellas feather and artificial flowers*	0.1	0.0	0.0	0.0
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуу тэдгээрээр хийсэн зүйл	*Articles of stone, plaster, cement, asbestos, glass and glassware*	0.0	0.0	0.0	0.0
Үнэт, хагас үнэт чулуу, металл, гоёлын зүйл	*Natural or cultured pearls, presious metal, jewellery*	28.0	31.1	17.5	12.1
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	*Base metals and articles thereof*	2.3	1.7	1.6	1.4
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, эдгээрийн сэлбэг, эд анги	*Machinery, equipment electric appliances, recorders, TV sets and spare parts*	0.2	0.3	0.6	0.8
Авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	*Auto, air and water transport vehicles and their spare parts*	0.2	0.5	0.5	1.0
Хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр, хяналт, эмнэлэг, мэс заслын багаж, цаг, хөгжмийн зэмсэг	*Optical, photographic, cinemato-graphic, measuring, control, medical, surgical and musical instruments, watches*	0.0	0.0	0.1	0.3
Үйлдвэрийн төрөл бүрийн бараа	*Various industrial goods*	0.1	0.1	0.1	0.1
Бусад	*Other*	0.0	0.0	0.0	0.0

14.8 ИМПОРТЫН БҮТЭЦ, барааны бүлгээр
COMPOSITION OF IMPORT, by groups of commodities

Барааны бүлэг	*Groups of commodities*	2004	2005	2006	2007
Дүн	***Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	*Live animals, animals origin products*	0.6	0.5	0.6	0.5
Ургамлын гаралтай бүтээгдэхүүн	*Vegetable origin products*	6.9	4.7	4.3	3.7
Мал, амьтан, ургамлын гаралтай өөх тос	*Animal and vegetable fat and oil*	0.9	1.1	0.8	0.8
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	*Food products*	7.2	6.6	6.5	7.3
Эрдэс бүтээгдэхүүн	*Mineral products*	23.2	27.6	30.3	27.8
Химийн болон химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	*Chemical and chemical industry products*	4.6	4.6	4.9	5.0
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	*Plastics, rubber, and articles thereof*	2.5	2.6	2.6	3.1
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	*Raw and processed hides, skins and fur and articles thereof*	0.1	0.1	0.0	0.1
Мод, модон эдлэл	*Wood and wooden articles*	0.4	0.5	0.5	0.6
Целлюлоз, цаас, картон, тэдгээрээр хийсэн зүйл	*Cellulose, paper, card-board and articles thereof*	1.9	2.5	5.2	6.7
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	*Textiles and textile articles*	10.0	6.5	4.3	2.2
Гутал, малгай, шүхэр, өд, хиймэл цэцэг	*Footwear, headwear, umbrellas feather and artificial flowers*	0.2	0.1	0.1	0.1
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуу, тэдгээрээр хийсэн зүйл	*Articles of stone, plaster, cement, asbestos, glass and glassware*	1.7	1.6	1.6	2.2
Үнэт, хагас үнэт чулуу, металл, гоёлын зүйл	*Natural or cultured pearls, presious metal, jewellery*	0.0	0.0	0.0	0.0
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	*Base metals and articles thereof*	6.9	7.2	6.6	7.6
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, эдгээрийн сэлбэг, эд анги	*Machinery, equipment electric appliances, recorders, TV sets and spare parts*	19.7	21.6	18.2	19.6
Авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	*Auto, air and water transport vehicles and their spare parts*	10.2	9.8	10.1	10.3
Хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр, хяналт, эмнэлэг, мэс заслын багаж, цаг, хөгжмийн зэмсэг	*Optical, photographic, cinemato-graphic, measuring, control, medical, surgical and musical instruments, watches*	1.6	1.2	1.4	1.4
Үйлдвэрийн төрөл бүрийн бараа	*Various industrial goods*	1.3	1.2	1.7	1.2
Бусад	*Other*	0.0	0.0	0.5	0.0

14.9 ГАДААД ХУДАЛДААНЫ ҮНИЙН ИНДЕКС, барааны гол бүлгүүдээр
PRICE INDEXES OF FOREIGN TRADE, by main groups of commodities

2005=100

Барааны бүлэг	*Groups of commodities*	Үнийн индекс *Price Index*							
		Экспорт *Exports*				Импорт *Imports*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Мал, амьтад тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	*Live animals, animals origin products*	94.4	100.0	97.5	91.2	89.4	100.0	102.3	110.3
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	*Food products*	246.8	100.0	105.3	228.9	91.0	100.0	108.6	121.6
Эрдэс бүтээгдэхүүн	*Mineral products*	79.9	100.0	170.2	223.0	70.7	100.0	119.0	132.0
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс эдгээрээр хийсэн эдлэл	*Raw & processed hides, skins, fur & articles thereof*	103.2	100.0	95.9	82.8	93.0	100.0	98.2	142.4
Нэхмэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн	*Textiles & textile articles*	87.1	100.0	100.2	118.8	83.2	100.0	98.8	106.2
Үнэт, хагас үнэт чулуу, металл гоёлын зүйлс	*Natural or cultured pearls, precious metal, jewellery*	90.4	100.0	126.1	145.7	146.9	100.0	111.2	126.6
Үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	*Base metals & articles thereof*	93.5	100.0	138.0	272.0	67.6	100.0	90.0	93.7
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зураг, тэдгээрийн сэлбэг, эд анги	*Machinery, equipment electric appliances, recorders, TV sets & spare parts*					162.9	100.0	150.2	267.8
Авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	*Auto,air & water transport vehicles & their spare parts*					91.0	100.0	89.9	108.2

14.10 ГАДААД ХУДАЛДААНЫ ИНДЕКС, ХУДАЛДААНЫ НӨХЦЛИЙН ИНДЕКС
INDEXES OF FOREIGN TRADE AND TERMS OF TRADE

2005=100

		2004	2005	2006	2007
Үнийн индекс;	*Price indexes;*				
Экспорт	*Exports*	84.8	100.0	137.2	171.3
Импорт	*Imports*	102.3	100.0	118.5	157.9
Биет хэмжээний индекс;	*Volume indexes;*				
Экспорт	*Exports*	90.8	100.0	102.1	109.3
Импорт	*Imports*	110.1	100.0	148.9	197.8
Худалдааны нөхцлийн индекс	*Terms of trade index*	82.9	100.0	115.8	108.5

14.11 ГАДААД ХУДАЛДААНЫ БИЕТ ХЭМЖЭЭНИЙ ИНДЕКС, барааны гол бүлгүүдээр
VOLUME INDEXES OF FOREIGN TRADE, by main groups of commodities

2005=100

Барааны бүлэг	*Groups of commodities*	Биет хэмжээний индекс *Volume index*							
		Экспорт *Exports*				Импорт *Imports*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Мал, амьтад тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	*Live animals, animals origin products*	119.4	100.0	95.1	109.5	98.4	100.0	114.6	125.6
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	*Food products*	41.8	100.0	184.4	145.3	117.1	100.0	116.5	181.8
Эрдэс бүтээгдэхүүн	*Mineral products*	88.7	100.0	108.9	116.1	101.1	100.0	116.3	144.2
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс эдгээрээр хийсэн эдлэл	*Raw & processed hides, skins, fur & articles thereof*	63.2	100.0	158.1	172.5	120.6	100.0	219.6	236.4
Нэхмэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн	*Textiles & textile articles*	106.7	100.0	151.2	194.0	117.4	100.0	80.3	62.5
Үнэт, хагас үнэт чулуу, металл гоёлын зүйлс	*Natural or cultured pearls, precious metal, jewellery*	88.6	100.0	64.7	48.6	142.3	100.0	91.6	71.3
Үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	*Base metals & articles thereof*	112.5	100.0	87.5	140.6	96.5	100.0	158.7	279.1
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд анги	*Machinery, equipment electric appliances, recorders, TV sets & spare parts*					132.8	100.0	220.6	232.7
Авто, агаар, усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	*Auto,air & water transport vehicles & their spare parts*					100.6	100.0	148.5	193.9

14.12 ЭКСПОРТ, ИМПОРТ, барааны бүлгээр, олон улсын худалдааны стандарт ангиллаар *
*EXPORT AND IMPORT , by some groups of commodities,by SITC **

сая ам.доллар *mln.USD*

Барааны бүлэг	*Commodity groups*	Экспорт *Exports*				Импорт *Imports*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Дүн	***Total***	**869.7**	**1 064.9**	**1 542.8**	**1 949.2**	**1 021.1**	**1 184.3**	**1 485.6**	**2 170.1**
Хүнс ба мал амьтад	*Food and live animals*	16.1	12.7	26.6	33.6	125.2	121.5	142.6	208.3
Тамхи, ундаа	*Beverages and tabocco*	0.2	0.3	0.5	0.6	26.3	21.5	27.9	40.8
Түлшнээс бусад түүхий эд, материал	*Crude materials, inedible, expect fuels*	400.0	515.9	997.4	1366.9	7.7	8.7	9.8	14.3
үүнээс: Зэсийн баяжмал	*of which: Copper concentrate*	284.3	326.2	635.4	811.5	-	-	-	-
Бүх төрлийн түлш шатах, тослох материал	*Mineral fuels, lubricants and related materials*	25.6	40.2	70.4	88.9	227.6	314.7	434.6	634.8
Амьтан ургамлын гаралтай өөх тос	*Animal and vegetable oils, fats and waxes*	0.0	0.1	0.0	0.0	7.6	10.3	9.1	13.4
Хими, химийн бүтээгдэхүүн	*Chemicals and related products*	1.0	1.1	1.6	2.0	50.6	59.7	81.0	118.3
Бүх төрлийн түүхий эд материалаар хийсэн үйлдвэрийн бараа бүтээгдэхүүн	*Manufactured goods classifyed chiefly by material*	38.3	46.7	66.6	84.1	210.7	206.9	222.7	325.3
Машин тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл	*Mashinery and transport equipment*	3.0	8.0	17.1	21.6	303.7	371.3	419.7	613.1
Үйлдвэрийн төрөл бүрийн бусад бараа	*Miscellaneous manufactured articles*	142.2	108.2	92.1	116.4	61.7	69.7	138.1	201.7
Бусад бараа бүтээгдэхүүн, шилжүүлэг	*Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC*	243.3	331.6	270.5	234.9	0.0	0.0	0.0	0.0
үүнээс: Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт	*of which: Gold unwrought or in semi-manufactured forms*	243.2	331.4	270.1	234.9	-	-	-	-

Тайлбар: * Олон улсын худалдааны стандарт ангиллын дагуу ангилав.
*Note: * It has shown by Standard International Trade Classification.*

Экспортын бүтэц, орноор
Export composition, by country
2007

Импортын бүтэц, орноор
Import composition, by country
2007

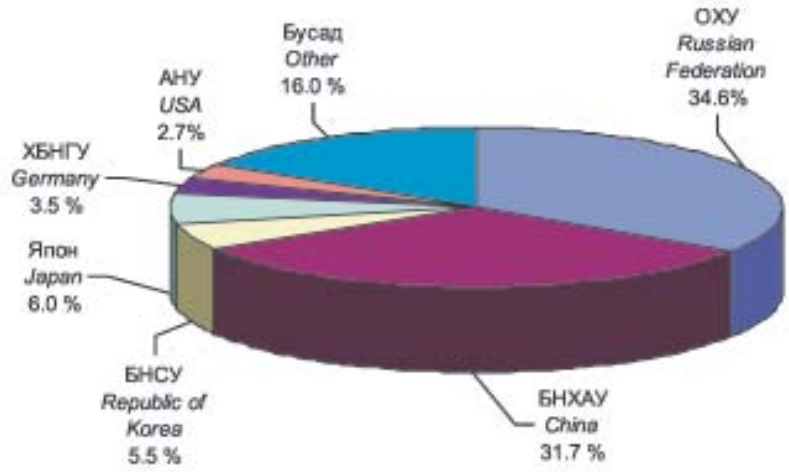

14.13 ТӨЛБӨРИЙН ТЭНЦЭЛ*
*BALANCE OF PAYMENTS**

сая ам.долл *mln. USD*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007**
I. Урсгал тэнцэл (А+Б+В)	***I. Current account (A+B+C)***	**64.2**	**106.8**	**218.0**	**68.8**
А. Бараа ба үйлчилгээний худалдаа (а+б)	***A. Goods and services (a+b)***	**- 194.2**	**- 90.3**	**151.1**	**- 64.4**
а. Бараа (1-2)	*a. Goods (1-2)*	- 28.9	- 28.8	188.5	- 24.5
1. Экспорт ФОВ	*1. Exports FOB*	872.1	1 068.6	1 545.2	1 892.2
1.1 Зэсийн баяжмал	*1.1 Copper concentrate*	284.3	326.2	635.4	811.4
1.2 Мөнгөжөөгүй алт	*1.2 Non-monetary gold*	243.2	331.4	270.1	234.9
1.3 Бусад	*1.3 Other*	344.5	411.0	639.7	845.9
2. Импорт ФОВ	*2. Imports FOB*	901.0	1 097.4	1 356.7	1 916.7
б. Үйлчилгээний тэнцэл	*b. Services*	- 165.3	- 61.5	- 37.5	- 39.9
Б. Цэвэр орлого	***B. Net income***	**- 11.1**	**- 50.8**	**- 144.5**	**- 79.2**
В.Урсгал шилжүүлэг (а+б+в)	***C. Current transfers (a+b+c)***	**269.5**	**247.8**	**211.4**	**212.3**
а. Засгийн газрын шилжүүлэг /цэвэр/	*a. General government /net/*	87.7	110.6	108.2	108.2
б. Ажилчдын гуйвуулга (1-2)	*b. Worker's remittances (1-2)*	146.3	133.8	77.1	83.9
1. Хүлээн авсан	*1. Credit*	195.4	174.2	153.6	174.3
2. Шилжүүлсэн	*2. Debit*	49.1	40.4	76.6	90.3
в. Бусад шилжүүлэг /цэвэр/	*c. Other transfers /net/*	35.5	3.4	26.2	20.1
II. Хөрөнгө ба санхүүгийн тэнцэл (А+Б)	***II. Capital and financial account (A+B)***	**- 23.1**	**43.4**	**116.3**	**171.9**
А. Хөрөнгийн данс	***A. Capital account***	0.0	0.0	0.0	0.0
Б. Санхүүгийн данс (а+б+в)	***B. Financial account (a+b+c)***	**- 23.1**	**43.4**	**116.3**	**171.9**
а. Шууд хөрөнгө оруулалт /цэвэр/	*a. Direct investment /net/*	92.9	182.3	289.6	324.1
б. Санхүүгийн хөрөнгө оруулалт	*b. Portfolio investment*	- 52.5	0.0	0.0	74.9
1. Актив	*1. Assets*	- 2.5	0.0	0.0	- 1.2
2. Пассив	*2. Liabilities*	- 50.0	0.0	0.0	76.0
в. Бусад хөрөнгө оруулалт (1+2+3+4)	*c. Other investment (1+2+3+4)*	- 63.5	- 138.9	- 173.3	- 227.1
1. Худалдааны зээл /цэвэр/	*1. Trade credits /net/*	4.2	7.0	25.1	- 13.2
2. Зээл /цэвэр/ (2.1+2.2)	*2. Loans /net/ (2.1+2.2)*	54.2	- 3.4	49.4	- 108.2
2.1 Урт хугацааны зээл /цэвэр/	*2.1 Long-term*	80.7	71.6	52.0	74.9
2.2 Богино хугацааны зээл	*2.2 Short-term*	- 26.5	- 75.0	- 2.5	- 183.1
3. Бэлэн мөнгө ба харилцах /цэвэр/	*3. Currency and deposits /net/*	- 119.3	- 142.5	- 247.8	- 77.3
4. Бусад цэвэр актив	*4. Other net assets*	- 2.7	0.0	0.0	- 28.4
III. Залруулга	***III. Net Errors and Omissions***	- 6.5	- 15.6	55.0	47.4
IV. Нийт төлбөрийн тэнцэл (I+II+III)	***IV. Overall Balance of Payments (I+II+III)***	**34.6**	**134.5**	**389.3**	**288.0**
V. Цэвэр нөөцийн өөрчлөлт	***V. Reserve assets***	- 34.6	- 134.5	- 389.3	- 288.0

*Эх үүсвэр: Монголбанкны төлбөрийн тэнцлийн жилийн тойм
**Source: Annual report of Balance of Payments of Bank of Mongolia*
** Урьдчилсан гүйцэтгэл
*** Preliminary results*

ХУДАЛДАА, НИЙТИЙН ХООЛ, ЗОЧИД БУУДАЛ

Дотоод худалдаа, нийтийн хоол, зочид буудлын салбарын эдийн засгийн үзүүлэлтэд ажиллагчдын тоо, бараа, бүтээгдэхүүний борлуулалт, зардал, үндсэн хөрөнгө болон санхүүгийн байдлыг харуулсан үзүүлэлтүүд ордог бөгөөд ҮСХ-ноос жил бүр тус салбарт бий болсон нэмэгдэл өртгийн хэмжээг тооцож, тодорхойлж байна. Эдгээр үзүүлэлтийг гаргах мэдээллийн эх сурвалж нь худалдаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгжийн жилийн тайлан (маягт Ху1), нийтийн хоол, зочид буудлын үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгжийн тайлан (маягт ЗГ-1, ЗБ-1) болно.

2007 оны 1 дүгээр улирлаас эхлэн нийтийн хоол, зочид буудлын салбарын мэдээллийг албан ёсны улирлын мэдээ тайлан (маягт ЗГ-1а, ЗБ-1а)-гийн дагуу нийтийн хоолны орлого, зардал, суудлын тоо, зочид буудлын орлого, зардал, өрөөний тоо, орны тоо, хүлээн авсан зочдын тоо, зочдын байрласан хоногийн тоо зэрэг үзүүлэлтээр улирал бүр цуглуулж байна.

Худалдааны байгууллагууд ихэнхдээ бөөний болон жижиглэн худалдаа дагнах эсвэл холимог хэлбэрээр үйл ажиллагаа явуулдаг.

“Эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын стандарт ангилал”-ын дагуу дотоод худалдааны салбар нь дараахь 3 дэд салбараас бүрдэнэ. Үүнд:

1. Машин, мотоцикль, түлш, шатахууны худалдаа, засвар үйлчилгээ гэсэн дэд салбарт шинэ болон хуучин автомашин мотоциклийн бөөний болон жижиглэнгийн худалдаа, техникийн засвар үйлчилгээ, сэлбэг шатахууны жижиглэн худалдаа орно.
2. Бөөний болон комиссын худалдаа- дэд салбарт машин, мотоциклээс бусад барааны жижиглэн худалдаа, үйлдвэр, байгууллагын хэрэгцээнд бараа бөөнөөр нийлүүлдэг байгууллага, экспорт, импорт эрхэлдэг аж ахуйн нэгжүүдийн үйл ажиллагаа хамрагдана.
3. Жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засвар үйлчилгээнд хүн ам, гэр ахуйн хэрэгцээнд дэлгүүр, лангуу, үүргийн болон захиалга, дуудлагаар машин, мотоциклээс бусад бараа худалдах үйл ажиллагаа орно.

Нийтийн хоолны үйл ажиллагаанд ресторан, кафе, баар, гуанз, цайны газрууд хамрагдана.

Зочид буудлын үйл ажиллагаанд зочид буудал, амралтын газар, хүүхдийн зуслан, түр хоноглох байрууд хамрагдана.

TRADE, RESTAURANTS AND HOTELS

Domestic trade, restaurant and hotel economic indicators have been included number of employment, total sales, operational expenditure, capital and financial indicators. NSO has been estimated value added of trade sector, restaurant and hotel sectors in every year. Data source for estimation of value added is annual report of trade entities activity (HU-1), restaurant entities activity (ZG-1) and hotel entities activity (ZB-1) which are approved by chairman of the NSO.

From the first quarter of 2007, the indicators, restaurant income and expenditure, total capacity of seat, hotel income and expenditure, number of rooms, beds, arrived visitors and visitors' stayed days in hotel, are collected by official quarterly report of restaurant and hotel entities activity (ZG-1a, ZB-1a).

Establishments engaged in trade are either specialized in wholesale or retail trade or combine both of them.
According to the ISIC, trade sector is divided into three sub-sectors:

1. *trade and auto service of machinery, motorcycles and fuel inclusive of wholesale and retail trade and auto service of machinery and motorcycles and spare parts*
2. *whole sale and second hand sale inclusive of retail and wholesale trades by establishments, import and export enterprises of commodities other than machinery and motorcycles*
3. *retail trade and household item repair services inclusive of trades in shops, counters, door to door and on order of other commodities other than machinery and motorcycles.*

Restaurant services include restaurants, cafes, bars and other cafeteria services.
Hotel services include hotels, camping sites, children camps and other provision of short-stay accommodation.

15.1 ХУДАЛДААНЫ САЛБАРЫН НИЙТ БОРЛУУЛАЛТ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, оны үнээр
TOTAL SALES AND OUTPUT OF TRADE SECTOR, at current price

тэрбум төг. *bln tog*

		2004	2005	2006	2007*
Нийт борлуулалт	***Total sales***	**1 585.0**	**1 782.7**	**1 682.7**	**2 174.0**
Нийт үйлдвэрлэлт	***Total output***	**374.8**	**415.8**	**455.0**	**580.1**
Бөөний худалдаа	*Wholesale trade*	137.7	188.4	216.7	283.9
Жижиглэн худалдаа	*Retail trade*	237.1	227.4	238.3	296.3

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: * *Preliminary result*

15.2 НЭГ ХУДАЛДААНЫ ЦЭГТ НОГДОХ ХҮНИЙ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF POPULATION PER COMMERCIAL UNIT, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**74**	**71**	**68**	**64**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**108**	**103**	**99**	**94**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	89	84	81	76
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	112	110	108	104
Завхан	*Zavkhan*	89	85	82	78
Увс	*Uvs*	135	126	126	121
Ховд	*Khovd*	140	134	126	118
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**124**	**119**	**114**	**109**
Архангай	*Arkhangai*	196	184	181	171
Баянхонгор	*Bayankhongor*	116	110	109	105
Булган	*Bulgan*	147	143	146	135
Орхон	*Orkhon*	45	44	40	39
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	198	185	180	167
Хөвсгөл	*Khovsgol*	224	222	222	217
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**103**	**97**	**92**	**87**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	87	85	85	79
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	82	80	70	66
Дорноговь	*Dornogovi*	66	62	65	63
Дундговь	*Dundgovi*	134	138	131	122
Өмнөговь	*Omnogovi*	120	108	109	101
Сэлэнгэ	*Selenge*	124	108	97	94
Төв	*Tov*	132	128	126	119
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**146**	**139**	**125**	**118**
Дорнод	*Dornod*	170	163	151	145
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	128	119	100	93
Хэнтий	*Khentii*	140	135	127	120
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**46**	**45**	**43**	**42**

15.3 НИЙТИЙН ХООЛ, ЗОЧИД БУУДЛЫН САЛБАРЫН НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, оны үнээр
TOTAL OUTPUT OF RESTAURANT AND HOTEL SECTOR, at current price

тэрбум төг. *bln tog*

		2004	2005	2006	2007*
Нийт үйлдвэрлэлт	***Total output***	**44.4**	**52.1**	**75.0**	**89.0**
Нийтийн хоол	*Restaurant*	27.5	30.9	41.9	49.3
Зочид буудал	*Hotel*	16.9	21.2	33.1	39.7

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: * *Preliminary result*

15.4 НИЙТИЙН ХООЛ, ЗОЧИД БУУДЛЫН САЛБАРЫН НИЙТ АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, оны эцэст
TOTAL NUMBER OF EMPLOYEES OF HOTEL AND RESTAURANT SECTOR, end of the year

		2004	2005	2006	2007
Ажиллагчдын тоо	***Number of employees***				
Бүгд	***Total***	**5 752**	**6 381**	**9 545**	**10 401**
Нийтийн хоол	*Restaurant*	3 332	3 728	5 452	5 551
Зочид буудал	*Hotel*	2 420	2 653	4 093	4 850

ОРОН СУУЦ, НИЙТИЙН АЖ АХУЙ

Ашиглалтад оруулсан орон сууцны мэдээллийг баг, хорооны Засаг дарга гаргаж, сум, дүүрэгт, сум, дүүргээс аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс, газраар дамжин Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг. Энэхүү мэдээллийг үндэслэн орон сууцны фондыг байшингийн сууцны талбайгаар тодорхойлно. Энэ тооцоонд уламжлалт монгол гэрийн талбайг оруулаагүй болно.

Хот, нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний цэгийн тайлан мэдээг сум, дүүргийн Засаг Даргын Тамгын газраас гаргаж, аймаг, нийслэлийн статистикийн хэлтэс, газраар дамжуулан Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг.

Нийт талбайд унтлагын болон амралт, зочны, ажлын өрөө, галын өрөө, ариун цэврийн өрөө, сууц доторхи коридор, агуулахын талбайг оруулна.

Сууцны талбайд унтлагын болон амралт, зочны, ажлын өрөөний талбайг хамааруулна.

HOUSING, COMMUNITY SERVICE

The data on housing put into exploitation is initially collected by the governors of bags, khoroo and will be submitted to the related soums and districts. Soums and districts submits the data to the NSO through its statistical division and department. The housing stock estimated by living areas is based on the above mentioned data. The estimation excludes national dwelling (ger).

The governors of soums and districts collects data on the number of facilities for community services and submit to the NSO through its statistical divisions and departments.

Total area is the sum of areas of bedroom, living room, working room, bathroom, hall and storage.

Living areas is the sum of areas of bed, living, dining and working rooms.

16.1 ОРОН СУУЦ
HOUSING

		2004	2005	2006	2007
	Орон сууцны фонд*, сууцны талбайгаар, мян.м^2				
	Housing stock*, by living area thous. m^2				
Бүгд	***Total***	**7 127.4**	**7 371.2**	**7 742.1**	**8 105.1**
	Ашиглалтад оруулсан орон сууц, мян. м^2				
	Housing put into exploitation, thous. m^2				
Нийт талбай	*Total areas*	266.8	277.5	467.6	446.6
Үүнээс:	*Of which:*				
Төрийн	*Public*	25.3	9.1	16.2	18.1
Хувийн	*Private*	241.5	268.4	451.4	428.5
Сууцны талбай	*Living areas*	225.9	243.8	370.9	363.0
Үүнээс:	*Of which:*				
Төрийн	*Public*	20.0	7.1	13.9	16.9
Хувийн	*Private*	205.9	236.7	357.0	346.1

Тайлбар: * Гэр ороогүй
Note: * *National dwelling /ger/ is not included*

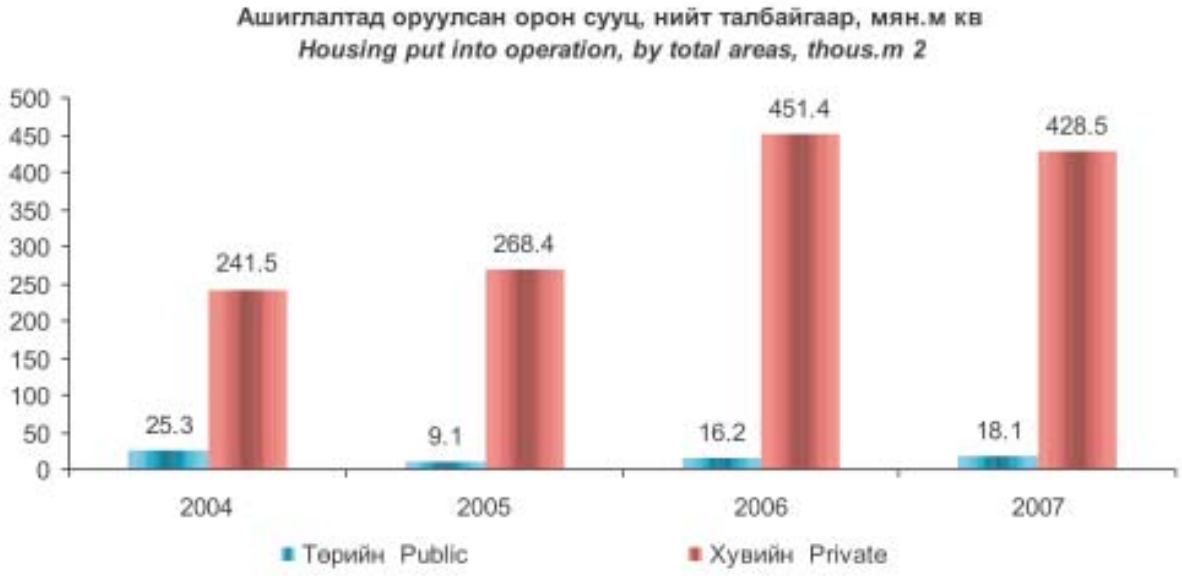

16.2 ХОТ, НИЙТИЙН АЖ АХУЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЦЭГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBERS OF FACILITIES FOR COMMUNITY SERVICES, by region, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Цэвэр усны хангамж *Water supply*					
		Ус түгээх цэг *Plumbs*		Ус тээврийн автомашин *Transport means for distribution*		Зөөврийн ус хэрэглэдэг өрхийн тоо *Number of households using distributed water*	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**1 068**	**1 164**	**161**	**156**	**296 190**	**313 656**
		Баруун бүс		***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**52**	**47**	**11**	**11**	**43 962**	**46 133**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3	8	1	1	4 202	5 884
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	7	7	7	7	5 114	5 152
Завхан	*Zavkhan*	6	6	2	2	6 201	6 219
Увс	*Uvs*	20	14	1	1	10 045	10 094
Ховд	*Khovd*	16	12	-	0	18 400	18 784
		Хангайн бүс		***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**156**	**162**	**28**	**30**	**48 936**	**53 374**
Архангай	*Arkhangai*	12	14	4	5	8 255	8 064
Баянхонгор	*Bayankhongor*	19	19	4	4	6 431	6 731
Булган	*Bulgan*	12	12	2	4	6 923	6 945
Орхон	*Orkhon*	45	41	6	6	9 042	11 021
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	47	55	9	8	10 149	12 163
Хөвсгөл	*Khovsgol*	21	21	3	3	8 136	8 450
		Төвийн бүс		***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**352**	**410**	**43**	**40**	**59 093**	**61 622**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	14	15	2	1	1 769	1 675
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	41	48	5	7	9 492	9 823
Дорноговь	*Dornogovi*	68	62	13	10	8 788	8 614
Дундговь	*Dundgovi*	29	34	3	3	10 678	10 689
Өмнөговь	*Omnogovi*	36	94	3	4	5 391	5 884
Сэлэнгэ	*Selenge*	61	58	9	8	9 309	10 537
Төв	*Tov*	103	99	8	7	13 666	14 400
		Зүүн бүс		***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**72**	**83**	**21**	**22**	**17 931**	**19 787**
Дорнод	*Dornod*	28	30	2	2	5 368	6 950
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	19	23	15	16	5 850	5 943
Хэнтий	*Khentii*	25	30	4	4	6 713	6 894
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**436**	**462**	**58**	**53**	**126 268**	**132 740**

(Хүснэгт 16.2-ын үргэлжлэл- *Tab 16.2 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хог цэвэрлэгээ, тээвэрлэлт *Dispose of garbage & transportation*				Халуун усны үйлчилгээ *Baths*				Зочид буудал *Hotels*			
		Хог устгах цэг *Garbage destroy points*		Хог тээврийн машин *Transport means for removing*		Цэгийн тоо *Baths*		Багтаамж (хүн) *Capacity (person)*		Ор *Beds*			
		2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**412**	**399**	**381**	**410**	**393**	**458**	**1 956**	**2 452**	**794**	**878**	**13 220**	**14 773**
				Баруун бүс				***West region***					
Дүн	***Subtotal***	**65**	**72**	**39**	**43**	**102**	**97**	**528**	**541**	**110**	**115**	**931**	**958**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	19	22	13	15	27	24	165	177	21	25	161	182
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	20	22	12	14	19	21	108	120	26	26	264	270
Завхан	*Zavkhan*	1	1	2	3	30	30	92	92	30	30	160	160
Увс	*Uvs*	22	23	10	7	21	19	125	114	27	27	236	236
Ховд	*Khovd*	3	4	2	4	5	3	38	38	6	7	110	110
				Хангайн бүс				***Khangai region***					
Дүн	***Subtotal***	**64**	**71**	**40**	**47**	**68**	**70**	**392**	**399**	**123**	**149**	**1 362**	**1 492**
Архангай	*Arkhangai*	22	22	3	3	17	16	71	64	33	33	262	233
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1	1	5	5	8	8	81	81	14	14	145	145
Булган	*Bulgan*	17	17	2	3	22	23	102	106	22	25	135	144
Орхон	*Orkhon*	1	1	18	17	3	1	24	6	22	32	368	469
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	22	28	10	16	15	19	75	104	11	30	279	341
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1	2	2	3	3	3	39	38	21	15	173	160
				Төвийн бүс				***Central region***					
Дүн	***Subtotal***	**185**	**193**	**104**	**113**	**146**	**194**	**688**	**1009**	**214**	**219**	**2 280**	**2 392**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4	8	3	4	4	4	19	19	8	9	74	82
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	7	9	9	10	7	7	35	35	14	15	323	331
Дорноговь	*Dornogovi*	52	53	22	34	21	27	91	104	40	45	636	660
Дундговь	*Dundgovi*	16	16	13	11	19	20	107	109	26	27	274	284
Өмнөговь	*Omnogovi*	17	17	8	11	19	20	93	75	31	40	240	325
Сэлэнгэ	*Selenge*	30	30	23	13	32	67	143	451	55	43	441	439
Төв	*Tov*	59	60	26	30	44	49	200	216	40	40	292	271
				Зүүн бүс				***East region***					
Дүн	***Subtotal***	**45**	**46**	**40**	**57**	**34**	**42**	**98**	**157**	**88**	**99**	**718**	**932**
Дорнод	*Dornod*	1	1	9	9	1	2	5	5	10	17	182	286
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	14	14	19	28	13	18	40	69	22	23	126	151
Хэнтий	*Khentii*	30	31	12	20	20	22	53	83	56	59	410	495
				Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***					
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**53**	**17**	**158**	**150**	**43**	**55**	**250**	**346**	**259**	**296**	**7 929**	**8 999**

АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

Аялал жуулчлал нь манай эдийн засгийн өргөжин хөгжиж байгаа харьцангуй шинэ салбар юм. Энэ бүлэгт гадаадаас ирэх, гадаад улс оронд зорчих аялал жуулчлалын үзүүлэлтийг харуулав. Монгол Улсын Хил хамгаалах ерөнхий газрын хагас, бүтэн жилийн мэдээг үндэслэн хилийн боомтоор орсон, гарсан зорчигчдын тоог тодорхойлж байна. Аялалыг зорилгоор нь албан ажил, хувийн журам, жуулчлал, дамжин өнгөрөх, суралцах, байнга оршин суух, бусад гэж ангилдаг.

НҮБ-ын Статистикийн Комиссоос 1993 оны 3-р сард батлсан “Жуулчлалын тоо бүртгэл гаргах тухай” зөвлөмжийн дагуу нэг жил хүрэхгүй хугацаагаар амралт, зугаалга, албан ажлын болон бусад зорилгоор өөрийн нутаг дотроо болон гадагш аялан явах бүх үйл ажиллагааг аялал жуулчлал гэж үздэг.

Жуулчин гэдэг нь жуулчлахаар ирсэн газар, орондоо нийтийн болон хувийн байр сууцыг ашиглан доод тал нь нэг хоног байрласан аялагчийг хэлнэ.

Улсын хилээр гарсан дотоодын зорчигчдод албан ажил, аялал, хувийн журам, суралцах зэрэг зорилгоор зорчсон Монгол Улсын харьяат иргэд орсон болно.

TOURISM

In Mongolia the tourism is a relatively new sector of economy and it is developing and expanding. This chapter covers information on number of entered and departed travelers over the boarder of Mongolia. Data on inbound and outbound travelers' number are determined and based on information received from the Border Protection General Board by first half year and end of the year. Travelers are classified into groups such as official, private, tourist, transit, study, permanent residence and others by the purpose of travel.

According to the recommendation, titled "To Build the Registration of Tourism" as adopted by the United Nations Statistical Commission on May of 1993, tourism is a stay all type of travel activities with duration less than one year with some purposes such as vocation, picnic, official and other purposes.

A tourist is a traveler, who will stay at least one day at either a hotel, a dormitory or private houses/apartment in a visiting country.

Outbound Mongolian passengers travel with official, tourist, business, private and study purposes.

17.1. УЛСЫН ХИЛЭЭР НЭВТЭРСЭН ГАДААД, ДОТООДЫН ЗОРЧИГЧДЫН ТОО, боомтоор
NUMBER OF INBOUND AND OUTBOUND PASSENGERS,by immigration post

тоо *number*

Боомтын нэр	*Name of immigration Post*	*Гарсан Outbound*				Орсон *Inbound*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**942 084**	**1 078 624**	**1 219 234**	**1 446 935**	**936 414**	**1 066 683**	**1 152 235**	**1 416 155**
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	41 261	41 452	46 952	58 939	39 878	42 932	48 848	52 445
Алтанбулаг	*Altanbulag*	79 829	87 121	111 043	119 712	82 307	87 763	121 872	126 969
Буянт-Ухаа	*Buyant-Ukhaa*	150 663	170 380	214 651	246 198	140 945	160 505	196 874	230 380
Замын-Үүд	*Zamiin-Uud*	465 518	552 662	624 707	766 219	474 786	551 838	567 693	750 175
Цагааннуур	*Tsagaannuur*	25 335	25 801	24 044	19 162	22 958	22 241	21 058	18 989
Гашуунсухайт	*Gashuunsukhait*	28 212	33 041	31 597	42 257	28 038	32 939	31 366	42 788
Өлгий	*Ulgii*	1 359	1 393	2 283	2 969	979	1 194	1 872	2 913
Ханх	*Khankh*	3 646	4 473	6 917	7 924	3 665	4 624	6 905	7 614
Арцсуурь	*Artssuuri*	6 867	4 341	10 153	14 186	6 591	5 202	10 562	13 146
Ульхан	*Ulikhan*	3 504	5 382	8 910	10 548	2 972	4 931	8 451	10 563
Эрээнцав	*Ereentsav*	1 728	1 713	1 631	2 498	1 532	1 527	1 484	2 426
Бичигт	*Bichigt*	9 441	11 863	8 107	18 806	9 212	11 398	7 756	18 986
Булган	*Bulgan*	27 752	27 225	27 217	25 817	27 526	27 113	26 830	28 581
Боршоо	*Borshoo*	7 788	6 462	11 451	14 101	7 935	6 971	12 088	14 240
Байтаг	*Baitag*	3 413	2 705	2 083	1 524	3 267	2 666	2 083	1 603
Бургастай	*Burgastai*	1 709	3 182	1 886	1 874	1 623	3 022	1 597	1 723
Шивээхүрэн	*Shiveekhuren*	49 050	61 541	37 885	32 866	49 005	62 542	37 921	32 958
Хавирга	*Khavirga*	15 453	20 569	19 126	26 064	14 444	20 315	18 883	24 682
Бусад	*Other*	312	17 318	28 591	35 271	292	16 960	28 092	34 974

17.2. УЛСЫН ХИЛЭЭР ОРСОН ГАДААД, ДОТООДЫН ЗОРЧИГЧДЫН ТОО, аялалын зорилгоор, 2007
NUMBER OF INBOUND PASSENGERS, by purpose of visit, as of 2007

тоо *number*

Боомтын нэр	*Name of immigration posts*	Орсон *Inbound*	Үүнээс: аялалын зорилго *Of which: purpose of visit*			
			Албан ажлаар *Official*	Хувийн журмаар *Private*	Байнга оршин суух *Permanent residence*	Бусад *Other*
Бүгд	***Total***	**1 416 155**	**107 796**	**207 014**	**939 924**	**161 421**
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	52 445	4 199	3 801	21 235	23 210
Алтанбулаг	*Altanbulag*	126 969	2 459	48 804	72 696	3 010
Буянт-Ухаа	*Buyant-Ukhaa*	230 380	20 428	20 528	104 109	85 315
Замын-Үүд	*ZamiinUud*	750 175	8 984	82 059	613 802	45 330
Цагааннуур	*Tsagaannuur*	18 989	536	7 020	9 420	2 013
Гашуунсухайт	*Gashuunsukhait*	42 788	22 235	2 205	18 348	-
Өлгий	*Ulgii*	2 913	112	614	2 069	118
Ханх	*Hankh*	7 614	320	2 410	3 367	1 517
Арцсуурь	*Artssuuri*	13 146	765	10 553	1 828	-
Ульхан	*Ulihan*	10 563	197	3 473	6 616	277
Эрээнцав	*Ereentsav*	2 426	126	269	2 031	-
Бичигт	*Bichigt*	18 986	10 196	4 707	4 083	-
Булган	*Bulgan*	28 581	1 353	641	26 520	67
Боршоо	*Borshoo*	14 240	1 650	6 575	5 780	235
Байтаг	*Baitag*	1 603	25	228	1 350	-
Бургастай	*Burgastai*	1 723	938	193	592	-
Шивээхүрэн	*Shiveekhuren*	32 958	20 933	675	11 350	-
Хавирга	*Khavirga*	24 682	509	6 058	17 863	252
Бусад	*Other*	34 974	11 831	6 201	16 865	77

Эх сурвалж: Хил хамгаалах ерөнхий газрын мэдээ, 2007
Source: Report of Border Protection General Board of Mongolia, as of 2007

17.3. УЛСЫН ХИЛЭЭР ОРСОН ЖУУЛЧДЫН ТОО, улсаар
NUMBER OF INBOUND TOURISTS THROUGH THE BORDER OF MONGOLIA, by country

тоо *number*

Улс	*Country*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***Total***	**300 538**	**338 715**	**385 989**	**451 788**
АНУ	*USA*	9 431	10 153	11 377	12 223
Австрали	*Australia*	3 461	3 454	4 053	4 502
Их Британи	*United Kingdom*	4 948	5 206	5 893	6 717
БНСУ	*Rep.of Korea*	26 602	30 787	39 930	43 930
Герман	*Germany*	8 769	8 168	8 576	8 250
Итали	*Italy*	1 918	1 921	2 526	2 744
Казахстан	*Kazakhstan*	3 101	3 928	4 185	4 882
Канад	*Canada*	2 332	2 300	2 528	2 422
ОХУ	*Russian Fed.*	53 917	57 926	79 163	98 759
Швед	*Sweden*	2 063	1 926	1 509	2 112
БНХАУ	*PR of China*	139 283	170 345	178 941	211 007
Франц	*France*	5 545	5 822	5 237	6 341
Япон	*Japan*	13 092	12 952	16 707	17 238
Бусад	*Other*	26 076	23 827	25 364	30 661

Эх сурвалж: Зам тээвэр, аялал жуулчлалын яамны мэдээ
Source: Report of Ministry of Road, Transportation and Tourism

17.4. УЛСЫН ХИЛЭЭР НЭВТЭРСЭН ГАДААДЫН ЗОРЧИГЧДЫН ТОО, улсаар
NUMBER OF INBOUND AND OUTBOUND FOREIGN PASSENGERS THROUGH THE BORDER OF MONGOLIA, by country

тоо *number*

Улс	*Country*	Орсон *Inbound*				Гарсан *Outbound*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**305 117**	**344 688**	**408 490**	**454 762**	**297 813**	**338 561**	**401 597**	**456 347**
АНУ	*USA*	9 549	10 234	11 570	12 342	9 120	10 587	11 276	12 322
Австрали	*Australia*	3 473	3 465	4 074	4 514	3 567	3 413	4 084	4 496
Англи	*UK*	4 970	5 224	5 633	6 743	4 350	5 237	5 547	6 770
БНСУ	*Rep.of Korea*	26 754	30 910	55 910	44 204	26 758	31 173	53 407	44 814
БНХАУ	*PR of China*	141 473	171 422	164 055	212 158	138 053	166 064	164 546	212 280
Герман	*Germany*	8 826	8 204	8 296	8 332	8 020	7 625	8 452	8 378
Дани	*Denmark*	1 003	763	918	1 055	902	737	989	1 070
Казахстан	*Kazakhstan*	3 144	4 044	3 969	4 922	3 324	3 825	4 255	4 798
Канад	*Canada*	2 340	2 320	2 438	2 443	2 430	2 332	2 451	2 384
Нидерланд	*Netherlands*	3 144	2 681	9 201	3 392	2 726	2 803	8 913	3 367
ОХУ	*Russian Federation*	55 563	62 151	83 580	99 662	55 654	62 110	80 358	100 695
Швед	*Sweden*	2 071	1 927	1 786	2 117	2 071	1 918	2 213	2 102
Швейцарь	*Switzerland*	2 233	2 248	2 242	2 591	2 233	2 120	1 890	2 625
Франц	*France*	5 567	5 843	5 878	6 357	5 288	5 717	5 778	6 310
Япон	*Japan*	13 196	13 014	20 143	17 307	13 080	12 869	20 263	17 365
Бусад	*Other*	21 811	20 238	28 797	26 623	20 237	20 031	27 175	26 571

17.5. УЛСЫН ХИЛЭЭР НЭВТЭРСЭН ГАДААДЫН ЗОРЧИГЧДЫН БҮТЭЦ, аяллын зорилго, бүс нутгаар, 2007
ARRIVALS OF FOREIGN PASSENGERS FROM ABROAD, by purpose of visit, geographical region, as of 2007

хувь *percentage*

Аялалын зорилго		Бүгд	Үүнээс: бүс нутгаар *which: by regions*					*Of*
			Америк	Зүүн Ази, Номхон далайн бүс нутаг	Европ	Ойрхи Дорнод	Өмнөд Ази	Африк
Purpose of visit		*Total*	*America*	*East Asia and the Pacific*	*Europe*	*Middle East*	*South Asia*	*Africa*
Нийт	***Total***	**100.0**	**3.3**	**62.8**	**32.8**	**0.3**	**0.6**	**0.2**
Үүнээс:	*Of which:*							
Албан ажлаар	*Official*	**100.0**	2.7	78.7	17.6	0.4	0.4	0.2
Хувийн журмаар	*Private*	**100.0**	1.1	55.4	42.8	0.2	0.4	0.1
Жуулчлал	*Tourism*	**100.0**	6.7	61.7	30.4	0.5	0.5	0.2
Дамжин өнгөрөх	*Transit*	**100.0**	3.0	52.6	43.7	0.3	0.1	0.3

17.6. УЛСЫН ХИЛЭЭР ГАРСАН ДОТООДЫН ЗОРЧИГЧДЫН ТОО, боомт, аялалын зорилгоор, 2007
OUTBOUND DOMESTIC PASSENGERS,by immigration posts, purpose of visits, as of 2007

тоо *number*

Боомтын нэр	*Name of immigration posts*	Гарсан *Outbound*	Үүнээс: аялалын зорилго* *Of which: purpose of visit* *				
			Албан ажлаар *Official*	Хувийн журмаар *Private*	Жуулч-лал *Tourism*	Байнга суух *Permanent residence*	Бусад *Other*
Бүгд	***Total***	**990 588**	**45 051**	**883 453**	**21 428**	**4 164**	**36 492**
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	29 146	3 038	19 276	3 430	49	3 353
Алтанбулаг	*Altanbulag*	69 616	2 024	66 878	157	89	468
Буянт-Ухаа	*Buyant-Ukhaa*	113 949	22 856	52 589	12 109	2 148	24 247
Замын-Үүд	*Zamiin-Uud*	640 186	15 297	611 807	5 686	633	6 763
Цагааннуур	*Tsagaannuur*	11 184	265	8 762	-	1 043	1 114
Гашуунсухайт	*Gashuunsukhait*	18 501	400	18 101	-	-	-
Өлгий	*Ulgii*	2 374	96	1 724	33	32	489
Ханх	*Hankh*	5 200	125	5 070	-	-	5
Арцсуурь	*Artssuuri*	1 887	-	1 887	-	-	-
Ульхан	*Ulihan*	7 024	116	6 873	-	23	12
Эрээнцав	*Ereentsav*	2 090	527	1 551	-	-	12
Бичигт	*Bichigt*	5 653	195	5 458	-	-	-
Булган	*Bulgan*	27 511	-	27 511	-	-	-
Боршоо	*Borshoo*	7 412	18	7 371	13	3	7
Даян	*Dayan*	366	-	366	-	-	-
Байтаг	*Baitag*	1 429	-	1 429	-	-	-
Бургастай	*Burgastai*	647	51	491	-	105	-
Шивээхүрэн	*Shiveekhuren*	11 364	-	11 303	-	39	22
Хавирга	*Khavirga*	18 073	-	18 073	-	-	-
Баянхошуу	*Bayankhoshuu*	3 787	-	3 787	-	-	-
Бага-Илэнх	*Baga-Ilenkh*	97	-	97	-	-	-
Ханги	*Khangi*	12 679	-	12 679	-	-	-
Тэс	*Tes*	413	43	370	-	-	-

17.7. АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЭЛЖ БУЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, оны эцэст
NUMBER OF ENTERPRISES OF TOURISM ACTIVITY AND EMPLOYEES, end of the year

		2004	2005	2006	2007
Байгууллагын тоо	*Number of enterprises*	183	262	418	403
Ажиллагчдын тоо	*Number of employees*	1 009	1 167	1 796	1 864

ӨРХИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, ХҮН АМЫН АМЬЖИРГААНЫ ДООД ТҮВШИН

Үндэсний статистикийн хороо (ҮСХ) 1966 оноос эхлэн өрхийн орлого, зарлагын судалгааг явуулж байна. Одоогоор улирал бүр Монгол улсын нийт өрхийн 0.5 хувьтай тэнцэх 2808 өрхийг түүвэрлэн авч, тэднээс өрхийн гишүүдийн нас, хүйс, ажил эрхлэлтийн байдал, өрхийн орлого, зарлага, хэрэглээтэй холбоотой үзүүлэлтийг судалж байна. Өрхийн нийт орлого (зарлага)-ыг өрхийн мөнгөн орлого (зарлага) дээр өрхийн өөрийн аж ахуйгаас бэлтгэсэн болон бусдаас үнэгүй авч хэрэглэсэн зүйлсийн мөнгөн дүнг нэмж тодорхойлов. Нэг өрхөд ногдох дундаж үзүүлэлтийг жилийн турш уг судалгаанд хамрагдсан 11232 өрхийн сарын дунджаар тооцсон болно. Хүн амын хүнсний бүтээгдэхүүний хэрэглээг тооцохдоо худалдаж авсан, хувийн аж ахуй, бусад хүмүүсээс үнэ төлбөргүй авсан болон өөрийн өрхөөс гадуур хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүний хэмжээгээр хүнсний гол нэр төрөлд шилжүүлэн тооцсон болно.

Монгол Улсын «Хүн амын амьжиргааны доод түвшинг тодорхойлох тухай» хуулийн /1998 оны 1 дүгээр сарын 8 ны өдрийн/ 5 дугаар зүйлд хүн амын амьжиргааны доод түвшинг хэрэглээний доод хэмжээг үндэслэн Үндэсний статистикийн газар тодорхойлно» гэж заасны дагуу ҮСХ-оос 1998 оноос эхлэн “Хүн амын амьжиргааны доод түвшин”-г бүс нутгаар тодорхойлж, зарлаж байна. «Хүн амын амьжиргааны доод түвшинг тодорхойлох тухай» Монгол Улсын хуулийн 3-р зүйлд зааснаар хүн амын амьжиргааны доод түвшин гэж хэрэглээний доод хэмжээг мөнгөн хэлбэрээр илэрхийлсэнийг; хэрэглээний доод хэмжээ гэж хүний нэн тэргүүний зайлшгүй хэрэглээг хангах хүнсний болон хүнсний бус хэрэглээний сагсаар тодорхойлсон бараа, үйлчилгээний шинжлэх ухааны үндэслэлтэй тогтоосон тоо, хэмжээг ойлгоно.

Ядуурлын хамралтын хүрээний индекс нь нийт хүн амд эзлэх ядуучуудын хувь бөгөөд энэ нь ядуурлын шугамаас доогуур хэрэглээтэй хүн амын эзлэх хувийг үзүүлнэ. Ядуурлын хамралтын хүрээний индекс нь ядуурлыг хэмжих хамгийн энгийн бөгөөд тайлбарлахад амархан үзүүлэлт учраас хамгийн өргөн хэрэглэгддэг ядуурлын үзүүлэлт юм. Гэвч ядуурлын байдлын талаар бүрэн тодорхойлолт олж авахын тулд өөр 2 хэмжүүрийг хамтад нь авч үздэг. Энэ нь ядуурлын гүнзгийрэлт болон ядуурлын мэдрэмжийн үзүүлэлтүүд юм. **Ядуурлын гүнзгийрэлтийн индекс** нь ядуучуудын хэрэглээний дундаж түвшин ядуурлын шугамнаас дунджаар хэдэн хувиар доогуур байгааг илэрхийлдэг үзүүлэлт юм. **Ядуурлын мэдрэмжийн индекс** нь ядуучуудын дундах хэрэглээний тархалтын мэдрэмж бөгөөд ядуурлын түвшинд ядуучуудын дундаж хэрэглээ нөлөөлөөд зогсохгүй бас хэрэглээний тархалт нөлөөлж байгааг илэрхийлэх үзүүлэлт юм.

“Өрхийн амьжиргааг дэмжих үндэсний хөтөлбөр”-ийн хүрээнд хэрэгжиж буй “Тогтвортой амьжиргаа” төслийн үйл ажиллагаа

Хүний хөгжлийн хүчин зүйл, чадавхийг дэмжин хөгжүүлэхэд шаардагдах эдийн засаг, нийгмийн зайлшгүй үйлчилгээний хүрээг өргөжүүлэх замаар хүн амын амьжиргааны доод түвшнээс бага орлоготой өрхийн амьжиргааг сайжруулах, ядуурлын ирмэгт байгаа өрхийг ядууралд орохоос урьдчилан сэргийлэхэд “Тогтвортой амьжиргаа” төслийн үндсэн зорилго оршино.

Төслийг 3 үе шаттайгаар 12 жилийн турш хэрэгжүүлэх бөгөөд эхний үе шат нь 2002-2007 онд хэрэгжинэ. Энэхүү үе шат дараах 4 бүрэлдэхүүн хэсгээс, тухайлбал бэлчээрийн мал аж ахуйн эрсдлийн удирдлага; орон нутгийн санаачлагын сан; бичил санхүүгийн үйлчилгээ; төслийн менежмент ба бодлогын дэмжлэг зэргээс бүрдэнэ.

Эхний үе шатанд Баянхонгор, Баян-Өлгий, Дорнод, Дундговь, Өвөрхангай, Өмнөговь, Төв, Увс аймаг, нийслэлийн Баянгол дүүрэг туршилтын журмаар төсөлд хамрагдаж байгаа бөгөөд бусад 13 аймаг, 8 дүүрэг төслийн Орон нутгийн хөгжлийн сан гэсэн дэд бүрэлдэхүүн хэсэгт хамрагдсан байна.

HOUSEHOLD INCOME, EXPENDITURE AND MINIMUM SUBSISTENCE LEVEL OF POPULATION

Since 1966, the National Statistical Office has regularly conducted household income and expenditure survey. A sample of 2808 households of approximately 0.5 percent of the total households was selected to represent the total households of Mongolia and data on household member's age, sex, employment, household income, expenditure, consumption and housing condition are collected and analyzed on quarterly basis. The total household income (expenditure) is defined by adding up the amounts of household monetary income (expenditure), own consumption and gifts received free of charge. The estimation method of per household average indicators is calculated as 11232 households' monthly average which is covered in the survey for the whole year. Food consumption is estimated including purchased, free of charge goods from own production and others, and also foodstuff consumed out of household. Also some foodstuff consumption is estimated by transferring products to one main category.

In the article 5 of Mongolia's Law on "Defining minimum subsistence level of population" (dated on January 8, 1998), it is stated that the National Statistical Office determines the minimum subsistence level of population based on minimum consumption. The National Statistical Office has been defining and announcing the "Minimum subsistence level of population" by region since 1998. As stated in the article 3 of Mongolia's Law on "Defining minimum subsistence level of population", the minimum subsistence level is minimum consumption level expressed in monetary value; and minimum consumption level is scientific estimation on quantity of consumption to satisfy basic survival requirement that is defined by food and non-food consumption basket.

***The poverty headcount index** gives the share of the poor in the total population it measures the percentage of population whose consumption is below the poverty line. This is the most widely used poverty measure mainly because it is very simple to understand and easy to interpret. In order to obtain a more complete description of the poverty situation, two other measures are also considered: the poverty gap and the severity of poverty.*

***The poverty gap** is the average consumption shortfall of the population relative to the poverty line. **The severity of poverty** is sensitive to the distribution of consumption among the poor, transfers among the poor will leave unaffected the headcount or the poverty gap but will increase this measure.*

"Sustainable Livelihood" project implementation in the framework of "The National Household Livelihood Capacity Support Program"

"Sustainable Livelihood" project's goal is to reduce a vulnerability and to provide a secure and sustainable livelihood of the poor and near-the-poor households and individuals nationwide by expanding basic socio-economic services, by building necessary for this capacity and human resource development.

The project will be implemented for 12 years and in three phases, so that Phase I of which is referred to as the "Sustainable Livelihoods Project" (SLP) and will be implemented in 2002-2006. SLP had four components such as Pastoral Risk Management, Local Initiatives Fund/Local Development Fund, Microfinance service, Project Management and Policy Support.

At the first stage the project activities have covered eight aimags and one district, namely, Bayan-Olgii, Uvs, Bayankhongor, Ovorkhangai, Dundgovi, Omnogovi, Tuv, Dornod, and Bayangol district of Ulaanbaatar city. Local Development Fund activities covered remaining aimags and districts additionally.

18.1 НЭГ ӨРХИЙН САРЫН ДУНДАЖ ОРЛОГО, хот хөдөөгөөр, оны үнээр
MONTHLY AVERAGE INCOME PER HOUSEHOLD, by urban and rural, at current price

төг *tog*

Орлогын төрөл	*Types of income*	Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Нийт орлого - Бүгд	***Total income***	**185 990**	**172 017**	**200 179**	**263 681**	**173 110**	**175 116**	**181 165**	**269 472**	**201 196**	**162 495**	**207 588**	**254 090**
1. Мөнгөн орлого - Бүгд	***Monetary income - Total***	**144 128**	**150 208**	**173 477**	**239 179**	**159 666**	**165 981**	**172 445**	**259 354**	**127 008**	**131 334**	**174 402**	**205 758**
Цалин	*Wages and salaries*	54 653	66 679	75 730	105 058	82 049	97 438	106 218	136 168	24 808	23 321	40 725	53 522
Тэтгэвэр, тэтгэмж	*Pensions and allowances*	15 376	17 745	22 822	40 205	17 306	19 828	24 833	40 943	13 445	14 410	20 488	38 983
Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого	*Income from household businesses*	57 955	52 443	60 032	72 019	41 268	33 328	26 671	57 401	76 154	84 930	98 116	96 234
Бусад	*Other*	16 143	13 341	14 893	21 897	19 043	15 387	14 723	24 842	12 601	8 673	15 073	17 019
2. Бусдаас үнэгүй авсан	***Received from other free of charge***	**7 306**	**6 268**	**4 282**	**8 134**	**7 864**	**6 419**	**4 623**	**7 808**	**6 551**	**4 117**	**3 958**	**8 676**
3. Хувийн аж ахуйгаас бэлтгэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	***Food preparation from own business***	**34 556**	**15 541***	**22 420 ***	**16 368 ***	**5 579**	**2 716 ***	**4 097 ***	**2 310 ***	**67 638**	**27 044 ***	**29 228 ***	**39 656 ***

Тайлбар: * Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн
*Note: * Food consumption from own business*

18.2 НЭГ ӨРХИЙН САРЫН ДУНДАЖ ОРЛОГЫН БҮТЭЦ
COMPOSITION OF MONTHLY AVERAGE INCOME PER HOUSEHOLD

Дүнд харьцсан хувь *percentage*

Орлогын төрөл	*Types of income*	Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Нийт орлого - Бүгд	***Total income***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
1. Мөнгөн орлого - Бүгд	***Monetary income - Total***	**77.5**	**87.4**	**86.7**	**90.7**	**92.3**	**94.8**	**95.1**	**96.2**	**63.1**	**80.8**	**84.0**	**81.0**
Цалин	*Wages and salaries*	29.4	38.8	37.8	39.8	47.4	55.6	58.6	50.5	12.3	14.4	19.6	21.1
Тэтгэвэр, тэтгэмж	*Pensions and allowances*	8.3	10.3	11.4	15.3	10.0	11.3	13.7	15.2	6.7	8.9	9.9	15.3
Өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого	*Income from household businesses*	31.1	30.5	30.0	27.3	23.8	19.0	14.7	21.3	37.8	52.3	47.3	37.9
Бусад	*Other*	8.7	7.8	7.5	8.3	11.0	8.8	8.1	9.2	6.3	5.3	7.2	6.7
2. Бусдаас үнэгүй авсан	***Received from other free of charge***	**3.9**	**3.6**	**2.1**	**3.1**	**4.5**	**3.7**	**2.6**	**2.9**	**3.3**	**2.5**	**1.9**	**3.4**
3. Хувийн аж ахуйгаас бэлтгэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	***Food preparation from own business***	**18.6**	**9.0 ***	**11.2 ***	**6.2 ***	**3.2**	**1.5 ***	**2.3 ***	**0.9***	**33.6**	**16.7 ***	**14.1 ***	**15.6 ***

Тайлбар: *- Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн
*Note: *- Food consumption from own business*

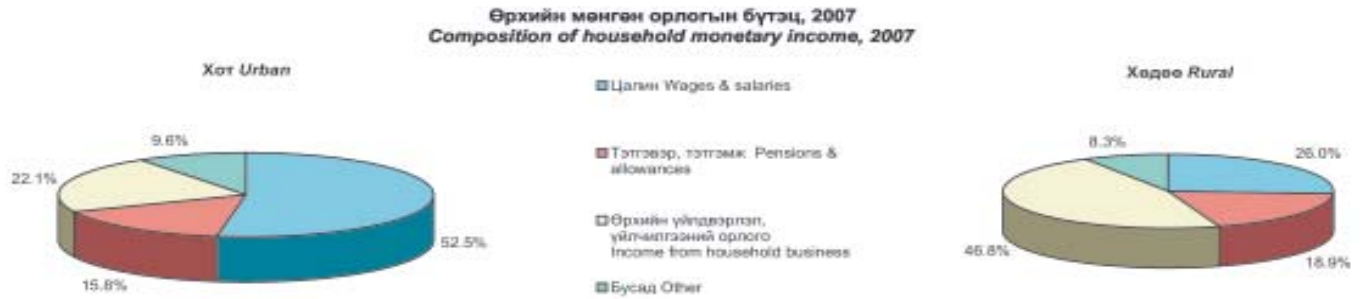

18.3 НЭГ ӨРХИЙН САРЫН ДУНДАЖ ЗАРЛАГА, хот хөдөөгөөр, оны үнээр
MONTHLY AVERAGE EXPENDITURE PER HOUSEHOLD, by urban and rural, at current price

төг *tog*

Зарлагын төрөл	*Types of expenditure*	Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Өрхийн зарлага - Бүгд	***Expenditure - Total***	**182 630**	**194 078**	**228 172**	**292 488**	**180 291**	**205 109**	**232 188**	**308 016**	**186 250**	**162 479**	**211 644**	**266 768**
1. Мөнгөн зарлага -Бүгд	***Monetary expenditure - Total***	**140 768**	**171 865**	**201 470**	**267 986**	**166 848**	**194 530**	**223 468**	**297 898**	**112 061**	**130 691**	**178 458**	**218 436**
Хүнсний зүйлийн зарлага	*Food expenses*	56 665	59 305	69 293	92 480	75 196	76 269	88 281	106 120	36 307	36 876	49 836	69 884
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	*Non-food expenses and services*	80 496	107 913	126 380	170 310	88 377	113 299	130 101	186 319	71 874	89 795	122 017	143 792
Хадгаламжинд	*Savings*	1 118	1 391	1 174	1 289	638	1 587	868	1 383	1 612	1 115	1 521	1 133
Бусдад өгсөн бэлэг тусламж	*Gifts*	2 489	3 256	4 623	3 907	2 637	3 375	4 218	4 076	2 268	2 905	5 084	3 627
2. Бусдаас үнэгүй авсан -Бүгд	***Received from other free of charge***	**7 306**	**6 672**	**4 282**	**8 134**	**7 864**	**7 863**	**4 623**	**7 808**	**6 551**	**4 744**	**3 958**	**8 676**
Хүнсний зүйлийн зарлага	*Food expenses*	3 543	3 162	3 356	3 775	3 096	3 264	3 472	2 700	3 953	3 037	3 289	5 556
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	*Non-food expenses and services*	3 763	3 510	926**	4 359	4 768	4 599	1 151**	5 108	2 598	1 707	669**	3 120
3. Хувийн аж ахуйгаас бэлтгэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	***Food preparation from own business***	**34 556**	**15 541***	**22 420***	**16 368 ***	**5 579**	**2 716***	**4 097***	**2 310 ***	**67 638**	**27 044***	**29 228***	**39 656 ***

Тайлбар: * Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн
*Note: * Food consumption from own business*
Тайлбар: ** Шинэчлэгдсэн аргачлалын дагуу жилийн дунджаар тархаан тооцов.
*Note: ** The numbers are estimated by allocated in annual average according to improved methodology.*

18.4 НЭГ ӨРХИЙН САРЫН ДУНДАЖ ЗАРЛАГЫН БҮТЭЦ
COMPOSITION OF MONTHLY AVERAGE EXPENDITURE PER HOUSEHOLD

Дүнд харьцсан хувь *percentage*

Зарлагын төрөл	*Types of expenditure*	Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Өрхийн зарлага - Бүгд	***Expenditure - Total***	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
1. Мөнгөн зарлага -Бүгд	***Monetary expenditure - Total***	**77.1**	**88.6**	**88.3**	**91.6**	**92.5**	**94.8**	**96.2**	**96.7**	**60.2**	**80.4**	**84.3**	**81.8**
Хүнсний зүйлийн зарлага	*Food expenses*	31.0	30.6	30.4	31.6	41.7	37.2	38.0	34.5	19.5	22.7	23.5	26.2
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	*Non-food expenses and services*	44.1	55.6	55.4	58.2	49.0	55.2	56.0	60.5	38.6	55.3	57.7	53.9
Хадгаламжинд	*Savings*	0.6	0.7	0.5	0.5	0.4	0.8	0.4	0.4	0.9	0.7	0.7	0.4
Бусдад өгсөн бэлэг тусламж	*Gifts*	1.4	1.7	2.0	1.3	1.5	1.6	1.8	1.3	1.2	1.8	2.4	1.3
2. Бусдаас үнэгүй авсан -Бүгд	***Received from other free of charge***	**4.0**	**3.4**	**1.9**	**2.8**	**4.4**	**3.8**	**2.0**	**2.6**	**3.5**	**2.9**	**1.9**	**3.3**
Хүнсний зүйлийн зарлага	*Food expenses*	1.9	1.6	1.5	1.3	1.7	1.6	1.5	0.9	2.1	1.9	1.6	2.1
Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний зарлага	*Non-food expenses and services*	2.1	1.8	0.4 **	1.5	2.6	2.2	0.5**	1.7	1.4	1.0	0.3 **	1.2
3. Хувийн аж ахуйгаас бэлтгэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн	***Food preparation from own business***	**18.9**	**8.0***	**9.8***	**5.6 ***	**3.1**	**1.3***	**1.8***	**0.7 ***	**36.3**	**16.6 ***	**13.8***	**14.9 ***

Тайлбар: *- Хувийн аж ахуйгаас хэрэглэсэн хүнсний бүтээгдэхүүн
*Note: *- Food consumption from own business*
Тайлбар: **- Шинэчлэгдсэн аргачлалын дагуу жилийн дунджаар тархаан тооцов.
*Note: - **The numbers are estimated by allocated in annual average according to improved methodology.*

18.5 НЭГ ХҮНД САРД НОГДОХ ХҮНСНИЙ ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ УЛСЫН ДУНДАЖ ХЭРЭГЛЭЭ, жишсэн хүнээр, хот хөдөөгөөр
MONTHLY FOODSTUFF CONSUMPTION PER ADULT EQUIVALENT, by urban and rural

кг *kg*

Хүнсний бүтээгдэхүүн	*Foodstuff*	Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Мах, махан бүтээгдэхүүн	*Meat and meat products*												
маханд шилжүүлснээр	*in terms of meat*	7.9	8.3	8.1	7.6	6.2	6.7	6.5	6.5	9.9	10.5	10.0	8.9
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн	*Milk and milk products*												
сүүнд шилжүүлснээр	*in terms of milk*	11.5	11.7	12.1	12.3	4.8	5.5	5.7	7.0	19.0	20.4	19.4	18.6
Цөцгийн тос	*Butter*	0.2	0.3	0.3	0.4	0.2	0.3	0.4	0.6	0.1	0.4	0.2	0.2
Гурил, гурилан бүтээгдэхүүн	*Flour and bakery products*												
гурилд шилжүүлснээр	*in terms of flour*	8.8	9.9	10.0	10.7	8.7	10.4	10.4	11.0	8.8	9.3	9.5	10.4
Будаа	*Rice*	1.5	2.2	2.0	1.9	1.7	2.3	2.3	1.9	1.4	2.1	1.7	1.9
Чихэр, сахарын зүйл	*Sugar and sugar products*												
сахарт шилжүүлснээр	*in terms of sugar*	1.0	1.4	1.2	1.7	1.0	1.3	1.2	1.5	1.0	1.5	1.2	1.8
Загас, загасан бүтээгдэхүүн	*Fish and fish products*	0.1	0.2	0.0	0.0	0.2	0.2	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0
Өндөг, ширхэг	*Egg, piece*	1.3	1.6	1.2	1.9	2.3	2.0	2.1	3.2	0.3	1.0	0.2	0.4
Төмс	*Potatoes*	2.8	3.6	3.2	3.3	3.8	4.5	4.2	4.1	1.5	2.3	2.1	2.4
Хүнсний ногоо	*Vegetables in terms of*												
	fresh vegetable	1.4	2.1	2.1	2.0	2.0	2.5	2.9	2.7	0.7	1.6	1.2	1.1
Жимс, жимсгэнэ	*Fruit*	0.5	1.0	0.5	0.7	0.6	1.0	0.7	0.9	0.3	0.9	0.3	0.5
Ургамлын болон өөхөн тос	*Vegetable oil*	0.7	1.0	0.7	0.6	0.6	0.9	0.7	0.6	0.7	1.1	0.8	0.6

18.6 НЭГ ХҮНИЙ ХОНОГТ ХЭРЭГЛЭСЭН ХҮНСНИЙ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ИЛЧЛЭГ, НАЙРЛАГА, жишсэн хүнээр, хот хөдөөгөөр
CALORIE AND COMPOSITION OF DAILY FOODSTUFF CONSUMPTION PER ADULT EQUIVALENT, by urban and rural

		Улсын дундаж *National average*				Хот *Urban*				Хөдөө *Rural*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Илчлэг, ккал	*Calorie intake, kkal*	2 553.9	2 881.9	2 818.4	2 874.2	2 379.8	2 656.5	2 647.0	2 741.0	2 750.2	3 065.2	3 013.9	3 034.0
Уураг, гр	*Protein, gramms*	101.4	106.1	104.4	102.9	89.2	103.9	91.0	92.3	115.1	130.5	119.7	115.5
Өөх тос, гр	*Fat, gramms*	84.4	106.3	99.1	93.1	64.4	96.3	80.7	83.0	107.0	139.7	120.1	105.3
Нүүрс ус, гр	*Hydrogen, gramms*	329.0	369.7	358.0	386.8	343.5	378.4	371.4	387.9	312.6	358.6	342.8	385.5

18.7 ХҮН АМЫН АМЬЖИРГААНЫ ДООД ТҮВШИН, нэг хүнд сард ногдохоор, бүс нутгаар
MINIMUM SUBSISTANCE LEVEL OF POPULATION, per capita a month, by regions

төг *tog*

Бүс	*Region*	2004	2005	2006	2007	2008
Баруун	*West*	20 200	23 200	37 000	54 700	70 700
Зүүн	*East*	21 200	25 000	34 800	51 800	65 600
Төв	*Central*	20 600	22 300	39 000	56 700	73 100
Хангайн	*Khangai*	20 600	22 600	38 300	54 600	70 600
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	26 500	30 000	42 800	60 100	73 300

18.8 ЯДУУРЛЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, хот, хөдөөгөөр , АТТС*, ӨОЗС**
POVERTY MEASURES, by urban and rural, LSMS, HIES

хувь *percentage*

		Ядуурлын хамралтын хүрээ *Headcount*			Ядуурлын гүнзгийрэлт *Poverty Gap*			Ядуурлын мэдрэмж *Poverty severity*		
		1998*	2002-2003*	2006**	1998*	2002-2003*	2006**	1998*	2002-2003*	2006**
Улсын дундаж	*National average*	35.6	36.1	32.2	11.7	11.0	10.1	5.6	4.7	4.5
Хот	*Urban*	39.4	30.3	27.9	13.9	9.2	8.6	7.1	4.0	3.8
үүнээс :	*of which*									
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	34.1	27.3	20.4	13.0	8.1	5.1	7.4	3.3	2.2
Хөдөө	*Rural*	32.6	43.4	37.0	9.8	13.2	11.9	4.4	5.6	5.3

* АТТС - Амьжиргааны түвшний түүвэр судалгаа
* *LSMS - Living Standards Measurement Survey*
** ӨОЗС - Өрхийн орлого, зарлагын судалгаа
** *HIES - Household income and Expenditure Survey*

18.9 ЯДУУРЛЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, бүс, хот, хөдөө, суурьшлаар, ӨОЗС, 2006
POVERTY MEASURES, by urban, rural, location and region, HIES, 2006

хувь *percentage*

		Ядуурлын хамралтын хүрээ *Headcount*	Ядуурлын гүнзгийрэлт *Poverty Gap*	Ядуурлын мэдрэмж *Poverty Severity*
Улсын дундаж	*National average*	32.2	10.1	4.5
Хот	*Urban*	27.9	8.6	3.8
Хөдөө	*Rural*	37.0	11.9	5.3
Бүс	*Region*			
Баруун	*West*	38.7	12.1	5.4
Хангай	*Khangai*	37.7	11.7	5.0
Төв	*Central*	34.0	11.9	5.7
Зүүн	*East*	36.5	13.3	6.3
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	20.4	5.1	2.2
Суурьшил	*Location*			
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	20.4	5.1	2.2
Аймгийн төв	*Aimag centers*	36.1	12.4	5.7
Сумын төв	*Soum centers*	37.3	12.5	5.8
Хөдөө	*Countryside*	36.8	11.2	4.9

18.10 "ТОГТВОРТОЙ АМЬЖИРГАА " ТӨСЛИЙН ХҮРЭЭНД ЭРҮҮЛ МЭНД, БОЛОВСРОЛ, ДЭД БҮТЦИЙГ САЙЖРУУЛАХ ЧИГЛЭЛЭЭР ХИЙСЭН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, бүс, аймаг, нийслэлээр

INVESTMENTS FOR THE IMPROVEMENT OF THE HEALTH, EDUCATION AND INFRASTRUCTURE IN THE FRAMEWORK OF "SUSTAINABLE LIVELIHOODS PROJECT", by regions and aimags

Бүс, аймаг, нийслэл	*Regions, aimags and the Capital*	Боловсрол *Education*							
		2004		2005		2006		2007	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**312**	**1 464.0**	**432**	**2 440.1**	**442**	**1 802.1**	**279**	**1 288.7**
				Баруун бүс	***West region***				
Дүн	***Subtotal***	**67**	**283.1**	**128**	**572.3**	**89**	**352.4**	**58**	**272.4**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	24	81.2	22	116.1	22	90.8	15	85.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	10	39.2	9	32.5	8	24.1	2	6.0
Завхан	*Zavkhan*	9	49.6	47	166.5	25	93.9	15	63.1
Увс	*Uvs*	10	69.1	24	195.6	19	104.6	16	82.5
Ховд	*Khovd*	14	44.1	26	61.6	15	38.9	10	35.0
				Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**93**	**385.3**	**102**	**476.9**	**118**	**560.3**	**75**	**352.7**
Архангай	*Arkhangai*	3	15.5	8	110.4	3	37.1	2	8.2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	20	87.6	30	54.3	54	262.7	24	129.5
Булган	*Bulgan*	13	60.6	13	108.7	7	71.5	5	40.5
Орхон	*Orkhon*	1	2.2	4	13.4	6	19.2	1	13.4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	32	124.0	22	88.5	41	113.5	31	110.4
Хөвсгөл	*Khovsgol*	24	95.5	25	101.6	7	56.3	12	50.7
				Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**98**	**446.7**	**98**	**710.4**	**178**	**612.2**	**75**	**344.1**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3	8.3	3	54.7	1	13.6	3	6.9
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	4	30.9	7	63.4	2	30.0	3	18.3
Дорноговь	*Dornogovi*	7	59.5	12	117.9	1	9.6	9	32.0
Дундговь	*Dundgovi*	24	112.1	19	64.0	52	126.8	23	73.1
Өмнөговь	*Omnogovi*	13	69.5	24	96.0	62	173.5	11	67.4
Сэлэнгэ	*Selenge*	19	42.4	4	21.2	5	49.9	5	15.2
Төв	*Tov*	28	124.0	29	293.2	55	208.8	21	131.2
				Зүүн бүс	***East region***				
Дүн	***Subtotal***	**29**	**199.0**	**46**	**327.7**	**33**	**171.3**	**32**	**128.1**
Дорнод	*Dornod*	17	102.9	22	184.5	17	97.9	9	53.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	3	26.3	4	13.7	2	10.6	10	27.3
Хэнтий	*Khentii*	9	69.8	20	129.5	14	62.8	13	47.0
				Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**25**	**149.7**	**58**	**352.9**	**24**	**106.0**	**39**	**191.4**

Эх үүсвэр: ӨАДХГ-ын мэдээлэл

Source: The data from HLSPO

(Хүснэгт 18.10-ын үргэлжлэл *Table 18.10 continuation)*

Бүс, аймаг, нийслэл	*Regions, aimags and the Capital*	Эрүүл мэнд *Health*							
		2004		2005		2006		2007	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**213**	**774.6**	**303**	**993.0**	**307**	**863.3**	**166**	**484.8**
				Баруун бүс	***West region***				
Дүн	***Subtotal***	**50**	**175.9**	**89**	**311.4**	**59**	**191.7**	**54**	**122.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	13	40.0	18	104.6	5	42.4	6	36.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4	20.4	7	21.7	11	20.7	38	56.0
Завхан	*Zavkhan*	7	20.2	29	93.6	15	35.8	2	16.1
Увс	*Uvs*	17	78.4	12	40.7	19	74.5	2	4.0
Ховд	*Khovd*	9	16.8	23	50.8	9	18.3	6	10.4
				Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**65**	**143.8**	**117**	**221.3**	**106**	**239.2**	**45**	**139**
Архангай	*Arkhangai*	3	4.5	45	45.8	4	25.7	15	46.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	25	42.4	18	24.0	51	87.5	14	28.7
Булган	*Bulgan*	4	48.5	6	30.5	2	10.6	1	3.3
Орхон	*Orkhon*	1	0.9	2	26.6	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	13	24.2	10	28.2	27	57.3	9	33.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	19	23.4	36	66.2	22	58.1	6	26.6
				Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**70**	**231.3**	**69**	**255.3**	**106**	**250.0**	**49**	**159.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1	0.7	-	-	-	-	2	8.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3	25.4	1	4.5	1	10.9	1	4.7
Дорноговь	*Dornogovi*	4	16.4	5	34.3	39	47.5	3	12.8
Дундговь	*Dundgovi*	26	58.1	20	52.7	22	72.0	12	22.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	14	54.6	12	32.9	25	52.9	10	44.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	4	3.5	10	37.9	2	16.3	3	8.0
Төв	*Tov*	18	72.6	21	93.0	17	50.4	18	59.8
				Зүүн бүс	***East region***				
Дүн	***Subtotal***	**20**	**61.8**	**18**	**95.2**	**25**	**85.9**	**9**	**20.1**
Дорнод	*Dornod*	17	41.5	9	41.8	17	42.3	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	6	31.2	8	43.6	4	11.6
Хэнтий	*Khentii*	3	20.3	3	22.2	-	-	5	8.5
				Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**8**	**161.9**	**10**	**109.8**	**11**	**96.5**	**9**	**43.8**

(Хүснэгт 18.10-ын үргэлжлэл *Table 18.10 continuation)*

Бүс, аймаг, нийслэл	*Regions, aimags and the Capital*	Дэд бүтэц *Infrastructure*							
		2004		2005		2006		2007	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**66**	**338.2**	**96**	**549.5**	**74**	**232.2**	**17**	**134.4**
				Баруун бүс	***West region***				
Дүн	***Subtotal***	**15**	**67.5**	**32**	**109.9**	**18**	**47.9**	**4**	**20.5**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3	24.4	8	20.9	4	8.6	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	5	13.5	11	44.4	4	14.2	1	5.0
Завхан	*Zavkhan*	3	15.8	8	32.4	3	6.0	1	10.0
Увс	*Uvs*	1	1.0	1	3.0	3	6.7	2	5.5
Ховд	*Khovd*	3	12.9	4	9.3	4	12.5	-	2.9
				Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**19**	**94.2**	**27**	**169.6**	**18**	**58.9**	**4**	**32.3**
Архангай	*Arkhangai*	2	6.4	4	38.0	-	-	1	8.7
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1	3.5	3	3.7	5	20.4	-	-
Булган	*Bulgan*	-	-	3	16.5	1	2.2	-	-
Орхон	*Orkhon*	2	21.0	2	28.8	1	4.7	1	3.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2	9.8	6	42.5	11	18.5	2	19.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	12	53.5	9	40.2	-	13.1	-	-
				Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**19**	**73.1**	**17**	**99.4**	**28**	**81.3**	**3**	**35.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1	3.6	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	2	14.7	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	6	20.2	3	3.6	9	23.8	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	4	8.5	1	6.2	1	7.7	2	14.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	2	10.4	3	18.9	2	22.6	-	-
Төв	*Tov*	6	30.4	8	56.1	16	27.3	1	21.5
				Зүүн бүс	***East region***				
Дүн	***Subtotal***	**1**	**4.2**	**3**	**20.7**	**7**	**19.6**	**2**	**11.7**
Дорнод	*Dornod*	-	-	-	-	1	2.2	2	8.1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	-	-	-	-	-	3.6
Хэнтий	*Khentii*	1	4.2	3	20.7	6	17.4	-	-
				Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**12**	**99.2**	**17**	**149.8**	**3**	**24.4**	**4**	**34.5**

(Хүснэгт 18.10-ын үргэлжлэл *Table 18.10 continuation)*

Бүс, аймаг, нийслэл	*Regions, aimags and the Capital*	Байгаль орчин болон бусад *Environment and others*							
		2004		2005		2006		2007	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**11**	**78.0**	**78**	**320.7**	**35**	**131.6**	**7**	**36.0**
				Баруун бүс	***West region***				
Дүн	***Subtotal***	**-**	**-**	**21**	**87.0**	**10**	**28.5**	**2**	**2.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	-	-	5	29.3	5	17.3	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	5	12.4	1	5.1	-	-
Завхан	*Zavkhan*	-	-	3	10.5	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	-	-	2	14.5	1	2.0	-	-
Ховд	*Khovd*	-	-	6	20.2	3	4.0	2	2.8
				Хангайн бүс	***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**1**	**6.9**	**12**	**43.2**	**8**	**44.6**	**1**	**12.9**
Архангай	*Arkhangai*			1	2.1	2	21.0	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	-	-	-	-	1	2.3	-	-
Булган	*Bulgan*	1	6.9	2	5.4	2	4.6	-	-
Орхон	*Orkhon*	-	-	2	5.5	2	13.2	1	3.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	4	21.6	1	3.4	-	9.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	-	-	3	8.6	-	-	-	-
				Төвийн бүс	***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**7**	**38.0**	**37**	**158.7**	**17**	**58.6**	**3**	**16.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	3	24.8	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	1	7.7	1	7.4	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	4	12.9	7	18.6	3	4.6	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	1	9.0	20	54.9	9	14.7	-	2.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	1	7.7	1	12.0	-	-
Төв	*Tov*	1	8.3	5	45.2	4	27.3	3	13.9
				Зүүн бүс	***East region***				
Дүн	***Subtotal***	**1**	**3.7**	**8**	**31.9**	**-**	**-**	**1**	**3.6**
Дорнод	*Dornod*	-	-	4	12.0	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	2	5.8	-	-	1	3.6
Хэнтий	*Khentii*	1	3.7	2	14.1	-	-	-	-
				Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**2**	**29.5**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

18.11 "ТОГТВОРТОЙ АМЬЖИРГАА" ТӨСЛӨӨС БЭЛЧЭЭРИЙН МАЛ АЖ АХУЙН ЭРСДЛИЙГ БУУРУУЛАХ ЧИГЛЭЛЭЭР ХИЙГДСЭН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, аймгаар
INVESTMENTS FOR THE PASTURAL RISK MANAGEMENT THE FRAMEWORK OF "SUSTAINABLE LIVELIHOODS PROJECT", by aimags

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004		2005		2006		2007	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
		Худаг засвар		***Well rehabilitation***					
БҮГД	***TOTAL***	**132**	**353.3**	**172**	**395.9**	**164**	**298.1**	**6**	**33.4**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	28	80.1	19	56.4	6	14.4	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	-	-	29	85.5	12	104.9	1	3.5
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорнод	*Dornod*	19	70.8	11	23.8	4	15.3	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	12	25.8	18	24.4	30	36.3	-	12.4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	18	31.7	26	52.8	26	31.3	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	18	44.6	14	26.9	29	43.6	-	4.8
Төв	*Tov*	36	89.8	51	116.9	57	52.2	5	12.7
Увс	*Uvs*	-	-	4	9.3	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	1	10.4	-	-	-	-	-	-
		Агуулах барих, засвар		***Storage construction and repairment***					
БҮГД	***TOTAL***	**11**	**139.5**	**2**	**23.2**	**11**	**72.3**	**5**	**60.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2	27.0	-	-	1	14.8	1	11.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	-	-	-	-	2	16.5	1	2.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	-	-	-	-	-	10.4
Дорнод	*Dornod*	-	-	-	-	1	5.3	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	2	18.2	-	-	1	4.0	1	19.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3	33.8	1	20.9	1	8.6	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	1	11.0	1	2.2	5	23.1	1	5.0
Төв	*Tov*	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	2	33.8	-	-	-	-	1	11.5
Хэнтий	*Khentii*	1	15.8	-	-	-	-	-	-

Эх үүсвэр: ӨАДХГ-ын мэдээлэл
Source: The data from HLSPO

(Хүснэгт 18.11-ийн үргэлжлэл *Table 18.11 continuation)*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004		2005		2006		2007	
		Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*	Хэрэгжүүлсэн төслийн тоо *The number of implemented projects*	Санхүүжилт /сая.төг/ *Financing /mln.tog/*
		Малчдын бүлэг хоршоо, тоног төхөөрөмжийн зээл *Herders` cooperatives and equipments loan*							
БҮГД	***TOTAL***	**86**	**591.3**	**89**	**770.1**	**799**	**679.6**	**19**	**77.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	10	69.3	21	136.3	79	57.4	2	6.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	6	26.6	8	25.2	117	59.7	4	14.5
Дорнод	*Dornod*	16	66.9	-	-	121	205.5	5	18.0
Дундговь	*Dundgovi*	12	116.9	22	196.5	233	98.0	3	15.0
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4	35.0	5	44.4	5	49.0	2	8.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	12	102.0	11	101.0	108	73.0	1	5.0
Төв	*Tov*	5	46.3	22	266.7	29	88.0	2	10.0
Увс	*Uvs*	21	128.3	-	-	107	49.0	-	-
		Цаг уурын станц		***Weather forecasting station***					
БҮГД	***TOTAL***	**-**	**-**	**2**	**41.6**	**-**	**-**	**-**	**-**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	-	-	1	20.8	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	1	20.8	-	-	-	-
Төв	*Tov*	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	-	-	-	-	-	-	-	-

Тайлбар: 2006 оны хувьд хэрэгжүүлсэн төслийн тоо гэдгийн дор нийт зээлдэгчдийн тоог ойлгоно.

Remark:Total number of sub-loaners is to be considered under "Implemented number of projects" in 2006.

18.12 "ТОГТВОРТОЙ АМЬЖИРГАА" ТӨСЛИЙН ХҮРЭЭНД БИЧИЛ САНХҮҮГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГААС ОЛГОСОН ЗЭЭЛ, бүс, аймаг, нийслэлээр

LOANS PROVIDED BY THE MICRO FINANCE DEVELOPMENT FUND, WITH IN FRAMEWORK OF "SUSTAINABLE LIVELIHOODS PROJECT", by regions and aimags

Бүс, аймаг, нийслэл	*Regions, aimags and the Capital*	2004		2005		2006		2007	
		Зээлдэгчдийн тоо *Number of borrowers*	Олгосон зээлийн хэмжээ /сая.төг/ *Amount of fund's loan /mln.tog/*	Зээлдэгчдийн тоо *Number of borrowers*	Олгосон зээлийн хэмжээ /сая.төг/ *Amount of fund's loan /mln.tog/*	Зээлдэгчдийн тоо *Number of borrowers*	Олгосон зээлийн хэмжээ /сая.төг/ *Amount of fund's loan /mln.tog/*	Зээлдэгчдийн тоо *The number of borrowers*	Олгосон зээлийн хэмжээ /сая.төг/ *Amount of fund's loan /mln.tog/*
БҮГД	***TOTAL***	**2 891**	**2 361.4**	**3 082**	**2 314.7**	**10 533**	**11 216.5**	**4 453.0**	**5 026.6**
			Баруун бүс		***West region***				
Дүн	***Subtotal***	**350**	**444.6**	**1 109**	**789.9**	**1 801**	**2 048.4**	**872.0**	**888.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	140	220.2	404	219.5	588	645.4	4	6.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	205	169.9	205	226.5	597	641.5
Завхан	*Zavkhan*	-	-	193	169.9	193	226.6	180	168.5
Увс	*Uvs*	210	224.4	296	223.0	556	723.3	-	-
Ховд	*Khovd*	-	-	11	7.5	259	226.7	91	72.0
			Хангайн бүс		***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**575**	**570.7**	**705**	**512.7**	**2 837**	**3 340.5**	**2 165.0**	**2 638.5**
Архангай	*Arkhangai*	-	-	-	-	209	329.1	216	247.2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	294	323.4	146	139.7	594	940.3	217	267.1
Булган	*Bulgan*	-	-	257	170.1	480	413.4	682	691.9
Орхон	*Orkhon*	-	-	86	97.9	194	265.6	46	84.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	281	247.3	188	70.4	871	772.1	191	220.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	-	-	28	34.6	489	620.0	813	1 127.5
			Төвийн бүс		***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**1 590**	**1 017.9**	**884**	**546.5**	**4 541**	**3 838.0**	**1 268**	**1 256.4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	-	-	-	48	133.3	5	15.3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	22	15.1	208	265.6	25	78.5
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	21	34.4	656	619.4	695	825.6
Дундговь	*Dundgovi*	680	370.6	35	33.2	745	583.0	-	-
Өмнөговь	*Omnogov*	366	285.2	512	243.8	1 250	986.1	70	38.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	-	141	140.9	350	398.8	189	200.4
Төв	*Tov*	544	362.0	153	79.2	1 284	851.7	284	98.6
			Зүүн бүс		***East region***				
Дүн	***Subtotal***	**254**	**224.4**	**187**	**136.2**	**834**	**1 132.1**	**129**	**168.5**
Дорнод	*Dornod*	254	224.4	165	110.4	524	678.9	21	26.0
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	3	6.0	143	226.6	-	-
Хэнтий	*Khentii*	-	-	19	19.8	167	226.6	108	142.6
			Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**122**	**103.8**	**197**	**329.4**	**520.0**	**857.6**	**19**	**75.1**

Эх үүсвэр: ӨАДХГ-ын мэдээлэл

Source: The data from HLSPO

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААН, СОЁЛ, УРЛАГ, СҮМ ХИЙД

Боловсрол: Бүх шатны боловсролын сургалтын байгууллагын тоо, суралцагчид, төгсөгчид, элсэгчид, багш нарын тоог боловсролын түвшин, бүс, аймаг, нийслэлээр гаргав. Ерөнхий боловсролын сургууль (ЕБС)-д хамрагдалтын цэвэр, бохир коэффициент, нэг багшид ногдох сурагчдын тоо, сургууль завсардалтын хувь, их, дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн анхан, дунд шатны сургуулийн суралцагчид, төгсөгчдийн тоог Боловсролын олон улсын стандарт ангиллын дагуу 0-6 түвшинд гаргав.

Мэдээллийн эх сурвалж. Ерөнхий боловсролын талаархи мэдээллийг ЕБС-ууд гаргаж аймаг, нийслэлийн Засаг даргын тамгын газрын дэргэдэх Нийгмийн хөгжлийн бодлогын хэлтэс (Боловсрол, соёлын газар)-т нэгтгэн Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яаманд, мэргэжлийн болон дээд боловсролын мэдээллийг их, дээд сургууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвүүдээс тус яаманд шууд ирүүлнэ. Боловсролын салбарын статистикийн мэдээллийг Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яам нэгтгэн Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг.

Тухайн шатны сургуулийн хамран сургалтын бохир жинг тооцохдоо тухайн шатанд суралцаж буй хүүхдийн тоог тухайн шатанд суралцах насны хүн амын тоонд харьцуулна.

Нэг багшид ногдох сурагчдын тоог тооцохдоо тухайн шатанд суралцагчдын тоог тухайн түвшний боловсролын байгууллагын багшийн тоонд харьцуулна.

Сургууль завсардалтын хувийг сургуулиас завсардсан 7-15 насны хүүхдийн тоог тухайн насны нийт суралцагчдын тоонд харьцуулж гаргана.

Шинжлэх ухаан: Шинжлэх ухааны салбарын статистикийн мэдээллийг холбогдох эрдэм шинжилгээний байгууллагууд гаргаж, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яам нэгтгэн Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг.

Эрдэм шинжилгээний байгууллагуудад эрдэм шинжилгээ, туршилт, зохион бүтээх ажил эрхэлдэг байгууллага, аж ахуйн нэгжүүд орно. Энд эрдэм шинжилгээний байгууллагын тоо, ажиллагчид болон зардлын мэдээллийг салбараар харуулав.

Соёл, урлаг: Соёл урлагийн салбарын статистикийн мэдээллийг аймгуудын Боловсрол, соёлын төв, Нийслэлийн соёлын хороонд гаргаж Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яам нэгтгэн Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлдэг.

10000 хүнд ногдох номын тоог гаргахдаа номын фондыг суурин хүн амын тоонд харьцуулан тооцсон.

Сүм хийд: Энэ бүлэгт сүм хийдийн ажиллагчид, хурлын лам нар, шашны сургууль дацанд суралцагчид зэрэг үзүүлэлтийг харуулав. Эдгээр үзүүлэлтийн эх сурвалж нь Үндэсний статистикийн хорооноос жил бүр гаргадаг сүм хийдийн мэдээ тайлан болно.

Сүм хийдийн тайланг жил бүрийн 1-р сарын 20-ны дотор аймгийн статистикийн хэлтэс, нийслэлийн статистикийн газарт нэгтгэн 2-р сарын 4-нд Үндэсний статистикийн хороонд ирүүлнэ.

EDUCATION, SCIENCE, CULTURE AND ARTS

Education: *Data for school enrollment, graduates, new entrants and teaching staff is shown by educational level, aimags and capital city. Such indicators as general educational school net and gross enrollment ratio, pupil-teacher ratio, drop-out rate are being added and number of students in iniversities, colleges, technical and vocational schools are being compiled according to the international standard Classification of Education ISCED. The ISCED has been updated and revised in 1997 and adopted since then. According to this classification the education is classified between 0-6 levels.*

Data sources. General education data is collected from general educational schools and compiled at the Social development policy division of aimag and the capital governors' offices and finally sent to the MOSTEC. Vocational and tertiary education data is sent directly to the MOSTEC from educational institutes. The NSO receives annual report of the educational sector from the MOSTEC.

Gross enrollment ratio. This rate is equal to the number of pupils enrolled in a given level of education regardless of age by the population of age-group which is officially corresponds to the given level of education..

Pupil-teacher ratio. This rate is egual to the total number of pupils are studying in the general educational schools by the number of teachers at the same level.

Drop-out ratio is equal to the number of drop-out pupils aged 8-15 by the number of population in the same age-group.

Science: *The Ministry of Science, Technology, Education and Culture compiles information related to science from reseach and Science organizations forwards it to the National Statistical Office. The Research and Science organizations include entities that lead scientific pilot activities, research and inventions.This section presents the number of scientific organizations, employers, and total expenditures by sectors.*

Culture and arts: *MOSTEC collects data of culture and arts from the local culture centres of aimags and capital city, NSO receives annual reports from the Ministry of Science, Technology, Education and Culture. The number of books per 10000 is estimated as a ratio between the library book stock and the number of resident population.*

Monasteries and temples: *This chapter shows the number of employees in monasteries and temples, monks, and students studying in religious school and datsans. Data source of these indicators is the annual report of National Statistical Office.*

Monasteries and temples send datas to the statistical divisions of aimags and statistical department of Capital city by 20th January each year. These divisions and department sent the data to the National Statistical Office by 4th February.

19.1. БҮХ ШАТНЫ СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, хичээлийн жилийн эхний байдлаар
NUMBER OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS, at the beginning of the academic year

тоо *number*

Сургалтын байгууллагын ангилал	*Educational institutions classification*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Ерөнхий боловсролын сургууль-Бүгд	***General educational schools-Total***	**710**	**724**	**742**	**754**
Бага	*Primary*	76	75	71	71
9 жилийн	*9 grade*	189*	240*	172	167
11 жилийн	*11 grade*	445**	409**	499	516
Орой, эчнээ ангитай сургууль	***Schools with evening classes***	**326**	**289**	**211**	**173**
Их, дээд сурууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв-Бүгд	***University, higher educational institutions, colleges, technical and vocational schools-Total***	**219**	**215**	**214**	**218**
Төрийн өмчийн:	*Public:*	76	82	88	89
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв	*Technical and vocational schools*	33	33	40	42
Дээд сургууль, коллеж	*Higher educational institutions, colleges*	35	41	37	36
Их сургууль	*Universities*	8	8	11	11
Төрийн өмчийн бус:	*Private:*	137	127	120	123
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв	*Technical and vocational schools*	2	2	4	14
Дээд сургууль, коллеж	*Higher educational institutions, colleges*	132	122	113	106
Их сургууль	*Universities*	3	3	3	3
Монголд үйл ажиллагаа явуулж буй гадаадын салбар сургууль	*Branch of foreign universities*	6	6	6	6

Тайлбар: *- 8 жилийн,
**- 10 жилийн
*Note: * 8-th grade*
*** 10-th grade*

19.2. БҮХ ШАТНЫ СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГАД СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО, хичээлийн жилийн эхний байдлаар
NUMBER OF PUPILS AND STUDENTS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS,at the beginning of the academic year

мян.хүн *thous. persons*

Сургалтын байгууллагын ангилал	*Educational institutions classification*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Бүгд	***Total***	**715.3**	**729.5**	**710.4**	**733.2**
Ерөнхий боловсролын сургуульд өдрөөр суралцагчид-Бүгд	***Number of pupils studying in general educational schools-Total***	**557.3**	**556.9**	**542.5**	**537.5**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which:female*	285.8	285.128	276.7	273.3
Бага	*Primary*	247.7	249.6	239.3	239.7
Дунд	*Basic*	230.9	223.8	216.9	212.2
Ахлах	*High*	78.7	83.5	86.3	85.6
Орой, эчнээ ангитай сургуульд	***In schools with evening classes***	**12.1**	**10.7**	**4.9**	**3.9**
Үүнээс: эмэгтэй	*Of which:female*	5.8	4.8	2.0	1.7
Их, дээд сурууль, коллеж, мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв-Бүгд	***University, higher educational institutions, colleges, technical and vocational schools-Total***	**145.9**	**162.0**	**167.9**	**191.8**
Төрийн өмчийн:	*Public*	105.5	114.1	117.4	124.7
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвд	*Technical and vocational schools*	21.4	22.3	23.9	25.7
Дээд сургууль, коллежид	*Higher educational institutions, colleges*	28.0	31.6	27.2	29.0
Их сургуульд	*Universities*	56.1	60.2	66.3	70.0
Төрийн өмчийн бус:	*Private*	39.5	46.7	49.4	66.0
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвд	*Technical and vocational schools*	0.2	0.915	0.9	4.2
Дээд сургууль, коллежид	*Higher educational institutions, colleges*	34.2	38.79	40.4	39.8
Их сургуульд	*Universities*	5.1	6.994	8.1	11.0
Монголд үйл ажиллагаа явуулж буй гадаадын салбар сургуульд	*Branch school of foreign universities*	0.4	0.48	0.4	0.4
Гадаадад суралцагчид	*Students studying abroad*	0.5	0.7*	0.7*	0.7*

Тайлбар: * Засгийн газар хоорондын хэлэлцээр, Төрийн сангийн зээлээр гадаадын их, дээд сургуульд 2007-2008 оны хичээлийн жилд элссэн оюутны тоо
*Note: * Number of students entered to foreign universities by Government Agreement and Scholarship in 2007-2008 academic year*

19.3 БҮХ ШАТНЫ СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫГ ТӨГСӨГЧИД, хичээлийн жилийн эхний байдлаар
NUMBER OF GRADUATES IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS, at the beginning of the academic year

мян.хүн *thous. persons*

Сургалтын байгууллагын ангилал	*Educational institutions classification*	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007
Бүгд	***Total***	**118.2**	**128.1**	**131.1**	**132.8**
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	66.7	70.7	72.0	72.9
Үүнээс:	*Of which:*				
ЕБС-г	*General educational schools*	91.2	97.5	100.4	99.9
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	49.6	52.0	53.2	52.6
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийг	*Technical and vocational schools*	5.9	8.2	7.1	7.0
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	3.3	4.2	3.4	3.4
Их, дээд сургууль, коллежийг	*Universities, higher educational institutions, colleges*	21.1	22.4	23.6	25.9
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	13.8	14.5	15.4	16.9

19.4 БҮХ ШАТНЫ СУРГАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН БАГШ НАРЫН ТОО, хичээлийн жилийн эхний байдлаар
NUMBER OF TEACHERS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS, at the beginning of the academic year

мян.хүн *thous. persons*

Сургалтын байгууллагын ангилал	*Educational institutions classification*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Бүгд	***Total***	**32.4**	**33.6**	**34.7**	**36.1**
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	24.6	25.7	27.0	28.3
Үүнээс:	*Of which:*				
Цэцэрлэгийн	*Kindergartens*	3.4	3.275	3.7	3.9
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	3.2	2.997	3.7	3.9
ЕБС-ийн	*General educational schools*	21.5	22.6	22.9	23.9
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	17.2	18.3	18.6	19.5
Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төвийн	*Technical and vocational schools*	1.2	1.1	1.3	1.4
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	0.7	0.7	0.8	0.9
Их, дээд сургууль, коллежийн	*Universities, higher educational institutions, colleges*	6.3	6.5	6.8	6.9
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	3.5	3.7	3.9	4.0

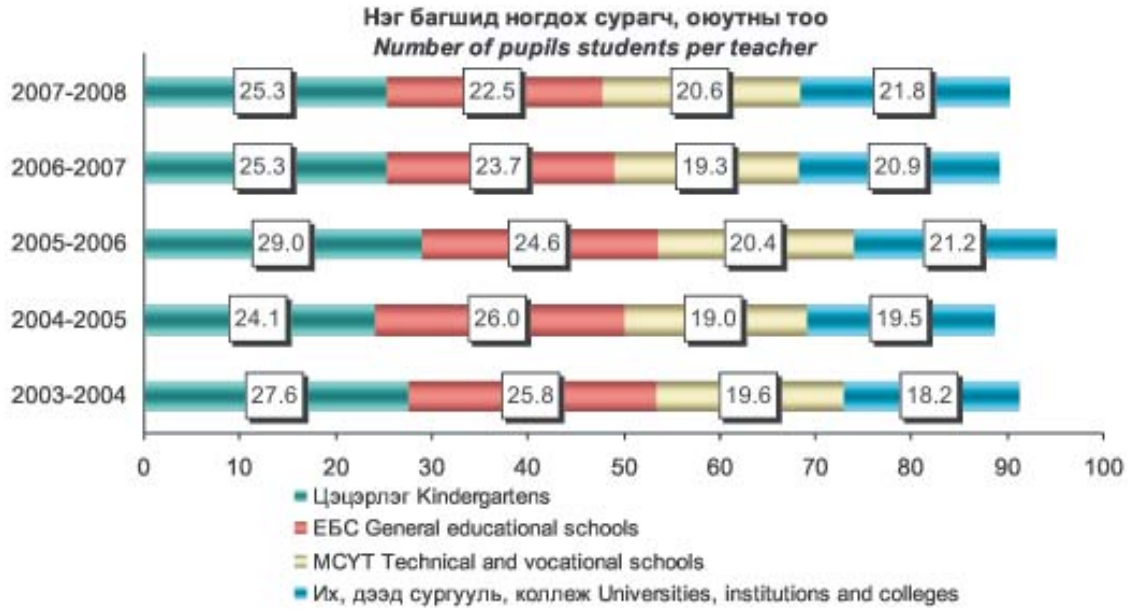

19.5 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ
SOME INDICATORS OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOL

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Хамран сургалтын бохир жин, %	***Gross enrollment ratio (GER) %***				
Суурь боловсролын	*GER in general education*	103.3	95.4	93.7	95.1
Бага боловсролын	*GER in primary education*	114.7	96.4	93.5	94.8
Дунд боловсролын	*GER in secondary education*	93.4	94.2	93.8	95.4
Сургуулиас завсардсан 7-15 насны хүүхэд, мян.хүн	***Number of drop-out school pupils aged 7-15, thous.persons***				
Бүгд	*Total*	10.8	9.0	12.3	8.8
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	4.3	3.6	4.8	3.6
Сургууль завсардалтын хувь	*Drop-out ratio*	2.0	1.6	2.2	1.6
Багшийн тоо, мян. хүн	***Teachers, thous.persons***				
Бүгд	*Total*	21.5	22.6	22.9	23.9
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Female*	17.2	18.3	18.6	19.5
Бага ангийн	*Primary*	7.3	7.6	7.6	7.7
Дунд ангийн	*Basic*	10.2	10.8	10.3	10.9
Ахлах ангийн	*High*	4.0	4.3	5.0	5.3
1-р ангид элсэгчдийн тоо, мян. хүн	***Number of new entrants in the 1-st grade, thous.persons***				
Бүгд	*Total*	76.8	55.7	56.1	60.0
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: female*	37.6	27.3	27.8	29.4
Дотуур байранд амьдардаг суралцагчид, мян хүн	***Number of dormitory pupils, thous.persons***				
Бүгд	*Total*	39.7	41.1	42.9	44.0
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which:Female*	21.2	21.9	23.3	24.0
ЕБС-ийг төгсөгчид, мян.хүн	***Graduates of general education school , thous.persons***				
Бүгд	*Total*	**97.5**	**100.4**	**99.9**	**-**
Үүнээс: Өдрөөр	*Of which:Dayclass*	92.8	97.5	97.2	-
Эмэгтэй	*female*	49.8	52.1	51.5	-
9-р анги	*9-th grade*	56.8	58.9	56.4	-
11-р анги	*11-th grade*	40.7	41.5	43.5	-

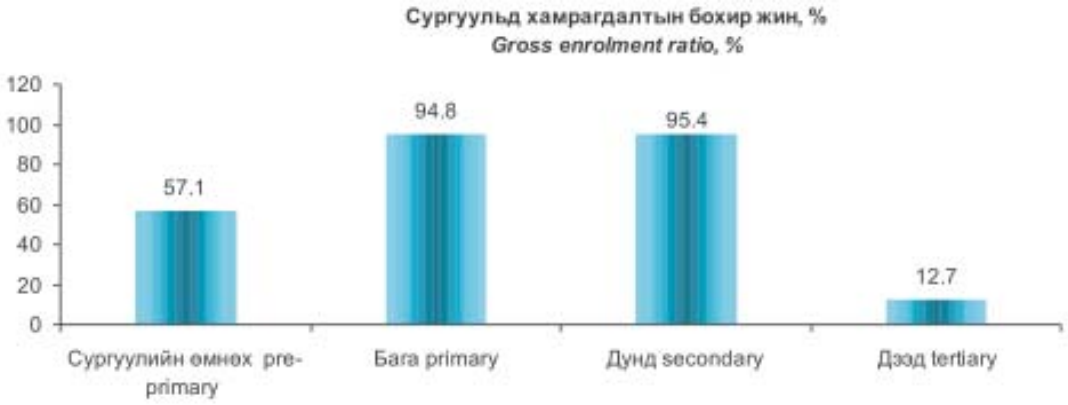

19.6 ДОТООДЫН ИХ, ДЭЭД СУРГУУЛЬ, КОЛЛЕЖИД СУРАЛЦАГЧИД, ТӨГСӨГЧИД, мэргэжлийн чиглэлээр
STUDENTS AND GRADUATES OF DOMESTIC HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS, by fields of education

Мэргэжлийн чиглэл	*Field of education*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
	Суралцагчид*	***Students****			
Бүгд	***Total***	**123 824**	**138 019**	**142 411**	**150 326**
Багш, боловсрол судлал, сурган хүмүүжүүлэх	*Education studies and teacher training*	12 126	12 803	15 094	18 249
Хүмүүнлэгийн ухаан	*Humanities*	12 691	13 066	10 899	9 950
Урлагийн төрөл, урлаг судлал	*Fine and applied arts*	3 235	3 204	2 832	2 919
Хууль, эрх зүй	*Law*	7 195	7 985	7 833	7 856
Нийгмийн шинжлэл	*Social science*	10 212	12 110	12 303	13 164
Худалдаа, бизнесийн удирдлага	*Commercial & business administration*	28 117	32 438	34 538	34 892
Нийтийн мэдээлэл, бичиг хэрэг	*Mass communication & documentation*	1 766	1 868	1 888	1 893
Математик, компьютер	*Mathematics and computer science*	4 679	5 262	5 416	5 867
Үйлчилгээ	*Service*	6 214	6 924	7 986	8 412
Байгалийн шинжлэл	*Natural science*	3 583	3 758	4 077	4 151
Анагаах ухаан	*Medical science*	9 585	10 735	11 593	13 148
Инженер	*Engineering*	16 468	17 989	19 045	20 311
Архитектур, хот төлөвлөлт	*Architecture and town planning*	3 649	4 489	3 544	4 105
ХАА, ойн аж ахуй, загас агнуур	*Agriculture, forestry & fishery*	3 854	4 059	4 177	4 115
Бусад мэргэжил	*Other fields*	450	1 329	1 186	1 294
	Төгсөгчид*	***Graduates****			
Бүгд	***Total***	**22 397**	**23 628**	**25 938**	**-**
Боловсролын салбар	*Education*	2779	2 893	3 262	-
Хүмүүнлэгийн ухаан	*Humanities*	1812	1 895	2 199	-
Урлагийн төрөл, урлаг судлал	*Fine and applied arts*	453	465	417	-
Хууль, эрх зүй	*Law*	1683	1 676	1 598	-
Нийгмийн шинжлэл	*Social science*	1480	2 190	2 131	-
Худалдаа, бизнесийн удирдлага	*Commercial & business administration*	6062	5 960	7 445	-
Нийтийн мэдээлэл, бичиг хэрэг	*Mass communication & documentation*	356	384	340	-
Математик, компьютер	*Mathematics and computer science*	554	616	740	-
Үйлчилгээ	*Service*	1291	1 267	1 413	-
Байгалийн шинжлэл	*Natural science*	697	720	632	-
Анагаах ухаан	*Medical science*	1644	1 791	1 942	-
Инженер	*Engineering*	2233	1 435	1 592	-
Архитектур, хот төлөвлөлт	*Architecture and town planning*	420	387	420	-
ХАА, ойн аж ахуй, загас агнуур	*Agriculture, forestry & fishery*	762	825	711	-
Бусад мэргэжил	*Other fields*	171	1 124	1 096	-

Тайлбар: * Мэргэжлийн анхан дунд шатны сургуульд суралцагчид, төгсөгчид ороогүй.
*Note: * Excluding students and graduates of technical and vocational schools*

19.7 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
БҮГД	***TOTAL***	**710**	**724**	**742**	**754**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**150**	**150**	**154**	**154**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	37	38	41	41
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	27	27	29	29
Завхан	*Zavkhan*	33	32	33	33
Увс	*Uvs*	30	30	27	27
Ховд	*Khovd*	23	23	24	24
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**165**	**163**	**168**	**166**
Архангай	*Arkhangai*	35	35	36	36
Баянхонгор	*Bayankhongor*	29	29	30	29
Булган	*Bulgan*	24	24	25	25
Орхон	*Orkhon*	16	15	16	16
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	28	27	28	28
Хөвсгөл	*Khovsgol*	33	33	33	32
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**151**	**153**	**153**	**157**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4	4	4	4
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	27	27	28	29
Дорноговь	*Dornogovi*	20	20	19	22
Дундговь	*Dundgovi*	19	19	19	19
Өмнөговь	*Omnogovi*	17	17	17	18
Сэлэнгэ	*Selenge*	33	33	33	33
Төв	*Tov*	31	33	33	32
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**66**	**68**	**67**	**67**
Дорнод	*Dornod*	25	26	25	25
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	15	15	15	15
Хэнтий	*Khentii*	26	27	27	27
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**178**	**190**	**200**	**210**

19.8 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД ӨДРӨӨР СУРАЛЦАГЧИД, бүс аймаг, нийслэлээр

NUMBER OF PUPILS IN GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital

мян.хүн *thous. persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
БҮГД	***TOTAL***	**557.5**	**556.9**	**542.5**	**537.5**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**99.8**	**99.6**	**96.5**	**96.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	23.8	23.4	23.3	23.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	15.0	15.1	13.1	12.9
Завхан	*Zavkhan*	18.4	18.3	17.7	17.8
Увс	*Uvs*	20.8	21.2	20.8	20.5
Ховд	*Khovd*	21.8	21.6	21.6	21.9
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**126.2**	**125.8**	**124.0**	**123.5**
Архангай	*Arkhangai*	20.8	21.3	20.7	20.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	19.6	19.3	19.2	19.5
Булган	*Bulgan*	13.1	12.4	12.0	11.7
Орхон	*Orkhon*	22.3	21.5	20.7	20.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	23.7	24.2	24.1	24.3
Хөвсгөл	*Khuvsgul*	26.7	27.1	27.3	27.1
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**99.5**	**99.4**	**94.5**	**91.1**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3.0	3.0	3.0	3.0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	22.2	23.7	22.1	20.6
Дорноговь	*Dornogovi*	11.6	11.5	11.3	11.1
Дундговь	*Dundgovi*	10.5	10.3	9.9	9.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	10.9	10.9	10.6	10.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	22.9	22.4	21.1	20.7
Төв	*Tov*	18.4	17.6	16.4	15.4
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**46.4**	**45.9**	**42.3**	**41.8**
Дорнод	*Dornod*	17.3	16.6	16.3	15.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	12.8	12.9	11.4	11.3
Хэнтий	*Khentii*	16.3	16.4	14.6	14.8
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**185.6**	**186.2**	**185.2**	**184.3**

19.9 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН НЭГ БАГШИД НОГДОХ СУРАГЧИД, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF PUPILS PER TEACHER OF GENERAL EDUCATION SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Бүгд *Total*				Бага *Primary*			
		2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Улсын дундаж	***National average***	**26.0**	**24.6**	**23.7**	**22.5**	**34.5**	**33.0**	**31.6**	**30.9**
		Баруун бүс				***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**25.8**	**24.7**	**23.3**	**22.4**	**35.2**	**32.2**	**30.4**	**29.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	24.0	22.1	21.3	21.1	32.9	28.1	27.0	27.2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	27.8	27.7	24.0	21.5	38.9	36.8	32.4	29.0
Завхан	*Zavkhan*	23.7	23.2	22.2	21.4	32.4	31.4	29.3	29.7
Увс	*Uvs*	27.2	26.2	24.3	23.3	35.1	33.7	31.5	29.5
Ховд	*Khovd*	27.4	26.1	25.3	24.8	38.7	34.1	33.5	33.1
		Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**26.3**	**25.1**	**24.6**	**23.8**	**34.2**	**32.9**	**32.0**	**31.3**
Архангай	*Arkhangai*	26.7	26.1	24.9	24.9	32.9	31.6	30.8	31.6
Баянхонгор	*Bayankhongor*	27.0	25.6	25.8	26.1	32.5	32.6	32.5	32.3
Булган	*Bulgan*	25.3	23.0	22.2	21.0	31.2	29.5	28.2	27.5
Орхон	*Orkhon*	25.4	23.4	22.0	20.8	35.7	32.6	32.1	30.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	28.5	27.0	26.6	25.4	37.8	35.6	33.9	32.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	25.2	24.7	25.1	23.8	34.0	33.6	32.8	32.0
		Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**25.4**	**24.5**	**23.3**	**21.6**	**31.9**	**31.9**	**29.9**	**28.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	26.3	23.8	23.6	20.5	31.5	31.0	31.0	29.2
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	23.5	24.8	23.0	20.7	31.8	34.3	30.2	29.2
Дорноговь	*Dornogovi*	28.8	25.8	24.6	23.5	34.2	31.1	30.1	28.3
Дундговь	*Dundgovi*	27.7	26.6	24.2	21.7	36.6	32.7	31.1	28.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	26.3	25.3	25.1	23.7	34.0	34.2	31.5	29.9
Сэлэнгэ	*Selenge*	25.0	23.7	23.2	22.5	29.9	31.1	29.8	29.4
Төв	*Tov*	24.5	23.0	21.7	19.8	29.2	29.0	27.5	25.7
		Зүүн бүс				***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**25.8**	**24.8**	**22.6**	**21.6**	**33.3**	**31.5**	**29.2**	**28.2**
Дорнод	*Dornod*	24.8	23.6	22.0	20.6	30.8	30.6	29.4	28.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	27.7	26.6	23.7	22.7	35.8	33.6	30.4	28.6
Хэнтий	*Khentii*	25.5	24.8	22.5	22.0	33.9	30.9	28.2	27.8
		Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**26.2**	**24.3**	**23.8**	**22.4**	**36.5**	**34.8**	**33.7**	**33.6**

19.10 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН БАГШ НАРЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF TEACHERS IN GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
БҮГД	***TOTAL***	**21 458**	**22 627**	**22 891**	**23 897**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 867**	**4 040**	**4 146**	**4 319**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	993	1 062	1 092	1 127
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	538	546	546	598
Завхан	*Zavkhan*	777	791	798	831
Увс	*Uvs*	764	811	857	882
Ховд	*Khovd*	795	830	853	881
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 789**	**5 017**	**5 051**	**5 198**
Архангай	*Arkhangai*	780	816	831	834
Баянхонгор	*Bayankhongor*	724	755	744	747
Булган	*Bulgan*	516	540	540	557
Орхон	*Orkhon*	877	912	939	967
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	830	898	906	956
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 062	1 096	1 091	1 137
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 919**	**4 056**	**4 048**	**4 212**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	113	126	127	146
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	944	954	964	997
Дорноговь	*Dornogovi*	404	448	461	475
Дундговь	*Dundgovi*	377	389	409	437
Өмнөговь	*Omnogovi*	414	429	424	457
Сэлэнгэ	*Selenge*	915	944	910	921
Төв	*Tov*	752	766	753	779
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**1 798**	**1 848**	**1 870**	**1 937**
Дорнод	*Dornod*	696	703	739	764
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	462	486	481	498
Хэнтий	*Khentii*	640	659	650	675
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**7 085**	**7 666**	**7 776**	**8 231**

19.11 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙГ ӨДРӨӨР ТӨГСӨГЧИД,
бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF GRADUATES OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by region, aimags and the Capital

мян.хүн *thous. persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	9-р анги *9th grade*			11-р анги *11th grade*		
		2004-2005	2005-2006	2006-2007	2004-2005	2005-2006	2006-2007
БҮГД	***TOTAL***	**55.5***	**57.6***	**55.4**	**37.2****	**39.9****	**41.8**
		Баруун бүс			***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**8.2**	**8.8**	**8.5**	**6.1**	**6.4**	**6.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1.8	2.0	1.9	1.5	1.5	1.5
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1.3	1.3	1.1	0.8	0.9	0.9
Завхан	*Zavkhan*	1.6	1.6	1.7	1.3	1.3	1.3
Увс	*Uvs*	1.8	1.9	1.8	1.0	1.2	1.2
Ховд	*Khovd*	1.9	2.0	2.0	1.6	1.6	1.7
		Хангайн бүс			***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**12.1**	**12.7**	**12**	**8.4**	**8.8**	**9.2**
Архангай	*Arkhangai*	1.9	2.1	1.9	1.3	1.4	1.4
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1.9	1.9	2.0	1.3	1.2	1.3
Булган	*Bulgan*	1.3	1.3	1.3	0.9	1.0	1.0
Орхон	*Orkhon*	2.4	2.3	2.3	1.8	1.9	1.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2.2	2.4	2.1	1.3	1.5	1.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	2.5	2.7	2.4	1.8	1.9	2.0
		Төвийн бүс			***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**10.2**	**10.5**	**10.1**	**6.8**	**7.2**	**7.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.3
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	2.3	2.5	2.4	1.6	1.7	1.8
Дорноговь	*Dornogovi*	1.2	1.3	1.2	0.7	0.7	0.8
Дундговь	*Dundgovi*	1.0	0.9	0.9	0.6	0.6	0.6
Өмнөговь	*Omnogovi*	1.1	1.0	1.1	0.6	0.7	0.7
Сэлэнгэ	*Selenge*	2.4	2.5	2.3	1.8	1.8	1.7
Төв	*Tov*	1.9	1.9	1.9	1.3	1.3	1.3
		Зүүн бүс			***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**4.5**	**4.6**	**4.2**	**2.9**	**2.8**	**3**
Дорнод	*Dornod*	1.9	1.9	1.6	1.2	1.2	1.3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1.1	1.2	1.1	0.8	0.7	0.7
Хэнтий	*Khentii*	1.5	1.5	1.5	0.9	0.9	1.0
		Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**20.5**	**21.0**	**20.6**	**13.0**	**14.7**	**15.8**

* - 8-р анги төгсөгчдийн тоо
** -Number of graduates of 8th grade*
** - 10-р анги төгсөгчдийн тоо
*** -Number of graduates of 10th grade*

19.12 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН 1-Р АНГИД ЭЛСЭГЧИД, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF PUPILS ENROLLED IN 1ST GRADE OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by regions, aimags and the Capital

мян.хүн *thous. persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
БҮГД	***TOTAL***	**76.8**	**55.7**	**56.1**	**60.0**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**16.8**	**11.1**	**10.6**	**11.2**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	4.0	2.9	2.7	3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2.8	1.5	1.5	1.4
Завхан	*Zavkhan*	2.6	1.7	1.8	1.9
Увс	*Uvs*	3.8	2.5	2.3	2.3
Ховд	*Khovd*	3.6	2.5	2.3	2.6
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**18.5**	**12.9**	**12.6**	**13.9**
Архангай	*Arkhangai*	3.4	2.5	2.3	2.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2.7	2.2	2.0	2.3
Булган	*Bulgan*	1.9	1.0	1.1	1.2
Орхон	*Orkhon*	2.7	1.6	1.9	1.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	4.0	2.7	2.5	2.8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3.8	2.9	2.8	3.4
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**12.6**	**9.6**	**9.5**	**9.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.3	0.3	0.3	0.3
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	2.7	2.3	2.2	2.2
Дорноговь	*Dornogovi*	1.6	1.1	1.2	1.2
Дундговь	*Dundgovi*	1.6	1.0	1.0	1.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	1.7	1.1	1.0	1.5
Сэлэнгэ	*Selenge*	2.5	2.1	2.2	2.1
Төв	*Tov*	2.2	1.7	1.6	1.6
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**7.1**	**4.5**	**4.3**	**4.8**
Дорнод	*Dornod*	2.1	1.5	1.5	1.8
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2.2	1.4	1.2	1.2
Хэнтий	*Khentii*	2.8	1.6	1.6	1.8
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**21.8**	**17.6**	**19.1**	**20.2**

19.13 ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН ДОТУУР БАЙРАНД АМЬДАРДАГ СУРАЛЦАГЧИД, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF DORMITORY PUPILS OF GENERAL EDUCATIONAL SCHOOLS, by region, aimags and the Capital

мян.хүн *thous. persons*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
БҮГД	***TOTAL***	**39 691**	**41 068**	**42 986**	**44 037**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**14 674**	**15 393**	**15 815**	**16 309**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	4 044	4 278	4 848	4 897
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3 153	3 317	2 428	2 537
Завхан	*Zavkhan*	3 057	3 037	3 180	3 287
Увс	*Uvs*	2 703	2 964	3 286	3 423
Ховд	*Khovd*	1 717	1 797	2 073	2 165
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**13 759**	**14 271**	**15 357**	**14 677**
Архангай	*Arkhangai*	2 627	2 737	2 954	2 914
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2 141	2 200	2 271	2 364
Булган	*Bulgan*	1 878	1 895	1 900	1 976
Орхон	*Orkhon*	191	189	184	181
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2 943	3 125	3 163	2 811
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 979	4 125	4 885	4 431
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**6 694**	**7 176**	**7 544**	**7 912**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	43	98	103	108
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	531	655	650	660
Дорноговь	*Dornogovi*	709	807	919	923
Дундговь	*Dundgovi*	1 059	1 100	1 069	1 089
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 559	1 545	1 626	1 594
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 019	912	1 057	1 401
Төв	*Tov*	1 774	2 059	2 120	2 137
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**3 459**	**3 297**	**3 730**	**4 038**
Дорнод	*Dornod*	885	1 040	1 240	1 362
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 199	1 254	1 181	1 297
Хэнтий	*Khentii*	1 375	1 003	1 309	1 379
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 105**	**931**	**540**	**1 101**

19.14 СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН БАЙГУУЛЛАГА, ХҮҮХДИЙН ТОО,
хичээлийн жилийн эхний байдлаар
PRE-SCHOOL INSTITUTIONS AND NUMBER OF CHILDREN at the beginning of the academic year

Үзүүлэлтүүд	*Indicators*	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Байгууллагын тоо	***Pre-school institutions***	**707**	**740**	**752**	**778**
Үүнээс:	*Of which:*				
Цэцэрлэг	*Kindergartens*	696	729	742	768
Үүнээс:	*Of which:*				
Яслийн бүлэг	*Creches section*	141	175	178	219
Ясли	*Creches*	11	11	10	10
Хүүхдийн	*Number of dhildren*				
тоо, мян.	*thous.persons*	86.1	95.0	99.1	105.5
Үүнээс:	*Of which*				
Ясли	*Creches*	3.4	3.7	4.4	5.1
Цэцэрлэг	*Kindergartens*	82.7	91.4	94.7	100.4

19.15 БҮХ ШАТНЫ СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО, 1000 хүнд ногдохоор
NUMBER OF PUPILS AND STUDENTS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS, per 1000 population

		2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Бүгд	***Total***	**284.0**	**285.5**	**275.5**	**276.4**
Ерөнхий боловсролын сургууль-Бүгд	*General educational schools-Total*	221.3	218.6	210.4	207.6
Орой, эчнээ ангид	*In evening classes*	4.8	3.6	1.9	1.5
Мэргэжлийн анхан, дунд шатны сургууль	*Technical and vocational schools*	8.6	9.1	9.6	11.5
Их, дээд сургууль, коллеж	*Universities, higher educational institution, colleges*	49.2	54.2	55.2	58

19.16 ХАМРАН СУРГАЛТЫН БОХИР ЖИН, хувиар, бүс, аймаг, нийслэлээр, 2007-2008 оны хичээлийн жилд
GROSS ENROLMENT RATIO (GER),by percent, by regions, aimags and the Capital, at the 2007-2008 academic year

		Суурь боловсрол *GER in general education*			Бага боловсрол *GER in primary education*			Дунд боловсрол *GER in secondary education*		
		Бүгд *Total*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эрэгтэй *Male*	Эмэгтэй *Female*
БҮГД	***TOTAL***	**95.1**	**94.3**	**95.9**	**94.8**	**95.2**	**94.4**	**95.4**	**93.3**	**97.6**
		Баруун бүс				***West region***				
Дүн	***Subtotal***	**97.7**	**96.1**	**99.3**	**98.9**	**98.2**	**99.5**	**96.3**	**93.6**	**99.0**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	94.7	94.7	94.8	98.6	98.8	98.4	90.2	89.7	90.6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	99.5	97.1	102.0	98.7	96.5	101.0	100.6	97.8	103.5
Завхан	*Zavkhan*	98.5	97.2	99.9	94.4	94.3	94.6	103.4	100.8	106.2
Увс	*Uvs*	99.2	95.6	103.0	102.5	101.0	104.1	95.5	89.4	101.9
Ховд	*Khovd*	97.8	96.9	98.7	99.4	99.4	99.4	95.9	93.9	97.8
		Хангайн бүс				***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**97.6**	**95.2**	**100.2**	**98.0**	**97.5**	**98.5**	**97.3**	**92.6**	**102.1**
Архангай	*Arkhangai*	98.3	96.4	100.2	103.3	103.9	102.7	92.3	87.5	97.2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	103.2	100.8	105.8	101.1	100.7	101.5	105.8	100.9	111.0
Булган	*Bulgan*	93.2	94.5	91.9	90.0	90.6	89.3	96.8	99.1	94.7
Орхон	*Orkhon*	94.9	92.5	97.5	88.8	89.0	88.5	101.1	95.9	106.8
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	98.9	95.3	102.7	100.3	97.9	102.8	97.3	92.2	102.5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	96.1	92.6	99.6	99.3	98.7	99.9	92.5	85.9	99.3
		Төвийн бүс				***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**97.9**	**97.4**	**98.3**	**95.9**	**95.8**	**96.0**	**100.0**	**99.2**	**100.9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	99.1	97.6	100.8	94.9	95.3	94.5	103.9	100.2	107.8
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	104.4	105.0	103.9	100.7	100.1	101.4	108.4	110.3	106.5
Дорноговь	*Dornogovi*	99.6	97.3	102.0	95.9	93.8	98.1	104.1	101.4	106.8
Дундговь	*Dundgovi*	90.7	90.3	91.2	90.7	90.9	90.5	90.8	89.6	92.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	101.0	97.8	104.5	101.0	99.6	102.4	101.1	95.5	107.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	104.0	105.4	102.7	102.5	103.8	101.2	105.7	107.2	104.2
Төв	*Tov*	85.2	85.3	85.1	83.6	85.0	82.3	86.9	85.8	88.1
		Зүүн бүс				***East region***				
Дүн	***Subtotal***	**98.9**	**97.6**	**100.3**	**98.6**	**99.1**	**98.2**	**99.2**	**95.9**	**102.7**
Дорнод	*Dornod*	100.9	99.4	102.4	98.7	98.6	98.8	103.1	100.2	106.2
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	99.3	97.2	101.5	101.3	101.4	101.2	97.0	92.5	101.9
Хэнтий	*Khentii*	96.7	96.0	97.5	96.7	97.7	95.5	96.8	94.1	99.7
		Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**90.1**	**90.6**	**89.6**	**89.4**	**91.0**	**87.8**	**90.9**	**90.1**	**91.6**

19.17 ЦЭЦЭРЛЭГ, БАГШ НАРЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF KINDERGARTENS AND TEACHERS, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Цэцэрлэгийн тоо *Kindergartens*				Багш нарын тоо *Number of teachers*			
		2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
БҮГД	***TOTAL***	**696**	**729**	**742**	**768**	**3 424**	**3 275**	**3 748**	**3 974**
		Баруун бүс				***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**132**	**134**	**135**	**140**	**464**	**467**	**505**	**537**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	24	24	25	27	95	93	111	121
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	25	26	26	27	78	80	85	88
Завхан	*Zavkhan*	34	32	33	33	114	112	122	119
Увс	*Uvs*	24	24	24	26	87	91	93	110
Ховд	*Khovd*	25	28	27	27	90	91	94	99
		Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**159**	**159**	**164**	**166**	**636**	**602**	**698**	**712**
Архангай	*Arkhangai*	29	29	30	30	81	84	91	93
Баянхонгор	*Bayankhongor*	28	27	28	28	88	79	90	93
Булган	*Bulgan*	25	25	24	24	87	84	91	95
Орхон	*Orkhon*	18	18	21	21	158	134	176	178
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	28	28	29	30	107	104	122	121
Хөвсгөл	*Khovsgol*	31	32	32	33	115	117	128	132
		Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**145**	**148**	**165**	**167**	**592**	**556**	**689**	**720**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	7	7	7	7	22	19	21	23
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	14	17	20	20	129	116	133	165
Дорноговь	*Dornogovi*	20	20	28	28	58	55	99	99
Дундговь	*Dundgovi*	20	20	20	20	81	74	95	81
Өмнөговь	*Omnogovi*	18	18	18	18	64	62	61	62
Сэлэнгэ	*Selenge*	29	29	33	34	137	125	167	171
Төв	*Tov*	37	37	39	40	101	105	113	119
		Зүүн бүс				***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**70**	**70**	**67**	**67**	**274**	**251**	**296**	**302**
Дорнод	*Dornod*	26	26	23	23	109	97	115	115
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	16	16	16	16	62	58	65	73
Хэнтий	*Khentii*	28	28	28	28	103	96	116	114
		Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**190**	**218**	**211**	**228**	**1 458**	**1 399**	**1 560**	**1 703**

19.18 ЦЭЦЭРЛЭГ, ЯСЛИЙН ХҮҮХДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF CHILDREN IN CRECHES AND KINDERGARTENS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг нийслэл	*Aimags and the Capital*	Цэцэрлэгийн хүүхдийн тоо (мян. хүүхэд) *Number of childrens in kindergartens (thous. children)*				Яслийн хүүхдийн тоо *Number of children in creches*			
		2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008
БҮГД	***TOTAL***	**82.7**	**91.4**	**94.7**	**100.4**	**3 385**	**3 663**	**4 370**	**5 118**
		Баруун бүс				***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**12.2**	**15.1**	**13.5**	**14.6**	**97**	**100**	**248**	**348**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1.8	2.6	2.7	3.0	31	16	76	67
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2.8	3.4	2.2	2.5	-	15	-	-
Завхан	*Zavkhan*	2.9	3.3	3.2	3.3	-	-	85	158
Увс	*Uvs*	2.4	3.0	2.6	3.0	-	-	-	18
Ховд	*Khovd*	2.3	2.8	2.8	2.8	66	69	87	105
		Хангайн бүс				***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**16.5**	**18.5**	**19.4**	**19.7**	**461**	**498**	**598**	**637**
Архангай	*Arkhangai*	2.0	2.5	2.6	2.7	18	23	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2.3	2.3	2.5	2.6	48	19	89	102
Булган	*Bulgan*	1.7	2.1	2.1	2.0	59	66	156	110
Орхон	*Orkhon*	3.9	3.8	4*	4.1*	195	198	205	128
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2.9	3.2	3.4	3.3	103	132	35	32
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3.7	4.6	4.8	5.0	38	60	113	265
		Төвийн бүс				***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**15.4**	**15.9**	**18.5**	**19.4**	**698**	**712**	**848**	**890**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.6	0.6	0.6*	0.7*	-	-	-	18
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3.4	3.2	3.6*	4.2*	408	395	302	393
Дорноговь	*Dornogovi*	1.4	1.9	3.1	3.0 -		12	49	49
Дундговь	*Dundgovi*	2.2	2.2	2.0	2.2	19	30	110	150
Өмнөговь	*Omnogovi*	1.6	2.0	2.0	1.9	13	20	35	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	3.5	3.3	4.3*	4.4*	245	201	331	259
Төв	*Tov*	2.7	2.8	2.9*	3.0*	13	54	21	21
		Зүүн бүс				***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**5.9**	**7.0**	**7.3**	**7.8**	**188**	**263**	**157**	**241**
Дорнод	*Dornod*	2.4	2.7	2.9	2.9	78	82	45	73
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1.3	1.5	1.8	2.0	60	110	61	86
Хэнтий	*Khentii*	2.2	2.7	2.6	2.9	50	71	51	82
		Улаанбаатар				***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**32.7**	**34.8**	**35.9***	**38.9***	**1 941**	**2 090**	**2 519**	**3 002**

Тайлбар: * Төмөр замын цэцэрлэгийн хүүхэд нэмэгдсэн
*Note: * Number of children in kindergartens belongs to Railway Company*

19.19 БОЛОВСРОЛЫН САЛБАРЫН ЗАРДАЛ, оны үнээр
EXPENDITURE OF EDUCATIONAL SECTOR, at current prices

		2004	2005	2006	2007 **
Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зардал, сая төг	*Total General Government budget expenditure, mln. tog*	752 486.4	764 597.1	1 222 966.8	1 749168.4
-Боловсролын нийт зардал, сая төг	*-Educational expenditure, mln.tog*	141 019.5	147 792.2	208 714.5*	273176.8*
Улсын нэгдсэн төсвийн зардалд боловсролын зардлын эзлэх хувь	*Percentage of education expenditure to total General Government budget expenditure*	18.7	19.3	17.1*	15.6*
Нэг хүнд ногдох боловсролын зардал, мян.төг	*Per capita expenditure, mln.tog*	56.0	58.0	80.9	104.5

Тайлбар: * - Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын багц
**- Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * - Bugdet set of Minister of Education, Culture and Science*
***- Preliminary data*

19.20. ШИНЖЛЭХ УХААНЫ САЛБАРЫН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ
MAIN INDICATORS OF SCIENCE &RESEARCH SECTOR

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Байгууллагын тоо	*Number of institutions*	58	56	57	59
Ажиллагчид	*Number of employees*	3 219	3 241	3 387	3 458
Үүнээс:	*Of which:*				
Үндсэн ажилтан	*Full-time employees*	2 642	2 283	2 316	2 379
Салбарын нийт зардал /сая.төг/	*Total expenditure /mln. tog/*	6 322.5	7 231.2	7 701.1	10 121.1
Үүнээс:	*Of which:*				
Техникийн ШУ	*Technical science*	1 891.5	2 154.7	1 823.2	1 808.4
Байгалийн ШУ	*Natural science*	1 582.6	1 727.4	2 113.2	2 995.7
ХАА-н ШУ	*Agricultural science*	735.9	836.5	847.7	1 098.5
Анагаах ухаан	*Medical science*	402.1	761.7	563.7	699.2
Нийгмийн ШУ	*Social science and humanities*	733.1	792.2	1 049.2	1 519.0
Бусад	*Other*	977.3	958.6	1 304.1	2 000.2

19.21. ЭРДМИЙН ЗЭРЭГ, ЦОЛТОЙ ҮНДСЭН АЖИЛЛАГЧИД, оны эцэст
FULL-TIME EMPLOYEES WITH SCIENTIFIC DEGREE, at the end of the year

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Үндсэн ажиллагчид- бүгд	*Full-time employees- total*	3 219	3 241	3 387	3 458
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Women*	1 497	1 456	1 673	1 717
Шинжлэх ухааны доктор	*Doctor /Sc/*	175	184	237	225
Боловсролын доктор	*Doctor /Ph/*	767	842	1005	986
Академич	*Academician*	49	45	46	50
Профессор	*Professor*	170	293	327	342
Дэд профессор	*Associate professor*	233	273	385	379

19.22. УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИГДСЭН ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АЖЛЫН ТОО
NUMBER OF RESEARCH WORKS, FUNDED FROM CENTRAL BUDGET

Судалгааны ажлын төрөл	*Kind of research work*	2004	2005	2006	2007
Улсын захиалгаар гүйцэтгэсэн ЭШТЗБА бүгд	*Experiment and invention oriented researches Implemented by state order - total*	358	319	343	374
Үүнээс:	*Of which:*				
Шинжлэх ухаан, технологийн төсөл	*Project on science and technology*	179	130	127	128
Онолын суурь судалгаа	*Theory-based test*	158	161	177	205
Шинжлэх ухаан, технологийн зэхэц ажил	*Baseline study work for Science and Technology*	21	28	39	41

19.23. НИЙТИЙН НОМЫН САН
PUBLIC LIBRARIES

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Номын сангийн тоо	*Number of libraries*	278	283	290	342
Номын фонд, мян.ш	*Library book stock, thous. Pcs*	6 975.2	6 961.9	6 975.5	6 965.7
10 000 хүнд ногдох номын тоо, мян.ш	*Number of books per 10 000 population, thous.pcs*	27.8	27.6	27.2	26.8
Уншигчдын тоо, мян.хүн	*Number of readers, thous.person*	223.3	205.8	321.8	336.5

19.24. НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
PUBLIC LIBRARIES NUMBER, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**278**	**283**	**290**	**342**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**79**	**79**	**84**	**87**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	13	13	13	14
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	7	7	11	13
Завхан	*Zavkhan*	24	24	24	24
Увс	*Uvs*	18	18	19	19
Ховд	*Khovd*	17	17	17	17
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**76**	**81**	**81**	**98**
Архангай	*Arkhangai*	18	18	18	18
Баянхонгор	*Bayankhongor*	20	20	20	20
Булган	*Bulgan*	16	15	15	17
Орхон	*Orkhon*	2	2	2	2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	19	19	19	19
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1	7	7	22
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**76**	**78**	**78**	**91**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1	1	1	1
Дархан-Уул	*Darkhan Uul*	1	1	1	1
Дорноговь	*Dornogovi*	13	14	14	14
Дундговь	*Dundgovi*	12	14	13	14
Өмнөговь	*Omnogovi*	15	15	15	15
Сэлэнгэ	*Selenge*	7	6	7	19
Төв	*Tov*	27	27	27	27
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**40**	**36**	**38**	**41**
Дорнод	*Dornod*	10	7	9	9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	14	13	13	13
Хэнтий	*Khentii*	16	16	16	19
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**7**	**9**	**9**	**25**

19.25. УЛСЫН СОЁЛ, УРЛАГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, төрлөөр, оны эцэст
NUMBER OF EMPLOYEES OF STATE ART AND CULTURE INSTITUTIONS by type, at the end of the year

Соёл, урлагийн байгууллагын нэр	*Name of Institution*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***TOTAL***	**3 439**	**4 362**	**4 614**	**5 510**
Үүнээс: Эмэгтэй	*Of which: Women*	1 582	2 377	2 484	2 993
Театр, чуулга, цирк	*Theatres, circus and ensemsles*	1 176	1 971	2 185	2 321
Музей	*Museum*	410	408	464	494
Номын сан	*Public libraries*	410	376	364	387
Соёлын төв (ордон)	*Cultural centres*	1 291	1 474	1 506	2 195
Киноны байгууллага	*Film art Institutions*	152	133	95	113

19.26. НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН СУУДЛЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
TOTAL SEAT NUMBER OF PUBLIC LIBRARIES, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**8 357**	**8 248**	**8 651**	**9 450**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 930**	**1 918**	**2 063**	**2 096**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	293	303	303	313
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	136	156	226	227
Завхан	*Zavkhan*	507	507	519	527
Увс	*Uvs*	324	332	395	399
Ховд	*Khovd*	670	620	620	630
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 954**	**1 961**	**2 079**	**2 425**
Архангай	*Arkhangai*	469	469	469	469
Баянхонгор	*Bayankhongor*	392	347	417	417
Булган	*Bulgan*	427	320	320	437
Орхон	*Orkhon*	150	150	178	182
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	376	360	380	406
Хөвсгөл	*Khovsgol*	140	315	315	514
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 832**	**1 913**	**1 960**	**2 121**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	20	20	20	20
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	132	132	132	132
Дорноговь	*Dornogovi*	186	213	338	267
Дундговь	*Dundgovi*	262	305	255	272
Өмнөговь	*Omnogovi*	390	395	346	346
Сэлэнгэ	*Selenge*	170	124	144	345
Төв	*Tov*	672	724	725	739
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**775**	**852**	**931**	**890**
Дорнод	*Dornod*	140	225	240	270
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	225	217	281	281
Хэнтий	*Khentii*	410	410	410	339
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**1 866**	**1 604**	**1 618**	**1 918**

19.27. НИЙТИЙН НОМЫН САНГИЙН БАЙНГЫН УНШИГЧДЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
TOTAL NUMBER OF PERMANENT READERS OF PUBLIC LIBRARY, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**223 252**	**205 846**	**321 844**	**336 519**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**42 203**	**36 487**	**56 962**	**66 526**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	9 439	8 616	8 882	10 664
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2 633	3 945	14 565	14 891
Завхан	*Zavkhan*	13 040	12 978	14 434	18 267
Увс	*Uvs*	10 513	4 678	12 811	13 553
Ховд	*Khovd*	6 578	6 270	6 270	9 151
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**59 509**	**70 018**	**71 996**	**60 894**
Архангай	*Arkhangai*	12 776	13 387	18 138	12 178
Баянхонгор	*Bayankhongor*	18 606	14 317	16 181	12 319
Булган	*Bulgan*	7 111	8 191	8 191	10 026
Орхон	*Orkhon*	6 480	6 480	6 166	6 380
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	11 454	20 264	15 955	13 596
Хөвсгөл	*Khovsgol*	3 082	7 379	7 365	6 395
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**50 741**	**43 406**	**43 108**	**52 614**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	69	950	433	408
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	4 968	5 329	5 050	4 748
Дорноговь	*Dornogovi*	2 608	2 815	2 561	2 034
Дундговь	*Dundgovi*	4 205	4 802	5 032	4 464
Өмнөговь	*Omnogovi*	11 849	10 758	8 399	8 806
Сэлэнгэ	*Selenge*	15 157	5 305	9 018	6 129
Төв	*Tov*	11 885	13 447	12 615	26 025
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**18 313**	**19 836**	**17 709**	**15 997**
Дорнод	*Dornod*	5 199	5 856	5 370	5 895
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	5 614	6 980	5 339	5 142
Хэнтий	*Khentii*	7 500	7 000	7 000	4 960
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**52 486**	**36 099**	**132 069**	**140 488**

19.28. МЭРГЭЖЛИЙН УРЛАГИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОГЛОЛТ, ҮЗЭГЧДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
PERFORMANCE OF PROFESSIONAL ARTS ORGANIZATION, SPECTATIONS by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Тоглолтын тоо *Performance*		Үзэгчид мян.хүн *Spectators thous.persons*	
		2006	2007	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**4 852**	**3 466**	**1 278.7**	**1 508.7**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**847**	**561**	**155.0**	**184.3**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	89	139	21.3	39.1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	89	159	22.3	32.1
Завхан	*Zavkhan*	378	108	86.7	86.8
Увс	*Uvs*	121	86	16.8	18.5
Ховд	*Khovd*	170	69	7.9	7.8
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**569**	**645**	**117.7**	**133.4**
Архангай	*Arkhangai*	80	60	22.5	28.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	132	142	52.7	49.5
Булган	*Bulgan*	86	161	7.2	17.0
Орхон	*Orkhon*	84	87	20.2	21.3
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	34	36	7.2	9.2
Хөвсгөл	*Khovsgol*	153	159	7.9	8.5
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**724**	**742**	**320.1**	**384.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	47	48	13.8	20.0
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	163	66	193.5	196.5
Дорноговь	*Dornogovi*	171	236	50.9	50.9
Дундговь	*Dundgovi*	36	75	16.2	10.0
Өмнөговь	*Omnogovi*	158	42	8.5	16.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	90	160	27.1	20.8
Төв	*Tov*	59	115	10.1	70.0
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**189**	**187**	**41.3**	**41.4**
Дорнод	*Dornod*	49	65	9.7	11.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	102	59	9.6	6.3
Хэнтий	*Khentii*	38	63	22.0	23.5
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**2 523**	**1 331**	**644.6**	**765.4**
үүнээс: УДБЭТ	*of which: NATOB*	93	94	30.6	32.0
УДЭТ	*NADT*	130	140	40.6	36.5
УХТ	*SPT*	96	90	10.4	12.5
ҮДБЭЧ	*NSDAE*	147	189	36.9	47.5
Улсын филармони	*State philarmony*	124	134	22.0	35.1
Улсын цирк	*State circus*	545	4	312.4	5.0
Цэргийн дуу бүжгийн эрдмийн чуулга	*MSDAE*	-	277	-	145.0

Тайлбар: УДБЭТ- Улсын дуурь бүжгийн эрдмийн театр
УДЭТ - Улсын драмын эрдмийн театр
УХТ - Улсын хүүхэлдэйн театр
ҮДБЭЧ - Үндэсний дуу бүжгийн эрдмийн чуулга

Note: NATOB - National academic theatre of Opera and balet
NADT - National academic drama theatre
SPT - State puppet theatre
NSDAE - National Song and Dance Academic Ensamble
MSDAE-Military Song and Dancing Academic Ensamble

19.29. МУЗЕЙН ҮЗВЭР, ҮЗЭГЧИД, бүс, аймаг, нийслэлээр
EXHIBIT OF MUSEUM, NUMBER OF VISITORS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Үзмэрийн тоо *Number of exhibit*		Үзэгчид мян.хүн *Spectators thous.persons*	
		2006	2007	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**207 897**	**216 878**	**412. 1**	**453. 1**
	Баруун бүс	***West region***			
Дүн	***Subtotal***	**21 205**	**22 599**	**39.4**	**51.6**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	5 526	5 585	24.3	33.4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	6 035	6 269	4.7	4.2
Завхан	*Zavkhan*	1 974	1 917	3.2	4.7
Увс	*Uvs*	4 514	5 228	2.7	2.9
Ховд	*Khovd*	3 156	3 600	4.5	6.4
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Дүн	***Subtotal***	**42 178**	**43 083**	**64. 5**	**62. 1**
Архангай	*Arkhangai*	8 868	8 754	6.8	10.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	7 057	6 878	17.8	11.9
Булган	*Bulgan*	3 467	3 480	2.7	4.0
Орхон	*Orkhon*	1 694	1 732	10.6	7.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	16 664	16 672	24.3	21.4
үүнээс: Эрдэнэ зуу	*of which: EZM*	12 649		21.4	
Хөвсгөл	*Khovsgol*	4 428	5 567	2.3	6.1
	Төвийн бүс	***Central region***			
Дүн	***Subtotal***	**21 298**	**21 199**	**69.0**	**91.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	132	317	0.4	0.7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 199	1 165	2.8	7.2
Дорноговь	*Dornogovi*	6 347	6 397	4.9	6.8
Дундговь	*Dundgovi*	3 566	3 666	7.3	8.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	3 082	3 832	7.6	9.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	3 500	1 892	2.9	2.0
Төв	*Tov*	3 472	3 930	43.1	57.6
	Зүүн бүс	***East region***			
Дүн	***Subtotal***	**8 179**	**9 124**	**13.7**	**9.9**
Дорнод	*Dornod*	4 643	5 105	5.1	4.2
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1 736	1 791	1.0	0.7
Хэнтий	*Khentii*	1 800	2 228	7.6	5.0
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**115 037**	**120 873**	**225.5**	**237.8**
үүнээс: Байгалийн түүхийн	*of which: NHM*	13 748	14 120	75.1	73.6
Үндэсний түүхийн	*NHM*	49 100	49 357	54.6	60.8
Дүрслэх урлагийн	*FAM*	12 812	12 812	14.7	21.3
Богд хааны ордон	*BHPM*	8 124	8 131	32.9	30.6
Чойжин ламын сүм	*CLSM*	6 085	6 095	13.7	10.0
Театрын музей	*TM*	9 219	9 669	5.0	4.8
Уран зургийн галерей	*AG*	3 035	3 066	4.5	12.0
Монгол цэргийн музей	*MMM*	-	4 800	-	11

Note: NHM - Natural History Museum
FAM - Fine Arts Museum
BKPM - Bogdo khan palace museum
CLSM - Choijin lama sum museum
TM- Theatre Museum
AG- Art Gallery
MMM - Mongol military museum

19.30. СОЁЛЫН ТӨВИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF CULTURAL CENTRES, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	**2007**
БҮГД	***TOTAL***	**334**	**338**	**339**	**340**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**87**	**88**	**88**	**88**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	13	13	13	13
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	17	18	18	18
Завхан	*Zavkhan*	23	23	23	23
Увс	*Uvs*	18	18	18	18
Ховд	*Khovd*	16	16	16	16
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**98**	**98**	**98**	**98**
Архангай	*Arkhangai*	19	19	19	19
Баянхонгор	*Bayankhongor*	19	19	19	19
Булган	*Bulgan*	16	16	16	16
Орхон	*Orkhon*	4	4	4	4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	18	18	18	18
Хөвсгөл	*Khovsgol*	22	22	22	22
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**90**	**93**	**93**	**93**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2	2	2	2
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	3	3	3	3
Дорноговь	*Dornogovi*	13	13	13	13
Дундговь	*Dundgovi*	12	14	14	14
Өмнөговь	*Omnogovi*	14	14	14	14
Сэлэнгэ	*Selenge*	20	21	21	21
Төв	*Tov*	26	26	26	26
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**47**	**47**	**47**	**47**
Дорнод	*Dornod*	13	13	13	13
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	12	12	12	12
Хэнтий	*Khentii*	22	22	22	22
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**12**	**12**	**13**	**14**

19.31. СОЁЛЫН ТӨВИЙН СУУДЛЫН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
TOTAL NUMBER OF CULTURAL CENTRES, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**68 663**	**71 334**	**76 780**	**77 955**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**16 016**	**16 462**	**15 422**	**15 642**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2 042	2 350	2 350	2 350
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4 310	4 410	3 110	3 110
Завхан	*Zavkhan*	3 990	3 990	3 990	3 990
Увс	*Uvs*	2 456	2 492	2 492	2 972
Ховд	*Khovd*	3 218	3 220	3 480	3 220
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**20 319**	**21 346**	**21 365**	**20 992**
Архангай	*Arkhangai*	4 760	4 760	4 680	4 680
Баянхонгор	*Bayankhongor*	3 105	3 660	3 360	3 360
Булган	*Bulgan*	3 578	3 578	3 370	3 770
Орхон	*Orkhon*	600	850	1 400	1 490
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	3 266	3 488	3 513	3 586
Хөвсгөл	*Khovsgol*	5 010	5 010	5 042	4 106
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**16 097**	**16 329**	**17 441**	**18 179**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	70	180	480	320
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	630	630	630	630
Дорноговь	*Dornogovi*	2 440	2 410	2 410	2 410
Дундговь	*Dundgovi*	1 990	2 220	2 520	2 480
Өмнөговь	*Omnogovi*	1 952	1 744	1 780	2 222
Сэлэнгэ	*Selenge*	3 779	3 889	4 085	3 887
Төв	*Tov*	5 236	5 256	5 536	6 230
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**7 992**	**8 664**	**8 834**	**8 422**
Дорнод	*Dornod*	995	2 162	2 162	2 242
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2 560	2 060	2 225	2 275
Хэнтий	*Khentii*	4 437	4 442	4 447	3 905
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**8 239**	**8 533**	**13 718**	**14 720**

19.32 СҮМ ХИЙДИЙН ТОО, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF MONASTERIES AND TEMPLES, by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Сүм хийдийн тоо, бүгд *Total number of monasteries and temples*				Үүнээс:Шашны төрлөөр *Out of which: by religion type*															
						Будда *Budda*				Христ *Christ*				Ислам *Muslim*				Бусад* *Other**			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**225**	**240**	**245**	**249**	**137**	**156**	**150**	**138**	**63**	**70**	**85**	**89**	**22**	**7**	**7**	**20**	**3**	**6**	**3**	**2**
		Баруун бүс												***West region***							
Дүн	***Subtotal***	**44**	**34**	**35**	**42**	**23**	**26**	**27**	**21**	**-**	**2**	**1**	**1**	**21**	**6**	**7**	**20**	**-**	**-**	**-**	**-**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	21	5	6	18	-	1	1	1	-	-	-	-	21	4	5	17	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	1	1	3	1	1	1	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	7	16	13	8	7	15	13	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	12	7	7	8	12	6	6	7	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	3	5	6	7	3	3	4	4	-	-	-	-	-	2	2	3	-	-	-	-
		Хангайн бүс												***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**48**	**59**	**57**	**51**	**43**	**52**	**49**	**42**	**5**	**6**	**8**	**9**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Архангай	*Arkhangai*	10	12	11	6	9	11	10	5	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	10	9	8	10	10	8	8	9	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	4	5	3	4	3	4	2	3	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	10	12	14	16	7	8	8	10	3	4	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	9	10	11	5	9	10	11	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	5	11	10	10	5	11	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Төвийн бүс												***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**42**	**52**	**44**	**44**	**28**	**33**	**29**	**29**	**14**	**18**	**15**	**15**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1**	**-**	**-**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	15	22	16	15	2	4	3	3	13	17	13	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	2	3	3	4	2	3	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	10	12	11	10	10	12	11	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	1	1	1	2	1	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	4	5	3	3	4	5	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Төв	*Tov*	8	7	8	8	8	7	7	7	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
		Зүүн бүс												***East region***							
Дүн	***Subtotal***	**19**	**19**	**17**	**14**	**18**	**18**	**16**	**14**	**1**	**1**	**1**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Дорнод	*Dornod*	2	3	3	2	2	3	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	10	11	9	9	10	11	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	7	5	5	3	6	4	4	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Улаанбаатар												***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**72**	**76**	**92**	**98**	**25**	**27**	**29**	**32**	**43**	**43**	**60**	**64**	**1**	**1**	**-**	**-**	**3**	**5**	**3**	**2**

Тайлбар: Зарим аймагт сүм хийдийн тоо буурсан нь тухайн онд үйл ажиллагаагаа явуулаагүй сүм хийд байсантай холбоотой.
* Бахай, Мүүн, Бөөгийн шашин

Note: In some aimags, the number of monasteries and temples is decreased, because they did not conduct any religious activities.
** Bahai, Muun, and Boo religious*

19.33 АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF EMPLOYEES, by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Ажиллагчдын тоо, бүгд *Total number of employees*				Үүнээс:Шашны төрлөөр *Out of which: by religion type*															
						Будда *Budda*				Христ *Christ*				Ислам *Muslim*				Бусад* *Other**			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**4 087**	**4 400**	**3 980**	**3 647**	**3 008**	**3 041**	**3 117**	**2 836**	**971**	**1 173**	**712**	**668**	**82**	**114**	**127**	**90**	**26**	**72**	**24**	**53**
		Баруун бүс												***West region***							
Дүн	***Subtotal***	**248**	**332**	**319**	**251**	**170**	**178**	**159**	**158**	**-**	**44**	**33**	**3**	**78**	**110**	**127**	**90**	**-**	**-**	**-**	**-**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	78	100	98	75	-	2	3	1	-	-	-	-	78	98	95	74	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	8	6	12	5	8	6	12	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	60	143	101	66	60	102	71	66	-	41	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	79	41	55	61	79	38	52	58	-	3	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	23	42	53	44	23	30	21	28	-	-	-	-	-	12	32	16	-	-	-	-
		Хангайн бүс												***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**635**	**606**	**701**	**626**	**614**	**582**	**642**	**593**	**21**	**24**	**59**	**33**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Архангай	*Arkhangai*	96	103	90	77	94	101	87	75	2	2	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	156	117	139	172	156	117	139	162	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	31	44	32	44	26	39	28	42	5	5	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	58	69	103	70	44	52	51	51	14	17	52	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	192	160	225	151	192	160	225	151	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	102	113	112	112	102	113	112	112	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Төвийн бүс												***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**468**	**470**	**494**	**402**	**427**	**417**	**435**	**374**	**41**	**43**	**59**	**28**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**10**	**-**	**-**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	11	15	20	17	10	13	18	15	1	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	76	106	115	73	36	55	60	55	40	41	55	18	-	-	-	-	-	10	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	44	58	54	42	44	58	54	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	149	158	179	128	149	158	179	128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	22	12	18	24	22	12	18	18	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	88	57	46	49	88	57	46	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Төв	*Tov*	78	64	62	69	78	64	60	67	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
		Зүүн бүс												***East region***							
Дүн	***Subtotal***	**292**	**238**	**240**	**199**	**282**	**237**	**239**	**199**	**10**	**1**	**1**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Дорнод	*Dornod*	56	54	54	26	56	54	54	26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	146	134	129	124	146	134	129	124	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	90	50	57	49	80	49	56	49	10	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Улаанбаатар												***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**2 444**	**2 754**	**2 226**	**2 169**	**1 515**	**1 627**	**1 642**	**1 512**	**899**	**1061**	**560**	**604**	**4**	**4**	**-**	**-**	**26**	**62**	**24**	**53**

Тайлбар : * Бахай, Мүүн, Бөөгийн шашин
** Сайн дурын ажилчид ороогүй болно
Note: * *Bahai, Muun, and Boo religious*
** *Not include voluntary workers*

19.34 ХУРЛЫН ЛАМ НАРЫН ТОО, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
MONKS, by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хурлын лам нар, бүгд *Total monks*				Үүнээс:Шашны төрлөөр *Out of which: by religion type*															
						Будда *Budda*				Христ *Christ*				Ислам *Muslim*				Бусад* *Other**			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**1 911**	**2 627**	**2 646**	**1 481**	**1 718**	**2 349**	**2 461**	**1 333**	**154**	**223**	**125**	**116**	**39**	**49**	**60**	**32**	**-**	**6**	**-**	**-**
		Баруун бүс																			
																		West region			
Дүн	***Subtotal***	**157**	**206**	**201**	**149**	**119**	**126**	**119**	**117**	**-**	**32**	**22**	**-**	**38**	**48**	**60**	**32**	**-**	**-**	**-**	
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	38	46	43	27	-	2	2	1	-	-	-	-	38	44	41	26	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	5	4	10	4	5	4	10	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	44	102	68	52	44	71	47	52	-	31	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	58	31	46	49	58	30	45	49	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	12	23	34	17	12	19	15	11	-	-	-	-	-	4	19	6	-	-	-	-
		Хангайн бүс																			
																		Khangai region			
Дүн	***Subtotal***	**469**	**432**	**505**	**472**	**467**	**430**	**499**	**462**	**2**	**2**	**6**	**10**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Архангай	*Arkhangai*	71	80	69	62	69	78	66	61	2	2	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	121	85	111	130	121	85	111	125	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	14	24	23	28	14	24	20	26	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	34	35	35	35	34	35	35	33	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	144	115	173	123	144	115	173	123	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	85	93	94	94	85	93	94	94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Төвийн бүс																			
																		Central region			
Дүн	***Subtotal***	**317**	**299**	**312**	**267**	**315**	**298**	**312**	**264**	**2**	**1**	**-**	**3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	8	11	13	10	8	10	13	9	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	26	35	39	38	24	35	39	37	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	30	32	26	25	30	32	26	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	124	131	144	103	124	131	144	103	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	10	8	13	11	10	8	13	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	66	37	39	37	66	37	39	37	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Төв	*Tov*	53	45	38	43	53	45	38	42	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
		Зүүн бүс																			
																		East region			
Дүн	***Subtotal***	**193**	**157**	**150**	**132**	**184**	**157**	**150**	**132**	**9**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Дорнод	*Dornod*	30	28	28	13	30	28	28	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	101	96	86	87	101	96	86	87	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	62	33	36	32	53	33	36	32	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Улаанбаатар																			
																		Ulaanbaatar			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**775**	**1 533**	**1478**	**461**	**633**	**1 338**	**1381**	**358**	**141**	**188**	**97**	**103**	**1**	**1**	-	-	**-**	**6**	-	-

Тайлбар : * Бахай, Мүүн, Бөөгийн шашин
*Note: * Bahai, Muun, and Boo religious*

19.35 ШАШНЫ СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF STUDENTS STUDYING IN RELIGIOUS SCHOOL AND DATSANS, by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Шашны сургуульд суралцагчдын тоо , бүгд *Total number of students studying in religious school and datsans*				Үүнээс:Шашны төрлөөр *Out of which: by religion type*															
						Будда *Budda*				Христ *Christ*				Ислам *Muslim*				Бусад* *Other**			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**4 999**	**5 635**	**6 261**	**2 251**	**937**	**1 113**	**1 076**	**1 076**	**1 566**	**1 954**	**3 086**	**189**	**430**	**591**	**759**	**986**	**2 066**	**1 977**	**1 340**	**-**
		Баруун бүс												***West region***							
Дүн	***Subtotal***	**468**	**658**	**801**	**1013**	**38**	**38**	**22**	**27**	**-**	**31**	**20**	**-**	**430**	**589**	**759**	**986**	**-**	**-**	**-**	**-**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	430	560	720	972	-	3	-	-	-	-	-	-	430	557	720	972	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	2	2	2	1	2	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	8	48	36	20	8	17	16	20	-	31	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	22	13	2	-	22	13	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	6	35	41	20	6	3	2	6	-	-	-	-	-	32	39	14	-	-	-	-
		Хангайн бүс												***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**71**	**164**	**207**	**190**	**67**	**116**	**146**	**129**	**4**	**48**	**61**	**61**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Архангай	*Arkhangai*	4	4	2	-	-	-	2	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	26	26	34	52	26	26	34	46	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	-	5	10	1	-	5	9	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	11	53	64	65	11	9	4	10	-	44	60	55	-	-	-	-	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	23	58	80	55	23	58	80	55	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	7	18	17	17	7	18	17	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Төвийн бүс												***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**96**	**111**	**80**	**58**	**58**	**71**	**60**	**38**	**38**	**40**	**20**	**20**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	5	1	-	-	4	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	43	43	24	2	5	4	5	-	38	39	19	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	4	14	15	16	4	14	15	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	26	26	22	12	26	26	22	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	1	3	2	20	1	3	2	2	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	18	16	12	3	18	16	12	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Төв	*Tov*	4	4	4	5	4	4	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Зүүн бүс												***East region***							
Дүн	***Subtotal***	**17**	**29**	**12**	**24**	**17**	**29**	**12**	**24**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Дорнод	*Dornod*	4	8	5	11	4	8	5	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	13	20	7	11	13	20	7	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	-	1	-	2	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Улаанбаатар												***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**4 347**	**4 673**	**5 161**	**966**	**757**	**859**	**836**	**858**	**1 524**	**1 835**	**2 985**	**108**	**-**	**2**	**-**	**-**	**2 066**	**1 977**	**1 340**	**-**

Тайлбар : * Бахай, Мүүн, Бөөгийн шашин
*Note: * Bahai, Muun, and Boo religious*

19.36 ГЭРЭЭР НОМ ЗААЛГАДАГ ХҮҮХДИЙН ТОО, шашны төрлөөр, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF APPRENTICES WHO STUDIES AT HOME, by religion type, regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Гэрээр ном заалгадаг хүүхдийн тоо, бүгд *Total number of apprentices who studies at home*				Үүнээс:Шашны төрлөөр *Out of which: by religion type*															
						Будда *Budda*				Христ *Christ*				Ислам *Muslim*				Бусад* *Other**			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**1 157**	**2 406**	**2 169**	**5 421**	**344**	**1 054**	**1 004**	**1 092**	**138**	**74**	**593**	**719**	**8**	**38**	**18**	**26**	**667**	**1 240**	**554**	**3 584**
		Баруун бүс																			
														West region							
Дүн	***Subtotal***	**53**	**90**	**47**	**59**	**45**	**52**	**29**	**33**	**-**	**-**	**-**	**-**	**8**	**38**	**18**	**26**	**-**	**-**	**-**	**-**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	8	41	9	20	-	3	2	-	-	-	-	-	8	38	7	20	-	-	-	-
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Завхан	*Zavkhan*	9	35	22	16	9	35	22	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Увс	*Uvs*	31	5	2	1	31	5	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	5	9	14	20	5	9	3	14	-	-	-	-	-	-	11	6	-	-	-	-
		Хангайн бүс																			
														Khangai region							
Дүн	***Subtotal***	**119**	**84**	**106**	**464**	**119**	**84**	**106**	**163**	**-**	**-**	**-**	**301**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Архангай	*Arkhangai*	2	2	11	18	2	2	11	17	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	25	30	40	352	25	30	40	52	-	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-
Булган	*Bulgan*	7	10	9	1	7	10	9	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	4	6	3	11	4	6	3	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	54	12	14	55	54	12	14	55	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	27	24	29	27	27	24	29	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Төвийн бүс																			
														Central region							
Дүн	***Subtotal***	**113**	**133**	**71**	**81**	**112**	**113**	**68**	**81**	**1**	**20**	**3**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3	22	3	-	2	2	-	-	1	20	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	-	-	6	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	7	11	7	3	7	11	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дундговь	*Dundgovi*	42	62	35	25	42	62	35	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	3	3	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	45	25	4	27	45	25	4	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Төв	*Tov*	13	10	22	20	13	10	22	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Зүүн бүс																			
														East region							
Дүн	***Subtotal***	**33**	**44**	**30**	**18**	**33**	**44**	**30**	**18**	**-**	**-**	**-**		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Дорнод	*Dornod*	7	7	4	6	7	7	4	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	15	22	22	12	15	22	22	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	11	15	4	-	11	15	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Улаанбаатар																			
														Ulaanbaatar							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**839**	**2 055**	**1 915**	**4 799**	**35**	**761**	**771**	**797**	**137**	**54**	**590**	**418**	**-**	**-**	**-**	**-**	**667**	**1 240**	**554**	**3 584**

Тайлбар : * Бахай, Мүүн, Бөөгийн шашин
*Note: * Bahai, Muun, and Boo religious*

19.37 ШАШНЫ СУРГУУЛЬ ДАЦАНД СУРАЛЦАГЧИД БОЛОН ГЭРЭЭР НОМ ЗААЛГАДАГ ХҮҮХДИЙН ТОО, насны ангиллаар, оны эцэст
NUMBER OF STUDENTS STUDYING IN RELIGIOUS SCHOOL AND DATSANS, AND NUMBER OF APPRENTICES WHO STUDIES AT HOME, by age group, at the end of the year

Насны ангилал	*Age of group*	Шашны сургууль дацанд суралцагчдын тоо *Number of students studying in religious school and datsans*					Гэрээр ном заалгадаг хүүхдийн тоо *Number of apprentices who studies at home*				
		2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**4 465**	**4 999**	**5 635**	**6 261**	**2 251**	**1 689**	**1 157**	**2 406**	**2 169**	**5 421**
8 нас хүртэл	*less than 8 years old*	89	23	196	284	25	266	91	529	411	29
9-12 нас	*9 to 12 years old*	287	292	345	632	159	482	459	654	244	245
13-15 нас	*13 to 15 years old*	645	1 173	1 265	1 051	435	643	200	388	639	668
16 наснаас дээш	*16 years old and over*	3 444	3 511	3 829	4 294	1 632	298	407	835	875	4 479

ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНД, НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ “ХҮҮХЭД ХӨГЖИЛ” СУДАЛГАА

Хүн амын эрүүл мэнд. Эрүүл мэндийн статистикийн мэдээллийг Эрүүл мэндийн яамны (ЭМЯ) харъяа Эрүүл мэндийн хөгжлийн үндэсний төв (ЭМХҮТ) нэгтгэн гаргаж, сар бүр, жил бүрийн 3 сарын 15-нд Үндэсний статистикийн газрын (ҮСГ) 2006 оны 01/11 дүгээр тушаалаар зөвшөөрөгдсөн ЭМТ-401, 501, 504 маягтаар ҮСХ-д ирүүлдэг.

Сум, дүүрэг, аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн байгууллага эмнэлгийн үйл ажиллагааны тайланг жилд нэг удаа гаргана. Энэ тайланд эрүүл мэндийн байгууллагын тоо, эмнэлгийн орны тоо, эрүүл мэндийн байгууллагад ажиллагчдын тоо, их эмчийн тоо, эмнэлгийн дунд мэргэжилтний тоо мэргэжлийн төрлөөр, эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөл, нас барсан хүний тоо, өвчний ангиллаар аймаг, нийслэлийн ялгаатай байдлаар харуулдаг.

Эрүүл мэндийн салбарын зардлыг Сангийн яам төсвөөс санхүүжүүлдэг.

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо, аймаг, нийслэлээр, өвчний төрлөөр, амаржсан эх, төрсөн хүүхэд, төрөхийн улмаас эндсэн эх, 0-1 ба 1-5 хүртэл насны хүүхдийн эндэгдэл зэрэг үзүүлэлтийг сар бүр цуглуулж нэгтгэн статистикийн бюллетень, танилцуулгад оруулдаг.

Нийгмийн даатгал, халамж. Монгол Улсын Их Хурал 1994 онд нийгмийн даатгалын хуулиудыг батлан гаргаснаар нийгмийн даатгалын тогтолцооны хууль эрх зүйн үндэс бүрэлдэв.

Нийгмийн даатгал нь иргэн, төр, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас зохих журмын дагуу шимтгэл төлж, нийгмийн даатгалын санг бүрдүүлэн, даатгуулагч иргэн өндөр наслах, хөгжлийн бэрхшээлтэй буюу хөдөлмөрийн чадваргүй болох, өвчлөх, ажилгүй болоход нь өөрт нь, тэрчлэн нас барахад түүний асрамжинд байсан хүмүүст хууль тогтоомжинд заасан тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр олгох зориулалттай нийгэм эдийн засгийн арга хэмжээ юм.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэнтэй хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагч, төрийн албан хаагч, мөн байгууллага, иргэний малыг хөдөлмөрийн гэрээгээр маллаж буй малчин нийгмийн даатгалд заавал, дээр зааснаас бусад иргэн сайн дураар даатгуулна.

Нийгмийн даатгалын тайланг аймаг, нийслэлийн нийгмийн даатгалын хэлтсүүд улирал бүр гаргаж, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газарт ирүүлдэг.

“Хүүхэд хөгжил” судалгаа. Үндэсний статистикийн хороо НҮБ-ын Хүүхдийн сантай хамтран “Хүүхэд хөгжил” судалгаа (олон үзүүлэлтийн бүлгийн түүвэр судалгаа)-г 1995, 2000, 2005 онуудад зохион байгуулж явуулсан.

Өнгөрсөн 2005 онд явагдсан судалгааны зорилго Монгол Улсын хүүхэд, эмэгтэйчүүдийн эрүүл мэнд, боловсрол, аж байдал, тэдний эрхийн хэрэгжилтийг гүнзгийрүүлэн судлах, түүнчлэн Засгийн газраас хэрэгжүүлж байгаа Хүүхдийн хөгжил, хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөр болон Мянганы хөгжлийн зорилтын хэрэгжилтийг хянах шалгуур үзүүлэлтийг дүгнэх, үнэлгээ өгөх, цаашид авч хэрэгжүүлэх

бодлого, хөтөлбөрийг төлөвлөх, боловсруулахад шаардлагатай тоо мэдээллийг бүрдүүлэхэд оршино.

Судалгаанд НҮБ-ын Хүүхдийн Сангаас санал болгосон 3 төрлийн загвар асуулгыг тухайлбал өрхийн асуулга; 15-49 насны эмэгтэйчүүдийн талаарх асуулга; өрхийн тав хүртэлх насны хүүхдийн асуулгыг ашиглалаа. Үүний зэрэгцээ судалгаанд өөрийн орны онцлогийг тусгасан зарим бүлэг, асуултыг, эрдэс амин дэмээр баяжуулсан гурилын хэрэглээний талаарх асуулт, хүүхдийн төлөвшил, хэв зуршлын асуудлаарх дэд бүлгийг нэмж оруулсан билээ. Судалгаанд 6220 өрхийн 15-49 насны 7459 эмэгтэй, 5 хүртэлх насны 3547 хүүхэд хамрагдав.

Судалгааны үр дүнг улсын дундаж болон бүс нутаг, өрхийн байршил, хот хөдөөгөөр, эмэгтэйчүүдийн боловсролын түвшингээр ангилан гаргасан болно.

ХДХВ/ДОХ-ын талаар цогц мэдлэгтэй эмэгтэйчүүд: ХДХВ-ын халдвараас сэргийлэх 2 арга замыг мэддэг бөгөөд халдварын талаарх 3 ташаа ойлголтыг үгүйсгэж чадсан эмэгтэйчүүдийг хамруулав.

Судалгааны үр дүнгийн тайланг англи, монгол хэлээр хэвлэсэн бөгөөд *www.childinfo.org* вэб хуудас дээр тавьсан байгаа.

PUBLIC HEALTH OF POPULATION AND SOCIAL INSURANCE, WELFARE, CHILD DEVELOPMENT SURVEY (MICS)

Public health of population. *The National Center for Health Development of Ministry of Health collects the health statistics and provides to the National Statistical Office and compiled by Form of EMT 401, 501, 504 as of each month and March 15 each year approved by the 01/ 11 th order in 2006 of Chairman of the NSO.*

Soum, district, aimag and capital city's health organizations report on hospital activities once a year.

This report shows the number of health organizations, hospital beds, staff working in the health sector, doctors, medical assistants by professional types, inpatient morbidity and number of deaths by classification of diseases. These figures are compiled by aimag, capital city.

The Ministry of Finance and Ecomomy reports information on health expenditures.

Every month the indicators like number of persons with infectious disease by aimag and capital city, by types of infectious disease, maternal mortality, infant and child mortality are compiled and reported in the monthly statistical bulletins and introductions.

Social insurance, welfare. *In 1994, the State Great Hural (The Parliament) adopted Social Insurance Laws. These Laws form the legislative base of the social insurance system.*

The social insurance fund is formed on the basis of premiums that are paid by citizens, economic establishments and organizations. The fund will give financial assistance to people when they retire, become disabled or lose labor capacity, or get sick and unemployed. Also, the fund grants an allowance, pension and payment to the family members whose headwinners died.

Employees, who are working under a labour contract with entities and organizations, government officers and herders are compulsory covered by insurance, and the rest of people are involved in the insurance on the voluntary basis.

Aimag and capital city's social insurance divisions send their reports on social insurance to the State Social Insurance General Office on a quarterly basis.

Child development survey (MICS). *"Child Development" is the Multiple Indicator Cluster Survey it had been been conducted in 1995, 2000 and 2005 by the National Statistical Office with the collaboration with UNICEF.*

The Primary objective of the current survey is to provide quantitative data, and upto-date information for assessing the situation of children and women, particularly in the area of issues related to their right to education, health and the wellbeing. It is intended to furnish the necessary data for monitoring and evaluating the implementation status of the National Program of Action for the Development and Protection of Children and the Millennium Development Goals, and to contribute to further planning of the next strategies and programmes.

In line with the objectives and coverage of the survey, three sets of questionnaires, as proposed by UNICEF, were used in the survey: A household questionnaire, a questionnaire for individual women aged 15-49 years and questionnaire for children under five years of age. To reflect the country specific characteristics, the Household Questionnaire was enlarged by the question about the vitamin and mineral fortified flour and added sub-module on child behaviour.

In the survey 6220 households were successfully interviewed and 7459 women aged 15-49 years and 3547 children under age of five responded for the survey.

Survey findings are provided for the national average, regions as well as location, urban and rural, mother's education level.

Women with comprehensive knowledge about HIV prevention: Women who correctly identify two ways of avoiding HIV infection and reject three common misconceptions about HIV transmission

Survey result report published both Mongolian and English and the report can be obtained from www.childinfo.org *website.*

20.1. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО
HEALTH INSTITUTIONS

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
I. Улсын эрүүл мэндийн байгууллагууд	***I. State health institutions***				
Клиникийн болон төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлэг, төвүүд	*Tertiary Level hospitals and centers*	17	17	15	15
Аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлэг	*Aimags and districts general hospitals*	30	30	34	34
Сум дундын эмнэлэг	*Intersoum hospitals*	31	31	34	35
Сумын эмнэлэг	*Soum hospitals*	296	287	288	288
II. Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд	***II. Private health institutions***				
Хувийн эмнэлэг	*Private hospital*	577	683	780	857
Өрхийн эмнэлэг	*Family hospital*	230	228	224	229
Эмийн сан*	*Drug store**	770	735	671	706

Тайлбар: *- Улсын болон хувийн эмийн сангууд
*Note: * - Public and private drug store*

20.2. ЭМНЭЛГИЙН ОРНЫ ТОО, төрлөөр, оны эцэст
NUMBER OF HOSPITAL BEDS, by type, at the end of the year

Төрлөөр	*By institution*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**18 371**	**18 285**	**18 344**	**18 002**
Үүнээс:	*Of which:*				
Дотрын	*Internal organs disease*	5 553	5 626	5 633	5 530
Мэс заслын ба Гэмтлийн	*Surgical & Traumatological*	2 012	1 988	1 972	2 020
Нүдний	*Diseases of the eye*	185	189	183	190
Чих, хамар, хоолойн	*Otorhinolaryngological*	227	219	214	218
Төрөхийн	*Obstetrical*	1 667	1 632	1 592	1 525
Эмэгтэйчүүдийн	*Gynaecological*	928	918	902	879
Мэдрэлийн	*Phychiatric*	931	894	1 017	1 015
Сэтгэл мэдрэлийн	*Neurological*	714	706	689	639
Хүүхдийн	*Pediatrics*	2 505	2 501	2 404	2 330
1000 хүнд ногдох ор	*Beds per 1000 population*	7.3	7.2	7.2	7.0

20.3. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, мэргэжлийн чиглэлээр, оны эцэст
EMPLOYEES OF HEALTH ORGANIZATIONS, by specialization categories, at the end of the year

Мэргэжил	*Specialization*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**33 478**	**33 649**	**34 221**	**35 254**
үүнээс: эмэгтэй	*of which: female*	27 990	27 556	28 192	29 033
Их эмч-Бүгд	***Total physicians***	**6 590**	**6 788**	**7 079**	**7 336**
үүнээс:	*of which:*				
Эмэгтэй	*Female*	5 166	5 306	5 571	5 772
Эмнэлгийн удирдах ажилтан	*Health manager*	306	290	317	376
Дотрын	*Internists*	686	701	743	728
Мэс заслын ба гэмтэл, согог заслын	*Surgeons & traumotologists*	389	407	412	437
Эх барих, эмэгтэйчүүдийн	*Obstetrics & gynaecologists*	531	528	561	565
Хүүхдийн	*Pediatricians*	559	488	569	561
БЗДХ, гоц халдвартын	*Infectious disease&venerologist extremely contagious diseases*	224	279	214	133
Хавдар судлаач	*Oncologists*	38	62	48	53
Нүдний	*Ophthalmologists*	108	106	105	114
Чих, хамар, хоолойн	*Otolaryngologists*	122	114	125	127
Сүрьеэгийн	*Phthisisiotrists*	91	115	99	99
Арьс харшлын	*Dermatologist and venerologist*	85	58	95	94
Дүрс оношлогоо, дурангийн	*X-ray diagnostic*	180	205	218	241
Мэдрэлийн	*Neurologists*	171	188	209	225
Сэтгэц, эмгэг наркологийн мансуурал судлалын	*Psychiatrists and neorologist*	110	129	127	120
Нөхөн сэргээх эмчилгээний	*Physiotherapist*	98	94	115	113
Шүд, эрүү нүүрний	*Dentist&stamatologists*	438	522	514	539
Эмгэг судлаач, шүүхийн шинжээч	*Pathoanatolmists*	73	114	74	81
Мэдээгүйжүүлэлт, эрчимт эмчилгээний	*Anesteziloist*	200	193	221	214
Өрхийн	*Family doctor*	694	648	629	603
Уламжлалт эмчилгээний	*Traditional medicine*	262	307	331	340
Лабораторийн	*Specialist laboratory analysis*	208	177	240	231
Эрүүл ахуйч	*Hygienists*	97	99	147	102
Бусад мэргэжлийн	*Others*	920	964	966	1 240
Эм зүйчид	*Pharmacists*	913	787	793	844

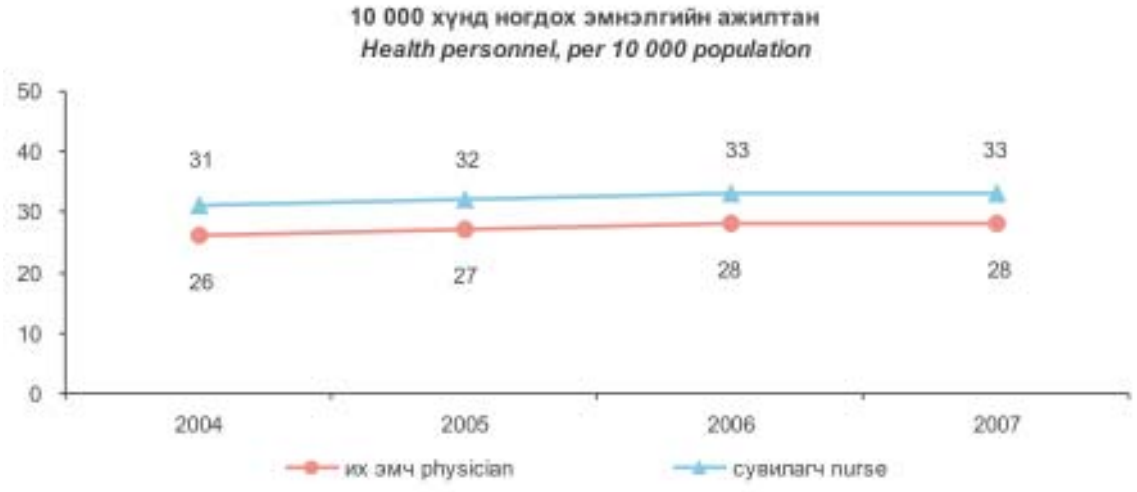

20.4. ИХ ЭМЧИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF PHYSICIANS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**6 590**	**6 788**	**7 079**	**7 336**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**608**	**606**	**607**	**629**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	141	141	141	142
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	116	112	106	109
Завхан	*Zavkhan*	109	103	105	113
Увс	*Uvs*	121	129	127	137
Ховд	*Khovd*	121	121	128	128
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**892**	**901**	**908**	**949**
Архангай	*Arkhangai*	125	121	130	132
Баянхонгор	*Bayankhongor*	117	107	101	110
Булган	*Bulgan*	98	103	106	102
Орхон	*Orkhon*	227	232	237	251
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	161	171	173	182
Хөвсгөл	*Khovsgol*	164	167	161	172
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**842**	**878**	**887**	**906**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	35	33	39	42
Дархан - Уул	*Darkhan-Uul*	227	228	221	222
Дорноговь	*Dornogovi*	120	144	154	153
Дундговь	*Dundgovi*	89	81	79	88
Өмнөговь	*Omnogovi*	75	79	89	95
Сэлэнгэ	*Selenge*	179	187	178	174
Төв	*Tov*	117	126	127	132
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**344**	**330**	**355**	**380**
Дорнод	*Dornod*	138	123	131	134
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	93	96	98	105
Хэнтий	*Khentii*	113	111	126	141
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**3 904**	**4 073**	**4 322**	**4 472**
10000 хүнд ногдох их эмчийн тоо	*Per 10000 population physicians*	26	27	28	28

20.5. ЭМ ЗҮЙЧДИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF PHARMACISTS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**913**	**787**	**793**	**844**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**41**	**40**	**41**	**44**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	8	8	7	9
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	3	3	5	5
Завхан	*Zavkhan*	9	9	8	8
Увс	*Uvs*	10	10	10	11
Ховд	*Khovd*	11	10	11	11
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**59**	**55**	**62**	**67**
Архангай	*Arkhangai*	4	5	5	5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	9	9	8	9
Булган	*Bulgan*	7	7	5	6
Орхон	*Orkhon*	22	22	29	27
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	8	8	8	9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	9	4	7	11
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**72**	**66**	**64**	**63**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	4	2	3	2
Дархан - Уул	*Darkhan-Uul*	23	26	16	18
Дорноговь	*Dornogovi*	9	10	14	13
Дундговь	*Dundgovi*	6	4	2	2
Өмнөговь	*Omnogovi*	10	8	13	11
Сэлэнгэ	*Selenge*	16	11	11	12
Төв	*Tov*	4	5	5	5
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**20**	**17**	**16**	**15**
Дорнод	*Dornod*	9	6	6	6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	5	5	4	3
Хэнтий	*Khentii*	6	6	6	6
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**721**	**609**	**610**	**655**

20.6. ЭМНЭЛГИЙН ДУНД МЭРГЭЖИЛТНИЙ ТОО, мэргэжлээр
NUMBER OF MID-LEVEL MEDICAL PERSONNEL, by specialization

Мэргэжил	*Specialization*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**14 395**	**14 450**	**14 890**	**15 137**
бага эмч	*feldshers*	2 338	2 393	2 357	2 388
лаборант	*lab technicians*	697	712	744	769
эм найруулагч	*pharmacists*	1 698	1 588	1 620	1 534
сувилагч	*nurses*	7 915	8 048	8 359	8 633
рентген техникч	*X-ray technicians*	152	145	156	163
ариутгагч	*disinfectionist*	316	324	334	350
шүдний техникч	*dental technicians*	115	135	158	160
эх баригч	*midwife*	616	615	646	649
бусад	*other*	548	490	516	491
10000 хүнд ногдох эмнэлгийн дунд мэргэжилтний тоо	*Per 10000 population mid - level medical personnel*	57	57	58	59

20.7. НЭГ ИХ ЭМЧИД НОГДОХ ХҮНИЙ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF PERSONS PER PHYSICIAN, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**382**	**375**	**361**	**353**
	Баруун бүс		***West region***		
Дундаж	***Average***	**678**	**678**	**677**	**646**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	716	713	677	668
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	527	542	602	559
Завхан	*Zavkhan*	750	781	751	701
Увс	*Uvs*	673	627	638	586
Ховд	*Khovd*	724	726	719	709
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дундаж	***Average***	**648**	**647**	**603**	**579**
Архангай	*Arkhangai*	764	780	698	679
Баянхонгор	*Bayankhongor*	714	782	813	743
Булган	*Bulgan*	630	586	536	562
Орхон	*Orkhon*	338	339	360	347
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	703	664	631	603
Хөвсгөл	*Khovsgol*	741	728	767	717
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дундаж	***Average***	**528**	**509**	**487**	**478**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	350	371	329	314
Дархан - Уул	*Darkhan-Uul*	384	385	407	405
Дорноговь	*Dornogovi*	436	367	343	352
Дундговь	*Dundgovi*	564	614	629	559
Өмнөговь	*Omnogovi*	623	588	529	493
Сэлэнгэ	*Selenge*	566	536	512	525
Төв	*Tov*	775	700	697	672
	Зүүн бүс		***East region***		
Дундаж	***Average***	**591**	**608**	**547**	**514**
Дорнод	*Dornod*	537	598	567	555
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	607	586	537	500
Хэнтий	*Khentii*	630	639	535	486
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**233**	**232**	**224**	**225**

20.8. НЭГ СУВИЛАГЧИД НОГДОХ ХҮНИЙ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF PERSONS PER NURSE, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**318**	**317**	**306**	**300**
		Баруун бүс		***West region***	
Дундаж	***Average***	**383**	**378**	**368**	**350**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	505	453	423	407
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	311	307	305	290
Завхан	*Zavkhan*	399	425	374	364
Увс	*Uvs*	314	326	345	324
Ховд	*Khovd*	384	379	392	363
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дундаж	***Average***	**387**	**382**	**362**	**357**
Архангай	*Arkhangai*	426	410	381	361
Баянхонгор	*Bayankhongor*	370	380	356	352
Булган	*Bulgan*	357	347	321	326
Орхон	*Orkhon*	279	281	291	289
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	474	469	422	421
Хөвсгөл	*Khovsgol*	415	406	393	388
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дундаж	***Average***	**346**	**335**	**328**	**326**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	292	292	262	249
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	273	270	260	250
Дорноговь	*Dornogovi*	329	326	326	338
Дундговь	*Dundgovi*	328	325	343	354
Өмнөговь	*Omnogovi*	389	374	389	369
Сэлэнгэ	*Selenge*	378	366	337	365
Төв	*Tov*	436	394	391	368
		Зүүн бүс		***East region***	
Дундаж	***Average***	**333**	**345**	**329**	**333**
Дорнод	*Dornod*	307	328	332	335
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	379	373	339	355
Хэнтий	*Khentii*	312	335	318	317
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**260**	**261**	**254**	**250**

20.9. ЭМНЭЛЭГТ ХЭВТЭЖ ЭМЧЛҮҮЛСЭН ӨВЧТӨНИЙ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF PATIENTS HOSPITALIZED, by regions, aimags and the Capital

мян. хүн *thous.per*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**558.2**	**580.9**	**598.7**	**618.5**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**87.9**	**92.6**	**94.7**	**93.3**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	21.2	21.4	21.7	21.8
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	14.8	15.1	15.1	15.0
Завхан	*Zavkhan*	15.1	17.4	17.4	17.5
Увс	*Uvs*	17.5	19.1	19.6	18.4
Ховд	*Khovd*	19.3	19.6	20.9	20.6
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**111.5**	**113.4**	**112.5**	**116.7**
Архангай	*Arkhangai*	22.3	22.2	22.1	22.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	19.1	19.1	19.5	20.2
Булган	*Bulgan*	12.1	12.1	12.3	11.9
Орхон	*Orkhon*	13.0	13.4	13.5	15.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	20.6	21.1	19.7	21.1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	24.4	25.5	25.3	26.1
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**86.6**	**89.8**	**91.0**	**92.7**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3.7	4.1	4.3	4.1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	17.2	17.8	18.0	18.7
Дорноговь	*Dornogovi*	11.7	11.9	12.7	12.8
Дундговь	*Dundgovi*	8.9	10.1	10.2	10.4
Өмнөговь	*Omnogovi*	10.1	9.1	9.4	10.2
Сэлэнгэ	*Selenge*	19.1	20.9	21.4	20.9
Төв	*Tov*	15.9	15.9	15.0	15.6
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**42.4**	**41.6**	**42.3**	**44.3**
Дорнод	*Dornod*	15.7	15.8	15.6	15.6
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	10.8	10.8	11.6	11.7
Хэнтий	*Khentii*	15.9	15.0	15.2	17.0
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**229.8**	**243.5**	**258.2**	**271.5**

20.10. БҮРТГЭГДСЭН ХАЛДВАРТ ӨВЧИН, өвчний ангиллаар, бүс, аймаг нийслэлээр
REGISTERED INFECTIOUS DISEASES, by classification, by regions, aimags and the Capital

		2004	2005	2006	2007
	Өвчний ангиллаар	***By classification of diseases***			
Бүгд	***Total***	**31 324**	**32 332**	**36 221**	**41 082**
үүнээс:	*of which:*				
Вируст гепатит	*Viral hepatitis*	6 164	6 372	6 695	10 029
Улаанууд	*Measles*	38	6	1 229	6 363
Гахайн хавдар	*Mumps*	417	1 686	5 073	965
Менингококт халдвар	*Meningococcal infection*	70	80	65	167
Салхин цэцэг	*Varicella*	1 281	1 121	1 420	2 025
Сальмонеллёз	*Salmonella infections*	198	128	141	191
Цусан суулга	*Shigellosis*	2 213	1 833	1 871	2 398
Бруцеллёз	*Brucellosis*	634	836	544	421
Хамуу	*Scabies*	481	1 703	1 087	3 799
Сүрьеэ	*Tuberculosis*	4 392	4 402	4 775	4 361
Тэмбүү	*Syphilis*	1 775	2 387	3 017	3 306
Гоноккокт халдвар	*Gonococcal infection*	5 719	6 371	4 537	4 556
Трихомониаз	*Trichomniasis*	6 181	6 557	5 233	4 367
Мөөгөнцөр	*Mycoses*	1 083	1 030	1 084	1 149
Бүс, аймаг, нийслэлээр	***By regions, aimags and the Capital***				
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**2 485**	**2 876**	**2 821**	**3 271**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	394	402	404	455
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	290	335	468	973
Завхан	*Zavkhan*	676	983	611	729
Увс	*Uvs*	503	606	645	698
Ховд	*Khovd*	622	550	693	416
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**5 049**	**5 608**	**6 192**	**7 416**
Архангай	*Arhkangai*	484	564	546	939
Баянхонгор	*Bayankhongor*	644	615	855	1 178
Булган	*Bulgan*	621	553	608	725
Орхон	*Orkhon*	849	1 177	1 148	1 110
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 059	843	1 598	1 986
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 392	1 856	1 437	1 478
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**4 203**	**4 005**	**5 133**	**6 492**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	94	106	245	322
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 102	1 009	1 108	1 398
Дорноговь	*Dornogovi*	544	650	915	1 461
Дундговь	*Dundgovi*	271	345	540	511
Өмнөговь	*Omnogovi*	335	160	280	847
Сэлэнгэ	*Selenge*	879	1 130	1 120	1 267
Төв	*Tov*	978	605	925	686
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**2 896**	**2 650**	**3 915**	**4 318**
Дорнод	*Dornod*	1 678	1 546	2 468	1 675
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	456	459	708	535
Хэнтий	*Khentii*	762	645	739	2 108
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**16 691**	**17 193**	**18 160**	**19 585**

20.11. АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО, хүйс, төрөх үеийн жин, бүс, аймаг, нийслэлээр, оны эцэст
NUMBER OF LIVE BIRTHS, by sex, weight, gramm, by regions, aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	**Бүгд**	Үүнээс: төрөх үеийн жингээр, грамм					*Of which: by weight, gramm*				
		Total	500-999	1000-1499	1500-1999	2000-2499	2500-2999	3000-3499	3500-3999	4000-4499	4500-4999	5000+
		Эрэгтэй						***Male***				
БҮГД	***TOTAL***	**28 483**	**8**	**69**	**241**	**709**	**3 380**	**10 544**	**9 828**	**3 164**	**485**	**55**
		Баруун бүс						***West region***				
Дүн	***Sub total***	**4 619**	**1**	**8**	**30**	**122**	**652**	**1 807**	**1 490**	**425**	**70**	**14**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 257	-	-	7	45	176	542	353	108	24	2
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	601	-	1	4	25	107	252	177	33	1	1
Завхан	*Zavkhan*	801	-	1	5	8	103	303	267	96	14	4
Увс	*Uvs*	937	1	4	6	28	149	361	305	66	12	5
Ховд	*Khovd*	1 023	-	2	8	16	117	349	388	122	19	2
		Хангайн бүс						***Khangai region***				
Дүн	***Subtotal***	**5 616**	**3**	**12**	**36**	**151**	**726**	**2 133**	**1 876**	**579**	**93**	**7**
Архангай	*Arkhangai*	866	-	1	6	26	105	346	280	84	18	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	851	-	3	4	24	125	352	261	71	10	1
Булган	*Bulgan*	395	-	-	2	11	30	103	161	74	13	1
Орхон	*Orkhon*	955	1	4	4	24	110	343	331	113	21	4
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 282	2	1	13	33	195	519	408	101	9	1
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 267	-	3	7	33	161	470	435	136	22	-
		Төвийн бүс						***Central region***				
Дүн	***Subtotal***	**3 899**	**-**	**12**	**26**	**71**	**386**	**1 315**	**1 417**	**550**	**113**	**9**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	163	-	1	-	2	20	64	60	12	4	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 064	-	1	5	28	60	286	424	200	53	7
Дорноговь	*Dornogovi*	575	-	6	8	13	72	201	207	60	7	1
Дундговь	*Dundgovi*	447	-	-	1	4	63	191	138	46	4	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	458	-	1	1	8	60	182	147	50	8	1
Сэлэнгэ	*Selenge*	802	-	3	8	12	66	229	312	141	31	-
Төв	*Tov*	390	-	-	3	4	45	162	129	41	6	-
		Зүүн бүс						***East region***				
Дүн	***Subtotal***	**1 883**	**-**	**2**	**18**	**37**	**211**	**678**	**695**	**208**	**31**	**3**
Дорнод	*Dornod*	769	-	1	7	18	67	254	297	108	15	2
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	476	-	1	4	9	72	184	162	39	5	-
Хэнтий	*Khentii*	638	-	-	7	10	72	240	236	61	11	1
		Улаанбаатар						***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**12 466**	**4**	**35**	**131**	**328**	**1 405**	**4 611**	**4 350**	**1 402**	**178**	**22**

(Хүснэгт 20.11-ийн үргэлжлэл *Table 20.11 continuation*)

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Бүгд *Total*	Үүнээс: төрөх үеийн жингээр, грамм *Of which: by weight, gramm*									
			500-999	1000-1499	1500-1999	2000-2499	2500-2999	3000-3499	3500-3999	4000-4499	4500-*4999*	5000+
		Эмэгтэй				***Female***						
БҮГД	***TOTAL***	**27 291**	**8**	**54**	**234**	**818**	**4 334**	**11 572**	**8 079**	**1 936**	**225**	**31**
		Баруун бүс					***West region***					
Дүн	***Sub total***	**4 442**	**-**	**6**	**37**	**144**	**828**	**1 922**	**1 177**	**279**	**38**	**11**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	1 229	-	-	12	35	240	564	285	74	12	7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	613	-	3	5	27	122	266	155	28	6	1
Завхан	*Zavkhan*	746	-	-	4	8	118	326	223	59	7	1
Увс	*Uvs*	857	-	3	7	46	194	357	206	40	4	-
Ховд	*Khovd*	997	-	-	9	28	154	409	308	78	9	2
		Хангайн бүс					***Khangai region***					
Дүн	***Sub total***	**5 474**	**2**	**4**	**39**	**152**	**972**	**2 393**	**1 560**	**314**	**33**	**5**
Архангай	*Arkhangai*	875	-	-	7	28	157	370	250	54	9	-
Баянхонгор	*Bayankhongor*	874	-	-	3	26	196	399	215	32	3	-
Булган	*Bulgan*	424	-	-	4	8	36	146	182	36	9	3
Орхон	*Orkhon*	912	2	1	9	18	134	415	266	63	3	1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	1 150	-	1	11	42	226	528	292	50	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1 239	-	2	5	30	223	535	355	79	9	1
		Төвийн бүс					***Central region***					
Дүн	***Sub total***	**3 573**	**1**	**4**	**18**	**92**	**447**	**1 432**	**1 219**	**315**	**41**	**4**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	122	-	-	-	-	22	48	45	7	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	899	-	-	4	26	73	290	371	112	21	2
Дорноговь	*Dornogovi*	556	-	-	4	16	60	249	177	47	3	-
Дундговь	*Dundgovi*	450	-	3	5	17	69	194	136	25	-	1
Өмнөговь	*Omnogovi*	453	-	-	2	12	87	197	121	30	4	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	717	1	-	2	11	73	289	257	73	11	-
Төв	*Tov*	376	-	1	1	10	63	165	112	21	2	1
		Зүүн бүс					***East region***					
Дүн	***Sub total***	**1 857**	**-**	**1**	**21**	**70**	**297**	**749**	**554**	**144**	**20**	**1**
Дорнод	*Dornod*	716	-	-	8	29	90	277	228	71	13	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	475	-	-	10	26	95	201	120	22	1	-
Хэнтий	*Khentii*	666	-	1	3	15	112	271	206	51	6	1
		Улаанбаатар					***Ulaanbaatar***					
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**11 945**	**5**	**39**	**119**	**360**	**1 790**	**5 076**	**3 569**	**884**	**93**	**10**

20.12. НАС БАРСАН ХҮНИЙ ТОО*, зонхилох өвчний ангиллаар, хүйсээр, оны эцэст
NUMBER OF DEATHS, by classification of diseases of the leading causes, by sex, at the end of the year*

Өвчний бүлэг ӨОУА-10**	*Diseases group according to ICD-10***	2004		2005		2006		2007	
		Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*	Бүгд *Total*	Эмэгтэй *Female*
Бүгд	***Total***	**15 925**	**6 105**	**15 469**	**6 003**	**15 665**	**6 157**	**15 752**	**5 988**
үүнээс:	*of which:*								
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	*Diseases of the circulatory system*	5 808	2 575	5 923	2 566	5 938	2 655	5 677	2 495
Хавдар	*Neoplasms*	3 062	1 362	2 918	1 308	2 861	1 281	3 162	1 345
Осол гэмтэл, хордлого гадны шалтгаант үхэл	*Injuiry, poisoning and certain other consequences of external causes*	2 603	509	2 824	517	2 842	497	3 028	481
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	*Diseases of the respiratory system*	764	309	699	287	614	262	605	266
Хоол шингээх эрхтний өвчин	*Diseases of the digestive system*	1 213	534	1 249	535	1 472	612	1 435	591
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	*Certain infectious and parasitic diseases*	378	152	474	156	418	140	371	123
Шээс, бэлэгсийн тогтолцооны өвчин	*Diseases of the genitourinary system*	339	147	310	132	327	154	275	125
Төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх оёг***	*Certain conditions originating in the perinatal period****	472	200	452	188	478	197	494	203
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	*Diseases of the nervous system and sense organs*	221	94	233	94	244	99	272	111
Цус, цус бүтээх эрхтний өвчин ба дархлалын механизм хамарсан эмгэг	*Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involing the immune mechanizms*	23	10	22	11	19	9	21	11

Тайлбар: * Нас баралтын өвчлөлийн ангиллыг тэргүүлэх өвчний төрлүүдээр ЭМЯ-ны мэдээгээр авсан.
** Өвчний олон улсын ангилал (ӨОУА-10), Өвчлөл, эрүүл мэндийн асуудалтай холбоотой Олон Улсын Статистикийн ангилал
*** *Жирэмсний 22 долоо хоногоос төрсний дараах 7 хоног доторх ураг, нярайд үүсэх эмгэг*

Note: * *Death classification diseases by leading diseases based on reports of the Ministry of Health*
** *ICD-10-International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.*
*** *Fetus and newborn disorders between 22 weeks pregnancy and weeks after birth*

20.13. НЯЛХСЫН ЭНДЭГДЭЛ (амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутамд ногдох), бүс, аймаг, нийслэлээр
INFANT MORTALITY RATE (per 1000 live births), by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**22.3**	**20.7**	**19.1**	**17.6**
		Баруун бүс		***West region***	
Дундаж	***Average***	**22.2**	**22.7**	**18.3**	**23.2**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	21.4	20.7	17.0	17.9
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	29.0	25.2	18.9	32.5
Завхан	*Zavkhan*	21.7	18.7	19.3	18.4
Увс	*Uvs*	17.5	31.0	19.9	32.9
Ховд	*Khovd*	21.6	18.2	16.4	19.2
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дундаж	***Average***	**19.8**	**21.9**	**20.5**	**22.8**
Архангай	*Arkhangai*	16.1	20.6	14.6	16.2
Баянхонгор	*Bayankhongor*	25.6	28.5	29.8	22.0
Булган	*Bulgan*	7.7	18.5	12.1	16.7
Орхон	*Orkhon*	30.5	13.8	18.7	17.2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	13.7	24.5	22.4	28.9
Хөвсгөл	*Khovsgol*	24.9	25.5	25.5	29.0
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дундаж	***Average***	**19.1**	**14.7**	**16.5**	**10.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	25.6	8.5	21.9	3.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	15.1	12.3	14.3	8.4
Дорноговь	*Dornogovi*	17.2	17.9	22.5	20.9
Дундговь	*Dundgovi*	27.6	17.7	13.2	12.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	20.0	29.0	27.2	21.3
Сэлэнгэ	*Selenge*	15.9	10.0	10.5	7.0
Төв	*Tov*	12.4	7.8	5.9	2.3
		Зүүн бүс		***East region***	
Дундаж	***Average***	**24.5**	**24.4**	**18.0**	**16.7**
Дорнод	*Dornod*	36.2	25.6	20.6	18.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	20.1	23.4	17.2	16.9
Хэнтий	*Khentii*	17.2	24.2	16.1	14.5
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**26.2**	**20.8**	**20.5**	**15.8**

20.14. ТӨРӨХИЙН УЛМААС ЭНДСЭН ЭХИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF MATERNAL DEATHS, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**44**	**42**	**33**	**50**
		Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**11**	**10**	**8**	**15**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	10	3	3	6
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	2	2	5
Завхан	*Zavkhan*	-	2	1	1
Увс	*Uvs*	-	2	1	1
Ховд	*Khovd*	1	1	1	2
		Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**11**	**13**	**2**	**10**
Архангай	*Arkhangai*	2	3	-	1
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1	5	1	3
Булган	*Bulgan*	1	-	-	-
Орхон	*Orkhon*	-	1	1	2
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	2	2	-	3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	5	2	-	1
		Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**6**	**5**	**4**	**5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	1	1	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1	-	1	1
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	1	-
Дундговь	*Dundgovi*	1	-	-	1
Өмнөговь	*Omnogovi*	-	2	-	3
Сэлэнгэ	*Selenge*	3	2	1	-
Төв	*Tov*	1	-	-	-
		Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**3**	**3**	**5**	**2**
Дорнод	*Dornod*	-	1	3	1
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	2	1	1	-
Хэнтий	*Khentii*	1	1	1	1
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**13**	**11**	**14**	**18**

20.15. ҮР ХӨНДӨЛТИЙН ТОО*, бүс, аймаг, нийслэлээр
ABORTIONS, by regions, aimags and the Capital*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**8 919**	**9 064**	**12 594**	**15 817**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**562**	**349**	**547**	**624**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	99	24	34	71
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	104	102	100	66
Завхан	*Zavkhan*	71	35	97	71
Увс	*Uvs*	203	145	253	378
Ховд	*Khovd*	85	43	63	38
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 053**	**1 651**	**1 763**	**1 641**
Архангай	*Arkhangai*	101	145	114	184
Баянхонгор	*Bayankhongor*	64	95	367	523
Булган	*Bulgan*	117	104	46	45
Орхон	*Orkhon*	562	1 027	650	489
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	85	98	403	304
Хөвсгөл	*Khovsgol*	124	182	183	96
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 338**	**1 173**	**1 923**	**1 342**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	12	9	21	31
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	140	23	997	289
Дорноговь	*Dornogovi*	320	287	340	317
Дундговь	*Dundgovi*	39	49	77	46
Өмнөговь	*Omnogovi*	538	427	193	269
Сэлэнгэ	*Selenge*	275	271	210	307
Төв	*Tov*	14	107	85	83
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 188**	**1 043**	**1 118**	**969**
Дорнод	*Dornod*	503	384	430	441
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	61	28	59	81
Хэнтий	*Khentii*	624	631	629	447
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**4 778**	**4 848**	**7 243**	**11 241**

Тайлбар: * Эрүүл мэндийн яамны мэдээгээр (хувийн эмнэлгүүдийнх бүрэн тусагдаагүй).
*Note: * Data from Ministry of Health (Not all abortions included in private hospitals).*

20.16. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЛБАРЫН ЗАРДАЛ, оны үнээр
EXPENDITURE OF HEALTH SECTORS, at current prices

		2004	2005	2006	2007**
Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлага, сая төг	*Total General Government budget expenditure, mln tog*	752 486.4	764 597.1	1 222 966.8	1 749 168.4
- Эрүүл мэндийн нийт зардал, сая төг	*-Health expenditure, mln tog*	73 243.0	80 151.7	103 168.3*	144 413.6*
Улсын нэгдсэн төсвийн зарлагад эрүүл мэндийн зардлын эзлэх хувь	*Percentage of health expenditure to total General Government budget expenditure*	9.7	10.5	8.4	7.3
Нэг хүнд ногдох эрүүл мэндийн зардал, мян.төг	*Per capita health expenditure, thous tog*	28.9	31.4	40.0	55.3

Тайлбар: *Эрүүл мэндийн сайдын багц
*Note: *Set of Minister of Health*
** Урьдчилсан гүйцэтгэл
*** Preliminary data*

20.17. ЭМНЭЛЭГТ ХЭВТЭН ЭМЧЛҮҮЛЭГЧДИЙН ӨВЧЛӨЛИЙН ТОО (10000 хүн амд ногдох),
өвчлөлийн зонхилох 10 шалтгаанаар
INPATIENT MORBIDITY (per 10000 population), diseases 10 of the leading causes

Өвчний ангилал (ӨОУА-10)	*Disease classification (ICD-10)*	10 000 хүн амд ногдох өвчлөл *Diseases per 10 000 population*			
		2004	2005	2006	2007
Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин	*Diseases of the genitourinary system*	353.8	366.3	365.7	340.9
Жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе	*Pregnancy, childbearth and the puerperium*	276.1	282.1	293.1	334.1
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	*Diseases of the respiratory system*	338.1	325.1	309.1	328.3
Хоол шингээх эрхтний өвчин	*Diseases of the digestive system*	309.0	328.0	346.7	349.2
Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	*Diseases of the circulatory system*	286.1	298.7	313.6	318.5
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	*Diseases of the nervous system and sense organs*	123.1	132.8	149.7	168.6
Бэртэл, хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар	*Injuiry, poisoning and certain other consequences of external causes*	100.5	100.7	102.4	105.9
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	*Certain infectious and parasitic diseases*	98.5	91.5	103.5	103.7
Яс булчин, холбох нэхдэсийн өвчин	*Diseases of the musculosceletal system and connective tissue*	70.8	79.5	86.7	81.0
Арьс ба халимны өвчин	*Diseases of the skin and subcutaneous tissue*	68.1	68.5	72.3	67.7

Тайлбар: *Өвчний олон улсын ангилал (ӨОУА-10) Өвчлөл, эрүүл мэндийн асуудалтай холбоотой Олон Улсын Статистикийн ангила
*Note: * ICD-10-International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.*

20.18. ХОРТ ХАВДРААР ӨВЧЛӨЛТ,НАС БАРАЛТЫН ТОО, (10000 хүн амд ногдох), хорт хавдрын төрлөөр
INCIDENCE OF MALIGNANT NEOPLASMS, DEATHS, (per 10000 population), by type malignant neoplasms

Хорт хавдрын төрөл	*Type malignant neoplasms*	Өвчлөлийн тоо *Incidence*				Нас баралтын тоо *Deaths*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**13.4**	**13.3**	**13.6**	**13.6**	**10.6**	**11.0**	**11.3**	**11.3**
Элэг	*Liver*	5.2	13.3	9.9	5.3	4.7	4.7	5.0	4.9
Умайн хүзүү	*Cervix uteri*	1.1	4.6	5.9	1.0	0.3	0.5	0.4	0.4
Ходоод	*Stomach*	1.9	1.2	4.6	2.0	1.6	1.8	1.9	1.8
Уушги	*Lung*	1.3	2.1	2.3	1.0	1.3	1.1	1.1	1.1
Улаан хоолой	*Oesophagus*	1.0	1.1	2.4	1.0	0.9	1.1	0.9	1.0
Бусад	*Other*	0.5	0.5	0.4	3.2	0.3	0.3	0.1	2.1

20.19. ХОРТ ХАВДРААР ӨВЧЛӨЛТИЙН ТОО, (10000 хүн амд ногдох), насны ангиллаар
INCIDENCE OF MALIGNANT NEOPLASMS (per 10000 population), by age group

Насны бүлэг *Age group*	2004		2005		2006		2007	
	Хүний тоо *Number*	10000 хүн амд *per 10000 pop*	Хүний тоо *Number*	10000 хүн амд *per 10000 pop*	Хүний тоо *Number*	10000 хүн амд *per 10000 pop*	Хүний тоо *Number*	10000 хүн амд *per 10000 pop*
Бүгд *Total*	**3 381**	**13**	**3 387**	**13**	**3 471**	**14**	**3 521**	**14**
0-1	-	-	-	-	5	1	6	1
1-4	5	0	15	1	8	0	9	1
5-14	30	1	29	1	10	0	26	1
15-19	27	1	38	1	25	1	25	1
20-24	33	1	34	1	23	1	30	1
25-29	39	2	36	2	40	2	42	2
30-34	60	3	89	4	80	4	63	3
35-39	144	8	154	8	165	9	121	6
40-44	248	15	241	14	262	15	271	16
45-49	311	24	294	21	340	24	353	24
50-54	363	41	379	40	368	38	364	35
55-59	348	56	345	53	374	56	377	55
60-64	473	89	440	86	424	82	399	78
65+	1 300	133	1 293	127	1 347	129	1 435	134

20.20. ХОРТ ХАВДРААР ӨВЧЛӨЛТ,НАС БАРАЛТЫН ТОО, (10000 хүн амд ногдох), аймаг нийслэлээр

INCIDENCE OF MALIGNANT NEOPLASMS AND DEATHS (per 10000 population), by aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	10000 хүн амд ногдох *Per 10000 population*	
		Өвчлөлийн тоо *Incidence*	Нас баралтын тоо *Deaths*
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**13.6**	**11.3**
	Баруун бүс	***West region***	
Дундаж	***Average***	**12.7**	**10.1**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	9.2	7.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	18.7	14.8
Завхан	*Zavkhan*	12.0	9.8
Увс	*Uvs*	16.4	13.3
Ховд	*Khovd*	9.6	7.5
	Хангайн бүс	***Khangai region***	
Дундаж	***Average***	**14.2**	**11.5**
Архангай	*Arkhangai*	15.3	13.8
Баянхонгор	*Bayankhongor*	9.7	9.2
Булган	*Bulgan*	17.3	12.4
Орхон	*Orkhon*	15.5	13.1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	11.8	8.7
Хөвсгөл	*Khovsgol*	16.3	12.2
	Төвийн бүс	***Central region***	
Дундаж	***Average***	**14.8**	**10.5**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	10.6	8.3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	17.3	11.4
Дорноговь	*Dornogovi*	6.7	8.5
Дундговь	*Dundgovi*	18.5	15.2
Өмнөговь	*Omnogovi*	14.3	7.9
Сэлэнгэ	*Selenge*	17.0	9.2
Төв	*Tov*	14.0	11.3
	Зүүн бүс	***East region***	
Дундаж	***Average***	**14.8**	**14.4**
Дорнод	*Dornod*	19.5	17.7
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	17.5	19.4
Хэнтий	*Khentii*	7.7	7.0
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**12.9**	**11.5**

20.21 ЖИРЭМСЭН ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН ЭМНЭЛГИЙН ХЯНАЛТАНД* ХАМРАГДСАН ХУВЬ

бүс, аймаг, нийслэлээр

*PERCENTAGE OF PREGNANT WOMEN WHO ATTENDED TO ANC**

by regions, aimags and the capital

хувь *percentage*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Аймаг, хотын нэгдсэн эмнэлэгт *Aimag and city general hospital*	
		Жирэмсний эхний 3 сартайд *In the first 3 months*	6 ба түүнээс дээш удаа хяналтанд хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүд *Percentage of pregnant women who attended to ANC 6 and more times*
УЛСЫН ДУНДАЖ ***NATIONAL AVERAGE***		**84.7**	**83.7**
	Баруун бүс		***West region***
Дундаж	***Average***	**87.5**	**83.9**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	79.1	90.5
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	83.7	79.0
Завхан	*Zavkhan*	94.3	85.3
Увс	*Uvs*	87.0	66.5
Ховд	*Khovd*	93.9	93.2
	Хангайн бүс		***Khangai region***
Дундаж	***Average***	**88.3**	**82.9**
Архангай	*Arkhangai*	94.8	100.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	88.6	88.1
Булган	*Bulgan*	89.9	88.9
Орхон	*Orkhon*	89.5	58.7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	82.4	78.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	87.9	87.7
	Төвийн бүс		***Central region***
Дундаж	***Average***	**86.2**	**95.8**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	87.3	94.4
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	84.0	99.5
Дорноговь	*Dornogovi*	85.7	99.7
Дундговь	*Dundgovi*	91.6	98.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	82.4	95.8
Сэлэнгэ	*Selenge*	84.3	93.5
Төв	*Tov*	91.2	82.7
	Зүүн бүс		***East region***
Дундаж	***Average***	**82.2**	**79.0**
Дорнод	*Dornod*	80.7	55.4
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	81.6	94.9
Хэнтий	*Khentii*	84.2	94.3
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**80.2**	**80.8**

Тайлбар: *Жирэмсний хяналт

*Note: *Antenatal Care (ANC)*

20.22. НЭГ ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ӨРГӨН ДАРХЛААЖУУЛАЛТЫН ХАМРАЛТ, дархлаажуулалтын төрлөөр
IMMUNIZATION COVERAGE FOR INFANTS, by immunization

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хамрагдсан хувь *Percentage coverage*				
		БЦЖ* *BCG*	Халдварт саа *Poliomyelitis*	СХТ+Геп В+Хи В** *Diphteria/Tetanus/ Whooping cough+Hepatitis B+Hemothilus influenze B*	Улаан бурхан *Measles*	В.Гепатит *Hepatitis B*
УЛСЫН ДУНДАЖ	***NATIONAL AVERAGE***	**98.6**	**98.7**	**98.6**	**98.4**	**98.0**
		Баруун бүс		***West region***		
Дундаж	***Average***	**99.5**	**98.2**	**98.5**	**97.7**	**97.4**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	100.0	99.8	99.8 ***	99.7	99.7
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	98.9	98.1	97.9	96.4	- ****
Завхан	*Zavkhan*	98.1	93.2	71.4 ***	93.5	94.3
Увс	*Uvs*	99.7	100.0	100.0	99.5	- ****
Ховд	*Khovd*	100.0	97.9	97.2	97.4	95.9
		Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дундаж	***Average***	**98.6**	**98.2**	**97.9**	**98.2**	**98.2**
Архангай	*Arkhangai*	98.0	98.5	99.1 ***	98.7	97.0
Баянхонгор	*Bayankhongor*	97.7	98.3	98.5 ***	99.0	98.8
Булган	*Bulgan*	99.9	98.9	98.9	98.2	- ****
Орхон	*Orkhon*	98.8	98.8	98.8	99.5	- ****
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	98.5	97.5	97.1	98.7	99.0
Хөвсгөл	*Khovsgol*	99.1	98.0	97.5	96.0	98.5
		Төвийн бүс		***Central region***		
Дундаж	***Average***	**99.4**	**98.9**	**99.0**	**98.2**	**98.2**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	100.0	100.0	100.0	99.2	- ****
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	99.3	98.7	98.5	98.5	98.5
Дорноговь	*Dornogovi*	99.1	99.3	99.1	98.8	100.0
Дундговь	*Dundgovi*	100.0	99.1	97.4 ***	96.9	96.9
Өмнөговь	*Omnogovi*	99.9	97.0	97.5	94.6	100.0
Сэлэнгэ	*Selenge*	100.0	99.0	99.6	99.3	99.3
Төв	*Tov*	97.3	99.4	99.4	98.8	100.0
		Зүүн бүс		***East region***		
Дундаж	***Average***	**99.5**	**98.6**	**98.3**	**99.1**	**98.4**
Дорнод	*Dornod*	99.3	99.8	99.7	99.9	- ****
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	99.3	96.2	96.5	97.8	- ****
Хэнтий	*Khentii*	100.0	99.4	90.4 ***	99.4	98.4
		Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**97.9**	**99.2**	**98.8**	**98.7**	**100.0**

Тайлбар: *Сүрьеэгийн вакцин
**Сахуу, хөхүүл ханиад, татран + Гепатит В + Хемофилюс инфлюенз В өвчний эсрэг 5-т вакцин
***Сахуу, хөхүүл ханиад, татрангын гуравт вакцинд хамрагдсан болно.
****СХТ+Геп В+Хи В өвчний эсрэг тавт вакцинд хамрагдсан учраас Гепатит В-ийн вакцинд хамрагдаагүй болно.
*Note: * Vaccine of tuberculosis*
***Diphteria/Tetanus/Whooping cough+Hepatitis B+Hemothilus influenze B*
****included the Diphteria/Tetanus/Whooping cough*
*****not included Hepatitis B because those included the Diphteria/Tetanus/ Whooping cough+ Hepatitis B+Hemothilus influenze B*

20.23 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
INCOME AND EXPENDITURE OF SOCIAL WELFARE SERVICES

сая төг. *mln. tog*

		2004	2005	2006	2007
Нийгмийн халамжийн орлого-бүгд	***Total income of social welfare***	**24 364.9**	**43 294.1**	**74 907.2**	**117 812.2**
Үүнээс:	*Of wich:*				
- Улсын төсөв	*- Government budget*	23 102.6	43 159.9	74 746.7	117 638.6
- Орон нутгийн төсөв	*- local government budget*	14.1	39.6	0.5	3.9
Зарлага	***Expenditure***	**24 364.7**	**42 025.9**	**75 401.2**	**115 290.8**
Үүнээс:	*Of which:*				
- Тэтгэвэр	*- Pension*	7 067.9	7 699.7	12 024.2	15 742.4
- Тэтгэмж	*- Allowance*	11 092.3	28 251.3	52 115.6	84 505.6
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж*	*Conditioned cash benefit*	-	-	1157.5*	14 235.9
Үүнээс:	*Of which:*				
Жирэмсэн болон хөхүүл эхчүүдийн*	*Allowance to pregnant or lactating mothers**	-	-	901.2*	12 732.9
Ахмад настныг асарч буй иргэний*	*Allowances in discounted care of for the elderly**	-	-	57.2*	579.0
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй*	*Allowance in discounted care of for the disabled people*	-	-	199.1*	924.0
Жирэмсэн болон амаржсаны	*For pregnancy and delivery*	4 294.4	4 134.9	2956.1**	-
Хүүхэд асарсны	*For caring children*	5 705.8	5 736.9	5645.5**	1 484.6
Ихэр хүүхдийн	*For twin children*	11.5	12.6	5.8**	-
Өнчин хүүхэд үрчлэн авсны	*For adopted orphan children*	111.6	112.2	92.4**	68.8
Нярай хүүхдийн арчилгааны	*For infant*	186.3	166.0	82.6**	-
Ганц бие хүний оршуулгын	*For single person's funeral*	2.9	1.9	1.2	-
Олон хүүхэдтэй эхчүүдэд олгосон	*For mothers having many children*	779.8	-	-	-
Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж	*Child money*	-	18 087.0	26 249.4	33 223.0
Шинэ гэр бүлд олгосон тусламж*	*Allowances for new family/couples**	-	-	11 814.0	29 724.0
Шинэ төрсөн хүүхдэд олгосон тусламж*	*Allowances new born babies**	-	-	4 111.0	5 769.3

Тайлбар: * Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн талаарх холбогдох хуульд оруулсан өөрчлөлтийн дагуу 2006 оны 7-р сарын 1-нээс шинээр олгосон.

** Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн талаарх холбогдох хуульд оруулсан өөрчлөлтийн дагуу 2006 оны 7-р сарын 1-нээс олгогдохгүй болсон.

Note: * *According to amendments in related laws on social welfare services, allowances are granting since 1st July, 2006*

** *According to amendments in related laws on social welfare services, allowances are canceled granting since 1st July, 2006*

20.24 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН ТЭТГЭМЖ, ТУСЛАМЖ АВСАН ХҮНИЙ ТОО, тэтгэмжийн төрлөөр
NUMBER OF PERSONS WHO RECEIVED SOCIAL WELFARE BENEFITS AND ASSISTANCE, by type

мян.хүн *thous.persons*

		2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**155.5**	**754.8**	**1 047.6**	**1 176.6**
Үүнээс:	*Of which:*				
Жирэмсэн болон амаржсаны	*Pregnancy and delivery*	54.5	45.6	37.9	-
Хүүхэд асарсны	*Caring children*	59.1	53.9	44.3	22.3
Ихэр хүүхдийн	*Twin children*	0.3	0.4	0.2	-
Өнчин хүүхэд үрчлэн авсны	*Adopted orphan children*	0.6	0.7	0.4	0.4
Нярай хүүхдийн арчилгааны	*Infant*	7.5	6.7	3.3	-
Ганц бие хүний оршуулгын	*Single person's funeral*	0.0	0.0	0.0	-
Олон хүүхэдтэй эхийн	*Mothers having many children*	33.5	-	-	-
Хүүхдийн мөнгөн тэтгэмж	*Child money*	-	647.5	872.4	948.7
Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	*Conditioned cash benefits*	-	-	24.3	88.1
Үүнээс:	*Of which:*				
Жирэмсэн болон хөхүүл эхчүүдийн*	*Allowance to pregnant or lactating mothers**	-	-	20.2	77.5
Ахмад настныг асарч буй иргэний*	*Allowances in discounted care of for the elderly**	-	-	1.2	4.3
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй*	*Soclial welfare services for the disabled**	-	-	2.9	6.3
Шинэ гэр бүлд олгосон тусламж	*Allowances for new family/ couples*	-	-	23.6	59.4
Шинэ төрсөн хүүхдэд олгосон тусламж	*Allowances new born babies*	-	-	41.1	57.7

Тайлбар: * Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн талаарх холбогдох хуульд оруулсан өөрчлөлтийн дагуу 2006 оны 7-р сарын 1-нээс шинээр олгосон.

*Note: * According to amendments in related laws on social welfare services, allowances are granting since 1st July, 2006*

20.25 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГААС ТЭТГЭВЭР АВАГЧДЫН ТОО, тэтгэврийн төрлөөр
PENSION PROVIDED BY THE SOCIAL INSURANCE FUND, by type of pension

		2004	2005	2006	2007
Тэтгэвэр авагчдын тоо, мян. хүн	***Number of pensioners, thous. persons***	**270.4**	**276.8**	**290.5**	**294.2**
Үүнээс: Өндөр насны	*Of which: Elders*	176.3	180.0	190.1	193.6
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн	*Disabled persons*	46.6	49.4	51.9	53.1
Тэжээгчээ алдсаны	*Persons who lost foster*	35.6	34.9	35.4	34.1
Цэргийн тэтгэвэр	*Military*	11.9	12.7	13.1	13.4
Олгосон тэтгэврийн хэмжээ, сая төг.	***Total allocated pension, mln tog.***	**106 602.2**	**121 048.1**	**158 024.3**	**277 735.5**
Үүнээс: Өндөр насны	*Of which: Pension for elders*	73 633.1	83 575.9	111 790.0	199 905.1
Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн	*Pension for disabled persons*	14 282.7	16 622.0	20 573.7	35 553.5
Тэжээгчээ алдсаны	*Pension for persons who lost foster*	12 103.0	12 972.7	15 354.0	25 040.6
Цэргийн тэтгэвэр	*Pension for military*	6 583.4	7 877.4	10 306.6	17 236.3

20.26 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ОРЛОГО, ДААТГУУЛАГЧДЫН ТОО
NUMBER OF INSURED PERSON TO THE SOCIAL INSURANCE, SOCIAL INSURANCE FUND INCOME

		2004	2005	2006	2007
Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, сая.төг	***Social insurance fund income, mil.tog***	**156 101.3**	**175 259.3**	**238 556.3**	**326 576.3**
Үүнээс: Тэтгэврийн даатгалын сангийн	*Pension insurance fund*	112 467.6	124 565.4	174 112.1	241 602.4
Тэтгэмжийн даатгалын сангийн	*Benefit insurance fund*	6 955.4	8 260.6	10 533.3	14 623.6
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн	*Health insurance fund*	28 128.8	32 282.1	7 670.0	52 671.3
ҮОМШӨ*-ний даатгалын сангийн	*Employment injury and occupational disease insurane fund*	5 114.6	6 030.0	41 084.0	10 434.5
Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн	*Of unemployment insurance fund*	3 434.9	4 121.2	5 156.9	7 244.5
Нийгмийн даатгалд даатгуулагчдын тоо мян.хүн	***The number of insured person to social insurance, thous.person***	**676.9**	**710.7**	**480.9**	**534.1**
Үүнээс: Заавал даатгуулагчдын тоо	*The number of employers contributing*	647.6	681.7	448.5	482.8
Сайн дураар даатгуулагчдын тоо	*The number of voluntary contributors*	29.3	29.0	32.4	51.3

* Үйлдвэрлэлийн Осол Мэргэжлээс Шалтгаалах Өвчний даатгал

* *Employment injury and Occupational Disease Insurance*

ХҮҮХЭД ХӨГЖИЛ СУДАЛГААНЫ ДҮНГЭЭР
BY THE RESULT OF CHILD DEVELOPMENT SURVEY (MICS)

20.27 ХҮҮХДИЙН ХООЛ ТЭЖЭЭЛИЙН ДУТАЛ, хүйс, байршил, насны бүлгээр, 2000, 2005
CHILD MALNOURISHMENT, by sex, location and age group, in 2000 and 2005

хувь/*percent*

		Тураалтай/ *Underweight*		Өсөлтийн хоцролттой/*Stunting*		Туранхай/*Wasting*	
		2000	2005	2000	2005	2000	2005
Бүгд	***Total***	**12.7**	**6.3**	**24.6**	**20.9**	**5.5**	**2.2**
Хүйс	***Sex***						
Эрэгтэй	*Male*	12.7	5.9	25.4	21.5	5.6	1.9
Эмэгтэй	*Female*	12.7	6.6	23.8	20.3	5.5	2.4
Хот, хөдөө							
Хот	*Urban*	9.0	5.6	18.1	18.4	4.5	2.2
Хөдөө	*Rural*	15.6	7.0	29.7	23.6	6.4	2.1
Байршил	***Location***						
Нийслэл	*Capital city*	..	5.4	..	18.2	..	2.5
Аймгийн төв	*Aimag center*	..	5.9	..	18.8	..	1.8
Сумын төв	*Soum center*	..	5.9	..	24.1	..	0.6
Хөдөө	*Countryside*	..	7.3	..	23.4	..	2.6
Нас	***Age***						
< 6 сартай	*< 6 months*	4.0	1.2	8.1	10.8	5.0	2.0
6-11 сартай	*6-11 months*	12.3	2.6	21.6	7.2	6.6	2.9
12-23 сартай	*12-23 months*	15.1	6.6	31.9	26.4	7.2	2.1
24-35 сартай	*24-35 months*	13.8	9.6	23.4	20.7	4.2	2.3
36-47 сартай	*36-47 months*	13.7	6.7	26.7	25.6	4.7	1.4
48-59 сартай	*48-59 months*	13.2	6.8	27.1	24.2	5.7	2.5
Эхийн боловсролын түвшин	***Mother's education***						
Боловсролгүй	*None*	19.6	13.5	34.8	31.5	8.7	4.7
Бага	*Primary*	18.1	8.2	34.8	26.0	7.2	2.9
Бүрэн бус дунд	*Secondary (8th grade)*	16.7	8.5	31.1	26.7	7.2	2.3
Бүрэн дунд	*Secondary (10th grade)*	11.2	5.7	23.8	19.8	4.9	1.9
Мэргэжлийн анхан шатны	*Vocational*	14.2	3.4	23.1	15.9	6.3	1.7
Дипломын дээд, дээд	*College, University*	6.1	3.5	10.8	14.3	2.9	1.7

20.28 ИОДЖУУЛСАН ДАВС ХЭРЭГЛЭДЭГ ӨРХ, хот хөдөө, байршил, өрхийн тэргүүлэгчийн боловсролын түвшингээр, 2000, 2005
HOUSEHOLDS CONSUMING IODIZED SALT, by residence, location and education of household head in 2000 and 2005

хувь/*percent*

		Иоджуулсан давс хэрэглэдэг өрх	
		2000	2005
Бүгд	***Total***	**44.9**	**83.1**
Хот, хөдөө	***Residence***		
Хот	*Urban*	30.4	91.3
Хөдөө	*Rural*	14.5	72.1
Байршил	***Location***		
Нийслэл	*Capital city*	22.7	96.8
Аймгийн төв	*Aimag center*	7.7	82.7
Сумын төв	*Soum center*	5.9	79.4
Хөдөө	*Countryside*	8.5	69.8
Өрхийн тэргүүлэгчийн боловсролын түвшин	***Education of household head***		
Боловсролгүй	*None*	..	68.2
Бага	*Primary*	..	68.5
Бүрэн бус дунд	*Secondary (8th grade)*	..	80.8
Бүрэн дунд	*Secondary (10th grade)*	..	89.1
Мэргэжлийн анхан шатны	*Vocational*	..	86.1
Дипломын дээд, дээд	*College, University*	..	91.8

20.29 ӨНДӨР ТУНТ "А" АМИНДЭМИЙН БЭЛДМЭЛ УУСАН 6-59 САРТАЙ ХҮҮХЭД, хүйс, байршил, насны бүлгээр, 2000, 2005 оны байдлаар

CHILDREN AGED 6-59 MONTHS, RECEIVED HIGH DOSE VITAMIN "A" SUPPLEMENT, by sex, location and age group, in 2000 and 2005

хувь/*percent*

		Сүүлийн 6 сард/ *Within last 6 months*		Сүүлийн 6 сараас өмнө/*Prior to last 6 months*	
		2000	2005	2000	2005
Бүгд	***Total***	**31.6**	**64.7**	**10.5**	**16.6**
Хүйс	***Sex***				
Эрэгтэй	*Male*	30.6	65.8	11.0	15.9
Эмэгтэй	*Female*	32.5	63.5	9.9	17.3
Хот, хөдөө	***Residence***				
Хот	*Urban*	36.9	69.5	11.8	14.1
Хөдөө	*Rural*	27.4	59.6	9.4	19.3
Байршил	***Location***				
Нийслэл	*Capital city*	28.0	73.1	11.7	12.2
Аймгийн төв	*Aimag center*	47.9	64.7	12.0	16.5
Сумын төв	*Soum center*	31.8	66.6	.11.1	19.9
Хөдөө	*Countryside*	25.2	57.5	8.6	19.1
Нас	***Age***				
6-11 сартай	*6-11 months*	30.1	65.4	1.0	3.4
12-23 сартай	*12-23 months*	35.9	74.1	6.1	12.8
24-35 сартай	*24-35 months*	35.1	63.9	10.7	19.1
36-47 сартай	*36-47 months*	28.2	62.4	13.3	20.5
48-59 сартай	*48-59 months*	27.7	57.3	17.4	21.4
Эхийн боловсролын түвшин	***Mother's education***				
Боловсролгүй	*None*	30.0	52.9	12.5	19.9
Бага	*Primary*	22.3	58.4	7.3	17.6
Бүрэн бус дунд	*Secondary (8th grade)*	30.7	60.6	7.5	16.9
Бүрэн дунд	*Secondary (10th grade)*	33.5	66.8	9.8	16.7
Мэргэжлийн анхан шатны	*Vocational*	32.5	69.4	12.7	15.7
Дипломын дээд, дээд	*College, University*	30.3	69.3	15.1	15.4

20.30 ХҮҮХЭД ТӨРҮҮЛСНИЙ ДАРАА ӨНДӨР ТУНТ А АМИН ДЭМИЙН БЭЛДМЭЛ УУСАН ЭХЧҮҮД, хот хөдөө, байршил, боловсролын түвшингээр, 2000, 2005 оны байдлаар

MOTHERS RECEIVED A HIGH DOSE VITAMIN A SUPPLEMENT AFTER GIVEN BIRTH, by residence, location and educational level, in 2000 and 2005

хувь/*percent*

		Өндөр тунт А аминдэм уусан/ *Received high dose vitamin A*	
		2000	2005
Бүгд	***Total***	**13.3**	**56.2**
Хот, хөдөө	***Residence***		
Хот	*Urban*	18.6	58.0
Хөдөө	*Rural*	8.9	53.9
Байршил	***Location***		
Нийслэл	*Capital city*	16.2	59.8
Аймгийн төв	*Aimag center*	22.0	55.4
Сумын төв	*Soum center*	10.3	65.6
Хөдөө	*Countryside*	8.2	50.2
Боловсролын түвшин	***Education***		
Боловсролгүй	*None*	..	45.1
Бага	*Primary*	6.0	52.1
Бүрэн бус дунд	*Secondary (8th grade)*	12.8	54.6
Бүрэн дунд	*Secondary (10th grade)*	15.0	57.1
Мэргэжлийн анхан шатны	*Vocational*	10.5	46.5
Дипломын дээд, дээд	*College, University*	16.5	61.7

20.31 ХДХВ-ИЙН ХАЛДВАРААС СЭРГИЙЛЭХ МЭДЛЭГ, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000, 2005 оны байдлаар

KNOWLEDGE OF PREVENTING HIV TRANSMISSION, by residence, location and educational level, in 2000 and 2005

хувь/*percent*

		ДОХ-ын талаар сонсож байсан/*Heard of AIDS*		3 арга замыг мэддэг/*Knows all three ways*		Ямар ч арга замыг мэддэггүй/*Doesn't know any way*	
		2000	2005	2000	2005	2000	2005
Бүгд	***Total***	**94.1**	**87.5**	**75.1**	**55.7**	**12.6**	**16.1**
Хот, хөдөө	***Residence***						
Хот	*Urban*	97.5	92.5	80.8	60.2	7.5	11.1
Хөдөө	*Rural*	90.9	80.0	69.9	48.8	17.3	23.6
Байршил	***Location***						
Нийслэл	*Capital city*	98.9	92.6	..	62.8	..	10.5
Аймгийн төв	*Aimag center*	95.7	92.4	..	56.2	..	12.2
Сумын төв	*Soum center*	94.0	87.0	..	56.2	..	15.1
Хөдөө	*Countryside*	89.2	77.6	..	46.3	..	26.6
Нас	***Age***						
15-19	*15-19*	89.7	83.1	66.5	47.6	19.8	22.1
20-24	*20-24*	95.0	84.9	74.9	54.7	12.4	18.8
25-29	*25-29*	95.5	90.3	77.9	59.4	10.3	12.6
30-34	*30-34*	94.9	91.6	78.4	60.4	10.7	11.2
35-39	*35-39*	94.4	89.2	78.1	57.1	10.3	14.8
40-44	*40-44*	94.0	86.5	73.3	55.8	12.5	16.3
45-49	*45-49*	96.1	86.6	79.1	54.6	9.5	17.3
Боловсролын түвшин	***Education***						
Боловсролгүй	*None*	63.0	44.8	43.5	25.2	47.8	60.9
Бага	*Primary*	84.2	69.3	58.6	35.8	27.8	35.9
Бүрэн бус дунд	*Secondary (8th grade)*	91.7	83.9	70.1	50.6	16.9	20.6
Бүрэн дунд	*Secondary (10th grade)*	97.1	93.1	79.0	60.2	8.2	10.4
Мэргэжлийн анхан шатны	*Vocational*	96.4	92.1	76.6	60.6	10.3	11.2
Дипломын дээд, дээд	*College, university*	98.9	97.4	85.7	66.8	3.9	4.7

20.32 ХДХВ/ДОХ-ЫН ТАЛААРХ ТАШАА ОЙЛГОЛТУУДЫГ ТОДОРХОЙЛЖ ЧАДСАН 15-49 НАСНЫ ЭМЭГТЭЙЧҮҮД, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000, 2005

WOMEN AGED 15-49 YEARS, IDENTIFIED MISCONCEPTIONS ABOUT HIV/AIDS, by region, residence, location and educational level, in 2000 and 2005

хувь/*percent*

		ХДХВ шумууланд хатгуулсаны улмаас халдварлахгүй/*HIV cannot be transmitted by mosquito bites*		Эрүүл харагдаж байгаа хүн ХДХВ-ийн халдвар авсан байж болно/*A healthy looking person can be infected*	
		2000	2005	2000	2005
Бүгд	***Total***	**58.2**	**54.3**	**55.9**	**74.8**
Хот, хөдөө	***Residence***				
Хот	*Urban*	61.4	60.1	64.7	80.6
Хөдөө	*Rural*	55.2	45.8	47.6	66.3
Байршил	***Location***				
Нийслэл	*Capital city*	61.5	61.3	..	80.7
Аймгийн төв	*Aimag center*	61.2	58.1	..	80.4
Сумын төв	*Soum center*	57.5	51.7	..	75.7
Хөдөө	*Countryside*	53.9	43.8	..	63.0
Нас	***Age***				
15-19	*15-19*	56.4	56.9	54.3	71.3
20-24	*20-24*	59.9	52.4	58.5	72.2
25-29	*25-29*	59.8	57.9	55.7	77.4
30-34	*30-34*	59.3	58.3	54.1	78.7
35-39	*35-39*	56.5	52.8	57.9	75.7
40-44	*40-44*	54.5	49.1	53.0	74.8
45-49	*45-49*	55.7	48.7	56.2	73.1
Боловсролын түвшин	***Education***				
Боловсролгүй	*None*	34.8	19.5	33.7	30.3
Бага	*Primary*	48.9	39.6	43.1	53.0
Бүрэн бус дунд	*Secondary (8th grade)*	55.6	49.5	50.6	69.4
Бүрэн дунд	*Secondary (10th grade)*	60.7	55.6	59.3	80.3
Мэргэжлийн анхан шатны	*Vocational*	53.9	56.0	52.8	77.3
Дипломын дээд, дээд	*College, university*	66.9	68.3	72.1	89.2

20.33 ХДХВ/ДОХ-ЫН ХАЛДВАРЫН ТАЛААР ЦОГЦ МЭДЛЭГТЭЙ ЭМЭГТЭЙЧҮҮД, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000, 2005

COMPREHENSIVE KNOWLEDGE OF HIV/AIDS TRANSMISSION, by residence, location and educational level, in 2000 and 2005

хувь/*percent*

		ХДХВ/ДОХ-ын талаар цогц мэдлэгтэй 15-49 насны эмэгтэйчүүд/Women aged 15-49 years, h*ave comprehensive knowledge of HIV/AIDS transmission*	
		2000	2005
Бүгд	***Total***	**19.9**	**31.0**
Хот, хөдөө	***Residence***		
Хот	*Urban*	25.7	38.0
Хөдөө	*Rural*	14.5	20.5
Байршил	***Location***		
Нийслэл	*Capital city*	..	41.2
Аймгийн төв	*Aimag center*	..	33.0
Сумын төв	*Soum center*	..	28.3
Хөдөө	Countryside	..	17.8
Нас	***Age***		
15-19	*15-19*	20.7	32.3
20-24	*20-24*	20.7	30.4
25-29	*25-29*	18.8	33.0
30-34	*30-34*	20.1	34.5
35-39	*35-39*	21.0	29.7
40-44	*40-44*	17.6	28.7
45-49	*45-49*	18.6	24.9
Боловсролын түвшин	***Education***		
Боловсролгүй	*None*	7.6	4.4
Бага	*Primary*	13.3	16.4
Бүрэн бус дунд	*Secondary (8th grade)*	16.1	22.7
Бүрэн дунд	*Secondary (10th grade)*	22.4	32.3
Мэргэжлийн анхан шатны	*Vocational*	15.5	32.3
Дипломын дээд, дээд	*College, university*	30.9	47.3

20.34 ХДХВ-ИЙН ХАЛДВАР ЭХЭЭС ХҮҮХДЭД ХАЛДАХ ОЙЛГОЛТЫН ТАЛААРХ МЭДЛЭГ, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000, 2005

KNOWLEDGE OF MOTHER-TO-CHILD HIV TRANSMISSION, by residence, location and educational level, in 2000 and 2005

хувь/*percent*

		ХДХВ-ын халдвар эхээс хүүхдэд халдварлаж болно гэдгийг мэддэг /*Know HIV can be transmitted from mother to child*		ХДХВ-ын халдвар дамжих замыг мэддэг эмэгтэйчүүд/Women k*now HIV can be transmitted*					
				Жирэмсний үед/ *During pregnancy*		Төрөх үед/*At delivery*		Хөхний сүүгээр/*Through breastmilk*	
		2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
Бүгд	***Total***	**69.0**	**79.4**	**57.6**	**72.3**	**54.7**	**64.0**	**32.6**	**60.3**
Хот, хөдөө	***Residence***								
Хот	*Urban*	71.5	85.5	61.3	78.1	52.6	69.5	31.4	64.1
Хөдөө	*Rural*	66.7	70.2	54.2	63.7	43.0	55.7	33.6	54.6
Байршил	***Location***								
Нийслэл	*Capital city*	71.3	86.3	64.2	80.1	54.6	71.7	29.7	64.7
Аймгийн төв	*Aimag center*	71.8	84.3	57.5	74.7	49.6	66.2	33.7	63.0
Сумын төв	*Soum center*	69.6	77.8	57.3	72.8	48.4	63.2	33.3	59.4
Хөдөө	*Countryside*	65.1	67.6	52.5	60.5	41.1	53.1	33.8	53.0
Нас	***Age***								
15-19	*15-19*	57.2	71.1	44.8	64.1	43.0	54.9	24.5	54.1
20-24	*20-24*	67.9	77.6	54.3	69.9	46.0	59.7	30.3	59.1
25-29	*25-29*	72.6	83.3	61.3	76.7	51.3	67.9	34.2	63.8
30-34	*30-34*	74.7	83.4	64.0	76.4	49.6	68.9	37.2	60.3
35-39	*35-39*	72.0	82.2	63.5	75.3	51.9	67.3	35.8	63.1
40-44	*40-44*	70.4	78.6	60.4	69.7	49.6	64.8	35.4	61.5
45-49	*45-49*	71.4	80.6	60.6	75.1	52.3	66.1	35.6	61.1
Боловсролын түвшин	***Education***								
Боловсролгүй	*None*	41.3	34.7	31.5	29.3	19.1	27.2	25.0	25.6
Бага	*Primary*	52.8	56.0	41.2	49.2	33.4	41.9	26.9	44.0
Бүрэн бус дунд	*Secondary (8th grade)*	64.7	72.8	50.9	65.7	43.5	56.5	32.3	56.2
Бүрэн дунд	*Secondary (10th grade)*	71.3	85.4	58.6	78.1	53.1	68.1	33.3	65.6
Мэргэжлийн анхан шатны	*Vocational*	74.5	85.3	65.3	77.6	48.6	69.1	40.0	59.9
Дипломын дээд, дээд	*College, university*	76.7	93.7	67.6	86.7	60.2	79.6	29.2	70.8

20.35 ХДХВ/ДОХ-ЫН ХАЛДВАР АВСАН ХҮНД ХАНДАХ ХАНДЛАГА, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000, 2005
ATTITUDES TOWARD PEOPLE LIVING WITH HIV/AIDS, by residence, location, age and educational level, in 2000 and 2005

хувь/*percent*

		ХДХВ-ийн халдвар авсан багш ажлаа үргэлжүүлэн хийж болохгүй/*Believe that a teacher with HIV should not be allowed to work*		ХДХВ/ДОХ-ын халдвар авсан хүнээс хүнсний зүйл худалдан авахгүй/ *Would not buy food products from a person with HIV/AIDS*	
		2000	2005	2000	2005
Бүгд	***Total***	**41.4**	**42.6**	**13.8**	**67.9**
Хот, хөдөө	***Residence***				
Хот	*Urban*	51.6	33.6	19.7	61.9
Хөдөө	*Rural*	31.9	58.1	8.3	78.3
Байршил	***Location***				
Нийслэл	*Capital city*	52.9	28.9	21.9	59.0
Аймгийн төв	*Aimag center*	49.8	41.2	16.8	66.5
Сумын төв	*Soum center*	37.1	50.2	10.9	72.8
Хөдөө	*Countryside*	29	61.2	6.8	80.4
Нас	***Age***				
15-19	*15-19*	42.3	37.6	14.6	59.4
20-24	*20-24*	44.3	38.4	14.2	64.9
25-29	*25-29*	41.4	41.9	14.2	68.1
30-34	*30-34*	38.8	43.5	12.9	69.6
35-39	*35-39*	39.5	47.2	14.1	71.2
40-44	*40-44*	40.5	46.9	11.7	70.6
45-49	*45-49*	39.7	45.8	13.1	76.2
Боловсролын түвшин	***Education***				
Боловсролгүй	*None*	28.3	71.3	3.3	84.1
Бага	*Primary*	31.4	57.8	9.6	75.9
Бүрэн бус дунд	*Secondary (8th grade)*	34.7	52.8	9.6	74.5
Бүрэн дунд	*Secondary (10th grade)*	44.5	45.0	15.1	69.9
Мэргэжлийн анхан шатны	*Vocational*	33.8	44.1	10.9	70.6
Дипломын дээд, дээд	*College, university*	62.1	25.0	26.7	56.1

20.36 ХДХВ-ИЙН ХАЛДВАР ИЛРҮҮЛЭХ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТАЛААРХ МЭДЛЭГ, хот хөдөө, байршил, нас, боловсролын түвшингээр, 2000, 2005
KNOWLEDGE OF A FACILITY FOR HIV TESTING, by residence, location, age and educational level, in 2000 and 2005

хувь/*percent*

		Шинжилгээ хийлгэх газрыг мэддэг/*Know a place to get tested*		Шинжилгээ хийлгэсэн/*Have been tested*		Шинжилгээ хийлгээд хариугаа сонссон/*If tested, have been told result*	
		2000	2005	2000	2005	2000	2005
Бүгд	***Total***	**54.3**	**56.9**	**14.2**	**14.6**	**84.2**	**94.3**
Хот, хөдөө	***Residence***						
Хот	*Urban*	66.9	69.9	23.6	19.7	88.3	95.5
Хөдөө	*Rural*	42.5	37.5	5.4	7.0	67.2	89.1
Байршил	***Location***						
Нийслэл	*Capital city*	69.4	77.4	27.2	23.1	90.7	97.2
Аймгийн төв	*Aimag center*	63.5	58.0	19.0	14.2	83.8	90.9
Сумын төв	*Soum center*	49.6	48.1	6.5	9.0	72.2	91.5
Хөдөө	*Countryside*	38.7	33.9	4.9	6.2	63.7	88.0
Нас	***Age***						
15-19	*15-19*	39.9	41.9	5.5	4.4	64.9	89.5
20-24	*20-24*	54.9	58.2	15.1	17.9	85.2	93.7
25-29	*25-29*	57.8	62.9	15.7	20.5	87.4	94.5
30-34	*30-34*	59.8	63.3	19.5	19.4	83.8	95.5
35-39	*35-39*	58.6	59.9	17.4	17.0	86.1	94.9
40-44	*40-44*	56.1	56.6	13.7	11.2	83.1	93.0
45-49	*45-49*	55.4	56.7	9.8	9.1	89.5	95.0
Боловсролын түвшин	***Education***						
Боловсролгүй	*None*	26.1	15.5	5.4	3.7	..	..
Бага	*Primary*	34.4	26.9	3.7	4.4	..	..
Бүрэн бус дунд	*Secondary (8th grade)*	44.4	42.1	8.1	7.4	72.8	91.7
Бүрэн дунд	*Secondary (10th grade)*	57.4	62.8	16.2	16.7	84.4	93.7
Мэргэжлийн анхан шатны	*Vocational*	52.4	62.1	14.2	13.3	83.3	92.4
Дипломын дээд, дээд	*College, university*	68.7	82.0	19.5	25.6	89.8	96.8

ГЭМТ ХЭРЭГ

Гэмт хэргийг доор дурьдсанаар тухайн төрөлд хамааруулав. Үүнд:

- Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдыг амиа хорлоход хүргэх, иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг болон хүнийг санаатай алах, болгоомжгүй алах хэргийг;

- Хүүхэд гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэгт хүчингийн хэргийг;

- Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдын эд хөрөнгийг хулгайлах, бусдын эд хөрөнгийг булаах, бусдын эд хөрөнгийг дээрэмдэх, бусдын эд хөрөнгийг залилан мэхэлж авах, бусдын эд хөрөнгийг завших, үрэгдүүлэх гэмт хэргийг;

- Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэгт гал түймрийн хэргийг;

- Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэгт танхайн гэмт хэргийг хамааруулав.

Арван найм, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог гаргахдаа нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоог оны эхэнд байгаа 18 ба түүнээс дээш насны хүн амд харьцуулна.

CRIME

The crimes have classified as follows:

- The crime against human life and health (or physical well-being) refers death due to unfortunate occasion, offences against the health of individuals, attempted and negligent murder;

- The crime against children, family and social morality includes rape;
- The crime against ownership right includes theft of property, robbery, mugging, fraud and forgery;

- The crime against environmental protection refers arson;
- The crime against social safety refers indecent assault respectively.

The number of committed offences per 10000 population aged 18 and over is a quotient of the number of crimes and number of people aged 18 and over at the beginning of the year.

21.1. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, хэргийн төрлөөр
NUMBER OF OFFENCES COMMITTED, by type of offences

тоо *number*

Хэргийн төрөл	*Types of offences*	2004	2005	2006	2007
Бүртгэгдсэн хэрэг- бүгд	***Committed offences - Total***	**18 905**	**17 411**	**18 253**	**21 268**
Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against human life and health (or physical well-being)*	4 526	4 512	5 280	5 843
Үүнээс:	*Of which:*				
Хүнийг санаатай алах	*Attempted murder*	335	310	311	300
Бусдыг болгоомжгүй алах	*Negligent murder freedom*	19	16	15	14
Иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг	*Offences against the health of individuals*	2 846	2 991	3 584	4 614
Бусдыг амиа хорлоход хүргэх	*Death due to unfortunate occasion*	1 293	1 167	1 340	888
Хүний эрх, эрх чөлөө, алдар хүнд, нэр төрийн эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against human freedom, rights and reputation*	21	30	17	33
Хүүхэд, гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against child, family and fabric of society*	408	352	343	384
Иргэдийн улс төрийн болон бусад эрх, эрх чөлөөний эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against political and other rights, freedom of individuals*	34	27	25	54
Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against ownership right*	10 138	8 896	8 847	10 865
Үүнээс:	*Of which:*				
Хулгай	*Theft of property*	7 861	6 683	6 657	7 927
Булаалт	*Mugging*	328	327	418	703
Дээрэм	*Robbery*	655	584	455	656
Залилан	*Fraud*	697	678	669	816
Завших, үрэгдүүлэх	*Forgery*	338	371	341	357
Үндэсний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against national safety*	66	135	77	108
Аж ахуйн эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against economic entity*	157	168	142	136
Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against social safety*	1 807	1 576	1 590	1 777
Хүн амын эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against population health*	82	89	115	203
Байгаль хамгаалах журмын эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against environmental protection*	27	50	54	88
Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against traffic safety and use*	1 245	1 190	1 431	1 343
Захиргааны журмын эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against administrative rule*	128	137	142	180
Шүүн таслах ажиллагааны эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against judicial procedure*	109	113	68	111
Албан тушаалын гэмт хэрэг	*Occupational related crime*	105	101	92	113
Цэргийн албаны эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against military service*	50	35	29	29
Компьютерийн мэдээллийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг	*Crime against computer information safety*	2	-	1	1

Эх сурвалж: Цагдаагийн ерөнхий газрын мэдээ
Source: Report of the State Police Department

21.2. ШҮҮХЭЭР ЯЛ ШИЙТГҮҮЛСЭН ХҮНИЙ ТОО
NUMBER OF PERSONS SENTENCED

тоо *number*

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**9 473**	**10 153**	**7 792**	**8 463**
Үүнээс:	*Of which:*				
Эмэгтэйчүүд	*Females*	735	876	660	710
18 хүртэл насны хүүхэд	*Children aged below 18*	1 121	1 195	727	963

Эх сурвалж: Дээд Шүүхийн тамгын хэлтэс
Source: Administration division, Supreme Court

21.3. ХҮНИЙ АМЬ БИЕ, ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF CRIME AGAINST HUMAN LIFE AND HEALTH (or physical well-being), by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**6 233**	**4 512**	**5 280**	**5 843**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**295**	**285**	**396**	**524**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	21	18	47	125
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	28	32	28	35
Завхан	*Zavkhan*	76	79	91	125
Увс	*Uvs*	100	77	105	92
Ховд	*Khovd*	70	79	125	147
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**524**	**698**	**771**	**917**
Архангай	*Arkhangai*	76	84	110	181
Баянхонгор	*Bayankhongor*	104	129	164	154
Булган	*Bulgan*	81	63	63	62
Орхон	*Orkhon*	144	108	106	100
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	119	115	128	180
Хөвсгөл	*Khovsgol*	191	199	200	240
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**394**	**841**	**994**	**1 167**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	34	48	43	66
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	188	168	188	228
Дорноговь	*Dornogovi*	56	177	235	197
Дундговь	*Dundgovi*	56	86	42	76
Өмнөговь	*Omnogovi*	60	62	76	140
Сэлэнгэ	*Selenge*	174	203	210	241
Төв	*Tov*	104	97	200	219
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 646**	**352**	**409**	**533**
Дорнод	*Dornod*	179	200	251	324
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	19	20	31	55
Хэнтий	*Khentii*	115	132	127	154
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**2 333**	**2 298**	**2 670**	**2 670**
Бусад*	*Other**	41	38	40	32

Тайлбар: * Төмөр зам, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн Монгол улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэрэг

*Note: * Commited offences registered by the Police division of domestic railways and airlines, and offences committed by Mongolian citizens in abroad.*

21.4. ХҮҮХЭД,ГЭР БҮЛ, НИЙГМИЙН ЁС СУРТАХУУНЫ ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF CRIME AGAINST CHILD, FAMILY AND FABRIC OF SOCIETY , by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**408**	**352**	**343**	**384**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**28**	**23**	**26**	**44**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	3	3	3	4
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	5	4	5	6
Завхан	*Zavkhan*	5	7	3	12
Увс	*Uvs*	5	4	9	7
Ховд	*Khovd*	10	5	6	15
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**58**	**58**	**54**	**50**
Архангай	*Arkhangai*	7	5	4	12
Баянхонгор	*Bayankhongor*	8	4	11	6
Булган	*Bulgan*	7	7	5	4
Орхон	*Orkhon*	11	16	14	12
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	9	12	9	5
Хөвсгөл	*Khovsgol*	16	14	11	11
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**92**	**77**	**63**	**86**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	6	2	1	1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	14	16	11	15
Дорноговь	*Dornogovi*	12	8	15	11
Дундговь	*Dundgovi*	7	7	4	2
Өмнөговь	*Omnogovi*	12	6	8	19
Сэлэнгэ	*Selenge*	24	25	17	24
Төв	*Tov*	17	13	7	14
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**37**	**23**	**31**	**26**
Дорнод	*Dornod*	13	6	13	13
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	6	5	8	4
Хэнтий	*Khentii*	18	12	10	9
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**193**	**170**	**169**	**176**
Бусад*	*Other**	-	1	-	2

Тайлбар: * Төмөр зам, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн Монгол улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэрэг
*Note: * Commited offences registered by the Police division of domestic railways and airlines, and offences committed by Mongolian citizens in abroad.*

21.5. НИЙГМИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF CRIME AGAINST SOCIAL SAFETY, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**1 807**	**1 576**	**1 590**	**1 777**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**170**	**136**	**151**	**165**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	11	7	14	29
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	15	12	29	33
Завхан	*Zavkhan*	72	23	34	16
Увс	*Uvs*	40	57	38	35
Ховд	*Khovd*	32	37	36	52
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**232**	**189**	**179**	**149**
Архангай	*Arkhangai*	19	9	8	9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	19	23	30	32
Булган	*Bulgan*	48	26	24	18
Орхон	*Orkhon*	51	48	43	29
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	69	48	61	49
Хөвсгөл	*Khovsgol*	26	35	13	12
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**401**	**269**	**255**	**294**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	39	16	13	15
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	90	75	79	92
Дорноговь	*Dornogovi*	52	27	28	23
Дундговь	*Dundgovi*	24	15	27	25
Өмнөговь	*Omnogovi*	49	27	35	45
Сэлэнгэ	*Selenge*	112	83	46	64
Төв	*Tov*	35	26	27	30
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**205**	**146**	**185**	**183**
Дорнод	*Dornod*	34	40	39	49
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	24	10	6	18
Хэнтий	*Khentii*	147	96	140	116
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**785**	**827**	**814**	**977**
Бусад*	*Other**	14	9	6	9

Тайлбар: * Төмөр зам, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн Монгол улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэрэг

*Note: * Commited offences registered by the Police division of domestic railways and airlines, and offences committed by Mongolian citizens in abroad.*

21.6. ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, АШИГЛАЛТЫН ЖУРМЫН ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF CRIME AGAINST TRAFFIC SAFETY AND USE, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**1 245**	**1 190**	**1 431**	**1 343**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**57**	**58**	**69**	**103**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	8	4	6	23
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	7	9	7	10
Завхан	*Zavkhan*	11	14	12	14
Увс	*Uvs*	17	16	17	18
Ховд	*Khovd*	14	15	27	38
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**144**	**138**	**147**	**173**
Архангай	*Arkhangai*	20	16	20	26
Баянхонгор	*Bayankhongor*	20	22	23	22
Булган	*Bulgan*	17	14	12	21
Орхон	*Orkhon*	26	22	27	31
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	41	32	35	41
Хөвсгөл	*Khovsgol*	20	32	30	32
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**223**	**199**	**257**	**252**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	6	6	12	7
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	52	45	40	26
Дорноговь	*Dornogovi*	21	24	24	31
Дундговь	*Dundgovi*	15	10	11	10
Өмнөговь	*Omnogovi*	16	20	31	39
Сэлэнгэ	*Selenge*	45	42	49	54
Төв	*Tov*	68	52	90	85
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**48**	**53**	**68**	**115**
Дорнод	*Dornod*	16	13	28	46
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	7	12	12	16
Хэнтий	*Khentii*	25	28	28	53
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**721**	**699**	**856**	**689**
Бусад*	*Other**	52	43	34	11

Тайлбар: * Төмөр зам, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн Монгол улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэрэг

*Note: * Commited offences registered by the Police division of domestic railways and airlines, and offences committed by Mongolian citizens in abroad.*

21.7. АЖ АХУЙН ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF CRIME AGAINST ECONOMIC ENTITY, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**157**	**168**	**142**	**136**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**25**	**10**	**9**	**13**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	2	2	2	1
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	-	1	-	-
Завхан	*Zavkhan*	3	-	1	1
Увс	*Uvs*	13	6	4	7
Ховд	*Khovd*	7	1	2	4
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**8**	**13**	**5**	**3**
Архангай	*Arkhangai*	-	1	-	1
Баянхонгор	*Bayankhongor*	2	5	1	-
Булган	*Bulgan*	-	1	1	-
Орхон	*Orkhon*	-	2	2	1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	5	3	1	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	1	1	-	1
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**68**	**85**	**79**	**57**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	1	1	-	1
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	4	1	-	3
Дорноговь	*Dornogovi*	41	65	49	36
Дундговь	*Dundgovi*	2	-	1	-
Өмнөговь	*Omnogovi*	7	2	16	6
Сэлэнгэ	*Selenge*	12	15	12	9
Төв	*Tov*	1	1	1	2
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**4**	**5**	**6**	**3**
Дорнод	*Dornod*	4	5	5	3
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	1	-
Хэнтий	*Khentii*	-	-	-	-
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**46**	**41**	**37**	**45**
Бусад*	*Other**	6	14	6	15

Тайлбар: * Төмөр зам, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн Монгол улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэрэг
*Note: * Commited offences registered by the Police divisions of domestic railways and airlines, and offences committed by Mongolian citizens in abroad.*

21.8. ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН ЭСРЭГ ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF CRIME AGAINST OWNERSHIP RIGHT, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**10 138**	**8 896**	**8 847**	**10 865**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**817**	**818**	**812**	**850**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	75	106	153	141
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	110	96	105	142
Завхан	*Zavkhan*	216	201	137	159
Увс	*Uvs*	239	217	149	170
Ховд	*Khovd*	177	198	268	238
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 597**	**1 439**	**1 368**	**1 341**
Архангай	*Arkhangai*	212	265	234	229
Баянхонгор	*Bayankhongor*	172	157	111	137
Булган	*Bulgan*	160	153	152	174
Орхон	*Orkhon*	206	246	255	302
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	300	237	255	250
Хөвсгөл	*Khovsgol*	547	381	361	249
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 845**	**1 628**	**1 670**	**1 776**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	52	62	103	74
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	261	379	329	295
Дорноговь	*Dornogovi*	254	158	191	206
Дундговь	*Dundgovi*	134	112	146	188
Өмнөговь	*Omnogovi*	118	76	122	222
Сэлэнгэ	*Selenge*	508	522	442	419
Төв	*Tov*	518	319	337	372
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**895**	**889**	**1 037**	**1 063**
Дорнод	*Dornod*	314	286	328	338
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	114	117	117	129
Хэнтий	*Khentii*	467	486	592	596
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**4 819**	**3 904**	**3 761**	**5 641**
Бусад*	*Other**	165	218	199	194

Тайлбар: * Төмөр зам, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн Монгол улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэрэг
*Note: * Commited offences registered by the Police divisions of domestic railways and airlines, and offences committed by Mongolian citizens in abroad.*

21.9. МАЛЫН ХУЛГАЙН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF THEFT OF CATTLE, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**2 084**	**2 159**	**1 864**
	Баруун бүс		***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**294**	**254**	**258**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	37	34	46
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	21	17	18
Завхан	*Zavkhan*	65	48	49
Увс	*Uvs*	106	74	90
Ховд	*Khovd*	65	81	55
	Хангайн бүс		***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**651**	**641**	**483**
Архангай	*Arkhangai*	169	133	124
Баянхонгор	*Bayankhongor*	57	32	42
Булган	*Bulgan*	77	74	95
Орхон	*Orkhon*	24	10	7
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	119	134	89
Хөвсгөл	*Khovsgol*	205	258	126
	Төвийн бүс		***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**564**	**533**	**508**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	20	30	16
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	92	52	52
Дорноговь	*Dornogovi*	49	49	41
Дундговь	*Dundgovi*	44	68	55
Өмнөговь	*Omnogovi*	21	21	10
Сэлэнгэ	*Selenge*	168	112	103
Төв	*Tov*	170	201	231
	Зүүн бүс		***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**458**	**569**	**486**
Дорнод	*Dornod*	93	142	123
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	66	78	70
Хэнтий	*Khentii*	299	349	293
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**117**	**162**	**128**
Бусад*	*Other**	-	-	1

Тайлбар: * Төмөр зам, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн Монгол улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэрэг

*Note: * Commited offences registered by the Police divisions of domestic railways and airlines, and offences committed by Mongolian citizens in abroad.*

21.10. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF OFFENCES COMMITTED, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**18 905**	**17 411**	**18 253**	**21 268**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 461**	**1 440**	**1 547**	**1 813**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	123	144	235	351
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	172	157	175	239
Завхан	*Zavkhan*	397	340	297	335
Увс	*Uvs*	444	443	351	363
Ховд	*Khovd*	325	356	489	525
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 850**	**2 616**	**2 606**	**2 762**
Архангай	*Arkhangai*	344	384	398	483
Баянхонгор	*Bayankhongor*	343	360	364	382
Булган	*Bulgan*	325	281	263	288
Орхон	*Orkhon*	449	445	453	490
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	556	458	499	545
Хөвсгөл	*Khovsgol*	833	688	629	574
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**3 571**	**3 252**	**3 440**	**3 835**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	141	137	172	174
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	626	710	664	683
Дорноговь	*Dornogovi*	629	496	574	570
Дундговь	*Dundgovi*	247	239	238	316
Өмнөговь	*Omnogovi*	273	209	296	502
Сэлэнгэ	*Selenge*	906	933	816	853
Төв	*Tov*	749	528	680	737
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 550**	**1 514**	**1 795**	**2 000**
Дорнод	*Dornod*	582	559	690	803
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	173	170	181	224
Хэнтий	*Khentii*	795	785	924	973
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**9 180**	**8 208**	**8 540**	**10 514**
Бусад*	*Other**	293	381	325	344

Тайлбар: * Төмөр зам, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн Монгол улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэрэг

*Note: * Commited offences registered by the Police divisions of domestic railways and airlines, and offences committed by Mongolian citizens in abroad.*

21.11. ШҮҮХЭЭР ЯЛ ШИЙТГҮҮЛСЭН ХҮНИЙ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF PERSONS SENTENCED, by regions, aimags and the Capital

тоо *number*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**9 473**	**10 153**	**7 792**	**8 463**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**992**	**1 072**	**910**	**847**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	110	133	141	135
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	166	154	114	98
Завхан	*Zavkhan*	220	199	161	149
Увс	*Uvs*	257	367	251	213
Ховд	*Khovd*	239	219	243	252
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**1 744**	**1 898**	**1 383**	**1577**
Архангай	*Arkhangai*	249	379	231	223
Баянхонгор	*Bayankhongor*	218	185	156	177
Булган	*Bulgan*	224	270	207	177
Орхон	*Orkhon*	339	345	244	375
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	339	347	316	389
Хөвсгөл	*Khovsgol*	375	372	229	236
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**2 284**	**2 450**	**1 981**	**2054**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	78	101	83	81
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	523	675	554	465
Дорноговь	*Dornogovi*	318	357	290	332
Дундговь	*Dundgovi*	163	197	171	160
Өмнөговь	*Omnogovi*	182	167	143	204
Сэлэнгэ	*Selenge*	637	660	498	517
Төв	*Tov*	383	293	242	295
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**671**	**754**	**697**	**692**
Дорнод	*Dornod*	264	286	248	272
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	97	130	124	139
Хэнтий	*Khentii*	310	338	325	281
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	3 782	3 979	2 821	3 293

21.12. ШҮҮХЭЭР ЯЛ ШИЙТГҮҮЛСЭН ХҮНИЙ ТОО, боловсролын түвшингээр
NUMBER OF PERSONS SENTENCED, by educational level

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**9 473**	**10 153**	**7 792**	**8 463**
Дээд	*High*	555	654	550	605
Тусгай дунд	*Specialized secondary*	350	373	312	313
Дунд	*Secondary*	5 784	5 958	4 590	5 257
Бага	*Primary*	1 968	2 106	1 622	1 529
Боловсролгүй	*Not educated*	816	1 062	718	759

21.13. ШҮҮХЭЭР ЯЛ ШИЙТГҮҮЛСЭН ХҮНИЙ ТОО, насны бүлэгээр
NUMBER OF PERSONS SENTENCED, by age group

Үзүүлэлт *Indicators*		2004	2005	2006	2007
Бүгд	***Total***	**9 473**	**10 153**	**7 792**	**8 463**
Насаар:	*By age group:*				
14-15		347	341	162	221
16-17		820	837	565	742
18-29		4 835	5 122	3 508	4 231
30-34		1 533	1 656	1 699	1 330
35+		1 938	2 197	1 858	1 939

21.14. 18-ААС ДЭЭШ НАСНЫ 10000 ХҮНД НОГДОХ БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО
NUMBER OF OFFENCES PER 10000 POPULATION AGED 18 AND ABOVE

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
Дундаж	***Average***	**121**	**109**	**111**	**125**
	Баруун бүс		***West region***		
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	23	27	45	67
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	44	39	43	67
Завхан	*Zavkhan*	82	70	60	66
Увс	*Uvs*	100	100	77	81
Ховд	*Khovd*	60	65	88	99
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Архангай	*Arkhangai*	64	71	73	89
Баянхонгор	*Bayankhongor*	69	73	73	76
Булган	*Bulgan*	93	79	71	77
Орхон	*Orkhon*	87	85	84	87
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	86	70	73	80
Хөвсгөл	*Khovsgol*	112	92	82	74
	Төвийн бүс		***Central region***		
Говьсүмбэр	*Govisumber*	186	171	205	201
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	106	121	114	114
Дорноговь	*Dornogovi*	198	154	168	167
Дундговь	*Dundgovi*	81	77	76	101
Өмнөговь	*Omnogovi*	97	73	105	170
Сэлэнгэ	*Selenge*	160	164	138	145
Төв	*Tov*	135	94	118	125
	Зүүн бүс		***East region***		
Дорнод	*Dornod*	129	121	145	167
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	53	52	55	67
Хэнтий	*Khentii*	199	196	221	228
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	152	128	133	153

21.15. ГЭМТ ХЭРЭГТ ХОЛБОГДСОН СЭЖИГТЭН, ЯЛЛАГДАГЧИЙН ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF OFFENDERS, by regions, aimags and the Capital.

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчид *NUMBER OF OFFENDERS*					
		БҮГД *Total*					
		2006	үүнээс: *Of which:*		2007	үүнээс: *Of which:*	
			Эмэгтэй *Women*	18 хүртэл насны *Under age of 18*		Эмэгтэй *Women*	18 хүртэл насны *Under age of 18*
БҮГД	***TOTAL***	**16 825**	**1 652**	**1 555**	**17 810**	**1 879**	**1 437**
	Баруун бүс						
Дүн	***Subtotal***	**1 588**	**84**	**137**	**1 785**	**89**	**124**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	268	7	20	382	18	13
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	199	18	26	208	18	34
Завхан	*Zavkhan*	342	20	48	327	8	29
Увс	*Uvs*	251	9	5	307	9	6
Ховд	*Khovd*	528	30	38	561	36	42
	Хангайн бүс						
Дүн	***Subtotal***	**2 652**	**196**	**257**	**2 814**	**192**	**255**
Архангай	*Arkhangai*	444	21	50	477	30	50
Баянхонгор	*Bayankhongor*	401	35	40	435	39	37
Булган	*Bulgan*	318	23	20	289	21	12
Орхон	*Orkhon*	506	70	68	558	36	71
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	524	13	50	561	18	46
Хөвсгөл	*Khovsgol*	459	34	29	494	48	39
	Төвийн бүс						
Дүн	***Subtotal***	**3 665**	**369**	**353**	**3 774**	**421**	**352**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	191	17	15	176	23	5
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	759	74	93	708	83	75
Дорноговь	*Dornogovi*	626	77	63	629	94	43
Дундговь	*Dundgovi*	273	26	25	315	41	35
Өмнөговь	*Omnogovi*	292	32	28	432	42	49
Сэлэнгэ	*Selenge*	845	107	92	912	102	118
Төв	*Tov*	679	36	37	602	36	27
	Зүүн бүс						
Дүн	***Subtotal***	**1 584**	**117**	**118**	**1 752**	**160**	**169**
Дорнод	*Dornod*	678	59	46	807	89	68
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	201	10	12	196	11	19
Хэнтий	*Khentii*	705	48	60	749	60	82
	Улаанбаатар						
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	**7 336**	**886**	**690**	**7 685**	**1 017**	**537**

21.16. ГЭМТ ХЭРГИЙН УЛМААС УЧИРСАН ХОХИРОЛ, тэрбум төгрөг
CRIME CAUSED OF DAMAGE, billion togrogs

Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Учирсан хохирол - нийт	***Total damage***	**23.4**	**30.5**	**52.1**	**29.5**
Үүнээс:	*Of which:*				
Иргэдийн өмчид учирсан	*Damage of individual property*	13.9	16.5	43.4	15.8
Нөхөн төлүүлсэн	*Damage were restituned*	3.7	7.2	5.9	4.0

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо
Offences committed
мянга thous
25.0
20.0
15.0
10.0
5.0
0.0
18.9
17.4
18.3
21.3
7.9
6.7
6.7
7.9
5.8
4.5
4.5
5.3
2004
2005
2006
2007
Бүгд Total
Иргэдийн амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг Violent crime
Өмчийн хулгай Theft of property

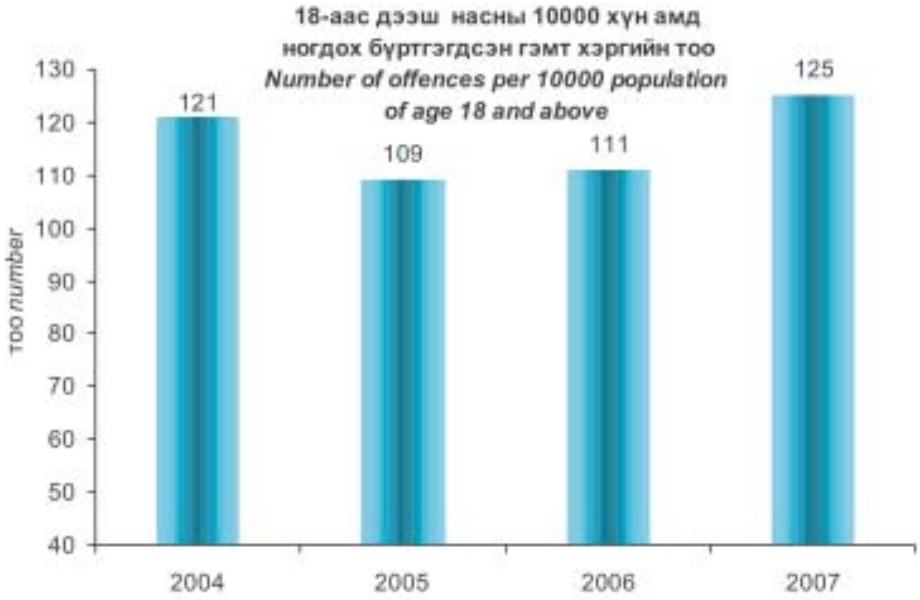
18-аас дээш насны 10000 хүн амд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо
Number of offences per 10000 population of age 18 and above
тоо number
130
120
110
100
90
80
70
60
50
40
121
109
111
125
2004
2005
2006
2007

БАЙГАЛЬ ОРЧИН

Үндэсний статистикийн газрын дарга, хуучин нэрээр Байгаль орчны сайдын 2005 оны 138/306 тоот хамтарсан тушаалаар байгаль орчны талаархи албан ёсны статистик мэдээллийг гаргах улсын тайлан маягтыг батлан мөрдүүлсэн болно. Энэхүү батлагдсан маягт, зааврын дагуу Байгаль Орчны Яам (БОЯ) жил бүрийн 3-р сарын 25-ны дотор Үндэсний Статистикийн Хороо (ҮСХ)-нд ирүүлдэг. Мөн тухайн жилд ахуйн зориулалтаар агнах, барих агнуурын амьтны тоо хэмжээний дээд хязгаарыг Байгаль орчны сайдын тушаалаар жил бүр тогтоодог.

Газрын нэгдмэл сангийн мэдээллийг Газрын Харилцаа, Геодиз, Зураг Зүйн Газар (ГХГЗЗГ) гарган ҮСХ-нд ирүүлдэг. Газрын нэгдмэл санг Газрын тухай Монгол Улсын хуулийн 10 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу ангилав.

Стандартчлал Хэмжил Зүйн Үндэсний Төв (СХЗҮТ)-өөс гаргасан гадаад, дотоод орчны агаар дахь хими, физикийн гаралтай түгээмэл бохирдуулагчийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг тогтоох “Агаарын чанар, техникийн ерөнхий шаардлага” Монгол Улсын стандартын дагуу агаар дахь бохирдуулагч бодисын агууламжийн зөвшөөрөгдөх хэмжээг тодорхойлж байна.

Цаг уурын олон жилийн дундаж үзүүлэлтийг 1960-1990 оны дундаж үзүүлэлтээр гаргав.

Аюулт үзэгдэл, осол гамшигийн мэдээг Онцгой Байдлын Ерөнхий Газар (ОБЕГ) харьяа нэгжүүдээсээ авч нэгтгэн ҮСХ-нд ирүүлдэг.

“Усны тухай” Монгол улсын хуулийн дагуу усны тооллогыг улсын хэмжээнд 4 жил тутам улсын төсвийн хөрөнгөөр холбогдох мэргэжлийн байгууллага (Усны хэрэг эрхлэх газар) явуулж, үр дүнг улсын усны мэдээллийн санд оруулдаг. Монгол улс усны тооллогыг 2003, 2007 онуудад явуулсан. Тухайн тооллого явуулах хугацаанд тоологдсон гол, горхи; булаг, шанд; рашаан; нуур, тойром нь усгүй байсан тохиолдолд ширгэсэн гэж үзсэн болно.

ENVIRONMENT

Joint resolution 138/306 made by the Chairman of the National Statistical Office and the Minister of Environment has been issued in 2005. The resolution states on manual and questionnaire form with official environmental statistics would be collected and produced. The Ministry of Environment (MOE) sends the annual report and data to the National Statistical Office (NSO) by 25, March every year. Also every year Minister of Environment determines maximum limit of hunting wild animals for domestic purpose.

Administration of Land Affairs, Geodesy and Cartography (ALAGC) prepares the report on land classification and submit to the NSO. The report on land classification is classified according to the article 10.1 of the Law on Land.

Mongolian Agency of Standardization and Metrology (MASM) has approved the Standard on General Requisites on Air Quality, which defines the acceptable amount of chemical and physical pollutant in the atmosphere and the standard, is being used for the estimation of chemical and physical pollutants in the atmosphere.

Multi year's indicator of climate is based on the average data of 1960-1990.

National Emergency and Management Agency (NEMA) collects and aggregate the disasters data from its offices that are under the jurisdiction of the NEMA and submit the data to the NSO.

According to Law on Water, every 4 year, Water Affairs Agency conducts water census with the budget allocated from the central government. As a result of the census, water database has been updated. Water census has been conducted in 2003 and 2007 in Mongolia. During the water census, if there will bi incidences that some rivers and lakes are out of water, then those rivers and lakes will be counted as "dried".

22.1 АГААРЫН ТЕМПЕРАТУРЫН ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ХЭМ (C^{O}), аймгийн төв, нийслэлээр

ANNUAL AVERAGE TEMPERATURE (C^{O}), by aimags center and the Capital

Аймгийн төв, нийслэл	*Aimags center and the Capital*	2004	2005	2006	2007
	Баруун бүс		***West region***		
Өлгий	*Olgii*	1.7	-0.3	2.2	3.5
Алтай	*Altai*	0.0	-2.1	0.1	0.6
Улиастай	*Uliastai*	-0.7	-2.9	-1.4	0.0
Улаангом	*Ulaangom*	-1.5	-3.4	-1.4	0.4
Ховд	*Khovd*	2.2	-1.0	2.6	2.4
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Цэцэрлэг	*Tsetserleg*	2.1	0.9	1.6	2.9
Баянхонгор	*Bayankhongor*	1.3	0.0	1.6	1.8
Булган	*Bulgan*	0.2	-1.1	-0.7	1.2
Эрдэнэт	*Erdenet*	1.5	0.4	0.8	0.8
Арвайхээр	*Arvaikheer*	2.8	1.5	2.5	3.5
Мөрөн	*Moron*	1.5	-1.0	0.5	1.8
	Төвийн бүс		***Central region***		
Чойр	*Choir*	2.3	1.3	2.1	3.8
Сайншанд	*Sainshand*	5.7	4.9	5.3	6.7
Мандалговь	*Mandalgovi*	3.3	2.3	3.1	4.5
Даланзадгад	*Dalanzadgad*	6.0	4.9	6.1	6.5
Дархан	*Darkhan*	1.3	-0.2	1.1	3.2
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	1.5	0.2	0.6	2.9
Зуунмод	*Zuunmod*	-0.1	-1.1	-0.3	1.3
	Зүүн бүс		***East region***		
Чойбалсан	*Choibalsan*	2.5	1.5	1.4	3.5
Баруун-Урт	*Baruun-Urt*	2.7	1.6	1.9	3.8
Өндөрхаан	*Ondorkhaan*	0.6	-0.5	0.7	2.3
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	0.4	-0.3	0.3	2.0

22.2 МОНГОЛ УЛСЫН ГАЗРЫН НЭГДМЭЛ САН, төрлөөр

LAND CLASSIFICATION OF MONGOLIA, types

мян.га *thous.hectares*

		2004	2005	2006	2007
Нийт талбайн хэмжээ	***Total area***	**156 411.6**	**156 411.6**	**156 411.6**	**156 411.6**
Хөдөө аж ахуйн газар	*Agricultural lands*	115 455.7	115 232.7	116 037.7	116 992.9
Хот, тосгон, бусад суурин газар	*Cities, villages and other settlements*	441.1	466.0	489.8	507.9
Зам, шугам, сүлжээний газар	*Transportation and network land*	353.8	355.4	359.2	366.7
Ойн сан бүхий газар	*Forest resources land*	14 689.0	14 748.1	14 299.4	14 226.5
Усны сан бүхий газар	*Water resources land*	967.7	967.6	666.1	666.1
Улсын тусгай хэрэгцээний газар	*State special use land*	24 504.3	24 641.8	24 559.4	24 651.5

22.3 УРГАМЛЫН АМЬДРАЛЫН ХЭЛБЭР, 1989

LIFE FORMS OF VASCULAR PLANTS, 1989

Амьдралын хэлбэр	*Life forms*	Зүйлийн тоо *Number of species*
Модлог, сөөглөг ургамал	***Woodly and shrub plants***	**348**
Том мод	*Tall trees*	17
Тагдгар мод, том сөөг	*Dwarf trees, hign shrubs*	40
Сөөг	*Shrubs*	146
Сөөгөнцөр	*Lowshrubs*	48
Заримдаг сөөгөнцөр	*Subshrubs, lower under*	91
Ороонго	*Climbers*	6
Өвслөг ургамал	***Herbaceous plants***	**2 095**
Олон наст	*Perennial*	1 765
Нэг, хоёр наст	*Annual, biennial*	330

Эх сурвалж: Батоникийн хүрээлэн

Source: Institute of Botany

22.4 МОНГОЛ ОРНЫ ДЭЭД, ДООД УРГАМЛЫН ЗҮЙЛИЙН БҮРЭЛДЭХҮҮН, 1998 он
COMPOSITION OF VASCULAR AND LOWER PLANTS OF MONGOLIA, in 1998

Ангилал	*Classification*	Овог *Family*	Төрөл *Genera*	Зүйл *Species*
Дээд ургамал-бүгд	*Total vascular plants*	128	662	2 823
Доод ургамал-бүгд	*Total lower plants*	216	723	3 511
Үүнээс:	*Of which:*			
Хөвд	*Moss*	59	191	445
Хаг	*Lichen*	53	175	930
Мөөг	*Fungi*	28	136	900
Замаг	*Algae*	76	221	1 236

Эх сурвалж: Батоникийн хүрээлэн
Source: Institute of Botany

22.5 ХУР ТУНАДАСНЫ НИЙЛБЭР, ХУР ТУНАДАСТАЙ ӨДРИЙН ТОО, аймгийн төв, нийслэлээр
TOTAL RAINFALL AND NUMBER OF DAYS WITH RAINFALL, by aimags center and the Capital

Аймгийн төв, нийслэл	*Aimags center and the Capital*	2004		2005		2006		2007	
		Тундас /мм-ээр/ *Rainfall /mm/*	Өдрийн тоо *Number of days*	Тундас /мм-ээр/ *Rainfall /mm/*	Өдрийн тоо *Number of days*	Тундас /мм-ээр/ *Rainfall /mm/*	Өдрийн тоо *Number of days*	Тундас /мм-ээр/ *Rainfall /mm/*	Өдрийн тоо *Number of days*
		Баруун бүс			***West region***				
Өлгий	*Olgii*	98.2	76	171.5	76	117.6	78	96.6	73
Алтай	*Altai*	153.0	67	236.4	79	140.4	60	126.5	78
Улиастай	*Uliastai*	164.0	97	205.1	129	233.0	95	170.6	105
Улаангом	*Ulaangom*	132.0	96	122.8	84	154.6	88	81.1	106
Ховд	*Khovd*	102.0	42	133.5	43	84.2	47	86.7	54
		Хангайн бүс			***Khangai region***				
Цэцэрлэг	*Tsetserleg*	241.0	100	225.1	123	383.0	120	356.4	113
Баянхонгор	*Bayankhongor*	171.0	50	237.0	66	121.9	40	260.4	61
Булган	*Bulgan*	197.0	119	349.4	112	303.4	109	257.7	101
Эрдэнэт	*Erdenet*	295.0	133	269.6	125	378.5	150	278.5	150
Арвайхээр	*Arvaikheer*	238.0	95	221.1	90	111.3	66	235.3	75
Мөрөн	*Moron*	178.0	100	284.2	104	242.3	94	220.5	98
		Төвийн бүс			***Central region***				
Чойр	*Choir*	127.0	80	117.6	75	107.5	71	71.3	66
Сайншанд	*Sainshand*	46.9	52	30.3	38	84.1	63	86.7	47
Дархан	*Darkhan*	295.0	132	270.2	132	322.1	123	329.9	118
Мандалговь	*Mandalgovi*	100.0	65	75.6	59	98.6	59	70.5	51
Даланзадгад	*Dalanzadgad*	135.0	58	51.2	62	89.0	57	142.6	90
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	246.0	117	201.5	114	286.8	121	313.0	104
Зуунмод	*Zuunmod*	202.0	111	256.4	105	249.5	122	220.5	117
		Зүүн бүс			***East region***				
Чойбалсан	*Choibalsan*	103.0	107	160.1	92	164.6	113	141.1	101
Баруун-Урт	*Baruun-Urt*	143.0	99	100.7	84	190.8	88	11.5	80
Өндөрхаан	*Ondorkhaan*	215.0	95	208.9	78	159.5	78	145.9	74
		Улаанбаатар			***Ulaanbaatar***				
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	261.0	126	193.3	116	257.8	128	181.7	104

22.6 ЦАГ УУРЫН ОЛОН ЖИЛИЙН ДУНДАЖ ҮЗҮҮЛЭЛТ, аймаг, нийслэлээр
MULTI YEAR MEAN INDICATORS OF CLIMATE, by aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Олон жилийн дундаж *Multi year mean*		
		Тунадас, мм *Precipitation, mm*	Хэм C^0 *Temperature* C^0	
			1-р сар *January*	7-р сар *July*
	Баруун бүс		***West region***	
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	115.5	-17.2	16.3
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	204.1	-18.0	13.7
Завхан	*Zavkhan*	217.7	-22.6	15.0
Увс	*Uvs*	138.4	-32.3	19.0
Ховд	*Khovd*	127.4	-24.4	18.5
	Хангайн бүс		***Khangai region***	
Архангай	*Arkhangai*	350.5	-14.9	14.3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	199.4	-18.3	16.2
Булган	*Bulgan*	344.2	-20.5	16.0
Орхон	*Orkhon*	363.8	-16.8	15.5
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	245.2	-14.7	15.3
Хөвсгөл	*Khovsgol*	236.9	-22.6	16.2
	Төвийн бүс		***Central region***	
Говьсүмбэр	*Govisumber*	196.5	-20.5	18.6
Дорноговь	*Dornogovi*	116.7	-17.8	22.8
Дундговь	*Dundgovi*	156.0	-17.5	18.7
Өмнөговь	*Omnogovi*	127.1	-14.9	21.1
Сэлэнгэ	*Selenge*	289.7	-23.2	19.1
Төв	*Tov*	272.5	-20.4	15.6
	Зүүн бүс		***East region***	
Дорнод	*Dornod*	247.7	-20.5	19.9
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	201.8	-21.5	19.9
Хэнтий	*Khentii*	259.4	-23.4	18.7
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***	
Улаанбаатар	*Ulaanbaatar*	258.5	-21.8	16.9

22.7 ОЙН ТҮЙМРИЙН ТОО, түймэрт өртсөн удаагаар, бүс, аймаг, нийслэлээр
NUMBER OF FOREST FIRES, by times of fire affected, regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**46**	**47**	**90**	**216**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**17**	**2**	**8**	**18**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	-	-	-	3
Завхан	*Zavkhan*	-	-	2	7
Увс	*Uvs*	17	2	6	8
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**9**	**19**	**39**	**50**
Архангай	*Arkhangai*	-	-	15	3
Баянхонгор	*Bayankhongor*	-	-	-	1
Булган	*Bulgan*	9	9	19	21
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	3	2	8
Хөвсгөл	*Khovsgol*	-	7	3	17
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**12**	**17**	**22**	**60**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	2	4	5
Сэлэнгэ	*Selenge*	12	-	5	32
Төв	*Tov*	-	15	13	23
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**8**	**5**	**13**	**41**
Дорнод	*Dornod*	-	2	6	24
Хэнтий	*Khentii*	8	3	7	17
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**-**	**4**	**8**	**47**

22.8 ОЙГООС БЭЛТГЭСЭН МОДНЫ ХЭМЖЭЭ, бүс, аймаг, нийслэлээр
FOREST HARVEST VOLUME, by regions, aimags and the Capital

мян.м^3 *thous.m^3*

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**531.2**	**606.0**	**574.8**	**580.5**
	Баруун бүс		***West region***		
Дүн	***Subtotal***	**109.0**	**89.1**	**138.5**	**149.8**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	10.8	3.0	3.8	5.0
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	4.2	2.2	2.0	4.0
Завхан	*Zavkhan*	53.8	58.0	86.1	104.0
Увс	*Uvs*	40.2	26.0	36.8	32.8
Ховд	*Khovd*	-	-	9.8	4.0
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Дүн	***Subtotal***	**314.6**	**351.2**	**274.7**	**277.6**
Архангай	*Arkhangai*	86.6	115.8	65.9	69.5
Баянхонгор	*Bayankhongor*	0.5	0.5	0.3	9.5
Булган	*Bulgan*	76.6	93.6	56.0	48.5
Орхон	*Orkhon*	1.5	1.6	0.9	0.9
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	16.0	16.5	16.5	12.6
Хөвсгөл	*Khovsgol*	133.4	123.2	135.0	136.6
	Төвийн бүс		***Central region***		
Дүн	***Subtotal***	**63.4**	**119.3**	**121.5**	**118.3**
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	3.7	3.7	4.5
Өмнөговь	*Omnogovi*	-	2.5	2.5	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	63.4	81.1	85.5	78.3
Төв	*Tov*	-	32.0	29.8	35.5
	Зүүн бүс		***East region***		
Дүн	***Subtotal***	**44.2**	**40.9**	**35.6**	**30.4**
Дорнод	*Dornod*	16.4	19.6	13.9	18.0
Хэнтий	*Khentii*	27.8	21.3	21.7	12.4
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**-**	**5.4**	**4.5**	**4.4**

22.9 БАЙГАЛИЙН БАЯЛГИЙГ ХАМГААЛАХ, НӨХӨН СЭРГЭЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНД ЗАРЦУУЛСАН ХӨРӨНГИЙН ХЭМЖЭЭ
CAPITAL INVESTMENT FOR PROTECTION AND REHABILITATION OF NATURAL RESOURCES

сая.төг *mln.tog*

Арга хэмжээний төрөл	*Types of activity*	2004	2005	2006	2007*
БҮГД	***TOTAL***	**2 262.7**	**2 086.5**	**2 619.5**	**4 591.5**
Үүнээс:	*Of which:*				
Байгаль орчны төвлөрсөн арга хэмжээ	*Protection of nature*	401.8	548.2	524.3	940.8
Байгаль хамгаалах сан	*Environment protection fund*	-	-	234.2	661.3
Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хамгаалалт	*Protection of special protected areas*	530.8	599.2	593.0	1 073.8
Ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээ	*Reforestation, forestry activities*	903.0	803.0	903.0	863.0
Газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээ	*Land protection and rehabilitation*	182.8	136.1	365.0	-
Байгаль орчны алба, байгаль хамгаалагчдын үйл ажиллагаа	*Function of environment protection and environmental protector*	-	-	-	1 052.6

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: * *Preliminary data*

22.10 АХУЙН ЗОРИУЛАЛТААР 2008 ОНД АГНАХ, БАРИХ АГНУУРЫН АМЬТНЫ ТОО ХЭМЖЭЭНИЙ ДЭЭД ХЯЗГААР, бүс, аймаг, ангийн нэрээр
MAXIMIUM LIMIT OF HUNTING WILD ANIMALS FOR DOMESTIC PURPOSE, 2008, by regions and aimags, hunting animals

Аймаг	*Aimags*	Цагаан зээр *White-tailed gazelle*	Загас *Fish*	Гахай *Wild pig*	Бор гөрөөс *Roebuck*	Үнэг, хярс *Fox and steppe fox*
БҮГД	***TOTAL***	**600**	**2 500**	**170**	**175**	**200**
		Баруун бүс			***West region***	
Дүн	***Subtotal***	**-**	**1 390**	**10**	**20**	**200**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	-	420	-	-	200
Завхан	*Zavkhan*	-	-	10	20	-
Увс	*Uvs*	-	-	-	-	-
Ховд	*Khovd*	-	970	-	-	-
		Хангайн бүс			***Khangai region***	
Дүн	***Subtotal***	**-**	**610**	**90**	**65**	**-**
Архангай	*Arkhangai*	-	290	20	20	-
Булган	*Bulgan*	-	110	30	15	-
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	-	-	-	-	-
Хөвсгөл	*Khovsgol*	-	210	40	30	-
		Төвийн бүс			***Central region***	
Дүн	***Subtotal***	**200**	**360**	**50**	**50**	**-**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	-	-	-	-	-
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	-	70	-	-	-
Дорноговь	*Dornogovi*	200	-	-	-	-
Сэлэнгэ	*Selenge*	-	260	30	-	-
Төв	*Tov*	-	30	20	25	-
		Зүүн бүс			***East region***	
Дүн	***Subtotal***	**400**	**140**	**20**	**40**	**-**
Дорнод	*Dornod*	200	30	-	-	-
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	-	-	-	-	-
Хэнтий	*Khentii*	200	110	20	40	-

22.11 ХОХИРОЛ УЧИРСАН ГАЗАР
LAND DEGRADATION

мян.га *thous.hectares*

		2004	2005	2006	2007
Нийт нутаг дэвсгэр	***Total area***	**156 411.6**	**156 411.6**	**156 411.6**	**156 411.6**
Газарт учруулсан нийт хохирол	*Area affected by degradation*	13 082.2	11 482.6	11 078.9	14 076.6
Үүнээс:	*Of which:*				
Тариалангийн газарт	*To cultivated area*	1064.0	326.0	341.8	350.1
Бэлчээр ба бусад өвслөг ургамалт газарт	*To pasture and other wood land*	11 045.3	10 586.3	10 298.8	12 305.4
Хот тосгон, бусад суурин газарт	*To sities, villages and other settlements*	34.6	26.7	24.7	17.4
Ойн сан бүхий газарт	*To forest resourses land*	877.3	347.8	346.4	1 356.9
Усны сан бүхий газарт	*To water resourses land*	2.5	2.7	5.3	3.6
Ухагдаж эвдэрсэн газар	*Digged and damaged land*	58.4	193.1	61.9	43.2
Үүнээс:	*Of which:*				
Геологийн эрэл, хайгуулын ажлаас	*Due to geology exploration and prospecting*	7.4	116.8	20.4	1.7
Ашигт малтмалын олборлолтоос	*Due to mineral resourses exploration*	19.7	18.5	14.2	14.6
Батлан хамгаалах, аюулгүй байдлын үйл ажиллагааны	*Due to defence and security operation*	30.9	55.9	25.4	25.5
Барилга инженерийн шугам, сүлжээ барих, засвар үйлчилгээний ажлаас	*Due to construction of buildings, cable, network, maintenance repair*	0.2	0.1	0.1	0.3
Зам, тээвэр, холбооны барилга засвар, үйлчилгээний	*Due to construction and repair of roads, transportation and communication*	0.2	1.7	1.8	1.2

22.12 МОНГОЛ ОРНЫ ГАДАРГЫН УСНЫ ТОО, бүс, аймаг, нийслэлээр, тооллого явагдсан оноор
REPORT OF THE SURFACE WATER, by regions, aimags and the Capital, by years of census conducted

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Гол горхи *Rivers*				Булаг шанд *Springs*				Рашаан *Mineral water*				Нуур, тойром *Lakes*			
		2003*		2007*		2003		2007		2003		2007		2003*		2007*	
		Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried up*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried up*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried up*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried up*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried up*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried up*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried up*	Нийт *Total*	Ширгэсэн *Dried up*
БҮГД	***TOTAL***	**5174**	**683**	**5 128**	**852**	**9 600**	**1 484**	**9 306**	**2 277**	**374**	**10**	**429**	**60**	**3 638**	**760**	**3 747**	**1 181**
		Баруун бүс										***West region***					
Дүн	***Subtotal***	**1126**	**45**	**1 253**	**118**	**2 920**	**136**	**3 203**	**413**	**53**	**-**	**109**	**26**	**1 695**	**229**	**1 727**	**238**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	293	17	303	11	736	42	831	253	13	-	24	-	1 180	217	1275	179
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	219	2	238	9	779	35	858	31	-	-	2	-	75	-	89	3
Завхан	*Zavkhan*	217	19	297	66	444	18	535	53	15	-	30	-	118	2	123	19
Увс	*Uvs*	183	-	177	2	493	31	462	44	16	-	28	1	121	6	113	29
Ховд	*Khovd*	214	7	238	30	468	10	517	32	9	-	25	25	201	4	127	8
		Хангайн бүс										***Khangai region***					
Дүн	***Subtotal***	**2435**	**368**	**2 260**	**358**	**3 506**	**713**	**2 974**	**597**	**204**	**6**	**196**	**10**	**808**	**148**	**854**	**148**
Архангай	*Arkhangai*	546	124	601	200	474	123	482	149	31	3	40	2	249	32	176	52
Баянхонгор	*Bayankhongor*	299	61	163	-	837	55	432	17	22	-	15	-	104	38	73	4
Булган	*Bulgan*	449	62	469	82	668	238	620	242	36	-	59	3	109	27	106	32
Орхон	*Orkhon*	5	-	11	7	28	7	24	18	-	-	3	1	4	1	3	1
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	294	51	236	69	530	97	537	171	37	3	34	4	110	20	122	59
Хөвсгөл	*Khovsgol*	842	70	780	-	969	193	879	-	78	-	45	-	232	30	374	-
		Төвийн бүс										***Central region***					
Дүн	***Subtotal***	**1160**	**189**	**1 173**	**159**	**1 758**	**272**	**1 722**	**443**	**61**	**3**	**62**	**9**	**317**	**80**	**308**	**146**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	3	-	1	-	19	1	6	-	2	-	3	2	1	-	13	3
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	21	4	26	4	27	13	31	1	-	-	-	-	4	2	3	3
Дорноговь	*Dornogovi*	-	-	-	-	345	50	363	27	4	-	4	-	1	-	6	-
Дундговь	*Dundgovi*	1	-	1	-	187	15	152	5	5	-	3	-	12	-	2	1
Өмнөговь	*Omnogovi*	2	1	3	-	559	20	581	217	5	-	1	-	18	-	2	2
Сэлэнгэ	*Selenge*	596	90	616	57	208	70	217	62	28	2	26	6	46	6	46	8
Төв	*Tov*	537	94	526	98	413	103	372	131	17	1	25	1	235	72	236	129
		Зүүн бүс										***East region***					
Дүн	***Subtotal***	**437**	**78**	**447**	**209**	**1 310**	**341**	**1 330**	**798**	**36**	**-**	**44**	**8**	**817**	**302**	**859**	**649**
Дорнод	*Dornod*	156	39	156	71	354	121	354	188	24	-	28	7	515	233	515	426
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	35	22	36	8	368	41	365	171	6	-	7	-	55	4	56	28
Хэнтий	*Khentii*	246	17	255	130	588	179	611	439	6	-	9	1	247	65	288	195
		Улаанбаатар										***Ulaanbaatar***					
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**72**	**22**	**51**	**8**	**106**	**22**	**77**	**26**	**20**	**1**	**18**	**7**	**4**	**1**	**2**	**-**

Тайлбар: * Хэд, хэдэн аймгийн нутаг дамжин урсдаг гол болон хэд хэдэн аймгийн нутаг дэвсгэрт орших буй нуурыг тухайн аймагт нь давхардуулан тоолсон болно
*Note: * Some rivers and lakes are passed the some aimags, there're included local numbers of amiags*

22.13 АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСЫН ЖИЛИЙН ДУНДАЖ АГУУЛАМЖ,
аймгийн төв, нийслэлээр, 2007 онд
ANNUAL AVERAGE CONCENTRATION OF POLLUTION IN AIR,
by aimags center and the Capital, in 2007

мг/м^3 *mg/m^3*

Аймгийн төв, нийслэл	*Aimags center and the capital*	Хүхэрлэг хий SO2 *Sulphur dioxide SO2*	Азотын давхар исэл NO2 *Nitrogen dioxide NO2*
	Баруун бүс		***West region***
Өлгий	*Ulgii*	0.001	0.003
Алтай	*Altai*	- *	- *
Улиастай	*Uliastai*	0.003	0.009
Улаангом	*Ulaangom*	0.003	0.025
Ховд	*Khovd*	0.005	0.035
	Хангайн бүс		***Khangai region***
Архангай	*Arkhangai*	0.003	0.011
Баянхонгор	*Bayankhongor*	- *	- *
Булган	*Bulgan*	0.002	0.012
Эрдэнэт	*Erdenet*	0.004	0.034
Арвайхээр	*Arvaikheer*	0.004	0.018
Мөрөн	*Moron*	0.003	0.039
	Төвийн бүс		***Central region***
Чойр	*Choir*	- *	- *
Дархан	*Darkhan*	0.012	0.030
Сайншанд	*Sainshand*	0.003	0.025
Мандалговь	*Mandalgovi*	0.004	0.007
Даланзадгад	*Dalanzadgad*	- *	- *
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	0.004	0.023
Зуунмод	*Zuunmod*	0.003	0.020
	Зүүн бүс		***East region***
Чойбалсан	*Choibalsan*	0.004	0.015
Баруун-Урт	*Baruun-Urt*	- *	- *
Өндөрхаан	*Undurkhaan*	0.004	0.007
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**0.012**	**0.036**

Тайлбар: * Тус аймгууд агаарын бохирдлын харуулгүй болно.
*Note: * These aimags do not have air pollution stations*

22.14 УЛААНБААТАР ХОТЫН АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСЫН ЖИЛИЙН ДУНДАЖ АГУУЛАМЖ, нийслэлийн харуулаар, 2007

ANNUAL AVERAGE CONCENTRATION OF POLLUTION IN AIR IN ULAANBAATAR, by the Capital's stations, in 2007

мг/м^3 *mg/m* ^{3}

Харуулын нэр *Station's name*	Байршил *Location*	Хүхэрлэг хий SO2 *Sulphur dioxide SO2*	Азотын давхар исэл NO2 *Nitrogen dioxide NO2*
Улаанбаатар - 01 *Ulaanbaatar - 01*	Хан уул дүүрэг, БОШТЛ-ийн хашаанд *Khan-Uul district, in yard of CLEE*	0.007	0.018
Улаанбаатар - 02 *Ulaanbaatar - 02*	Баянгол дүүрэг, Баруун 4-н зам *Bayangol district, west crossroad*	0.013	0.046
Улаанбаатар - 03 *Ulaanbaatar - 03*	Сонгино хайрхан дүүрэг, Баянхошуу *Songino khairkhan district, Bayankhoshuu*	0.009	0.024
Улаанбаатар - 04 *Ulaanbaatar - 04*	Баянзүрх дүүрэг, 13-р хороолол *Bayanzurkh district, 13th khoroolol*	0.015	0.057

22.15 АГААР ДАХЬ БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСЫН АГУУЛАМЖИЙН ЗӨВШӨӨРӨГДӨХ ХЭМЖЭЭ

AMOUNT OF POLLUTION PERMISSIBLE IN THE AIR CONCENTRATION

мг/м^3 *mg/m* ^{4}

Химийн нэгдлүүд *Chemical combinations*	Хоногийн дундаж *Daily mean*	Нэг удаагийн хэмжилт *Once upon max*
SO_2	0.030	0.500
NO_2	0.040	0.085
Тоос*/Dust*	0.150	0.500
CO	3.0	8.0

22.16 ТОХИОЛДСОН ГАМШИГТ ҮЗЭГДЭЛ, УЧИРСАН ХОХИРОЛ

DISASTERS OCCURED AND THE DAMAGES

Тохиолдсон гамшигт үзэгдэл	*Disasters occured*	Хэмжих нэгж	*Unit*	2004	2005	2006	2007
Ой, хээрийн түймэр	*Forest, field fires*	тоо	*number*	79	115	164	228
Шатсан ой, хээр	*Burnt forest and field*	сая га	*mln hectares*	0.2	4.4	5.6	1.3
Обьектын түймэр	*Fires on possessions*	тоо	*number*	2 151	2 428	2 281	2 645
Хүчтэй цасан болон шороон шуурга	*Strong dust and snow storm*	тоо	*number*	14	23	20	11
Аадар бороо, үерийн аюул	*Heavy raind and flood*	тоо	*number*	9	20	32	22
Газар хөдлөлт	*Earthquake*	тоо	*number*	1	6	8	-
Гамшгийн улмаас нас барсан хүн	*Mortality caused by disasters*	тоо	*number*	124	180	182	219
Гамшгийн улмаас учирсан хохиролын хэмжээ	*Damages caused by disasters*	тэрбум төг	*bln tog*	2.8	5.5	12.5	200.6

Эх сурвалж: Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээ
Source: Report of national emergency management agency

Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулах бодисын өөрчлөлт, станцын байршлаар, 2007 он
Change of ambient concentrations of air pollutants of Ulaanbaatar city, by location of station, 2007

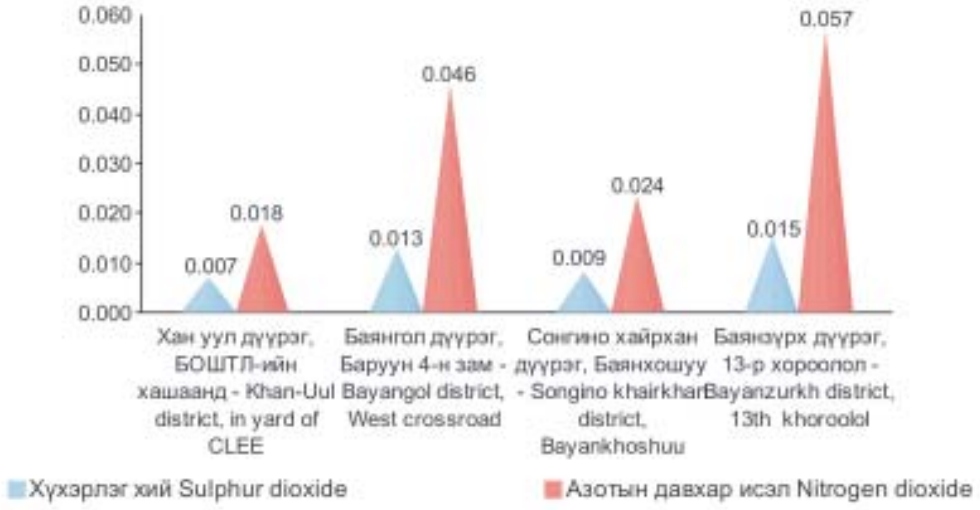

Томоохон хотуудын агаарын бохирдол, 2007 он
Air pollution of large cities, 2007

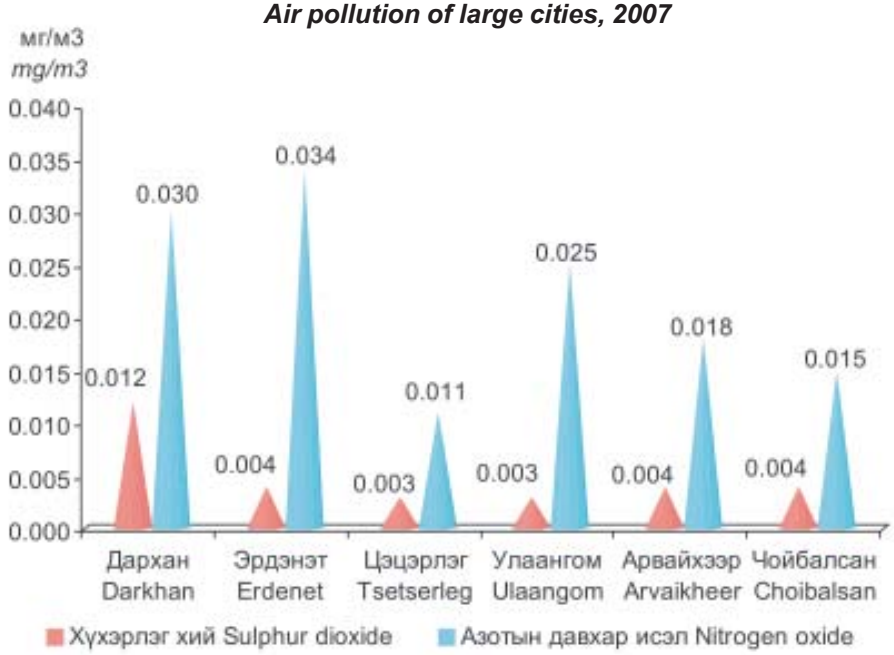

БҮТЭЭМЖ

Бүтээмж нь улс оронд бий болсон үйлдвэрлэл, үйлчилгээний үр ашгийн үзүүлэлт бөгөөд нэгж зардлаар хэдий хэр бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ үйлдвэрлэж байгааг тодорхойлдог.

Нийт бүтээмж: нэмэгдэл өртгийн хэмжээг завсрын хэрэглээ, хөдөлмөр (цалин), капитал (үндсэн хөрөнгийн элэгдэл)-ийн нийлбэрт харьцуулснаар тодорхойлогдоно.

Үндсэн хүчин зүйлсийн бүтээмж: үйлдвэрлэлийн гол хүчин зүйлс болох хөдөлмөр, капиталын ашиглалтын үр ашгийг тодорхойлдог. Нэмэгдэл өртгийн хэмжээг хөдөлмөр, капиталд зарцуулсан зардлын нийлбэрт хувааж тооцно.

Тодорхой нэг хүчин зүйлийн бүтээмж: тодорхой зардлын төрөл тус бүрээр жишээлбэл хөдөлмөр, капитал, үндсэн түүхий эд, материал, эрчим хүчний бүтээмж гэж тооцогддог.

Хөдөлмөрийн бүтээмжийг тооцохдоо нэмэгдэл өртгийн хэмжээг жилийн дундаж ажиллагчдын тоонд хуваана.

Капиталын бүтээмж: үйлдвэрлэлд ашигласан нэгж капиталаар бүтээгдсэн зүйлийн үнэ цэнэ буюу үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын түвшинг илэрхийлнэ. Капиталын бүтээмжийг нэмэгдэл өртгийн хэмжээг үндсэн хөрөнгийн элэгдэлд харьцуулж тооцно.

Түүхий эд, үндсэн материалын бүтээмж, эрчим хүчний бүтээмжийг тооцохдоо үйлдвэрлэлд зарцуулсан үндсэн түүхий эд, материалын зардал болон эрчим хүчний зардлыг нэмэгдэл өртөгт харьцуулж гаргана.

PRODUCTIVITY

Productivity is the measurement of efficiency of production or determines amount of produced goods and services per unit of input.

Total productivity is calculated as ratio of value added and sum of the intermediate consumption, labour and capital expenditure.

Total factor productivity determines efficiency of the labour and capital used in production process. Total factor productivity is the ratio of value added and sum of the labour and capital expenditure.

Partial productivity is an estimate of each kind of expenditure such as labour, capital, raw materials and electricity.

Labour productivity is ratio of value added and annual average number of employees.

Capital productivity is output per unit of capital services. Capital productivity is ratio of value added and capital expenditure.

Raw material productivity is ratio of value added and raw materials. Electricity productivity is ratio of value added and electricity cost.

23.1 НИЙТ БҮТЭЭМЖ, салбараар, оны үнээр
TOTAL PRODUCTIVITY, by divisions, at current prices

төг. *tog.*

		2004	2005	2006	2007*
Улсын түвшинд	***At national level***	**0.78**	**0.80**	**0.83**	**0.78**
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting & forestry, fishing*	2.13	2.13	2.41	2.17
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	0.77	1.29	1.64	1.60
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	0.42	0.52	0.48	0.50
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	0.48	0.50	0.49	0.50
Барилга	*Construction*	0.33	0.35	0.29	0.28
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засвар	*Wholesale & retail trade; repair of motor veh., motocycle &personal & HH goods*	1.99	2.19	2.41	2.39
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	0.46	0.40	0.46	0.46
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage &*	0.54	0.55	0.59	0.61
Санхүүгийн гүйлгээ	*Financial intermediation*	0.56	0.61	0.45	0.45
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & business activities*	1.46	0.78	0.95	0.86
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал	*Public administration & defense; compulsary social security*	0.40	0.17	0.15	0.15
Боловсрол	*Education*	0.50	0.59	0.63	0.63
Эрүүл, мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	0.45	0.47	0.51	0.51
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social and personal service activities*	0.41	0.37	0.37	0.38

23.2 ҮНДСЭН ХҮЧИН ЗҮЙЛСИЙН БҮТЭЭМЖ, салбараар, оны үнээр
TOTAL FACTOR PRODUCTIVITY, by divisions, at current prices

төг. *tog.*

		2004	2005	2006	2007*
Улсын түвшинд	***At national level***	**3.29**	**3.59**	**3.70**	**3.53**
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting, & forestry, fishing*	18.07	19.52	23.90	24.52
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	4.22	5.68	6.71	6.65
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	2.33	2.84	2.95	3.04
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	1.23	1.63	1.07	1.08
Барилга	*Construction*	1.62	1.71	1.93	1.89
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засвар	*Wholesale & retail trade; repair of motor veh., motocycle &personal & HH goods*	9.03	10.32	12.49	12.19
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	2.13	2.20	2.01	2.02
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage, &*	2.40	2.54	2.70	2.78
Санхүүгийн гүйлгээ	*Financial intermediation*	3.17	2.40	2.45	2.46
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting, & business activities*	6.72	4.46	4.85	4.30
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social and personal service activities*	1.16	1.16	1.19	1.19

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * Preliminary estimations*

23.3 ХӨДӨЛМӨРИЙН БҮТЭЭМЖ, салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр
LABOUR PRODUCTIVITY, by divisions, at 2005 constant prices

мян.төг. *thous.tog.*

		2004	2005	2006	2007*
Улсын түвшинд	***At national level***	**2 771.3**	**2 897.2**	**3 050.7**	**3 261.1**
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting & forestry, fishing*	1 429.3	1 584.2	1 682.5	1 950.4
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	16 821.4	16 595.1	15 821.5	15 266.8
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	2 258.0	1 981.8	2 496.4	3 223.7
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	3 452.9	3 083.7	2 859.3	2 824.0
Барилга	*Construction*	1 370.5	1 335.6	1 175.4	1 300.4
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засвар	*Wholesale & retail trade; repair of motor veh., motocycle &personal & HH goods*	1 680.8	1 647.0	1 730.6	1 871.1
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	634.3	661.0	694.9	670.2
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage &*	6 175.0	7 307.3	8 287.8	9 633.5
Санхүүгийн үүлгээ	*Financial intermediation*	6 135.6	6 247.9	5 883.0	6 434.4
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & business activities*	19 524.2	21 497.1	21 796.5	18 032.1
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал	*Public administration & defense; compulsary social security*	1 425.6	1 439.1	1 434.9	1 407.8
Боловсрол	*Education*	1 585.4	1 456.5	1 468.3	1 434.1
Эрүүл, мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	970.6	962.4	1 053.7	1 063.6
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social and personal service activities*	764.2	925.6	1 210.8	1 571.8

23.4 КАПИТАЛЫН БҮТЭЭМЖ, салбараар, оны үнээр
CAPITAL PRODUCTIVITY, by divisions, at current prices

төг. *tog.*

		2004	2005	2006	2007*
Улсын түвшинд	***At national level***	**12.96**	**15.64**	**15.36**	**15.38**
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting & forestry, fishing*	140.33	177.96	245.79	260.73
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	9.99	13.54	16.61	16.68
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	6.93	8.21	8.15	6.88
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	2.35	4.07	1.83	1.83
Барилга	*Construction*	19.73	22.69	17.56	17.23
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засвар	*Wholesale & retail trade; repair of motor veh., motocycle & personal & HH goods*	30.73	34.31	40.36	38.78
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	7.54	7.20	6.69	6.71
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	5.68	6.38	8.95	8.91
Санхүүгийн үүлгээ	*Financial intermediation*	15.10	14.64	12.22	12.28
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & business activities*	48.67	40.07	19.07	17.19
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social and personal service activities*	10.01	9.68	11.79	12.36

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
*Note: * Preliminary estimations*

23.5 ҮНДСЭН ТҮҮХИЙ ЭД МАТЕРИАЛЫН БҮТЭЭМЖ, салбараар, оны үнээр
RAW MATERIALS PRODUCTIVITY, by divisions, at current prices

төг. *tog.*

		2004	2005	2006	2007*
Улсын түвшинд	***At national level***	**4.04**	**4.18**	**4.83**	**4.62**
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting & forestry, fishing*	6.72	5.25	11.71	11.33
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	4.59	7.17	11.28	11.19
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	0.70	0.85	0.78	0.80
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	4.11	13.00	5.18	5.20
Барилга	*Construction*	0.59	0.62	0.42	0.42
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	0.94	0.69	0.97	0.98
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage & communication*	8.75	4.57	4.20	4.27
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting & business activities*	49.63	15.13	111.11	106.05
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social and personal service activities*	33.09	14.00	10.91	11.17

23.6 ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ БҮТЭЭМЖ, салбараар, оны үнээр
ELECTRICITY PRODUCTIVITY, by divisions, at current prices

төг. *tog.*

		2004	2005	2006	2007*
Улсын түвшинд	***At national level***	**20.81**	**27.14**	**32.57**	**32.99**
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй	*Agriculture, hunting & forestry, fishing*	150.24	159.83	114.57	110.78
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Mining & quarrying*	6.29	12.04	19.39	19.22
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	13.23	14.44	16.31	16.84
Цахилгаан, дулааны үйлдвэрлэл, усан хангамж	*Electricity, gas & water supply*	8.64	10.70	12.94	13.00
Барилга	*Construction*	55.74	34.99	73.66	72.60
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засвар	*Wholesale & retail trade; repair of motor veh., motocycle & personal & HH goods*	72.91	96.71	110.55	110.46
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels & restaurants*	13.64	11.79	10.55	10.59
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, storage, communication*	95.98	104.87	110.32	112.05
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, renting and business activities*	105.96	73.97	68.84	65.70
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгал	*Public administration & defense; compulsary social security*	16.07	18.72	30.04	30.02
Боловсрол	*Education*	19.11	22.85	28.30	28.32
Эрүүл, мэнд, нийгмийн халамж	*Health & social work*	17.30	18.39	25.34	25.41
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, social and personal service activities*	20.91	9.26	15.28	15.65

Тайлбар: * Урьдчилсан гүйцэтгэл
Note: * *Preliminary estimations*

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАНЫН РЕГИСТРИЙН САН

Регистр гэдэг нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр, хаяг, регистрийн дугаар, хөрөнгө, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний хэмжээ /аж ахуйн нэгж, байгууллагын борлуулалтын орлого, үндсэн хөрөнгийн хэмжээ/, ажиллагчдын тоо зэрэг үндсэн үзүүлэлтүүдийг агуулсан мэдээллийн сан юм.

Регистрт эдийн засгийн бүхий л салбарт үйл ажиллагаа явуулахаар бүртгэгдсэн аж ахуйн нэгж, байгууллага, тэдгээрийн салбар нэгжүүдийн мэдээллийг хамруулдаг.

Бизнес регистрийн мэдээллийн санг 1998 онд явагдсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллогын үр дүнд тулгуурлан анх байгуулсан бөгөөд түүнээс хойш орсон өөрчлөлтийг Монгол Улсын Татварын Ерөнхий газрын бүртгэл болон бусад байгууллагын мэдээллийг үндэслэн тусгаж улирал тутам шинэчилж байна.

Энэхүү бүлэгт харуулсан үзүүлэлтүүдийг бизнес регистрийн сангийн мэдээллийг ашиглан гаргав.

BUSINESS REGISTER

Business register is a database that consists of main indicators of establishments such as name of establishment, address, tax register number, capital, quantity of output and service / fixed capital and sales of establishments/ and number of employees.

Business register database covers by economic sectors database that registered enterprises and branches.

Business Register Database was is based on the results of the Census of Establishments, which was held in 1998. The Business database is currently updated on regular basis from National General Taxation Department data files as well as other registering organizations.

The indicators included in this chapter are based on Business register data.

БҮЛЭГ 24. БИЗНЕС РЕГИСТРИЙН САН

24.1 РЕГИСТРИЙН САНД БҮРТГЭЛТЭЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн эцэст
NUMBER OF ESTABLISHMENTS IN THE BUSINESS REGISTER, by aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**34 218**	**39 677**	**48 879**	**55 901**
	Баруун бүс	***West region***			
Бүгд	***Total***	**2 897**	**3 047**	**3 271**	**3 552**
Баян-Өлгий	*Bayan-Ulgii*	568	596	642	719
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	513	524	543	561
Завхан	*Zavkhan*	572	620	682	725
Увс	*Uvs*	569	570	620	640
Ховд	*Khovd*	675	737	784	907
	Хангайн бүс	***Khangai region***			
Бүгд	***Total***	**3 898**	**4 390**	**4 758**	**5 117**
Архангай	*Arkhangai*	513	571	608	668
Баянхонгор	*Bayankhongor*	526	556	627	668
Булган	*Bulgan*	473	487	516	552
Орхон	*Orkhon*	1 220	1 557	1 676	1 782
Өвөрхангай	*Uvurkhangai*	604	641	713	789
Хөвсгөл	*Khuvsgul*	562	578	618	658
	Төвийн бүс	***Center region***			
Бүгд	***Total***	**5 018**	**5 605**	**6 211**	**6 938**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	124	112	125	162
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	1 396	1 559	1 768	1 971
Дорноговь	*Dornogovi*	531	606	654	724
Дундговь	*Dundgovi*	415	440	489	533
Өмнөговь	*Umnugovi*	404	482	529	663
Сэлэнгэ	*Selenge*	1 389	1 604	1 678	1 826
Төв	*Tuv*	759	802	968	1 059
	Зүүн бүс	***East region***			
Бүгд	***Total***	**1 442**	**1 553**	**1 760**	**1 952**
Дорнод	*Dornod*	603	667	751	833
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	285	306	385	433
Хэнтий	*Khentii*	554	580	624	686
	Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***			
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**20 963**	**25 082**	**32 879**	**38 342**

24.2 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, жил бүрийн эцэст

NUMBER OF ESTABLISHMENTS, by sectors of economic activities, at the end of the year

Салбар	*Sectors*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**34 218**	**39 677**	**48 879**	**55 901**
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй, загас барилт	*Agriculture, Hunting, Foresty and Fish*	1 958	2 208	2 389	2 640
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Minning and quarrying*	297	373	529	628
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	2 699	3 087	3 648	4 029
Цахилгаан хий үйлдвэрлэл, ус	*Electricity, gas and water supply*	220	236	271	271
Барилга	*Constraction*	923	1 154	1 738	2 108
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйл ажиллагаа	*Whole sale and Retail trade, Repair of motor vehicles, Household goods*	14 404	17 122	20 529	23 933
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels and restaurants*	1 055	1 427	1 925	2 063
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, Storage and communications*	720	996	1 545	1 801
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл	*Financial services*	895	1 217	1 393	1 427
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, Renting and other bussiness activities*	1 626	2 403	3 244	3 973
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн	*Public administration and Defence, Compulsory social security*	1 358	1 357	1 345	1 560
Боловсролын салбарын үйл	*Education*	1 810	1 972	2 111	2 346
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн	*Health and social work*	1 878	1 994	2 269	2 516
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, Social and personal services*	4 372	4 129	5 940	6 598
Бусад	*Other*	3	2	3	8

24.3 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, ажиллагчдын тооны бүлгээр, жил бүрийн эцэст
NUMBER OF ESTABLISHMENTS, by employment size class, at the end of the year

Ажиллагчдын тооны бүлэг *Employment size class*		2004	2005	2006	2007	2007/2004 %	2007/2006 %
БҮГД	**TOTAL**	**34 218**	**39 677**	**48 879**	**55901**	**163.4**	**114.4**
1 - 9	1 - 9	28 960	33 899	42 204	48655	168.0	115.3
10 - 19	10 - 19	2 237	2 551	3 083	3300	147.5	107.0
20 - 49	20 - 49	1 962	2 103	2 369	2617	133.4	110.5
50 +	50 +	1 059	1 124	1 223	1329	125.5	108.7

24.4 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, төрлөөр, жил бүрийн эцэст
NUMBER OF ESTABLISHMENTS, by type, at the end of the year

Хариуцлагын хэлбэр	*Legal status*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**34 218**	**39 677**	**48 879**	**55 901**
Компани	*Company*	20 299	25 064	32 327	38011
Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар	*State Enterprise*	387	506	529	562
Хоршоо	*Co-operative*	2 666	3 033	3 226	3223
Нөхөрлөл	*Partnership*	3 365	3 652	3 759	3801
Төсөвт байгууллага	*Budget Organisation*	4068	3931	3902	4191
Төрийн бус байгууллага	*Non-Government organisation*	3433	3491	5118	6050
Бусад(хувийнцэцэрлэг, сургууль г.м)	*Other (private kindergarten and schools etc.)*	-	-	18	63

24.5 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн эцэст
NUMBER OF ACTIVE ESTABLISHMENTS, by aimags and the Capital, at the end of the year

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**25 356**	**22 547**	**30 817**	**32 105**
	Баруун бүс		***West region***		
Бүгд	***Total***	**2 279**	**2 209**	**2 627**	**2 823**
Баян-Өлгий	*Bayan-Ulgii*	422	395	513	560
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	410	384	434	439
Завхан	*Zavkhan*	496	475	560	597
Увс	*Uvs*	414	437	495	513
Ховд	*Khovd*	537	518	625	714
	Хангайн бүс		***Khangai region***		
Бүгд	***Total***	**2 962**	**2 970**	**3 463**	**3 653**
Архангай	*Arkhangai*	417	424	462	518
Баянхонгор	*Bayankhongor*	371	369	516	536
Булган	*Bulgan*	406	386	374	407
Орхон	*Orkhon*	802	822	1 056	1129
Өвөрхангай	*Uvurkhangai*	442	459	544	575
Хөвсгөл	*Khuvsgul*	524	510	511	488
	Төвийн бүс		***Center region***		
Бүгд	***Total***	**3 620**	**3 685**	**4 382**	**4 829**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	116	103	106	138
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	664	651	964	1043
Дорноговь	*Dornogovi*	450	484	487	510
Дундговь	*Dundgovi*	363	335	423	452
Өмнөговь	*Umnugovi*	358	387	454	571
Сэлэнгэ	*Selenge*	985	1 078	1 229	1329
Төв	*Tuv*	684	647	719	786
	Зүүн бүс		***East region***		
Бүгд	***Total***	**1 209**	**1 207**	**1 457**	**1 601**
Дорнод	*Dornod*	494	491	612	661
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	250	261	355	394
Хэнтий	*Khentii*	465	455	490	546
	Улаанбаатар		***Ulaanbaatar***		
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**15 286**	**12 476**	**18 888**	**19 199**

24.6 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, жил бүрийн эцэст
NUMBER OF ACTIVE ESTABLISHMENTS, by sectors of economic activities, at the end of the year

Салбар	*Sectors*	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**25 356**	**22 547**	**30 817**	**32 105**
Хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуй, загас барилт	*Agriculture, Hunting, Foresty and Fish*	1 304	1 300	1 402	1 577
Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	*Minning and quarrying*	172	177	305	312
Боловсруулах үйлдвэр	*Manufacturing*	1 454	1 470	2 098	2 167
Цахилгаан хий үйлдвэрлэл, ус хангамж	*Electricity, gas and water supply*	174	177	231	213
Барилга	*Constraction*	687	574	1 059	1 233
Бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйл ажиллагаа	*Whole sale and Retail trade, Repair of motor vehicles, Household goods*	10 146	8 247	10 924	11 429
Зочид буудал, зоогийн газар	*Hotels and restaurants*	817	908	1 367	1 366
Тээвэр, агуулахын аж ахуй, холбоо	*Transport, Storage and communications*	525	541	937	896
Санхүүгийн гүйлгээ хийх үйл ажиллагаа	*Financial services*	682	755	891	957
Үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагаа	*Real estate, Renting and other bussiness activities*	1 223	1 494	2 241	2 596
Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаа	*Public administration and Defence, Compulsory social security*	1 340	1 306	1 312	1 477
Боловсролын салбарын үйл ажиллагаа	*Education*	1 725	1 740	1 877	2 005
Эрүүл мэнд, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	*Health and social work*	1 664	1 662	2 022	2 230
Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх бусад үйлчилгээ	*Other community, Social and personal services*	3 440	2 194	4 148	3 644
Бусад	*Other*	3	2	3	3

24.7 ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, ажиллагчдын тооны бүлгээр, жил бүрийн эцэст
NUMBER OF ACTIVE ESTABLISHMENTS, by employment size class, at the end of the year

Ажиллагчдын тооны бүлэг *Employment size class*		2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**25 356**	**22 547**	**30 817**	**32 105**
1 - 9	*1 - 9*	20 693	17 780	24 848	25 703
10 - 19	*10 - 19*	1 913	2 001	2 701	2 830
20 - 49	*20 - 49*	1 751	1 782	2 139	2 351
50 +	*50 +*	999	984	1 129	1 221

24.8 НИЙСЛЭЛД БҮРТГЭЛТЭЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, дүүргээр, жил бүрийн эцэст
NUMBER OF REGISTERED ESTABLISHMENTS IN THE CAPITAL CITY, by districts, at the end of the year

Дүүрэг	*Districts*	2004	2005	2006	2007
Бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллага		***Registered establishment***			
БҮГД	***TOTAL***	**20 963**	**25 082**	**32 879**	**38 342**
Хан-Уул	*Khan-Uul*	1 987	2 476	2 873	3 442
Багануур	*Baganuur*	236	290	330	371
Баянзүрх	*Bayanzurkh*	3 374	3 955	5 883	7 041
Налайх	*Nalaikh*	312	408	417	475
Баянгол	*Bayangol*	4 009	4 464	6 621	7 938
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	5 181	6 468	7 475	8 366
Чингэлтэй	*Chingeltei*	3 526	4 078	5 540	6 169
Багахангай	*Bagakhangai*	13	29	38	38
Сонгинохайрхан	*Songinokhairkhan*	2 325	2 914	3 702	4 502
Үүнээс: үйл ажиллагаа явуулж байгаа		***Of which: active***			
БҮГД	***TOTAL***	**15 286**	**12 476**	**18 888**	**19 199**
Хан-Уул	*Khan-Uul*	1 493	1 065	1 853	2 055
Багануур	*Baganuur*	159	173	221	238
Баянзүрх	*Bayanzurkh*	2 573	1 782	2 845	2 910
Налайх	*Nalaikh*	239	246	320	345
Баянгол	*Bayangol*	3 206	2 435	4 346	4 201
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	3 320	3 248	3 635	3 747
Чингэлтэй	*Chingeltei*	2 647	1 769	3 337	3 331
Багахангай	*Bagakhangai*	13	20	27	27
Сонгинохайрхан	*Songinokhairkhan*	1 636	1 738	2 304	2 345

ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ИНДЕКС (ХХИ)

ХХИ нь хүний хөгжлийн нэгдсэн хэмжүүр бөгөөд тухайн улсын хүний хөгжлийг дараах гурван үзүүлэлтээр хэмждэг. Үүнд:

- Наслалт: Төрөлтөөс тооцсон дундаж наслалтаар хэмжигдэнэ.
- Мэдлэг: Насанд хүрэгчдийн бичиг үсэгт тайлагдалт ба бага, дунд, дээд боловсролд хамрагдалтын түвшингээр хэмжигдэнэ.
- Амьжиргааны түвшин: Нэг хүнд ногдох ДНБ (PPP ам. доллар)-ээр хэмжигдэнэ.

ЖЕНДЭРИЙН ХӨГЖЛИЙН ИНДЕКС (ЖХИ)

ЖХИ нь Хүний хөгжлийн индексийн үзүүлэлтүүд болох урт удаан наслалт, мэдлэг, амьжиргааны түвшин гэсэн үзүүлэлтээр хэмжигдэх бөгөөд ялгаа нь үзүүлэлт тус бүрийн эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн хоорондын тэгш бус байдлыг илэрхийлдэг.

ЖЕНДЭРИЙН ЭРХ МЭДЛИЙН ХЭМЖИГДЭХҮҮН (ЖЭМХ)

ЖЭМХ нь эмэгтэйчүүдийн чадавхиас илүү боломжийг анхаардаг бөгөөд дараах гурван хүрээн дэх тэгш бус байдлыг авч үздэг:

- Улс төрийн оролцоо ба шийдвэр гаргах эрх мэдэл. УИХ-д эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувиар хэмжигдэнэ.
- Эдийн засгийн оролцоо ба шийдвэр гаргах эрх мэдэл. Хууль, захиргааны болон удирдах албан тушаалд эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жин, мэргэжлийн болон техникийн ажилд эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн эзлэх хувийн жингээр хэмжигдэнэ.
- Эдийн засгийн эрх мэдэл. Эмэгтэйчүүд, эрэгтэйчүүдийн орлогоор /PPP ам. доллар/ хэмжигдэнэ.

HUMAN DEVELOPMENT INDEX (HDI)

HDI is a summary measure of human development. It measures the average achievements in a country in three basic dimensions of human development:

- *A long and healthy life, as measured by life expectancy at birth.*
- *Knowledge, as measured by the adult literacy rate, and the combined primary, secondary and tertiary gross enrolment ratio.*
- *A decent standard of living, as measured by GDP per capita (PPP US$).*

GENDER DEVELOPMENT INDEX (GDI)

GDI uses the same variables as the HDI. The difference is that the GDI adjusts acheivement of each country in a long and healthy life, knowledge and a decent standard of living in accordance with the disparity in acheivement between women and men.

GENDER EMPOWERMENT MEASURE (GEM)

Focusing on women's opportunities rather than their capabilities, the GEM captures gender inequality in three key areas:

- *Political participation and decision-making power, as measured by women's and men's percentage shared of national parlamentary seats.*
- *Economic participation and decision-making power, as measured by two indicators-women's and men's percentage shares of positions as legislators, senior officials and managers and women's and men's percentage shares of professional and technical positions.*
- *Power over economic resources, as measured by women's and men's estimated earned income (PPP US$).*

25.1 ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН ИНДЕКС, бүс, аймаг, нийслэлээр
HUMAN DEVELOPMENT INDEX, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Дундаж наслалтын индекс *Life expectancy index*				Хүн амын боловсролын түвшний нэгдсэн индекс *Education index*				Нэг хүнд ногдох ДНБ-ий (валютын худалдан авах чадварын паритет, ам.доллар) индекс *GDP (PPP US$) index*				Хүний хөгжлийн индекс (ХХИ) *Human development index (HDI)*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**0.654**	**0.670**	**0.681**	**0.692**	**0.912**	**0.920**	**0.917**	**0.922**	**0.505**	**0.501**	**0.538**	**0.546**	**0.692**	**0.697**	**0.712**	**0.720**
		Баруун бүс							***West region***								
Дүн	***Subtotal***	**0.651**	**0.661**	**0.670**	**0.680**	**0.912**	**0.921**	**0.914**	**0.928**	**0.378**	**0.380**	**0.407**	**0.423**	**0.647**	**0.654**	**0.664**	**0.677**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	0.698	0.708	0.714	0.721	0.888	0.899	0.895	0.911	0.373	0.343	0.368	0.372	0.653	0.650	0.659	0.668
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	0.630	0.639	0.649	0.659	0.929	0.942	0.907	0.930	0.385	0.373	0.423	0.447	0.648	0.651	0.660	0.679
Завхан	*Zavkhan*	0.633	0.644	0.654	0.665	0.929	0.928	0.921	0.932	0.363	0.385	0.420	0.438	0.642	0.652	0.665	0.678
Увс	*Uvs*	0.619	0.630	0.640	0.651	0.917	0.935	0.936	0.947	0.403	0.393	0.411	0.432	0.646	0.653	0.662	0.676
Ховд	*Khovd*	0.673	0.683	0.694	0.704	0.912	0.914	0.916	0.927	0.409	0.404	0.414	0.431	0.665	0.667	0.674	0.687
		Хангайн бүс							***Khangai region***								
Дүн	***Subtotal***	**0.643**	**0.657**	**0.666**	**0.676**	**0.896**	**0.904**	**0.901**	**0.913**	**0.523**	**0.510**	**0.575**	**0.584**	**0.687**	**0.690**	**0.714**	**0.724**
Архангай	*Arkhangai*	0.654	0.665	0.675	0.686	0.883	0.897	0.896	0.920	0.425	0.419	0.432	0.452	0.654	0.660	0.668	0.686
Баянхонгор	*Bayankhongor*	0.607	0.638	0.649	0.660	0.895	0.902	0.898	0.916	0.357	0.391	0.392	0.405	0.620	0.643	0.646	0.660
Булган	*Bulgan*	0.689	0.700	0.707	0.713	0.916	0.914	0.903	0.913	0.415	0.420	0.457	0.467	0.673	0.678	0.689	0.698
Орхон	*Orkhon*	0.659	0.669	0.680	0.690	0.954	0.953	0.939	0.939	0.743	0.738	0.820	0.838	0.785	0.787	0.813	0.823
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	0.658	0.668	0.679	0.689	0.881	0.897	0.893	0.904	0.374	0.372	0.388	0.397	0.638	0.646	0.653	0.663
Хөвсгөл	*Khovsgol*	0.589	0.599	0.610	0.620	0.875	0.881	0.890	0.896	0.406	0.398	0.405	0.433	0.623	0.626	0.635	0.650
		Төвийн бүс							***Central region***								
Дүн	***Subtotal***	**0.673**	**0.683**	**0.692**	**0.702**	**0.915**	**0.929**	**0.921**	**0.926**	**0.430**	**0.411**	**0.455**	**0.462**	**0.673**	**0.675**	**0.689**	**0.697**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.696	0.707	0.714	0.722	0.955	0.958	0.944	0.964	0.480	0.451	0.451	0.461	0.710	0.705	0.703	0.716
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	0.624	0.633	0.643	0.654	0.952	0.996	0.982	0.974	0.427	0.401	0.404	0.408	0.668	0.677	0.677	0.678
Дорноговь	*Dornogovi*	0.649	0.659	0.669	0.680	0.903	0.917	0.905	0.915	0.394	0.368	0.329	0.352	0.649	0.648	0.635	0.649
Дундговь	*Dundgovi*	0.703	0.714	0.720	0.728	0.880	0.886	0.886	0.892	0.434	0.430	0.439	0.456	0.672	0.677	0.681	0.692
Өмнөговь	*Omnogovi*	0.677	0.687	0.693	0.700	0.892	0.900	0.910	0.923	0.456	0.463	0.549	0.545	0.675	0.683	0.717	0.723
Сэлэнгэ	*Selenge*	0.675	0.685	0.696	0.707	0.939	0.947	0.933	0.950	0.397	0.387	0.492	0.491	0.670	0.673	0.707	0.716
Төв	*Tov*	0.690	0.700	0.710	0.721	0.887	0.888	0.879	0.877	0.427	0.421	0.450	0.471	0.668	0.670	0.680	0.689
		Зүүн бүс							***East region***								
Дүн	***Subtotal***	**0.637**	**0.653**	**0.663**	**0.674**	**0.901**	**0.911**	**0.896**	**0.906**	**0.426**	**0.408**	**0.500**	**0.509**	**0.655**	**0.657**	**0.686**	**0.696**
Дорнод	*Dornod*	0.576	0.603	0.614	0.626	0.898	0.899	0.899	0.904	0.385	0.381	0.377	0.403	0.620	0.628	0.630	0.644
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	0.675	0.685	0.695	0.705	0.894	0.912	0.891	0.903	0.443	0.442	0.632	0.628	0.671	0.680	0.739	0.745
Хэнтий	*Khentii*	0.660	0.671	0.681	0.692	0.910	0.924	0.897	0.911	0.409	0.403	0.425	0.443	0.660	0.666	0.668	0.682
		Улаанбаатар							***Ulaanbaatar***								
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**0.671**	**0.682**	**0.689**	**0.697**	**0.923**	**0.927**	**0.930**	**0.926**	**0.571**	**0.567**	**0.583**	**0.588**	**0.722**	**0.725**	**0.734**	**0.737**

25.2 ЖЕНДЕРИЙН ХӨГЖЛИЙН ИНДЕКС, бүс, аймаг, нийслэлээр
GENDER DEVELOPMENT INDEX, by regions, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хүйсээр тэгшитгэсэн дундаж наслалтын индекс *Equally distributed life expectancy index*				Хүйсээр тэгшитгэсэн боловсролын оролцооны индекс *Equally distributed educational attainment index*				Хүйсээр тэгшитгэсэн орлогын индекс *Equally distributed income index*				Жендэрийн хөгжлийн индекс (ЖХИ) *Gender development index (GDI)*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**0.662**	**0.673**	**0.683**	**0.695**	**0.912**	**0.920**	**0.916**	**0.921**	**0.504**	**0.500**	**0.537**	**0.545**	**0.693**	**0.697**	**0.712**	**0.720**
				Баруун бүс								***West region***					
Дүн	***Subtotal***	**0.651**	**0.661**	**0.671**	**0.681**	**0.912**	**0.921**	**0.914**	**0.928**	**0.386**	**0.378**	**0.406**	**0.425**	**0.650**	**0.653**	**0.664**	**0.678**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	0.697	0.707	0.713	0.719	0.888	0.899	0.895	0.910	0.369	0.331	0.367	0.373	0.651	0.646	0.658	0.668
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	0.628	0.638	0.649	0.659	0.930	0.942	0.907	0.931	0.384	0.372	0.422	0.455	0.647	0.651	0.659	0.682
Завхан	*Zavkhan*	0.633	0.644	0.655	0.666	0.929	0.928	0.921	0.933	0.362	0.384	0.419	0.437	0.641	0.652	0.665	0.678
Увс	*Uvs*	0.621	0.632	0.642	0.654	0.917	0.935	0.936	0.947	0.402	0.389	0.409	0.433	0.646	0.652	0.663	0.678
Ховд	*Khovd*	0.674	0.685	0.696	0.707	0.912	0.914	0.915	0.927	0.409	0.403	0.414	0.433	0.665	0.667	0.675	0.689
				Хангайн бүс								***Khangai region***					
Дүн	***Subtotal***	**0.656**	**0.669**	**0.676**	**0.687**	**0.896**	**0.904**	**0.901**	**0.913**	**0.509**	**0.508**	**0.574**	**0.583**	**0.687**	**0.694**	**0.717**	**0.727**
Архангай	*Arkhangai*	0.657	0.668	0.678	0.690	0.883	0.897	0.896	0.920	0.424	0.419	0.432	0.453	0.654	0.661	0.669	0.688
Баянхонгор	*Bayankhongor*	0.605	0.624	0.635	0.648	0.896	0.902	0.898	0.917	0.356	0.391	0.392	0.405	0.619	0.639	0.642	0.657
Булган	*Bulgan*	0.688	0.699	0.706	0.712	0.916	0.914	0.903	0.913	0.414	0.417	0.457	0.467	0.673	0.677	0.689	0.697
Орхон	*Orkhon*	0.740	0.751	0.745	0.756	0.954	0.953	0.939	0.940	0.741	0.734	0.819	0.833	0.812	0.813	0.834	0.843
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	0.658	0.669	0.680	0.691	0.880	0.897	0.893	0.904	0.374	0.371	0.388	0.398	0.638	0.646	0.654	0.664
Хөвсгөл	*Khovsgol*	0.589	0.600	0.611	0.623	0.876	0.882	0.890	0.896	0.406	0.397	0.402	0.431	0.623	0.626	0.634	0.650
				Төвийн бүс								***Central region***					
Дүн	***Subtotal***	**0.675**	**0.686**	**0.699**	**0.709**	**0.915**	**0.929**	**0.921**	**0.926**	**0.420**	**0.407**	**0.451**	**0.460**	**0.670**	**0.674**	**0.690**	**0.698**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.717	0.728	0.735	0.743	0.955	0.958	0.944	0.964	0.474	0.442	0.444	0.459	0.715	0.709	0.708	0.722
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	0.627	0.636	0.647	0.658	0.952	0.997	0.983	0.974	0.425	0.394	0.396	0.396	0.668	0.676	0.675	0.676
Дорноговь	*Dornogovi*	0.651	0.661	0.672	0.683	0.903	0.917	0.905	0.915	0.394	0.368	0.328	0.354	0.649	0.649	0.635	0.651
Дундговь	*Dundgovi*	0.682	0.693	0.731	0.740	0.879	0.886	0.885	0.892	0.434	0.429	0.439	0.456	0.665	0.669	0.685	0.696
Өмнөговь	*Omnogovi*	0.674	0.684	0.690	0.696	0.892	0.899	0.910	0.923	0.455	0.462	0.548	0.541	0.674	0.682	0.716	0.720
Сэлэнгэ	*Selenge*	0.680	0.691	0.702	0.714	0.940	0.947	0.933	0.950	0.396	0.385	0.492	0.492	0.672	0.675	0.709	0.718
Төв	*Tov*	0.693	0.704	0.715	0.727	0.887	0.888	0.879	0.877	0.427	0.421	0.450	0.469	0.669	0.671	0.682	0.691
				Зүүн бүс								***East region***					
Дүн	***Subtotal***	**0.640**	**0.656**	**0.667**	**0.678**	**0.901**	**0.911**	**0.896**	**0.906**	**0.410**	**0.406**	**0.499**	**0.507**	**0.650**	**0.658**	**0.687**	**0.697**
Дорнод	*Dornod*	0.577	0.606	0.617	0.629	0.897	0.898	0.899	0.904	0.381	0.379	0.374	0.400	0.618	0.628	0.630	0.644
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	0.677	0.686	0.697	0.708	0.894	0.912	0.890	0.903	0.442	0.441	0.631	0.625	0.671	0.680	0.739	0.745
Хэнтий	*Khentii*	0.665	0.676	0.687	0.698	0.910	0.924	0.898	0.912	0.408	0.401	0.425	0.441	0.661	0.667	0.670	0.684
				Улаанбаатар								***Ulaanbaatar***					
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**0.657**	**0.668**	**0.676**	**0.683**	**0.923**	**0.927**	**0.930**	**0.926**	**0.571**	**0.566**	**0.582**	**0.583**	**0.717**	**0.720**	**0.729**	**0.731**

25.3 ЖЕНДЕРИЙН ЭРХ МЭДЛИЙН ХЭМЖҮҮР, бүс, аймаг, нийслэлээр
GENDER EMPOWERMENT MEASURE, by region, aimags and the Capital

Аймаг, нийслэл	*Aimags and the Capital*	Хүйсээр тэгшитгэсэн парламентын төлөөллийн индекс *Indexed equally distributed equivalent percentage for parliamentary representation*				Хүйсээр тэгшитгэсэн эдийн засгийн оролцооны индекс *Indexed equally distributed equivalent percentage for economic participation*				Хүйсээр тэгшитгэсэн орлогын индекс *Indexed equally distributed equivalent percentage for income*				Жендэрийн эрх мэдлийн хэмжүүр (ЖЭМХ) *Gender empowerment measure (GEM)*			
		2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
БҮГД	***TOTAL***	**0.242**	**0.242**	**0.242**	**0.242**	**0.953**	**0.942**	**0.957**	**0.957**	**0.049**	**0.047**	**0.068**	**0.063**	**0.415**	**0.410**	**0.422**	**0.421**
		Баруун бүс								***West region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.262**	**0.260**	**0.260**	**0.260**	**0.927**	**0.915**	**0.923**	**0.919**	**0.023**	**0.022**	**0.033**	**0.029**	**0.404**	**0.399**	**0.405**	**0.403**
Баян-Өлгий	*Bayan-Olgii*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.909	0.919	0.915	0.911	0.020	0.016	0.037	0.021	0.310	0.312	0.317	0.311
Говь-Алтай	*Govi-Altai*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.863	0.919	0.929	0.916	0.022	0.021	0.027	0.036	0.295	0.313	0.319	0.317
Завхан	*Zavkhan*	0.880	0.880	0.880	0.880	0.877	0.826	0.843	0.875	0.019	0.023	0.035	0.032	0.592	0.576	0.586	0.596
Увс	*Uvs*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.841	0.795	0.890	0.872	0.025	0.023	0.032	0.031	0.289	0.273	0.307	0.301
Ховд	*Khovd*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.938	0.931	0.962	0.979	0.027	0.026	0.034	0.031	0.322	0.319	0.332	0.337
		Хангайн бүс								***Khangai region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.936**	**0.941**	**0.963**	**0.959**	**0.050**	**0.050**	**0.073**	**0.080**	**0.329**	**0.330**	**0.345**	**0.346**
Архангай	*Arkhangai*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.920	0.950	0.981	0.975	0.029	0.028	0.035	0.035	0.316	0.326	0.339	0.337
Баянхонгор	*Bayankhongor*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.941	0.940	0.979	0.959	0.019	0.023	0.030	0.026	0.320	0.321	0.336	0.328
Булган	*Bulgan*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.922	0.912	0.968	0.967	0.027	0.028	0.039	0.039	0.316	0.313	0.336	0.335
Орхон	*Orkhon*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.927	0.960	0.979	0.974	0.209	0.200	0.288	0.362	0.379	0.387	0.422	0.445
Өвөрхангай	*Ovorkhangai*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.948	0.937	0.890	0.874	0.021	0.021	0.031	0.025	0.323	0.319	0.307	0.300
Хөвсгөл	*Khovsgol*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.943	0.886	0.935	0.918	0.026	0.025	0.030	0.031	0.323	0.304	0.322	0.316
		Төвийн бүс								***Central region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**	**0.936**	**0.927**	**0.944**	**0.938**	**0.028**	**0.026**	**0.038**	**0.037**	**0.321**	**0.318**	**0.327**	**0.325**
Говьсүмбэр	*Govisumber*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.957	0.915	0.961	0.990	0.040	0.033	0.044	0.036	0.332	0.316	0.335	0.342
Дархан-Уул	*Darkhan-Uul*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.923	0.915	0.908	0.867	0.029	0.024	0.031	0.024	0.317	0.313	0.313	0.297
Дорноговь	*Dornogovi*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.928	0.894	0.904	0.925	0.024	0.020	0.032	0.018	0.317	0.305	0.312	0.314
Дундговь	*Dundgovi*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.875	0.881	0.914	0.887	0.031	0.030	0.046	0.036	0.302	0.304	0.320	0.308
Өмнөговь	*Omnogovi*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.923	0.919	0.886	0.899	0.036	0.037	0.073	0.062	0.320	0.319	0.320	0.320
Сэлэнгэ	*Selenge*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.949	0.955	0.981	0.982	0.024	0.023	0.032	0.045	0.324	0.326	0.338	0.342
Төв	*Tov*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.888	0.903	0.882	0.893	0.030	0.029	0.035	0.039	0.306	0.311	0.306	0.311
		Зүүн бүс								***East region***							
Дүн	***Subtotal***	**0.432**	**0.433**	**0.433**	**0.433**	**0.924**	**0.902**	**0.946**	**0.912**	**0.027**	**0.026**	**0.039**	**0.050**	**0.461**	**0.454**	**0.473**	**0.465**
Дорнод	*Dornod*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.955	0.923	0.974	0.935	0.022	0.022	0.030	0.025	0.326	0.315	0.335	0.320
Сүхбаатар	*Sukhbaatar*	0.000	0.000	0.000	0.000	0.909	0.904	0.904	0.845	0.033	0.033	0.053	0.103	0.314	0.312	0.319	0.316
Хэнтий	*Khentii*	0.884	0.882	0.882	0.884	0.904	0.875	0.940	0.946	0.026	0.025	0.039	0.033	0.605	0.594	0.620	0.621
		Улаанбаатар								***Ulaanbaatar***							
Улаанбаатар	***Ulaanbaatar***	**0.498**	**0.498**	**0.498**	**0.498**	**0.993**	**0.979**	**0.971**	**0.983**	**0.074**	**0.072**	**0.098**	**0.079**	**0.522**	**0.516**	**0.522**	**0.520**

МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага (НҮБ)-ын дээд хэмжээний уулзалтаар дэлхий нийтээр 2015 он хүртэлх хугацаанд шийдвэрлэвэл зохих ядуурал, эрүүл мэнд, боловсрол, хүйсийн тэгш байдал, хүрээлэн буй орчин, хөгжлийн төлөө дэлхий нийтийн түншлэлийн холбогдолтой тулгамдаж буй асуудлуудыг багцлан шинэ Мянганы хөгжлийн үндсэн 8 зорилго, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх 18 зорилт, хэрэгжилтийг хянах 48 шалгуур үзүүлэлтүүдийг тодорхойлсон “Мянганы тунхаглал” хэмээх түүхэн баримт бичгийг 2000 онд баталсан билээ.

НҮБ-аас дэвшүүлсэн 8 зорилго, 18 зорилт, зорилтыг хэрэгжүүлэх шалгуур 48 үзүүлэлт байна. Энэхүү 48 үзүүлэлтийг Монгол улсад хэрхэн тооцож буйг судлан үзвэл 36 үзүүлэлт Монгол улсад тооцох боломжтой, 12 үзүүлэлт нь олон улсын байгууллагаас, тухайлбал Дэлхийн банк, Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллага зэрэг байгууллагаас албан ёсоор тооцон гаргаж байна. Монгол улсад тооцох боломжтой 36 үзүүлэлтээс өнөөгийн байдлаар 33 үзүүлэлтийг тооцож 3 үзүүлэлтийг хараахан тооцож чадахгүй байна. Монгол орны нөхцөлд одоогоор тооцож байгаа 33 үзүүлэлтийг мэдээллийн эх үүсвэрээр нь авч үзвэл албан ёсны статистик мэдээллээс 13 үзүүлэлт (УСХ-оос зохион байгуулж явуулдаг Хүн ам, орон сууцны тооллого, түүвэр судалгаа, бусад судалгаанаас), захиргааны статистик мэдээллээс 21 үзүүлэлт (Эрүүл мэндийн яам - 10, Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яам - 3, Сангийн яам - 2, Байгаль орчны яам - 3, Мэдээлэл, холбоо, технологийн газар - 1, Сонгуулийн ерөнхий хороо – 1) гарч байна.

INDICATORS OF MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS

The Millennium Summit, organized by the United Nations in 2000, adopted a historic document called "Millennium Declaration", in which it defined and clustered the pressing issues in the areas of poverty, health, education, gender equality, environment and global partnership for development, and put forward 8 Millennium Development Goals to be achieved throughout the world by 2015, 18 targets to implement them and 48 indicators to monitor their implemtation.

The UN recommended 8 goals, 18 targets and 48 indicators to achieve the targets. With study of assessment of these 48 indicators in Mongolia, 36 are possible to be evaluated in Mongolia and 12 are officially evaluated by international organizations such as the World Bank and the Organization for Economic Cooperation and Development. Out of 36 indicators possible to be evaluated in Mongolia, currently 33 indicators are evaluated and 3 are not evaluated in the meantime. These 33 indicators currently assessed under conditions of Mongolia are provided from information sources as follows: 13 indicators from official statistical data (it is possible to obtain from population and housing census, sample analysis and other surveys officially held by NSO), and 21 indicators from administrative statistical data (Ministry of Health – 10, Ministry of Education, Culture and Sciences – 3, Ministry of Finance – 2, Ministry of Nature and Environment – 3, Information, Communication and Technology Agency – 1, and General Election committee – 1).

26.1 МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ
INDICATORS OF MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS

Зорилт	*Targets*	Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Зорилго 1. Туйлын ядуурал, өлсгөлөнт байдлыг бууруулах							
Goal 1. Eradicate extreme poverty and hunger							
Зорилт 1. 1990-2015 оны хооронд өдөрт нэг ам. доллараас доош орлоготой хүмүүсийн тоог хоёр дахин бууруулах	*Target 1. Halve, between 1990 and 2015, the proportion of people whose income is less than one dollar a day*	01Б) Ядуурлын хамралтын хүрээ	*01B) Poverty headcount ratio*	-	-	32.2	-
		02) Ядуурлын [illegible]	*02) Poverty gap ratio*	-	-	10.1	-
		03) Үндэсний нийт хэрэглээнд хамгийн бага хэрэглээтэй хүн амын 20 хувийн хэрэглээний эзлэх хувийн жин*	*03) Share of poorest quintile in national consumption**	-	-	-	-
Зорилт 2. 1990-2015 оны хооронд өлсгөлөнд нэрвэгдсэн хүмүүсийн тоог хоёр дахин бууруулах	*Target 2. Halve, between 1990 and 2015, the proportion of people who suffer from hunger*	04) 5 хүртэлх насны зохих жиндээ хүрэхгүй байгаа хүүхдийн хувь	*04) Prevalence of underweight children under five years of age*	-	6.3	-	-
		05) Хэрэглэж байгаа хоол хүнс нь хоол хүнсээр авах ёстой илчлэгийн доод хэмжээнд хүрэхгүй байгаа хүмүүсийн хувийн жин*	*05) Proportion of the population below minimum level of dietary energy consumption**	-	-	-	-
Зорилго 2. Бүх нийтээрээ бага боловсрол эзэмших							
Goal 2. Achieve universal primary education							
Зорилт 3. 2015 он гэхэд бүх хөвгүүд, охидыг бага боловсролд бүрэн хамруулах	*Target 3. Ensure that, by 2015, children everywhere, boys and girls alike, will be able to complete a full course of primary schooling*	06) Анхан шатны сургуульд суралцагчдын цэвэр жин	*06) Net enrolment ratio in primary education*	90.2	93.3	91.4	92.7
		07) 1-р ангид элсэн суралцсаар 5-р ангид элсэгчдийн эзлэх хувь	*07) Proportion of pupils starting grade 1 who reach grade 5*	88.0	101.2	86.8	89.9
		08) 15-24 насны хүмүүсийн бичиг үсэг тайлагдалтын түвшин**	*08) Literacy rate of 15-24 year-olds**	-	-	-	-
Зорилго 3. Хүйсийн эрх тэгш байдлыг сайжруулж, эмэгтэйчүүдийн үүрэг ролийг нэмэгдүүлэх							
Goal 3. Promote gender equality and empower women							
Зорилт 4. 2005 он гэхэд бага болон дунд боловсрол эзэмшигчдийн хүйсийн ялгааг арилгахыг зорьж, 2015 он гэхэд бүх шатны боловсрол эзэмшигчдийн хүйсийн ялгааг бүрэн арилгах	*Target 4. Eliminate gender disparity in primary and secondary education preferably by 2005 and in all levels of education no later than 2015*	09) Анхан, дунд, дээд боловсрол эзэмшигч охид, хөвгүүдийн тооны харьцаа	*09) Ratio of girls to boys in primary, secondary and tertiary education*	1.1	1.1	1.1	1.1
		10) Бичиг үсэгт тайлагдсан 15-24 насны эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүсийн тооны харьцаа***	*10) Ratio of literate women to men 15-24 year olds***	-	-	-	-
		11) Хөдөө аж ахуйн бус салбарт цалинтай ажиллагч эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	*11) Share of women in wage employment in the non-agricultural sector*	53.1	53.1	53.9	53.1
		12) Үндэсний парламентэд суудалтай эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь	*12) Proportion of seats held by women in national parliamants*	6.6	6.6	6.6	6.6

(Хүснэгт 26.1-ийн үргэлжлэл - *Table 26.1 continuation)*

Зорилт	*Targets*	Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Зорилго 4. Хүүхдийн эндэгдлийг бууруулах Goal 4. Reduce child mortality							
Зорилт 5. 1990-2015 оны хооронд тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийг гуравны хоёроор бууруулах	*Target 5. Reduce by two thirds, between 1990 and 2015, the under-five mortality rate*	13) 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох)	*13) Under-five mortality rate (per 1000 live births)*	29	26	23	22
		14) Нялхсын эндэгдлийн түвшин (1000 амьд төрөлтөд ногдох)	*14) Infant mortality rate (per 1000 live births)*	22	21	19	18
		15) Улаан бурханы эсрэг вакцинжуулалтад хамрагдсан нэг хүртэл насны хүүхдийн хувийн жин	*15) Proportion of 1 year-old children immunised against measles*	98.8	97.5	98.9	98.4
Зорилго 5. Эхийн эрүүл мэндийг сайжруулах *Goal 5. Improve maternal health*							
Зорилт 6. 1990-2015 оны хооронд эхийн эндэгдлийг дөрөвний гурваар бууруулах	*Target 6. Reduce by three quarters, between 1990 and 2015, the maternal mortality ratio*	16) Эхийн эндэгдлийн түвшин (100000 амьд төрөлтөд ногдох)	*16) Maternal mortality ratio (per 100000 live births)*	97	93	67	88
		17) Эрүүл мэндийн мэргэжлийн ажилтны эх барьсан төрөлтийн хувь	*17) Proportion of births attended by skilled health personnel*	99.2	99.6	99.7	99.8
Зорилго 6. ХДХВ/ДОХ, хумхаа болон бусад өвчинтэй тэмцэх *Goal 6. Combat HIV/AIDS, malaria and other diseases*							
Зорилт 7. 2015 он гэхэд ХДХВ/ДОХ-ын халдварыг хоёр дахин бууруулж, тархалтыг зогсоох чиглэлд оруулсан байх	*Target 7. Have halted by 2015 and begun to reverse the spread of HIV/AIDS*	18) 15-24 насны жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн дунд ХДХВ өвчний тархалт	*18) HIV prevalence among 15-24 year old pregnant women*	0.0	0.0	0.0	0.0
		19) Жирэмслэлтээс урьдчилан сэргийлэх эм, бэлгэвч хэрэглэгчдийн хувь	*19) Condom use rate of the contraceptive prevalence rate*	51.3	49.3	50.3	52.8
		20) ХДХВ/ДОХ өвчний улмаас өнчирсөн хүүхдийн тоо	*20) Number of children orphaned by HIV, AIDS*	0.0	0.0	0.0	0.0
Зорилт 8. 2015 он гэхэд хумхаа болон бусад хүнд өвчний өвчлөлийг зогсоож, бууруулж эхлэх	*Target 8. Have halted by 2015 and begun to reverse the incidence of malaria and other major diseases*	21) Хумхаа өвчний тархалтын түвшин болон түүний улмаас нас барсан хүмүүсийн хувийн жин*	*21). Prevalence and death rates associated with malaria**	-	-	-	-
		22) Хумхаа өвчин тусах эрсдэл ихтэй газар хумхаагаас урьдчилан сэргийлэх тарилга болон эмчилгээ хийлгэж байгаа хүмүүсийн хувийн жин*	*22) Proportion of population in malaria risk areas using effective malaria prevention and treatment measures**	-	-	-	-
		23А) Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин (100000 хүн амд ногдох)	*23A) Inciedence of tuberculosis (per 100000 population)*	179	177	185	167

(Хүснэгт 26.1-ийн үргэлжлэл - Table 26.1 continuation)

Зорилт	*Targets*	Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Зорилт 8. 2015 он гэхэд хумхаа болон бусад хүнд өвчний өвчлөлийг зогсоож, бууруулж эхлэх	*Target 8. Have halted by 2015 and begun to reverse the incidence of malaria and other major diseases*	23Б) Сүрьеэ өвчий улмаас нас барсан хүмүүсийн эзлэх хувь (100000 хүн амд ногдох)	*23B) Death rates associated with tuberculosis (per 100000 population)*	4	3	3	2
		23В) Сүрьеэ өвчний тархалтын түвшин (100000 хүн амд ногдох)	*23C) Prevalence tuberculosis (per 100000 population)*	90	91	85	72
		24) Сүрьеэ өвчнөөр оношлогдож богино хугацааны шууд эмчилгээгээр эдгэрсэн тохиолдлын хувь	*24) Proportion of tuberculosis cases detected and cured under directly-observed treatment short course (DOTS)*	84	79	82	84
Зорилго 7. Байгаль орчны тогтвортой байдлыг хангах ***Goal 7. Ensure environmental sustainability***							
Зорилт 9. Тогтвортой хөгжлийн зарчмуудыг улс орны бодлого, хөтөлбөрүүдэд тусгаж, байгалийн нөөцийн хомсдлыг бууруулах	*Target 9 . Integrate the principles of sustainable development into country policies and programmes and reverse the loss of environmental resources*	25) Ойгоор бүрхэгдсэн талбайн эзлэх хувь	*25) Proportion of land area covered by forest*	7.8	7.8	7.7	7.7
		26) Тусгай хамгаалалтад авсан газар нутгийн эзлэх хувь	*26) Ratio of area protected to maintain biological diversity to surface area*	13.4	13.3	13.3	13.4
		27) Эрчим хүчний ашиглалтын нэгж тутамд ногдох ДНБ, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр	*27) GDP per unit of energy use, at constant price 2005 (as proxy for energy efficiency)*	675.6	694.9	732.4	792.5^
		28) Нүүрстөрөгчийн ялгаруулалт (нэг хүнд ногдох)****	*28) Carbon dioxide emissions (per capita)****	-	-	-	-
		29) Хатуу түлш хэрэглэдэг өрхийн эзлэх хувь	*29) Proportion of the HHs using solid fuels*	-	77.0	-	-
Зорилт 10. 2015 он гэхэд ундны цэвэр ус хүртэх боломжгүй хүмүүсийн тоог хоёр дахин бууруулах	*Target 10. Halve, by 2015, the proportion of people without sustainable access to safe drinking water and basic sanitation*	30) Сайжруулсан ундны усны хангамжтай хүн амын эзлэх хувь	*30) Proportion of the population with sustainable access to an improved water source*	-	72.0	-	-
		31) Сайжруулсан ариун цэврийн хангамжтай хүн амын эзлэх хувь	*31) Proportion of the population with access to improved sanitation*	-	77.0	-	-
Зорилт 11. 2020 он гэхэд орон байрны нөхцөл муу 100 сая /дор хаяж/ хүний аж байдлыг мэдэгдэхүйц сайжруулах	*Target 11. By 2020, to have achieved a significant improvement in the lives of at least 100 million slum dwellers*	32) Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан орон байртай хүн амын хувийн жин*	*32) Proportion of households with access to secure tenure**	-	-	-	-

(Хүснэгт 26.1-ийн үргэлжлэл - *Table 26.1 continuation)*

Зорилт	*Targets*	Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Зорилго 8. Хөгжлийн төлөө дэлхий нийтийн түншлэлийг хөгжүүлэх ***Goal 8. Develop a global partnership for development***							
Зорилт 12. Нээлттэй, дүрэм журамд тулгуурласан, урьдчилан тооцож болохуйц, үл ялгаварлан гадуурхах худалдааны болон санхүүгийн тогтолцоог хөгжүүлэх	*Target 12. Develop further an open, rule-based, predictable, non-discriminatory trading and financial system.*	33) Нэн ядуу орнуудад Хөгжлийн албан ёсны тусламж (ХАЁТ) үзүүлдэг хандивлагч орнуудын ҮНО-д эзлэх ХАЁТ-ийн цэвэр хувийн жин*	*33) Net ODA; total and to LDCs, as a percentage of OECD/DAC donors' gross national income**	-	-	-	-
		34) Нийгмийн суурь үйлчилгээнд үзүүлсэн ХАЁТ-ийн хувь	*34) Proportion of total bilateral, sector-allocable ODA of OECD/DAC donors to basic social services*	4.4	2.6	21.1	21.8^
Зорилт 13. Нэн буурай хөгжилтэй орнуудын онцгой хэрэгцээ, шаардлагыг авч үзэх	*Target 13. Address the special needs of the least developed countries. Includes: tariff and quota free access for least developed countries' exports; enhanced programme of debt relief for HIPC and cancellation of official bilateral debt; and more generous ODA for countries committed to poverty reduction*	35) ХАЁТ-д хамрах нөхцөлгүй тусламжийн хувийн жин*	*35) Proportion of bilateral ODA of OECD/DAC donors that is untied**	-	-	-	-
		36) Далайд гарцгүй орнуудад үзүүлсэн ХАЁТ-ийн тухайн орны ҮНО-д эзлэх хувь	*36) ODA received in landlocked countries as proportion of their GNIs*	17.3	11.6	-	-
		37) Арлын жижиг хөгжиж буй орнуудад үзүүлсэн ХАЁТ-ийн тухайн орны ҮНО-д эзлэх хувь*	*37) ODA received in small island developing States as proportion of their GNIs**	-	-	-	-
		38. Хөгжиж буй болон нэн ядуу орнуудын гаалийн татваргүйгээр хөгжингүй орнуудад гаргасан экспортын хувийн жин*	*38) Proportion of total developed country imports (by value and excluding arms) from developing countries and LDCs admitted free of duties**	-	-	-	-
Зорилт 14. Далайд гарцгүй болон арлын жижиг хөгжиж буй орнуудын онцгой хэрэгцээ, шаардлагыг авч үзэх	*Target 14. Address the special needs of landlocked countries and small island developing States*	39) Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн болон бөс бараа, даавуунд хөгжингүй орнуудаас ногдуулсан дундаж тариф*	*39. Average tariffs imposed by developed countries on agricultural products and clothing from developing countries**	-	-	-	-
		40) ЭЗХАХБ-ын орнуудын дотоодын болон экспортын хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүнд олгодог татаасын ДНБ-д эзлэх хувь*	*40. Agricultural support estimate for OECD countries as a percentage of their GDP**	-	-	-	-
		41) Худалдааны хүчин чадлыг бий болгоход туслахаар үзүүлсэн ХАЁТ-ийн хувь	*41) Proportion of ODA provided to help build trade capacity*	0.9	3.3	1.1	1.6^

(Хүснэгт 26.1-ийн үргэлжлэл - *Table 26.1 continuation)*

Зорилт	*Targets*	Үзүүлэлт	*Indicators*	2004	2005	2006	2007
Зорилт 15. Гадаад өрийг удаан хугацаанд тогтвортой болгох үүднээс үндэсний болон олон улсын түвшний арга хэмжээ авах замаар хөгжиж буй орнуудын өрийн асуудлыг иж бүрнээр шийдвэрлэх	*Target 15. Deal comprehensively with the debt problems of developing countries through national and international measures in order to make debt sustainable in the long term*	42) Өр ихтэй орны тоонд орсон ба эдгээрээс гарсан орны тоо*	*42) Total number of countries that have reached their HIPC decision points and number that have reached their completion points (cumulative)**	-	-	-	-
		43) Өр ихтэй ядуу орнуудад хөнгөлсөн өрийн хэмжээ*	*43) Debt relief committed under HIPC initiative**	-	-	-	-
		44) Бараа үйлчилгээний экспортод эзлэх өрийн үйлчилгээ	*44) Debt service as a percentage of exports of goods and services*	2.8	-	-	-
Зорилт 16. Хөгжиж буй орнуудтай хамтран залуучуудад зориулан аятай, бүтээмж өндөртэй ажлын байр бий болгох стратеги боловсруулж, хэрэгжүүлэх	*Target 16. In co-operation with developing countries, develop and implement strategies for decent and productive work for youth*	45) 15-24 насны хүмүүсийн ажилгүйдлийн түвшин	*45) Unempoyment of 15-24 year-olds*	3.6	3.3	3.2	3.2
Зорилт 17. Эм үйлдвэрлэгч компаниудтай хамтран хөгжиж буй орнуудад онцгой хэрэглээний эмийг боломжийн үнээр, хүртээмжтэй байлгах	*Target 17. In co-operation with pharmaceutical companies, provide access to affordable, essential drugs in developing countries*	46) Онцгой хэрэглээний эмийг тогтмол хэрэглэдэг хүмүүсийн хувийн жин*	*46) Proportion of population with access to affordable, essential drugs on a sustainable basis**	-	-	-	-
Зорилт 18. Хувийн хэвшилтэй хамтран шинэ технологи, ялангуяа мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн үр өгөөжийг хүртээлтэй болгох	*Target 18. In co-operation with the private sector, make available the benefits of new technologies, especially information and communications*	47А) Суурин телефон цэгийн тоо (1000 хүнд ногдох)	*47A) Telephone lines (per 1000 population)*	60	63	60	57
		47Б) Үүрэн телефон хэрэглэгчдийн тоо (1000 хүнд ногдох)	*47B) Cellular subscribers (per 1000 population)*	176	223	297	447
		48А) Персонал компьютерийн тоо (1000 хүнд ногдох)	*48A) Personal computers in use (per 1000 population)*	24	33	38	46
		48Б) Интернет хэрэглэгчдийн тоо (1000 хүнд ногдох)	*48B) Internet users (per 1000 population)*	8	9	10	11

Тайлбар: * Мэдээлэл байхгүй.
** 2000 оны байдлаар 97.7 %, 2000 оноос хойш мэдээлэл байхгүй.
*** 2000 оны байдлаар 1.0, 2000 оноос хойш мэдээлэл байхгүй.
**** 2002 оны байдлаар 5.8 тонн, 2002 оноос хойш мэдээлэл байхгүй.
^ Урьдчилсан гүйцэтгэл

*Note: * Not available*
*** In 2000, 97.7%, not available since 2000*
**** In 2000, 1.0, not available since 2000*
***** In 2002, 5.8 tonne, not available since 2002*
^ Preliminary result

27.1 ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЦАР ХҮРЭЭ, 2005 онд
SIZE OF ECONOMY, as of 2005

Улс орон	*Countries*	Хүн ам, *сая Population mln*	Газар нутаг, мян. кв.км *Surface area thous sq.km*	Хүн амын нягтрал, 1 кв.км/хүн *Population density people per sq.km*	Үндэсний орлого *GNI*		Нэг хүнд ногдох ҮНО *GNI per capita*		ДНБ-ий жилийн өсөлтийн хувь *GDP % growth*
					тэрбум ам.доллар *bln.USD*	Эзлэх байр *Rank*	ам.доллар *USD*	Эзлэх байр *Rank*	
1 Афганистан	*Afghanistan*	..	652	..	7.0	114	..[c]	..	14.0
2 Албани	*Albania*	3	29	114	8.0	109.	2 570	115	5.5
3 Алжир	*Algeria*	33	2382	14	89.6	49	2 730	108	5.3
4 Ангол	*Angola*	16	1247	13	22.5	80	1 410	134	20.6
5 Аргентин	*Argentina*	39	2780	14	173.1	34	4 470	89	9.2
6 Армен	*Armenia*	3	30	107	4.4	137	1 470	132	14.0
7 Австрали	*Australia*	20	7741	3	673.2	13	33 120	20	2.8
8 Австри	*Austria*	8	84	100	306.2	21	37 190	16	1.8
9 Азербейджан	*Azerbaijan*	8	87	101	10.4	102	1 240	142	26.2
10 АНУ	*USA*	296	9629	32	12912.9	1	43 560	7	3.2
11 Арабын Нэгдсэн Эмират	*United Arab Emirates*	5	84	54	103.5	..	23 950	..	8. 5
12 Баруун эрэг, Газын зурвас	*West Bank and Gaza*	4	6	602	4.5	136	1 230	143	6.3
13 БНХАУ	*China*	1 305	9634[f]	140	2.269.7	5	1 740	128	10.2
14 Бангладеш	*Bangladesh*	142	144	1 069	66.7	55	470	175	6.0
15 Белорусь	*Belarus*	10	208	47	27.0	69	2 760	107	9.2
16 Бельги	*Belgium*	10	31	347	378.7	18	36 140	17	1.2
17 Бенин	*Benin*	8	113	76	4.3	138	510	173	3.9
18 Боливи	*Bolivia*	9	1 099	8	9.3	105	1 010	148	4.1
19 Босни Герцоговин	*Bosnia and Herzegovina*	4	51	76	10.5	101	2 700	111	5.0
20 Бостван	*Botswana*	2	582	3	9.9	104	5 590	77	6.2
21 Бразил	*Brazil*	186	8 515	22	662.0	14	3 550[e]	96	2.3
22 Болгар	*Bulgaria*	8	111	71	26.7	70	3 450	98	5.5
23 Буркина Фасо	*Burkina Faso*	13	274	48	5.2	131	400	183	4.8
24 Бурунди	*Burundi*	8	28	294	0.7	188	100	208	0.9
25 БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	22	121	187	..	..	..[c]	..	..
26 БНСУ	*Korea, Rep.*	48	99	489	765.0	11	15 840	49	4.0
27 Венесуэл	*Venezuela, RB*	27	912	30	128.1	37	4 820	83	9.3
28 Вьетнам	*Vietnam*	83	332	268	51.3	57	620	165	8.4
29 Гонконг /БНХАУ/	*Hong Kong, China*	7	1	6 664	192.1	30	27 670	29	7.3
30 Габон	*Gabon*	1	268	5	6.9	116	5 010	81	2.2
31 Гамбия	*Gambia, The*	2	11	152	0.4	192	290	192	5.0
32 Гүрж	*Georgia*	4	70	64	5.9	124	1 320	137	9.3
33 Гана	*Ghana*	22	239	97	10.0	103	450	176	5.9
34 Грек	*Greece*	11	132	86	220.3	28	19 840	38	3.7
35 Гватемали	*Guatemala*	13	109	116	30.3	66	2 400	120	3.2
36 Гвиней	*Guinea*	9	246	38	3.9	140	420	182	3.3
37 Гвиней Биссау	*Guinea-Bissau*	2	36	56	0.3	201	180	200	3.5
38 Гайти	*Haiti*	9	28	309	3.9	142	450	176	0.2
39 Гондурас	*Honduras*	7	112	64	8.0	110	1 120	145	4.0
40 Дани	*Denmark*	5	43	128	261.8	26	48 330	6	3.1
41 Доминикан	*Dominican Republic*	9	49	184	21.9	81	2 460	117	9.3
42 Египет	*Egypt, Arab Rep.*	74	1 001	74	93.0	48	1 260	140	4.9
43 Замби	*Zambia*	12	753	16	5.8	125	500	174	5.2
44 Зимбабе	*Zimbabwe*	13	391	34	4.5	135	350	186	-7.0
45 Иемен	*Yemen, Rep.*	21	528	40	12.6	97	600	167	2.6
46 Индонез	*Indonesia*	221	1 905	122	282.2	23	1 280	139	5.6
47 Иран	*Iran, Islamic Rep.*	68	1 648	42	177.3	32	2 600	114	4.4
48 Ирак	*Iraq*	..	438	..	..	..	..[h]	..	46. 5
49 Ирланд	*Ireland*	4	70	60	171.1	35	41 140	9	5.5
50 Израйл	*Israel*	7	22	320	128.7	36	18 580	43	5.2

(Хүснэгт 27.1-ийн үргэлжлэл-*Table 27.1 continuation*)

Улс орон	*Countries*	Хүн ам, *сая Population mln*	Газар нутаг, мян. кв.км *Surface area thous sq.km*	Хүн амын нягтрал, 1 кв.км/хүн *Population density people per sq.km*	Үндэсний орлого *GNI*		Нэг хүнд ногдох ҮНО *GNI per capita*		ДНБ-ий жилийн өсөлтийн хувь *GDP % growth*
					тэрбум ам.доллар *bln.USD*	Эзлэх байр *Rank*	*ам.доллар USD*	Эзлэх байр *Rank*	
51 Итали	*Italy*	59	301	199	1.772.9	7	30 250	26	0.0
52 Иордан	*Jordan*	5	89	62	13.5	94	2 460	117	7.3
53 Испани	*Spain*	43	505	87	1.095.9	8	25 250	34	3.4
54 Их Британи	*United Kingdom*	60	244	249	2.272.7	4	37 740	13	1.8
55 Камбодж	*Cambodia*	14	181	80	6.1	121	430	180	13.4
56 Камерун	*Cameroon*	16	475	35	16.4	86	1 000	150	2.0
57 Канад	*Canada*	32	9 985	4	1.052.6	9	32 590	21	2.9
58 Колумби	*Colombia*	46	1 139	41	104.5	45	2 290	123	5.1
59 Конго /ардчилсан/	*Congo, Dem. Rep.*	58	2 345	25	7.0	115	120	207	6.5
60 Конго /БН/	*Congo, Rep.*	4	342	12	3.8	144	950	151	9.2
61 КостаРика	*Costa Rica*	4	51	85	20.3	82	4 700	87	5.9
62 Котивор /Зааны ясан эрэг/	*Cфte d'Ivoire*	18	322	57	15.7	87	870	156	1.8
63 Куба	*Cuba*	11	111	103	..	..	..[h]	..	5.4
64 Казакстан	*Kazakhstan*	15	2 725	6	44.6	59	2 940	103	9.7
65 Кени	*Kenya*	34	580	60	18.4	83	540	171	5.8
66 Кувейт	*Kuwait*	3	18	142	77.7	51	30 630	25	8.5
67 Киргиз	*Kyrgyz Republic*	5	200	27	2.3	157	450	176	-0.6
68 Лаос	*Lao PDR*	6	237	26	2.6	154	430	180	7.0
69 Латви	*Latvia*	2	65	37	15.6	88	6 770	74	10.2
70 Ливан	*Lebanon*	4	10	350	22.6	79	6 320	75	1.0
71 Лесото	*Lesotho*	2	30	59	1.7	165	950	151	1.2
72 Либери	*Liberia*	3	111	34	0.4	193	130	206	5.3
73 Ливи	*Libya*	6	1 760	3	32.4	64	5 530	78	3.5
74 Литви	*Lithuania*	3	65	54	24.6	76	7 210	72	7.5
75 Македон	*Macedonia, FYR*	2	26	80	5.8	126	2 830	106	4.0
76 Мадагаскар	*Madagascar*	19	587	32	5.4	130	290	192	4.6
77 Малави	*Malawi*	13	118	137	2.1	161	160	202	2.6
78 Малайз	*Malaysia*	25	330	77	125.9	38	4 970	82	5.2
79 Мали	*Mali*	14	1 240	11	5.2	132	380	185	6.1
80 Мавритани	*Mauritania*	3	1 026	3	1.8	163	580	169	5.4
81 Маврикий	*Mauritius*	1	2	612	6.5	118	5 250	79	4.6
82 Мексик	*Mexico*	103	1 958	54	753.4	12	7 310	71	3.0
83 Молдав	*Moldova*	4	34	128	3.2[k]	148	930[k]	154	7.1
84 Монгол	***Mongolia***	**3**	**1 567**	**2**	**1.8**	**164**	**690**	**160**	**6.2**
85 Марокко	*Morocco*	30	447	68	52.6	56	1 740	128	1.7
86 Мозамбик	*Mozambique*	20	802	25	6.2	119	310	191	7.7
87 Мъянмар	*Myanmar*	51	677	77	..	..	..[c]	..	5. 0
88 Намиби	*Namibia*	2	824	2	6.1	122	2 990	102	3.5
89 Непал	*Nepal*	27	147	190	7.3	113	270	195	2.7
90 Недерланд	*Netherlands*	16	42	482	642.0	15	39 340	11	1.1
91 Никарагуа	*Nicaragua*	5	130	42	4.9	133	950	151	4.0
92 Нигер	*Niger*	14	1 267	11	3.3	146	240	196	4.5
93 Нигерия	*Nigeria*	132	924	144	74.0	52	560	170	6.9
94 Норвеги	*Norway*	5	324	15	281.5	24	60 890	2	2.3
95 Оман	*Oman*	3	310	8	23.0	..	9 070	..	3. 1
96 ОХУ	*Russian Federation*	143	17 098	9	638.1	16	4 460	90	6.4
97 ӨАБНУ	*South Africa*	47	1 219	39	223.5	27	4 770	85	4.9
98 Пакистан	*Pakistan*	156	796	202	107.3	43	690	160	7.8
99 Панама	*Panama*	3	76	43	15.0	90	4 630	88	6.4
100 Папуа Гвиней	*Papua New Guinea*	6	463	13	2.8	141	500	162	3.3
101 Парагвай	*Paraguay*	6	407	15	6.1	120	1 040	146	2.9
102 Перу	*Peru*	28	1 285	22	74.0	53	2 650	112	6.4
103 Польш	*Poland*	38	313	125	273.1	25	7 160	73	3.4

(Хүснэгт 27.1-ийн үргэлжлэл-*Table 27.1 continuation*)

Улс орон	*Countries*	Хүн ам сая *Population mln*	Газар нутаг мян. кв.км *Surface area thous sq.km*	Хүн амын нягтрал 1 кв.км/хүн *Population density people per sq.km*	Үндэсний орлого *GNI*		Нэг хүнд ногдох ҮНО *GNI per capita*		ДНБ-ий жилийн өсөлтийн хувь *GDP % growth*
					тэрбум ам.доллар *bln.USD*	Эзлэх байр *Rank*	*ам.доллар USD*	Эзлэх байр *Rank*	
104 Португали	*Portugal*	11	92	115	181.3	31	17 190	47	0.4
105 Пуэрто-Рико	*Puerto Rico*	4	9	441	..	..	..[l]	..	..
106 Румын	*Romania*	22	238	94	84.6	50	3 910	93	4.1
107 Руанда	*Rwanda*	9	26	366	2.1	160	230	197	6.0
108 Саудын Араб	*Saudi Arabia*	23	2000[m]	12	289.2	22	12 510	55	6.6
109 Сенегал	*Senegal*	12	197	61	8.2	107	700	159	5.1
110 Сьерра Леон	*Sierra Leone*	6	72	77	1.2	174	220	199	7.5
111 Сингапур	*Singapore*	4	1	6 302	119.2	39	27 580	30	6.4
112 Словак	*Slovak Republic*	5	49	112	42.8	60	7 950	68	6.0
113 Словени	*Slovenia*	2	20	99	34.9	62	17 440	45	4.0
114 Сомали	*Somalia*	8	638	13	..	..	..[c]	..	..
115 Судан	*Sudan*	36	2 506	15	23.1	77	640	164	8.0
116 Сири	*Syrian Arab Republic*	19	185	104	26.3	71	1 380	136	5.1
117 Таджикстан	*Tajikistan*	7	143	46	2.2	158	330	190	7.5
118 Тайланд	*Thailand*	64	513	126	175.0	33	2 720	110	4.5
119 Танзани	*Tanzania*	38	945	43	12.7[o]	96	340[m]	189	7.0
120 Того	*Togo*	6	57	113	2.2	159	350	186	2.8
121 Тринидад Тобаго	*Trinidad and Tobago*	1	5	254	13.4	95	10 300	58	7.0
122 Тунис	*Tunisia*	10	164	65	28.8	68	2 880	105	4.2
123 Турк	*Turkey*	72	784	94	342.0	20	4 750	86	7.4
124 Туркменстан	*Turkmenistan*	5	488	10	..	..	..[h]	..	..
125 ТАБНУ /Төв Африк/	*Central African Republic*	4	623	6	1.4	168	350	186	2.2
126 Уганда	*Uganda*	29	241	146	8.0	111	280	194	6.6
127 Украйн	*Ukraine*	47	604	81	71.7	54	1 520	131	2.6
128 Уругвай	*Uruguay*	3	176	20	15.1	89	4 360	91	6.6
129 Узбекстан	*Uzbekistan*	26	447	62	13.6	93	520	172	7.0
130 Унгар	*Hungary*	10	93	113	101.6	46	10 070	59	4.1
131 Филиппин	*Philippines*	83	300	279	109.7	42	1 320	137	5.0
132 Финлянд	*Finland*	5	338	17	196.9	29	37 530	14	2.1
133 Франц	*France*	61	552	111	2.169.2[j]	6	34600[j]	19	1.2
134 ХБНГУ	*Germany*	82	357	236	2.875.6	3	34 870	18	1.0
135 Хорват	Croatia	4	57	79	36.9	61	8 290	65	4.3
136 Чад	*Chad*	10	1 284	8	3.9	143	400	183	5.6
137 Чили	*Chile*	16	757	22	95.7	47	5 870	76	6.3
138 Чех	*Czech Republic*	10	79	132	114.8	41	11220[i]	56	6.1
139 Шинэ Зеланд	*New Zealand*	4	271	15	106.3	44	25 920	37	1.9
140 ШриЛанка	*Sri Lanka*	20	66	304	22.8	78	1 160	144	5.3
141 Швед	*Sweden*	9	450	22	369.1	19	40 910	10	2.7
142 Швейцари	*Switzerland*	7	41	186	411.4	17	55 320	3	1.9
143 Швазиланд	*Swaziland*	1	17	66	2.6	153	2 280	124	1.8
144 Эквадор	*Ecuador*	13	284	48	34.7	63	2 620	113	4.7
145 Эл Сальвадор	*El Salvador*	7	21	332	16.8	85	2 450	119	2.8
146 Эритрия	*Eritrea*	4	118	44	0.8	187	170	201	0.5
147 Эстони	*Estonia*	1	45	32	12.2	98	9 060	63	9.8
148 Этопия	*Ethiopia*	71	1 104	71	11.1	99	160	202	8.7
149 Энэтхэг	*India*	1 095	3 287	368	804.1	10	730	158	9.2
150 Ямайка	*Jamaica*	3	11	245	9.0	106	3 390	99	1.8
151 Япон	*Japan*	128	378	351	4.976.5	2	38 950	12	2.6

(Хүснэгт 27.1-ийн үргэлжлэл-*Table 27.1 continuation*)

Улс орон	*Countries*	Хүн ам *сая Population mln*	Газар нутаг мян. кв.км *Surface area thous sq.km*	Хүн амын нягтрал 1 кв.км/хүн *Population density people per sq.km*	Үндэсний орлого *GNI*		Нэг хүнд ногдох ҮНО *GNI per capita*		ДНБ-ий жилийн өсөлтийн хувь *GDP % growth*
					тэрбум ам.доллар *bln.USD*	Эзлэх байр *Rank*	*ам.доллар USD*	Эзлэх байр *Rank*	
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**6438s**	**133841s**	**50w**	**45135t**		**7011w**		**3.5w**
Бага ба дунд орлоготой орнууд	***Low & Middle income countries***	**5 427**	**99 346**	**56**	**9.514.8**		**1 753**		**6.6**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд	*East Asia & Pacific countries*	1 885	16 301	119	3.073.0		1 630		8.9
Өмнөд Азийн орнууд	*South Asian countries*	1 470	5 140	307	1.016.9		692		8.7
Дэд Сахарын Африкийн орнууд	*Sub-Saharan African countries*	743	24 265	31	554.4		746		5.7
Өндөр орлоготой орнууд	***High income countries***	**1 011**	**34 595**	**31**	**35.643.4**		**35 264**		**2.7**

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2007: Хүснэгт 1.1
Source: World development indicators, 2007: Table 1.1

Тайлбар:

a. PPP - худалдан авах чадварын индекс.
b. Дэлхийн Банкны Атласын аргаар тооцсон .
c. Бага орлоготой оронд тооцов.
d. Регрессийн аргаар тооцов, бусдыг нь олон улсын өртгийн зэрэгцүүлэлтийн хөтөлбөрийн суурь тооцоог тархааж тооцов.
e. Өмнөх жилүүдийн тоо мэдээлэлд үндэслэн дундын бага орлоготой орнуудын нэгтгэсэн тооцоонд оруулав.
f. Хятадын Тайван, Макао, Гонг Конгийг оруулав.
g. Бусад орнуудад хэрэглэж байсан аргачлалаас өөрийг ашигласан АНУ болон БНХАУ-ын 1986 хоёр талын зэрэгцүүлэлтэд үндэслэн тооцов (Руоин Кай 1995). Энэ түр аргачлал нь ирэх жилүүдээс дахин шинэчлэгдэнэ.
h. Дундын бага орлоготой орноор тооцов.
i. Өмнөх жилүүдийн тоо мэдээлэлд үндэслэн дундын их орлоготой орнуудын нэгдсэн тооцоонд оруулав.
j. Францын Гаяна, Гваделоп, Мартин, Ренеоныг оруулав.
k. Транснистрагийн тоо ороогүй.
l. Өндөр орлоготой оронд тооцов.
m. Урьдчилсан байдлаар тооцсон.
n. Косовогын тоо ороогүй.
o. Зөвхөн Танзани улсын тооцоонд хамаарна.

Notes:

a. PPP is purchasing power parity; see Definitions.
b. Calculated using the World Bank Atlas method.
c. Estimated to be low income.
d. Based on regression; others are extrapolated from international Comparison Program benchmark estimates.
e. Included in the aggregates for lower middle-income economies based on earlier data.
f. Includes Taiwan,China; Macao, China; and Hong Kong, China.
g. Based on a 1986 bilateral comparison of China and the United States (Ruoen and Kai 1995) employing a different methodology than that used for other countries.This interim methodology will be revised in the next few years.
h. Estimated to be lower middle-income.
i. Included in the aggregates for upper-middle income economies based on earlier data.
j.Includes the French overseas departments of French Guiana, Guadeloupe, Martinique, and Reunion.
k. Excludes data for Transnistria.
l. Estimated to be high-income.
m. Provisional estimate.
n. Excludes data for Kosova.
o. Data refers to mainland Tanzania only.

27.2 ДЭЛХИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ ДАХЬ ОРОЛЦОО, ДНБ-д эзлэх хувиар
INTEGRATION WITH THE GLOBAL ECONOMY, % of GDP

Бүс	*Regions*	Гадаад худалдаа *Trade in goods*		Хувийн хөрөнгийн урсгал *Gross private capital flows*		Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт *Gross foreign direct investment*	
		1990	2005	1990	2005	1990	2005
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**32.3w**	**47.3w**	**10.3w**	**32.4w**	**1.2w**	**2.1w**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income***	**32.3**	**43.9**	**11.0**	**37.2**	**1.4**	**2.4**
Үүнээс АНУ	*Of which: United States*	15.8	21.2	5.6	14.4	0.6	2.2
Япон	*Japan*	17.3	24.5	5.4	15.9	1.7	0.7
ХБНГУ	*Germany*	45.5	62.4	10.2	30.7	1.4	-0.3
Бага ба дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income***	**32.5**	**59.2**	**5.9**	**13.1**	**0.1**	**0.5**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific***	**47.1**	**74.6**	**5.0**	**11.4**	**0.2**	**0.1**
Үүнээс Монгол	***Of which:Mongolia***	***75.7***	***117.1***	***26.0***	***26.1***	***0.0***	***0.0***
БНХАУ	*China*	32.5	63.6	2.5	10.9	0.2	0.1
БНАСАУ	*Korea, D.R.*	..	..	..	..	..	..
Вьетнам	*Vietnam*	79.7	129.9	..	8.3	..	..
Индонез	*Indonesia*	41.5	54.2	4.1	7.2	0.0	..
Лаос	*Lao PDR*	30.5	43.6	3.7	..	0.0	..
Малайз	*Malaysia*	133.4	196.1	10.3	24.1	0.0	1.3
Тайланд	*Thailand*	65.7	129.3	13.5	12.6	0.2	0.1
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asia***	**16.5**	**31.2**	**1.4**	**5.4**	**0.0**	**0.2**
Үүнээс Афганистан	*Of which: Afghanistan*	..	51.4	..	..	..	..
Бангладеш	*Bangladesh*	17.6	38.5	0.9	2.9	0.0	0.0
Пакистан	*Pakistan*	32.6	37.3	4.2	4.3	0.0	0.1
Энэтхэг	*India*	13.1	28.5	0.8	5.9	0.0	0.2
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**49.7**	**68.6**	**5.3**	**20.3**	**0.0**	**0.8**
Үүнээс ОХУ	*Of which: Russian Federation*	..	48.3	..	19.6	..	1.8
Польш	*Poland*	43.9	62.7	11.0	13.6	0.0	0.3
Турк	*Turkey*	23.4	52.4	4.3	14.8	0.0	0.3
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	***Latin America & Caribian countries***	**23.2**	**44.2**	**7.9**	**9.8**	**0.1**	**0.7**
Үүнээс Аргентин	*Of which: Argentina*	11.6	37.5	8.2	9.1	0.0	0.2
Бразил	*Brazil*	11.7	24.6	1.9	5.9	0.1	1.6
Мексик	*Mexico*	32.1	58.0	9.2	7.7	0.0	0.5
Ойрхи Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & N. African countries***	**43.5**	**57.6**	**5.0**	**..**	**0.0**	**..**
Үүнээс Египет	*Of which: Egypt, Arab Rep.*	36.8	34.1	6.8	16.4	0.0	0.2
Иран	*Iran, Islamic Rep.*	34.2	48.5	2.7	..	0.0	..
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	58.6	77.7	8.8	31.6	0.0	0.0
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries***	**41.9**	**57.8**	**5.1**	**14.2**	**0.0**	**0.3**
Үүнээс Нигерия	*Of which: Nigeria*	67.5	60.2	5.9	25.4	0.0	..
ӨАБНУ	*South Africa*	37.4	47.7	2.4	10.6	0.0	0.7

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2007: Хүснэгт 6.1
Source: World development indicators, 2007: Table 6.1

27.3 ХӨГЖЛИЙН ТУСЛАЛЦААНЫ ХОРООНЫ ГИШҮҮН ОРНУУДААС 2005 ОНД ХУВААРИЛСАН ЦЭВЭР ТУСЛАМЖ, бүсээр
DISTRIBUTION OF NET AID BY DEVELOPMENT ASSISTANCE COMMITTEE MEMBERS, 2005, by regions

сая ам.доллар *USD millions*

Бүс	*Regions*	Бүгд *Total*	АНУ *USA*	Япон *Japan*	Франц *France*	ХБНГУ *Germany*	Их Британи *United Kingdom*
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**82133.3s**	**25279.5s**	**10406.1s**	**7239.2s**	**7446.8s**	**8164.0s**
Бага орлоготой орнууд	***Low income countries***	**26746.4**	**5 685.2**	**2 280.5**	**2 822.0**	**2 471.1**	**4 932.4**
Дунд орлоготой орнууд	***Middle income countries***	**39752.9**	**14 537.6**	**6 862.5**	**3 657.2**	**4 011.0**	**1 851.5**
Бага ба дунд орлоготой орнууд	***Low & middle income countries***	**82112.6**	**25 278.2**	**10 395.5**	**7 233.1**	**7 445.6**	**8 164.0**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд	*East Asia & Pacific countries*	7,665.1	773.3	3222.5	439.8	667.8	225.4
Европ, Төв Ази	*Europe & Central Asia*	2973.8	842.7	284.9	338.3	370.0	150.3
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд	*Latin America & Caribian countries*	4589.8	1344.8	409.5	250.1	433.5	154.6
Ойрхи Дорнод, Хойд Африкийн орнууд	*Middle East & North African countries*	24468.5	11801.1	3468.4	1528.4	2418.8	1398.7
Өмнөд Азийн орнууд	*South Asian countries*	5735.4	1921.9	632.6	89.1	251.0	1142.7
Дэд Сахарын Африкийн орнууд	*Sub-Saharan African countries*	23066.3	4192.2	1133.1	3892.2	2444.2	3745.8

(Хүснэгт 27.3-ын үргэлжлэл-*Table 27.3 continuation*)

Бүс	*Regions*	Нидерланд *Netherlands*	Канад *Canada*	Швед *Sweden*	*Испани Spain*	Итали *Italy*	Бусад *Other*
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**3682.7s**	**2832.8s**	**2255.9s**	**1863.0s**	**2269.5s**	**10693.7s**
Бага орлоготой орнууд	***Low income countries***	**1555.5**	**941.5**	**799.2**	**433.1**	**803.2**	**4022.8**
Дунд орлоготой орнууд	***Middle income countries***	**989.5**	**989.2**	**497.1**	**1110.2**	**1268.7**	**3978.5**
Бага ба дунд орлоготой орнууд	***Low & middle income countries***	**3682.7**	**2831.3**	**2255.9**	**1863.0**	**2269.5**	**10693.6**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд	*East Asia & Pacific countries*	324.5	205.9	147.2	83.0	-16.7	1592.5
Европ, Төв Ази	*Europe & Central Asia*	120.5	50.3	151.0	48.0	30.6	587.3
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд	*Latin America & Caribian countries*	272.5	368.9	170.8	584.2	121.9	479.1
Ойрхи Дорнод, Хойд Африкийн орнууд	*Middle East & North African countries*	218.7	445.8	66.3	319.2	1037.7	1765.5
Өмнөд Азийн орнууд	*South Asian countries*	332.3	288	146.8	38.7	52.8	839.6
Дэд Сахарын Африкийн орнууд	*Sub-Saharan African countries*	1400.2	977.1	793.2	563.8	872.7	3051.8

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2007: Хүснэгт 6.12
Source: World development indicators, 2007: Table 6.12

27.4 ХӨГЖЛИЙН АЛБАН ЁСНЫ ТУСЛАЛЦААНААС ХАМААРАЛТАЙ БАЙДАЛ, бүс нутгийн зарим улс орноор
OFFICIAL DEVELOPMENT AID DEPENDENCY, by some selected countries of the regions

Бүс	*Regions*	Хөгжлийн албан ёсны цэвэр тусламж *Net official development assistance*		Нэг хүнд ногдох тусламж *Aid per capita*		Тусламжаас хамааралтай байдлын харьцаа *Aid dependency ratios*					
		сая ам. доллар *USD millions*		доллар *USD*		ҮНО-д эзлэх хувь *Aid as % of GNI*		Импортод эзлэх хувь *Aid as % of imports*		ЗГ-ын зардалд эзлэх хувь *Aid as % of central government expenditure*	
		2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005	2000	2005
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**57760s**	**106372s**	**10w**	**17w**	**0.2w**	**0.2w**	**..w**	**0.6w**	**..w**	**..w**
Бага ба дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**55 970**	**106 338**	**11**	**20**	**0.9**	**1.1**	**2.9**	**2.9**	**..**	..
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**8 589**	**9 497**	**5**	**5**	**0.5**	**0.3**	**0.8**	**1.4**	**..**	..
Үүнээс Монгол	***Of which: Mongolia***	***217***	***212***	***91***	***83***	***23.1***	***11.6***	***27.5***	**..**	**..**	**..**
БНХАУ	*China*	1 735	1 757	1	1	0.1	0.1	0.6	0.2	..	..
БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	73	81	3	4	..	..	..	..	..	..
Вьетнам	*Vietnam*	1 681	1 905	21	23	5.5	3.7	9.3	4.7	..	..
Индонез	*Indonesia*	1 654	2 524	8	11	1.1	0.9	2.5	2.5	..	..
Лаос	*Lao PDR*	282	296	53	50	17.0	11.4	44.1	..	..	..
Малайз	*Malaysia*	45	32	2	1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	..
Тайланд	*Thailand*	698	- 171	11	- 3	0.6	-0.1	0.9	-0.1	..	-0.6
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**4 194**	**9 260**	**3**	**6**	**0.7**	**0.9**	**3.6**	**..**	**..**	..
Үүнээс Афганистан	*Of which: Afghanistan*	136	2 775	..	..	..	37.8	..	..	..	316.9
Бангладеш	*Bangladesh*	1 168	1 321	9	9	2.4	2.1	11.7	8.6	..	..
Пакистан	*Pakistan*	692	1 666	5	11	1.0	1.5	4.8	5.2	5.6	10.4
Энэтхэг	*India*	1 463	1 724	1	2	0.3	0.2	1.8	..	2.0	..
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**11 203**	**5 731**	**23**	**11**	**1.1**	**0.2**	**2.6**	**0.5**	**..**	**..**
Үүнээс ОХУ	*Of which: Russian*	1 561	..	11	..	0.6	..	2.2	..	..	..
Польш	*Poland*	1 396	..	36	..	0.8	..	2.3	..	..	..
Турк	*Turkey*	327	464	5	6	0.2	0.1	0.5	0.4	0.5	..
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн	***Latin America & Caribian countries:***	**4 841**	**6 309**	**9**	**11**	**0.3**	**0.3**	**0.9**	**0.9**	**..**	**..**
Үүнээс Аргентин	*Of which: Argentina*	53	100	1	3	0.0	0.1	0.1	0.2	..	..
Бразил	*Brazil*	232	192	1	1	0.0	0.0	0.2	0.2	..	..
Мексик	*Mexico*	- 56	189	- 1	2	0.0	0.0	0.0	0.1	-0.1	..
Ойрхи Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**4 534**	**26 946**	**16**	**88**	**1.0**	**3.9**	**3.3**	**11.2**	**..**	..
Үүнээс Египет	*Of which: Egypt*	1 328	926	20	13	1.3	1.0	5.6	2.6	6.6	..
Иран	*Iran*	130	104	2	2	0.1	0.1	0.7	..	0.2	0.3
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	22	26	1	1	0.0	0.0	0.0	0.0	..	..
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**13 194**	**32 620**	**20**	**44**	**4.1**	**5.5**	**10.9**	**13.4**	**..**	**..**
Үүнээс Нигерия	*Of which: Nigeria*	174	6 437	1	49	0.4	7.4	1.1	20.1	..	..
ӨАБНУ	*South Africa*	487	700	11	15	0.4	0.3	1.3	0.9	1.3	1.0

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2007: Хүснэгт 6.11
Source: World development indicators, 2007: Table 6.11

27.5 ДНБ-ИЙ САЛБАРЫН БҮТЭЦ, бүс нутгийн зарим орнуудаар
STRUCTURE OF OUTPUT, by some selected countries of the regions

ДНБ-д эзлэх хувь *% of GDP*

Бүс	*Regions*	Хөдөө аж ахуй *Agriculture*		Аж үйлдвэр *Industry*		Боловсруулах аж үйлдвэр *Manufacturing*		Үйлчилгээ *Services*	
		1990	2005	1990	2005	1990	2005	1990	2005
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**5w**	**4w**	**33w**	**28w**	**21w**	**18w**	**61w**	**69w**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income countries:***	**3**	**2**	**32**	**26**	**21**	**17**	**65**	**72**
Үүнээс АНУ	*Of which: USA*	2	1	28	22	19	14	70	77
Япон	*Japan*	3	2	40	30	..	21	58	68
ХБНГУ	*Germany*	2	1	38	30	28	23	61	39
Бага ба дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**18**	**11**	**37**	**37**	**23**	**22**	**45**	**52**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**25**	**13**	**40**	**46**	**30**	**32**	**35**	**41**
Үүнээс Монгол	***Of which: Mongolia***	**15**	**22**	**41**	**29**	**36**	**3**	**44**	**49**
БНХАУ	*China*	27	13	42	48	33	34	31	40
БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	9	3	42	40	27	28	50	56
Вьетнам	*Vietnam*	39	21	23	41	12	21	39	38
Индонез	*Indonesia*	19	13	39	46	21	28	42	41
Лаос	*Lao PDR*	61	45	15	30	10	21	24	26
Малайз	*Malaysia*	15	9	42	52	24	31	43	40
Тайланд	*Thailand*	13	10	37	44	27	35	50	46
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**31**	**19**	**27**	**27**	**17**	**16**	**43**	**54**
Үүнээс Афганистан	*Of which: Afghanistan*	..	36	..	25	..	15	..	39
Бангладеш	*Bangladesh*	30	20	22	27	13	17	48	53
Пакистан	*Pakistan*	26	22	25	25	17	18	49	53
Энэтхэг	*India*	31	18	28	27	17	16	41	54
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**16**	**8**	**43**	**32**	**..**	**18**	**41**	**60**
Үүнээс ОХУ	*Of which: Russian Federation*	*17*	6	48	38	..	18	35	56
Польш	*Poland*	8	5	50	31	..	18	42	65
Турк	*Turkey*	18	12	30	24	20	14	52	65
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн	***Latin America & Caribian countries:***	**9**	**8**	**36**	**34**	**..**	**12**	**55**	**59**
Үүнээс Аргентин	*Of which: Argentina*	8	9	36	36	27	23	56	55
Бразил	*Brazil*	8	8	39	38	..	..	53	54
Мексик	*Mexico*	8	4	28	26	21	18	64	70
Ойрхи Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**17**	**12**	**33**	**40**	**14**	**14**	**50**	**48**
Үүнээс Египет	*Of which: Egypt*	19	15	29	36	18	17	52	49
Иран	*Iran*	19	10	29	45	12	12	52	45
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	6	4	49	59	9	10	46	37
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**20**	**17**	**34**	**32**	**17**	**14**	**47**	**52**
Үүнээс Нигерия	*Of which: Nigeria*	33	23	41	57	6	4	26	20
ӨАБНУ	*South Africa*	5	3	40	30	24	19	55	67

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2007: Хүснэгт 4.2
Source: World development indicators, 2007: Table 4.2

27.6 ДНБ-ИЙ ЭЦСИЙН АШИГЛАЛТЫН БҮТЭЦ, бүс нутгийн зарим орнуудаар
STRUCTURE OF FINAL DEMAND, by some selected countries of the regions

(%)

Бүс	*Regions*	Өрхийн эцсийн хэрэглээ *Household final consumption expenditure*		Засгийн газрын хэрэглээ *General government final consumption expenditure*		Үндсэн хөрөнгийн нийт хуримтлал *Gross capital formation*		Бараа, үйлчилгээний экспорт *Exports of goods and services*		Бараа, үйлчилгээний импорт *Imports of goods and services*		Дотоодын нийт хуримтлал *Gross domestic savings*	
		1990	2005	1990	2005	1990	2005	1990	2005	1990	2005	1990	2005
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**60w**	**61w**	**17w**	**17w**	**23w**	**22w**	**19w**	**26w**	**19w**	**26w**	**22w**	**21w**
Өндөр орлоготой	***High income countries:***	**61**	**63**	**17**	**18**	**22**	**20**	**22**	**23**	**22**	**23**	**22**	**19**
Үүнээс АНУ	*Of which: USA*	67	70	17	16	18	19	10	10	11	15	15	13
Япон	*Japan*	53	57	13	18	33	23	11	13	10	11	34	26
ХБНГУ	*Germany*	57	59	20	19	24	17	25	40	25	35	24	21
Бага ба дунд орлоготой	***Low & middle income countries:***	**61**	**57**	**14**	**14**	**26**	**27**	**20**	**34**	**20**	**32**	**26**	**29**
Зүүн Ази, Номхон Далайн Үүнээс Монгол	***East Asia & Pacific countries:*** ***Of which: Mongolia***	**50** **62**	**44** **57**	**13** **30**	**13** **15**	**35** **36**	**38** **36**	**24** **22**	**46** **76**	**23** **49**	**41** **84**	**36** **6**	**45** **37**
БНХАУ	*China*	46[c]	37[c]	14	14	36	44	19	38	16	32	40	51
БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Вьетнам	*Vietnam*	84	64	12	6	13	35	36	70	45	75	-2	34
Индонез	*Indonesia*	59	65	*9*	8	31	22	25	34	24	29	28	24
Лаос	*Lao PDR*	..	72	..	..a	..	32	12	27	25	31	-4	2
Малайз	*Malaysia*	52	44	14	13	32	20	75	123	72	100	30	36
Тайланд	*Thailand*	57	58	9	12	41	32	34	74	42	75	33	29
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**69**	**64**	**11**	**10**	**23**	**31**	**9**	**20**	**12**	**25**	**21**	**30**
Үүнээс Афганистан	*Of which: Afghanistan*	..	110	..	9	..	25	..	12	..	56	..	24
Бангладеш	*Bangladesh*	86	76	4	6	17	25	6	17	14	23	14	30
Пакистан	*Pakistan*	74	80	15	8	19	17	16	15	23	20	22	18
Энэтхэг	*India*	66	59	12	11	24	33	7	21	9	24	22	32
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**56**	**60**	**17**	**16**	**27**	**23**	**24**	**41**	**24**	**41**	**25**	**23**
Үүнээс ОХУ	*Of which: Russian Federation*	*49*	49	21	17	30	21	18	35	18	22	36	32
Польш	*Poland*	48	62	19	19	26	19	29	37	22	37	27	18
Турк	*Turkey*	69	69	11	13	24	25	13	27	18	34	24	18
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	***Latin America & Caribian countries:***	**67**	**62**	**12**	**15**	**19**	**21**	**17**	**26**	**15**	**23**	**20**	**22**
Үүнээс Аргентин	*Of which: Argentina*	77	61	3	12	14	22	10	25	5	19	13	24
Бразил	*Brazil*	59	56	19	20	20	21	8	17	7	12	19	22
Мексик	*Mexico*	70	68	8	12	23	22	19	30	20	32	20	21
Ойрхи Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	66	**59**	**15**	**14**	**28**	**26**	**24**	**37**	**34**	**36**	**26**	**30**
Үүнээс Египет	*Of which: Egypt*	73	71	11	13	29	18	20	31	33	33	21	21
Иран	*Iran*	59	46	12	12	37	33	15	39	23	30	35	41
Саудын	*Saudi*	47	26	29	23	15	16	41	61	32	26	18	..
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**64**	**65**	**17**	**18**	**18**	**19**	**27**	**33**	**26**	**35**	**16**	**17**
Үүнээс Нигерия	*Of which: Nigeria*	56	40	15	21	15	21	43	53	29	35	19	30
ӨАБНУ	*South Africa*	57	63	20	20	18	18	24	27	19	29	20	14

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2007: Хүснэгт 4.8
Source: World development indicators,2007: Table 4.8

27.7 ГАДААД ХУДАЛДАА, бүс нутгийн зарим орнуудаар
INTERNATIONAL TRADE, selected countries of the regions

сая ам.доллар *USD millions*

Бүс	*Regions*	Экспорт *Exports*				Импорт *Imports*			
		Бараа *Goods*		Үйлчилгээ *Services*		Бараа *Goods*		Үйлчилгээ *Services*	
		1990	2005	1990	2005	1990	2005	1990	2005
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**3 474 778t**	**10 433 971t**	**815 799t**	**2 459 852t**	**354 958 5**	**10 684 930t**	**834 571t**	**2 346 205t**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income countries:***	**2 850 034**	**7 376 990**	**701 445**	**1 962 711**	**2 943 620**	**7 816 297**	**701 461**	**1 800 743**
Үүнээс АНУ	*Of which: USA*	393 592	904 383	132 880	354 020	1257 636	1525 516	201 060	263 598
Япон	*Japan*	287 581	594 905	41 384	107 876	235 368	517 922	84 281	132 601
ХБНГУ	*Germany*	421 100	969 858	50 562	148 540	358 686	773 804	83 264	200 944
Бага ба дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**620 808**	**3057 040**	**110 583**	**495 951**	**592 618**	**2868 603**	**128 521**	**548 077**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**155 928**	**1185 572**	**22 788**	**137 881**	**160 502**	**1061 614**	**25 122**	**171 206**
Үүнээс Монгол	***Of which: Mongolia***	**661**	**1 054**	**48**	**329**	**924**	**1 149**	**155**	**496**
БНХАУ	*China*	62 091	761 954	5 748	73 909	53 345	660 003	4 113	83 173
БНАСАУ	*Korea, Dem. R*	1 857	1 338	..	..	2 930	2 718	..	..
Вьетнам	*Vietnam*	2 404	31 625	..	4 176	2 752	36 476	..	5 282
Индонез	*Indonesia*	25 675	86 226	2 488	12 570	21 837	69 498	5 898	23 516
Лаос	*Lao PDR*	79	510	11	..	185	745	25	..
Малайз	*Malaysia*	29 452	140 949	3 769	19 463	29 258	114 602	5 394	21 750
Тайланд	*Thailand*	23 068	110 110	6 292	20 495	33 045	118 191	6 160	27 458
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**24 754**	**128 475**	**6 847**	**60 989**	**39 124**	**188 994**	**9 262**	**64 639**
Үүнээс Афганистан	*Of which: Afghanistan*	235	560	1	..	936	3 200	97	..
Бангладеш	*Bangladesh*	1 671	9 294	296	472	3 618	13 839	554	1 983
Пакистан	*Pakistan*	5 615	15 917	1 218	2 042	7 411	25 331	1 863	7 179
Энэтхэг	*India*	17 969	95 096	4 610	56 094	23 580	134 831	5 943	52211b
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	..	**761 588**	**41 109**	**142 205**	**163 450**	**747 497 ..**		**132 848**
Үүнээс ОХУ	*Of which: Russian Federation*	..	243 569	..	24 337	..	125 303	..	38 465
Польш	*Poland*	14 320	89 288	3 200	16 181	11 570	100 951	2 847	14 104
Турк	*Turkey*	12 959	73 414	7 882	25 552	22 302	116 553	2 794	10 697
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	***Latin America & Caribian countries:***	**143 275**	**565 896**	**25 840**	**72 823**	**120 119**	**520 640**	**33 527**	**88 781**
Үүнээс Аргентин	*Of which: Argentina*	12 353	40 044	2 264	6 121	4 076	28 692	2 876	7 353
Бразил	*Brazil*	31 414	118 308	3 706	14 901	22 524	77 585	6 733	22 296
Мексик	*Mexico*	40 711	213 711	7 222	16 098	43 548	231 670	10 063	20 915
Ойрхи Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**81 103**	**225 759**	**..**	**..**	**80 058**	**181 770**	**18 677**	**43 583**
Үүнээс Египет	*Of which: Egypt*	3 477	10 654	4 813	14 449	12 412	19 819	3 327	9 507
Иран	*Iran*	19 305	56 252	343	..	20 322	35 859	3 703	..
Саудын Араб	*Saudi*	44 417	181 440	3 027	5 916	24 069	59 409	12 677	14 239
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**68 368**	**189 745**	**9 580**	**29 946**	**57 641**	**168 092**	**18 237**	**50 365**
Үүнээс Нигерия	*Of which: Nigeria*	13 596	42 277	965	4 164	5 627	17 265	1 901	7 321
ӨАБНУ	*South Africa*	23 549	51 876	3 291	10 898	18 399	62 304	3 594	11 863

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2002, 2006,2007: Хүснэгт 4.4-4.7
Source: World development indicators, 2002, 2006,2007: Table 4.4-4.7

27.8 МЯНГАНЫ ХӨГЖЛИЙН ЗОРИЛТЫН ХЭРЭГЖИЛТ , бүс нутгийн зарим улс орнуудаар
IMPLEMENTATION OF MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS, by some selected countries of the regions

	Зорилтууд *Goals*	Нэн ядуурал, өлсгөлөнг арилгах *Eradicate extreme poverty and hunger*					Бага боловсролыг нийтэд эзэмшүүлэх *Achieve universal primary education*	
	Үзүүлэлтүүд *Indicators*	Нийт хүн амд өдрийн 1 ам.доллараас бага хэрэглээтэй хүн амын эзлэх хувь, *Proportion of population below USD 1(PPP) a day, %*			Орлого/хэрэглээний тэнцүү 5 бүлгийн хамгийн ядуу хэсэгт хамаарах хүн амын эзлэх хувь *Share of poorest quintile in national consumption or income*	5 хүртэлх насны хоол тэжээлийн дутагдалтай хүүхдийн хувь, % *Percentage of underweight children aged below 5 years old, %*	Бага сургууль төгсөлтийн хувь *Primary school completion rate %*	
		2003	Судалгааны он		1993-2005[b,c]	2000-2005	1991	2005d
ДЭЛХИЙ	***WORLD***					**..w**	**..w**	**85w**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income countries:***					**..**	**..w**	**97**
Үүнээс АНУ	*Of which: USA*				5.4	2	..	..
Япон	*Japan*				10.6	..	101	..
ХБНГУ	*Germany*				8.5	..	100	96
Бага ба дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***					**22**	**79**	**84**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***					**15**	**100**	**98**
Үүнээс Монгол	***Of which: Mongolia***	**27**	**2002a**	**10.8**	**7.5**	**13**	**..**	**97**
БНХАУ	*China*	16.6	2004a	9.9	4.7	8	103	98
БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	..		..	..	24	..	..
Вьетнам	*Vietnam*	<2		..	9.0	28	..	94
Индонез	*Indonesia*	7.5	2002a	7.5	8.4	28	91	101
Лаос	*Lao PDR*	26.3	2002a	27	8.1	40	43	76
Малайз	*Malaysia*	<2	1997b	<2	4.4	11	91	95
Тайланд	*Thailand*	<2	2002a	<2	6.3	..	..	82
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***					**..w**	**76**	**82**
Үүнээс Афганистан	*Of which: Afghanistan*	..		..	..	39	25	32
Бангладеш	*Bangladesh*	36.0	2000a	41.3	9.0	48	49	77
Пакистан	*Pakistan*	13.4	2002a	17.0	9.3	38	..	63
Энэтхэг	*India*	34.7	2004-2005a	33.5	8.9	..	68	89
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***					**5**	**91**	**92**
Үүнээс ОХУ	*Of which: Russian Federation*	<2	2002a	<2	6.1	6	93	94
Польш	*Poland*	<2	2002a	<2	7.5	..	98	100
Турк	*Turkey*	<2	2003a	3.4	5.3	4	90	88
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	***Latin America & Caribian countries:***					..w	**83**	**98**
Үүнээс Аргентин	*Of which: Argentina*	3.3	2004b	6.6	3.1e	4f	..	100
Бразил	*Brazil*	8.2	2004b	7.5	2.8	..	93	108
Мексик	*Mexico*	9.9	2004b	3.0	4.3	..	86	99
Ойрхи Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***					15	**77**	**89**
Үүнээс Египет	*Of which: Egypt*	3.1	1999-2000a	3.1	8.6	9	..	95
Иран	*Iran*	<2	1998a	<2	5.1	..	91	96
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	..		..	..	..	56	85
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***					**30**	**50**	**58**
Үүнээс Нигерия	*Of which: Nigeria*	70.2	2003a	70.8	5.0	29	..	82
ӨАБНУ	*South Africa*	10.7	2000	10.7	3.5	..	75	99

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2002, 2005, 2006,2007: Хүснэгт 1.2-1.3
Source: World development indicators, 2002, 2005, 2006, 2007: Table 1.2-1.3

(Хүснэгт 27.8-ын үргэлжлэл - *Table 27.8 continuation*)

	Зорилтууд *Goals*	Хүйсийн тэгш байдлыг хангах *Promote gender equality*	Хүүхдийн эндэгдлийг багасгах *Reduce child mortality*	Эхийн эрүүл мэндийг сайжруулах *Improve maternal health*		ДОХ, бусад өвчинтэй тэмцэх *Combat HIV/AIDS and other diseases*	
	Үзүүлэлтүүд *Indicators*	Бага, дунд сургуульд элсэгчдийн хүйсийн харьцаа, хувиар /эм/эр/ *Ratio of female to male enrollments in primary and secondary school, %*	5 хүртэлх насны 1 000 хүүхдэд ногдох нас баралтын хувь *Under five mortality rate per 1000*	Амьд хүүхэд төрүүлсэн 100 000 эхэд ногдох эхийн эндэгдэл *Maternal mortality ratio per 100 000 live births*	Нийт төрсөн эхэд эмчийн хяналтанд байж төрөгсдийн хувь *Births attended by skilled health staff % of total*	ХДХВ-ийн халдвар авсан насанд хүрэгчдийн хувийн жин *HIV prevalence % of adults*	100 000 хүнд ногдох сүрьеэ өвчтэй хүний тоо *Incidence of tuberculosis per 100 000 people*
		2005	2005	2000	2000-2005	2005	2005
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**94w**	**75w**	**410w**	**63w**	**1.0w**	**136w**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income countries:***	**100**	**7**	**14**	**..**	**0.4**	**17**
Үүнээс АНУ	*Of which: USA*	109	7	17	99	0.6	5
Япон	*Japan*	98	4	10	..	<0.1	28
ХБНГУ	*Germany*	91	5	8	..	0.1	8
Бага ба дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**93**	**82**	**450**	**61**	**1.1**	**158**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**99**	**33**	**117**	**87**	**0.2**	**136**
Үүнээс Монгол	***Of which: Mongolia***	**116**	**49**	**110**	**97**	**<0.1**	**191**
БНХАУ	*China*	98	27	56	97	0.1	100
БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	..	55	67	97	..	178
Вьетнам	*Vietnam*	94	19	130	90	0.5e	175
Индонез	*Indonesia*	97	36	230	72	0.1	239
Лаос	*Lao PDR*	84	79	650	19	0.1	155
Малайз	*Malaysia*	105	12	41	97	0.4	103
Тайланд	*Thailand*	98	21	44	99	1.5	142
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**87**	**83**	**564**	**37**	0.7	**177**
Үүнээс Афганистан	*Of which: Afghanistan*	55	..	1900	14	<0.1	168
Бангладеш	*Bangladesh*	101	73	380	13	<0.1	227
Пакистан	*Pakistan*	75	99	500	31	0.1	181
Энэтхэг	*India*	87	74	540	43	0.9	168
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**96w**	**32**	**58**	**94**	**0.7**	**84**
Үүнээс ОХУ	*Of which: Russian Federation*	110	18	67	99	1.1	119
Польш	*Poland*	109	7	13	100	0.1	26
Турк	*Turkey*	84	29	70	83	..	29
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн орнууд:	***Latin America & Caribian countries:***	**102w**	**31w**	**194**	**87w**	**0.6**	**61**
Үүнээс Аргентин	*Of which: Argentina*	111	18	82	95	0.6	41
Бразил	*Brazil*	105	33	260	97	0.5	60
Мексик	*Mexico*	101	27	83	83	0.3	23
Ойрхи Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**99**	**53**	**183**	**74**	**0.1**	**43**
Үүнээс Египет	*Of which: Egypt*	..	33	84	74	<0.1	25
Иран	*Iran*	99	36	76	90	0.2	23
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	101	26	23	93	..	41
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**86**	**163**	**921**	**45**	**6.2**	**348**
Үүнээс Нигерия	*Of which: Nigeria*	82	194	800	35	3.9	283
ӨАБНУ	*South Africa*	101	68	230	92	18.8	600

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2006, 2006, 2007: Хүснэгт 1.2-1.3
Source: World development indicators, 2005, 2006, 2007: Table 1.2-1.3

(Хүснэгт 27.8-ын үргэлжлэл - *Table 27.8 continuation*)

	Зорилтууд *Goals*	Байгаль орчны тогтвортой байдлыг хангах *Ensure environmental sustainability*			Хөгжлийн бүх нийтийн түншлэлийг хөгжүүлэх *Develop a global partnership for development*		
	Үзүүлэлтүүд *Indicators*	Нэг хүнд ногдох нүүрсхүчлийн хорт хийн хаягдал, м/т *Carbon dioxide emission per capita metric ton*	Сайжруулсан усны эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын эзлэх % *Access to an improved water source % of population*	Сайжруулсан ариун цэврийн хангамжтай хүн амын эзлэх % *Access to improved sanitation facilities population %*	15-24 насны ажилгүйчүүд, % *Unemployment % ages 15-24*	1000 хүнд ногдох суурин, хөдөлгөөнт утас хэрэглэгчид *Fixed-line and mobile phone subcribers per 1000 people*	1000 хүнд ногдох компьютерийн тоо *Personal computers per 1000 people*
		2003	2004	2004	2005	2005	2005
ДЭЛХИЙ	***WORLD***	**4.3w**	**83w**	**54w**		**523w**	**130**
Өндөр орлоготой орнууд:	***High income countries:***	**12.8**	**100**	**100**	13	**1 338**	**579**
Үүнээс АНУ	*Of which: USA*	19.9	100	100	11	1 127	762
Япон	*Japan*	9.6	100	100	9	1 202	542
ХБНГУ	*Germany*	9.8	100	100	15	1 442	545
Бага ба дунд орлоготой орнууд:	***Low & middle income countries:***	**2.4**	**80**	**52**	..	**382**	**40**
Зүүн Ази, Номхон Далайн орнууд:	***East Asia & Pacific countries:***	**2.7**	**79**	**51**	**..w**	**496**	**38**
Үүнээс Монгол	***Of which: Mongolia***	**3.2**	**62**	**59**	**20**	**279**	**133**
БНХАУ	*China*	3.2	77	44	..	570	41
БНАСАУ	*Korea, Dem. Rep.*	3.5	100	59	..	41	..
Вьетнам	*Vietnam*	0.9	85	61	5	306	13
Индонез	*Indonesia*	1.4	77	55	..	271	14
Лаос	*Lao PDR*	0.2	51	30	..	120	17
Малайз	*Malaysia*	6.4	99	94	..	943	197
Тайланд	*Thailand*	3.9	99	99	5	537	58
Өмнөд Азийн орнууд:	***South Asian countries:***	**1.0w**	**84**	**37**	**11**	**119**	**16**
Үүнээс Афганистан	*Of which: Afghanistan*	0.0	39	34	..	44	..
Бангладеш	*Bangladesh*	0.3	74	39	7	71	12
Пакистан	*Pakistan*	0.8	91	59	12	116	..
Энэтхэг	*India*	1.2	86	33	11	128	16
Европ, Төв Ази:	***Europe & Central Asia***	**6.9**	**92**	**85**	**..**	**898**	**98**
Үүнээс ОХУ	*Of which: Russian*	10.3	97	87	..	1119	122
Польш	*Poland*	8	..	..	38	1073	193
Турк	*Turkey*	3.1	96	88	19	868	52
Латин Америк, Карибийн тэнгисийн	***Latin America & Caribian countries:***	**2.4w**	**91**	**77**	**17**	**496**	**88**
Үүнээс Аргентин	*Of which: Argentina*	3.4	96	91	24	797	83
Бразил	*Brazil*	1.6	90	75	18	587	105
Мексик	*Mexico*	4.1	97	79	7	650	136
Ойрхи Дорнод, Хойд Африкийн орнууд:	***Middle East & North African countries:***	**3.4**	**89**	**76**	**..**	**389**	**48**
Үүнээс Египет	*Of which: Egypt*	2	98	70	27	325	38
Иран	*Iran*	5.7	94 ..		23	384	109
Саудын Араб	*Saudi Arabia*	13.7	..	..	..	740	354
Дэд Сахарын Африкийн орнууд:	***Sub-Saharan African countries:***	**0.8**	**56**	**37**	**..**	**142**	**15**
Үүнээс Нигерия	*Of which: Nigeria*	0.4	48	44	..	151	7
ӨАБНУ	*South Africa*	7.9	88	65	60	825	85

Эх үүсвэр: Дэлхийн хөгжлийн үзүүлэлтүүд, 2005, 2006,2007: Хүснэгт 1.3
Source: World development indicators, 2005, 2006, 2007: Table 1.3